

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑ

Ba

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ

Ἐκδοσις τῆς ὀρθοδόξου πίσεως· Ἐ αὐτῆ
περὶ τῶν ἐν πίσει κεκοιμημένων.

τυπωθέντα διὰ δαπάνης Ἐ ὑψηλοτάτης, Ὀσσεβεσάτης
καὶ σοφωτάτου ἡγεμόνου πάσης Μολδοβλαχίας
Κυρίου Κυρίου Γεωργίου Νικολάου
Ἀλεξάνδρου Βοεβόδα.

Ἐν τῇ σεβασμίᾳ μονῇ τοῦ ἁγίου Σάββα, τελούσῃ
ὑπὸ τοῦ ἀγιώτατου ἀποστολικῶν πατριαρχικῶν
θρόνων τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ.

Ἀδεία τοῦ μακαριωτάτου καὶ σοφωτάτου πατριάρχου
Ἱεροσολύμων καὶ πάσης Παλαιστίνης
Κυρίου Κυρίου Χρυσόστομου.

Ἐπιμελεία καὶ διορθώσεις Ἐ λογιωτάτου Γεωργίου Ἐφρασίμου

Ἐν Γκισίω τῆς Μολδαβίας· ἀφ' ἡμερῶν μηνὸς Σεπτεμβρίου.

Ἐκ τῆς τυπογραφίας Ἐ ἁγίου Πάφου.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ

Περὶ τῆς ἐν πνεύματι κληρονομίας.
Ἐκδοθεὶς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Ἐκ τῆς

Ἐκδοθεὶς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Ἐκ τῆς
Ἐκδοθεὶς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Ἐκ τῆς
Ἐκδοθεὶς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Ἐκ τῆς

Ἐκδοθεὶς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Ἐκ τῆς
Ἐκδοθεὶς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Ἐκ τῆς

Ἐκδοθεὶς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Ἐκ τῆς
Ἐκδοθεὶς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Ἐκ τῆς

Ἐκδοθεὶς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Ἐκ τῆς
Ἐκδοθεὶς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Ἐκ τῆς

Ἐκ τῆς ἰουδαϊκῆς ἱστορίας. Ἐκδοθεὶς

νδανος γαρ προσδοξαι, 4
αμαστω δὲ κέρριον.

ΓΙΩΑΝΝΟΥ

Ἐκδοσις

περὶ

τυπωθε

καὶ σοφ

Ἐν τῇ σεβασί

ὑπὸ τῶν ἀγίων

θεῶν τῆς

Ἀδεία τοῦ μακαριωτάτου καὶ σοφωτά

Ἱεροσολύμων καὶ πάσης Παλαιστίνης

Κυρία Κυρία Χρυσάνθη.

Ἐπιμελεία καὶ διορθώσαι Ἐπιτομὴ Ἰωάννης Ἐφεσίου

Ἐν Γαλιθαίᾳ τῆς Μολδαβίας ἀψιέμνι Σεπτεμβρίῳ.

Ἐκ τῆς τυπογραφίας Ἐπίσκοπος Τάφου.

ΤΟΥ ΗΧΣΑΜΑΔ ΤΟΥ ΤΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗΝ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΣ
ΕΝ ΤΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΗΝ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΣ
ΚΑΙ ΣΟΦΙΑΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΚΑΙ ΜΟΛΔΑΒΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΥΕΛΟΝ ΚΥΕΛΟΝ
ΙΩΑΝΝΗΝ ΝΙΚΟΛΑΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΗ ΒΟΕΒΟΔΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΗΝ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΣ
ΚΑΙ ΣΟΦΙΑΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΚΑΙ ΜΟΛΔΑΒΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΥΕΛΟΝ ΚΥΕΛΟΝ
ΙΩΑΝΝΗΝ ΝΙΚΟΛΑΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΗ ΒΟΕΒΟΔΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΗΝ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΣ
ΚΑΙ ΣΟΦΙΑΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΚΑΙ ΜΟΛΔΑΒΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΥΕΛΟΝ ΚΥΕΛΟΝ
ΙΩΑΝΝΗΝ ΝΙΚΟΛΑΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΗ ΒΟΕΒΟΔΑ

Θ
N
B
H
M

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗΝ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΗΣ
ΚΑΙ ΣΟΦΙΑΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΚΑΙ ΜΟΛΔΑΒΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΥΕΛΟΝ ΚΥΕΛΟΝ
ΙΩΑΝΝΗΝ ΝΙΚΟΛΑΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΗ ΒΟΕΒΟΔΑ

ΕΥΓΕΝΕΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΝΙΚΟΛΑΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΗ ΒΟΕΒΟΔΑ
ΚΑΙ ΚΥΕΛΟΝ ΚΥΕΛΟΝ ΜΟΛΔΑΒΙΑΣ ΑΓΙΟΝ

ΟΙΑ ΠΕΡ

Επιτομή των πινάκων χειρῶν τῶν λαοῦ
καὶ τῶν ἐκείνων ἐκείνων ἐκείνων
καὶ τῶν ἐκείνων ἐκείνων ἐκείνων

οὐδ' ἄπερ δυσεβόφρων πιεὶς χερσὶοὶο τε λάτρεις,
δέλτον θόλογκλιώ τῆιδε δεδακελύφω·
ὄλβον θ' ἡμετέρη γενεὴ νῦν τῶν ὀπάζων,
λαμπρὸν δ' αὖτ' μνημόσυνον ἀγάπης.

Ἔπερον.

Ἰσταρ μὲν πρόθεν Σικελίης πίδακι ταῦρος,
κρητὸς καλλιρὸς ἐκφοματῶ προχέων·
νῦν δ' οὐ μολδαβίη λιβάδας σοφίης ἀναβλύζει,
ἔργων τ' ἀγαγέων δυσεβίης τε ἄμα,
καλοκαγαθίης πολυχρόμον' ἐκάστοι θεῖρα,
τέρπων δυσεβίῶν ὄμματα καὶ κραδίω·
φροντίσι κυδαλίμῃ ἀρεταῖς ἢ ἔργμασι θείοις
κράντροις ἢ γὰρ Μολδαβίης λαδίς,
ἐκγόνα ἠρώων ἱερῶ σοφίης Νικολάε,
πάσης τ' ἰδοσομῆς ἀκριβέος κανόνῳ.

ΕΡΕΣ ΤΟ ΚΑΛΩΣΤΗΤΟΝ, ΟΙΣ ΚΑΙ ΚΑΤΕΡΕΙ, ΠΕΦΑΙΝΕΤΟ ΑΥΤΟΝ
ΤΗ ΕΜΟΝΑ ΠΑΣΤΕΣ ΚΟΛΟΒΑΘΙΑΣ, ΚΥΡΙΑΣ ΚΥΡΙΑΣ
ΓΕΛΕΤΟΝ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΚΑΙ ΤΕΡΕΝΤΙΟΥ

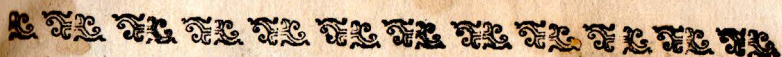
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Ἐκ τῶν ᾤ Σουίδα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ Δαμασκηνός, ὁ ἐπικληθεὶς
Μαισῆρ, αἰετὴ ἦν ἐπιλογιώτατος ἔθενός
δύτερος τῶν κατ' αὐτὸν σιπαδέια λαμψάντων.
συγγραμμάτα αὐτοῦ πάνυ πολλὰ καὶ μάλις φιλό-
σοφα, εἰς τε τὴν θείαν γραφὴν παρὰλληλοι κατ'
ἐκλογὴν, καὶ οἱ ἀσματικοὶ κανόνες ἰαμβικοί τε
καταλογάδην. σιγήμαζε δ' αὐτῷ καὶ Κοσμάς,
ὁ ὄξ Ἱεροσολύμων, αἰετὴ βυφύεζατος ἐπνέων με-
σικήν ὄλως τὴν ἐναρμόνιον. οἱ γοῦν ἀσματικοὶ
κανόνες Ἰωάννης τε καὶ Κοσμάς, σύγχειπν
ἐκ ἐδέξαντο οὐδὲ δέξαντο μέχεις
αὐτὸ καθ' ἡμᾶς βίβλ
περαιωθήσεται.

Ε' λευχ[Ⓞ] γενικός τῶν περιεχομένων ἐν ὁλητῇ βίβλῳ
κεφαλαίων. τῶν ἐν τῷ Α' βιβλίῳ.

- α'. ὅτι ἀκατάληπτον τὸ θεῖον.
- β'. περὶ ἐρητῶν κ'.
- γ'. ἀπόδειξις συλλογικῆ.
- δ'. περὶ τοῦ τί ἐστὶ θεός.
- ε'. ἀπόδειξις ὅτι εἰς ἐστὶ θεός.
- ς'. περὶ τοῦ λόγου κ' ἡ δὲ τοῦ θεοῦ.
- ζ'. περὶ τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου.
- η'. περὶ τῆς ἁγίας τριάδος.
- θ'. περὶ τῆς ἐπί τοῦ θεοῦ λεγομένων.
- ι'. περὶ θείας ἐνώσεως, κ' διακρίσεως.
- ια'. περὶ τῆς σωματικῆς ἐπί τοῦ θεοῦ λεγομένης.
- ιβ'. περὶ τῶν αὐτῶν. εἰας.
- ιγ'. ἐπὶ περὶ θείων ὀνομάτων.
- ιδ'. περὶ τόπων θεοῦ, κ'.
- ιε'. τὰ ἰδιώματα τῆς θείας φύσεως.

τῶν ἐν τῷ Β' βιβλίῳ.

- α'. περὶ αἰῶν[Ⓞ].
- β'. περὶ δημιουργίας.
- γ'. περὶ ἀγγέλων.
- δ'. περὶ διαβόλων, κ' δαιμόνων.
- ε'. περὶ κτίσεως ὀρατικῆς.
- ς'. περὶ ἔρανος.
- ζ'. περὶ φωτός, πυρός.
- η'. περὶ ἀέρος κ' ἀνέμων.
- θ'. περὶ ἀνέμων.

περὶ

- ι'. περι υδάτων.
 ια'. περι πελαγῶν.
 ιβ'. περι γῆς κ̅.
 ιγ'. περι παραφύσεων.
 ιδ'. περι ἀνθρώπων.
 ιε'. περι ἡδονῶν.
 ις'. περι λύπης.
 ιζ'. περι φόβου.
 ιη'. περι θυμῶ.
 ιθ'. περι τῶ φανταστικῶ.
 κ'. περι αἰσθήσεως.
 κα'. περι τῶ διανοητικῶ.
 κβ'. περι τῶ μνημονικῶ.
 κγ'. περι ἐνδιαθέτης λόγου κ̅ προφορικῶ.
 κδ'. περι πάθους κ̅ ἐνεργείας Κο.
 κε'. περι ἐνεργείας.
 κς'. περι ἐκουσίας κ̅ ἀκυσίας.
 κζ'. περι τῶ ἐφ' ἡμῶ.
 κη'. περι τῶ γνωστικῶ.
 κθ'. περι τῶ ἀφ' οἰαν αἰτίαν αὐτεξέστοι γεγονότων.
 λ'. περι τῶ ἐκ ἐφ' ἡμῶ.
 λα'. περι προνοίας.
 λβ'. περι προγνώσεως, κ̅ προρησιαῶ.
 τῶν ἐν τῶ Γ βιβλία.
 α'. περι τῶ θέας οἰκονομίας, κ̅.
 β'. περι τῶ τρόπου τῶ συλλήψεως τῶ θεῶ λόγου.
 γ'. περι τῶ δύο φύσεων κ̅ μονοφυσιτῶν.
 δ'. περι τῶ τρόπου τῶ ἀληθείας.

- ε. περι ἀριθμῶν τῶν φύσεων.
 ς. ὅτι πᾶσα ἡ θεία φύσις ἐν μιᾷ.
 ζ. περι τῆς μιᾶς τῆς θεᾶς λόγος ὑποστάσεως.
 η. πρὸς τὰς λέγοντας, ἢ ὑπὸ τὸ σινεχὲς ποσόν.
 θ. πρὸς τὸ εἶναι ἐπι φύσις ἀνυπόστατον, ἀπαίτητος.
 ι. περι τῆς τρισαγίας.
 ια. περι τὸ ἐν εἶδει καὶ.
 ιβ. κατὰ νεσεριανῶν, ὅτι θεοτόκος ἡ ἀγία παρθένη.
 ιγ. περι ἰδιωμάτων τῶν δύο φύσεων.
 ιδ. περι θελημάτων καὶ.
 ιε. περι ἐνεργειῶν τῶν ἐν τῷ κυρίῳ.
 ις. πρὸς τὰς λέγοντας, εἰ δύο φύσεων καὶ.
 ιζ. περι τῆς τεθεωρηθῆαι τὴν φύσιν τῆς κυρίας σαρκὸς, καὶ.
 ιη. ἔστιν περι θελημάτων, καὶ.
 ιθ. περι τῆς θεανδρικῆς ἐνεργείας.
 κ. περι τῶν φυσικῶν καὶ.
 κα. περι ἀγνοίας καὶ δειλίας.
 κβ. περι προκοπῆς.
 κγ. περι δειλίας.
 κδ. περι τῆς κυρίας προσόχης.
 κε. περι οἰκειώσεως.
 κς. περι τῆς πάθους τῆς σώματος τῆς κυρίας, καὶ.
 κζ. περι τῆς ἀχώριστον διαμείναν τὴν τῆς λόγος θεότητα τῆς ψυ-
 χῆς, καὶ.
 κη. περι φθορᾶς καὶ διαφθορᾶς.
 κθ. περι τὸ ἐν τῷ ἁδῆ καθόδῃ.
 τῶν ἐν τῷ Δ βιβλίῳ.
 α. περι τῆς μετὰ τὴν ἀνάστασιν.
 β. περι

- β'. περι τ' οκ δεξιων τ' Πατρὸς καθέδρας.
 γ'. πρὸς τὰς λέγοντας εἰ δύο φύσεις ὁ Χριστός.
 δ'. διατὴ ὁ υἱὸς, τ' Θεῶν ὀνηθρώπησε.
 ε'. πρὸς τὰς ἐπερωτῶντας, ἢ ὑπόστασις τ' Χριστῶ κησῆ.
 ς'. περι τ' πότε ἐκλήθη Χριστός.
 ζ'. πρὸς τὰς ἐπερωτῶντας, εἰ δύο φύσεις ἐγέννησεν ἡ ἀγά Θεολόγος.
 η'. πὼς πρῶτότοκος λέγεται ὁ μονογεῆς υἱὸς τ' Θεῶ.
 θ'. πρὸς τὰς ἐρωτῶντας, ἢ ὑπὸ τ' Σωεχὲς ποσόν.
 ι'. περι πίσεως, καὶ βαπτίσματος.
 ια'. περι πίσεως.
 ιβ'. περι σαυρῶ.
 ιγ'. περι τ' προσκωμῆν καὶ ἀνατολάς.
 ιδ'. περι τ' ἀγίων καὶ.
 ιε'. περι τ' γενεαλογίης τ' Κυρίου, καὶ.
 ις'. περι τ' ἀγίων, καὶ.
 ιζ'. περι εἰκόνων.
 ιη'. περι γραφῆς.
 ιθ'. περι τ' τῆ Χριστῶ λεγομένων.
 κ'. ὅτι οὐκ ἔπ τῶν κακῶν αἰητῶ ὁ Θεός.
 κα'. ὅτι εἰ δύο ἀρχαί.
 κβ'. ἵν' ἐνεκεν προηνώσκων ὁ Θεὸς τὰς ἀμαρτανῶν καὶ.
 κγ'. περι νόμου Θεῶ, καὶ νόμου ἀμαρτίας.
 κδ'. καὶ ἰσδαίων, περι τ' σαββάτου.
 κε'. περι παρθενίας.
 κς'. περι περιτομῆς.
 κζ'. περι τ' ἀντιχρίστου.
 κη'. περι αἰασάσεως.

ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ

του Δαμασκίου ενδοσις ακειβης τ' ορθοδ' οξου
πισεως οτι ακαταληπτον τ' θειον κ' οτι ου δε

10 ζηταν ε περιεργαζεσ τα μη παραδεδο-
μια ημιν υπο τ' αιγιων θεωρητων,
κ' αποσολων, κ' διαγγελισων.

Βιβλίον α. Κεφάλαιον α.

15 ΘΕΟΝ εδεις εωρακε ποποτε ο μονογενης υιος,
ο αν εν τρις κολποις του Πατρος, αυτος εξηγησα
τ' αρετην ουκ τ' θειον, κ' ακαταληπτον ε
δεις γαρ επιγνωσκει τον Πατερα, ειμη ο υιος.
20 εδε τον υιον, ειμη ο Πατηρ κ' τ' Πνευμα δε
τ' αγιον ετως οιδε τα τ' θεα, ως τ' πνευμα τ' ανθρωπου
οιδε τα εν αυτω μετα δε τ'ω πρωτη κ' μακαριαν φύσιν, εδεις
εγνω ποτε θεον, ειμη ο αυτος απεκαλυψεν, εκ ανθρωπων μο-
νον, ακ' εδε τ' υπερκοσμιων δυνάμεων, κ' αυτων φημι των
25 χερσιν, κ' στερασιν. εκ αφηκε μεντοι η μας ο θεος εν παν-
τελει αγνωσια παν γαρ η γνωσις του ειναι θεον, υπ αυτου φυ-
σικως εγκατεσπαρται κ' αυτη δε η κτισις, κ' η ταυτης στω-
χη τε κ' κυβερνησις, τ' μεγαλειον τ' θειας ανακηρυθει φύσεως.

A κ' δια

καὶ Διά νόμους δὲ καὶ προφητῶν πρότερον, ἔπειτα δὲ καὶ Διά Ἐμο
 νογονοῦς αὐτῶν τίς Κυρία δὲ καὶ Θεῶν καὶ Ἐπιφάνειαν ἡμῶν Ἰησοῦ
 Χριστοῦ καὶ τὸ ἐφικτὸν ἡμῖν, πῶς αὐτῶν ἐφανερώσει γινώσκον. παύ-
 τα γίνονται τὰ παραδεδομένα ἡμῖν Διά τε νόμους, καὶ προφητῶν,
 καὶ ἀποστόλων, καὶ ἀναγγελιστῶν δεχόμεθα, καὶ γνώσεσθαι, καὶ
 σέβασθαι, ἔδεν περὶ τῶν ἐπιζητησέων ἀγαθῶν γὰρ ὧν
 ὁ Θεὸς, παντὸς ἀγαθοῦ παρεκτικὸς ἐστίν, ἐφθόνῳ ἔδεν πάθει
 τινὶ ὑποκείσθαι μακρῶν γὰρ τῶν θεῶν φύσεως φθόνου, τὸ γὰρ
 ἀπαθῆς, καὶ μόνης ἀγαθῆς. ὡς οὖν πάντα εἰδὼς, καὶ τὸ συμφέ-
 ρον ἐκάσῳ προμηθεύσθαι, ὅπερ σωθήσεται ἡμῖν γινώσκον, ἀπε-
 κάλυψεν ὅπερ δὲ ἐν ἐδωμάμεθα φέρειν, ἀπεσώπησε. ταῦτα
 ἡμεῖς σέβασθαι, καὶ ἐν αὐτοῖς μένειν, μὴ μετασθῆναι ὅλα αἰ-
 ῶνια, μηδὲ ὑπερβαίνοντες πῶς θεῶν παρέδοσαν.

Περὶ ῥητῶν καὶ ἀρρήτων, ἔγνωσῶν καὶ ἀγνώστων. β. 15

Χρὴ ἔν τῳ περὶ Θεῶν λέγειν, ἢ ἀκρίβειαν ἐκλόιδρον, σαφῶς εἰ-
 δέναι, ὡς ἔδεν πάντα ἀρρήτα, ἔδεν πάντα ῥητά, τὰ τε
 τῆς θεολογίας, τὰ τε τῆς οἰκονομίας. οὔτε μὲν πάντα ἀγνώστων,
 ἔδεν πάντα γνωσῶν. ἔδεν δὲ ἐστὶ τὸ γνωστὸν, καὶ ἔδεν τὸ ῥητὸν. 20
 ὡς περὶ ἄλλο τὸ λαλεῖν, καὶ ἄλλο τὸ γινώσκειν. πολλὰ γίνονται
 περὶ Θεῶν ἀμυδρῶς νοσημάτων, οὐ καιρῶς ἐκφραδῆναι διώ-
 νται, ἀλλὰ τὰ καθ' ἡμᾶς ἀναγκαζόμεθα ἐπὶ τῷ ἰσθμῷ ἡμᾶς λέ-
 γειν. ὡς περὶ ἐπὶ Θεῶν λέγομεν ὑπνον, καὶ ὄργην, καὶ ἀμέλειαν,
 χεῖρας τε καὶ πόδας, καὶ τὰ τοιαῦτα. ὅτι μὲν ἔν ἐστὶ Θεός, ἀναρ- 25
 χος, ἀπελόγητος, αἰώνιος τε καὶ αἰδίος, ἀκίνητος, ἀτρεπτός,
 ἀαλλοιώτος, ἀπλῆς, ἀσώματος, ἀσώματος, ἀύρατος, ἀ-
 ναφής, ἀπερίγραπτος, ἀπερινόητος, ἀκατάληπτος, ἀγαθός,
 δίκαιος,

- δίκαια, πάντων κτισμάτων δημιουργός, παντοδύναμος, παντοκράτωρ, παντεπόπτης, πάντων προνοήτης, εξουσιαστής, κλητήρ, κη γνώσκομος, κη όμολογέμον. κη ό ή εις έστι Θεός, ή γενμία έσία· κη ό ή εν τρισιν ύποστάσει γνωρίζεται, κη έστι,
- 5 Πατέρι φημι, κη Υιόν, κη άγιον Πνύματι· κη ό ή ό Πατήρ, κη ό Υιός, κη τ' Πνύμα τ' άγιον κη πάντα εν εις, πλύν τις άγονησίας, κη τ' γονήσεως, κη τ' εκπορεύσεως· κη ό ή ό μονογενής Υιός κη Λόγος έ Θεός, κη Θεός, Δεσπότης, άλλάχνα έλεος αυτ'ε, Δεσπότης ήμετέραν σωτηριαν, εδοκία τ' Πατρός, κη συ
- 10 νεργία τ' παναγία Πνύματος, άσώρως συληθηθεεις, αφώρως εκ της άγίας παρθούρας, κη θεοτόκου Μαριάς γεγέννηη) Δεσπότης Πνύματι άγιον, κη ανθρωπον τέλειον εξ αυτης γεγονε· κη ό ή ό αυτος Θεός τέλειός έστιν, όμω κη ανθρωπος τέλειος εκ δυφύσεων, θεότητος κη ανθρωπότητος, κη εν δυο φύσει νοε
- 15 ραίς, θελητικαίς, κη ενεργητικαίς, κη αυτεξεσίοις, κη απλώς ειπείν, τελείως έχέσαις κη τον εκάστη προεπουτα όρσην τε κη λόγον, θεότητι τε κη ανθρωπότητι φημι, μη δε σωθέτω ύποστάσει· ό ή τε επείνησε, κη εδιψησε, κη εκοπίασε, κη εξαυρά
- 20 κη εις ουρανός ανεφοιτησεν, όθου προς ήμας παραγεγονε, κη παραγονησε) παλιν εις υστερον, κη ή θεία γραφή μαρτυρ, κη πας ό τ' αγίων χορός. τί δε έστι Θεός έσία, ή πως έστιν εν πασιν, ή πως εκ Θεός Θεός γεγονηται, ή εκπεπόρευη), ή πως έαυτ' κενώσας ό μονογενής Υιός κη Θεός, ανθρωπος γεγονεν εκ παρ
- 25 θουικων αιμάτων, έτερη παρα τών φύσιν θεσμή πλασέργηθεεις, ή πως άβρόχοις ποσ' τοις ύδασιν επεπόρευε, κη άγνοειν, κη λέγειν εδωάμεθα. ουδωατον ουδ' παρα τών θεαδώς υπό τ' θεων λογίων τ' τε παλαιας κη καινης διαθήκης ήμιν εκπεφα

σμένα, ἢ ποι εἰρημνία καὶ πεφανερωμνία, εἰπεῖν ἢ περὶ Θεοῦ, ἢ ὅλως ὀνοῆσαι

Ἀπόδειξις ὅτι ἐστὶ Θεός.

Ὅτι μὲν οὖν ἐστὶ Θεός, τοῖς μὲν τὰς ἀγίας γραφὰς δεχο- 5
 μένοις, τῶν τε παλαιῶν καὶ κατὰ διαθήκην φημι, ἐκ ἀμ-
 φιστάλλεται. ἔτε δὲ τοῖς τῶν ἐκλήτων πλείστοις. ὡς γὰρ ἔφηρ-
 ἡ γνῶσις ἔστι Θεόν, φυσικῶς ἡμῖν ἐγκλητέατατα. Ἐπειδὴ
 δὲ τοῦτον ἰχυσον ἢ πονηρὰ κακία καὶ τῶν ἀνθρώπων φύ-
 σεως, ὥστε καὶ ἴνας εἰς τὸ ἀλογώτατον, καὶ πάντων τῶν κακῶν καὶ 10
 κίσεων καταγαγεῖν τὴν ἀπώλειαν βάραθρον, τὸ λέγειν μὴ εἶναι
 Θεόν, (ὡν πῶν ἀφροσύνην ἐμφάνων ὁ ἱεροφάντης ἔφη Δαβὶδ·
 εἶπον ἀφρον ὃν καρδία αὐτοῦ, ἐκ ἐστὶ Θεός.) οἱ μὲν ἔτι Κυρίως
 μαθηταὶ καὶ ἀπόστολοι τῶν παναγίων σοφιστεύτες Πνόμεναι, καὶ 15
 τῆν αὐτῶν διδάσκει καὶ χάρει τὰς θεοσημείας ἐργασάμενοι, τῆν
 τῶν θαυμάτων σαγήνην, πρὸς τὸ φῶς τῆν θεογνωσίας, ἐκ τῶν ἐν-
 δῶν τῶν ἀγνοίας ζωροῦντες αὐτὰς ἀνήγον· ὁμοίως καὶ οἱ τέ-
 των Ἰησοῦ τε χάρει, καὶ τῶν ἀξίας διάδοχοι, ποιμένες τε καὶ δι-
 δασκαλοὶ, πῶν φησικῶν τῶν Πνόμεναι χάρει δεξάμενοι, 20
 τῆν τε τῶν θαυμάτων διδάσκει, τῶν τε λόγων τῶν χάρει, τὰς
 ἐσχολισμοὺς ἐφώληζον, καὶ τὰς πεπλανημοὺς ἐπέσρεφον·
 ἡμεῖς δὲ οἱ μὴ δὲ τῶν θαυμάτων, μηδὲ τὸν διδασκαλίας
 δεξάμενοι χάρεισμα (αἰαξίως γὰρ ἑαυτὰς τῆν πρὸς τὰς ἡδο-
 ναὶ προσπαθεία πεποικήκαμεν) φέρε ὀλίγα τῶν παρεδεδομέ-
 νων ἡμῖν ὑπὸ τῶν ὑποφητῶν τῶν χάρει, περὶ Ἰησοῦ διαλέξω 25
 μετὰ τὸν Πατέρα, καὶ τὸν Υἱόν, καὶ τὸ Πνόμεναι τὸ ἄγιον ἐπι-
 καλεσάμενοι.

Ἀπόδειξις Συλλογισικῆ, ὅτι ἐστὶ Θεός. γ'.

Π Ἄντα τὰ ὄντα ἢ κησά ἐσιν, ἢ ἀκησα. εἰ μὲν ἔν κησά, πάντα κὲ τρεπλά ὦν γὰρ τὸ εἶναι ἀπὸ τροπῆς ἤρξατο, ταῦτα τῆ τρεπῆ ὑποκείσεται πάντα, ἢ φθαιρόμωρα, ἢ κὲ προαίρεσιν ἀλλοιῶμα. εἰ δὲ ἀκησα, κὲ τὸ ἀκολυθίας λόγον, πάντα κὲ ἀτρεπλή ὦν γὰρ τὸ εἶναι ἐνανθιον, τέτων κὲ ὁ πῶς εἶναι λόγῳ ἐνανθιον ἤγχι αἰδιότητες. τίς οὖν ἐς Συμψήσεται πάντα τὰ ὄντα ὅσα ὑπὸ τῷ ἡμετέρῳ αἰσθῆσιν, ἀλλὰ μὲν κὲ ἀγγέλως, τρέπεσθαι κὲ ἀλλοιῶσθαι, κὲ πολυτρέπως κινεῖσθαι, κὲ μεταβάλλεσθαι τὰ μὲν νοητὰ, ἀγγέλως φημί κὲ ψυχὰς, κὲ δαίμονας, κὲ προαίρεσιν, τῷ τε ἐν τῷ καλῶ προκοπῶν, κὲ τῷ ἐκ τῆ καλῆ ἀποφοίτησιν ἐπιτεινομῶν τε κὲ ὑφιμεμῶν. τὰ δὲ λοιπὰ κατὰ τε γίνεσιν κὲ φθορᾶν, αὐτοὶ ἐπὶ τε κὲ μείωσιν, κὲ τῷ κὲ ποιότητα μεταβολῶν, κὲ τῷ ποικιλῶ κίνησιν; τρεπλά τόνω ὄντα, πάντα κὲ κησά κησά δὲ ὄντα, πάντα ὑπὸ τῆ ἐδημιουργήθησαν. δεῖ δὲ τὸν δημιουργὸν ἀκησον εἶναι· εἰ γὰρ κακείνος ἐκλήθη, πάντα ὑπὸ τῆ ἐκλήθη, ἕως αὐτῆ ἐλθωμῶ εἰς τὴν ἀκησον· ἀκησῶ οὖν ὁ δημιουργὸς πάντα, κὲ ἀτρεπτός ἐστι· ἔπο δὲ ἢ αὐτὸ ἄλλο εἶη, ἢ Θεός; κὲ αὐτὴ δὲ ἢ τὴ κησεως Συνοχή κὲ σωτήρησις κὲ κυβέρησις διδάσκει ἡμᾶς ὅτι ἐστὶ Θεός, ὁ τότε τὸ παῦ συσησάμω, κὲ σωέχων, κὲ σωτηρῶν, κὲ αἰετὸν προνοόμενος· πῶς γὰρ αὐαὶ ἐναντία φύσει πυρὸς λέγω, κὲ ὕδατος, αἴερος, κὲ γῆς, εἰς ἐνὸς κόσμου συμπλήρωσιν ἀλλήλοις σμεληκλύθασιν, κὲ ἀδιάλυτοι μόνεσιν, εἰ μή τις παντοδύναμος δύναμις ταῦτα κὲ Συμβίβασε, κὲ αἰετὸν Συμηρεῖ ἀδιάλυτα; ἢ τὸ τῶσαν τὰ οὐράνια, κὲ ἐπίγεια, ὅσα τε δι' αἴερος, κὲ ὅσα κατ' ὕδατος· μάλλον δὲ

τὰ πρὸ τέτων, Οὐρανὸν, καὶ γῆν, καὶ αἴερα, καὶ φύσιν πυρὸς τε,
καὶ ὕδατος; ἢς ταῦτα ἐμίξε καὶ ἐμέεισε; ἢ ἢ ταῦτα κινήσαν
καὶ ἄγον πῶ ἀλλήλων φορὰν καὶ ἀκώλυτον; ἄρ' ἔχ' ὁ τεχνίτης
τέτων καὶ λόγον ἐνθεῖς πᾶσι, καθ' ὃν τὸ παῦ φέρεται τε καὶ διε-
ξάγει; τίς δὲ ὁ τεχνίτης τέτων; ἄρ' ἔχ' ὁ πεποικώς αὐτὰ, 5
καὶ εἰς τὸ εἶναι παραγαγών; εἰ γὰρ τῷ αὐτομάτῳ δώσωμεν πῶ
τριάτῳ δῶαμιν· ἔσω γὰρ τὸ γονέσθαι τῷ αὐτομάτῳ τίν'
τὸ τάξαι; καὶ ἔτι εἰδοκεῖ δῶμον· ἴν' ἔτι τὸ τηρῆσαι καὶ φυλάξαι,
καθ' ἧς πρῶτον ὑπέστη λόγους; ἐτέρου δηλαδὴ παρὰ τὸ αὐ-
τόματον· τῶν δὲ ἴ' ἄλλο ἐστίν, εἰ μὴ θεός; 10

Περὶ τῆς τί ἐστὶ θεός, ὅτι ἀκατάληπτον. δ'.

Ὅτι μὴ εἶναι ἐπὶ θεός, δῆλον. τί δὲ ἐστὶ κατ' ἐσίαν καὶ φύ-
σιν, ἀκατάληπτον ἔστι παντελῶς καὶ ἀγνωστον· ὅτι μὲν γὰρ 15
ἀσώματον δῆλον· πῶς γὰρ σῶμα τὸ ἀπειρον, καὶ ἀείρον, καὶ
ἀσχημάτισον, καὶ ἀναφές, καὶ ἀόρατον, καὶ ἀπλῆν, καὶ ἀσώφθε-
ρον; πῶς γὰρ σεπτόν, εἰ περιχεαπτόν, καὶ παθητόν; καὶ πῶς ἀ-
παθεῖς τὸ ἐκ σοικείων συγκείμενον, καὶ εἰς αὐτὰ πάλιν αἰαλυό-
μενον; σώφθεσις γὰρ ἀρχὴ μάχης· μάχη δὲ, διασάσεως· δι- 20
άσασις δὲ, λύσεως· λύσις δὲ, ἀλλότριον θεῖον παντελῶς. πῶς
δὲ καὶ σωθήσε' τὸ ἀπὸ πάντων ἦκειν, καὶ πληροῦν τὰ πάντα
θεόν; ὡς φησὶν ἡ γραφή· ἐχὶ τὸ ἔρανόν καὶ πῶ γῆν ἐγὼ πληρῶ
λέγει κύριος; ἀδύατον γὰρ σῶμα διὰ σωμαίων διήκειν, μὴ
τέμναν καὶ τεμνόμενον, καὶ πλεκέμενον, καὶ ἀνήπαρθητόμενον· ὡς 25
περ' ὅσα τ' ὑγρῶν μίγνυ', καὶ συγκιρνάται. εἰ δὲ καὶ ἴν' ἐστι φα-
σιν ἄυλον σῶμα, ὡς τὸ παρὰ τοῖς τ' ἐλλείων σοφοῖς πέμπτον
σῶμα λεγόμενον· ὅπερ ἀδύατον· κινέμενον ἔσαι πάντως,
ὡς περ

ὡς περ οὐρανόσ· ἔστιν γὰρ πέμπτον ζῶμά φασι· τίς οὐ ὄντων
 κινῶν; (πάν γὰρ κινέμενον ὑφ' ἑτέρου κινεῖται) κακείνον ἦς; καὶ
 ἔστι ἐπ' ἀπειρον, ἕως αὐτῆς καταστήσασθαι εἰς ἴνα ἀκίνητον· τὸ γὰρ
 πρῶτον κινεῖν, ἀκίνητον· ὅπερ ἐστὶ τὸ θεῖον· πᾶς δὲ ἐκ ἐν τόπω
 5 περιγραπτόν τὸ κινέμενον; μόνον οὐ τὸ θεῖον ἀκίνητον, δι' ἀκι-
 νησίας τὰ πάντα κινεῖν. ἀσώματον τίνω ὑποληπτόν τὸ θεῖον·
 ἀλλ' ἔδὲ ἔστι οὐσίας αὐτῆς παραστατικόν ἐστιν· ὡς περ ἔδὲ τὸ
 ἀγούνητον, καὶ τὸ ἀρχον, καὶ τὸ ἀναλοῖωτον, καὶ τὸ ἀφθαρ-
 ρον, καὶ ἕσα περὶ θεῶν, ἢ περὶ θεῶν εἶναι λέγει· Ταῦτα γὰρ οὐ
 10 τὸ ἦ ἐστὶ σημαίνει, ἀλλὰ τὸ ἦ ἐκ ἐστὶ. καὶ δὲ τὸν βελούμενον
 τὴν ἴσως εἶναι εἰπεῖν, τί ἐστὶ φράσαι, οὐτὶ ἐκ ἐστὶ· ὅμως ἐπὶ
 θεῶν τί ἐστιν εἰπεῖν ἀδύνατον, κατ' ἔσταν. οἰκειότερον δὲ μάλ-
 λον ἐκ τῶν πάντων ἀφαιρέσεως ποιῆσαι τὸν λόγον· οὐ δὲν
 γὰρ τῶν ὄντων ἐστὶν· ἐχὼς μὴ ὄν, ἀλλ' ὡς ὑπὲρ πάντα τὰ ὄν-
 15 τα, καὶ ὑπὲρ αὐτὸ δὲ τὸ εἶναι ὄν· εἰ γὰρ τῶν ὄντων αἱ γνώσεις,
 τὸ ὑπὲρ γνώσιν, καὶ ὑπὲρ εἶσταν πάντως ἔσαι· καὶ τὸ ἀνάπα-
 λιν, τὸ ὑπὲρ εἶσταν, καὶ ὑπὲρ γνώσιν ἔσαι. ἀπειρον οὐ τὸ θεῖ-
 ον καὶ ἀκατάληπτον· καὶ ἔστι μόνον αὐτῆς καταληπτόν, ἢ ἀπει-
 ρία καὶ ἢ ἀκαταληψία. ὅσα δὲ λέγομεν ἐπὶ θεῶν καταφα-
 20 τικῶς, καὶ τὴν φύσιν, ἀλλὰ τὰ περὶ τὴν φύσιν δηλοῖ· καὶ ἀγα-
 θόν, καὶ δίκαιον, καὶ σοφόν, καὶ ὁμοῦ ἄλλο εἴπης, καὶ φύ-
 σιν λόγος θεῶν, ἀλλὰ τὰ περὶ τὴν φύσιν. εἰσὶ δὲ καί τινα κα-
 ταφατικῶς λεγόμενα ἐπὶ θεῶν, δυνάμιν ὑπερσχητικῆς ἀπο-
 φάσεως ἔχοντα· οἷον σκότⓄ λέγοντες ἐπὶ θεῶν, οὐ σκότⓄ,
 25 νοοῦμεν, ἀλλ' ὅτι ἐκ ἐστὶ φῶς, ἀλλ' ὑπὲρ τὸ φῶς· καὶ φῶς, ὅτι
 οὐ σκότⓄ ἐστὶν.

Ἀπόδειξις ὅτι εἷς ἐστὶ Θεός, καὶ οὐ πολλοί. εἴ.

Ὅτι μὲν ἐστὶ Θεός, ἰκανῶς ἀποδέδεικται καὶ ὅτι ἀκατάληπτός ἐστιν ἡ αὐτὴ εὐσία. ὅτι δὲ εἷς ἐστὶ καὶ ἔσονται, πῶς μοι τῆ θείᾳ πειθομένοις γραφῇ, ἐκ ἀμφιβάλλει. Φησὶ γὰρ ὁ κύριος 5
 ὅτι ἐν τῇ τ' νομοθεσίας ἀρχῇ· ἐγὼ κύριος ὁ Θεός σου ὁ ἐξαγαγὼν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου· ἐκ ἔσονται σοὶ Θεοὶ ἕτεροι πλὴν ἐμοῦ καὶ πάλιν, ἄκουε Ἰσραὴλ· κύριος ὁ Θεός σου, κύριος εἷς ἐστὶ. καὶ Δαὶ Ησαΐας ἔχει προφήτης· ἐγὼ γὰρ φησὶ Θεός πρῶτος, καὶ ἐγὼ μετὰ ταῦτα, καὶ πλὴν ἐμοῦ ἐκ ἔστι Θεός· ἐμπροσθεν 10
 ἔσονται ἐκ ἐγένετο ἄλλος Θεός, καὶ μετ' ἐμὲ ἐκ ἔσται καὶ πλὴν ἐμοῦ ἐκ ἔστι. καὶ ὁ κύριος δὲ ἐν τοῖς Εὐαγγελίοις, οὕτω φησὶ πρὸς τὸν Πατέρα· αὐτὴ ἐστὶν ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γινώσκωσιν σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν. τοῖς δὲ τῆ θείᾳ μὴ πειθομένοις γραφῇ, ἔτω διαλεξώμεθα. τὸ θεῖον τέλειόν ἐστι καὶ ἀνελεῖ 15
 λιπές, κατὰ γε ἀγαθότητα, κατὰ τε σοφίαν, κατὰ τε δυνάμιν ἀναρχον, ἀτελεύτητον, αἰδίου, ἀπερίγραπτον καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, καὶ πάντα τέλειον. εἰ οὐκ πολλὰς ἐρουῖμυ Θεός, ἀνάγκη διαφορὰν ἐν τοῖς πολλοῖς θεωρεῖσθαι· εἰ γὰρ ἔδειξεν διαφορὰ ἐν αὐτοῖς, εἷς μᾶλλον ἐστὶ καὶ οὐ πολλοί. εἰ δὲ διαφορὰ ἐν αὐτοῖς, πῶς ἢ τελειότης; εἴτε γὰρ καὶ ἀγαθότητα, εἴτε καὶ δυνάμιν, εἴτε καὶ σοφίαν, εἴτε καὶ χρόνον, εἴτε καὶ τόπον, ἢ κερήσει ἔτελείς, ἐκ αὐτῆς εἴη Θεός· ἠδὲ ἀπὸ πάντων ταυτῶν εἴνα μᾶλλον δέικνυσι καὶ οὐ πολλὰς. πῶς δὲ καὶ πολλοῖς οὐσι τὸ ἀπερίγραπτον φυλαχθήσεται; ἔνθα γὰρ αὐτῆς εἴη ὅσις, ἐκ αὐτῆς 25
 εἴη ὁ ἕτερος· πῶς δὲ ὑπὸ πολλῶν κυβερνηθήσεται ὁ κόσμος, καὶ οὐ διαλυθήσεται, καὶ διαφθαρήσεται, μάχης ἐν τοῖς κυβερνωσὶ θεωρημένης; ἢ γὰρ διαφορὰ ἐναντίωσιν εἰσάγει. εἰ δὲ εἴποι

εἰ δὲ εἴποι τις, ὅτι ἕκαστος μέρους ἀρχαί, τί πρὸ τούτων, καὶ τῶν δι-
 ἀνομῶν αὐτοῖς ποιησάμενον; ἐκείνο γὰρ μάλλον αὐτῷ εἶναι θεός.
 εἰς τίνω ἐστὶ θεός, τέλει, ἀπερίγραπτον, καὶ παντός ποιη-
 τῆς, σιωχόους τε καὶ κυβερνήτης, ὑπεριελίης καὶ προτέλει.
 5 πρὸς δὲ καὶ φυσική ἀνάγκη μονάδα εἶναι δυάδων ἀρχῶν.

Περὶ τῆς λόγου ἐπίσης θεοσυλλογιστικῆς ἀπόδειξις 5'.

10 Οὗτος τίνω ὁ εἶς καὶ μόνος θεός, ἐκ ἀλογός ἐστι λόγον
 δὲ ἔχων, ἐκ ἀνυπόστατον ἔχει, ἐκ ἀρξάμενον καὶ εἶναι, ἔδδ
 παυσόμενον· ἐστὶ γὰρ ὡς ὅτε ὡς ὁ θεός ἀλογός· ἀλλὰ δὲ ἔχει τὸν ἐ-
 αὐτῷ λόγον ἐξ αὐτῷ γοννώμενον, ἐστὶ τὸν ἡμέτερον λόγον ἀνυ-
 πόστατον, καὶ εἰς ἀέρα χωρούμενον, ἀλλὰ ἀνυπόστατον, ζῶντα, τέ-
 15 λειον, ἐκ ἔξω αὐτῷ χωροῦνται, ἀλλὰ ἐν αὐτῷ αἰετῶνται· ποῦ γὰρ
 ἴσται, ἔξω αὐτῷ γοννώμενος; ἐπειδὴ γὰρ ἡ ἡμέτερα φύσις ἐπί-
 κηρὸς ἴσται καὶ ἀδιάλυτος, ἀλλὰ καὶ ὁ λόγος ἡμῶν ἐστὶν ἀνυ-
 πόστατος· ὁ δὲ θεός αἰετῶν, καὶ τέλει ὢν, τέλειον καὶ ἀνυπό-
 20 στατον ἔχει τὸν ἐαυτῷ λόγον, καὶ αἰετῶν, καὶ ζῶντα, καὶ πάντα
 ἔχοντα, ὅσα ὁ γοννήτωρ ἔχει· ὡς περὶ γὰρ ὁ ἡμέτερος λόγος
 ἐκ τῆς νοῦ προερχόμενος, ἔτε διότι ὁ αὐτὸς ἐστὶ τῷ νοῦ, ἔτε παν-
 τόπασιν ἔτερος, (ἐκ τῆς νοῦ μὴ γὰρ ὢν, ἀλλὰ ἐστὶ παρ' αὐτῶν·
 αὐτὸν δὲ τὸν νοῦν εἰς τὸ ἐμφανὲς ἄγων, ἐκ εἶναι παντόπασιν ἔτερος
 ἐστὶ παρὰ τὸν νοῦν, ἀλλὰ καὶ τῷ φύσιν ἐν ὢν, ἔτερος ἐστὶ τῷ ὑποκει-
 25 μῶν) ἔτα καὶ ὁ θεὸς λόγος, ὅς ἐστιν ὁ τίος, τῷ μὴ ὑφ' ἀνάγει
 κατ' ἑαυτὸν, διήρηται πρὸς ἐκείνον παρ' ἑτὴν γόνεσιν ὑπόστατον
 ἔχει· τῷ δὲ τὰ αὐτὰ δεικνύειν ἐν ἑαυτῷ ἀπερὶ τὸ θεὸν κατ' ἑαυτὸν, ὁ
 αὐτὸς ἐστὶ καὶ τῷ φύσιν ἐκείνον· ὡς περὶ γὰρ τὸ ἐν ἅπασιν τέλειον ἐ-
 πὶ τῆς Πατρὸς θεωρεῖται, ἔτα καὶ ἐπὶ τῆς ἐξ αὐτῆς γεγεννημένης λόγος
 θεωρεῖται.

Περὶ τῶν Πνύ τῶν ἁγίων συλλογιστικῆ ἀπόδειξις. ζ'.

ΔΕῖ δὲ τὸν λόγον καὶ πνύμα ἔχειν· καὶ γὰρ καὶ ὁ ἡμέτερος λό-
 γος ἐκ ἀμοιρῶν ἐστὶ πνύματος. ἀλλ' ἐφ' ἡμῶν μόνον τὸ πνύ- 5
 μα, ἀλλότριον ἐστὶ τῆς ἡμετέρας οὐσίας· ἑαὲρ γάρ ἐστιν ὁλόκη καὶ
 φορὰ, εἰσελκομένη καὶ προχέουσα πρὸς τὴν τῶ σώματος σύστασιν·
 ὅπερ ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἐκφανήσεως φωνῆ τῶ λόγου γίνεται,
 τὴν τῶ λόγου δυνάμιν ἐν ἑαυτῇ φέρουσα. ἐπὶ δὲ τῆς θείας
 φύσεως, τῆ ἀπλῆς καὶ ἀσωθέτου, τὸ μὲν εἶναι πνύμα Θεοῦ 10
 ὁσεβῶς ὁμολογητέον· ἀλλὰ τὸ μὴ εἶναι τὸν τῶ Θεοῦ λόγον ἐλ-
 λιπέστερον τῶ ἡμετέρου λόγου. ἐκ ἐστὶ δὲ ὁσεβῆς, ἀλλότριον ἢ
 ἕξωθεν ἐπεισερχόμενον πρὸ Θεῶ, λογίζεσθαι τὸ πνύμα· ὡς καὶ
 ἐφ' ἡμῶν τῶν σωθέτων· ἀλλ' ὡς περ Θεοῦ λόγον ἀκούσαντες,
 ἐκ ἀνυπόστατον, οὐδ' ἐκ μαθήσεως προσηγνόμενον, οὐδὲ ἀφ' 15
 φωνῆς προφερόμενον, οὐδ' ἐκ ἀέρος χεόμενον, καὶ λυόμενον,
 ᾧ ἴσθημεν, ἀλλ' οὐσιωδῶς ὑφεσῶτα, προαιρετικόν τε καὶ ἐνεργόν,
 καὶ παντοδύναμον, οὕτω καὶ πνύμα μεμαθηκότες Θεοῦ, τὸ
 συμπαραμαρτοῦ τῶ λόγῳ, καὶ φανεροῦ ἁπλοῦ τὴν ἐνέργειαν,
 οὐ πνύκον ἀνυπόστατον ἐννοῶμεν, (οὕτω γὰρ αὐτὸ καθαιρήται πρὸς 20
 τὴν πανότητα τὸ μεγαλεῖον τῆς θείας φύσεως, εἰ καθ' ὁμοιότητα
 τῶ ἡμετέρου πνύματος, καὶ τὸ ἐν αὐτῷ πνύμα ὑπονοοῖται) ἀλλὰ
 δυνάμιν ἐσιώδη, αὐτὴν ἐφ' ἑαυτῆς ἐν ἰδιαζούσῃ ὑποστάσει φε-
 ρομένην, ἐκ τῶ Πατρὸς προερχομένην, καὶ ὄντως λόγῳ ἀναπαυ-
 μένην, καὶ αὐτῆς οὕσαν ἐκφαντικῶν, οὕτε χωριζομένη τῶ Θεοῦ 25
 ἐν ᾧ ἐστὶ, καὶ τῶ λόγῳ ᾧ συμπαραμαρτῆ, δυναμένην, οὕτε πρὸς
 τὸ ἀνύπαρκτον ἀναχωρομένην, ἀλλὰ καθ' ὁμοιότητα τῶ λόγου
 καθ' ὑπόστασιν οὕσαν, ζῶσαν, προαιρετικῶν, αὐτοκίνητον,
 ἐνεργόν, πάντως τὸ ἀγαθὸν θέλουσαν, καὶ πρὸς πάντα πρό-
 θεσιν

θεσιν σωθῆσθαι ἔχουσαν τῆ βελήσει τῶ δυνάμιν, μήτε ἀρ-
 χὴν ἔχουσαν, μήτε τέλος· οὔτε γὰρ ἐνέλειψέ ποτε τῷ Πατρὶ
 λόγῳ, οὔτε τῷ λόγῳ Πνῶμα. ἔτω Δὲ μὲν τὸ τῆ Φύσιν ἐνό-
 τητος, ἢ περὶ τῆ τῶν ἐλλώων ἐξαφανίζεται πλάνη· Δεῖ
 5 δὲ τὸ τῆ λόγῳ παραδοχῆς ἢ τῆ Πνῶματῶ, τῆ Ἰδαίων κα-
 θαιρεῖται τὸ δόγμα· ἐκατέρας τε αἰρέσεως, παραμυῖαι τὸ χεῖ-
 σμον· ἐκ μὲν τῆ Ἰουδαϊκῆς ὑπολήψεως, ἢ τῆ Φύσεως ἐνότη·
 ἐκ δὲ τῆ ἐλλώισμου, ἢ κατὰ τὰς ὑποστάσεις διακρίσεις μόνη·
 εἰ δὲ ἀλλήλοισι οἱ Ἰδαῖοι πρὸς τῶ τῆ λόγῳ παραδοχῆν ἢ τῆ
 10 Πνῶματος, ὑπὸ τῆ θείας γραφῆς ἐλεγχεῖσθαι, ἢ ἐπισομι-
 ζέσθαι· περὶ μὲν γὰρ τοῦ λόγῳ φησὶν ὁ Δαβὶδ· εἰς τὸν αἰῶνα
 κύριε ὁ λόγῳ σε διαμένει ἐν τῷ ἔργῳ. ἢ πάλιν· ἀπέσειλε τὸν
 λόγῳ αὐτῆ, ἢ ἰάσατο αὐτῆς. λόγῳ δὲ προσφορικῶς ἐκ ἀπο-
 στέλλεται· οὐδὲ εἰς τὸν αἰῶνα μένει· περὶ δὲ τῆ Πνῶματῶ ὁ
 15 αὐτῆ Δαβὶδ· ἐξαποσελεύς τὸ Πνῶμα σε, ἢ κηθῆσονται. ἢ
 πάλιν· τῷ λόγῳ κυρίως οἰούρασι ἐσερεώθησαν, ἢ τῷ Πνῶμα-
 τῶ τῆ σῶματος αὐτῆ, πᾶσα ἡ δυνάμις αὐτῶν. ἢ ὁ ἰάβ· Πνῶμα
 θεῶν τὸ πειῆσαί με, πνοὴ δὲ παντοκράτορος ἡ σιπέχασά με·
 Πνῶμα δὲ ἀποσελλόμενον, ἢ ποιῶν, ἢ σερεῶν, ἢ σιπέχον,
 20 ἐκ αὐτῆ ἐστὶ λυόμενον, ὡς περὶ οὐδὲ σωματικὸν μέλῳ, τὸ τῆ
 Θεοῦ σῶμα· ἀμφοτέρω γὰρ θεοπρεπῶς νοητέον·

Περὶ τῆ ἀγίας Τριάδος. ἡ.

25 Π Ἰστέμεν τριγαροῦ εἰς ἓνα θεόν, μίαν ἀρχὴν, ἀναρχόν,
 ἀκλήσον, ἀγέννητον, ἀνόλεθρον τε ἢ ἀθάνατον, αἰώνιον,
 ἀπειρον, ἀπερίγραφτον, ἀπερίορισον, ἀπειροδύναμον, ἀπλήν,
 ἀσιώθετον, ἀσώματον, ἀερέδον, ἀπαθῆ, ἀτρεπτον, ἀαλα-
 Α 2 Λοῖωτον,

λοίωτον, ἀόρατον, πηγὴν ἀγαθότητος ἢ δικαιοσύνης· φῶς
 νοερόν, ἀπρόσβλεπτον, διῶαμιν οὐρανίου μέτρου γνωριζομένον, μόνον
 δευτέρῳ ζήκῳ βελτίω μετρεμένον· πάντα γὰρ ὅσα θεοειδύ-
 ναται πάντων κτισμάτων ὁρατὰ ἢ ἀόρατων ποιητικῶν, πάν-
 των σωκελικῶν ἢ σωτηρητικῶν, πάντων προνοητικῶν, πάν-
 των κρατῶσαν, ἢ ἀρχουσαν, ἢ βασιλεύουσαν ἀτελεύτητον
 ἢ ἀθανάτην βασιλείαν, μηδὲν ἐναντίον ἔχουσαν, πάντα πλη-
 ρῶσαν, ὑπὲρ ὁμοῦ περιεχομένον, αὐτῷ δὲ μάλλον περιέχε-
 σαι τὰ σύμπαντα, ἢ σιμῶσαν, ἢ προέχουσαν, ἀχραντῶς
 ταῖς ὅλαις οὐραῖς ἐπιβατεύουσαν, ἢ πάντων ἐπέκεινα, ἢ 10
 πάσης ἑσπασῆς ἔξρημένον, ὡς ὑπερέσπον ἢ ὑπὲρ τὰ ἕντα ἔσπον,
 ὑπὲρ θεοῦ, ὑπεράγαθον, ὑπερπλήρη, τὰς ὅλας ἀρχὰς ἢ τά-
 ξεις ἀφορίζουσαν, ἢ πάσης ἀρχῆς ἢ τάξεως ὑπεριδρυμένον,
 ὑπὲρ οὐραῶν, ἢ ζωῶν, ἢ λόγων, ἢ ἔννοιαν, αὐτοφῶς, αὐταγα-
 θότητα, αὐτοζωὸν, αὐτρεσίαν, ὡς μὴ παρῆτερῶς ἔσπον ἔχου- 15
 σαι, ἢ τὴν ὅσα ἔσπον, αὐτῷ δὲ πηγὴν ἔσπον τῶν εἶναι, τὴν οὐσί-
 τῆς ζωῆς, τῆς ζωῆς· τῆς λόγου μετέχουσα, τῶν λόγων· τῆς πᾶ-
 σι, πάντων ἀγαθῶν αἰτίαν, πάντα εἰδῆσαν πρὸν γενέσεως αὐτῶν,
 μίαν οὐσίαν, μίαν θεότητα, μίαν διῶαμιν, μίαν θέλησιν, μί-
 αν ἐνεργεσίαν, μίαν ἀρχὴν, μίαν ἐξουσίαν, μίαν κυριότητα, 20
 μίαν βασιλείαν ἐν τρισὶ τελείαις ἑσπασῆσι γνωριζομένον τε
 ἢ προσκυνομένον μιᾷ προσκυήσει, πιστευόμενον τε ἢ λα-
 τρευομένον ὑπὸ πάσης λογικῆς κτίσεως, ἀσυγχύτως ἡνω-
 μῆαίς, ἢ ἀδιασάτως διακεκομῆαίς· ὃ ἢ παρὰ δόξον· εἰς Πα-
 τέρας, ἢ ἕν, ἢ ἅγιον Πνεῦμα, εἰς ὃ ἢ βεβαπίσμεθα· ἔτω 25
 γὰρ ὁ Κύριος ὁ τοῖς ἀποστόλοις βαπτίζων ἐνετέλεστο, βαπτί-
 ζοντας αὐτὸς φέρον, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, ἢ τοῦ Υἱοῦ, ἢ
 τῶ ἁγίου Πνεύματος· εἰς ἓνα Πατέρα, τῶ πάντων ἀρχῶν
 ἢ αἰῶν

καὶ αἰτίαν· ἐκ ἑκ τινος γονιθία· αἰτίαν δὲ καὶ ἀγέννητον
 μόνον· ὑπάρχοντα· πατρῶν μόνον ποιητῶν, ἐνὸς δὲ μόνου Πατρὸς
 φύσει, ἕμμογενῆς ἡμεῶν αὐτῶν, κυρίου δὲ καὶ Θεοῦ, καὶ σωτῆρος ἡμῶν
 Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ προβολέα τῆς ἀγίας Πνεύματος. καὶ εἰς ἕνα ἴδιον
 5 τῷ Θεῷ, τὴν μονογενῆ, τὴν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, τὴν
 ἐκ τῶν Πατρῶν γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων· ὡς ἐκ φω-
 τῆς, Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινῶν· γονιθέντα, ἔποιηθέν-
 τα· ὁμοῦσιον τῷ Πατρί· δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο. ὃν πρὸ πάν-
 των τῶν αἰώνων λέγοντες, δέκνυμεν ὅτι ἀρχὴν καὶ ἀρχὴν
 10 αὐτῶν ἡ γενήσεως· οὐ γὰρ ἐκ τῆς μηδ' ὄντος εἰς τὸ εἶναι παρήχθη ὁ
 Υἱὸς τῷ Θεῷ, τὸ ἀπαύλασμα τὴν δόξης, ὁ χαρακτὴρ τῷ Πατρὶ
 ἕκαστα, ἡ ζωὴ σοφία καὶ δυνάμις, ὁ λόγος ὁ ἐνυπόστα-
 τος, ἡ οὐράνη, καὶ τελεία, καὶ ζωὴ εἰκὼν τῷ ἀσώρητον Θεῷ· ἀλλ'
 αἰεὶ ὡς ἡμεῖς τῷ Πατρί, καὶ ἐν αὐτῷ, ἀιδίως καὶ ἀνάρχως ἐξ αὐ-
 15 τῶν γεννημένον· οὐ γὰρ ἄποτε ὁ Πατήρ, ὅτε ἐκ ὡς ὁ Υἱός·
 ἀλλ' ἀμα Πατήρ, ἀμα ἡὸς ὁ ἐξ αὐτῶν γεγεννημένον· πατήρ γὰρ
 ὅτις ἡμεῖς ἐκ αὐτῶν κληθεῖν· εἰ δὲ ὡς μὴ ἔχων ἡὸν, οὐκ ὡς πατήρ·
 καὶ εἰ μετὰ ταῦτα ἔχων ἡὸν, μετὰ ταῦτα ἐγένετο πατήρ, μὴ ὡν
 πρὸ τῶν πατέρων· καὶ ἐπέστη ἐκ τῶν μὴ εἶναι πατήρ, εἰς τὸ γενέ-
 20 θαι πατήρ· ὅπερ πάσης βλασφημίας ἐπὶ χαλεπώτερον· ἀ-
 δυνάτον γὰρ τὸν Θεὸν εἰπεῖν ἔρημον τὴν φύσιν γονιμότητος·
 ἡ δὲ γονιμότης, τὸ ἐξ αὐτῶν ἦγεν ἐκ τῆς ἰδίας ἑαυτοῦ ὁμοίου κα-
 τὰ φύσιν γενῶν. ἐπὶ μόνον τὸ τῶν ἰδίου γενήσεως, ἀσεβῆς λέ-
 γεν ἡμεῖς μετὰ τῶν Πατέρων· ἡ μετὰ τὸν Πατέρα πῶς τῶν ἰδίων γενέ-
 25 θαι ὑπάρξιν· ἐξ αὐτῶν γὰρ ἦγεν τῷ Πατρὶ φύσεως, φωνῆς
 πῶς τῷ ἰδίου γέννησιν· καὶ εἰ μὴ ἐξ ἀρχῆς δῶκεν τὸν ἴδιον σὺν πατρὶ
 Πατρί· ἐξ αὐτῶν γεγεννημένον, τροπὴν τῶν Πατέρων ὑπόστασεως
 ἀρεσιάζομεν· ὅτι μὴ ὡν Πατήρ, ὕστερον ἐγένετο Πατήρ· ἡ γὰρ
 κλίσις

νᾶ· ἢ ἄρως σιωδουασμῆ· ἢ οὔτε ἀρχὴν ἔχει ἢ ἀκατάληπτος
 αὐτῆ γέννησις, ἔτε τέλος· ἢ ἀνάρχως μὲν, ἀλλὰ τὸ ἀτρέπτον·
 ἀρρόβυτος δὲ, ἀλλὰ τὸ ἀπαθές, ἢ ἀσώματον· ἄρως δὲ σιωδουα-
 σμῆ, διὰ τε τὸ ἀσώματον πάλιν, ἢ ἕνα μόνον εἶναι θεόν, ἀ-
 κροδεῖ ἑτέρος· ἀτελεύτητος δὲ ἢ ἀκαταπαύτως, ἀλλὰ τὸ ἀ-
 ναρχον, ἢ ἀχρονον, ἢ ἀτελεύτητον, ἢ αἰὶ ὡσαύτως ἔχον· τὸ
 γὰρ ἀναρχον ἀτελεύτητον· τὸ δὲ χάριτι ἀτελεύτητον, ἢ πάντως
 ἀναρχον, ὡς περ οἱ ἀγγελοι γονᾶ τίνω ὁ αἰὶ ὢν θεός τὸν εἰαυ-
 τῷ λόγον, τέλειον ὄντα, ἀνάρχως ἢ ἀτελεύτητος, ἵνα μὴ ὄν ἡρό-
 10 νω τίλη θεός, ὁ ἡρόνου ἀνώτερον ἔχων τὴν φύσιν, ἢ τὴν ὑ-
 παρξιν· ὁ δὲ ἀνθρώπου ὁδῆλον ὡς ὀναυτίως γεννᾶ, ἑαυτὸ γένεσιν
 τελῶν, ἢ φθορᾶν, ἢ ῥόβον, ἢ πληθυσμὸν, ἢ σῶμα περι-
 κείμεν, ἢ τὸ ἀρρόβον ἢ τὸ θεῖον ὄν τῆ φύσει κελημέν·
 ἑαυτὸς γὰρ τὸ ἀρρόβον τὸ θεῖον ἡλεος βοηθείας· ἀλλ' ἵλεως εἶναι ὁ παύ-
 15 των ἐπέκαια, ἢ πᾶσαν νόησιν ἢ κατὰληψιν ἑαυτεκείμενος·
 διδάσκει οὐκ ἡγάμα ἢ καθολικὴ ἢ ἀποσολικὴ ὀκυλησία, ἅμα
 πατέρας, ἢ ἅμα τὸ μονογενῆ αὐτῷ ἦδὲ ἐξ αὐτῷ γεγεννημένον
 ἀχρόνως, ἢ ἀρρόβυτος, ἢ ἀπαθῶς, ἢ ἀκατάληπτος· ὡς μόνον
 ὁ τὸ ὄλων εἶδε θεός· ὡς περ ἅμα τὸ πῦρ, ἢ ἅμα τὸ ἐξ αὐτῷ φῶς·
 20 ἢ οὐ πρῶτον τὸ πῦρ, ἢ μετὰ ταῦτα τὸ φῶς, ἀλλ' ἅμα· ἢ ὡς περ
 τὸ φῶς ὅτι τὸ πῦρ αἰὶ γεννώμενον, αἰὶ ἐν αὐτῷ ἐπι μηδαμῶς ἐξ
 αὐτοῦ χωριζόμενον, ἔτω ἢ ὁ υἱὸς ὅτι τὸ πατέρας γεννᾶται, μηδὲ-
 λως αὐτῷ χωριζόμενον, ἀλλ' αἰὶ ἐν αὐτῷ ὢν· ἀλλὰ τὸ μὲν φῶς
 ὅτι τὸ πῦρ γεννώμενον ἀχωρίτως, ἢ ἐναυτῷ αἰὶ μένον, ἔκ ἔχει
 25 ἰδίαν ὑπόστασιν παρὰ τὸ πῦρ· ποιότης γὰρ ἐπι φυσικὴ τὸ πυ-
 ρός· ὁ δὲ υἱὸς τὸ θεῖον ὁμονογενῆς, ὅτι τὸ πατέρας γεννηθείς
 ἀχωρίτως, ἢ ἀδιαστάτως, ἢ ἐν αὐτῷ μένον αἰὶ, ἔχει ἰδίαν
 ὑπόστασιν παρὰ τὴν τὸ πατέρας· λόγος μὲν οὐκ ἢ ἀπαύγασμα
 λέγει

κλίσις, εἰ καὶ μετὰ ταῦτα γέγονεν, ἀλλ' ἔκ ἑκ τῆς θεῆς οὐσίας ἐκ
 δὲ τῆς μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι βεβλήσει καὶ διωάμει αὐτῆς παρήχθη, 10
 καὶ ἐκ αὐτῆς τρηπὴ τῆς θεοῦ φύσεως· γέννησις μὲν γὰρ ἐστὶ,
 τὸ ἐκ τῆς οὐσίας τῆς γεννώντος προάγεσθαι τὸ γεννώμενον ὁμοίον
 κατ' οὐσίαν· κτίσις δὲ καὶ ποίησις, τὸ ἐξῶθεν καὶ ἐκ ἑκ τῆς οὐσίας
 τῆς κτίζοντος καὶ ποιούτος γίνεσθαι τὸ κλιζομῆρον καὶ ποιέμῆρον
 ἀνόμοιον παντελῶς κατ' οὐσίαν. ἐπὶ μῦθου τῆς μόνης ἀπαθῆς,
 καὶ ἀναλλοιώτης, καὶ ἀτρέπτου, καὶ ἀειώσαστως ἔχοντος θεῆς, καὶ τὸ
 γεννᾶν, καὶ τὸ κτίζειν, ἀπαθῆς· φύσει γὰρ ὢν ἀπαθῆς καὶ ἀρρό-
 5 τος, ὡς ἀπλῆς καὶ ἀσώφελος, οὐ πέφυκεν ὑπομένειν πᾶθος
 ἢ ῥόδου, ἕτερον ἐν τῷ γεννᾶν, οὐτε ἐν τῷ κτίζειν· οὐδὲ τινὸς συ-
 νεργείας δεῖσθαι· ἀλλ' ἡ μὲν γέννησις ἀναρχὸς καὶ αἰδιός, φύσε-
 ως ἔργον οὐσα, καὶ ἐκ τῆς οὐσίας αὐτῆς προάγουσα, ἵνα τρηπὴν
 ἀγεννῶν μὴ ὑπομείνη, καὶ ἵνα μὴ θεὸς πρῶτος, καὶ θεὸς ὑπε-
 15 ρός εἴη, καὶ προδήκως δέξεται· ἡ δὲ κτίσις, ἐπὶ θεοῦ θελή-
 σεως ἔργον οὐσα, οὐ σωμαϊδὸς ἐστὶ τῷ θεῷ· ἐπειδὴ οὐ πέφυκε
 τὸ ἐκ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι παραγόμενον, σωμαϊδὸν εἶναι τῷ
 ἀνάρχῳ καὶ ἀει ὄντι. ὡς περ τοίνυν οὐχ ὁμοίως ποιεῖ ἄνθρωπος
 καὶ θεός, (ὁ μὲν γὰρ ἄνθρωπος εἶδέν ἐκ τῆς μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι πα-
 20 ράγει, ἀλλ' ὅπερ ποιεῖ, ἐκ προϋποκειμένης ὕλης ποιεῖ, ἐκ θελή-
 σας μόνου, ἀλλὰ καὶ προεπινοήσας, καὶ ἐν τῷ νῷ ἀνατυπώσας τὸ γε-
 νησόμενον· εἴτα καὶ χερσὶν ἐργασάμενος, καὶ κόπον ὑπομείνας,
 καὶ κόματον· πολλὰς δὲ καὶ ἀσυχίας, μὴ ἀποβαίνοντα καθὰ
 βούλεται τῆς ἐπιτηδούματός· ὁ δὲ θεὸς θελήσας μόνου, ἐκ τῆς
 25 μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι τὰ πάντα παρήγαγεν·) οὕτως εἰδὲ ὁμοίως
 γονῆς θεὸς καὶ ἄνθρωπος· ὁ μὲν γὰρ θεὸς ἀρρονός ὢν, καὶ ἀναρ-
 χός, καὶ ἀπαθῆς, καὶ ἀρρόδους, καὶ ἀσάματος, καὶ μόνος ἀτε-
 λούτης, ἀρρώδους, καὶ ἀνάρχος, καὶ ἀπαθῆς, καὶ ἀρρόδους γεν-

λέγεται, Διὰ τὸ ἀνδρῶσιν ὡς ἀπαθῶς, καὶ ἀχρόνως,
καὶ ἀρρήτως, καὶ ἀχωρίτως, γεγεννηθῆσαι ἐκ τοῦ Πατρὸς. Ὡς δὲ
καὶ χαρακτηρὸς τῆς πατρικῆς ὑποστάσεως, Διὰ τὸ τέλειον, καὶ ἐνυ-
πόστατον, καὶ κατὰ πάντα ὁμοίον τῷ Πατρὶ εἶναι, πλὴν τῆς ἀγεν-
νησίας· μονογενῆς δὲ, ὅτι μόνος ἐκ μόνου τοῦ Πατρὸς μόνως
ἐγεννήθη· ἐδὲ γὰρ ὁμοίως) ἑτέρα γέννησις τῆς τριῆς τοῦ Θεοῦ γου-
νήσει· ἐδὲ γὰρ ἐστὶν ἄλλος υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Εἰ γὰρ καὶ τὸ Πνεῦμα
τὸ ἅγιον ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπεπόρευτο, ἀλλ' ἐγεννήτως, ἀλλ' ἐκπο-
ρευότως, ἄλλος τρόπος ὑπάρξεως ἕτος, ἀληθὺς τε καὶ ἄγνωτος·
ὡσπερ καὶ ἡ τοῦ υἱοῦ γέννησις. διὸ καὶ πάντα ὅσα ἔχει ὁ Πατήρ 10
αὐτοῦ εἶσι, πλὴν τῆς ἀγεννησίας· ἥτις οὐ σημαίνει ἑσίας διαφο-
ραν, ἐδὲ ἀξίωμα, ἀλλὰ τρόπον ὑπάρξεως· ὡσπερ καὶ ὁ Ἀδάμ ἀγέν-
νητος ὢν, (πλάσμα γὰρ ἐστὶ τοῦ Θεοῦ) καὶ ὁ υἱὸς γεννητὸς, (υἱὸς γὰρ
ἐστὶ τοῦ Ἀδάμ) καὶ ἡ εἴα ἐκ τοῦ Ἀδάμ πλοῦτος ἐκπορευθεῖσα,
(ἐγὰρ ἐγεννήθη αὐτῇ) ἐφύσει διαφέρουσι ἀλλήλων· αὐθρο- 15
ποι γὰρ εἶσιν· ἀλλὰ τῷ τῆς ὑπάρξεως τρόπῳ. καὶ γὰρ εἶδέ-
ναι, ὅτι τὸ ἀγέννητον δι' ἐνὸς ἢ γραφόμενον, τὸ ἀκτιστον ἥτοι
τὸ μὴ γενόμενον σημαίνει· τὸ δὲ ἀγέννητον διὰ τῶν δύο ἢ γρα-
φόμενον, δηλοῖ τὸ μὴ γεννηθῆναι. καὶ μὲν οὖν τὸ πρῶτον σημα-
νόμενον, διαφέρει ἑσίας οὐσίας· ἄλλη γὰρ οὐσία ἢ ἀκτιστος, ἥτοι 20
ἀγνήτος. Διὰ τοῦ οὐδὲ ἢ, καὶ ἄλλη ἡ γεννητὴ, ἥτοι κτιστή.
καὶ δὲ τὸ δεύτερον σημανόμενον, ἐδιαφέρει ἑσίας ἑσίας· παντὸς
γὰρ εἶδος ζώου ἢ πρώτης ὑπόστασις ἀγέννητος ἐστὶν, ἀλλ' ἐκ ἀγένη-
τος· ἐκλήθησαν γὰρ ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ τῷ λόγῳ αὐτοῦ παρ-
χθέντα εἰς γένεσιν· ἐμὴν ἐγεννήθησαν, μὴ προυπάρχοντες 25
ἑτέροις ὁμοειδέσιν, ἐξ οὗ γεννηθῶσι. κατὰ μὲν οὖν τὸ πρῶτον ση-
μαινόμενον, κοινωνοῦσιν αἰρεῖσι τῆς ἀγίας θεότητος ὑπερθεοῖ-
ὑποστάσεις· ὁμοούσιοι γὰρ καὶ ἀκτιστοὶ ὑπάρχουσιν. καὶ δὲ τὸ δέ-

τερον σημαίνόμενον ἑδαμῶς· μόνον γὰρ ὁ Πατὴρ ἀγέννητος·
 ἔτι γὰρ ἐξ ἑτέρας ἐπὶ αὐτῷ ὑποστάσεως τὸ εἶναι· καὶ μόνος ὁὗτος γεν-
 νητής· ἐκ τῆς δὲ Πατρὸς γὰρ ἐκείνης ἀρχῆς καὶ ἀκρότης γεγέν-
 νηται· καὶ μόνον τὸ ἅγιον Πνεῦμα ἐκπορεύεται, ἐκ τῆς οὐσίας δὲ
 Πατρὸς ἐγεννώμενον, ἀλλ' ἐκπορεύόμενον, ἕτω τῆς θείας διδα-
 σκείας γραφῆς, δὲ τρόπου ἐγεννήσεως καὶ τῆς ἐκπορεύσεως
 ἀκαταλήπτως ἐπαράχοντος, καὶ τὸ δὲ ἴσον· ὡς οὐκ ἐξ
 ἡμῶν μετηνέχθη ἐπὶ τῷ μακαρίῳ θεότητα τὸ τῆς πατρότη-
 τος, καὶ ἰότητος, καὶ ἐκπορεύσεως ὄνομα· τὸναντίον δ' ἐκείθεν
 10 ἡμῖν μεταδεδόθη, ὡς φησὶν ὁ θεὸς Ἀπόστολος· Ἀλλ' ἔτι καμ-
 πτω τὰ γόνατά με πρὸς τὸν πατέρα, ἐξ οὗ πάντα πατριά ἐν οὐ-
 ρανῶν, καὶ ἐπὶ γῆς. Εἰ δὲ λέγομεν τὸν πατέρα ἀρχὴν εἶναι τὸν
 καὶ μείζονα, καὶ προτερεῖν αὐτὸν τῷ υἱῷ καὶ φύσει ἐμφαι-
 νομεν· διαὶ τὸ γὰρ τὸς αἰῶνας ἐποίησεν· οὐδὲ καθ' ἑτερόν τι, καί-
 15 μὴ κατὰ τὸ αἴτιον· οὐτέστιν, ὅτι ὁ υἱὸς ἐκ τῆς Πατρὸς ἐγεννήθη,
 καὶ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκ τῷ υἱῷ· καὶ ὅτι ὁ πατὴρ αἰτίας ἐστὶ τῷ υἱῷ φυσικῶς·
 ὡς περὶ ἐκ τῆς φωτὸς τὸ πῦρ φαμεν προέρχεται, ἀλλ'
 ἐκ τῆς πυρὸς τὸ φῶς· ὅτε οὐκ ἀκρότης ἀρχὴν, καὶ μείζονα τὸν
 υἱὸν τὸν Πατέρα, τῷ αἰτίῳ νοήσωμεν· καὶ ὡς περὶ ἐκ λέγομεν ἐτε-
 20 ρας ἐκείνης τὸ πῦρ, καὶ ἑτέρας τὸ φῶς, ἕτως οὐκ οἶόν τε φαῖναι ἐ-
 τέρας ἐκείνης τὸν Πατέρα, καὶ τὸν υἱὸν ἑτέρας, ἀλλὰ μιᾶς καὶ τῆς αὐ-
 τῆς· καὶ καθάπερ φαμεν Ἀλλ' ἔτι ἐξ αὐτῆς προερχομένου φωτὸς
 φαίνεν τὸ πῦρ, καὶ ἐπιθέμεθα ὄργανον ὑπερῆκον εἶναι τὸν πυ-
 ρὸς τὸ ἐξ αὐτῆς φῶς, διώκωμιν δὲ μάλλον φυσικῶν, ἕτω λέγομεν
 25 τὸν Πατέρα, πάντα ὅσα ποιεῖ, Ἀλλ' ἔτι μονογενὲς αὐτῷ υἱῷ
 ποιεῖν, οὐκ ὡς δι' ὄργανον λατρετικῶν, ἀλλὰ φυσικῶν καὶ ἐνυπε-
 ράτα διωκόμενος· καὶ ὡς περὶ λέγομεν τὸ πῦρ φωτίζειν, καὶ πάλιν
 φαμεν τὸ φῶς τὸν πυρὸς φωτίζειν, ἕτω πάντα ὅσα ποιεῖ ὁ Πατὴρ
 ὁμοίως

ὁμοίως ἢ ὁτίος ποιῆ. ἀλλὰ τὸ μὲν φῶς οὐκ ἰδίαν ὑπόστα-
 σιν παρὰ τὸ πῦρ κέκληται· ὁ δὲ ἴδιος τελεῖα ὑπόστασις ἐστὶ τῆς
 πατρικῆς ἀχώριστος ὑποστάσεως, ὡς ἀνωτέρω παρεσήσαμεν·
 ἀδιώατον γὰρ ὄραθ' ἴναι ἐν τῇ κτίσει εἰκόνα ἀπαραλλάκτως
 ἐν ἑαυτῇ τὸν τρόπον τῆς ἀγίας τελεῖδος παραδεικνύσαν· τὸ γὰρ
 κλητὸν, ἢ σωθῆτον, ἢ ῥύσθον, ἢ τρεπλόν, ἢ περιχεαπλόν, ἢ
 χημά ἔχον, ἢ φθαρτὸν, πῶς σαφῶς δηλώσει πῶ πάντων
 τούτων ἀπηλλαγμένῳ ὑπερῶσιν θείῳ οὐσίῳ; πᾶσα δὲ ἡ
 κήρις, δηλὸν ὡς ποῖς πλείοσι τέτων ἐνέχεσθ' ἢ πᾶσα κτ' πῶ
 ἑαυτῆς φύσιν τῇ φθορᾷ ὑπόκειται. ὁμοίως πιστεύομεν ἢ εἰς ἐν 10
 Πνῦμα ἅγιον, τὸ κύριον, ἢ ζωοποιόν, τὸ ἐκ τῆς Πατρὸς ἐκπο-
 ρεύόμενον, ἢ ἐν ἴῳ ἀναπαυόμενον· τὸ πᾶ Πατρὶ, ἢ ἴῳ συμ-
 περικωλύμενον, ἢ σιωδοξαζόμενον, ὡς ὁμοῦσιόν τε, ἢ σωμα-
 ἴδιον· τὸ δὲ Θεῶ Πνῦμα· τὸ δίδεσθ'· τὸ ἡγεμονικόν· πῶ πηγῆ
 τῆς σοφίας, ἢ ζωῆς, ἢ θάλασσαν· Θεὸν σὺ Πατρὶ, ἢ ἴῳ 15
 ἐπ' ἄρχον, ἢ προσαγορευόμενον· ἀκίστον, πληῆρες, δημιουρ-
 γόν, παντοκρατορικόν, παντουργόν, παντοδύναμον, ἀπερ-
 δυῖαμον· δεσπότην πάσης τῆς κτίσεως, ἢ δεσποζόμενον· πλη-
 ροῦν, ἢ πληρέμενον· Θεοῦ, ἢ θεόμενον· μετεχόμενον, ἢ με-
 τέχον· ἀγάστον, ἢ ἀγαζόμενον· παρακλήτον, ὡς τὰς τῶν 20
 ὅλων παρακλήσεις δεχόμενον· κτ' πάντα ὅμοιον πᾶ Πατρὶ,
 ἢ πᾶ ἴῳ· ἐκ Θεοῦ Πατρὸς ἐκπορεύόμενον, ἢ δι' ἴῳ μεταδιδόμε-
 νον, ἢ μεταλαμβανόμενον ἐπὶ πάσης τῆς κτίσεως· κτ' ἐαυτῷ
 κήστον, ἢ ἐποιῶν τὰ σύμπαντα, ἢ ἀγάστον, ἢ σιωχόν· ἐν-
 ὑπόστατον ἢ ἐν ἰδίᾳ ὑπόστασις ἐπ' ἄρχον ἀχώριστον, ἢ ἀ- 25
 νεκφοίτητον Πατρὸς, ἢ ἴῳ· ἢ πάντα ἔχον, ὅσα ἔχει ὁ Πα-
 τὴρ, ἢ ὁτίος, πῶ τῆς ἀγεννησίας, ἢ τῆς γεννήσεως· ὁ μὲν
 γὰρ Πατὴρ, ἀνάιτος ἢ ἀγέννητος· ἢ γὰρ ἐκ ἑνός· ἐξ ἑαυτῷ
 γὰρ

γὰρ τὸ εἶναι ἔχει· ἔδὲ τῶν ὅσα περ ἔχει, ἕξ ἑτέρου ἔχει· αὐ-
 τὸς δὲ μᾶλλον ἐστὶν ἀρχὴ καὶ αἴτια ἢ εἶναι, καὶ ἢ πῶς εἶναι, φυ-
 σικῶς τοῖς πάνσι· ὁ δὲ ἴδιος ἐκ τῶν Πατρῶν γεννητῶς· τὸ δὲ Πνεῦ-
 μα τὸ ἅγιον, καὶ αὐτὸ μὴ ἐκ τῶν Πατρῶν, ἀλλ' ἐκ γεννητῶν, ἀλλ'
 ἐκ πορευτῶν· καὶ ὅτι μὲν ἐστὶ διαφορὰ γεννήσεως καὶ ἐκ πορευ-
 σεως μεμαθήκαμεν· τίς δὲ ὁ τρόπος τῆς διαφορᾶς, ἔδαμῶς· ἁ-
 μα δὲ καὶ ἡ ἴδιος ἐκ τῶν Πατρῶν γέννησις, καὶ ἡ ἢ ἁγίος Πνεύματι
 ἐκ πορευσις. πάντα οὖν, ὅσα ἔχει ὁ ἴδιος, καὶ τὸ Πνεῦμα, ἐκ τῶν
 Πατρῶν ἔχει· καὶ αὐτὸ τὸ εἶναι. καὶ εἰ μὴ ὁ Πατήρ ἐστιν, ἔδὲ ὁ ἴδιος
 10 ἐστὶν, ἔδὲ τὸ Πνεῦμα· καὶ εἰ μὴ ὁ Πατήρ ἔχει τὴν, ἔδὲ ὁ ἴδιος ἔχει,
 ἔδὲ τὸ Πνεῦμα· καὶ Δεῖ τὸν Πατέρα ταῦτι Δεῖ τὸ εἶναι τὸν Πα-
 τέρα, ἐστὶν ὁ ἴδιος καὶ τὸ Πνεῦμα· καὶ Δεῖ τὸν Πατέρα, ἔχει ὁ ἴδιος
 καὶ τὸ Πνεῦμα πάντα ἃ ἔχει· ταῦτισι, Δεῖ τὸν Πατέρα ἔχειν
 αὐτὰ· πλὴν τῆς ἀγεννησίας, καὶ τῆς γεννήσεως, καὶ τῆς ἐκ πορευσεως·
 15 ἐν ταύταις γὰρ μόναις ταῖς ὑποστάσεσιν ἰδιότητες, διαφέρουσιν
 ἀλλήλων αἰσθηταί τε καὶ ὑποστάσεις, ἐκ δὲ ἑαυτῶν, τῶν δὲ χαρακτη-
 ριστικῶν τῆς ἰδίας ὑποστάσεως, ἀδιακρίτως διακρίβονται. φανερὸν
 δὲ ἕκαστον τῶν τελῶν τελείαν ἔχειν ὑπόστασιν· ἵνα μὴ ἐκ τελ-
 ῶν ἀτελῶν μίαν συνθετὸν φύσιν τελείαν γνωρίζωμεν, ἀλλ' ἐν
 20 τρισὶ τελείαις ὑποστάσεσιν, μίαν ἀπλῶν ἑσῶν ὑπερτελή καὶ
 παντέλειον· πάν γὰρ ἐξ ἀτελῶν συγκείμενον, συνθετὸν παν-
 τως ἐστίν· ἐκ δὲ τελείων ὑποστάσεων ἀδιώτατον συνθετὸν γενέ-
 θαι· ὅθεν ἔδὲ λέγουμεν τὸ εἶδος ἐξ ὑποστάσεων, ἀλλ' ἐν ὑποστά-
 σεσιν· ἀτελῶν δὲ εἴ ποτε, ἢ μὴ σωζόντων τὸ εἶδος ἢ ἐξ αὐτῶν ἀ-
 25 ποτελεσμένον πρόγραμμα· λίθος μὲν γὰρ, καὶ ξύλον, καὶ σίδηρος, ἔ-
 καστοναυτῶν τὸ τελείον ἐστὶ καὶ πῶς ἰδίαν φύσιν, περὶ δὲ τὸ ἐξ αὐ-
 τῶν ἀποτελεσμένον οἶκημα ἀτελὲς ἕκαστον αὐτῶν ὑπάρχει· ἔδὲ
 γὰρ ἐστὶν ἕκαστον καυτῶν οἶκος· τελείας μὲν ἔν τας ὑποστάσεις

Φαμέν· ἵνα μὴ σμύθεσιν ὑπὲρ τῆς θείας νοήσεως φύσεως· σμύ-
 θεσις γάρ, ἀρχὴ διαστάσεως. καὶ πάλιν ἐν ἀλλήλαις πάστροις
 ὑποστάσεις λέγουμεν, ἵνα μὴ πλῆθος καὶ δῆμον θεῶν ἕσασα-
 γωμεν. Ἐπεὶ μὲν τῶν τριῶν ὑποστάσεων, τὸ ἀσώματον, καὶ ἀ-
 σύγχυτον. Ἐπεὶ δὲ τὸ ὁμοιοῦτον, καὶ τὸ ἐν ἀλλήλαις εἶναι τὰς ὑ-
 ποστάσεις, καὶ τὸ ταυτότητός τε τῆς θελήματος, καὶ τῆς ἐνεργεί-
 ας, καὶ τῆς διωάμεως, καὶ τῆς ἐξουσίας, καὶ τῆς κινήσεως (ὡς ἔσται
 εἶπω) τὸ ἀδιαίρετον, καὶ τὸ εἶναι ἓνα θεὸν γνωρίζωμεν. εἰς γὰρ
 ὄντως θεὸς ὁ θεός, καὶ ὁ λόγος καὶ τὸ πνεῦμα αὐτῶν. Χρηθὲν δὲ εἰδέ-
 ναι, ὅτι ἕτερόν ἐστι τὸ πρᾶγμα καὶ θεωρεῖσθαι, καὶ ἄλλο τὸ λόγῳ
καὶ ἐπινοίᾳ. ὅτι μὲν ἐν πάντων τῶν κτισμάτων ἡμεῖς τὸ ὑποστά-
 σεων διαίρεσις, πρᾶγμα καὶ θεωρεῖται· πρᾶγμα καὶ ὁ Πέτρος
 τῷ Παύλῳ κεχωρισμένος θεωρεῖται· ἡ δὲ κοινότης, καὶ ἡ σωμαφεια,
 καὶ τὸ ἐν, λόγῳ καὶ ἐπινοίᾳ θεωρεῖται· νοῦμεν γὰρ τῶν νῶν, ὅτι ὁ Πέ-
 τρος καὶ ὁ Παῦλος τὸ αὐτὸ εἰσι φύσεως, καὶ κοινῶν μίαν ἔχουσι ἰσ-
 φύσιν· ἕκαστος γὰρ αὐτῶν, ζῶον λογικὸν θνητόν· καὶ ἕκαστος
 σὰρξ ἐστὶν ἐμψυχωμένη ψυχῇ λογικῇ τε καὶ νοερᾷ. αὐτὴ οὖν ἡ
 κοινὴ φύσις, τῶν λόγῳ ἐστὶ θεωρητῆ· ἐπεὶ γὰρ αὐτοῦ ὑποστάσεις ἐν
 ἀλλήλαις εἰσὶν· ἰδίᾳ δὲ ἐκάστη, καὶ ἀνά μέρος ἡ γοῶν καθεαυ-
 τῶν κεχώρισται, πλεῖστα τὰ διαίρεθντα αὐτῶν ὅτι τὸ ἕτερας ἕχου-
 σα καὶ γὰρ καὶ τόπων διεσῆκασιν, καὶ χρόνῳ διαφέρουσι, καὶ γνώμῃ
 μερίζοντες, καὶ ἰαχῆ, καὶ μορφῇ εἶπω χημάτι, καὶ ἕξει, καὶ κρά-
 σει, καὶ ἀξίᾳ, καὶ ἐπιτηδύματι, καὶ πᾶσι τοῖς χαρακτηρητικοῖς
 ἰδιώμασι· πλεον δὲ πάντων τῶν μὴ ὀνόματι, ἀλλὰ κεχωρι-
 σμένως εἶναι· ὅθεν καὶ δύο καὶ τρεῖς ἀνθρώποι λέγοντες, καὶ πολ-
 λοι· τὸ δὲ καὶ ἐπὶ πάσης ἐστὶν ἰδεῖν τῆς κτισσεως. Ἐπὶ δὲ τῆς
ἀγάπης, καὶ ὑπερουσίας, καὶ πάντων ἐπέκταται, καὶ ἀλήπτε τετα-
 δος, τὸ ἀνάπαλιν· ἐκεῖ γὰρ τὸ μὲν κοινόν καὶ ἐν, πρᾶγμα καὶ θε-
ωρεῖται,

ωρέ), διά τὸ σωμαΐδιον, καὶ τὸ ταυτὸν τὸ ἕξις, καὶ τὸ ἐνεργεί-
 ας, καὶ τὸ θελήματος, καὶ πῶς τὸ γνώμης σύμπνοιαν, τῶν τε τῆς
 ἐξουσίας, καὶ τῆς δυνάμεως, καὶ τῆς ἀγαθότητος ταυτότητα.
 οὐκ ἄπον ὁμοιότητα, ἀλλὰ ταυτότητα. καὶ τὸ ἐν ἕξαλματι κί-
 νησεως· μία γὰρ ἕξις, μία ἀγαθότης, μία δυνάμις, μία
 θέλησις, μία ἐνεργεία, μία ἐξουσία, μία καὶ ἡ αὐτὴ ἔξις ὁ-
 μοιαι ἀλλήλων, ἀλλὰ μία καὶ ἡ αὐτὴ κίνησις τῶν ὑποστάσε-
 ῶν· ἐν γὰρ ἕκαστον αὐτῶν ἔχει πρὸς τὸ ἕτερον, ἢ κατὰ ἑαυτόν, ἢ πρὸς
 ἑαυτό· τρεῖς γὰρ ὅτι καὶ πάντα ἐν εἶσιν ὁ Πατήρ, καὶ ὁ Υἱός, καὶ
 ὁ ἅγιον Πνεῦμα· πλὴν τῆς ἀγεννησίας, καὶ τῆς γεννήσεως,
 καὶ τῆς ὁμοτιμίας. ἐπινοία δὲ τὸ διηρημένον· ἕνα γὰρ Θεὸν
 γινώσκοντες. ἐν μόναις δὲ ταῖς ἰδιότησι τῆς τε πατρότητος,
 καὶ τῆς υἰότητος, καὶ τῆς ὁμοτιμίας, κατὰ τὸ αἶλιον, καὶ τὸ
 αἰλιαπν, καὶ τὸ τέλειον τῆς ὑποστάσεως, ἦτοι τὸν τῆς ὑπαρξέως
 15 τρέπον, πῶς διαφορὰν ἐνοεῖται· ἕτε γὰρ τριπλῶς διάστασις,
 ὡς ἐφ' ἡμῶν, δυνάμει ἐπὶ τῆς ἀπεριγραπτῆς λέγειν θεο-
 τητος, (ἐν ἀλλήλων γὰρ αἱ ὑποστάσεις εἰσιν, ἔχοντες συγχέει-
 θαι, ἀλλ' ὡς ἐχεῖται, καὶ τὸν ἕκαστου Κυρίου λόγον, ἐγὼ ἐν τῷ
 Πατρὶ, καὶ ὁ Πατήρ ἐν ἐμοί, φήσαντες.) ἕτε θελήματος διαφο-
 20 ρὰν, ἢ γνώμης, ἢ ἐνεργείας, ἢ δυνάμεως, ἢ ἕως ἕτερου· ἀ-
 ἵνα πῶς πραγματικῶς καὶ διόλου ἐν ἡμῖν γενῶσι διαίρεσις. διὸ
 ἕδὲ τρεῖς θεοὺς λέγουσι, τὸν Πατέρα, καὶ τὸν Υἱόν, καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦ-
 μα· ἕνα δὲ μᾶλλον Θεόν, πῶς ἅμην τριάδα, εἰς ἃ αἶλιον υἱὸν
 καὶ Πνεύματος ἀναφερομένων, καὶ σωματικῶν, ἕδὲ σωματι-
 25 φομένων, καὶ πῶς Σαβελλίτιον σωματικῶν· ἐνοεῖται γὰρ, ὡς ἐφη-
 μεν, ἔχοντες συγχέειθαι, ἀλλ' ὡς ἐχεῖται ἀλλήλων· καὶ πῶς
 ἐν ἀλλήλων περιχώρησιν ἔχουσι, δίχα πάσης σωματικῆς,
 καὶ συμφύσεως· ἕδὲ ἐξισταμένων, ἢ κατὰ ἕξιαν περνομένων,
 καὶ πῶς

τῷ Ἀρείου διαίρεσιν· ἀμέριστος γὰρ ἐν μεμερισμένοις (εἰ δεῖ
 σωτηρώως εἰπεῖν) ἡ Θεότης· καὶ οἷον ἐν ἡλίοις τελσίν, ἐχομένοις
 ἀκλήλων, καὶ ἀδιαστάτοις ἔσι, μία ἔστω φῶς σύγκρησις τε καὶ συ-
 νάφεια. Ὅταν μὲν οὖν πρὸς τῷ Θεότητι βλέψωμεν, καὶ πρὸς
 πρῶτην αἴτιαν καὶ πᾶν μοναρχίαν, καὶ τὸ ἐν καὶ ταυτὸν τῆς Θεότη- 5
 τος (ἐν οὕτως εἶπω) κινήματι καὶ ἐβλήματι, καὶ τὴν τῆς ἐξίας καὶ δυνά-
 μεως καὶ ἐνεργείας καὶ κυριότητος ταυτότητα, ἐν ἡμῖν τὸ φαν-
 ταζόμενον· ὅταν δὲ πρὸς τὰ, ἐν οἷς ἡ Θεότης, ἡ (τότε ἀκρι-
 βέστερον εἰπεῖν) ἀἰθερότης, καὶ τὰ ἐκ τῆς πρώτης αἰτίας ἀχρόνως
 ἐκείθεν ὄντα, καὶ ὁμοδόξως, καὶ ἀδιαστάτως, τουτέστι τὰς ὑπο- 10
 στάσεις τῆς Τριῦς, καὶ τῆς Πνοῦματος, τρία τὰ θεωσκυόμενα. εἰς
 Πατὴρ ὁ Πατήρ, καὶ ἀναρχὸς· τουτέστι ἀναίτιος· ἔτι γὰρ ἐν ἡ-
 νῶ. εἰς Υἱὸς ὁ Υἱός, καὶ ὅτι ἀναρχος· τουτέστι ὅτι ἀναίτιος· ἐκ τῆς
 Πατρὸς γάρ. εἰ δὲ τῷ ἀπὸ χρόνου λάβοις ἀρχὴν, καὶ ἀναρχος·
 ποιητὴς γὰρ χρόνου, ἔχει ὑπὸ χρόνον. ἐν Πνοῦμα ἄγιον τὸ Πνοῦ- 15
 μα, αἰτιῶν μὲν ἐκ τῆς Πατρὸς· ἔχει ἡμῶς δὲ, ἀλλ' ἐκ πορωτάως·
 ἔτι τῆς Πατρὸς ἐκείνου τῆς ἀγεννησίας, διὸ ἡ γενεήνηκεν· ἔτι
 τῆς Τριῶς τῆς γεννήσεως, ὅτι ἐγεννήθη ἐξ ἀγεννήτη· πῶς γάρ; ἔτι
 τῆς Πνοῦματος, ἢ εἰς Πατέρα μεταπίπτουσι, ἢ εἰς Υἱόν, ὅτι ἐκ-
 πεπόρωτο, καὶ ὅτι Θεός, ἢ γὰρ ἰδιότης ἀκίνητος· ἢ πῶς ἀν' ἰδιότης 20
 μείνοι, κινεμένη καὶ μεταπίπτουσα; εἰ γὰρ Υἱὸς ὁ Πατήρ, οὐ Πα-
 τὴρ κυρίως· εἰ γὰρ κυρίως Πατήρ· καὶ εἰ Πατήρ ὁ Υἱός, οὐ κυρί-
 ως Υἱός· εἰς γὰρ κυρίως Υἱός καὶ ἐν Πνοῦμα ἄγιον. Χρὴ δὲ γνώ-
 σαι, ὅτι τὸν Πατέρα οὐ λέγομεν ἐκ τινος· λέγομεν δὲ αὐ-
 τὸν τῆς Τριῦς Πατέρα. τὸν δὲ Υἱὸν οὐ λέγομεν αἰτιῶν, οὐδὲ πατέ- 25
 ρα· λέγομεν δὲ αὐτὸν, καὶ ἐκ τῆς Πατρὸς, καὶ τὸν τῆς Πατρὸς. τὸ δὲ
 Πνοῦμα τὸ ἄγιον καὶ ἐκ τῆς Πατρὸς λέγομεν, καὶ Πνοῦμα Πατρὸς
 ὀνομάζομεν· ἐκ τῆς Τριῦς δὲ τὸ Πνοῦμα οὐ λέγομεν· Πνοῦμα δὲ
 τριῶν,

ἱοῦ ὀνομάζομεν· εἴτις γὰρ Φησι Πνῶμα Χριστοῦ οὐκ ἔχει, Φη-
 σὶν ὁ Θεὸς Ἀπόστολος· καὶ δι' ἱεὺς πεφανερῶσθαι, καὶ μεταδίδωσθαι
 ἡμῖν, ὁμολογῶμεν· ὁμοφύσησε γὰρ Φησι καὶ εἶπε τοῖς μαθηταῖς
 αὐτοῦ· λάβετε Πνῶμα ἅγιον· ὡς περὶ οὐκ ἔστι ἡλίξ μὴ ἴτε ἀκλῆς καὶ
 5 ἡ ἔλλαμψις· αὐτὸς γὰρ ἐστὶν ἡ πηγὴ τῆς ἀκτίνος, καὶ τῆς ἐλάμ-
 ψεως· ἀλλὰ δὲ τὴ ἀκτίνος ἡ ἔλλαμψις ἡμῖν μεταδίδοι· καὶ αὐ-
 τη ἐστὶν ἡ φωτίζουσα ἡμᾶς, καὶ μετεχομένη ὑφ' ἡμῶν· τὸ δὲ ἱόν,
 οὔτε ἔστι Πνῶματος λέγομεν, οὔτε μὴ οὐκ ἔστι Πνῶματος.

10 Περὶ τῶν ἐπὶ Θεοῦ λεγομένων. θ'.

Τὸ Θεῖον ἀπλοῦς ἐστὶ, καὶ ἀσιώθητον· τὸ δὲ οὐκ πολλῶν καὶ
 διαφόρων συγκείμενον, σιωθητόν ἐστιν· εἴ ἔστι τὸ ἀκλῆσον, καὶ
 ἀναρχον, καὶ ἀσώματον, καὶ ἀθάνατον, καὶ αἰώνιον, καὶ ἀγαθόν,
 15 καὶ δημιουργικόν, καὶ τὰ τοιαῦτα, οὐσιώδεις διαφορᾶς εἰποιμεν
 ἐπὶ Θεῶ, οὐκ ἁπλοῦς ἐστὶν, ἀλλὰ σιω-
 θετον· ὅπερ ἐσχάτης ἀσεβείας ἐστὶ. καὶ τίνω ἐκαστον τῶν ἐπὶ
 Θεοῦ λεγομένων, καὶ ἡ κατ' οὐσίαν ἐπὶ σημαίνειν οἰεσθαι· ἀλλ'
 ἢ τί οὐκ ἐστὶ δηλοῦς, ἢ χέσιν ἕνα πρὸς ἡ τῶν ἀνιδίασε λο-
 20 μένων, ἢ τί τῶν παρεπομένων τῆ φύσει, ἢ ἐργεσίαν· δοκεῖ μὲν
 οὐκ κυριώτερον πάντων τῶν ἐπὶ Θεοῦ λεγομένων ὀνομάτων εἶ-
 ναι, ὅ ἂν καθὼς αὐτὸς χρηματίζων τῶ μωυτεῖ ἐπὶ τῷ ὄρει
 Φησὶν· εἶπον τοῖς ἡοῖς Ἰσραὴλ, ὅ ἂν ἀπέσαλκέμε' ὅλον γὰρ ἐνέ-
 αυτῶ συλλαβῶν ἔχει τὸ εἶναι· οἷόν τι πέλαγος ἐπὶ τῆς ἀπειρον,
 25 καὶ ἀόριστον· ὡς δὲ ὁ ἅγιος Διονύσιος Φησιν, ὁ ἀγαθός· ἐ γὰρ ἐστὶν
 ἐπὶ Θεῶ εἰπεῖν, πρῶτον τὸ εἶναι· καὶ τότε τὸ ἀγαθόν· δεύτερον
 δὲ ὁ Θεὸς ὄνομα ὀλέγει, ἢ οὐκ ἔστι Θεῖον, καὶ περιέπειν τὰ σύμ-
 παντα, ἢ οὐκ ἔστι αἰθερ· ὁ ἐστὶ καίεν· ὁ γὰρ Θεὸς πῦρ κατανα-
 λίσσον

λίσιον πᾶσαν κακίαν ἐστίν· ἢ ἀπὸ τῆς θεᾶσθαι τὰ πάντα· ἀλά-
 θηταῖ γάρ ἐσι, καὶ πάντων ἐπόπτης· ἐθεάσατο γὰρ τὰ πάντα
 πρὶν γενέσεως αὐτῶν ἀχρόνως ἐνοήσας· καὶ ἕκαστον κατὰ τὴν
 θελητικῶν αὐτῆς ἀχρονον ἐννοίαν· ἢ τις ἐστὶ προροισμός, καὶ εἰ-
 κῶν καὶ παρὰδειγμα ἐν τῷ προροιδένῃ καιρῷ γίνεται· τὸ μὲν
 οὐκ πρότερον αὐτῆς εἶναι παραστατικόν ἐστι, καὶ οὐ τῆς εἶναι· τὰ
 δὲ δεύτερον ἐνεργείας· τὸ δὲ ἀναρχόν, καὶ ἀφθαρτον, καὶ ἀγένη-
 τον ἦτοι ἀκίσιον, καὶ ἀσώματον, καὶ ἀόρατον, καὶ τὰ τοιαῦτα,
 ἢ ὅσα ἐστὶ δηλοῖ· τουτέστιν, ὅτι ὅσα ἤρξατο εἶναι, ἐδέετο φθά-
 ρεται, ἐδέετο ἐκίσιαι, ἐδέετο σῶμα, ἐδέετο ὄρα· τὸ δὲ ἀγαθόν, 10
 καὶ δίκαιον, καὶ ὄσιον, καὶ τὰ τοιαῦτα, παρέπονται τῇ φύσει, ὅσα
 αὐτῶν δὲ τῶν ἐπάν δηλοῖ· τὸ δὲ κύριον, βασιλεύσει, καὶ τὰτοι-
 αῦτα, χεῖρὸν πρὸς τὰ ἀνὴρ διασεχόμενα δηλοῖ· τῶν γὰρ κυρι-
 δομένων λέγει· κύριον· καὶ τῶν βασιλευμένων βασιλεύσει· καὶ τῶν
 δημιουργουμένων δημιουργός· καὶ τῶν ποιμανομένων ποιμήν. 15

Περὶ θείας ἐνώσεως, καὶ διακρίσεως. ι.

Πάντα μὲν οὐκ ταῦτα, κοινῶς ἐπὶ πάσης τῆς θεότητος ὅκλη-
 πτόν, καὶ ταυτῶς, καὶ ἀπλῶς, καὶ ἀμερῶς, καὶ ἠνωμένως· δι-20
 ἀκεκριμένως δὲ τὸ Πατήρ, καὶ τὸ Υἱός, καὶ τὸ Πνεῦμα, καὶ τὸ ἀνάιη-
 ὄν, καὶ τὸ αἰχαιτόν, καὶ τὸ ἀγέννητον, καὶ τὸ γεννητὸν, καὶ ἐκπορευτόν·
 ἀλλὰ ἐκ οὐσίας ἐστὶ δηλωτικὰ, ἀλλὰ τὸ πρὸς ἀλλήλα χεῖσεως,
 καὶ τῆς ἐκείνου πρὸς τὸν πατέρα· ταῦτα οὐκ εἰδότες, καὶ ὅσα τῶν ἐπὶ
 τῷ θεῷ ἐπάν χωρῶν γόμενοι, ἐκ αὐτῶν τῶν οὐσίαν καταλαμ-25
 βάνομεν, ἀλλὰ τὰ περὶ τῶν οὐσίαν· ὡς περ οὐδὲ ἐάν γνῶμεν, ὅτι
 ἡ ψυχὴ ἀσώματος ἐστὶ, καὶ ἀποσος, καὶ ἀσχημάτιστος, ἢ δὴ καὶ
 τῶν ἐπάν αὐτῆς καταλήφωμεν· ἐδέετο σῶμα· ἀπερ γνῶμεν,
 ὅτι

ὅτι λευκόν, ἢ μέλαν ἐσίν, ἀλλὰ τὰ περὶ τὴν οὐσίαν. ὁδὲ ἀληθῆς λόγος διδάσκει ἀπλοῦν εἶναι τὸ θεῖον, καὶ μίαν ἀπλῶν ἔχει ἐνεργεῖαν, ἀγαθὴν, καὶ πᾶσι τοῖσιν πάντα ἐνεργῆσαν, καὶ τὴν ἡλίου ἀκτῖνα· ἥτις πάντα θάλπει, καὶ ἐν ἐκάστῳ καὶ τὴν φυσικὴν ἐπιτηδεότητα καὶ δεκτικὴν δυνάμιν ἐνεργεῖ, ἐκ τῆς δημιουργήσαντος θεοῦ τὴν ριζύτην εἰληφώς ἐνεργεῖαν. διακέκει δέ, ὅσα τῆς θείας καὶ φιλανθρώπου τῆς θεοῦ λόγου σαρκώσεως· ἐν τῆτοις γὰρ οὔτε ὁ Πατήρ, οὔτε τὸ Πνεῦμα, κατ' ἐδένα λόγον κεκοινώνηκεν, εἰμὴ κατ' ὀδοκίαν, καὶ καὶ τὴν ἀόρατον θαυμα-
 10 τερῶν· ἢ κατ' ἡμᾶς ἀνθρώπων· ὁ θεὸς λόγος γενόμενος εἰργάζετο, ὡς ἀναλλοίωτος θεός, καὶ θεοῦ γίσιος.

Περὶ τῶν σωματικῶς ἐπὶ θεοῦ λεγομένων. ια'.

15 Ἐπεὶ δὲ πλεῖστα περὶ θεοῦ σωματικώτερον ἐν τῇ θεῖα γραφῇ συμβολικῶς εἰρημένα δεισκομεν, εἰδέναί τις, ὡς ἀνθρώπου ὄντας ἡμᾶς, καὶ τὸ παχὺ τῆς σαρκίον περιλαμβανέας, τὰς θείας, καὶ ὑψηλὰς, καὶ αὐλῆς τῆς θεότητος ἐνεργείας, νοεῖν ἢ λέγειν ἀδύνατον, εἰ μὴ εἰκόσι καὶ τύποις καὶ συμβόλοις τοῖς κατ'
 20 ἡμᾶς χρῆσάμεθα. ὅσα τῶν περὶ θεοῦ σωματικώτερον εἰρη, συμβολικῶς ἐστὶ λελεγμένα· ἔχει δέ τινα ὑψηλοτέραν διάνοιαν· ἀπλοῦν γὰρ τὸ θεῖον, καὶ ἀσχημάτιστον. ὁφθαλμὸς μὲν οὐ θεός, καὶ βλέφαρα, καὶ ὄρασιν, τὴν τῶν ἀπάντων ἐπιπικρὴν αὐτῆς δυνάμιν, καὶ τὸ ἀλάθητον τῆς αὐτῆς γνώσεως ἐνο-
 25 ἴσω μὲν, ἀπὸ τῆς παρ' ἡμῖν ἀλλοτρίου τῆς αἰδήσεως ἐντελεσθε-
 ραν γνώσιν τε καὶ πληροφορίαν ἐγγίνεσθαι· ὅσα δὲ καὶ ἀκούειν, καὶ ἐξιλεωτικὸν αὐτῆς, καὶ τῆς ἡμετέρας δεκτικὸν δεήσεως· καὶ γὰρ ἡμεῖς οἷς τὰς ἐκείσας ποιούμενοις, ἀλλοτρίου τῆς αἰδήσεως
 Δ . ὁμνεῖς

ὁμνεῖς γνώμεθα, γνησιώτερον αὐτοῖς τὸ ἕξ επικλίνοντες. εὐ-
 μα δὲ καὶ λαλιᾷ, τὸ ἰνδεικτικὸν τὸ βελήσεως αὐτοῦ, ὅκ τὸ παρ
 ἡμῖν Δα' εὐματος καὶ λαλιᾶς σημαίνεσθαι τὰ ἐγκάρδια νοη-
 ματα. ἔβωσαν δὲ καὶ πῶσιν, πῶ ἡμετέραν πρὸς τὸ αὐτοῦ θέλημα
 σιωδρομήν· καὶ γὰρ καὶ ἡμεῖς Δα' τὸ γευστικῆς αἰσθήσεως, πῶ τὸ
 φύσεως ἀναπληρῆσθαι ἀναγκαίαν ὄρεξιν. ὁσφρησιν δὲ, τὸ ἀπο-
 δεκτικὸν τῆς πρὸς αὐτὸν ἡμῶν ἐννοίας τε καὶ βουλοίας, ὅκ τὸ παρ
 ἡμῖν Δα' ταύτης τὸ αἰσθήσεως πῶ τὸ βουλοίας ἀποδοχὴν ἐγγί-
 νεσθαι. πρόσωπον δὲ, πῶ δι' ἔργων αὐτοῦ ἔνδειξιν τε καὶ ἐμφά-
 νειαν, ὅκ τὸ πῶ ἡμετέραν ἐμφάνειαν Δα' προσώπως γίνεσθαι. 10
 χεῖρας δὲ, τὸ αἰνυστικὸν τὸ ἐνεργείας αὐτοῦ· καὶ γὰρ ἡμεῖς τὰ χρεώ-
 δη, καὶ μάστιγα ἡμιώτερα, Δα' τὸ οἰκείων καλορθῶν χειρῶν.
 δεξιάν δὲ, πῶ ἐπὶ τοῖς αἰσίοις αὐτοῦ βοήθειαν, ὅκ τὸ καὶ ἡμᾶς μάλ-
 λον ἐπὶ τὸ ὀυχημοτέρων, καὶ τιμιωτέρων, καὶ πλέους ἰσχύος δεο-
 μένων, τῆ δεξιά κεχεῖσθαι. ψηλαφῆσιν δὲ, πῶ ἀκρεβέσεραν 15
 αὐτοῦ, καὶ τὸ λίαν λεπτιῶν τε καὶ κρυπῶν διάγνωσίν τε καὶ εἰσπρα-
 ξίν, ὅκ τὸ παρ ἡμῖν μὴ δυνάσθαι τὰς ψηλαφωμένους ἐν ἐαυτοῖς
 κρύπτειν τι. πόδας δὲ καὶ βᾶδισιν, πῶ πρὸς ἐπικουρίαν τὸ δεο-
 μένων, ἢ ἐχθρῶν ἀμύμην, ἢ ἄλλω ἵνα πρᾶξιν, ἔλδουσιν τε καὶ
 παρουσίαν, ὅκ τοῦ παρ ἡμῖν Δα' τὸ τὸ πειδῶν χεῖσεως ἀπτε- 20
 λῆσθαι πῶ ἀφίξιν. ὄρκον δὲ, τὸ ἀμετάθετον τὸ βελῆς αὐτοῦ,
 ὅκ τὸ παρ ἡμῖν δι' ὄρκου τοῖς πρὸς ἀλλήλους ἐβεβαῖσθαι σιωθή-
 κας. ὄργην δὲ καὶ θυμὸν, πῶ πρὸς πῶ κακίαν ἀπέχθεισθε καὶ
 ἀποσφραζώ· καὶ γὰρ ἡμεῖς τὰ ἐναντία τὸ γνώμης μισοῦσθε ὄρ-
 γιζόμεθα. λήθω δὲ καὶ ὑπνον κήνυσαγμὸν, πῶ ὑπέρθεσιν τὸ καὶ 25
 τὸ ἐχθρῶν ἀμύμης, καὶ πῶ τὸ συνήθεος πρὸς τὰς οἰκέας βοηθεί-
 ας ἀναβολήν· καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, πάντα τὰ σωματικῶς εἰρημένα ἐπὶ
 Θεῷ, κεκρυμμένω ἔχει τινὰ ἔννοιαν, ὅκ τὸ κατ' ἡμᾶς τὰ ὑπὲρ
 ἡμᾶς

ἡμᾶς ἐκδιδάσκουσιν· εἰμή τι περὶ τῆς σωματικῆς τοῦ Θεοῦ λόγος
ἐπιδημίας εἶρη· αὐτὸς γὰρ πάντα τὰ ἀνθρώπων διὰ τὴν ἡμετέ-
ραν σωτηρίαν ἀνεδέξατο, ψυχῶν νοερῶν καὶ σώμα, καὶ τὰ ἀνθρώ-
πινῆς φύσεως ἰδιώματα, τὰ τε φυσικὰ καὶ ἀδιάβλητα πάντα.

5

Περὶ τῶν αὐτῶν. β'.

Ταῦτα μὲν οὖν ἐκ τῶν ἱερῶν μεμυήμεθα λόγιον· ὡς ὁ Θεὸς
ἔφη Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης· ὅτι ὁ Θεὸς πάντων ἐστὶν αἰτία
10 καὶ ἀρχὴ τῶν ὄντων, ἑστία τῶν ζώντων, ζωὴ τῶν λογικῶς ὄντων, λό-
γος τῶν νοερῶς ὄντων, νόσος καὶ τῶν μὲν ἀποπιπτόντων αὐτῷ, ἀνάκλη-
σίς τε καὶ ἀνάστασις· τῶν δὲ καταφθαρόντων τὸ καὶ φύσιν, ἀνακαι-
νισμὸς καὶ ἀναμόρφωσις· τῶν κινουμένων κατὰ ἴνα ἀνίερων σάλλον,
ἰδρυσις ἱερά· καὶ τῶν ἐσηκότων ἀσφάλεια· καὶ τῶν ἐπ' αὐτῷ ἀ-
15 ναγομένων, ὁδὸς, καὶ ἀνατακτικὴ χειραγωγία. περὶ δὲ ἴσω δέ, ὅτι
καὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ πεποιημένων πατέρων· κυριώτερον γὰρ ὁ Θεὸς ἡ-
μῶν ἐστὶν πατήρ, ὁ ἕκ μὴ ὄντων εἰς τὸ εἶναι παραγωγῶν, ἢ οἱ γεν-
νήσαντες, οἱ ἐξ αὐτῶν καὶ τὸ εἶναι καὶ τὸ γενεῶν εἰληφότες· τῶν ἐπομέ-
νων καὶ ὑπ' αὐτοῦ ποιμαινομένων, ποιμὴν τῶν φωνιζομένων ἑλ-
20 λαμψίς· τῶν τελευτούμενων τελευταρχία· τῶν θεουμένων θεαρ-
χία· τῶν διεσώτων εἰρήνη· καὶ τῶν ἀπληκμένων ἀπλότης· καὶ
τῶν ἐνιζομένων ἐνότης· ἀρχῆς ἀπάσης ὑπερέστος καὶ ὑπεράρχιος
ἀρχὴ· καὶ τῆς κρυφίας ἤτοι τῆς αὐτοῦ γνώσεως κατὰ τὸ θεμιτὸν
καὶ ἐφικτὸν ἐκάστω, ἀγαθὴ μετὰδοσις.

25

Ἐπιπερὶ θεῶν ὀνομάτων, ἀκραιβέσερον. γ'.

Τὸ θεῖον ἀκατάληπτον ὄν, πάντως καὶ ἀνόνημον ἔσται.

ἀγνοοῦντες οὐκ τὴν ἐξίαν αὐτοῦ, τῆς ἐξίας αὐτοῦ μὴ ἐκζητή-
 σωμεν ὄνομα· δηλωτικὰ γὰρ τῶν πραγμάτων εἰς τὰ ὀνόματα.
 ἀλλ' ἀγαθὸς ὢν ὁ Θεὸς, καὶ ἐπὶ μετέξει τῆς ἀγαθότητος αὐτοῦ
 παραγαγὼν ἡμᾶς ἐκ τῆς μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι, καὶ γνωστικὸς ποιή-
 σας ἡμᾶς, ὡς περὶ τῆς ἐξίας αὐτοῦ μετέδωκεν, ἕως ἔδὲ τῆς
 γνώσεως τῆς ἐξίας αὐτῆς· ἀδιώτατον γὰρ φύσιν, τελείως γινώσκου-
 πλὴν ὑπερκειμένῳ φύσιν. εἰ δὲ καὶ τῶν ὄντων αἰγνώσεις, τὸ ὑπερέ-
 σιον πῶς γνωσθήσε; δι' ἀφατοῦ οὐκ ἀγαθότητα, ἠὲ δόκησεν
 ἐκ τῆν καθ' ἡμᾶς ὀνομάζεσθαι· ἵνα μὴ ἀμέτοχοι παντελῶς ὡ-
 ρη τῆς αὐτῆς ἐπιγνώσεως, ἀλλ' ἔχωμεν καὶ ἀμυδρὰν αὐτῆς ἐν-
 νοίαν. καθὸ μὲν οὐκ ἀκατάληπτός ἐστι καὶ ἀκατονόμαστος· ὡς-
 δὲ πάντων αἰτίας, καὶ πάντων τῶν λόγων τῶν ὄντων καὶ τὰς αἰ-
 τίας ἐν αὐτῷ προέχων, ἐκ πάντων τῶν ὄντων κατονομάζεσθαι,
 καὶ ἐκ τῶν ἐναντιῶν, οἷον φωτὸς καὶ σκότος, ὕδατος καὶ πυρός·
 ἵνα γνωσθῆναι ὅτι ἐλαῦτα καθ' ἐξίαν εἶναι, ἀλλ' ἐστὶ μὲν ὑπερέσσιον· ἵ-
 διὸ καὶ ἀκατονόμαστος· ὡς δὲ πάντων τῶν ὄντων αἰτίας, ἐκ
 πάντων τῶν αἰτιατῶν ὀνομάζεται· διὸ τῶν Θεῶν ὀνομάτων,
 τὰ μὲν ἀποφατικῶς λέγεται δηλωτικὰ τὸ ὑπερέσσιον· οἷον, ἀνά-
 σις, ἀχρονος, ἀναρχος, ἀόρατος· ἔχοντες ἡτῶν εἶναι,
 ἢ τινὸς ἐσέρη), (αὐτοῦ γὰρ ἐστὶ πάντα, καὶ ἐξ αὐτῆς καὶ δι' αὐτῆς γέ-
 γονε, καὶ ἐν αὐτῷ σιμύσηκεν·) ἀλλ' ὅτι πάντων ὑπεροχικῶς
 τῶν ὄντων ἐξήρη). ἔδὲν γὰρ τῶν ὄντων, ἀλλ' ὑπὲρ πάντα ἐστὶ.
 τὰ δὲ καταφατικῶς λεγόμενα, ὡς αἰτίου τῶν πάντων κατηγο-
 ρεῖ). ὡς γὰρ αἰτίας πάντων τῶν ὄντων καὶ πάσης ἐξίας, καὶ ὢν
 λέγει), καὶ ἐπὶ αὐτῆς ὡς αἰτίας λόγου παντὸς καὶ σοφίας, λογ-
 κῆ τε καὶ σοφῆ, λέγει) λόγος καὶ λογικός, σοφία καὶ σοφός·
 ὁμοίως καὶ νῆς καὶ νοερός· ζωὴ καὶ ζῶν, δύναμις καὶ δυνατός· καὶ
 ἐπὶ πάντων τῶν λοιπῶν ὁμοίως· μᾶλλον δὲ ἐκ τῶν ἡμιωτέρων
 καὶ

καὶ πλησιάζοντων αὐτὰ οικειότερος ὀνομαδῆσεται· τιμιώτερον
 δὲ, τὰ αὐτὰ τῶν ὑλικῶν, καὶ τὰ καθαρά τῶν ῥυπαρῶν, καὶ τὰ
 ἅμα τῶν ἐναγῶν, καὶ μάλλον αὐτὰ πλησιάζοντα· ἐπεὶ καὶ πλε-
 ον μετέχουσιν αὐτοῦ· οικειότερον οὖν μάλλον ὀνομαδῆσεται
 5 ἡλιος, καὶ φῶς, ἢ περὶ σκότος· καὶ ἡμέρα, ἢ περὶ νύξ· καὶ ζωὴ,
 ἢ περὶ θάνατος· καὶ πῦρ, καὶ πνεῦμα, καὶ ὕδωρ, ὡς ζωτικά, ἢ περὶ
 γῆ· καὶ περὶ πάντων καὶ πλεον, ἀγαθότης, ἢ περὶ κακία· ται-
 ρῶν δὲ εἰπεῖν ὄν, ἢ περὶ μὴ ὄν· τὸ γὰρ ἀγαθόν, ὑπαρξίς καὶ ὑ-
 πάρξεως αἴτιον· τὸ δὲ κακόν, ἀγαθῶ, ἢ τῶν ὑπάρξεως ἐσθη-
 10 σις· καὶ αὐτὴ μὲν αἰ ἀποφάσεις καὶ καταφάσεις· γλυκυτάτη δὲ
 καὶ ἡ ἐξ ἀμφοῖν συνάφεια· οἶον, ἢ ὑπερῶσιος ἕστια· ἢ ὑπερθε-
 ος θεότης· ἢ ὑπερέρχιος ἀρχή· καὶ τὰ ἴοιαῦτα· εἰσὶ δὲ καί τινα
 καταφατικῶς ἐπὶ θεῶ λεγόμενα, διώαμιν ὑπεροχικῆς ἀπο-
 φάσεως ἔχοντα· οἶον σκότος, ἔχ' ὅτι ὁ θεὸς σκόλος ἐστίν, ἀλλ'
 15 ὅτι ἐκ ἐστὶ φῶς, ἀλλ' ὑπὲρ τὸ φῶς· λέγει μὲν οὖν ὁ θεός, νῆς,
 καὶ λόγος, καὶ πνεῦμα, σοφία τε καὶ διώαμις, ὡς τέτων αἴησι,
 καὶ ὡς αὐλός, καὶ ὡς παντὶς γῶς καὶ παντοδιώαμος· καὶ αὐτὰ κοι-
 νῶς ἐπὶ πάσης λέγεται τὴ θεότης, τὰ τε ἀποφατικῶς καὶ κα-
 ταφατικῶς λεγόμενα· καὶ ἐφ' ἐκάστης τῶν τῆς ἀγίας τριάδος ὑ-
 20 ποσάσεων, ὁμοίως καὶ ὡσαύτως καὶ ἀπαρλείπῶς· ὅταν γὰρ ἐν-
 νοήσω μίαν τῶν ὑποσάσεων, τέλειον αὐτὴν θεὸν οἶδα, τε-
 λείαν οὐσίαν· ὅταν δὲ σωμαίψω καὶ σωμαριθμήσω τὰ τρία, ἕνα
 θεὸν οἶδα τέλειον· οὐ γὰρ σύνθετόν ἐστιν ἡ θεότης, ἀλλ' ἐν τρισὶ
 τελείοις, ἐν τέλειον ἀμερές, καὶ ἀσύνθετον· ὅταν δὲ πῶ πρὸς ἄλ-
 25 ληλα χέσω τῶν ὑποσάσεων ἐννοήσω, οἶδα ὅτι ἐστίν ὁ Πατήρ
 ὑπερούσιος ἡλιος, πηγὴ ἀγαθότητος, αἴθερος οὐσίας,
 λόγος, σοφίας, διώαμεις, φῶς, θεότης, πηγὴ γεννητικῆ
 καὶ πρεβλητικῆ ἕν αὐτῇ κρυφίου ἀγαθοῦ· αὐτὸς μὲν οὖν ἐστὶ
 νῆς

νῆς, λόγος ἄβυσσος, λόγος γεννήτωρ, καὶ διὰ λόγος προβολῆς
 ἐκφαντορικῶν Πνεύματος· καὶ ἵνα μὴ πολλὰ λέγω, ἐκ ἔστι τῷ
 Πατρὶ λόγος, σοφία, δυνάμεις, θελήσεις, εἰμὴ ὁ Υἱός· ὅς ἐστιν
 ἡ μόνη δυνάμεις ἔ Πατρὸς, ἡ προκαταρκτικὴ τῆς πάντων ποιή-
 σεως, ἔως ὡς τελεία ὑπόστασις ἐκ τελείας ὑποστάσεως γεν-
 νωμένη, ὡς οἶδεν αὐτὸς, ὁς Υἱός ἐστὶ τε, καὶ λέγει). τὸ δὲ Πνεύ-
 μα τὸ ἅγιον, ἐκφαντορικὴ ἔ κρυφίε τῆς θεότητος δυνάμεις ἔ
 Πατρὸς, ἐκ Πατρὸς μὴ δι' ἑαυτὴ ἐκπορευομένη, ὡς οἶδεν αὐτὸς,
 ἐ γεννητῶς· διὸ καὶ τὸ Πνεύμα τὸ ἅγιον, τελεσιουργὸν τῆς τῶν
 ἀπάντων ποιήσεως. ὅσα οὐκ ἀρμόζει αἰτίῳ, Πατρὶ, πηγῇ, 10
 γεννήτορι, τῷ Πατρὶ μόνῳ προσαρμοσέον· ὅσα δὲ αἰτιατῶ,
 γεννητῶ, Υἱῶ, λόγῳ, δυνάμει προκαταρκτικῇ, θελήσει, σοφί-
 α, τῷ Υἱῶ· ὅσα δὲ αἰτιατῶ, ἐκπορευτῶ, ἐκφαντορικῶ, τελε-
 σιουργικῇ δυνάμει, τῷ ἁγίῳ Πνεύματι. ὁ Πατὴρ, πηγῇ καὶ αἰτία
 Υἱῶ, καὶ ἁγίου Πνεύματος· Πατὴρ δὲ Υἱῶ μόνου, καὶ προβολῆς 15
 ἔ ἁγίου Πνεύματος. ὁ Υἱός, Υἱός, λόγος, σοφία καὶ δυνάμεις,
 εἰκὼν, ἀπαύγασμα, χαρακτὴρ ἔ Πατρὸς, καὶ ἐκ ἔ Πατρὸς.
 ἐκ Υἱὸς δὲ ἔ Πατρὸς τὸ Πνεύμα τὸ ἅγιον· Πνεύμα ἔ Πατρὸς,
 ὡς ἐκ Πατρὸς ἐκπορευόμενον· ἐδεμίᾳ γὰρ ὁρμῇ αὐτοῦ Πνεύμα-
 τος· καὶ Υἱῶ δὲ Πνεύμα, ἐκ ὡς ἐξ αὐτοῦ, ἀλλ' ὡς δι' αὐτοῦ ἐκ ἔ Πα- 20
 τρὸς ἐκπορευόμενον· μόνος γὰρ αἰτίος ὁ Πατὴρ.

Περὶ τόπου Θεῶ· ὅτι μόνον τὸ θεῖον ἀπερίγραπτον. ιδ.

Τὸπος ἐστὶ σωματικός, πέρας ἔ περιέχοντος, καθ' ὃ περιέ- 25
 χεται τὸ περιεχόμενον· οἷον, ὁ αἶψα περιέχει, τὸ δὲ σῶμα
 περιέχεται· ἐκ ὅλος δὲ ὁ περιέχων αἶψα τόπος ἐστὶ ἔ περιεχο-
 μένος σώματος, ἀλλὰ τὸ τέλος ἔ περιέχοντος αἶψα, τὸ ἐφαπτό-
 μενον

μενον ἔ περιεχομένου σώματος· πάντως δέ, ὅτι τὸ περιέχον
 ἔκ' ἐστίν ἐν τῷ περιεχομένῳ. ἔστι δὲ καὶ νοητὸς τόπος, οἷα νοεῖται
 καὶ ἔστιν ἠνοητὴ καὶ ἀσώματος φύσις· οἷα παρὰ πᾶρσι, καὶ ἐνεργεῖ,
 καὶ ἐσωματικῶς περιέχεται, ἀλλὰ νοητῶς· ἐγὰρ ἔχει σχῆμα,
 5 ἵνα σωματικῶς περιχέσθῃ. ὁ μὲν οὖν Θεὸς αὐτὸς ὧν καὶ ἀπε-
 ρίγραπτος, ἐν τόπῳ ἔκ' ἐστίν· αὐτὸς γὰρ εἰς τὸν τόπον ἐστίν, τὰ
 πάντα πληρῶν, καὶ ὑπὲρ τὰ πάντα ὧν, καὶ αὐτὸς σιμῶν τὰ
 πάντα. λέγει δὲ καὶ ἐν τόπῳ εἶναι· καὶ λέγει τὸπος Θεὸς, οἷα
 ἐκδηλος ἢ ἐνεργεῖα αὐτὸς γίνεσθαι· αὐτὸς μὲν γὰρ Δεῖ πάτων ἀμι-
 10 γῶς διήκει, καὶ πᾶσι μεταδίδωσι τὴν εἰαυτὸς ἐνεργείας, κατὰ τὴν
 ἐκάστου ἐπιτηδεύουσα, καὶ δεκτικῶν δυνάμιν· φησὶ δὲ τὴν τε
 φυσικῶν καὶ πνευματικῶν καθαρότητα· καθαρότερα γὰρ τὰ ἀ-
 ὕλα τῶν ὑλικῶν, καὶ τὰ ἐνάρετα τῆς κακίας συνεζόγμεναν. λέ-
 γει τοιγαροῦν Θεὸς τὸπος, ὁ πλέον μετέχων τῆς ἐνεργείας καὶ
 15 τῆς χάριτος αὐτὸς· διὰ τὸ ὅτι ἐξ αὐτοῦ αὐτὸς θρόνον· ἐν αὐτῷ γὰρ
 εἰσιν οἱ ποιῶντες τὸ θεῖον αὐτὸς ἀγγελοι, καὶ αἰεὶ δοξάζον-
 τες αὐτόν· αὐτὴ γὰρ αὐτῷ ἀνάπασις. καὶ ἡ γῆ ὑποπόδιον τῆς
 ποδῶν αὐτὸς· ἐναὐτῇ γὰρ Δεῖ σαρκὸς τοῖς ἀνθρώποις συναν-
 20 τέρη· πούς δὲ τὸ Θεὸς, ἡ ἀγία αὐτὸς σὰρξ διαφόρως ὠνόμα-
 σαι. λέγεται δὲ καὶ ἡ ἐκκλησία τὸπος Θεὸς· τὸν γὰρ εἰς δυξο-
 λογίαν αὐτὸς, ὡς περὶ ἡτέμενον ἀφωρίσαμεν· ἐν ᾧ καὶ τὰς πρὸς
 αὐτόν ἐντόλεις ποιῶμεθα· ὁμοίως καὶ οἱ τόποι, ἐν οἷς ἐκδη-
 λος ἡμῖν ἡ αὐτὸς ἐνεργεῖα, εἴτε Δεῖ σαρκὸς, εἴτε ἀνδρῶν σώματος
 γέγονε, τόποι Θεὸς λέγονται. ἴστέον δὲ ὅτι τὸ θεῖον ἀμερές
 25 ἐστίν, ὅλον ὀλικῶς παταχοῦσθαι, καὶ ἐμέρος ἐν μέρει σωματικῶς
 διαιρέμενον, ἀλλ' ὅλον ἐν πᾶσι, καὶ ὅλον ὑπὲρ τὸ πᾶν· ὁ δὲ ἀγγε-
 λος σωματικῶς μὲν ἐν τόπῳ ἐπεριέχεται, ὡς τε τυποῦσθαι καὶ σχη-
 ματίζεσθαι· ὁ μὲν λέγει εἶναι ἐν τόπῳ, Δεῖ τὸ παρῆναι νοητῶς

ἢ ἐνεργεῖν ἢ τὴν αὐτὴ φύσιν, ἢ μὴ εἶναι ἀπαχθοῦ, ἀλλ' ἐκεί-
 σε νοητῶς περιγράφεται, οὐθι καὶ ἐνεργεῖ· ἔτι γὰρ διὰ τὴν κατὰ
 ταυτὴν ἐν διαφοροῖς τόποις ἐνεργεῖν· μόνος γὰρ Θεὸς ἐστὶ τὸ παν-
 ταχοῦ κατὰ ταυτὴν ἐνεργεῖν· ὁ μὲν γὰρ ἄγγελος, τάχα φύσε-
 ως, ἢ τῷ ἐτοιμῶς ἢ γοῦν ταχέως μεταβαίνειν, ἐνεργεῖ ἐν δια-
 φεροῖς τόποις· τὸ δὲ θεῖον πανταχῆ ὄν, ἢ ὑπὲρ τὸ παῦν, παν-
 ταχῆ ἢ ταυτὴν διαφορῶς ἐνεργεῖ μίᾳ ἢ ἀπλή ἐνεργείᾳ· ἢ δὲ
 ψυχὴ σινδεδέεται τῷ σώματι ὅλη ὅλω, ἢ ἐ μέρεσιν ἐμέρει· ἢ
 ἐ περιέχει τὰ ὑπ' αὐτῆ, ἀλλὰ περιέχει αὐτὸ ὡς περ πῦρ σίδηρον·
 ἢ ἐν αὐτῷ ἔστα, τὰς οἰκίας ἐνεργεῖ ἐνεργείας· περιγραπτόν 10
 μὲν ἐστὶ, τὸ τόπων ἢ χρόνων ἢ καταλήψει περιλαμβανόμενον· ἀ-
 περίγραπτον δὲ, τὸ μηδενὶ ἴστων περιεχόμενον· ἀπερίγρα-
 πτον μὲν οὖν, μόνον ἐστὶ τὸ θεῖον, ἀναρχον ὄν ἢ ἀτελεύτητον,
 ἢ πάντα περιέχον, ἢ μηδεμίᾳ καταλήψει περιεχόμενον· μό-
 νον γὰρ ἐστὶν ἀκατάληπτον, ἢ ἀόριστον, ὑπ' ἑδνός γνωσκόμε- 15
 νον, αὐτὸ δὲ μόνον ἐαυτῆ θεωρητικόν· ὁ δὲ ἄγγελος, ἢ ἡρό-
 νω περιγράφεται, (ἦρξατο γὰρ ἔσθαι) ἢ τόπων, εἰ ἢ νοητῶς,
 ὡς περὶ ποταμῶν· ἢ καταλήψει· ἢ ἀπλήτων γὰρ τὴν φύσιν ἴσα-
 σι ποσῶς· ἢ ἐπὶ τῆ κήσου ὀρίζονται τέλει· τὰ δὲ σώματα,
 ἢ ἀρχῆ, ἢ τέλει, ἢ τῶν σωματικῶν, ἢ καταλήψει· ἀπε- 20
 πτόν οὖν παντελῶς τὸ θεῖον, ἢ ἀναλλοίωτον· πάντα γὰρ τῆ
 περὶ γνώσει τὰ σὰκ ἐφ' ἡμῖν παρωρεῖσεν, ἕκαστον ἢ τὸν ἴδιον ἢ
 πρέποντα καιρὸν, ἢ τῶν· ἢ ἢ τῆ ὁ Πατὴρ ἐδένα κενεῖ·
 τὴν δὲ κενεῖν πᾶσαν δέδωκε τῷ τῶ· ἐκενε γὰρ ὁ Πατὴρ δη-
 λονόη, ἢ ὁ γίος, ὡς Θεός, ἢ τὸ Πνῦμα τὸ ἅγιον· αὐτὸς δὲ ὁ 25
 γίος, ὡς ἄνθρωπος σωματικῶς καταβήσεται, ἢ καθ' ἑαυτὴν ἐπὶ
 θεῖνον δόξης, (σώματος γὰρ περιγραπτοῦ ἢ καταβάσεως, ἢ ἢ
 καθεδέξα:) ἢ κενεῖ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνη·

Πάντα ἀπέχει Θεοῦ, ἔ ῥῳ, ἀλλὰ φύσει. ἐφ' ἡμῶν φέρησις,
 καὶ σοφία, καὶ βελή, ὡς ἕξις συμβαίνει, καὶ ἀποχωρεῖ, ἐμὴ ἐπὶ
 Θεοῦ. ἐπ' αὐτῷ γὰρ ἔδεν γίνεται, καὶ ἀπογίνεται· ἀνακρίωσι
 γὰρ ἐσι, καὶ ἀτρεπλή, καὶ ἔ ῥῳ συμβεβηκός ἐπ' αὐτῷ λέγειν ῥ
 5 δὲ ἀγαθόν ὁ Θεός, σύνδρομον ἔχει τῆ ἔσια. ὁ ἐπιθυμῶν αἰεὶ
 ῥ Θεῶ, ἔ ῥῳ ὄρα αὐτόν· ἐν πᾶσι γὰρ ἐστιν ὁ Θεός· ῥ γὰρ ὄντ
 ἐξῆπται τὰ ὄντα· καὶ ἐκ ἐστιν εἶναι ἡ, εἰμὴ ἐν τῷ ὄντ ῥ εἶναι ἔχει
 ὄν πᾶσι μὲν ἐγκέκεται ὁ Θεός, ὡς σωέχων τὴν φύσιν· τῆ δὲ
 ἀγά αὐτῷ σαρκὶ ὁ Θεός λόγος κατ' ὑπόστασιν ἠνώθη, καὶ κατε-
 10 μίχθη ἀσυγχύτως πρὸς τὸ ἡμέτερον. ἔδεις ὄρα τὸν Πατέρα,
 εἰμὴ ὀπίος καὶ τὸ Πνῦμα· βέλησις καὶ σοφία καὶ δυνάμις ὀπίος
 ἐσι ῥ Πατρός· ἔ ῥῳ γὰρ λέγειν ἐπὶ Θεῶ ποιότητα, ἵνα μὴ σύν-
 θεον εἰπωμεν αὐτόν ἐξ ἔσιας καὶ ποιότητος. ὀπίος ἐκ ῥ Πατρός
 ἐσι· καὶ πάντα ὅσα ἔχει, ἐξ αὐτῷ ἔχει· διὸ ἔδὲ δυνάται ποιεῖν ἀφ'
 15 ἐαυτῷ ἔδεν· ἔ γὰρ ἔχει ἰδιάζουσαν ἐνέργειαν παρὰ τὸν Πα-
 τέρα. ὄν δὲ φύσει ἀόρατῷ ὢν ὁ Θεός, ὄρα ῥς ῥ ἐνεργείαις
 γίνεται, ἐκ ῥ ῥ κόσμῳ συστάσεως καὶ κυβερνήσεως ἡνώκομεν.
 εἰκὼν ῥ Πατρός ὀπίος, καὶ ῥ τίου τὸ Πνῦμα· δι' ῥ Χριστὸς ἐνοι-
 κῶν ἀνθρώπων, δίδωσιν αὐτῷ τὸ κατ' εἰκόνα. Θεός τὸ Πνῦμα
 20 ῥ ἄγιον, μέσον ῥ ἀγεννήτου, καὶ γεννητῶ, καὶ δι' ῥ τῷ Πατρί
 σωμαπτόμενον, Πνῦμα Θεοῦ λέγεται, Πνῦμα Χριστοῦ, νοῦς
 Χριστοῦ, Πνῦμα Κυρίου, αὐτοκύριον, Πνῦμα ἡοθείας,
 ἀληθείας, ἐλθεθείας, σοφίας· καὶ γὰρ ποιητικὸν ἴστων ἀπάντων·
 πάντα τῆ ἔπα πληροῦ, πάντα σωέχον, πληρωτικὸν κόσμῳ
 25 κατὰ τὴν ἔσιαν, ἀχώρητον κόσμῳ καὶ τὴν δυνάμιν. Θεός
 ἐστιν αἰδιον, ἔσια, καὶ ἀπαράλλακτον, δημιουργικὴ τῶν ὄντων,
 ὄσεβεῖ σωεδήσει προσκυμαμένη· Θεός καὶ Πατήρ, ὄων αἰεὶ ἀ-
 γέννητος, ὡς μὴ ἐκ ἡν γεννηθεῖς, γεννησας δὲ τίου σωμαί-
 διον·

διον· Θεός ἐστὶ καὶ ὁ Υἱός, ὁ ὢν αἰὶ σὺν τῷ Πατρὶ, ἀχρόνως καὶ ἀ-
 ιδίως, καὶ ἀρρέβως, καὶ ἀπαθῶς, καὶ ἀδιασάτως ἐξ αὐτοῦ γε-
 γεννημένος· Θεός καὶ τὸ Πνῦμα τὸ ἅγιον ἐστὶ, διώμις ἀγιαστικῆ
 ἑνυπόστατος, ὅτι ἔ Πατὴρ ἀδιασάτως ἐκπορεύομένη, καὶ ἐν τῷ
 ἀναπαυομένη, ὁμοῦσι Πατρὶ καὶ Υἱῷ. Λόγος ἐστὶ, καὶ ἡ
 φυσικὴ ἔ νῦ κίνησις· καθ' ἣν κινεῖται, καὶ νοεῖται, καὶ λογίζεται,
 οἰονεὶ φῶς αὐτῷ ὢν, καὶ ἀπαύγασμα· καὶ πάλιν λόγος ἐστὶν ὁ ἐσι-
 δῶς τῷ Πατρὶ αἰὶ συμπαρῶν· λόγος πάλιν ἐστὶν ὁ ἐνδιάθετος,
 ὁ ἐν καρδίᾳ λαλῶν καὶ πάλιν λόγος ἐστὶν ἄγγελος νοή-
 ματος. Ὁ μὲν οὖν Θεός λόγος ἐσιδῶς τέ ἐστι καὶ ἑνυπόστατος· οἱ
 οἰδὲ λαποὶ πρὸς λόγους, διώμις εἰσι τῆς ψυχῆς, ἐκ ἐν ἰδίᾳ
 ὑποστάσει θεωρῶμενοι· ὢν ὁ μὲν πρῶτος ἔ νῦ φυσικόν ἐστι γεν-
 νημα, ἐξ αὐτῷ αἰὶ φυσικῶς πηραζόμενον· ὁ δεύτερος δὲ, λέγει
 ἐνδιάθετος· ὁ δὲ τρίτος προφορικὸς. Τὸ Πνῦμα νοεῖ
 πολλαχῶς· τὸ ἅγιον Πνῦμα· λέγονται δὲ καὶ αἰδιώμις τῷ
 Πνῦμα καὶ αἰμῖς, πνῦματα· πνῦμα καὶ ὁ ἄγγελος ὁ ἀγα-
 θός· πνῦμα καὶ ὁ δαίμων· πνῦμα καὶ ἡ ψυχὴ· ἐστὶ δ' ὅτι καὶ ὁ νοῦς
 πνῦμα λέγει· πνῦμα καὶ ὁ ἀνεμος καὶ ὁ αἶθρ.

Τὰ ἰδιώματα τῆς θείας φύσεως. ιε΄.

Τὸ ἄκτιστον, τὸ ἀαρχον, τὸ ἀθάνατον, καὶ ἀπέραντον, καὶ
 αἰώνιον, τὸ αἴονον, τὸ ἀγαθόν, τὸ δημιουργικόν, τὸ δίκαι-
 ον, τὸ φωτιστικόν, τὸ ἀπρεπλον, τὸ ἀπαθές, τὸ ἀπερίγραπτον,
 τὸ ἀχώρητον, τὸ ἀπεριόριστον, τὸ ἀσώματον, τὸ ἀόριστον, τὸ
 ἀόρατον, τὸ ἀπειροπόητον, τὸ ἀνευδέες, τὸ αὐτοκρατές καὶ αὐπε-
 ζέστον, τὸ παντοκρατορικόν, τὸ ζωοδοτικόν, τὸ παντοδύναμον,
 τὸ ἀπειροδύναμον, τὸ ἀγιαστικόν καὶ μεταδοτικόν, τὸ περιέχειν καὶ
 σιωε-

σιπέχειν τὰ σύμπαντα, καὶ πάντων προνοεῖσθαι· πάντα ταύ-
 τα καὶ τὰ τοιαῦτα, φύσει ἔχει, ἐκ ἄλλοθεν εἰληφῆσα, ἀλλ' αὐτὴ
 μεταδιδέσσει παντὸς ἀγαθῆς τῆς οἰκείας ποιήμασι, κατὰ τὴν
 ἐκάστου δεκτικὴν δυνάμιν, ἢ ὅν ἀλλήλαις τύπος ἄσεων μονή τε
 5 καὶ ἰδρυσι· ἀδιάσπτοι γὰρ αὐταί, καὶ ἀνεκφοιτῆλοι ἀλλήλων εἰ-
 σίν, ἀσύγχυτον ἔχουσι τὴν ἐν ἀλλήλαις περιχώρησιν· ἔχουσι τε
 σιβαλείφεισθαι, ἢ συγχεῖσθαι, ἀλλ' ὥστε ἔχεισθαι ἀλλήλων· τίς
 γὰρ ἐν Πατρὶ καὶ Πνεύματι· καὶ Πνεῦμα ἐν Πατρὶ καὶ Τίῳ· καὶ Πατὴρ
 ἐν Τίῳ καὶ Πνεύματι· μηδεμιᾶς γινομένης σιβαλοφῆς, ἢ συμ-
 10 φύσεως, ἢ συγχύσεως. καὶ τὸ ἐν καὶ τῶν τῆς κινήσεως ἐν
 γὰρ ἕξαλμα, καὶ μία κίνησις τῶν τριῶν ὑποστάσεων· ὅπερ ἐπὶ τῆ
 κινήσεως φύσεως θεωρηθῆναι ἀδύνατον. καὶ ὅτι ἡ θεία ἐκλαμ-
 ψις καὶ ἐνέργεια μία ἔσται, καὶ ἀπλή, καὶ ἀμερῆς, καὶ ἀγαθοειδῶς
 ἐν τοῖς μεριστοῖς ποιικλομένη, καὶ τῆς πᾶσι τὰ τῆ οἰκείας φύ-
 15 σεως συστατικὰ νέμουσα, μένει ἀπλή, πληθωομένη μὲν ἐν τῆς
 μεριστοῖς ἀμερίσως, καὶ τὰ μεριστὰ ὡς τὴν ἑαυτῆς ἀπλότητα
 σιβάγουσα, καὶ ἐπιστρέφουσα· πάντα γὰρ αὐτῆς ἐφίεται, καὶ ἐν
 αὐτῇ ἔχει τὴν ὑπαρξίν· καὶ αὐτὴ τοῖς πᾶσι τῶ ἐῖναι καθὼς ἔχει
 φύσεως μεταδίδωσι· καὶ αὐτὴ ἐστὶ τῶ ὄντων τὸ εἶναι, καὶ τῶ ζώντων
 20 ἡ ζωὴ, καὶ τῶ λογικῶς ὄντων ὁ λόγος, καὶ τῶ νοερῶς ὄντων ἡ νόσις, αὐ-
 τῇ ὑπὲρ νοῦν ἔσται, καὶ ὑπὲρ λόγον, καὶ ὑπὲρ ζῶν, καὶ ὑπὲρ ἐσίαν.
 ἔστι δὲ καὶ τὸ θεῖον πάντων διήκει ἀμιγῶς, δι' αὐτῆς δὲ ἐδέν· ἐτι
 καὶ τὸ ἀπλή γινώσκει γινώσκειν τὰ πάντα· καὶ πάντα τῶ θεῖω, καὶ παν-
 τεποπικῶ, καὶ αὐτῆς ὁμοιαί, ἀπλῶς καθοραῖν τὰ τε ἐνε-
 25 σῶτα, τὰ τε παρεληλυθότα, καὶ τὰ μέλλοντα, πρὶν γενέσεως αὐ-
 τῶν· τὸ ἀναμάσθητον, καὶ τὸ ἀφίεναι ἀμαρτίας, καὶ σώζειν· καὶ
 ὅτι πάντα μὲν, ὅσα θέλει, δυνάται, οὐχ ὅσα δὲ δυνάται,
 θέλει· δυνάται γὰρ ἀπολέσαι τὸν κόσμον, οὐ θέλει δέ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ

Περὶ ὀρθοδόξου πίστεως,

Βιβλίον Δεύτερον.

Περὶ Αἰῶνος, Κεφάλαιον α΄.

10

Υἱὸς τῆς αἰῶνας ἐποίησεν, ὁ ὑπαρχων πρὸ τῶν αἰῶνων· πρὸς ὃν φησιν ὁ Θεὸς Δαβίδ· ἀπὸ ἔσται αἰῶνος, καὶ ἕως ἔσται αἰῶνος, σὺ εἶ. καὶ ὁ Θεὸς Ἀπόστολος διέειπεν καὶ τοὺς αἰῶνας ἐποίησε. Χρὴ τίνιμι γνώσκω, ὅτι τὸ ἔσται αἰῶνος ὄνομα πολὺσημὸν ἐστὶ· πλεῖστα γὰρ σημαίνει. αἰὼν γὰρ λέγεται καὶ ἡ ἐκάστη τῶν ἀνθρώπων ζωὴ (λέγει) πάλιν αἰὼν, καὶ ὁ τῶν χιλιῶν ἔτην χρόνος· πάλιν λέγεται αἰὼν ὁλος ὁ παρῶν βίος· καὶ αἰὼν ὁμέλων, ὁ μετὰ τῆ ἀνάστασις ἀτελοῦτητος· λέγεται πάλιν αἰὼν, ὁ χρόνος, ὁ δὲ χρόνου τι μέρος, ἢ λίγα φορὰ καὶ δρόμῳ μετρεῖμενον, ἢ ἡμερῶν καὶ νυκτῶν σιωπάζμενον, ἀλλὰ τὸ συμπαρεκτεινόμενον τοῖς αἰδίοις, οἷόν τι χρονικὸν κίνημα καὶ διάστημα· ὅπερ γὰρ τοῖς ὑπὸ χρόνον ὁ χρόνος, τῆτο τοῖς αἰδίοις ἐστὶν αἰὼν. λέγονται μὲν οὕτως ἐπὶ αἰῶνες ἔσται κόσμος τούτου· ἢ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς γῆς κτίσεως, μέλει τὸ κοινῆς τῶν ἀνθρώπων σωτηρίας τε καὶ ἀναστάσεως· ἐστὶ μὲν γὰρ σωτέλεια μερικὴ ὁ ἐκά-

58 θάνατος· ἔστι δὲ καὶ κοινή, καὶ παντελὴς σωτέλεια, ὅτε μέλ-
 λει ἡ κοινή γίνεσθαι τῶν ἀνθρώπων ἀνάστασις· ὄγδοϛ δὲ αἰὼν
 ὁ μέλλων. πρὸς δὲ τῆς ἕκτας συστάσεως, ὅτε ἐδὲ ὁ ἥλιϛ ἦν
 διαυρῶν ἡμέραν ἀπὸ νυκτὸς, ἐκ ἦν αἰὼν μετρητὸς, ἀλλὰ τὸ συμ-
 15 παρεκτεινόμενον τοῖς αἰδίοις, οἷόν τι χρονικὸν κίνημα καὶ διάση-
 μα· καὶ κατὰ μὲν τῆς, εἰς αἰὼν ἐστὶ· καθ' ὃ καὶ λέγει) ὁ Θεὸς αἰ-
 ώνιος· ἀλλὰ καὶ προσωρινῶς· καὶ αὐτὸν γὰρ τὸν αἰῶνα αὐτὸς ἐποί-
 ησε· μόνος γὰρ ἀναρχῶν ὁ Θεός, πάντων αὐτὸς ἐστὶ ποιητὴς,
 ἕτε αἰώνων, καὶ πάντων τῶν ὄντων· Θεὸν δὲ εἰπὼν, δηλοῦν ὅτι
 10 τὸν Πατέρα λέγω, καὶ τὸν μονογενῆ αὐτοῦ Υἱόν, τὸν κύριον ἡμῶν
 Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τὸ Πνεῦμα αὐτοῦ τὸ πανάγιον, τὸν ἕνα Θεὸν
 ἡμῶν· λέγον) δὲ αἰῶνες αἰώνων, καθότι καὶ οἱ ἕτεροι παρὲντες κό-
 σμος ἐπὶ τὰ αἰῶνες πολλὰς αἰῶνας, ἦγεν ζωὰς ἀνθρώπων περι-
 15 ἔχουσι· καὶ ὁ αἰὼν ὁ εἰς, πάντων τῶν αἰώνων ἐστὶ περιελκτικός· καὶ
 αἰὼν αἰῶνος λέγει) ὁ νῦν καὶ ὁ μέλλων· αἰώνιος δὲ ζωὴ, καὶ αἰώνιος
 κόλασις, τὸ ἀτελεύτητον ἕτε μέλλοντος αἰῶνος δηλοῖ· ἐδὲ γὰρ
 μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἡμέρας καὶ νυκτὶν ὁ χρόνος ἀριθμηθήσεται·
 ἔστι δὲ μάλλον μία ἡμέρα ἀνέσπερος, τῆς ἡμέρας τῆς δικαιοσύνης
 τοῖς δικαίοις φαιδρῶς ἐπιλάμποντα, τοῖς δὲ ἀμαρτωλοῖς νυκτὶ
 20 βαθεῖα ἀπέραντος· πῶς τοίνυν ὁ ἕτε χιλίων ἐτῶν τὸ ὠρυγενια-
 σικῆς ἀποκαταστάσεως ἀριθμηθήσεται χρόνος; πάντων οὐκ ἕτε
 αἰώνων εἰς ποιητὴς ἐστὶν ὁ Θεός, ὁ καὶ τὰ σύμπαντα δημιουργή-
 σασ· ὁ ὑπάρχων πρὸ τῶν αἰώνων.

25

Περὶ δημιουργίας. β'.

Εἰπέ οὐκ ὁ ἀγαθὸς καὶ ὑπεράγαθος Θεὸς ἐκ ἡμετέρας τῆς αὐ-
 τῆς θεωρίας, ἀλλ' ὑπερβολῆς ἀγαθότητος εὐδόκησε γενέσθαι
 ἡμῶν

ἵνα τὰ ὑπεργετηθησόμενα, κ' μεθέξοντα τ' αὐτῶ ἀγαθότητος, ὅκ τ' μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι παράγει κ' δημιουργεῖ τὰ σύμπαντα, ἀόρατά τε κ' ὄρατά, κ' τὸν ἐξ ὀρατοῦ κ' ἀόρατου συγκαίμενον αὐτρωπων. κ' ἵζει δὲ ὀνοῶν κ' τὸ ὀνόημα ὑφίστα', Δόγω συμ- πληρῶμενον, κ' Πνεύματι. τελειούμενον.

Περὶ ἀγγέλων. γ'.

Ἀτὸς τ' ἀγγέλων ἐστὶ ποιητὴς κ' δημιουργός, ὅκ τ' μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι παραγαγὼν αὐτὰς, κατ' οἰκίαν εἰκόνα κτίσας 10 αὐτοὺς, φύσιν ἀσώματον, δῖόν τι πνεῦμα, ἢ πῦρ αὔλον, ὡς φησὶν ὁ θεὸς Δαβὶδ· ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτῶ πνεύματα, κ' τοὺς λειτουργοὺς αὐτῶ πῦρὸς φλόγα· τὸ κἄφον, κ' διάπυρρον, κ' θερμὸν, κ' ἰομώτατον, κ' ὄξυ, περὶ τῷ θεῷ ἐφασίν τε κ' λα- 15 πυρῆαν διαγράφων, κ' τὸ ἀνωφερὲς αὐτῶν, κ' πάσης ὑλικῆς ἀπηλαγμένον ὀνοίας. Ἄγγελος τοίνυν ἐστὶν ἐστία νοερά, ἀεικίνητος, ἀπεξέχιστος, ἀσώματος, θεῶ λειτουργῶσα, κ' χάρειν ἐν τῇ φύσει τὸ ἀθάνατον εἰληφῆα· ἥς ἐστὶς τὸ εἶδος, κ' τὸν ὄρον, μόνος ὀκτίσης ἐπίσταται. ἀσώματος δὲ λέγε- 20 ται κ' αὔλος, ὅσον πρὸς ἡμᾶς· πᾶν γὰρ συγκαρπόμενον πρὸς τὸν θεὸν τὸν μόνον ἀσύγκριτον, παχύ τε κ' ὑλικὸν δύρεσκεται· μόνον γὰρ ὄντως αὔλον τὸ θεῖον ἐστὶ κ' ἀσώματον. ἐπὶ τοίνυν φύσις λογικὴ, νοερά τε κ' ἀπεξούσιος, τρεπλὴ κ' γνώ- 25 μῶν, ἢ τὸ ἐθελότρεπλος· πᾶν γὰρ κτίσθον, κ' τρεπλόν· μόνον δὲ τὸ ἀκλίσειν ἀτρεπλόν· κ' πᾶν λογικὸν ἀπεξέχπον. ὡς μὲν οὖν ἀλλοιοκλή, κ' νοερά, ἀπεξούσιος ἐστὶν· ὡς δὲ κτίσις, τρεπλὴ, ἔχουσα ἐξέχσιαν κ' μένειν κ' προκόπλειν ἐν τῷ ἀγαθῷ, κ' ἐπὶ τὸ χεῖ- 30 ρον ἀνεπίδεκτος μετανοίας, ὅτι κ' ἀσώματος· ὁ γὰρ ἀν-

*τῶν ἀγγέλων
ἐστὶν ὁ θεὸς
αὐτῶν πνεύματα
κατ' οἰκίαν εἰκόνα*

*ἡ δὲ ἀφ' ἧς
ἀφασίν τε*

*τὸν ὄρον
μόνος ὀκτίσης*

*ἀλλοιοκλή
κατ' οἰκίαν εἰκόνα
κατ' οἰκίαν εἰκόνα
κατ' οἰκίαν εἰκόνα*

5

ἄνθρωπος ἀλλὰ τὴν ἑσώματα ἀδένειαν, τὴ μετανοίας ἔτυχεν .
 ἀθάνατος ἐ φύσει, ἀλλὰ χάριτι· πᾶν γὰρ τὸ ἀρξάμενον, καὶ τε-
 λούται κατὰ φύσιν· μόνος δὲ ὁ Θεὸς αἰεὶ ὢν, μακρόν δὲ καὶ ὑπὲρ
 τὸ αἰεὶ· ἔχ' ὑπὸ χρόνον γὰρ ἀλλ' ὑπὲρ χρόνον, ὃ τὸ χρόνῳ ποι-
 5 ητής. Φῶτα δευτέρᾳ νοερά, ὅκ' ἔ πρώτῃ καὶ ἀνάρχῃ Φῶτος τὸν
 φωτισμὸν ἔχοντα, οὐ γλώσσης καὶ ἀκοῆς δεόμενα, ἀλλ' ἀνὸ λό-
 γο περιφορικῶς μεταδιδόντα ἀλήλοις τὰ ἴδια νοήματα καὶ βε-
 λούματα. Ἀλλ' ἔ λόγῃ πίνω ἐκτίθησαν πάντες οἱ ἄγγελοι
 καὶ ὑπὸ ἑ ἀγίῃ Πνύματι. Ἀλλ' ἔ ἀμασμῶς ἐτελειώθησαν .
 10 κατ' ἀναλογίαν τὴ ἀξίας καὶ τῆς τάξεως, ἔ φωτισμῶ καὶ τὴ χά-
 ριτος μετέχοντες, περιγραπτοί· ὅτε γὰρ εἶπν ἐν οὐρανῷ, ἐκ
 εἰσιν ἐν τῇ γῆ· καὶ εἰς τὴν γῆν ὑπὸ Θεῷ ἀποσελλόμενοι, ἐκ ἐνα-
 πομένουσιν ἐν τῷ οὐρανῷ. ἔ περιερίζον) δὲ ὑπὸ τεχνῶν, καὶ θυ-
 ρῶν, καὶ κλείθρων, καὶ σφραγίδων· ἀόριστοι γὰρ εἰσιν. ἀόριστος δὲ
 15 λέγω· ἔ γὰρ καθό εἰσιν ἐπιφαίνον) πῶς ἀξίοις, οἷς ὁ Θεὸς φαί-
 νεσθαι αὐτοὺς θελήσει, ἀλλ' ἐν μεταχηματισμῷ, καθὼς δὴ
 ναται οἱ ὀρθῶντες ὀρθῶν· ἀόριστον γὰρ ἐστὶ φύσει καὶ κυρίως μόνον
 τὸ ἀκλίτων· πᾶν γὰρ κτίσμα ὑπὸ ἑ κτίσας ἄντ' Θεῷ ὀρί- ⁴ ἔ γὰρ ἐσθαι καὶ
 ζεται. ἔξωθεν τῆς οὐσίας τὸν ἀμασμὸν ὅκ' ἑ ἀγίῃ Πνύματος ⁵ ἀφ' ἑσθαι
 20 ἔχοντες· Ἀλλ' τὴ θείας χάριτος ἀσφητεύοντες· μὴ γὰρ μετ' ἑ- ⁶ ἐσθαι
 ζοντες, ἐπειδὴ περ μὴ εἰσιν θνητοί· νόες δὲ ὄντες, ἐν νοητοῖς καὶ ⁷ ἐσθαι
 τόποις εἰσιν, ἔ σωματικῶς περιγραφόμενοι· ἔ γὰρ σωματικῶς ⁸ ἐσθαι
 κατὰ φύσιν χηματίζονται. ἔ δὲ τριχῆ διαστατοί εἰσιν, ἀλλὰ τῶ ⁹ ἐσθαι
 νοητῶς παρεῖναι καὶ ἐνεργεῖν ἐνθα αὐ περισυχθῶσι, καὶ μὴ δὴ- ¹⁰ ἐσθαι
 25 ναθαι καὶ ταυτὸν ὡδε κάκεισε εἶναι καὶ ἐνεργεῖν. εἴτε ἴσοι κατ'
 ἔσσαν, εἴτε διαφέροντες ἀλλήλων, ἐκ ἴσμεν· μόν' ὅ δὲ ὁ ποι-
 ἦσας αὐτοὺς Θεὸς ἐπίσταται, ὃ καὶ τὰ πάντα εἰδώς. διαφέροντες
 δὲ ἀλλήλων τῷ φωτισμῷ καὶ τῇ τάξει· εἴτε πρὸς τὸν φωτισμὸν
 πῶ

4 ἔ γὰρ ἐσθαι καὶ
 5 ἀφ' ἑσθαι
 6 ἐσθαι
 7 ἐσθαι
 8 ἐσθαι
 9 ἐσθαι
 10 ἐσθαι

ΙΩΑΝ. ΤΟΥ ΔΑΜΑΣ.

τῶν γὰρ ἔχοντες, ἢ πρὸς τὴν γάσιν, ἔ φωτισμὸς μετέχοντες,
 καὶ ἀπλήρως φωτίζοντες, ἀλλὰ τὸ ὑπερέχον τὸ τάξεως ἢ φύσεως
 δὴ ἅλων δὲ ὡς οἱ ὑπερέχοντες τοῖς ὑποβεβηκέσι μεταδιδόασιν ἔ
 τε φωτισμοῦ καὶ τὴ γνώσεως. ἰσχυροὶ καὶ ἔτοιμοι πρὸς τὴν ἔ
 θεῖα θελήματι ἐκπλήρωσιν καὶ πανταχοῦ ὁμοειῶς ἀρισκό- 5
 μενοι, ἔνθα αὐτῶν θεῖα κελύτοι ἐπίνοσι, τάχει φύσεως
 καὶ φυλάττοντες μέρος τὴ γῆς καὶ ἐθνῶν καὶ τόπων περιελάμβανον,
 καθὼς ὑπο ἔ δημιουργῶν ἐτάχθησαν καὶ τὰ καθ' ἡμᾶς οἰκο-
 νομοῦντες καὶ βοηθοῦντες ἡμῖν πάντως δὲ καὶ τὸ θεῖον θέλη-
 ματε καὶ προσάγμα ὑπερ' ἡμᾶς ὄντες, αἰεὶ τε περὶ Θεὸν ὑπαρ- 10
 χοντες. δυσκίνητοι πρὸς τὸ κακόν, ἀλλ' οὐκ ἀκίνητοι· νῦν δὲ
 καὶ ἀκίνητοι, ἐ φύσει, ἀλλὰ χάριτι καὶ τῇ ἔ μόνον ἀγαθῶν προσε-
 δρεῖα. ὁρῶντες Θεὸν καὶ τὸ ἐφικτὸν αὐτοῖς, καὶ ταύτην περὶ
 ἔχοντες. ὑπερ' ἡμᾶς ὄντες ὡς ἀσώματοι, καὶ πάντες σωμα-
 τικῶς πάθος ἀπηλαγμένοι οὐμὴν ἀπαθεῖς· μόνον γὰρ τὸ 15
 θεῖον ἀπαθεῖς ἐσι. μεταχηματίζοντες δὲ, πρὸς ὅπερ αὐτὸ ὁ δε-
 σπότης κελύτοι Θεός· καὶ οὕτω τοῖς ἀνθρώποις ἐπιφαίνονται,
 καὶ τὰ θεῖα αὐτοῖς ἀποκαλύπτουσι μυστήρια. ὅν οὐρανῶν διατεί-
 ζουσι ὡς ἀσώματοι καὶ οὐ ἔργον ἔχουσιν ὑμᾶν τὸν Θεόν, καὶ λειτουργεῖν τῷ
 θεῷ αὐτῷ θελήματι. καθὼς δὲ ὁ αἰγώπια καὶ θεολογικῶν 20
 τάλος φησι Διονύσιος ὁ ἀρεοπαγίτης, πᾶσα ἡ θεολογία ἡ γου-
 ῖα θεῖα γραφὴ τὰς ἐρανοῦς ἐστίαις ὀννεά κέκληκε. ταύτας ὁ
 θεὸς ἱερτελεσῆς, εἰς πρεῖς ἀφορίζει τριδικὰς διακοσμήσεις,
 καὶ πρώτην μὲν εἶναι φησι τὴν περὶ Θεὸν ἔσαν αἰεὶ, καὶ προσε- 25
 χῶς καὶ αἰμέσως ἠνωθῆναι παραδεδομένῳ, τὴν τὴν ἐξαπτερυγῶν
 σερραφίμ, καὶ τὴν πολυοματῶν χερσβίμ, καὶ τὴν αἰγώπια τῶν θρόνων
 δουτέραν δὲ, τὴν τὴν κυριοτήτων, καὶ δυνάμεων, καὶ τὴν ἐξουσιῶν
 τρίτην δὲ καὶ τελοῦται, τὴν τὴν ἀρχῶν, καὶ ἀρχαγγέλων, καὶ

ἔσονται ἀνὰ τὰς ἐκκλησίας.
 καὶ ἕνα ὁ ἀρχαγγέλιος καὶ ἕνα
 ἕνα ὁ ἀρχαγγέλιος καὶ ἕνα
 ἕνα ἕνα ὁ ἀρχαγγέλιος καὶ ἕνα
 ἕνα ἕνα ὁ ἀρχαγγέλιος καὶ ἕνα

ἕνα ὁ ἀρχαγγέλιος καὶ ἕνα
 ἕνα ὁ ἀρχαγγέλιος καὶ ἕνα
 ἕνα ὁ ἀρχαγγέλιος καὶ ἕνα
 ἕνα ὁ ἀρχαγγέλιος καὶ ἕνα

- α ἡν σαεφίμ, χερσβίμ, θεοῖο.
- β ἡν κοροθίμ, δουτέραν, ἀξίον.
- γ ἡν ἀρχαγγέλιος, ἀρχαγγέλιος, ἀρχαγγέλιος

ἀγγέλων. τινὲς μὲν οὐ φασι, ὅτι πρὸ πάσης κτίσεως ἐγέν-
 οντο, ὡς ὁ θεολόγος λέγει Γρηγόριος· πρῶτον μὲν οὐκ αἰ-
 ἀγγελικὰς δυνάμεις καὶ ἑρανοὺς· καὶ τὸ ἐνόημα ἔργον ἔ-
 ρε δὲ, ὅτι μετὰ τὸ γενέσθαι τὸν πρῶτον ἑρανό. ὅτι δὲ πρὸ
 τῆ ἀνθρώπου πλάσεως, πάντες ὁμολογεῖσιν. ἐγὼ δὲ τῷ θεο-
 λόγῳ Γρηγορίῳ σιωπῆθεμαι· ἔπρεπε γὰρ πρῶτον τῶ νοεραῶ
 εἶπαν κηθῆναι, καὶ εἶτα τῶ αἰδητῶ· καὶ τότε ἐξ ἀμφοτέρων
 τῆ ἀνθρώπου. ὅσοι δὲ φασὶ τὰς ἀγγέλους δημιουργεῖν τῶ οὐ-
 κήποτε εἰσίας, εἶτοι εἶμα εἰπὶ τῶ πατρὸς αὐτῶν τοῦ διαβόλου·
 10 κτίσματα γὰρ ὄντες, ὅσοι εἰπὶ δημιουργοὶ· πάντων δὲ ποιητῆς,
 καὶ κτιστοῦ, καὶ σωχοῦς ὁ θεὸς ἐστὶν ὁ μόνος ἀκλῆς, ὁ ὄν
 Πατὴρ καὶ Ἰῶ καὶ ἀγῶ Πνεῦμα ἡ ὑμνέμενός τε καὶ δοξαζόμενος.

Περὶ διαβόλου καὶ δαιμόνων. δ'.

15

Ἐκτάτων τῶ ἀγγελικῶν δυνάμεων, πρῶτος αἰτίας τῆ περιεργίας
 τάξεως, καὶ τῆ γῆς τῶ φυλακῶ ἐγχειροῦσιν παρὰ θεοῦ, ἡσυχίας καὶ ἀσφάλειας
 εἰ φύσει πονηρὸς γεγονώς, ἀλλ' ἀγαθὸς ὢν καὶ ἐπ' ἀγαθῶ γενό-
 μενος, καὶ μηδὲν ἐν ἑαυτῶ παρὰ τοῦ δημιουργοῦ κακίας
 20 ἐσχηκώς ἔχον, μὴ ἐνέγκας τόντε φώτισμόν, τῶ τε ἡμῶν ἡ
 αὐτῶ ὁ δημιουργὸς ἐδωρήσατο, αὐτεξουσίῳ παραιρέσει ἐτρέφει
 ἐκ τῆ φύσιν εἰς τὸ παρὰ φύσιν· καὶ ἐπῆρθη κατὰ τῶ πεποιθηκό-
 τῶ αὐτῶ θεῶ, αἰτάραι αὐτῶ βεβληθεῖς· καὶ πρῶτος ἀποσείας
 τῶ ἀγαθῶ, ἐν τῶ κακῶ ἐγένετο· εἰδὲν γὰρ ἑτέρῳ ἐστὶ τὸ κακὸν,
 25 εἰ μὴ τῶ ἀγαθῶ εἰρηπῆς· ὡς περὶ καὶ τὸ σκότος, φάτος ἐστὶ εἰρηπῆς·
 τὸ γὰρ ἀγαθόν, φάτος ἐστὶ νοητόν· ὁμοίως καὶ τὸ κακόν, σκότος
 ἐστὶ νοητόν. φάτος ἐστὶ κηθῆναι ὑπὸ τῶ δημιουργῶ καὶ ἀγαθὸς γε-
 γονώς, (καὶ γὰρ εἶδεν ὁ θεὸς πάντα ὅσα ἐποίησε, καὶ ἰδὲ καλὰ
 2 λῖαν.)

λίαν·) αὐτὸς ἐβίω θελήματι σκότος ἐγένετο· σωμαπεσάθη δὲ
 καὶ ἦτο λείψον ἐν αὐτῷ καὶ σωπέεσε πλήθος ἀπειρῶν τῶν αὐτῶν
 τεταγμένων ἀγγέλων· τῆ αὐτῆς τριχαρῶν φύσεως τοῖς ἀγγέ-
 λοις ἐπαρχόντες, κακοὶ γεγονόσι πῶν προαίρεσιν, ἐκουσίως
 ἐκ τῆ ἀγαθοῦ πρὸς τὸ κακὸν ἐκκλιναντες. ἐκ ἔχουσι τίνω
 ἐξουσίαν κατὰ τὴν ἐξουσίαν, ἀλλ' ἐκ θεῶν οἰκονομικῶς συ-
 χωρέμενοι, ὡς ἐπὶ τῆ ἐξουσίας, καὶ καθάπερ ἐπὶ τῆ χοίρων ἐν τῷ ὕδατι
 γελῶ γέγραπται· παραχωρήσεως δὲ θεῶν νομῆς, καὶ ἰχ-
 θῶν, καὶ μεταβάλλονται, καὶ μεταχηματίζονται εἰς οἶον θάλασσαν καὶ
 μα κατὰ φαντασίαν. καὶ τὰ μὲν μέλλοντα οὐδὲ οἱ ἀγγελοὶ τῶν
 θεῶν ἐδὲ οἱ δαίμονες οἶδασιν, ὅμως προλέγεται· οἱ μὲν ἀγ-
 γελοὶ, τῶν θεῶν ἀποκαλύπτοντες, καὶ προλέγειν κελούσιος·
 ὅθεν ὅσα λέγουσι γίνονται· προλέγουσι δὲ καὶ οἱ δαίμονες,
 ποτὲ μὲν τὰ μακρὰν νόμῶν βλέποντες, ποτὲ δὲ σοχαζόμε-
 νοι· ὅθεν καὶ ταποκάλυψόνται· οἷς οὐδεὶς πιστεύει, καὶ ἀ-
 ληθῶς παλαίως, οἷον πρόσω εἰρήκαμεν· οἶδασιν δὲ καὶ τὰς
 γραφάς. πᾶσα οὐκ κακία ἐξ αὐτῶν ἐπενοήθη, καὶ τὰ ἀκα-
 θάρτα πάθη· καὶ προβάλλει μὲν τῶν ἀνθρώπων ὡς χωρήθη-
 σαν, ἐπιπέσει δὲ ἵνα ἐκ ἰχθύων· ἐν ἡμῖν γὰρ ἐστὶ δέξασθαι
 πῶν προβολῶν, ἢ μὴ δέξασθαι· διὸ τῶν διαβόλων καὶ τοῖς δαί-
 μονσιν αὐτῶν ἠτοίμασαι τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον, καὶ ἡ κόλασις ἡ αἰώ-
 νιος, καὶ τοῖς ἐπομένοις αὐτῶν. χρῆ δὲ γινώσκων, ὅτι ὅπερ ἐστὶ
 τοῖς ἀνθρώποις ὁ θάνατος, τῶν τοῖς ἀγγέλοις ἢ ἐκπίωσις·
 μετὰ γὰρ πῶν ἐκπίωσιν, ἐκ ἔστιν αὐτοῖς μετάνοια· ὡς περ οὐδὲ
 τοῖς ἀνθρώποις μετὰ τὸν θάνατον.

Περὶ κτίσεως οὐρατῆς. ε΄.

Ατῆς ὁ θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τριάδι καὶ μονάδι δοξολογούμενος,
 ἐποίησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς,
 5 ἐκ τῆς μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι παραγαγὼν τὰ σύμπαντα· τὰ μὲν
 ἅκ' ἐκ προϋποκειμένης ὕλης, οἷον, οὐρανὸν, γῆν, αἴερα, πῦρ,
 ὕδωρ· τὰ δὲ ἐκ πάντων τῶν αὐτῶν γεγονότων, οἷον, ζῷα, φυτὰ,
 σπέρματα· ταῦτα γὰρ ἐκ γῆς καὶ ὕδατος, αἴερος τε καὶ πυρός,
 τῶν δὲ δημιουργῶν προσάγαμ' ἡγεγόνασι.

10

Περὶ οὐρανοῦ. ε'.

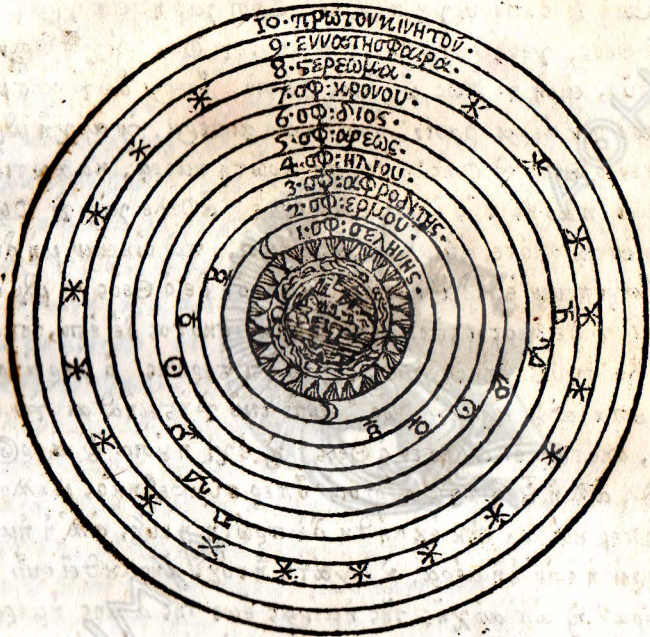
Οὐρανὸς ἐστὶ περιοχὴ οὐρατῶν τε καὶ ἀοράτων κλισμάτων·
 ὁ γὰρ αὐτῶν, αἵ τε νοεραὶ τῶν ἀγγέλων δυνάμεις, καὶ
 15 πάντα τὰ αἰδητὰ περικλείονται, καὶ περιορίζονται· μόνον δὲ τὸ
 θεῖον ἀπερίγραπτόν ἐστι, πάντα πληροῦν, καὶ πάντα περιέ-
 χου, καὶ πάντα περιορίζον, ὡς ὑπὲρ πάντα ὄν, καὶ πάντα δημι-
 ουργῆσαν· ἐπεὶ τοίνυν οὐρανὸν ἡ γραφὴ φησὶ, καὶ οὐρανὸν
 τῶν ἑρανῶν, καὶ ἑρανῶν, καὶ ἑρανοῦς ἑρανοῦν, καὶ ἕως τρίτου ἑρανοῦ
 20 ὁ μακάριος Παῦλος ἠρπάχθαι φησὶ, λέγων, ὅτι ἐν τῇ τῶν
 πάντων κοσμογενείᾳ, ἑρανοῦ ποίησιν παρελάβομεν· ὃν οἱ τῶν
 ἕξω σοφοὶ ἀναστρεφόμενοι σφαιραῖν φασὶ, τὰ Μωσείως σφαιροσά-
 μενοι δόγματα· ἔτι δὲ καὶ τὸ σφαιρωματικὸν ὁ θεὸς οὐρα-
 νόν· ὃν ἐν μέσῳ τῶν ὕδατων γενέσθαι προστάξει, τῶν αὐτῶν
 25 διαχωρίζειν ἀνὰ μέσον τῶν ὕδατων τῶν ἐπάνω τοῦ σφαιρωματικῶν, καὶ
 ἀνὰ μέσον τῶν ὕδατων τῶν ὑποκάτω τῶν σφαιρωματικῶν· τῆτος τῆ
 φύσιν ὁ θεὸς βασιλεὺς λεπίων φησὶν, ὡσεὶ καπνὸν, ἐκ τῆς
 θείας μεμυημένος γραφῆς· ἕτεροι δὲ ὕδατῶν, ὡς ἐν μέσῳ

τῶν ὑδάτων γενομένην· ἄλλοι δὲ τῶν τεσσάρων σοιχείων·
 ἄλλοι πέμπτον σῶμα, καὶ ἕτερον παρὰ τὰ τέσσαρα. τινὲς μὲν
 οὕτως ἐδόξασαν ἐν κύκλῳ τὸ πᾶν περιτρέχειν τὸν οὐρανόν,
 σφαιροειδῆ τε ὑπαρῆσαι, καὶ πανταχόθεν τὸ ἀνώτατον μέρος
 αὐτὸν εἶναι· τὸ δὲ μεσαίταρον δὲ περιεχομένου ὑπὸ αὐτοῦ τό- 5
 που, εἶναι κατώτερον μέρος· καὶ τὰ μὲν κῆφα καὶ ἐλαφρὰ τῶν
 σωμάτων, πῶς ἀνω τάξιν λαχέειν παρὰ τὸ δημιουργοῦ· τὰ δὲ
 βαρῆα καὶ κατωφερῆ, τὴν κατωτέραν χώραν, ἥτις ἐστὶν ἡ μέση.
 ἐστὶ μὲν οὕτως κορυφότερον καὶ ἀνωφερέςτερον σοιχείου, τὸ πῦρ· ὅ-
 περ δὴ μετὰ τὸν οὐρανὸν οὐδέως τετάχθαι φασί. Ἔτι δὲ 10
 λέγουσι τὸν αἰθέρα, μετὰ τὸν κατώτερον τὸν αἶρα· πῶς δὲ γῆν
 καὶ τὸ ὕδωρ, ὡς βαρύτερα καὶ κατωφερέςτερα, ἐν τῇ μεσαίτα-
 τῳ κρέμασθαι, ὡς εἶναι ἐξ ἐναντίας· κάτω μὲν πῶς γῆν καὶ τὸ
 ὕδωρ· τὸ δὲ ὕδωρ κορυφότερον τῆς γῆς· ὅθεν καὶ ἀκίνητότερον
 αὐτῆς ὑπαρῆσαι· ἀνωθεν δὲ πανταχόθεν ὡς περιβόλαιον, 15
 κύκλῳ τὸν αἶρα· καὶ περὶ τὸν αἶρα, πανταχόθεν τὸν αἰθέρα·
 ἐξωθεν δὲ πάντων κύκλῳ τὸν ἕρανόν. κυκλικῶς δὲ φασὶ κιν-
 εῖσθαι τὸν οὐρανόν, καὶ συσφίγγειν τὰ ἄστρα, καὶ οὕτως μένειν
 πάντα καὶ ἀδιάπλωτα· ἐπὶ δὲ ζώνας φασὶ τὸ οὐρανοῦ, μίαν
 τὴν ἐτέρας ὑψηλοτέραν· λέγουσι δὲ αὐτὴν λεπτοτάτης φύ- 20
 σεως, ὡσεὶ καπνόν, καὶ καθ' ἑκάστην ζώνην εἶναι ἓνα τῶν πλα-
 νήτων· ἐπὶ δὲ γὰρ πλανήτας εἶναι ἔφασαν· ἥλιον, σελήνην,
 διά, ἐρμῆν, ἄρα, ἀφροδίτην, καὶ κρόνον· ἀφροδίτην δὲ
 φασὶ, τὸν ποτὲ μὲν ἐσφόρον, ποτὲ δὲ ἔσπερον γινώσκον. πλα-
 νήτας δὲ τούτους ἐκάλεσαν, ὅτι περ ἐναντίως τῷ ἕρανῳ ποι- 25
 οῦνται πῶς κίνησιν· τὸ γὰρ ἕρανῳ καὶ τῶν λοιπῶν ἀστέρων ἐξ
 ἀνατολῶν ἐπὶ δυσμὰς κινουμένων, ἔτι μόνον ἀπὸ δυσμῶν ἐπὶ
 ἀνατολὰς πῶς κίνησιν ἔχουσι· καὶ ἔτι γνωσόμεθα ἐκ τῆς σε-
 λήνης,

λήνης, μικρὴν καθ' ἑσπέραν ἀναποδιζέσης. ὅσοι τοίνυν ἔφη-
 σαν σφαιροειδῆ εἶναι τὸν οὐρανὸν, ἴσον λέγουσιν ἀφίσαθαι
 αὐτὸν καὶ ἀπέχειν τῆς γῆς ἀνωθεν τε, καὶ ἐκ πλαγίων, καὶ κά-
 • τωθεν κατωθεν δὲ καὶ ἐκ πλαγίων φησὶ, ὅσον πρὸς τὴν ἡμέ-
 5 τέραν αἰδοθῆσιν· ἐπεὶ καὶ τῆς ἀκροθάλιας λόγον, πανταχό-
 • θεν τὴν ἀνω τόπον ὁ οὐρανὸς ἐπέχει, καὶ ἡ γῆ τὸν κατω· καί
 φασὶ τὸν ἔρανὸν σφαιροειδῶς κυκλοῦν τὴν γῆν, καὶ συμπερι-
 φέρειν τῇ ὀξυτάτῃ κινήσει αὐτῆς, ἡλίον τε καὶ σελιῶν, καὶ τὰς
 ἀστέρας· καὶ ὑπὲρ μὲν γῆν ὄντ' ἡλίον, ἡμέραν γίνεσθαι ὄντ' αὐ-
 10 θα· ὑπὸ δὲ τὴν γῆν, νύκτα· ὑπὸ δὲ γῆν καλίωντες ἡλίον, ὄντ' αὐ-
 • θα μὲν νύκτα, ἐκεῖ δὲ ἡμέραν· ἕτεροι δὲ ἡμισφαιρον τὸν ἔρα-
 νὸν ἐφαντάσθησαν, ἐκ τῆς τὸν θεηγόρον Δαβὶδ λέγειν· ὁ ὀκτεί-
 νων τὸν οὐρανὸν ὡσεὶ δέρον· ὅπερ δηλοῖ τὴν σκηλίω· καὶ τὸν
 μακάριον Ἡσαΐαν· ὁ σήσασ τὸν οὐρανὸν ὡσεὶ καμάραν· καὶ ὅτι
 15 διώων ὁ, τε ἡλίος καὶ ἡ σελιῶν καὶ τὰ ἀστρα, κυκλοῖ τὴν γῆν ἀπὸ
 δύσεως ἐπὶ βορρᾶν· καὶ οὕτω πάλιν ἐπὶ τὴν ἀνατολὴν ἀφι-
 κνέεται· ὅμως εἴτε οὕτως, εἴτε ἐκείνως, ἅπαντα τῷ θεῷ προ-
 • σάγματι γέγονέ τε καὶ ἠδράσαι· καὶ τὸ θεῖον θέλημα τε καὶ βού-
 λημα, θεμέλιον ἀσαλεύτον κέκτηται· αὐτὸς γὰρ εἶπε καὶ ἐγε-
 20 νήθησαν, αὐτὸς ἐνετείλατο, καὶ ἐκτίθησαν· ἐσησεν αὐτὰ εἰς
 τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τῆς αἰῶνος· πρόσαγμα ἔθετο, καὶ ἔ-
 παρελδύσεται· ἐπὶ μὲν οὖν ἔρανὸς τῆς ἔραν, ὁ πρῶτος ἔρανός,
 ἐπάνω ὑπαρχῶν τῆς σερρώματος· ἰδὲ δύο ἔρανοί· καὶ τὸ σερρώ-
 • μα γὰρ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς ἔρανόν· σῶθητες δὲ τῆς θεῖας γραφῆς
 25 καὶ τὸν αἴρα ἔρανὸν καλεῖν, διὰ τὸ ὀρεσθαι αὐτῷ· διλογεῖτε γὰρ
 φησὶ πάντα τὰ πετεινά τῆς ἔραν, τῆς αἴρας λέγων· ὁ αἴρ γὰρ
 τῶν πετεινῶν ἐπι πορεία, καὶ ἔχ ὁ ἔρανός· ἰδοὺ τρεῖς ἔρανοί, οὓς
 ὁ θεὸς ἔφη ἀπόστολος· εἰ δὲ καὶ τὰς ἐπι τὰς ζώνας, ἐπι τὰς ἔρανους
 ὀκλα-

ὀκλαβεῖν θελήσεις, ἔδεν τῷ λόγῳ τῆς ἀληθείας λυμαίνεσθαι).
 σωθήεις δὲ καὶ τῆ ἐβραΐδι φωνῇ τ' ἕρανὸν πληθυντικῶς καλεῖν
 ἕρανός· ἕρανὸν οὐκ ἕρανᾶ βουλομένη εἶπειν, ἕρανός ἕρανῶν
 ἔφησεν· ὅπερ δηλοῖ ἕρανὸν ἕρανᾶ τὸν ἐπάνω ἔσπερώματος·
 καὶ τὰ ὕδατα δὲ τὰ ἐπάνω τῶν ἕρανῶν, ἢ ἔσπερός, καὶ ἔσπερώ- 5
 ματος, ἢ τῶν ἐπὶ τὰ ζωνῶν ἔσπερώματος, ἢ ἔσπερώματος,
 τῆ σωτηρία τῆς ἐβραΐδος, πληθυντικῶς, ἕρανῶν, ὄνομα-
 ζομένη· πάντα μὲν οὖν τὰ κατὰ γένεσιν ὑπόκειται φθορᾶ
 καὶ τῷ τ' φύσεως ἀπολαθίαν, καὶ οἱ ἕρανοί· χάριτι δὲ Θεοῦ,
 σωζέονται τε καὶ σωτηροῦνται. μόνον δὲ τὸ θεῖον ἀναρχόν τε 10
 φύσει, καὶ ἀτελεύτητον· διὸ καὶ εἴρηται· αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ
 δὲ διαμένεις· ὅμως ἕκαστος τὸ παντελὲς ἀφανθίσονται οἱ ἕ-
 ρανοί· παλαιωθήσονται μὲν γὰρ, καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον ἐλι-
 χθήσονται, καὶ ἀλλαγήσονται· καὶ ἔσται ἕρανός καινός, καὶ γῆ
 καινή. πολλῶν δὲ τῷ μέτρῳ ὁ ἕρανός μείζων ὑπάρχει τῆς γῆς· 15
 πῶν μέντοι ἕσαν ἔσπερός ἔδει ζητεῖν ἀγνωσον ἡμῖν οὐσαν·
 μηδεὶς δὲ ἐμψυχωμένους τοὺς ἕρανοὺς, ἢ τοὺς φωστῆρας ὑπο-
 λαμβανέτω· ἀψυχοὶ γὰρ εἰσι καὶ ἀνάθητοι· ὥστε εἰ καὶ φησιν
 ἡ θεία γραφή, εὐφραυνέδωσαν οἱ οὐρανοί, καὶ ἀγαλλιάδω ἡ
 γῆ, τὰς ἐν ἕρανῶ ἀγγέλους, καὶ τὰς ἐν γῆ ἀνθρώπους πρὸς ὁ- 20
 φροσύνην καλεῖ. οἷδε δὲ ἡ γραφή καὶ προσωποποιεῖν, καὶ ὡς ἐπὶ
 ἐμψύχων περὶ τ' ἀψύχων διαλέγεσθαι· ὡς τὸ, ἡ θάλασσα
 εἶδε, καὶ ἔφυγεν, ὁ Ἰορδάνης ἐσράφη εἰς τὰ ὀπίσω· καὶ τί σοὶ
 εἶσι θάλασσα, ὅτι ἔφυγες, καὶ σοὶ Ἰορδάνη, ὅτι ἐσράφη εἰς
 τὰ ὀπίσω; καὶ ὄρη καὶ βοῦνοὶ ἐρωτῶνται λόγους σιμυτήσεως· ὡς 25
 περὶ καὶ ἡμῖν σύνθητες λέγειν· σωτήχθη ἡ πόλις· ἕτας οἰκοδο-
 μάς σημαίνειν ἐσλομένοις, ἀλλὰ τοὺς τῆς πόλεως οἰκῆτορας.
 καὶ οἱ ἕρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ, καὶ φωνῶν ὡσὶν αἰδηλοῖς

ακουόμενῳ ἀφιέντες, ἀλλ' ἔκ τ' οἰκίας μεγάθης πλὴν τ' ἑθιμ-
βργῶ δὴ αὐμιν ἡμῖν παρλαύουτες· ἂν τὸ κάλλος κατὰ νοῦντες,
τὸν ποιεῖται ὡς ἀριστοτέχνῳ δὲ ἄζομεν.

Περί φωτός, πυρός, φωσήρων, ήλιου τε,

και σελήνης, και ασέρων. ζ.

Τὸ πῦρ, ἐν τῷ πεπλάτων σοιχείων ἐστὶ, καθόντε καὶ ἀνωφερέσει-
 ρεν τῷ λοιπῶν, καυστικόν τε ἅμα καὶ φωτιστικόν, τῇ πρώτῃ ἡ-
 μέρῃ ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ κηθέν· φησὶ γὰρ ἡ θεία γραφή· καὶ
 εἶπεν ὁ θεός, γενηθήτω φῶς, καὶ ἐγένετο φῶς· ἔχ' ἕτερον γὰρ
 ἐστὶ τὸ πῦρ, εἰμὴ τὸ φῶς, ὡς ἴνές φασι· ἕτερον δὲ τὸ κοσμικόν
 πῦρ ὑπὸ τὸν ἀέρα φασὶν· ὁ καλεῖται αἰθέρα· ἐν ἀρχῇ μὲν οὐκ ἴσ-
 ἐποίησεν ὁ θεός τὸ φῶς· ἦτοι τῇ πρώτῃ ἡμέρῃ, κακῶπιστον
 καὶ κόσμον πάσης τῆς ὀρατῆς κτίσεως· ἀφ' ἧς γὰρ τὸ φῶς, καὶ
 πάντα ἐν τῷ σκοτεινῷ ἀδιάγνωστα μέγιστοι, πῶς οἰκίαν μὴ θιωά-
 μενα οὐκ ἐπέκειαν ἐπιδείξασθαι· ἐκάλεσε δὲ ὁ θεός τὸ μὲν φῶς,
 ἡμέραν· τὸ δὲ σκότος, ἐκάλεσε νύκτα· σκότος δὲ ἐστίν, ὅσα ἐστὶν ἰσ-
 τῆς, ἀλλὰ συμβεβηκός· φῶς γὰρ ἐστὶ σέσησις· ὁ γὰρ ἀπὸ οὐκ
 ἐν τῇ ἐστὶν αὐτῷ ἔχει τὸ φῶς· αὐτὸ οὐκ ἐστὶν ἐρηθῆναι τὸν ἀέρα
 φῶς, σκότος δὲ ἐκάλεσεν ὁ θεός· καὶ ἔχ' ἡ ἐστὶν ἡ ἀεὶ ἐπὶ
 σκότος, ἀλλ' ἡ φῶς σέσησις· ὅπερ συμβεβηκός· μάλιστα δη-
 λοῖ, ἡ περὶ ἐστὶν· ὅσα ἐκλήθη δὲ πρώτη ἡ νύξ, ἀλλ' ἡ ἡμέρα· 20
 ὡς τε πρώτη ἐστὶν ἡ ἡμέρα, καὶ ἐσχάτη ἡ νύξ· ἀπολαθῆναι οὐκ ἡ νύξ
 τῇ ἡμέρῃ· καὶ ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἡμέρας ἕως τῆς ἄλλης ἡμέρας ἐν
 νυχθήμερόν ἐστιν· ἔφη γὰρ ἡ γραφή, καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένε-
 νετο πρωὶ ἡμέρα μία· ἐν μὲν δὲ τῷ τρισὶν ἡμέραις ἀναχωμένου
 καὶ συσπλομένου τοῦ φῶς τῷ θείῳ προσάγματι, ἦτε ἡμέρα 25
 καὶ ἡ νύξ ἐγένετο· τῇ δὲ τετάρτῃ ἡμέρῃ ἐποίησεν ὁ θεός τὸ φω-
 σήρα τὸν μέγαν, ἦτοι τὸν ἥλιον εἰς ἀρχαὸς καὶ ἐξέστη τῆς ἡμέ-
 ρας· δι' αὐτῆς γὰρ ἡ ἡμέρα (μῆσις α')· ἡμέρα γὰρ ἐστίν, ἐν τῇ τῷ
 ἡλιον

ἥλιον ὑπὲρ γῆν εἶναι· καὶ διάστημα ἡμέρας ἔστιν, ὁ ἀπὸ ἀνατο-
 λῆς μέχρι δύσεως ὑπὲρ γῆν ἔῃ ἡλίου δρόμος· καὶ τὸν φωστῆρα
 τὸν ἐλάσσω, ἠριτιῶν σελήνῳ, καὶ τὰς ἀστέρας, εἰς ἀρχὰς καὶ ἐ-
 ξοσίου τῆ νυκτός, ἔῃ φωτίζειν αὐτήν· νύξ δέ ἐστιν, ἐν τῷ τῷ ἥλιον
 5 ὑπὸ γῆν εἶναι· καὶ διάστημα νυκτός ἐστιν, ὁ ἀπὸ δύσεως μέχρι
 ἀνατολῆς ὑπὸ γῆν ἔῃ ἡλίου δρόμος· ἡ σελήνη τοίνυν καὶ οἱ ἀ-
 στέρες ἐτάχθησαν πῶς νύκτα φωτίζειν· ἕως τῆ ἡμέρας πάντοτε
 ὑπὸ γῆν ὄντες· εἰσι γὰρ καὶ ἐν ἡμέρας ἀστέρες ἐν τῷ ἕρανῳ ὑπὲρ
 γῆν· ἀλλ' ὁ ἥλιος ἴσχυος ἅμα καὶ πῶς σελήνῳ τῆ σφοδρτέρῃ αἰ-
 10 γλῆ ἀποκρύπτων, ἐκ εἰς φαίνεται. τοῖς φωστῆρα τέλοισι τὸ
 πρωτόκτιστον φῶς ὀδημιουργός ἐναπέθετο, ἕως ἀπορῶν ἄλλῃ
 φῶς, ἀλλ' ἵνα μὴ ἀργὸν ἐκεῖνο μένη τὸ φῶς· φωστῆρα γὰρ ἔστιν,
 ἐκ αὐτὸ τὸ φῶς, ἀλλὰ φῶς δοχεῖον. ἐκ τέτων τῷ φωστῆρα,
 ἐπὶ πλανήτας φασί· καὶ λέγουσιν αὐτὰς ἐναῖσαν ἔῃ οὐρανοῦ
 15 κινεῖσθαι κίνησιν· διὸ καὶ πλανήτας αὐτοὺς ἐκάλεσαν. τὸν μὲν
 γὰρ ἕρανόν φασιν, ἐξ ἀνατολῶν ἐπὶ δυσμῶν κινεῖσθαι, τὸν
 δὲ πλανήτας ἐκ δυσμῶν ἐπὶ ἀνατολῶν· συμπεριφέρειν δὲ τὸν
 ἕρανὸν τῆ εἰς ἔῃ κινήσει ὡς ὀξυτέρῃ, τὰς ἐπὶ πλανήτας· τῷ
 δὲ ἐπὶ πλανήτων τὰ ὀνόματά εἰσι ταῦτα· σελήνη, ἔρμῃς.
 20 ἀφροδίτη, ἥλιος, ἀρης, ζῦς, κρόνος· εἶναι δὲ καθ' ἐκάστην
 ζῶνῳ ἔῃ ἕρανῷ, ἕνα τῶν ἐπὶ πλανητῶν·
 ἐν μὲν τῇ πρώτῃ, ἠρι τῇ ἀνωτέρῃ, τὸν κρόνον·
 ἐν δὲ τῇ δευτέρῃ, τὸν δία·
 ἐν δὲ τῇ τρίτῃ, τὸν ἀρεα·
 25 ἐν δὲ τῇ τετάρτῃ, τὸν ἥλιον·
 ἐν δὲ τῇ πέμπτῃ, πῶς ἀφροδίτην·
 ἐν δὲ τῇ ἕκτῃ, τὸν ἔρμῃν·
 ἐν δὲ τῇ ἑβδόμῃ καὶ κατωτέρῃ πῶς σελήνῳ.

Π

Φ

δ

Θ

Ρ

Φ

)

Η

Τρε

Τρέχουσι δὲ δρόμον ἄλλων, ὃν ὀδημικρογός ἐταξεν αὐτοῖς, καὶ καθὼς ἐθεμελίωσεν αὐτὰ, ὡς φησὶν ὁ θεὸς δαβὶδ' σελήνῳ καὶ ἀστέρας, ἃ οὐ ἐθεμελίωσας. Ἀλλὰ γὰρ ὁ εἶπεν, ἐθεμελίωσας, ἐσήμανε τὸ πάγον καὶ ἀμετάβλητον τὸ ὑπὸ θεοῦ δοθείσης αὐτοῖς τάξεώς τε καὶ εἰρμού· ἐταξεν γὰρ αὐτοὺς εἰς καιροῦς, καὶ εἰς σημεῖα, καὶ εἰς ἐνιαυτούς. Ἀλλὰ μοῦ γὰρ ἡ ἡλίς, αἱ πένταρες τροπαὶ συνίστανται. Καὶ πρώτη μὲν, ἡ ἑαρινή· ἐν αὐτῇ γὰρ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὰ σύμπαντα· καὶ δηλοῖ τὸ καὶ μέγιστον ὅτι ἐν αὐτῇ τὸ ἀνθέων πλὴν βλάστησιν γίνεσθαι. ἡ τις καὶ ἰσημερινή τροπή ἐστὶ· δώδεκα γὰρ ὡρῶν τὴν τε ἡμέραν καὶ πλὴν νύκτα καθίστησιν. αὕτη ὅκ τῆς μέσης ἀνατολῆς ἡ ἡλίς σιμίσταται, ὀκταῖς ἔσται, αἵματος αὐξητικῆ, θερμῆ καὶ ὑγρῆ παρχουσα· καὶ δι' ἐαυτῆς μεσιτόυσα τῷ χειμῶνι τε καὶ τῷ θερεῖ, ἡ μὲν χειμῶνος θερμότερα, καὶ ξηροτέρα, ἡ δὲ θεροῦς ψυχρότερα, καὶ ὑγροτέρα· διατένει δὲ αὕτη ἡ ὡρα ἀπὸ μαρτίου καὶ μέχρις ἰουνίου καὶ. Εἴτα ὑψωμένης τῆς ἡλίς ἀνατολῆς ἐπὶ τὰ βορειότερα μέρη, ἡ θερινὴ τροπή διαδέχεται, μεσιτόυσα τῷ τε ἑαρι καὶ τῷ μετοπῶρι, ὅκ μοῦ ἡ ἑαρος τὸ θερμόν ἔχουσα, ὅκ δὲ ἡ μετοπῶρι τὸ ξηρόν· θερινὴ γὰρ ἐστὶ καὶ ξηρὰ, καὶ πλὴν ξανθῶν αὐξεί χολίω. αὕτη δὲ μεγίστη μὲν πλὴν ἡμέραν ἔχει, ὡρῶν πεντεκαίδεκα, τὴν δὲ νύκτα πάνυ μικροτάτην, ὡρῶν ὀκτὸν διάστημα ἔχουσα· καὶ αὕτη δὲ διατένει ἀπὸ ἰβνίου καὶ μέχρις μηνὸς Σεπτεμβρίου καὶ. Εἴτα πάλιν εἰς τὴν μέσην ἀνατολῆν ἡ ἡλίς ἐπανιόντος, ἡ μετοπωρινὴ τροπή πλὴν θερινῶν αἰμείβει, μέσως πως ἔχουσα ψύξεώς τε καὶ θερμοῦς, ξηροτάτος τε καὶ ὑγροτάτος, καὶ μεσιτόυσα τῇ τε θερινῇ καὶ τῇ χειμερινῇ τροπῇ, ὅκ μὲν τῆς θερινῆς τὸ ξηρόν, ὅκ δὲ τῆς χειμερινῆς τὸ ψυχρόν ἔχουσα· ψυχρὰ γὰρ ἐστὶ καὶ ξηρὰ, χολίης τε μελαί-

της αὐξητικῆ πέφυκεν. αὕτη πάλιν ἰσημερινῆ τροπῆ ὑπαρ-
 χει δώδεκα ὥρων τῶν τε ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα ἔχουσα· δια-
 τίνει δὲ αὕτη ἀπὸ Σεπτεμβρίου καὶ μέχρι Δεκεμβρίου καὶ.
 Τοῦ δὲ Ἡλίου ἐπὶ τῶν μικροτέρων καὶ χαλαρωτέρων, ἢ τῶν
 5 μεσημβρινῶν ἀνατολῶν καλόντος, ἢ χειμερινῆ ἐπιλαμβανέ-
 τροπῆ, ψυχρὰ τε καὶ ὑγρὰ τυγχάνουσα, καὶ μεσιδύουσα τῆ τε
 μετοπωρινῆ, καὶ τῆ ἐαρινῆ, ὅκ μὲν τῆ μετοπωρινῆς τὸ ψυχρὸν
 ἔχουσα, ὅκ δὲ τῆς ἐαρινῆς τὸ ὑγρὸν κεκτημένη· αὕτη δὲ σμι-
 κροτάτην μὲν τῶν ἡμέραν ἔχει, ὥρων ὀνεία ὑπαρχουσαν, τῶν
 10 δὲ νύκτα μεγίστην, ὥρων ὑπαρχουσαν πεντεκαίδεκα· φλέγ-
 ματος δὲ αὕτη ὑπαρχει αὐξητικῆ. διατίνει δὲ καὶ αὕτη ἀπὸ
 Δεκεμβρίου καὶ μέχρι καὶ Μαρτίου· σοφῶς γὰρ ὁ δημιουργὸς
 προνοήσας, ὡς αὐτὴ μὴ ἐξ ἀκρας ψυχρότητος, ἢ θερμότητος,
 ἢ ὑγρότητος, ἢ ξηρότητος, ἐπὶ τὴν ἀκραν ὀνείαν ἐρχόμενοι
 15 ποιότητα, χαλεποῖς περιπέσωμεν ἀρρώσθημασι· σφαλερὰς
 γὰρ τὰς αἰφνιδίους μεταβολὰς οἶδεν ὁ λόγος. οὕτω μὲν ὅσω
 ὀήλιος τὰς τροπὰς, καὶ δι' αὐτῶν τὸ ὀνείαν τὴν ἀπεργάζεσθαι· καὶ τὰς
 ἡμέρας δὲ καὶ τὰς νύκτας, τὰς μὲν ἀνατέλλον καὶ ὑπὲρ γῆν γι-
 γόμενος, τὰς δὲ ὑπὸ γῆν διῶν· καὶ τοῖς ἄλλοις φωσῆσι, Σε-
 20 λῶν τε καὶ ἄστρων τῶν φαῦσιν παραχωρῶν σμῆνισσι. φασὶ δὲ
 δώδεκα ζῳδία ἐξ ἀστέρων εἶναι ἐν τῷ ἔρανῳ, ὀνείαν κίνη-
 σιν ἔχοντα, τῶν τε Ἡλίου καὶ τῆ Σελῶν, καὶ τοῖς ἄλλοις πέντε πλα-
 νήταις· καὶ ἅσθ' ἑκάστων ζῳδίων παρέρχεσθαι τὰς ἐπίαι. Ὁ μὲν
 ὅσω Ἡλιος καθ' ἑκάστον ζῳδίου ἀποτελεῖ μῆνα ἓνα· καὶ ἅσθ'
 25 τ' δώδεκα μηνῶν τὰ δώδεκα ζῳδία διέρχεται. τ' δὲ δώδεκα
 ζῳδίων τὰ ὀνόματα εἰσι ταῦτα, καὶ οἱ τῶν μῆνες·

Κριός,   Υ   Μηνὶ Μαρτίῳ καὶ, δέχεσθαι τὸν ἥλιον·
 Ταῦρος,   Ϝ   Μηνὶ Ἀπριλίῳ καὶ·

Δίδυμοι,	Π	Μηνὶ Μαΐω,	κγ'.
Καρκίνος,	Ϡ	Μηνὶ Ἰννίω,	κδ'.
Λέων,	Υ	Μηνὶ Ἰελλίω,	κε'.
Παρθένης,	Πρ	Μηνὶ Αὐγύστω,	κε'.
Ζυγός,	Ϟ	Μηνὶ Σεπτεμβρίω,	κε'.
Σκορπίου,	Πλ	Μηνὶ Ὀκτωβρίω,	κε'.
Τοξότης,	Ϟ	Μηνὶ Νοεμβρίω,	κε'.
Αἰγόκερως,	Ϟ	Μηνὶ Δεκεμβρίω,	κ'.
Ἰδρωχόου,	Ϟ	Μηνὶ Ἰαννουαρίω,	κ'.
Ἰχθύες,	Χ	Μηνὶ Φεβρουαρίω,	κ'.

Ἡ δὲ Σελήνη ὡς καθ' ἕκαστον μῆνα τὰ δώδεκα ζώδια διέρ-
 χεται, κατωτέρα οὖσα καὶ ταχύτερον ταῦτα διόδευσα ὡς γὰρ,
 εἰὰ ποιήσης πόλον ἔνδον ἄλλο πόλο, ὁ ἔνδον πόλος μικρότε-
 ρος ὀρεθήσει, οὕτω καὶ ὁ δρόμος τῆς Σελήνης κατωτέρας οὖ-
 σης, ὀλιγώτερος ἐστὶ, καὶ ἀνύεται τάχιον. οἱ μὲν οὖν Ἕλληνας 15
 ἀπὸ τῶν ἀστέρων τῶν τῶν Ἡλίου τε καὶ Σελήνης ἀνατολῆς καὶ
 δύσεως, καὶ συγκρούσεως, φασὶ πάντα διοικεῖσθαι τὰ καθ' ἡ-
 μᾶς· περὶ ταῦτα γὰρ ἡ ἀστρολογία κατακρίνεται. ἡμεῖς δὲ φα-
 μὲν, ὅτι σημεῖα μὲν ἐξ αὐτῶν γίνονται, ὄμβρος καὶ ἀνομβρίας,
 ψύξεως τε καὶ θερμότητος, ὑγρότητός τε καὶ ξηρότητος, καὶ ἀνέμων, 20
 καὶ τῶν τοιούτων· τῶν δὲ ἡμετέρων πράξεων οὐδαμῶς ἡμεῖς
 γὰρ αὐτεξέτιστοι ὑπὸ τῆς δημιουργοῦ γενόμενοι, κύριοι τῶν ἡμε-
 τέρων ὑπαρχομεν πράξεων. εἰ γὰρ ὅτι τῶν ἀστέρων φορᾶς
 πάντα πράττομεν, κατ' ἀνάγκην πράττομεν, ἀπράττομεν
 τὸ δὲ κατ' ἀνάγκην γινόμενον, οὔτε ἀρετὴ οὔτε κακία ἐστίν· 25
 εἰ δὲ μήτε ἀρετὴν, μήτε κακίαν κερτήμεθα, οὔτ' ἐπαίνοιν
 καὶ σεφάνων, οὔτε ψόγων ἢ κολάσεων, ὑπαρχομεν ἄξιοι.
 ὀρεθήσει) δὲ καὶ ὁ θεὸς ἀδικῶν, τοῖς μὲν ἀγαθῶν, τοῖς δὲ θλί-
 ψεις

ψεις διδάς· ἀλλ' ἐδὲ κυβέρνησιν, ἐδὲ τῶν ἑαυτῶν κτισμάτων
 ὁ Θεὸς ποιήσεται πρόνοιαν, εἰ κατ' ἀνάγκην ἄγονται τὰ πάν-
 τα καὶ φέρονται. καὶ τὸ λογκὸν δὲ περιττὸν ἐν ἡμῖν ἔσαι· μηδὲ
 5 μίας γὰρ ὄντες πράξεως κύριοι, περιττῶς βελούμεθα. τὸ
 δὲ λογκὸν πάντως τὸ βελῆς ἡμῖν ἐνεκεν δέδοται· ὅθεν πᾶν
 λογκὸν, καὶ αὐτεξέσπον. ἡμεῖς δὲ φάμεν, ὅτι ἐκ αὐτὰ αἰτία
 τινός ἐσι τῶν γνομένων, ἕτε γενέσεως τῶν γνομένων, ἕτε τῶν
 φθειρμένων φθοράς· σημεῖα δὲ μάλλον ὄμβρων τε καὶ τῆς τῆς
 αἰέρος μεταβολῆς· ἴσως δ' ἂν τις εἴποι, ὅτι καὶ πολέμων σὺν
 10 αἰτία ἀλλὰ σημεῖα σωίσεων· καὶ ἡ ποιότης δὲ τῆς αἰέρος, ποι-
 ἠμένη ὑπὸ Ἡλίου καὶ Σελήνης, καὶ τῆς ἀέρος, ἄλλως καὶ ὄλλως
 διαφόρους κράσεις, καὶ ἕξεις, καὶ ἡαθέσεις σωίσεων. αὐδὲ ἕξις
 τῶν ἐφ' ἡμῖν κρατοῦνται γὰρ τῶ λόγῳ, καὶ ἄγοντ) τρεπόμε-
 ναι. σωίσανται δὲ πολλάκις καὶ κομῆται, σημεῖα τινα θά-
 15 νατον δηλωῦντα βασιλείων, ἅτινα οὐκ ἐσι τῆ ἐξ ἀρχῆς γε-
 γενημένων ἀέρων, ἀλλὰ τῶ θεῷ προσαγάματι κατ' αὐτὸν τῆ
 καιρὸν σωίσανται, καὶ πάλιν διαλύονται· ἐπεὶ καὶ ὁ κατὰ τὴν
 τῆ Κυρίου δι' ἡμᾶς κατὰ σάρκα φιλάθρωπον καὶ σωτήριον γέν-
 νησιν ὀφθεῖς τοῖς μάγοις ἀσῆς, καὶ τῆ ἐν ἀρχῇ γενομένων ἀ-
 20 ερων ἰω. καὶ δῆλον ἐκ τῆ ποτὲ μὲν ἐξ ἀνατολῆς ἐπὶ δύσιν ποι-
 εῖσθαι τὸν δρόμον, ποτὲ δὲ ἐκ βορρᾶ ἐπὶ νότον· καὶ ποτὲ μὲν
 κρύπτεσθαι, ποτὲ δὲ φαίνεσθαι· τῆτο γὰρ σὺν ἔσιν ἀέρων τά-
 ξεως ἢ φύσεως. χρὴ δὲ γινώσκειν, ὡς ἐκ τῆ ἡλίου φωτίζεσθαι
 ἡσελήνη, ἐχὼς ἀπορησαντ) τῆ Θεῶ δουικῶ αὐτῆ ἰδίου φῶς,
 25 ἀλλ' ἵνα ῥυθμὸς καὶ τάξις ἐντεθεῖ κήσει, ἀρχοντος καὶ ἀρχομέ-
 νος· καὶ παιδευθῶν καὶ ἡμεῖς κοινωνεῖν ἀλλήλοισι, καὶ μεταδιδό-
 ναι, καὶ υποτάσσεσθαι πρῶτον μὲν τῶ ποιητῆ καὶ δημιουργῶ Θεῷ
 καὶ δεσπότῃ, ἔπειτα δὲ καὶ τοῖς ὑπ' αὐτῆ κατισαμένοις ἀρχεσσι·

καὶ

καὶ μὴ ἀνακρίνειν, ἵνως ἕνεκεν ἕτος ἀρχαί, ἐγὼ δὲ εὖ δέχεσθαι
 δὲ πάντα τὰ ἐκ Θεοῦ ὀχραρίως καὶ ὀγνωμότως.

Ἐκλείπει δὲ ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη, τῶν τῆ κτίσει προσκυω-
 των παρὰ τὸν κτίσαντα πῶ ἀνοίαν διελέγχοντα καὶ παιδεύ-
 οντα, ὡς τρεπλῆ εἶσι καὶ ἀλλοιωτά· πᾶν δὲ τρεπλόν, εὖ Θεός· 5
 καὶ τὴν ἰδίαν γὰρ φύσιν, φθαρτὸν, ἅπαν τρεπλόν. Ἐκλείπει
 δὲ ὁ ἥλιος, ἕ σώματος τῆς σελήνης ὡσπερ ἵνως μεσοτοίχου
 γνομένω, καὶ ἀποσκιάζοντος, καὶ μὴ εὐῶτος διαναδοθῆναι ἡμῖν
 τὸ φῶς. ὅσον οὐκ ὄρεσθῆ τὸ σῶμα τὸ σελήνης ἀποκρύπτον τὸν
 ἥλιον, ποσῶτον καὶ ἡ ἐκλείψις γίνεται· εἰ δὲ μικρῶτερον ἐστὶ τὸ τὸ 10
 σελήνης σῶμα, μὴ θαυμάσιος καὶ ὁ ἥλιος γὰρ ὑπόθινω μὲν λέ-
 γεται πολυπλασίων τὸ γῆς. ὑπὸ δὲ τῶν ἀγίων πατέρων ἴσως
 τῆ γῆ καὶ πολλαίσι μικρὸν νέφος καλύπτει αὐτὸν, ἡ καὶ μικρὸς βα-
 ρὸς, ἡ τοῖχος. Ἡ δὲ τὸ σελήνης ἐκλείψις, ἐκτοῦ ἀποσκιάσμα-
 τος τῆς γῆς γίνεται· ὅταν γένηται πεντεκαδεκαταία ἡ σελήνη, 15
 καὶ ὄρεσθῆ ἐξ ἐναντίας καὶ τὸ ἀκρον κέντρον, ὁ μὲν ἥλιος ὑπὸ
 γῆν, ἡ δὲ σελήνη ὑπὲρ γῆν· ἀποσκίασμα γὰρ ποιεῖ ἡ γῆ, καὶ εὖ
 φθάνει τὸ ἡλιακὸν φῶς φωτίσαι πῶ σελήνῳ, καὶ κείθεν ἐκ-
 λείπει. καὶ δὲ γινώσκων, ὅτι τελεία ἐκ τῆς τῆς σελήνης ὑπὸ
 τῆ δημιουργοῦ· ἡτοι πεντεκαδεκαταία· ἐπρεπε γὰρ ἀπηρητι- 20
 σμένῳ γενέσθαι τῆ δὲ τετάρτη ἡμέρα, ὡς ἐφημεν, ἐκίσει ὁ
 ἥλιος. προσέλαβεν οὐκ τὸ ἥλιον ἑνδεκα ἡμέρας· ἀπὸ γὰρ τε-
 τάρτης ἡμέρας ἕως ἰε', ἑνδεκά εἶσι· διὸ καὶ καὶ χρόνου οἱ δώ-
 δεκα μῆνες τὸ σελήνης, ἑνδεκα ἡμέρας λειπύσιν, ἐκ τῆ δώδε-
 κα μηνῶν τῆς ἡλίου. Οἱ μὲν γὰρ τῆς ἡλίου τξέ', δ' ἡμέρας 25
 ἔχουσι· διὸ τῆς τετάρτου σωτιθεμένω, κατὰ δ' ἔτη, μία ἀπο-
 τελείται ἡμέρα· ἡ τις λέγεται εἰσεκλή· καὶ ὁ ἐνιαυτὸς ἐκείνος,
 τξέ' ἡμέρας ἔχει· οἰδὲ τὸ σελήνης ἐνιαυτοὶ τν δ' εἰσὶν ἡμερῶν
 ἡ γὰρ

ἡ γὰρ σελλὴ ἀφ' ἧ γεννηθῆ, ἡγοῦσι ἀνακακισθῆ, αὔξει, ἕως
 αὐ' γένηται ἡμερῶν δεκατεσσάρων, ἡμισεῖ, τετάρτη, καὶ ἀρ-
 χεῖ λήγει, ἕως ἡμερῶν κθ', ἡμίσεος· καὶ τελείως γίνετ' ἀφώλι-
 σος· καὶ πάλιν σωμαπομένη τῇ ἡλίῳ, ἀναγεννᾷ, καὶ ἀνακακίζετ',
 ὑπόμνημα φέρουσα τῶν ἡμῶν ἀνάστασεως· κατ' ἕκαστον οὖν ἐπι-
 αὐτὸν ταῖς καὶ ἡμέρας ἀποδίδωσι τῇ ἡλίῳ. καὶ οὖν τρεῖς χρόνους,
 ὁ ἔμβολιμος γίνετ' τοῖς Ἑβραίοις· καὶ ὁ ὀνιαντὸς ἐκείνῳ δεκα-
 τριῶν μηνῶν δρισκεται, ἐκ τῆ πεσθήκης τῶν ἑνδεκα ἡμερῶν.
 Δῆλον δὲ ὡς σωφροσύνη ἐστὶν ὁ, τε ἡλιος, καὶ ἡ σελλὴ καὶ τὰ
 10 ἄστρα, καὶ φθορὰ καὶ πλὴν ἰδίαν φύσιν ὑπόκεινται· πλὴν δὲ τῶν
 φύσιν ὁμοῖον. Ἰνὲς μὲν οὖν φασὶ τὸ πῦρ, ἐκτός ἡν ἕλης
 ἀφανὲς εἶναι· ὁ δὲ καὶ σβεννύμενον ἀφανίζεται· ἕτεροι δὲ ἕ-
 ρο σβεννύμενον, εἰς ἄερα φασὶ μεταβάλλεσθαι.
 Ὁ ζῳδιακὸς κύκλος λογῶς κινεῖτ' διηρημένῳ εἰς τμήματα
 15 δώδεκα· ἀθνα καλεῖτ' ζῳδια. τὸ δὲ ζῳδιον ἔχει δεκανὸς τρεῖς·
 μοίρας λ' ἡδὲ μοίρα ἔχει λεπτὰ ἐξήκοντα. ἔχει οὖν ὁ ἕρηνος
 μοίρας τξ'· τὸ ὑπὲρ γῆν ἡμισφαίριον μοίρας ρπ'· καὶ τὸ ὑπὸ
 γῆν ρπ'.

Οἱ κοί πλανητῶν.

- 20 Κεῖος καὶ Σκορπίος, Ἄρως·
 Ταῦρος καὶ Ζυγός, Ἀφροδίτης·
 Δίδυμοι καὶ Παρθένης, Ἑρμῆ·
 Καρκίνος, Σελήνης· Λέων, Ἡλίου·
 Τοξότης καὶ Ἰχθύες, Διός·
 25 Αἰγόκερος καὶ Ὑδροχόος, Κρόνου·
 Ὑψώματα. Κεῖος, Ἡλίου· Ταῦρος, Σελήνης· Καρκίνος,
 Διός· Παρθένης, Ἄρως· Ζυγός, Κρόνου· Αἰγόκερος, Ἑρμῆ·
 Ἰχθύες, Ἀφροδίτης.

Τὰ σχήματα τῆς σελήνης.

Σύννοδος, ὅταν γένηται ἐν τῇ μοίρᾳ, ἐν ἣ ἐστὶν ὀήλιος· γέννα, ὅταν ἀποση ἕ ἡλίου μοίρας ι ε΄ ἀνατολή, ὅταν φανῆ μήνοειδῆς δύο, ὅταν ἀπέχη μοίρας ξ΄ διχόσμοι δύο, ὅταν ἀπέχη μοίρας ἐννεήκοντα· ἀμφίκυρτοι δύο, ὅταν ἀπέχη μοίρας ρ κ΄· πλησιέλλωι, αἰ κὶ πλησιφαεῖς, δύο, ὅταν ἀπέχη μοίρας ρ ν΄· πανσέλλωις, ὅταν ἀπέχη μοίρας ρ π΄· δύο δὲ ἐπιπομεν, μίαν ἀνξέσης, κὶ μίαν ληγέσης. Ἐπὶ δυοήμισυ ἡμερῶν παρέρχεται ἡ σελήνη ἕκαστον ζώδιον.

Περὶ ἀέρος κὶ ἀνέμων. ἦ.

Ἄῤῥ ἐστὶ σοιχεῖον λεπτότατον, ὑγρόν τε κὶ θερμόν, ἔμφυ πύρρος βαρυπύρρον, τὸ δὲ γῆς κὶ τῆς ὑδάτων κουφότερον, ἀναπνοῆς κὶ ὀκφωνήσεως αἴθρον, ἀρωμάησον, ἥτοι ὀκφύσεως λεῶμα μὴ κεκτημένον, διεδῆς, διαφανές· φωτὸς γάρ ἐστὶ δεκλικόν· κὶ ταῖς τρισὶν αἰθήσεσιν ἡμῶν διακονοῦ· διὰ ἧς γάρ ὀρωμῶν, ἀκρόμῶν, ὀσφραϊνόμεθα· δεκλικόν θάλψεως τε κὶ ψύξεως, ξηροτήτος τε κὶ ὑγρότητος· ἔπᾳσαι αἰκατὰ τόπον κινήσεως εἰσὶν· ἀνω, κάτω, ἔσω, ἔξω, δεξιά, ἀριστερά, κὶ ἡ κυκλοφορικὴ κίνησις· οἴκοθεν μὴ κεκτημένος τὸ φῶς, ἀλλ' ὑπὸ ἡλίου κὶ σελήνης κὶ ἀστρων κὶ πυρὸς φωτίζόμενος· κὶ τὸ ἐστὶν, ὃ εἶπεν ἡ γραφή, ὅτι σκοτός ἔστι ἐπάνω τῆς ἀβύσσου, θέλουσα δεῖξαι, ὡς οἴκοθεν ὁ ἀῤῥ τὸ φῶς κέκτηται, ἀλλ' ἄλλη ἦς ἐστὶν ἐξία ἢ τῆς φωτὸς. Ἄνεμος δὲ ἐστὶ κίνησις ἀέρος· ἡ ἀνέμος ἐστὶ, ῥέμμα ἀέρος τῆς τῆς τόπων ἐξαλλαγῆς· ὅθεν ῥεῖ, τὰς ἐπωνυμίας ἀμείβων. Καὶ ὁ τόπος δὲ τῆς ἀέρος ἐστὶ· τόπος γάρ ἐστιν ἐκά-

σου σώματι, ἡ τέρτου περιοχή· ἢ δὲ περιέχει τὰ σώματα, εἰμὴ ἀήρ· εἰσὶ δὲ τόποι διάφοροι, ὅθεν ἢ ἔσ' αἶρ (ἢ γινέ) κίνησις· ἐξ ἧν καὶ οἱ αἵμοι τὰς ἐπωνυμίας ἔχουσι· δώδεκα δὲ οἵ πάντες εἰσὶ. Φασὶ δὲ τὸν αἶρα σβέσιν πυρὸς, ἢ ἀτμὸν ὑδατὸς θερμανθῆναι. ἔστι γοῦν ὁ ἀήρ καὶ μὴ πῦρ οἰκείαν φύσιν, θερμὸς· ψύχεται δὲ, τῇ γεινιάσει τῆ αἰὸς τὸ ὕδωρ καὶ πῦρ γῆν· ὡς τὰ μὲν κάτω μέρη αὔρα, ψυχρὰ εἶναι· τὰ δὲ ἄνω, θερμά.

Περὶ ἀνέμων. θ'.

10

Ἄνεμοι πνέουσιν, ἀπὸ ἀνατολῆς Φερηνῆς. Καικίας, ὁ καὶ Μέσσης·
Ἀπὸ ἀνατολῆς ἰσημερινῆς, Ἀπηνιῶτης·

Ἀπὸ ἀνατολῆς χειμερινῆς, Εὐρ·

Ἀπὸ δύσεως χειμερινῆς, Λίψ·

15 Ἀπὸ δύσεως ἰσημερινῆς, Ζέφυρος·

Ἀπὸ δύσεως Φερηνῆς, Ἀργέσης, ἢ τρι Οὐλυπίας, ὁ καὶ Ἰάπυξ καὶ Ἐργασής·

Εἰ τὰ νότος, καὶ Ἀπαρκτίας, ἀντιπνέοντες ἀλλήλοις·

Ἔστι δὲ μέσος Ἀπαρκτίας, καὶ Καικίας, βορέας·

20 Εὐρος δὲ καὶ νότος μέσος, Φοῖνιξ, ὁ καλούμενος Εὐρῆνοτος·

μέσος δὲ νότου, καὶ Λιβός, Λιβόνοτος, ὁ καὶ Λοβυκόνοτος·

μέσος δὲ Ἀπαρκτίου, καὶ Ἀργέσου, Θρασκίας, ἢ τρι Κέρκι· ὑπὸ τῶν περιοίκων ὀνομαζόμενος·

Ἔσθνη δὲ οἰκεί τὰ πέρατα, κατ' Ἀπηνιῶτην, Βακτηριανοί·

25 Κατ' Εὐρην, Ἰνδική·

Κατὰ Φοῖνικα, Ἐρυθρὰ θάλασσα, καὶ Αἰθιοπία·

Κατὰ Λιβόνοτον, οἱ ὑπὲρ Σύρον Γαράμαντες·

Κατὰ Λίβα, Αἰθίοπες, καὶ οἱ Δυσμικοὶ ὑπὲρ Μαυροί·

⊙

Κατὰ

Κατὰ Ζέφυρον, Στῆλαι, ἢ ἀρχαὶ λιβύης, ἢ Εὐρώπης.
 Κατὰ ἀργέστην, Ἰβηρία, ἢ νῦν Ἰσπανία.
 Κατὰ δὲ Θρασκίαν, Κελτί, ἢ τὰ ὄμορα.
 Κατὰ Ἀπαρτίαν, οἱ ὑπὲρ τὴν Θράκην Σκύθαι.
 Κατὰ Βορραῖν, Πόντος, Μαιώτις, ἢ Σαρμάται.
 Κατὰ Καικίαν, Κασσία Θάλασσα, ἢ Σάκαι.

5

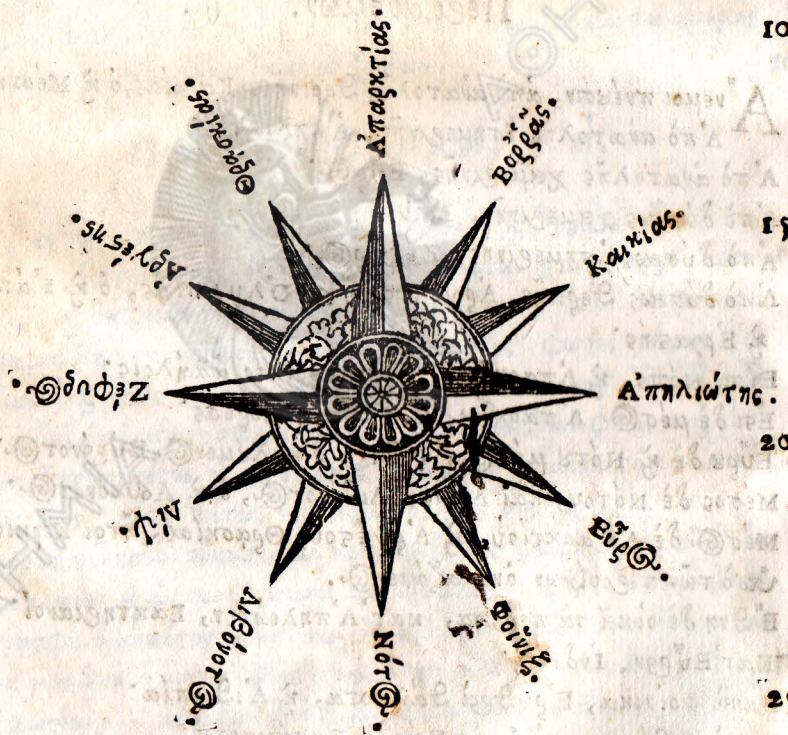
10

15

20

25

Περί

Περὶ ὑδάτων.

ΚΑὶ τὸ ὕδωρ δὲ, οὗ τῆ σοιχείων τῆ τεσσάρων ἐστὶ, πόημα Θεοῦ
 κάλλιστον· ὕδωρ ἐστὶ σοιχείον ὑγρόν τε καὶ ψυχρόν, βαρὺ
 τε καὶ καταφερὲς, οὐδιάχυτον. γὰρ τε δὲ μνημονύει ἡθεῖα γραφή
 λέγουσα· καὶ σκότῳ ὡς ἐπάνω τῆ ἀβύσσου, καὶ Πνεῦμα Θεῶ
 ἐπεφέρετο ἐπάνω τῶ ὕδατος· ἀβύσσος γάρ ἐδὲν ἕτερον ἐστίν,
 εἰμὴ ὕδωρ πολὺ· ἔτῳ τῷ τέλει ἀκατάληπτον ἀνθρώποις· ἐν ἀρ-
 χῇ μὲν οὖν τὸ ὕδωρ ἐπὶ πᾶσαν γῆν ἐπεπόλαξε· καὶ πρῶ-
 10 πον μὲν ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸ σερέωμα, διαχωρίζον ἀπὸ μέσον
 τῶ ὕδατος· τῶ ἐπάνω τῶ σερεώματι, καὶ τῶ ὕδατος· τῶ ὑποκά-
 τω τῶ σερεώματι· ἐν τῷ μέσῳ γάρ τῆ ἀβύσσου τῶ ὑδάτων ἐ-
 σερεώθη, τῷ δεασοτικῷ περὶ ἀγαθῆ· ὁθεν καὶ σερέωμα εἶπεν
 ὁ Θεὸς γενέσθαι, καὶ ἐγένετο. Ἰνῳ δὲ χάριν ἐπάνω τῶ σερεώ-
 15 ματος ὕδωρ ὁ Θεὸς ἀπέθετο· καὶ πῶ τῶ ἡλίου καὶ τῶ αἰθέρος
 θερμότητι ἐκκασιν· ὁθεν γάρ μετὰ τὸ σερέωμα, ὁ αἰ-
 θήρ ὑφήπλω· καὶ ὁ ἥλιος δὲ σὺν τῇ σελήνῃ καὶ τοῖς ἀστέροις, ἐν
 τῷ σερεώματι εἶσι· καὶ εἰμὴ ἐπέκειτο ὕδωρ, ἐφλέχθη αὐτῷ
 τῆ θερμῆς τῶ σερέωμα· εἶτα προσέταξεν ὁ Θεὸς συναχθῆναι
 20 τὰ ὕδατα εἰς σωμαγωγὴν μίαν· τὸ δὲ μίαν συναγωγὴν λέγειν,
 ἐδηλοῖ τὸ ἐν ἐνὶ τόπῳ συναχθῆναι αὐτὰ, (ἰδὲ γάρ μετὰ ταῦ-
 τά φησι· καὶ τὰ συστήματα τῶ ὑδάτων ἐκάλεσε θαλάσσας·)
 ἀλλὰ τὸ ὅμως καθ' ἑαυτὰ κεχωρισμένα τῆς γῆς γενέσθαι τὰ ὕ-
 दाτα ὁ λόγος ἐδήλωσε· σιωπήθησαν τοίνυν τὰ ὕδατα εἰς
 25 τὰς σωμαγωγὰς αὐτῶν· καὶ ὤφθη ἡ ξηρα· ἐντεῦθεν αἱ δύο θα-
 λασσαί, αἱ πῶ Ἀίγυπτον περιέχουσαι (μέση γάρ αὕτη τῆ δύ-
 κείται θαλασσῶν) σιωήθησαν, διάφορα πελάγη, καὶ ὄρη, καὶ
 νήσους, καὶ ἀγκῶνας, καὶ λιμένας ἔχουσαι, καὶ κόλπους διαφόρους

περιέχουσαι, ἀγκυλάστε κ' ἀκτάς· αἰμαλὸς μὲν γάρ, ὁ ψαμ-
 μώδης λέγεται· ἀκτὴ δέ, ἡ πεπεώδης κ' ἀγκυβαθῆς, ὁ θείως
 ἐν τῇ ἀρχῇ βάθος ἔχουσα· ὁμοίως κ' ἡ κατὰ πλὴν ἀνατολῶν,
 ἥτις λέγεται Ἰνδική· κ' ἡ βορεινή, ἥτις λέγεται Κατωία κ' αἰλί-
 μναι δέ, ἐντεῦθεν συνήχθησαν· ἔστιν ἔν' ὀμφ' ὠκεανὸς, οἷόν 5
 ἦς ποταμὸς κυκλῶν πᾶσαν πλὴν γῆν· περὶ δ' εἰρηκέναι μοι δοκεῖ
 ἡ θεία γραφή, ὅτι ποταμὸς ἐκπορεύεται ἐκ τῆς παραδείσου,
 πόσημον κ' γλυκὺ ὕδωρ ἔχων· ἕτερος χορηγεῖ τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσ-
 σους· ὅπερ ἐν ταῖς θαλάσσαις χροιάζον, κ' ἔσως ἀκίνητον,
 πικρὸν γίνετο, τῆς ἡλίου αἰεὶ τὸ λεπτότερον ἀνιμωμένου κ' τῆς 10
 φώνων· ὅθεν κ' τὰ νέφη συνίσταντο, κ' οἱ ὄμβροι γίνονται, ἀπὸ
 τῆς διηθησεως γλυκαίνουμένης τῆς ὕδατος· ἔτι κ' εἰς τέσσα-
 ρας ἀρχάς, ἥτοι εἰς τέσσαρας ποταμὸς διαίρει· ὄνομα τῶ ἐν
 φεισῶν, Ἰστέσι Γάγγης ὁ Ἰνδικός· κ' ὄνομα τῶ δ' ἄλλου, Γεών·
 οὗτος ἔστιν ὁ Νεῖλος, ὁ ἀπὸ Αἰθιοπίας εἰς Αἴγυπτον κατερχό- 15
 μενος· κ' ὄνομα τῶ τρίτω, Τίγρης· κ' ὄνομα τῶ τετάρτω, Εὐ-
 φράτης· εἰσὶ δέ κ' ἕτεροι πλείους κ' μέγιστοι ποταμοί· ὧν οἱ μὲν
 εἰς τὴν θάλασσαν κενουῦνται· οἱ δέ, ἐν τῇ γῇ ἀναλίσκον· ὅ-
 θεν πᾶσα ἡ γῆ διάτρητός ἐστι, κ' ὑπονόμους, ὡς πέρ ἴνας φλέ-
 βας, ἔχουσα· δι' ὧν ἐκ τῆς θαλάσσης δεχομένη τὰ ὕδατα, 20
 τὰς πηγὰς ἀνίστη· αὐτὸς οὐκ ἐν τῇ ποιότητι τῆς γῆς, κ' τὸ τῶν
 πηγῶν ὕδωρ γίνεται· διηθεῖται μὲν γάρ κ' διυλίζεται· ἀπὸ τῆς γῆς
 τὸ θαλάσιον ὕδωρ, κ' ἔτι γλυκαίνεται· εἰ δέ ὁ τόπος ὅθεν
 ἡ πηγὴ ἀναδίδεται τυχοὶ πικρὸς ἢ ἀλμυρὸς, αὐτὸς πλὴν γῆς κ'
 τὸ ὕδωρ ἀνάγεται· σενέμενον δέ πολλακίς τὸ ὕδωρ κ' βία ἔτι 25
 γνύμενον, θερμαίνεται· κἀντεῦθεν τὰ ἀνίσφυρα θερμά ἀνά-
 γονται ὕδατα· τὰ οὐκ ἐν τῇ περσάγματι, κοιλάματα ἐν τῇ
 γῇ γεγόνασιν· κ' ἔτι εἰς τὰς σωμαγωγὰς αὐτῶν σμύχθησαν
 τὰ

τὰ ὕδατα ἐν τῷ ὄρει καὶ τὰ ὄρη γεγόνασι. πρῶτον τῶν τῶν
 ὕδατι προσέταξεν ὁ θεὸς ἐξαγαγεῖν ψυχλὴν ζῶσαν· ἐπεὶ δὲ ἡ-
 μελλε δι' ὕδατος καὶ τῆς ἀρχῆς ἐπιφερσμένου τοῖς ὕδασι ἀγίου
 Πνεύματος, ἀνακαινίζειν τὸ ἀνθρώπων· ἔπειθ' ὁ θεὸς ἔφη
 5 Βασίλει· ἐξήγαγε δὲ ζῶα μικρὰ τε καὶ μεγάλα, κήτη καὶ θρά-
 κοντας, ἰχθύας ἐν τοῖς ὕδασι ἔρποντας, καὶ πετεινὰ πτερωτά.
 Ἄρα τῶν πετεινῶν οὕτως συνάπτεται τὸ τε ὕδωρ, καὶ ἡ γῆ, καὶ ὁ αἴθρ·
 ἐξ ὕδατων μὲν γὰρ ταῦτα γέγονεν· ἐν τῇ γῇ δὲ διατείνει, καὶ ἐν
 αἴθρῳ ἵπταται· κάλλιστον δὲ σοιχεῖον τὸ ὕδωρ, καὶ πολὺ χρη-
 10 σον, καὶ ῥύπα καθάρσιον, ἔμῳ μὲν σωματικῷ, καὶ ψυχικῷ
 δὲ, εἰ προσλάβοι τὴν χάριν τοῦ Πνεύματος.

Περὶ πελαγῶν. ια΄.

15 **Δ**ιαδέχεται τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, Ἑλλάσποντος, λήγων εἰς
 Ἀβυδὸν καὶ Σησόν· εἶτα ἡ προποντίς, λήγασα εἰς Καλλιη-
 δόνα καὶ Βυζάντιον· ἔνθα τὰ σενά, ἀφ' ὧν ὁ πόντος ἀρχεται·
 εἶτα ἡ Μαιῶνς λίμνη.

Πάλιν δὲ ἀπ' ἀρχῆς Εὐρώπης, καὶ Λιβύης, Ἰβηρικόν, τὸ ἀπὸ
 20 σηλῶν εἰς Πυρήνιον τὸ ὄρος·

Λιγυστικόν δὲ, τὸ ἕως τῶν τῆς Τυρρηνίας περάτων·

Σαρδόνιον δὲ, τὸ ὑπὲρ τῆς Σαρδωνίου νήσου πρὸς τὴν Λιβύην κάτω·

Τυρρηνικόν δὲ, τὸ μέχρι Σικελίας λήγον, ἀρχομένον ἀπὸ τῆς
 τῆς Λιγυστικῆς ἀκρῶν·

25 εἶτα Λιβυκόν·

εἶτα Κρητικόν, καὶ Σικελικόν, καὶ Ἰόνιον, καὶ ἀδριακόν, τὸ ἀνακεχυ-
 μένον ἐκ τῆς σικελικῆς πελάγους, ὃν καλεῖται Κορινθιακόν κόλ-
 πον, ἥτοι Ἀλκυονίδα θάλασσαν. τὸ δὲ

τὸ δὲ Σουνίω καὶ Σκυλλαίω περιεχόμενον πέλαγος, Σαρωνικόν·
 εἶτα Μυρτώον, καὶ Ἰκάριον, ἐν ᾧ καὶ αἱ Κυκλάδες·
 εἶτα καρπάθιον, καὶ Παμφύλιον, καὶ Αἰγυπλίον·
 ὑπερδὲ τὸ Ἰκάριον ἐξῆς ἀναχέεται τὸ Αἰγυπτιον.
 ἐστὶ δὲ ὁ τὸ Εὐρώπης παράπλευς, ἀπὸ Τανάιδος ποταμοῦ ἐκ βο- 5
 λῶν, ἕως Ἡρακλέους σηλῶν, σάδια 5, θ ψ θ. τὸ δὲ λιβύης ἀπὸ
 Τίγγεως μέλει σόματος Κανωβικῆς σάδια, β, θ σ ν β. τὸ δὲ
 Ἀσίας ἀπὸ Κανώβη, ἕως Τανάιδος ποταμοῦ μετὰ τῶν κόλπων ὁ
 παράπλευς, σάδια, θ ρ ι α ὁμῶς παράλιον σὺν κόλποις τὸ
 κατ' ἡμᾶς οἰκισμένης, σάδια, ι γ, θ ο β. 10

Περὶ γῆς, καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς. β'.

Ἡ γῆ ἐν τῷ τεσσαρῶν στοιχείων ἐστὶ, ἐπὶ τῷ ψυχρῷ, καὶ βα-
 ρύ, καὶ ἀκίνητον, ὑπὸ τῷ θεῷ ἐκ τῷ μὴ ὄντι εἰς τὸ εἶναι τῆ 15
 πρώτη ἡμέρα παρηγμένου· ἐν ἀρχῇ γὰρ Φησὶν ἐποίησεν ὁ θεὸς,
 τὸν ἕρανόν, καὶ τὴν γῆν. ἦς τὴν ἕδραν καὶ τὴν βάσιν ἐδίδευσεν
 τῶν ἑρῶπων εἰπεῖν δεδωμένη· οἱ μὲν γὰρ ἐπὶ τῶν ὑδάτων Φησὶν ἠδρά-
 θαι καὶ πεπῆχθαι αὐτῶν, ὡς Φησὶν ὁ θεὸς Δαβὶδ, τὰς ἐρε-
 ῶσαν τὴν γῆν ἐπὶ τῶν ὑδάτων· οἱ δὲ ἐπὶ τῷ ἀέρι. ἀλλὰ δὲ 20
 Φησὶν· ὁ ἕδρας τὴν γῆν ἐπ' ἕδενός. καὶ πάλιν ὁ θεὸς
 Δαβὶδ, ὡς ἐκ προσώπου τῷ δημοίω· ἐγώ, Φησὶν, ἐσερέω-
 σα τὰς σύλας αὐτῆς· τὴν σωκεκλήκω αὐτῆς δυνάμιν, σύλας
 ὀνομάσας. τὸ δὲ ἐπὶ θαλασσῶν ἐθεμελίωσεν αὐτήν, δηλοῖ τὸ
 πάντοθεν περιεχέσθαι τὴν γῆν τὴν τοῦ ὑδατος φύσιν· καὶ 25
 ὅτι ἐφ' αὐτῆς, καὶ ἐπὶ ἀέρος, καὶ ἐπὶ ὑδάτων, καὶ ἐπ' οὐ-
 δένος δῶμεν ἠδράθαι αὐτήν, καὶ μὴ ἀφίσαθαι τὸ ὄσειβῆς
 ἐννοίας, ἀλλὰ πάντα ὁμῶς συγκρατεῖσθαι ὁμολογεῖν, καὶ σω-
 χεῖσθαι

χεῖται τῇ δυνάμει ἔκτιστος. ἐν ἀρχῇ μὲν οὖν, καθὼς φη-
 σιν ἡθεῖα γεγραφή, ἐπὶ ὕδατων ἐκαλύπτετο· καὶ ἀκατασκόβα-
 σος, ἦτοι ἀκόσμητος ἦν· (ἔδ' ἔθεε πρῶσάξαντος, τὰ τῶν ὕ-
 δάτων δοχεῖα γεγόνασι· καὶ τότε τὰ ὄρη ὑπῆρξαν·) καὶ τὰ
 5 θεῖα πρῶσάγματι τὸν οἰκεῖον ἀπέληφε κόσμον, πάντοδα παῖς
 χλόαις καὶ φυτοῖς ὠρεῖσθ' εἶσα· οἷς τὸ θεῖον ἐνέθηκε πρῶσα-
 γμα δυνάμιν ἀξηθικώτε, καὶ θρεπτικῶ, καὶ σπερματικῶ,
 ἦτοι ὁμοῖς γεννητικῶ. ἐξήγαγε δὲ ἔθ' ἡμιουργῶ κελύσαν-
 τος καὶ παντοῖα γένη ζῴων, ἐρπετῶν τε καὶ θηρίων, καὶ κτηνῶν·
 10 πάντα μὲν πρὸς τὴν ἑαυτοῦ δυνάμιν ἔχουσιν· ἀλλὰ τούτων,
 τὰ μὲν, πρὸς βρωσίν, οἷον ἐλάφους, πρόβατα, βορκαδάς, καὶ
 τὰ τοιαῦτα· τὰ δὲ, πρὸς διακονίαν, οἷον καμήλας, βόας,
 ἵππους, ὄνους, καὶ τὰ τοιαῦτα· τὰ δὲ, πρὸς τέρψιν, οἷον πι-
 θήκους, καὶ τῶν ὀρνέων, κίσσας τε καὶ ψιττακοῦς, καὶ τὰ τοιαῦτα·
 15 καὶ τὰ φυτῶν δὲ καὶ τὰ βοτανῶν, τὰ μὲν κάρπιμα καὶ ἐδώδιμα·
 τὰ δὲ δώδη καὶ ἀνθηρά, πρὸς τέρψιν ἡμῖν δεδωρημένα, οἷον
 τὸ ῥόδον, καὶ τὰ τοιαῦτα· τὰ δὲ πρὸς νοσημάτων ἴασιν· οὐκ
 ἔστι γὰρ οὐδὲν ζῶον οὐδὲ φυτὸν, ἐν ᾧ οὐκ ἐνέργειά τινα τῆ
 ἀνθρώπων χρεία χρησιμεύσαν ὁ δημιουργὸς ἐναπέθετο· ὁ γὰρ
 20 τὰ πάντα πρὶν γενέσεως αὐτῶν ἐπιστάμενος, εἰδὼς ὡς μέλει
 ἐν αὐτοῦσι παραβάσει ὁ ἀνθρώπος γίνεσθαι, καὶ τῆ φθορᾶ
 παραδίδοσθαι, πάντα πρὸς δυνάμιν ἔχουσιν αὐτῶν, τότε ἐν τῷ σε-
 ρεῶματι, τὰ τε ἐν τῇ γῆ, καὶ τὰ ἐν ὕδασι ἐκτίσει. πρὸ μὲν οὖν
 τῆ παραβάσεως, πάντα ὑποχείρια τῷ ἀνθρώπῳ ἔει· ἄρχονται
 25 γὰρ αὐτὸν κατέστησεν ὁ θεὸς πάντων τῶν ἐν τῇ γῆ καὶ ἐν τοῖς ὕδα-
 σι· καὶ ὁ ὄφις δὲ σιωθῆς τῷ ἀνθρώπῳ ἔει, μάλλον τῶν ἄλλων
 αὐτῷ προσερχόμενος, καὶ τερπνοῖς προσομιλῶν τοῖς κινήμασιν·
 ὁθεν δι' αὐτῶν πρὸς κακίτην ὁ ἀρχέκακος διάβολος ὑποθήκιστο
 τοῖς

τοῖς προπάτορασι εἰσηγήσατο· καὶ ἡ γῆ δὲ αὐτομάτῃ τὰς καρ-
 πὰς ἔφερε, πρὸς χεῖραν τῶν ὑποχείρων αὐτῶν ζῶων· καὶ οὔτε ὄμ-
 βος ἦν τῇ γῇ, οὔτε χεῖμών. μετὰ δὲ πῶν παράβασι, ἠνί-
 κα παρὰσωεβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνόητοις, καὶ ὁμοιώ-
 θη αὐτοῖς, ἄρχαι ἐνέαντῶν πῶν ἄλογον ἐπιθυμίαν ἔλογικον
 νῆ παρὰσκιάσας, παρήκουσεν τῆς ἑταίρου ἐντολῆς γενό-
 μενος, ἐπανεῖση τῶν ὑπὸ ἑταίρου δημιουργοῦ χειροτονηθέντων ἄρχον-
 τι ἢ ὑποχείριον κτίσις· καὶ ἐτάγη ἐν ἰδρωτί ἐργάζεσθαι πῶν
 γῆν, ἐξ ἧς ἐλήφθη. ἀλλ' ἐδὲ νῦν ἄρχησος ἢ τῶν θηρίων χεῖσις,
 ἐκφοβοῦσα καὶ πρὸς ἐπίγνωσιν καὶ ἐπίκλησιν ἑταίρου πεποιθὸς φέ-
 ρουσα θεῶν. καὶ ἡ Ἀκανθα δὲ μετὰ πῶν παράβασι ἐξέφυ τῆς
 γῆς, καὶ πῶν ἑταίρου κυρεῖς ἀπόφασιν μετ' ἠν σιωπῆσεν καὶ τῇ ἀ-
 πολαύσει ἑταίρου ἡ Ἀκανθα, εἰς ὑπόμνησιν τῶν παρὰβάσεως
 ἡμᾶς ἄγουσα· δι' ἣν ἀκανθὰς καὶ τριβόλους ἡ γῆ ἀνατέλλει
 ἡμῖν κατεδικαίθη. ὅτι μὲν ταῦτα οὕτως ἔχει, πισυτέον ἐκ
 ἑταίρου μετ' ἠν νῦν πῶν τῶν διαμονῆν ἐνεργεῖν τῶν κυρεῖς λόγον,
 ὃν ἔφη· αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε πῶν γῆν.
 σφαιροειδῆ δὲ τινὲς φασὶ πῶν γῆν, ἑταίρου δὲ κωνοειδῆ· ἡ πῶν
 δὲ καὶ πάντων ἐστὶν ἑταίρου οὐρανοῦ σμικροτέρα, ὡσπερ τὶς σιγμῆ ἐν μέ-
 σω τούτου κρεμαμένη. καὶ αὐτὴ δὲ παρελάσεν, καὶ ἀλλαγήσε-
 ται· μακάριον δὲ ἐστὶν, ὃ πῶν τῶν πράξεων γῆν κληρονομῶν· ἡ
 γὰρ μέλλουσα τοὺς ἀγίους ὑποδέχεσθαι γῆν, ἀθάνατός ἐστι.
 τίς οὐκ ἀξίως πῶν ἀπειρόν τε καὶ ἀκατάληπτον ἑταίρου δημιουργοῦ
 σοφίαν θαυμάσειεν; ἢ τίς τῶν κρεπούσης βασιλείας ἐφίκοιτο
 ἑταίρου δοτῆρα τῶν ἰσοσούτων ἀγαθῶν;

Επειδὴ δὲ ἔμελλεν ὁ Θεὸς ἐξ ὀρατῆς τε καὶ ἀοράτως κτίσεως
 πλασουργεῖν τὸν ἄνθρωπον, κατ' οἰκίαν εἰκόνατε καὶ ὁ-
 5 μίωσιν, ὡσπερ τινα βασιλέα καὶ ἄρχοντα πάσης τῆς γῆς καὶ τῆς
 ἐν αὐτῇ, περκαθίστησιν αὐτῶν, οἰόντι βασιλεῖον· ἐν ᾧ διατώ-
 μφος, μακαρίαν καὶ πανολβίαν ἔξει ζωὴν. καὶ ἔτος ἐστὶν ὁ Θεὸς
 παράδεισος, Θεῶν χειρὶν ἐν Ἐδέμ πεφυτευμένος, ὄφρωςίνης καὶ
 θυμηδίας ἀπάσης ταμίον· (Ἐδέμ γὰρ τρυφὴ ἑρμηνύεται.)
 10 ἐν τῇ ἀνατολῇ μὲν πάσης τῆς γῆς ὑψηλότερος κέκμητος, ὄφρα καὶ
 δὲ, καὶ ἀέρι λεπτοτάτῳ καὶ καθαρωτάτῳ περιλαμπόμφος, φυ-
 τοῖς ἀειθαλέσι κομῶν, ὄωδίας πλήρης, φωτὸς ἔμπλεως,
 ὄρας ἀπάσης αἰδητῆς καὶ κάλλους ὑπερβαίνων ἐπίνοιαν, θεῖον
 ὄντως χωρίον, καὶ ἄξιον εἶναι κατ' εἰκόνα Θεῶν ἐνδιαίτημα· ἐν ᾧ
 15 οὐδὲν τῶν ἀλόγων ἠυλιζετο, μόνος δὲ ὁ ἄνθρωπος, τῶν
 θεῶν χειρῶν τὸ πλασουργημα. ἐν μέσῳ δὲ τούτου, ξύλον
 ζωῆς ὁ Θεὸς ἐφύττωσε, καὶ ξύλον τῆς γνώσεως· τὸ μὲν ξύλον τῆς
 γνώσεως, ἀπόπειράν τινα καὶ δοκιμὴν καὶ γυμνάσιον τῆς ἀνθρώ-
 20 πικῆς ἰσπακοῆς καὶ παρακοῆς· διὸ καὶ ξύλον εἶναι γνώσκων καλὸν καὶ
 πονηρὸν, κέκληται· ἢ ὅτι διώαμιν ἐδίδου γνώσικῳ τοῖς μεταλαμ-
 βάνουσι τὴν οἰκίας φύσεως· ὅπερ καλὸν μὲν τοῖς τελείοις, κακὸν
 δὲ τοῖς ἀτελετέροις ἔστι, καὶ πῶς ἔφασιν λιχνοτέροις, ὡσπερ σε-
 25 ρεὰ τρυφὴ τοῖς ἀκαλοῖς ἔστι, καὶ δεομένοις γάλακτος· οὐκ ἐ-
 βούλετο γὰρ ὁ κτίσας ἡμᾶς Θεὸς, μερμυᾶν, καὶ περὶ πολλαῖς
 τυρβάζεσθαι, οὐδὲ φρονησᾶς καὶ παρονομαῖς τῆς ἰδίας ζωῆς γε-
 νέσθαι· ὅπερ δὴ καὶ πέπονθεν ὁ Ἀδάμ· γὰρ ὁ Θεὸς γὰρ, ἔ-
 γνω ὅτι γυμνὸς ἦν· καὶ περιζώμα ἐαυτῷ περιποιεῖτο· φύλλα
 γὰρ συκῆς λαβὼν περιζώσατο. περὶ δὲ τῆς γνώσεως, γυμνοὶ
 ἦσαν

ἦσαν ἀμφοτέροι, ὅ, τε Ἀδάμ, καὶ ἡ Ἔσα, καὶ ἐκ ἡ γύνοντο· τοῖς-
 τες δὲ ἀπαθείς ἐβόλετο εἶναι ἡμᾶς ὁ Θεός· ἀπαθείας γὰρ ἄ-
 κρας ἔτό ἐσιν· ἐτι δὲ καὶ ἀμερίμνως ἐν ἔργον ἔχοντες, τὸ ἄγ-
 γέλων, ὑμνεῖν ἀλήκτως καὶ ἀδιαλείπτως ἐκτίσανται, καὶ τὸ αὐτῶ
 κατατρυφᾶν θεωρίας, καὶ αὐτῶ ἐπιρροίπλειν τῶν ἑαυτῶν μέ-
 ριμων· ὅπερ καὶ Δαὶ τὸ πρὸς φήτης Δαβὶδ πρὸς ἡμᾶς ἀπεφθέγ-
 ξατο· ἐπίρροιπον ἐπὶ κύριον τῶν μερίμων σε, λέγων, καὶ αὐ-
 τὸς σε διαφρέσει· καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀγγελίοις, τὸς οἰκείας
 μαθητὰς διδάσκων, φησί· μὴ μερίμνησητε τῇ ψυχῇ ὑμῶν,
 ἢ φάγητε, καὶ τῶ σώματι ὑμῶν, ἢ ὀνδύσηθε· καὶ πάλιν· IO
 αὐταῖτε τῶ βασιλείαν Θεοῦ, καὶ τῶ δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦ-
 τα πάντα προσηθήσεται ἡμῖν· καὶ πρὸς τῶ Μάρθᾶν· Μάρ-
 θᾶ Μάρθᾶ μερίμνας, καὶ τυρβαζή περὶ πολλὰ, ἐνὸς δὲ ἐστὶ
 χρεία· Μαρία γὰρ τῶ ἀγαθῶ μερίδα ἐξελέξατο, ἣ τις οὐκ
 ἀφαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῆς· τὸ καθεῖσθαι δηλονότι παρὰ τὸς πό-
 τας αὐτοῦ, καὶ ἀκῆεν τῶν λόγων αὐτοῦ· τὸ δὲ τὸ ζωῆς ξύλον, ἣν
 ξύλον ἔχον ἐνέργειαν ζωῆς παρεκκλήσιν, ἢ τοῖς τὸ ζωῆς ἀξίοις,
 καὶ τῶ θανάτῳ ἐκ ὑποκειμένοις μόνοις, ἐδώδιμον· ἡνὲς μὲν
 οὐκ αἰσθητὸν τὸ παράδεισον ἐφαντάθησαν, ἔτεροι δὲ νοητόν·
 πλὴν ἔμοι γε δοκεῖ, ὅτι ὡς περὶ ὁ αἰσθητὸς αἰσθητὸς ἄμα καὶ 20
 νοητὸς δεδημιέργητο, ἔτω καὶ τὸ λούτε ἱερώτατον τέμενον
 αἰσθητὸν ἄμα καὶ νοητὸν, καὶ διπλὴν ἔχον τῶν ἔμφασιν· τῶ γὰρ
 σώματι ἐν τῶ θεοτάτῳ χώρῳ καὶ ὑπερκαλλεῖ, καθὼς ἰσορήσα-
 μιν, ἀυλιζόμενον, τῇ ψυχῇ ἐν ὑπερτέρῳ καὶ ἀσυγκρίτῳ καὶ
 περικαλλεσέρῳ τόπῳ διέτριβε, Θεὸν ἔχων οἶκον τὸν ἑνοικον, 25
 καὶ αὐτὸν ἔχων ὀκλῆες περιβόλαιον, καὶ τῶ αὐτοῦ περιβεβλημέ-
 νον χάριν, καὶ τὸ μόνον γλυκυτάτου καρποῦ, τὸ αὐτοῦ θεω-
 ρίας κατατρυφᾶν, οἱ ἄλλοις ἀγγελῶ ἀλλῶ, καὶ ταῦτη τρεφόμενος.

μενος. ὅπερ δὴ καὶ ξύλον ζωῆς ἀξίως ὠνόμασεν· ζωῆς γάρ θανα-
 τῶν μὴ διακοπιόμενης, ἢ γλυκύτης τῆς θείας μετέξεως τοῖς
 μεταλαμβάνουσι μεταδίδωσιν. ὁ δὲ καὶ πᾶν ξύλον ζωῆς ὁ θεὸς
 ἐκάλεσεν, ἀπὸ παντὸς ξύλου, φήσας· Ἐν τῷ παραδείσῳ
 5 βρώσει φάγεσθε· αὐτὸς γάρ ἐστι τὸ πᾶν, ἐν ᾧ καὶ δι' οὗ τὸ πᾶν
 σωέσθηκε. τὸ δὲ τῆς καλοῦ τε καὶ κακῆς γνώσεως ξύλον, ἢ τῆς
 πολυχιδῆς θεωρίας διάγνωσις· αὕτη δὲ ἐστὶν ἢ τῆς οἰκείας ἐπι-
 γνωσις φύσεως· ἢ τῆς καλῆς μὲν τοῖς τελείοις, καὶ ἐν τῇ θείᾳ θε-
 ωρίᾳ βεβηκόσιν, ἐξ ἑαυτῆς πῶς ἔδημιουργῆς μεγαλοουργίαν δη-
 10 μοσπούουσα τοῖς μὴ δεδίοσι μετάπτωσιν, ἀλλὰ τὸ ἐκ τῆς χεῖρας εἰς
 ἔξιν ἰνὰ τῆς τοιαύτης ἐληλακέναι θεωρίας· ἢ καλῆ δὲ τῆς νέ-
 οισ ἐτι καὶ πῶς ἔφασιν λεχνοτέροις· ἔς ἀλλὰ τὸ ἀβέβαιον τῆς ἐν τῷ
 κρείττονι διαμονῆς, καὶ μήπω παγίως ἐνεδρασθῆναι τῇ τῆς μόνου
 καλῆς προσεδεία, ἢ τῆς οἰκείας κηδεμονίας σώματ' ὅτι πρὸς ἑαυ-
 15 τῶν ἀνθέλκειν καὶ περιωπᾶν πέφυκεν. ἔγω διπλοῦν οἶμαι τὸν
 θεῖον παράδεισον· καὶ ἀληθῶς οἱ θεοφόροι πατέρες παρέδωκαν,
 οἵ τε ἔγως, οἵ τε ἐκείως διδάξαντες. διωκτῶν δὲ νοῆσαι πᾶν ξύ-
 λον, πῶς ἐκ τῶν κτισμάτων τῆς θείας δυνάμεως γινόμενῳ ἐπι-
 γνωσῶν· ὡς φησὶν ὁ θεὸς ὁ ἀπόστολος· τὰ γὰρ ἀόρατα αὐτῶν
 20 ἀπὸ κτίσεως κόσμου, τοῖς ποιήμασι νοόμενα καθοράται. πα-
 σῶν δὲ τῶν ἐνοικῶν, καὶ τῶν θεωρῶν τῶν, ἢ κατ' ἡμᾶς ὑψη-
 λοτέρως πέφυκεν, ἢ τῆς ἡμετέρας φημι συστάσεως, ὡς φησὶν
 ὁ θεὸς ὁ Δαβὶδ· ἐθαυμασθήθη ἡ γνώσις σου ἐξ ἡμῶν τετέστιν,
 ἐκ τῆς ἐμῆς κατασκευῆς· ἐπισφαλῆς δὲ αὕτη τῷ Ἀδὰμ ὑποῆρ-
 25 χε νεοπαγαῖ' ὄντι, διὰ τὸ εἶπομεν αἰτίας· ἢ ξύλον μὲν ζωῆς, πῶς
 ἐκ πάντων τῶν αἰσθητῶν ἐγγινόμενῳ θεοτέρῳ ἔνοιαν, καὶ πῶς
 δι' αὐτῶν ἐπὶ τὸν ἀπάντων γενεποουργόν τε καὶ δημιουργόν καὶ
 αἴτιον ἀναγωγὴν· ὅπερ καὶ πᾶν ξύλον ὠνόμασε, τὸ πλῆρες καὶ

ἀδιαίρετον, μόνην τε ἔχει καλῶ φέρον τὴν μέθεξιν. ἕξλον δὲ γνώσεως καλῶ καὶ πονηροῦ, τὴν αἰσθητὴν καὶ ἐνὶ δόξονον ἐρώσιν ἴην τὰ δοκεῖν μὲν γλυκαίνωσαν, τὰ ὄντι δὲ, ἐν μεταστάσι κικλόν τὴν μετέχουσι καθίσωσαν. φησὶ γάρ ὁ Θεός· ἀπὸ παντὸς ἕξλε ἔχει ἐν τῷ παραδείσῳ ἐρώσει φαγῆ. Διὰ πάντων, οἶμαι, τῶν κλισμάτων, ἔπειμὲν τὴν ποιητὴν ἀναβιβάζη, λέγων, καὶ ἕνα καρπὸν ἐκ πάντων κάρπωσαι, ἐμὲ τὴν ὄντως ζωὴν. πάντα σοὶ ζωὴν καρποφορεῖτωσαν. καὶ τὴν ἐμὴν μέθεξιν ποιῶν τὴν οἰκείας ἐπαρξέως σύσασιν. ἔγω γὰρ ἔσθην ἀθάνατος. ἀπὸ δὲ ἔχει ἕξλε ἔχει γινώσκων καλόν, καὶ πονηρόν, ἐφάγεθε ἀπ' αὐτοῦ. ἢ δ' αὖτὴν ἡμέραν φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, θανάτῳ ἀποθανείθε. Φυτικῶς γὰρ ἡ αἰσθητὴ βρωσις ἔχει ἐπεκρυσσάντος ἐστὶν ἀναπλήρωσις, καὶ εἰς ἀφεδρῶνα χωρεῖ, καὶ φθόρον καὶ ἀμήχανον ἀφθαρτον διαμένειν, τὴν αἰσθητῆς ἐρώσεως ἐν μεταστάσι γινόμενον.

καὶ τὸν ἰσχυρὸν

15

Περὶ ἀνθρώπου. ιδ'.

*ὁ μὲν ἀγγέλου
καὶ ἐκείνου
συγγενὸς ἔστιν
ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ
καὶ τοῦ ἀδελφοῦ
ὁ μὲν ἀγγέλου
καὶ ἐκείνου
συγγενὸς ἔστιν
ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ
καὶ τοῦ ἀδελφοῦ*

Ὅτῳ μὲν οὐδὲ τὴν νοητικὴν εἶσιν ἐπεσῆσάτο ὁ Θεός, ἀγγέλου φησὶ, καὶ πάντα τὰ κατ' ἐρατὸν τάγματα. Ταῦτα γὰρ ἀριθνήτως νοεῖται ἐπὶ καὶ ἀσωμάτου φύσεως. ἀσωμάτου δὲ φησὶ, συγκεινομένης πρὸς τὴν τῆς ὕλης παχύτητα· μόνον γὰρ ὄντως ἰσχυρόν, αὐτὸν καὶ ἀσώματον. ἔτι δὲ καὶ τὴν αἰσθητικὴν, ἐρατὸν τε καὶ γῆν, καὶ τὰ ἰσχυρὰ ἐν μέσῳ κείμενα. καὶ τὴν μὲν οἰκείαν (οἰκεία γὰρ Θεῷ ἢ λογικῆ φύσις, καὶ νῦν μόνῳ ληπτή) τὴν δὲ πάντη που πορρωτάτω κειμένην, ὡς ἐπὶ τὴν αἰσθησιν δηλαδὴ πίπτουσαν. Ἐδα δὲ καὶ ἐξ ἀμφοτέρων μίξιν γενέσθαι, σοφίας γώρισμα μείζον, καὶ τὴν περὶ τὰς φύσεις πολυτελείας, ὡς φησὶν ὁ Θεογός· Γρηγόριος, οἷόν τινα σύνδεσμον τῆς ὁρατῆς

25

οὐρανῶν καὶ τῶν οὐρανῶν
καὶ τῶν οὐρανῶν

ὄρατῆς τε καὶ ἀοράτης φύσεως. τὸ δὲ ἔδει φημί, τὴν ἔδη-
μιουργῆσαι ὑπεμφαίνων βέλυσιν· αὐτὴ γὰρ θεσμός καὶ νόμος
ἐστὶ πρεπωδέσασθαι· καὶ ἔδει εἰρεῖ τῶ πλαστουργῶ, ἡ με ἐποίη-
σας ἔτως; ἐξοσίαν γὰρ ἔχει ὁ κεραμῆς ἐκ τῆς ἰδίας πηλῆς δια-

5 φορα κατασκευάζειν σκεύη, πρὸς ἔνδειξιν τῆς ἐαυτοῦ σοφίας.
Ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἔτως ἔχεν, ἐξ ὄρατῆς τε καὶ ἀοράτης φύσεως δη-
μιουργεῖ τὸν ἀνθρώπον οἰκείαις χερσὶ, κατ' οἰκείαν εἰκόνα τε καὶ
ὁμοίωσιν· ἐκ γῆς μὲν τὸ σῶμα διαπλάσας, ψυχὴν δὲ λο-
γικὴν καὶ νοερὰν. καὶ τὸ οἰκεία ἐμφυσήσασθαι δὲς αὐτῶ. ὅπερ
10 δὴ θεῖαν εἰκόνα φημέν· τὸ μὲν γὰρ κατ' εἰκόνα, τὸ νοερὸν δηλοῖ,
καὶ αὐτεξέχον· τὸ δὲ κατ' ὁμοίωσιν, τὴν τῆς ἀρετῆς καὶ τὸ διω-
κτὸν ὁμοίωσιν. ἅμα δὲ τὸ σῶμα καὶ ἡ ψυχὴ πέπλασται· ἔτι μὲν
πρότερον, τὸ δὲ ὕστερον, καὶ τὰ ὀρεγέμενα ληρήματα.

Ἐποίησεν οὖν ὁ θεὸς τὸν ἀνθρώπον ἀκακόν, εὐθεῖν, ἐνάρετον,
15 ἀλυπόν, ἀμέριμον, πάσῃ ἀρετῇ καταγλαῖσμένον, πάντων ἀ-
γαθοῖς κομῶντα, οἷόν τινα κόσμον δούτερον, ἐν μεγάλῳ μικρὸν,
ἀγγελικὸν ἄλλο, περικοιμητικὸν μικρὸν, ἐπόπιον τῆς ὄρατῆς καὶ ἠ-
σεως, μύστην τῆς νοημένης, βασιλέα τῆς ἐπιγῆς, βασιλεύοντα
ἀνωθεν, ἐπίγειον καὶ ἐραίνιον, πρόσκαιρον καὶ ἀθάνατον, ὄρα-
20 τὸν καὶ νοητόν, μέσον μεγέθους καὶ ταπεινότητος, τὸ αὐτὸν πνῶ-
μα καὶ σάρκα πνῶμα καὶ τὴν χάριν, σάρκα καὶ τὴν ἐπαρσιν.
τὸ μὲν, ἵνα μὴ καὶ δοξάζῃ τὸν θεὸν ἐργετικῶς, τὸ μέγεθος φιλοτι-
μῶμενος· τὸ δὲ, ἵνα πάσῃ, ὑπομιμνήσκηται, καὶ παιδευθῇ
ζῶον ἐν ταῦτα οἰκονομῶμενον, ταῖς ἐν τῶ παρόντι εἰσὶν, καὶ ἀλ-

25 λαχῆ μεθιστάμενον ἐν τῶ αἰῶνι τῶ μέλλοντι, καὶ πέρας τῆς μυστη-
ρίων τῆς πρὸς θεὸν νόσεως θεκόμενον· θεκόμενον δὲ, τῆς μετοχῆς
τῆς θεῖας ἐκλάμψεως, καὶ οὐκ εἰς τὴν θεῖαν μεθιστάμενον ἐστὶν
ἐποίησε δὲ αὐτὸν φύσει ἀναμάρτητον, καὶ θελήσει αὐτεξέχον

καὶ ἄλλοις ἀρεταῖς ἀποδοῦναι τὸν θεὸν ἀποδοῦναι τὸν θεὸν ἀποδοῦναι τὸν θεὸν
καὶ ἄλλοις ἀρεταῖς ἀποδοῦναι τὸν θεὸν ἀποδοῦναι τὸν θεὸν ἀποδοῦναι τὸν θεὸν
καὶ ἄλλοις ἀρεταῖς ἀποδοῦναι τὸν θεὸν ἀποδοῦναι τὸν θεὸν ἀποδοῦναι τὸν θεὸν
καὶ ἄλλοις ἀρεταῖς ἀποδοῦναι τὸν θεὸν ἀποδοῦναι τὸν θεὸν ἀποδοῦναι τὸν θεὸν

ἀνα μάρτητον δέ φημι, ἔχ' ὡς μὴ ἐπίδεχόμενον ἀμαρτίαν,
 (μόνον γὰρ τὸ θεῖον ἀμαρτίας ἐστὶν ἀνεπίδεκτον) ἀλλ' ὅσα ἐν τῇ
 φύσει τὸ ἀμαρτάνειν ἔχοντα, ἐν τῇ προαιρέσει δὲ μάλλον, ἥτοι
 ἐξουσίαν ἔχοντα μένειν ἢ προκόπτειν ἐν τῷ ἀγαθῷ, τῇ θεῶν
 συνεργίᾳ ἔχοντα, ὡσαύτως ἢ πρέπειται ἐκ τῆς καλῆς, ἢ
 ἐν τῷ κακῷ γίνεσθαι, τῷ θεῷ παραχωροῦντος. Ἄλλ' ὅσα αὐτεξέσπον
 ὅσα ἀρετῆ γὰρ τὸ βίᾳ γινόμενον. ψυχὴ τοίνυν ἐστίν, ἕστα
 ζῶσα, ἀπλήρῃ ἢ ἀσώματος, σωματικοῖς ὀφθαλμοῖς κατ' οἰκεί-
 αν φύσιν ἀόρατος, ἀθάνατος, λογικὴ τε ἢ νοερός, ἀαχημά-
 τιστος, ὀργανικῶ κεκρημένη σῶματι, ἢ τῷ ζῶντος αὐτῆς ἡσέως τε,
 αἰδέσεως, ἢ γεννήσεως παρεκλήκη, ἔχ' ἕτερον ἔχουσα παρ'
 ἑαυτῶν τὸν νοῦν, ἀλλὰ μέγ' αὐτῆς τὸ καθαρώτατον ὡς περ
 ὀφθαλμὸς ἐν σῶματι, ἕτως ἐν ψυχῇ νῆς· αὐτεξέσπος,
 θελητικὴ τε ἢ ἐνεργητικὴ, πρῆπι, ἥτοι ἐθελοπρῆπι, ὅτι ἢ
 κτιστὴ πάντα ταῦτα καὶ φύσιν ἐκ τῆς τῷ δημιουργήσαντος αὐ-
 τῷ χάριτι εἰληφῆα· ἐξ ἧς ἢ τὸ εἶναι, ἢ τὸ φύσει ἕτως εἶναι,
 εἰληφεν.

ψυχὴ νῆς;

μέγ' αὐτῶν
 ἢ ὁμοιωθῆναι
 ἢ ἑαυτῶν
 ἀλλὰ τὸν
 ἀναρτῶν
 μέγ' αὐτῶν
 καὶ τὸν
 ψυχὴν
 γὰρ τὸν
 εἶναι

Ὅσα ὡς τὸ ἀσώματον.

Ἀσώματα δὲ ἢ ἀόρατα, ἢ ἀαχημάτισα, καὶ δύο τρόπους
 νοεῖμεν, τὰ μὲν κατ' ἐσίαν, τὰ δὲ κατ' ἰδέσθαι ἢ τὰ μὲν φύ-
 σει ὄντα, τὰ δὲ πρὸς τὴν τῆς ὕλης παχύτητα. ἐπὶ θεοῦ μὲν
 οὐκ ἔστι φύσει, ἐπὶ δὲ ἀγγέλων, ἢ δαιμόνων, ἢ ψυχῶν, χάριτι
 ἢ ὡς πρὸς τὴν τῆς ὕλης παχύτητα, λέγεται· σῶμα δὲ ἐστὶ τὸ πρῶ-
 τόν τι διασαρὸν, ἢ γοῶν τὸ ἔχον μήκος, ἢ πλάτος, ἢ βάρ' ἢ
 ἥτοι πάχος· πάνθ' ἐξ αὐτοῦ, ἐκ τῆς τῶν στοιχείων συνίσταται·
 τὰ δὲ τῶν ζῶντων σῶματα, ἐκ τῆς τῶν στοιχείων χυμῶν. κατὰ δὲ εἰδέ-
 ναι, ὅτι τῶν στοιχείων εἶναι· γῆ, ἕξτερος ἢ ψυχρῶ, ὕδαρ, ψυ-
 ρῶν

25

ἄρτον καὶ ὑγρὸν αἶμα, ὑγρὸς καὶ θερμὸς· πῦρ· θερμὸν καὶ ξηρὸν·
 ὁμοίως καὶ χυμοὶ τρεσάρεις, ἀναλογουῦντες τοῖς τρεσάρσι στοιχεί-
 οῖς· μέλαινα χολή, ἀναλογουῦσα τῇ γῆ· ξηρὰ γὰρ ἐστὶ καὶ ψυ-
 χρά· φλέγμα, ἀναλογουῦ τῷ ὕδατι· ψυχρὸν γὰρ ἐστὶ καὶ ὑγρὸν·
 5 αἷμα, ἀναλογουῦ τῷ αἰέρι· ὑγρὸν γὰρ ἐστὶ καὶ θερμὸν· ξανθὴ
 χολή, ἀναλογουῦσα τῷ πυρὶ· θερμὴ γὰρ ἐστὶ καὶ ξηρὰ· οἱ μὲν
 οὖν καρποὶ ἐκ τῶν στοιχείων σμιῖσται· οἱ δὲ χυμοὶ ἐκ τῶν
 καρπῶν· τὰ δὲ τῶν ζῴων σώματα ἐκ τῶν χυμῶν, καὶ εἰς τὰ
 αὐτὰ ἀναλύεται· πᾶν γὰρ σμυτιθέμενον, εἰς αὐτὰ ἀναλύεται,
 10 ἐξ ὧν σωτητέθη.

Ὅτι ὁ ἄνθρωπος κοινωνεῖ τῷ αἰσθητικῷ,
 καὶ ἀλόγοις, καὶ λογικοῖς.

15 Χρὴ γνώσκαι, ὅτι ὁ ἄνθρωπος καὶ τοῖς αἰσθητικῷ κοινωνεῖ, καὶ
 τῶν ἀλόγων μετέχει ζωῆς, καὶ τῶν λογικῶν μετέειληφε
 νοήσεως· κοινωνεῖ γὰρ τοῖς μὲν αἰσθητικῷ, καὶ τῷ σώματι, καὶ τὴν
 ἀπὸ τῶν τρεσάρων στοιχείων κρατῶσιν· ταῖς δὲ φύσιν, κατὰ τε
 20 ταῦτα καὶ τὴν θρεπτικὴν, καὶ αὔξητικὴν, καὶ σπερματικὴν, ἢ γου
 γεννητικὴν δύναμιν· τοῖς δὲ ἀλόγοις, καὶ ἐν τέτοις μὲν, ἐξ ἐ-
 πιμέτρου δὲ, καὶ τὴν ὄρεξιν, ἢ γου θυμὸν καὶ ἐπιθυμίαν, καὶ
 κατὰ τὴν αἰσθησιν, καὶ κατὰ τὴν κατ' ὄρεξιν κίνησιν· Αἰσθησῆς
 μὲν οὖν εἰσι πέντε, ὄρασις, ἀκοή, ὄσφρησις, γαστήρ, ἀφή·
 Τῆς δὲ κατ' ὄρεξιν κινήσεως ἐστὶ τὸ ἀπὸ τόπου εἰς τόπον μετα-
 25 βατικόν, καὶ τὸ κινήτικόν ὅλου τοῦ σώματος, καὶ τὸ φωνητικόν καὶ
 ἀναπνευστικόν· ταῦτα γὰρ ἐν ἡμῖν ἐστὶ ποιεῖν, καὶ μὴ ποιεῖν.
 Σωτῆρ δὲ διὰ τὸ λογικὸν ταῖς ἀσωμάτοις καὶ νοεραῖς φύ-
 σεσι· λογίζονται καὶ νεῶν, καὶ κινήτων ἕκαστα, καὶ τὰς ἀρετὰς
 μετα-

μεταδιώκων, ἢ τῶν ἀρετῶν τὴν κολοφῶνα· πῶς δὲ οὐσίβειαν ἀσπα-
 ζόμεν. διὸ καὶ μικρὸς κόσμος, ὁ ἀνθρώπος ἐστίν. χρὴ δὲ
 εἰδέναι, ὡς ἴδια μὲν τῶν σώματων μόνον, τομῆ, καὶ ῥόσεις, καὶ
 μεταβολή· μεταβολὴ μὲν, ἢ καὶ ποιότητα, ἢ ἡγῶσι φέρμανσιν
 καὶ ψύξιν καὶ τὰ τοιαῦτα· ῥόσεις δὲ, ἢ καὶ κένωσιν· κενῶν γὰρ
 ξηρὰ καὶ ὑγρὰ καὶ πνέυμα, ὧν κτήζει τὴν ἀναπληρώσεως· ὥστε
 φυσικὰ εἰσι πάθη, ἢ τε πείνα, καὶ ἡδίψα. ἴδια δὲ τῶν ψυ-
 χῆς, οὐσίβεια καὶ ἠνόησις· κοινὰ δὲ ψυχῆς καὶ σώματος, αἰ-
 ἀρεταί, ἐχουσῶν καὶ τούτων ἐπὶ τῶν ψυχῆν τῶν ἀναφορῶν,
 οἷον ψυχῆς περὶ ἡμετέρας σώματι. χρὴ γινώσκειν, ὅτι τὸ
 λογικὸν φύσει καταρχαί τῶν ἀλόγων· διαρεῖν γὰρ αἰδωάμεις
 τῶν ψυχῆς εἰς λογικὸν καὶ ἀλογον· τῶν δὲ ἀλόγων μέρη εἰσι δύο,
 τὸ μὲν ἀνήκον ἐστὶ λόγῳ, ἡγῶσι, ἐπέθεται λόγῳ· τὸ δὲ κα-
 τήκον ἐστὶ καὶ ἐπιπειθὲς λόγῳ. ἀνήκον μὲν οὐκ καὶ μὴ πειθό-
 μενον λόγῳ ἐστὶ τὸ ζωτικόν, ὃ καὶ σφυγμικόν· καλεῖται καὶ τὸ
 σερματικόν, ἡγῶσι γεννητικόν· καὶ τὸ φυλικόν, ὃ καὶ θρεπτικόν
 καλεῖται· τῶν δὲ ἐστὶ τὸ αὐξητικόν, τὸ καὶ διαπλάσσον τὰ σώ-
 ματα· ταῦτα γὰρ ἐλόγῳ κυβερνῶνται, ἀλλὰ τῆ φύσει. τὸ δὲ
 κατήκον καὶ ἐπιπειθὲς λόγῳ, διαρεῖ εἰς θυμὸν καὶ ἐπιθυμίαν
 καλεῖται δὲ κοινῶς τὸ ἀλογον μέρος τῆ ψυχῆς, παθητικόν καὶ
 ὀρεκτικόν. χρὴ δὲ γινώσκειν, ὅτι τῶν ἐπιπειθῶν λόγῳ ἐστὶ
 καὶ ἡκαθ' ὀρμῶν κίνησις, τῶν δὲ μὴ πειθόμενων λόγῳ ἐστὶ τὸ θρε-
 πτικόν, καὶ γεννητικόν, καὶ σφυγμικόν· καλεῖται δὲ αὐξητικόν
 μὲν, τὸ θρεπτικόν, καὶ γεννητικόν· ζωτικόν δὲ, τὸ σφυγμικόν.
 τῶν μὲν οὐκ ἐπιπειθῶν δυνάμεις εἰσι τέσσαρες, ἐλκτική, ἡ ἐλκῶ-
 σα τῶν τροφῶν· καθεκτική, ἡ κατέχουσα τῶν τροφῶν, καὶ μὴ
 εἴωσα αὐτῶν οὐδέως ἐκκρεθῆναι· ἀλοιωτική, ἡ ἀλοιῶσα τῶν
 τροφῶν εἰς τοὺς χυμούς· ἀποκερτική, ἡ τὸ περίπωμα ἀφ' ἧς
 ἀφε-

ἀφεδρωῶνος ἔκκρινεσσα, ἢ ἔκβαλλεσσα. Ἐρῆ εἰδέναι, ὅτι
 τὸ ζῶον διωάμεων, αἱ μὲν εἰσι ψυχικαί, αἱ δὲ φυσικαί, αἱ
 δὲ ζωηκαί· καὶ ψυχικαὶ μὲν αἱ κατὰ πῶν περὶ αἵρεσιν, ἢ γὰρ ἢ κατὰ
 ὄρμηλὸν κίνησις καὶ ἢ αἰσθησις· τὸ δὲ κατὰ ὄρμηλὸν κινήσεως ἐστὶ τό,
 5 τε καὶ τόπον μεταβαλῆκόν, καὶ κινήκων ὅλου τοῦ σώματος, καὶ
 φωνητικόν, καὶ ἀναπνευστικόν· ἐν ἡμῖν γὰρ ἐστὶ τὸ ποιῆσαι καὶ τὸ
 μὴ ποιῆσαι ταῦτα. φυσικαὶ δὲ καὶ ζωηκαὶ, αἱ ἀπερσείρει· καὶ
 φυσικαὶ μὲν ἢ θρηπτική, καὶ αὐξητική, καὶ σπερματική· ζωηκή
 δὲ ἢ σφυγμική· αὐτὰ γὰρ καὶ θελούντων καὶ μὴ θελούντων, ἐνεργ-
 10 οῦσι. Δεῖ δὲ γινώσκειν ὅτι τὰ πραγμάτων, τὰ μὲν ἐστὶν ἀγα-
 θὰ, τὰ δὲ φαῦλα· περσδοκώμενον μὲν οὐκ ἀγαθόν, ἐπιθυμί-
 αν σιωπῆ παρὲν δὲ, ἡδονή. ὁμοίως δὲ πάλιν περσδοκώμε-
 νον κακόν, φόβον· παρὲν δὲ, λύπην. δεῖ δὲ εἰδέναι, ὅτι ἀγα-
 θόν ἐν ταῦθα εἰπόντες, ἢ τὸ ἔντως ἀγαθόν, ἢ τὸ δοκοῦν ἀγα-
 15 θόν, εἶπομεν ὁμοίως δὲ καὶ κακόν.

Περὶ ἡδονῶν. 16.

Τῶν ἡδονῶν, αἱ μὲν εἰσι ψυχικαί, αἱ δὲ σωματικαί· καὶ ψυχι-
 20 καὶ μὲν, ὅσαι μόνης εἰσι τὴ ψυχῆς αὐτῆς κατὰ ἑαυτῶν, ὡς
 αἱ περὶ τὰ μαθήματα, καὶ πῶν θεωρίαν· σωματικαὶ δὲ, αἱ με-
 τὰ κοινωνίας τὴ ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος γινόμεναι, καὶ διὰ τοῦ
 σωματικαὶ καλοῦμεναι, ὅσαι περὶ τροφῆς καὶ σωματικῆς,
 καὶ τὰ τοιαῦτα· μόνη δὲ τοῦ σώματος οὐκ αὐτῆς ἡδοναί.
 25 Πάλιν τῶν ἡδονῶν, αἱ μὲν εἰσὶν ἀληθεῖς, αἱ δὲ ψεύδεις· καὶ αἱ
 μὲν τῆς διανοίας μόνης, κατὰ ἐπιστήμην καὶ θεωρίαν· αἱ δὲ με-
 τὰ σώματος, κατὰ αἰσθησιν. Καὶ τὰ μετὰ σώματος ἡδονῶν,
 αἱ μὲν εἰσι φυσικαὶ ἅμα καὶ ἀναγκαῖαι, ἃν χωρὶς τῆν ἀδιάτην,

ὡς αἱ τροφαί, αἱ τῆς ἐνδείας ἀναπληρωτικαί, καὶ τὰ ἐνδύματα
 τὰ ἀναγκαῖα· αἱ δὲ φυσικαὶ μὲν, οὐκ ἀναγκαῖαι δὲ, ὡς αἱ κτ.
 φύσιν καὶ κατὰ νόμον μίξεις· αὗται γὰρ εἰς μὲν τὴν διαμονὴν
 ἔστι πάντες γένεσι σωτελοῦσι· διωκτὴν δὲ καὶ χωρεῖς αὐτῶν, ἐν
 παρθενίᾳ ζῆν· αἱ δὲ ἔτε ἀναγκαῖαι, ἔτε φυσικαί, ὡς μέθη, 5
 καὶ λαγνεῖαι, καὶ πλησμοναί, τὴν χρείαν ὑπερβαίνουσαι· ἔτε γὰρ
 εἰς σύστασιν τῆ ζωῆς ἡμῶν σωτελεῖσιν, ἔτε εἰς διαδοχὴν ἔστι γέ-
 νεσι· τὸ ἰωαννῆον δὲ μάλλον καὶ βλάβησι. Τὸν τοίνυν κατὰ
 Θεὸν ζῶντα, δεῖ μετέρχεσθαι τὰς ἀναγκαῖας ἅμα καὶ φυσικαί·
 ἐν δὲ ἑτέροις δὲ τάξει τὰς φυσικὰς καὶ οὐκ ἀναγκαῖας τίθεσθαι, 10
 μετὰ ἔστι προσήκοντος καιροῦ, καὶ τρόπου, καὶ μέτρου ἡγομένης·
 τὰς δὲ ἄλλας καὶ πάντως παραιτεῖσθαι· καλὰς δὲ ἡδονὰς καὶ
 ἡγεῖσθαι, τὰς μὴ συμπεπλεγμένας λύπη, μηδὲ μεταμέλει-
 αι ἐμποιοῦσας, μηδὲ ἐτέρας βλάβης γεννητικὰς, μήτε ἔ
 μετεῖς πέραν χωρέσας, μήτε τῆ σπουδαίων ἔργων ἡμᾶς ἀφελ- 15
 κέσας ἐπιπολύ, ἢ καταδελέσας.

Περὶ λύπης. 15'.

Τῆς δὲ λύπης, εἶδη τέσσαρα· ἄχθος, ἄχθος, φθόνος, ἔ-
 λειος. ἄχθος μὲν οὐκ ἐστὶ, λύπη ἀφωρίαν ἐμποιοῦσα· ἄχ-
 θος δὲ, λύπη βαρύνουσα· φθόνος δὲ, λύπη ἐπὶ ἀλλοτέροις
 ἀγαθοῖς· ἔλειος δὲ, λύπη ἐπὶ ἀλλοτέροις κακοῖς.

Περὶ φόβου. 15'.

Διαιρεῖται δὲ καὶ ὁ φόβος εἰς ἕξ· εἰς ὄκνον, εἰς αἰδῶ, εἰς αἰσχύνω,
 εἰς κατάπληξιν, εἰς ἐκπληξιν, εἰς ἀγωνίαν. ὄκνος μὲν ἐν ἐστὶ

φόβος

φόβος μελέσης ενεργείας· αιδώς δέ, φόβος ἐπὶ πρᾶξιν
 ψόγῃ· κάλιον δὲ ἐπὶ τὸ πάθος· αἰσχύνῃ δέ, φόβος ἐπὶ αἰ-
 χρῶν πεπεραγμένῳ· εὐδὲ ἔτι δὲ ἀνέλπιστον εἰς σωτηρίαν· κατὰ-
 πληξίς δέ, φόβος ὅκ μεγάλης φαντασίας· ἐκπληξίς δὲ, φό-
 βος ἐξ ἀσωπήθους φαντασίας· ἀγωνία δὲ, φόβος διαπλώ-
 σεως, ἢ γοῶν ἀποτυχίας· φοβέμενοι γὰρ ἀποτυχεῖν τὸ πράξ-
 εως, ἀγωνιῶμεν.

Περὶ θυμοῦ. ιη.

10 **(H)** Τυμὸς δὲ ἐστὶ ζέσις ἔτι περὶ καρδίαν αἵματός, ἐξ ἀναθυμι-
 άσεως τὴν χολῆς, ἢ ἀναθολώσεως, ἠνομένη· διὸ καὶ χολὴ
 λέγεται, καὶ χόλος· ἐστὶ δὲ ὅτε ὁ θυμὸς, καὶ ὀρεξίς ἐστὶν ἀνι-
 τιμωρήσεως· ἀδικούμενοι γὰρ ἢ νομίζοντες ἀδικεῖσθαι, θυ-
 15 μόμεθα, καὶ γίνεσθαι τότε μικρὸν τὸ πάθος, ἐξ ἐπιθυμίας, καὶ θυ-
 μῶς· εἶδη δὲ ἔστι θυμῶν τρία· ὀργή, ἢ τις καλεῖται χολή, καὶ
 χόλος, καὶ μῆνις, καὶ κότος· θυμὸς μὲν γὰρ ἀρχὴν καὶ κίνησιν
 ἔχων, ὀργή καὶ χολή καὶ χόλος λέγεται· μῆνις δὲ, χολὴ ἐπιμέ-
 20 μη παραδίδοσθαι· κότος δὲ, ὀργὴ ἐπιτηροῦσα καιρὸν εἰς τι-
 μωρίαν· εἶρηται δὲ καὶ ἔτι, παρὰ τὸ κείσθαι· ἐστὶ δὲ ὁ θυμὸς
 τὸ δορυφορικὸν ἔστι λογισμῶν, ἔκδικος τὴν ἐπιθυμίας· ὅταν γὰρ
 ἐπιθυμῶσιν πράγματα, καὶ κωλυθῶμεν ὑπὸ ἴνους, θυμῶ-
 25 τος ἄξιον ἀγανακτήσεως τὸ γεγόμενον, ἐπὶ τῶν φυλαττόντων καὶ
 φύσιν πῶς οἰκέανταίξιν.

Φαντασικόν ἐστὶ δυνάμις τῆ ἀλόγου ψυχῆς, ἀλλὰ τῆ αἰσθη-
τηρίων ἐνεργῶσα· ἥτις λέγεται αἰσθησις. φαντασὸν δὲ καὶ
αἰσθητὸν, τὸ τῆ φαντασίας καὶ τῆ αἰσθήσεως ὑποπίπτον· ὡς ὄρα- 5
σις μὲν, αὐτὴ ἡ ὀπλικὴ δυνάμις· ὄρατὸν δὲ τὸ ὑποπίπτον
τῆ ὄρασει, λίθου τυχόν, ἢ τί τῶ τοιαύτων. φαντασία δὲ ἐστὶ
πάθος τῆ ἀλόγου ψυχῆς ὑπὸ φαντασῶ ἔνθεν γενόμενον· φαν-
τασμα δὲ, πάθος διὰ κενὸν ἐν τοῖς ἀλόγοις τῆ ψυχῆς, ἀπὸ
ἐξενόου φαντασῶ γενόμενον· ὄργανον δὲ τῶ φαντασικῶ, ἢ ἐμ- 10
πρόδοις κειλία τῶ ἐγκεφάλου.

Περί αἰσθήσεως.

Αἰσθησις ἐστὶ δυνάμις τῆ ψυχῆς, ἀνὴλπηλικὴ τῶ ὑλῶν, ἥ γινε- 15
ται διαγνωστικὴ αἰσθητήρια δὲ τὰ ὄργανα, ἥτοιμα τὰ μέλη
διῶν αἰσθ' ἀνόμεθα· αἰσθητὰ δὲ, τὰ τῆ αἰσθήσεως ὑποπίπτοντα·
αἰσθητικὸν δὲ, τὸ ζῶον τὸ ἔχον τὴν αἰσθητήν· εἰσὶ δὲ αἰσθησις
πέντε· ὁμοίως καὶ αἰσθητήρια πέντε. Πρώτη αἰσθησις, ὄρασις·
αἰσθητήρια δὲ καὶ ὄργανα τῆ ὄρασεως, τὰ ἐξ ἐγκεφάλου νοῦρα, 20
καὶ οἱ ὀφθαλμοί· αἰσθ' ἀνεπαύ δὲ ἡ ὄψις καὶ πρῶτον μὲν λόγον
τῶ χρώματος, σιωδιαγνώσκει δὲ τὰ χρώματα, καὶ τὸ κεχρωσμέ-
νον σῶμα, καὶ τὸ μέγεθος αὐτῶ, καὶ τὸ σχῆμα, καὶ τὸ τόπον οὗτα
εἰσὶ, καὶ τὸ διάστημα τὸ μεταξύ, καὶ τὸ ἀεθμόν, κίνησιν τε, καὶ στα-
σιν, καὶ τὸ τραχύ, καὶ λείον, καὶ ὀμαλόν, καὶ ἀνώμαλον, καὶ τὸ ὄξύ, 25
καὶ τὸ ἀμβλύ, καὶ τὴν σύστασιν, εἴτε ὑδατώδης εἴσιν, εἴτε γαλώδης, ἢ
γενεῖ ἢ ὑγρῶ, ἢ ξηρῶ. Δευτέρω αἰσθησις ἐστὶν, ἀκοή, τῶ φωνῶν καὶ
τῶ ψόφων ἔσα αἰσθητικὴ· διαγνώσκει δὲ αὐτῶν τὴν ὀξύτητα,
καὶ

καὶ πῶς βαρύτητα, λειότητά τε καὶ τραχύτητα, καὶ μέγεθος· ὄρ-
 γανα δὲ αὐτῆς τὰ νύκτα τὰ ἐγκεφάλου, τὰ μαλακά, καὶ τῶν
 ὠτῶν ἢ κατασχυρῆ· μόνον δὲ ἀνθρώπων καὶ πίθηκων ἐκινῶσι
 τὰ ὠτα. Τρίτη αἰσθησις, ὁσφρησις· ἥτις γίνεται μὲν ἀπὸ τῶν
 5 ῥιζῶν, ἀναπεμπασθῶν τὰς ἀτμὰς ἐπὶ τὸ ἐγκεφάλου· περὶ αὐτῆς
 δὲ εἰς τὰ πέρατα τῶν ἐμπροσθίων κοιλιῶν τῶν ἐγκεφάλου. ἔστι δὲ
 αἰσθητικὴ καὶ αἰσθητικὴ τῶν ἀτμῶν· τῶν δὲ ἀτμῶν ἡ γενικωτάτη
 διαφορὰ ἐστίν, ὄσωδία, καὶ δυσωδία, καὶ τὸ μέσον τῶν ὄσων, ὃ μῆτε
 ὄσωδες ἐστίν, μῆτε δυσωδες. γίνεται δὲ ὄσωδία, τῶν ὑγρῶν τῶν ἐν
 10 τοῖς σώμασιν ἀκριβῶς πεφθέντων· μέσως δὲ, μέσση διάθεσις·
 καταδεέστερον δὲ ἢ μὴδὲ ὅλως πεφθέντων, ἢ δυσωδία γίνεσθαι.
 Τετάρτη αἰσθησις, ἡ γούσις· ἐστὶ δὲ τῶν χυμῶν αἰσθητικὴ,
 ἢ γούσι αἰσθητικὴ· ὄργανα δὲ αὐτῆς ἡ γλῶσσα, καὶ ταύτης πλέον
 τὸ ἄκρον, καὶ ἡ ὑπερώα, ἢ καλεῖσθαι ἴνες ἐρανίσκον· ἐν οἷς ἐστίν,
 15 τὰ ἐξ ἐγκεφάλου φερόμενα νύκτα, πεπλατυσμένα, καὶ ἀπαγ-
 γέλλοντα τῶν ἡγεμονικῶν πῶς γενομένων αἰσθητικῶν, ἢ γούσι αἰ-
 σθητικῶν. αἰδὲ καλούμεναι γευστικαὶ ποιότητες τῶν χυμῶν, εἰσὶν
 αὐταὶ· γλυκύτης, δριμύτης, ὀξύτης, στυφνότης, αἰσθηρότης,
 20 πικρότης, ἀλμυρότης, λιπαρότης, γλιχρότης· τούτων γάρ
 ἐστὶν ἡ γούσις διαγνωστικὴ· τὸ δὲ ὕδωρ ἀποιόν ἐστὶ καὶ ταύτας τὰς
 ποιότητας· ἐδεμίαν γάρ αὐτῶν ἔχει. ἡ δὲ στυφνότης, ἐπίτα-
 σις καὶ πλεονασμὸς ἐστὶ τῆς αἰσθηρότητος· Πέμπτη αἰσθησις
 ἐστίν, ἡ ἀφή, ἥτις καὶ κοινὴ ἐστὶ πάντων τῶν ζώων· ἥτις γίνεσθαι
 25 ἐξ ἐγκεφάλου πεμπομένων τῶν νύκτων εἰς ὅλον τὸ σῶμα· διὸ καὶ
 ὅλον τὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα αἰσθητικὰ, πῶς τῆς ἀφῆς ἐ-
 χασθαι αἰσθητικῶν· ὑπόκεινται δὲ τῇ ἀφῇ, τὸ θερμὸν, καὶ ψυχρὸν,
 τὸ μαλακὸν, καὶ σκληρὸν, καὶ γλιχρὸν, καὶ ξηρὸν, καὶ κραῦρον,
 βαρύτε καὶ κῆφον· ἀπὸ μόνης γάρ ἀφῆς ἰσχύει γνωρίζεσθαι· κοινὰ
 δὲ

δὲ ἀφῆς καὶ ὄψεως, ἴτε τετραχύ καὶ λέϊον, ἴτε ξηρὸν καὶ ὑγρὸν, πα-
 χύ τε καὶ λεπτόν, ἄνω τε καὶ κάτω, καὶ ὁτόπος, καὶ ἴτε μέγεθος,
 ὅταν εἴη ριζῶν, ὡς καὶ μίαν παροβολὴν τῆ ἀφῆς περιλαμβάνει-
 θαι καὶ ἴτε πυκνόν τε, καὶ ἴτε μακρὸν ἢ γαλιν, καὶ τὸ σεργγύ-
 λον, ὅταν εἴη μικρὸν, καὶ ἄλλα τινὰ χήματα. ὁμοίως δὲ καὶ τῆ
 πλησιάζοντος σώματος αἰσθάνει, σὺν τῇ μνήμῃ δὲ καὶ τῇ διανοίᾳ.
 ὡσαύτως δὲ καὶ ἀριθμῶς μέχρι δύο ἢ τριῶν, καὶ τέτων μικρῶν, καὶ
 ῥαδίως περιλαμβανομένων· τέτων δὲ μακρῶν τῆ ἀφῆς, ἢ ὁρασις
 αἰσθάνει. χρὴ γινώσκειν, ὡς ἕκαστον τῶν ἄλλων αἰσθητήρι-
 ῶν διπλῶν ὁ δημιουργὸς κατεσκεύασεν, ἵνα τῆ ἑνὸς βλαπτομένης
 ἴτε τερῶν ἀναπληροῖ τὴν χρείαν· δύο γὰρ ὀφθαλμοί, καὶ δύο ὦτα,
 καὶ δύο πόδες τῆ ῥινόε, καὶ δύο γλώσσας· ἀλλ' ἐν τοῖς μέρτεων ζώων
 διηρημένας, ὡς ἐν τοῖς ὄφεισιν· ἐν τοῖς δὲ, ἠνωμένας, ὡς ἐν τῷ
 ἀνθρώπῳ· τὴν δὲ ἀφῆν, ἐν ὅλῳ τῷ σώματι, πλὴν ὅσων καὶ νο-
 ῶν, ὀνύχων τε καὶ κεράτων, καὶ τευχῶν, καὶ στυδέσμων, καὶ ἄλλων
 ἰσθμῶν τοιούτων. χρὴ γινώσκειν, ὅτι ἡμῶν ὄψις κατ' ὀφθαλμοῦ
 μὲν ὄρα· ἢ δὲ ὁσφρησις καὶ ἀκοή ἕκαστον ὀφθαλμοῦ μόνον, ἀλλὰ παντα-
 χόθεν· ἢ δὲ ἀφῆ καὶ ἡ γούσις ἕδὲ κατ' ὀφθαλμοῦ, ἕδὲ πανταχόθεν
 γνωρίζουσιν, ἀλλὰ τότε μόνον, ὅταν αὐτοῖς πλησιάζωσι τοῖς ἰδίῳις
 αἰσθητοῖς.

Περὶ τῆ διανοητικοῦ. καί.

Τῆ δὲ διανοητικῆ εἰσιν, αἵτε κρίσεις, καὶ αἵ συγκαταθέσεις, καὶ
 αἵ ὁρμαὶ πρὸς τὴν πράξιν, καὶ αἵ ἀφορμαὶ, καὶ αἵ ἀποφυγαί, τῆ
 πράξεως ἰδικῶς δὲ, αἵ τε νοήσεις τῆ νοητῶν, καὶ αἵ ἀρεταί, καὶ ἐπι-
 σῆμαι, καὶ τῆ τεχνῶν οἱ λόγοι, καὶ ἴτε βελούτικόν, καὶ ἴτε πρῶται-
 κόν. τῆ το δὲ ἐστὶ, ἴτε καὶ ἀφῆ τῶν ὀνείρων θεασίζον ἡμῖν τὸ μέλλον·
 ἢ περὶ μόνῳ ἀληθῆ μαντείαν οἱ πυθαγόρειοι λέγουσιν εἶναι,
 τοῖς

τοῖς ἑβραίοις ἀπολεθίσαντες. ὄργανον δὲ κηπέτης, ἡ μέση κοι-
λία ἔγκεφάλου, καὶ τὸ ψυχικὸν πνεῦμα τὸ ἐν αὐτῇ.

Περὶ τῆς μνημονοδικου. κβ'.

5 Τὸ δὲ μνημονοδικὸν ἐστὶ μνήμη καὶ ἀναμνήσεως αἰτίον τε καὶ τα-
μῆον· μνήμη γάρ ἐστι φαντασία ἐγκαταλελειμμένη ἀπό ληθης
αἰσθήσεως τε καὶ νοήσεως τῆς κατ' ἐνέργειαν φαινομένης, ἡ σωρεία
αἰσθήσεως τε, καὶ νοήσεως· ἡ γὰρ ψυχὴ τῶν αἰσθητῶν, ἀλλὰ τῶν
10 αἰσθητηρίων ἀνὴλαμβάνει, ἡ γὰρ αἰσθάνεται, καὶ γίνετ' ὁρᾶ·
τῶν δὲ νοητῶν, ἀλλὰ τῶν νοητῶν, καὶ γίνετ' ὁρᾶ· ὅταν ἔν τις τύπος, ὃν τε
ἔδοξασεν, ὃν τε ἐνόησε, διασώζῃ, μνημονοῦεν λέγει. Δεῖ
δὲ γινώσκειν, ὅτι ἡ τῶν νοητῶν ἀνὴληψις ἐστὶ γίνετ', εἰμὴ ὀκμαθήσε-
ως, ἡ φυσικῆς ἐκνοίας· ἐστὶ γὰρ ἐξ αἰσθήσεως. τὰ μὲν γὰρ αἰσθητὰ,
15 καθ' ἑαυτὰ μνημονοῦει· τὰ δὲ νοητὰ, εἴ τι μὲν ἐμάθομεν, μνη-
μονοῦμεν, τὴ δὲ οὐσίας αὐτῶν μνήμην οὐκ ἔχομεν. ἀνάμνησις δὲ
λέγειτ', μνήμη ἀπολομένης ἐπὶ λήθης ἀνάκτησις· λήθη δὲ
ἐστὶ μνήμη ἀποβολή. τὸ μὲν ἔν φανταστικὸν ἀλλὰ τῶν αἰσθητῶν ἀν-
20 ἠλαμβανόμενον τῶν ὁρᾶν, παραδίδωσι τῶν διανοητικῶν, ἡ διαλο-
γητικῶν ταυτὸν γὰρ ἀμφοτέρω· ὁ παραλαβὸν καὶ κρίναν, παρα-
πέμπει τῶν μνημονοδικῶν. ὄργανον δὲ τῆς μνημονοδικου, ἡ ὀπι-
30 θεν κοιλία ἔγκεφάλου, ἢ καὶ παρεγκεφαλίδα καλεῖται καὶ τὸ
ἐν αὐτῇ ψυχικὸν πνεῦμα.

25 Περὶ ἐνδιαθέτου λόγου, καὶ προφορικου. κγ'.

Πάλιν δὲ διαιρεῖται τὸ λογικὸν τῆς ψυχῆς, εἴτε τὸ ἐνδιάθε-
τον λόγον, καὶ εἴτε τὸν προφορικόν. ἐστὶ δὲ ἐνδιάθετος μὲν
λόγος, κίνημα τῆς ψυχῆς, ἐν τῇ διαλογικῇ γινόμενον ἀνὸ
35 ἡνὸς

ἴνδος ἐκφανήσεως· ὅθεν πολλαίσι σωπῶντες, λόγον ὅλον παρ
 ἑαυτοῖς διεξερχόμεθα, καὶ ἐν τοῖς ὀνειροῖς διαλεγόμεθα. καὶ
 τῆτο δὲ μάλιτα λογικοὶ πάντες ἐσμέν· καὶ γὰρ οἱ ἐκ γενετῆς
 κωφοί, ἢ οἱ καὶ διὰ τὴ νόσημα ἠπάθους πῶ φωνῶν ἀποβαλόντες,
 ἐδὲν ἦπτον λογικοὶ εἰσιν. ὁ δὲ προφορικός λόγος, ἐν τῆ φωνῆ
 καὶ ἐν ταῖς διαλέκτοις πῶ ἐνεργεῖαν ἔχει, ἢ γοῶν ὁ θεὸς γλώ-
 σσης καὶ στόματι προφερόμενος λόγος· διὸ καὶ προφορικός λέ-
 γεται. ἐστὶ δὲ ἀγγελος νοήματος· κατὰ τὸ τοῦ καὶ λαλη-
 κῶν λεγόμεθα.

Περὶ πάθους, καὶ ἐνεργείας καδ'.

Τὸ πάθος ὁμωνύμως λέγεται· λέγεται γὰρ πάθος καὶ τὸ σω-
 ματικόν, ὡς τὰ νοσήματα καὶ τὰ ἔλκη· λέγεται πάλιν πά-
 θος, καὶ τὸ ψυχικόν, ἢ τε ἐπιθυμία καὶ ὁ θυμός. ἐστὶ δὲ κοινῶς
 ἢ καὶ γενικῶς πάθος ζῶντος, ὡς ἐπεταὶ ἠδονῆ, ἢ λύπῃ· ἐπεὶ γὰρ
 πᾶ πάθει, λύπῃ· καὶ ἐκ αὐτῶ τὸ πάθος ἐστὶ λύπη· τὰ γὰρ ἀναι-
 σθητὰ πάχοντα, ἐκ ἀλγεί· ἐκ ἄρα τὸ πάθος ἐστὶν ἀλγημα,
 ἀλλ' ἢ τὸ πάθος αἰσθησι· δεῖ δὲ τὸ ἀξιόλογον εἶναι, ἢ γοῶν
 μέγα, ἵνα τῆ αἰσθήσει ὑποπέση. τὸ δὲ ψυχικῶν παθῶν ὅρος
 ἐστὶν οὐδ'· Πάθος ἐστὶ κίνησις τὸ ὀρεκτικῆς δυνάμεως αἰ-
 σθητῆ, ἐπὶ φαντασίᾳ ἀγαθῆ, ἢ κακοῦ. καὶ ἄλλως· πάθος ἐστὶ
 κίνησις ἀλογος τὸ ψυχῆς, δι' ὑπόληψιν καλῆ, ἢ κακῆ. ἢ ἢ ἢ
 οὐδ' ὑπόληψις τὸ καλῆ, πῶ ἐπιθυμίαν κινεῖ· ἢ δὲ τὸ κακῆ ὑπό-
 ληψις, τὸν θυμόν. τὸ δὲ γενικόν ἢ γοῶν κοινόν πάθος, ἔτως
 ὀρεῖ· πάθος ἐστὶ κίνησις ἐν ἐτέρῳ ἐξ ἐτέρου· ἐνεργεῖα δὲ ἐστὶ
 κίνησις δρασηκῆ· δρασηκόν δὲ λέγεται τὸ ἐξ ἑαυτοῦ κινούμενον.
 ἔτως καὶ ὁ θυμός, ἐνεργεῖα μὲν ἐστὶ τὸ θυμοειδῆς, πάθος δὲ,
 τῶν

5 ἔξ δύο μερῶν τῆ ψυχῆς, καὶ προσέλι παντὸς τοῦ σώματος, ὅταν
 ὑπὸ τοῦ θυμῶς βιαίως ἀγῆται πρὸς τὰς πράξεις· ἐξ ἑτέρου γάρ
 οὐκ ἑτέρω γέγονεν ἡ κίνησις, ὅπερ λέγεται πάθος· καὶ κατ' ἑ-
 10 τερον δὲ τρόπον, ἢ ἐνέργεια πάθος λέγεται· ἐνέργεια μὲν γάρ
 ἐστὶ, καὶ φύσιν κίνησις, πάθος δὲ, παρὰ φύσιν· κατὰ τὸν
 οὐκ ἔστι λόγον ἢ ἐνέργεια πάθος λέγεται, ὅταν μὴ κατὰ φύσιν
 κινήται, εἴτε ἐξ ἑαυτοῦ, εἴτε ἐξ ἑτέρου. τὸ οὐκ καρδίας, ἢ μὲν καὶ
 15 ἴσος σφυγμῶς κίνησις φυσικὴ ἔσται, ἐνέργειά ἐστὶν· ἢ δὲ καὶ τὰς
 παλμῶς ἀμετέρας ἔσται, καὶ ἔκκατὰ φύσιν, πάθος ἐστὶ καὶ οὐκ ἐ-
 20 νέργεια. καὶ πᾶσα δὲ κίνησις τοῦ παθητικῆς, πάθος καλεῖται,
 ἀλλ' αἱ σφοδρότεραι, καὶ εἰς αἰσθησὶν προβαίνουσαι· αἱ γὰρ μικραὶ
 καὶ ἀπειραῖσθαι, ἐδέπω πάθη εἰσὶ· δεῖ γὰρ ἔχειν τὸ πάθος, καὶ
 μέγεθος ἀξιόλογον. διὸ πρόσκειται τῷ ὄρω τοῦ πάθους, κίνη-
 25 σις αἰσθητή· αἱ γὰρ μικραὶ κινήσεις λανθάνουσαι τῷ αἰσθησιν,
 καὶ ποιῶσιν τὸ πάθος· καὶ ἢ γινώσκου, ὅτι ἢ ἡμετέρας ψυχῆ διττὰς
 ἔχει τὰς δυνάμεις, τὰς μὲν γνωστικὰς, τὰς δὲ ζωτικὰς· καὶ
 γνωστικαὶ μὲν εἰσι, νῆς, διάνοια, δόξα, φαντασία, αἰσθησις·
 ζωτικαὶ δὲ, ἢ γοῦν ὀρεκτικαὶ, βέλησις, καὶ πασάρεσις· ἵνα δὲ
 30 σαφέστερον γένηται τὸ λεγόμενον, λεπτολογήσωμεν τὰ περὶ
 τῶν καὶ πρώτον, περὶ τῶν γνωστικῶν εἰπωμεν. περὶ μὲν οὐκ
 φαντασίας, καὶ αἰσθησεως, ἱκανῶς ἤδη ἐν τοῖς προλελεγμένοις
 εἴρηται· ἀλλ' ἢ αἰσθησεως τοίνυν ἐν τῇ ψυχῇ σιμίσσεται πά-
 35 θος, ὃ καλεῖται φαντασία· ὅτι δὲ τὸ φαντασίας, γίνεσθαι δόξα·
 εἴτα ἢ διάνοια ἀνακρίνασα τῷ δόξαν, εἴτε ἀληθῆς ἐστὶν, εἴτε
 ψεῦδῆς, κρίνει τὸ ἀληθές· ὅθεν καὶ διάνοια λέγεται ἀπὸ τοῦ δια-
 νοεῖν, καὶ διακρίνειν· τὸ οὐκ κριθεῖν, καὶ οὐκ ἀλῆθῆς, νῆς
 λέγεται· ἄλλως· χρὴ γινώσκου, ὅτι ἢ μὲν πρώτη τοῦ νῆς κίνη-
 σις, νόσις λέγεται· ἢ δὲ περὶ τῆ νόσις, ἐννοια καλεῖται· ἢ τῆς ἐπι-
 μείνασα

μείνασα, ἢ τυκώσασα πῶ ψυχῶ πρὸς τὸ νοούμενον, ἐν θυμῷ-
 σις προσαγορεύε). ἢ δὲ ἐν θυμῷ ἐν ταῦτ' αὖ μείνασα, ἢ ἐαυ-
 τὴν βασανίσασα, ἢ ἀνακρίνασα, φρόνησις ὀνομάζε(ε). ἢ δὲ φρό-
 νησις πλατυθῆσα, ποιῶ τὸν διαλογισμὸν, ἐνδιάθετον λό-
 γου ὀνομαζόμενον· ὃν ὀρεζόμενός φασι, κίνημα ψυχῆς πληρέσα-
 ρον ἐν τῷ διαλογιστικῷ γινόμενον ἀπὸ ἑνὸς ἐκ φωνήσεως· ἐξ ἧ
 τ' προφορικὸν λόγον φασὶ προέρχεται, τ' ἀπὸ γλώσσης λα-
 λέμενον. εἰπόντες τοίνυν περὶ τῶν γνωστικῶν διωάμεων, ἄ-
 παμῶν ἢ περὶ τ' ζωικῶν, ἢ γοῶν ὀρεκτικῶν. Χρὴ μιν ἰσχυρῶς,
 ὅτι τῇ ψυχῇ ἐνέσπασται φυσικῶς διώαμις ὀρεκτικῆ ἢ κτ' φύ-
 σιν ὄντος, ἢ πάντων τ' ἰσοιῶς τῇ φύσει προσόντων σιωε-
 κτικῆ ἢ τις λέγεται θέλησις· ἢ μὲν γὰρ ἕστια, ἢ τε εἶναι, ἢ
 ζῆν, ἢ κινεῖσθαι, κτ' νοῶν τε, ἢ αἰσθησιν ὀρέγεται, τ' οἰκίας
 ἐπιφεμένη φυσικῆς ἢ πλήρους ὀντότητος· διόπερ ἢ ἕτως ὀ-
 ρίζονται ἢ το τὸ φυσικὸν θέλημα.

Ὄρος. Τί ἐστὶ θέλημα;

Θέλημά ἐστιν, ὀρεξις λογικῆ τε, ἢ ζωικῆ, μόνων ἠρητημένη
 τῶν φυσικῶν· ὥστε ἢ μὲν θέλησις ἐστίν, ἢ αὐτὴ, ἢ φυσικῆ, 20
 ζωικῆ τε, ἢ λογικῆ ὀρεξις, πάντων τῶν τ' φύσεως συστα-
 κῶν ἢ ἀπλῆ διώαμις· ἢ γὰρ τῶν ἀλόγων ὀρεξις, μὴ ἔσα λο-
 γικῆ, οὐ λέγεται θέλησις. Βέλησις δὲ ἐστὶ, ποιῶ φυσικῆ
 θέλησις, ἢ γοῶν φυσικῆ, ἢ λογικῆ ὀρεξις ἑνὸς πράγματος·
 ἔγκεται μὲν γὰρ τῇ ἢ αἰσθησίν ψυχῆς, διώαμις ἢ λογικῶς 25
 ὀρέγεται. ὅτε οὖν φυσικῶς κινηθῆ ἢ αὐτὴ ἢ λογικῆ ὀρεξις
 πρὸς τι πρᾶγμα, λέγεται βέλησις· βέλησις γὰρ ἐστίν, ὀρεξις ἢ ἑ-
 φείσις ἑνὸς πράγματος λογικῆ. λέγεται δὲ βέλησις, ἢ ἐπὶ τῶν
 ἐφ'

ἐφ' ἡμῖν, καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ ἐφ' ἡμῖν. τούτεστι καὶ ἐπὶ τῶν δωματίων, καὶ ἐπὶ τῶν ἀδωμάτων· βουλόμεθα γὰρ πολλαίαις πορνύσαι, ἢ σωφρονῆσαι, ἢ ὑπνώσαι, ἢ τὶ τῶν τοιούτων καὶ ταῦτα τῶν ἐφ' ἡμῖν εἶσα καὶ δωματὰ. βουλόμεθα δὲ καὶ βασιλεύσαι· ἔρο οὐκ ἔστι τῶν ἐφ' ἡμῖν. βουλόμεθα δὲ τυχόν, καὶ μηδέποτε ἀποθανεῖν· ἔρο τῶν ἀδωμάτων ἐστίν· ἐστὶ δὲ ἡ βούλησις, ἔτελες, καὶ τῶν πρὸς τὸ τέλος· τέλος μὲν οὐκ ἔστι, τὸ βουλητόν, ὡς τὸ βασιλεύσαι, ὡς τὸ ὑπᾶναι· πρὸς τὸ τέλος δὲ τὸ βουλούμεν, ἢ γοῶν ὁ τρέπον, δι' ἃ ὀφείλομεν ὑπᾶναι, ἢ βασιλεύσαι.

10 Εἶτα μετὰ τὴν βέλτην ζήτησις, καὶ σκέψις· καὶ μετὰ ταῦτα, εἰ τὴν ἐφ' ἡμῖν ἐστὶ, γίνεται βελή, ἢ γοῶν βούλοσις. βελή δὲ ἐστίν, ὄρεξις ζητητικὴ περὶ τῆν ἐφ' ἡμῖν πρακτῶν γινομένη· βελύεται γὰρ εἰ ὄφειλε μετελθεῖν τὸ πρᾶγμα, ἢ εἰ εἶτα κείνη τὸ κρείττον, καὶ λέγεται κείσις. εἶτα διατίθεται, καὶ ἀγα-

15 παρὰ τὸ ἐκ τῆν βελῆς κειθὲν, καὶ καλεῖται γνώμη· εἴαν γὰρ κείνη, καὶ μὴ διατεθῆ πρὸς τὸ κειθὲν, ἢ γοῶν ἀγαπήσις αὐτῶ, καὶ λέγεται γνώμη. εἶτα μετὰ τὴν διάθεσιν, γίνεται προαίρεσις, ἢ γοῶν ἐπιλογὴ· προαίρεσις γὰρ ἐστὶ δύο προκειμένων, τὸ αἰρεῖσθαι καὶ ἐκλέγεσθαι ἕτερον ἢ τὸ ἕτερον. εἶτα ὄρεμα πρὸς τὴν πρᾶξιν,

20 καὶ λέγεται ὄρη· εἶτα κέρη, καὶ λέγεται κρησις· εἶτα πάντως τὸ ὄρεξιως μετὰ τὴν κρησιν. Ἐπὶ μὲν οὐκ ἔστι ἀλόγων ὄρεξις γίνεται ἕν, καὶ ὁμοίως ὄρη πρὸς τὴν πρᾶξιν· ἀλογῶν γὰρ ἐστίν ἡ ὄρεξις τῆν ἀλόγων, καὶ ἄγον· ἕν δὲ φυσικῆς ὄρεξιως. διὸ οὐδὲ θέλησις λέγεται ἢ τῆν ἀλόγων ὄρεξις, καὶ δὲ βέλ-

25 σις· θέλησις γὰρ ἐστὶ λογικὴ, καὶ αὐτεξασίς· φυσικὴ ὄρεξις. Ἐπὶ δὲ τῆν ἀνθρώπων λογικῶν οὕτων, ἀγεται μάλλον ἢ φυσικῆς ὄρεξις, ἢ περὶ αἰεὶ· αὐτεξασίως γὰρ καὶ μετὰ λόγου κινεῖται, ἐπει-

δὴ σμωζομένηται εἰσὶν αἱ γνωστικαὶ καὶ ζωικαὶ δυνάμεις ἐναυτῶ.

καὶ τὸν ἄλλον ὄρεξιως μετὰ τὴν κρησιν, ὁμοίως δὲ ἕν, καὶ ὁμοίως ὄρη πρὸς τὴν πρᾶξιν· ἀλογῶν γὰρ ἐστίν ἡ ὄρεξις τῆν ἀλόγων, καὶ ἄγον· ἕν δὲ φυσικῆς ὄρεξιως. διὸ οὐδὲ θέλησις λέγεται ἢ τῆν ἀλόγων ὄρεξις, καὶ δὲ βέλ-

αὐτεξέσιως οὐκ ὀρέγεται· καὶ αὐτεξέσιως βεβλήθη· καὶ αὐτεξέσιως
ζητεί, καὶ σκέπεται· καὶ αὐτεξέσιως βελούεται· καὶ αὐτεξέσιως
κρίνει· καὶ αὐτεξέσιως διατίθεται· καὶ αὐτεξέσιως προαίρεται·
καὶ αὐτεξέσιως ὁρμά· καὶ αὐτεξέσιως πράττει ἐπὶ τῶν κατὰ φύσιν
όντων.

Περὶ βουλήσεως Ἐκκειῖου.

Χρὴ δὲ μνώσκειν, ὅτι ἐπὶ Θεῷ βέβλησιν μὲν λέγομεν, προαι-
ρεσιν δὲ κυρίως εἰ λέγομεν· εἰ γὰρ βελούεται ὁ Θεός· ἀγνοί-
αις γὰρ ἐστὶ τὸ βελούεσθαι· περὶ γὰρ Ἐκκειῖου μνωσκομένους, εἰδὲς βου-
λόμεσθαι. εἰ δὲ βεβλήσιν ἀγνοίας, πάντως καὶ ἡ προαίρεσις· ὁ δὲ Θεός
πάντα εἰδώς ἀπλῶς, εἰ βελούεται· ἔτε δὲ ἐπὶ τῷ Ἐκκειῖου κυρίως ψυ-
χῆς φαιμεν βεβλήσιν, ἢ προαίρεσιν· εἰ γὰρ εἶχεν ἀγνοίαν· εἰ γὰρ
καὶ τὴν ἀγνοίαν τὰ μέλλοντα φύσεως ἦν, ἀλλ' ὁμως κατ' ὑπόθεσιν 15
ἐνώθεισα τῷ Θεῷ λόγῳ, πάντων πᾶν γινώσκον εἶχεν, εἰ χάριτι,
ἀλλ' ὡς εἴρηται, ἀλλ' πᾶν κατ' ὑπόθεσιν ἐνώθει· ὁ αὐτός γὰρ
ἦν, καὶ Θεός, καὶ ἀνθρώπος. διὸ εἰδὲς γνωμικὸν εἶχε θέλημα·
θέλησιν μὲν γὰρ εἶχε πᾶν φυσικὴν, πᾶν ἀπλήν, πᾶν ἐν πά-
σαις ταῖς ὑποθέσεσι τῶν ἀνθρώπων ὁμοίως θεωρουμένην, πᾶν 20
δὲ γνώμην, ἢ γινώσκον τὸ θελητὸν ὅσα εἶχεν ἡ ἀγία αὐτῆς ψυχῆ,
ἐναντίον Ἐκκειῖου αὐτῆς θελήματι, εἰδὲς ἄλλο παρὰ τὸ θεῖον
αὐτῆς θέλημα· ἡ γὰρ γνώμη σιωδαίρεται ταῖς ὑποθέσεσι,
πλήν τῆς ἀγίας, καὶ ἀπλήν, καὶ ἀσωθέτου, καὶ ἀδιαρέτου θεο-
τητι. ἐκεῖ γὰρ τῶν ὑποθέσεων μὴ εἰς ἅπαν διακεκλιμένων, καὶ 25
διιταμένων, εἰδὲς τὸ θελητὸν διαίρεται· καὶ κεῖ μὲν, ἐπειδὴ μία
φύσις, μία καὶ ἡ φυσικὴ θέλησις· ἐπειδὴ δὲ καὶ αἱ ὑποθέσεις
ἀδιάστατοί εἰσιν, ἐν καὶ τὸ θελητὸν, καὶ μία ἡ κίνησις τῶν
ὑπο-

ὑποστάσεων. ἐπὶ δὲ τῶν ἀνθρώπων, ἐπεὶ μὲν ἡ φύσις μία, μία καὶ ἡ φυσικὴ θέλησις· ἐπεὶ δὲ αἱ ὑποστάσεις κεχωρισμέναι εἰσὶ, καὶ διεσῆκασιν ἀλλήλων κατὰ τε τόπον, καὶ χρόνον, καὶ πῶς πρὸς τὰ πράγματα διάφασιν, καὶ ἕτερα πλείστα, οὕτως ἔνεκεν διάφορα τὰ θελήματα, καὶ αἰγνώμαι. ἐπὶ δὲ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐπεὶ μὲν διάφοροι αἱ φύσεις, διάφοροι καὶ αἱ θελήσεις αἰφυσικαὶ τῆς αὐτῆς θεότητος, καὶ τῆς αὐτῆς ἀνθρωπότητος, ἡγοῦμαι αἱ θελητικαὶ δυνάμεις· ἐπεὶ δὲ μία ἡ ὑπόστασις, καὶ εἷς ὁ θέλων, ἐν καὶ τὸ θελητὸν, καὶ ἡγοῦμαι τὸ γνωμικὸν θέλημα, τῆς ἀνθρωπίνης αὐτῆς θελήσεως ἐπομένης δηλαδὴ τῇ θεῷ αὐτοῦ θελήσει, καὶ ταῦτα θελούσης, ἀλλ' ἡ θεῷ αὐτῆς ἠθέλεθ' ἐθέλει θελεῖν αὐτῷ. καὶ δὲ γνώσκω, ὡς ἕτερον μὲν εἶναι ἡ θέλησις, ἕτερον δὲ ἡ βέλησις· ἕτερον δὲ τὸ θελητὸν, καὶ ἕτερον τὸ θελητικόν, καὶ ἕτερον ὁ θέλων· θέλησις μὲν γὰρ εἶναι, αὐτὴ ἡ ἀπλῆ δύναμις τοῦ θελεῖν· βέλησις δὲ, ἡ περιττὴ θέλησις· θελητὸν δὲ, τὸ ὑποκείμενον τῇ θελήσει πρᾶγμα, ἡγοῦμαι ὅπερ θέλομεν· οἷον, κινεῖται ἡ ὄρεξις πρὸς βρώσιν· ἡ μὲν ἀπλῶς ὄρεξις ἡλοική, θέλησις εἶναι, ἡ δὲ πρὸς βρώσιν ὄρεξις, βέλησις εἶναι· αὐτὴ δὲ ἡ βρώσις, θελητὸν εἶναι· θελητικὸν δὲ, τὸ ἔχον πῶς θελητικῶς δυνάμει, οἷον ὁ ἀνθρώπος· θέλων δὲ, αὐτὸς ὁ κεχρημένον τῇ θελήσει. δεῖ δὲ εἰδέναι, ὡς τὸ θέλημα, ποτὲ μὲν πῶς θελήσιν δηλοῖ, ἡγοῦμαι πῶς θελητικῶς δυνάμει· καὶ λέγεται θέλημα φυσικόν· ποτὲ δὲ τὸ θελητὸν, καὶ λέγεται θέλημα γνωμικόν.

Χρῆ γινώσκων, ὡς πᾶσαι αἰδιώματα, αἰπερημένοι, αἰτε
 γνησιαὶ, αἰτε ζωϊκαὶ, αἰτε φυσικαὶ, καὶ αἰτεχνικαὶ,
 ἐνεργεῖαι λέγονται· ἐνεργεῖα γὰρ ἔστιν, ἡ φυσικὴ ἐκείνης ἑστί- 5
 ας δυνάμις, καὶ κίνησις. καὶ πάλιν· ἐνεργεῖα ἔστι φυσικὴ, ἡ
 πάσης οὐσίας ἐμφυτὸς κίνησις· ὅθεν δῆλον, ὅτι ὧν ἡ οὐσία
 ἡ αὐτῆ, τῶν καὶ ἡ ἐνεργεῖα ἡ αὐτῆ· ὧν δὲ αἰφύσεις διάφοροι,
 τούτων καὶ αἱ ἐνεργεῖαι διάφοροι· ἀμήχανον γὰρ, οὐσίαν ἀ-
 μοιρον εἶναι φυσικῆς ἐνεργείας. ἐνεργεῖα πάλιν ἐστὶ φυσικῆς 10
 ἡ δηλωτικῆς ἐκείνης ἑστίας δυνάμις. καὶ πάλιν· ἐνεργεῖα ἔστι φυ-
 σικὴ, καὶ πρώτη, ἡ ἀεικίνητη· δυνάμις δὲ νοεράς ψυχῆς, τῆ-
 τῆσιν ὁ ἀεικίνητος αὐτῆς λόγος, φυσικῶς ἐξ αὐτῆς ἀειπηγα-
 ζόμενος· ἐνεργεῖα ἔστι φυσικὴ, ἡ ἐκείνης οὐσίας δυνάμις καὶ
 κίνησις· ἧς χωρὶς, μόνον τὸ μὴ ὄν. λέγονται δὲ ἐνεργεῖαι, καὶ αἱ 15
 πράξεις, ὡς τὸ λαλεῖν, τὸ περιπατεῖν, τὸ ἐδίαιεν, τὸ πίνειν,
 καὶ τὰ τοιαῦτα· καὶ τὰ πάθη δὲ τὰ φυσικὰ ποικίλεις ἐνεργεῖαι
 λέγονται, οἶον, πείνα, δίψα, καὶ τὰ τοιαῦτα· λέγειται πάλιν ἐνεργ-
 γεῖα, καὶ τὸ ἀποτελεσμα τῆς δυνάμεως· διττῶς δὲ λέγεται καὶ
 τὸ δυνάμει, καὶ τὸ ἐνεργεῖα· λέγομεν γὰρ τὴν παιδα, τὴν θηλα- 20
 ζοντα, δυνάμει γραμματικόν· ἔχει γὰρ ἐπιτηδεϊότητα ἀεὶ
 μαθήσεως γενέσθαι γραμματικῆς. λέγομεν πάλιν τὴν γραμ-
 ματικόν, καὶ δυνάμει γραμματικόν, καὶ ἐνεργεῖα· ἐνεργεῖα μὲν,
 ὅτι ἔχει πῶς γινῶσιν τὴν γραμματικῆς, δυνάμει δὲ, ὅτι δυνάται
 ἐξηγεῖσθαι, ὅσα ἐνεργεῖ δὲ πῶς ἐξηγήσιν. λέγομεν πάλιν ἐνεργ- 25
 γεῖα γραμματικόν, ὅτε ἐνεργεῖ ἡ γοῶν ἐξηγεῖται. χρῆ οὖν
 γινώσκων, ὅτι ὁ δὲ περὶ τῆσιν, κοινός ἐστι τῆς δυνάμεως, καὶ
 τῆς ἐνεργείας· δὲ περὶ μὲν τῆς δυνάμεως, πρῶτος δὲ τῆς ἐνεργείας.
 ἐνερ-

ἐνέργεια φύσεώς ἐστι, πρώτη, κὲ μόνη, κὲ ἀληθής, ἢ αὐθαίρε-
 10 16, ἥτοι λογική, κὲ ἀπεξέσι 16 ζωή, κὲ ἔκαστ' ἡμᾶς εἶδους
 συσταλική· ἥς οἱ ἀποσερωῦτες τὸ Κύριον, οὐκ οἶδα ὅπως αὐτῶν
 Θεὸν ἐνανθρωπήσανται λέγουσιν. ἐνέργειά ἐστι φύσεώς κίνησις
 1 δραστική· δραστικὸν δὲ λέγεται, τὸ ἐξ ἑαυτοῦ κινούμενον.

Περὶ ἐκούσις, κὲ ἀκούσις. κς'.

Ἐπειδὴ τὸ ἐκούσιον ἐν πράξει ἴνι ἐστι, κὲ τὸ νομιζόμενον δὲ
 10 ἀκούσιον ἐν πράξει τινὶ ἐστι· πολλοὶ δὲ ἴνες, κὲ τὸ ὄντως
 ἀκούσιον, ἐ μόνον ἐν τῷ πάσχαι, ἀλλὰ κὲ ἐν τῷ πράττειν τίθενται.
 Δὲ δὲ εἶδέναι, ὅτι πράξις ἐστὶν ἐνέργεια λογική· τὸ δὲ πρά-
 ξεσιν ἐπέ) ἔπαινον, ἢ ψόγον. κὲ αἰμῶν αὐτῶν μεθ' ἡδονῆς,
 αἰ δὲ μετὰ λύπης πράττειν) κὲ αἰμῶν αὐτῶν εἰσιν αἰρεταὶ τῷ
 15 πράττειν, αἰ δὲ φούκται. κὲ τῶν αἰρετῶν, αἰ μὲν αἰεταὶ
 αἰ δὲ κατὰ ἴνα χερόν· ὁμοίως κὲ τὸ φούκτων. κὲ πάλιν αἰ μὲν
 τὸ πράξεων, ἐλεουῦνται, κὲ συγγνώμης ἀξιῶνται, αἰ δὲ μισῶν-
 ται, κὲ κολάζονται. τῷ μὲν οὐκ ἐκούσιῳ, πάντως ἐπακολυθεῖ
 ἔπαινον, ἢ ψόγον, κὲ τὸ μεθ' ἡδονῆς πράττειν, κὲ τὸ αἰρε-
 20 τὰς εἶναι τὰς πράξεις τὰς πράττειν, ἢ αἰετῶν, ἢ τότε, ὅτε πράτ-
 τονται τῷ δὲ ἀκούσιῳ, τὸ συγγνώμης, ἢ ἐλέους ἀξιῶνται, κὲ
 τὸ μετὰ λύπης πράττειν, κὲ τὸ μὴ εἶναι αἰρετὰς, μηδὲ δι'
 ἑαυτοῦ τελεῖν τὸ πράττειν, εἰ κὲ βιάζοιτο. ἔ δὲ ἀκούσιου, τὸ
 μὲν ἐστὶ κτ' βίαν, τὸ δὲ δι' ἀγνοίαν· κτ' βίαν μὲν, ὅταν ἡ ποιηθῆ-
 25 κὲ ἀρχὴ ἡ γουσι αἰτία ἐξωθεν ἐστὶν, ἡ γουσι ὅταν ὑφ' ἑτέρου βια-
 ζώμεθα, μηδὲ ὁλως παιθόμενοι, μηδὲ συμβαλλόμεθα κατ' οἰ-
 κείαν ὁρμὴν, μηδὲ ὁλως συμπράττωμεν ἢ δι' ἑαυτῶν τὸ βια-
 ζῶν ποιῶμεν, ὃ κὲ ὀριζόμενός φάμεν· ἀκούσιόν ἐστιν, οὐ ἢ ἀρ-
 χή

χή ἔξωθεν, μηδὲν συμβαλλομένους κατ' οἰκίαν ὀφίλων τοῦ βι-
 ασιέντος. ἀρχὴ δὲ φωνῆ τῶ ποιητικῶ ἀίαν. τὸ δὲ δι' ἄ-
 γνοιαν, ἀκουσίον ἐστίν, ὅταν μὴ αὐτοὶ παρέχωμεν αἰτίαν τῆ
 ἀ-
 γνοίας, ἀλλ' οὕτω συμβῆ. εἰ γὰρ μεθύων τις φόνον ποιήσῃ, ἀ-
 γνοῶν μὲν ἐφόνόβου, οὐ μὴν ἀκουσίως. τῶ γὰρ αἰτίαν τῆς
 ἀ-
 γνοίας, ἡγοῦν τῶ μέθην, αὐτὸς ἐπράξεν. εἰ δέ τις ἐν τῇ συ-
 νήθει τόπω τοξόδων, τὸ πατέρα παρόντα ἀπέκτεινε, δι' ἀγνοι-
 αν λέγεται ἀκουσίως ἔρπεποιηκέναι. ἔρπε ἀκουσίον διττῶ
 ὄντος, ἔρπε μὲν τῆ βίαν, ἔρπε δὲ δι' ἀγνοιαν, τὸ ἐκούσιον ἀμφο-
 τέρους ἀντίκειται. ἔστι γὰρ ἐκείσιν, τὸ μῆτε κατὰ βίαν, μῆ-
 τε δι' ἀγνοιαν γινόμενον. ἐκούσιον τοίνυν ἐστίν, οὗ ἡ ἀρχὴ τῆ-
 τῆσιν ἢ αἰτία ἐν ἑαυτῷ εἶδ' ἢ τὰ κατὰ βίαν, δι' ὧν καὶ ἐνοῖς
 ἢ πρᾶξις. κατὰ βίαν δὲ ἐστίν, ἃ καλεῖται παρὰ τοῖς ῥήτορι
 περιστασιακά μόρια, οἶον, τίς, ἡγοῦν ὀπράξας τίνα, ἡγοῦν
 τὸν παθόντα τί, ἡγοῦν αὐτὸ τὸ πρᾶχθὲν, τυχὸν ἐφόνόβου. ἢ
 τίνι, ἡγοῦν ὀργάνω. πᾶ, ἡγοῦν τόπω. πότε, ἡγοῦν ἐν ποίω
 χρόνω. πῶς, ὅτρεπ. τὸ πρᾶξεως. διατί, ἡγοῦν Διὰ ποίαν
 αἰτίαν. ἴσῆον ὡς εἰσὶ τίνα μέσα ἐκείσιν, καὶ ἀκουσίων.
 ἀίνα ἀπὸ τῆς καὶ λυπηρὰ ὄντα, Διὰ μείζον κακὸν καταδεχόμεθα,
 ὡς Διὰ ναυάγον ἀποβάλλομεν τὰ ἐν τῷ πλοίω. ἴσῆον ὡς 20
 τὰ παιδία, καὶ τὰ ἄλογα, ἐκείσιν μὲν ποιεῖ, ἐμὴν δὲ καὶ παρ-
 αίρετα. καὶ ὅσα Διὰ θυμὸν πράττομεν μὴ παρὰ βούλησιν, ἀ-
 κουσίως ποιεῖμεν, ἐμὴν καὶ τῆ παρὰ βούλησιν. καὶ ὅφιλ. ἀφινιδί-
 ως ἐπέση, ἐκούσιως μὲν ἡμῖν, ἐμὴν καὶ παρὰ βούλησιν. καὶ ὅση
 σαυρῶ ἀελπίως περιτυχῶν ἐκείσιν περιετυχεν, ἐμὴν καὶ 25
 παρὰ βούλησιν. πάντα ταῦτα ἐκείσιν μὲν Διὰ τὸ ἐπ' αὐτοῖς ἦθε-
 ραι, οὐ μὴν καὶ κατὰ παρὰ βούλησιν. διότι ἐκ ἀπὸ βελήσ. δεῖ δὲ
 πάντως βελίω παρὰ βούλησιν τὸ παρὰ βούλησιν, κατὰ βούλησιν.

Περὶ δ' ἐφ' ἡμῖν, τριτέσι τῶν αὐτεξουσίου. κζ'.

Ὁ Περὶ δ' αὐτεξουσίας λόγος, τριτέσι δ' ἐφ' ἡμῖν, πρώτην μὲν ἔχει ζήτησιν, εἰ ἐστὶ ἢ ἐφ' ἡμῖν· πολλοὶ γάρ οἱ πρὸς τὸ αὐθιγαίνοντες· δεύτεραν δέ, ἵνα ἐστὶ τὰ ἐφ' ἡμῖν, καὶ ἵνων ἐξουσίαν ἔχομεν· τρίτην, πῶς αἰτίαν ἐξετάσαι, δι' ἣν ὁ ποιήσας ἡμῶς Θεός, αὐτεξουσίους ἐποίησεν. ἀλαβόντες οὖν περὶ τοῦ πρώτου, τὸ πρῶτον εἰπόμεν, ἀποδεικνύοντες, ὅτι ἐστὶ ἵνα ἐφ' ἡμῖν, ἐκ τῶν παρ' ἑκείνοις ὁμολογουμένων, καὶ ἀπαρτῶν ἕτω· τῶν γνομένων ἀπάντων, ἢ Θεὸν φασὶν αἴτιον εἶναι, ἢ ἀνάγκην, ἢ εἰμαρμένον, ἢ φύσιν, ἢ τύχην, ἢ τὸ αὐτόματον· ἀλλὰ δ' ἐμὲν Θεοῦ ἔργον, ἕστια καὶ πρῆνοια· τῆ δὲ ἀνάγκης, τῆ αἰεὶ ὡσαύτως ἐχόντων ἢ κίνησις. τῆ δὲ εἰμαρμένης, τὸ ἐξ ἀνάγκης τὰ διαύτης ἐπιτελεῖσθαι· καὶ γὰρ καὶ αὐτὴ τῆς ἀνάγκης ἐστὶ. τῆς δὲ φύσεως, γένεσις, αὔξησις, φθορὰ, φυτὰ, καὶ ζῶα. τῆς δὲ τύχης, τὰ σπάνια, καὶ ἀπροσδόκητα· ὀρίζον) γὰρ πῶς τύχην, σύμπλῳσιν καὶ συνδυμῶν δύο αἰτίων, ἀπὸ προαρέσεως πῶς ἀρχῶν ἐχουσῶν, ἄλλο ἢ παρ' ὁ πέφυκεν ἀποτελουσῶν· ὡς τάφρον ὀρύσσονται, θησαυρὸν ὀρεῖν· ἕτε γὰρ ὁ θεὸς τῆ θησαυρὸν, ἕτως ἔθηκεν, ὡς ὀρεῖν θησαυρὸν· ἄλλο μὲν, ἴν' ὅταν ἐθέλῃ ἀνέλθαι, ὁ δὲ, ἵνα τάφρον ὀρύξῃ· σιωπέσει δὲ ἄλλο ἢ παρ' ὁ προηρημῶτο ἀμφοτέρω. δ' αὐτομάτου, τὰ τῆ ἀψύχων, ἢ ἀλόγων συμπλῳματα, ἀνὰ φύσεως καὶ τέχνης. ἕτως αὐτοὶ φασὶ. ἵνι τοίνυν τῶν παραγῳμῶν τὰ θεῶ τῶ ἀνθρώπων, εἴπερ ὁ ἀνθρώπων ὅτι ἐστὶν αἰτίος καὶ ἀρχὴ πράξεως; εἰ δὲ γὰρ Θεῶ θημιτόν ἐπιγράφειν αἰχρῶς ἐδ' ὅτε πράξεις, καὶ ἀδίκους. εἰ δὲ ἀνάγκη· εἰ γὰρ τῆ αἰεὶ ὡσαύτως ἐχόντων ἐστὶν. εἰ δὲ εἰμαρμένη· εἰ γὰρ τῶν

ἄνδεχομένων, ἀλλὰ τῶν ἀναγκαίων τὰ τῶν εἰμαρμένης λέγουσι.
 ὅτε φύσει φύσεως γὰρ ἔργα, ζῶα, καὶ φυτά. οὐδὲ τύχη· οὐ
 γὰρ σπάνιοι καὶ ἀπερσδόκητοι τῶν ἀνθρώπων αἱ πράξεις. ὅτε
 τὰ αὐτομάτω ἀψύχων γὰρ λέγουσι εἶναι, ἢ ἀλόγων συμπλή-
 ματα ἔσονται αὐτομάτως. λέιπεται δὲ αὐτῶν τῶν πράττονται καὶ ποιοῦνται
 ἀνθρώπων, ἀρχὴν εἶναι τῶν ἰδίων ἔργων, καὶ αὐτεξέσπον. Ἐν
 εἰ μηδεμίας ἐστὶν ἀρχὴ πράξεως ὁ ἀνθρώπου, περιττῶς ἔχει
 τὸ βουλεύεσθαι· εἰστί γὰρ χεῖρόν ἐστι τῆ βελῆ, μηδεμίας ἂν
 κύριος πράξεως; πᾶσα γὰρ βουλή, πράξεως ἕνεκα· τὸ δὲ
 κάλλιστον καὶ ἡμιώτατον τῶν ἀνθρώπων, περιττὸν ἀποφαίνειν,
 τῶν ἀρκωτάτων αὐτῶν· εἰ τοίνυν βουλεύεται, πράξεως ἕνεκα βε-
 λούει· πᾶσα γὰρ βουλή, πράξεως ἕνεκα, καὶ διὰ πράξιν.

Περὶ τῶν γινομένων. κη'.

Τῶν γινομένων, τὰ μὲν εἰσὶν ἐφ' ἡμῖν, τὰ δὲ οὐκ ἐφ' ἡμῖν.
 ἐφ' ἡμῖν μὲν εἰσὶν, ἂν ἡμεῖς ἐσμεν αὐτεξέσποιοι ποιοῦντες, καὶ
 μὴ ποιοῦντες. Ἰστέσι, πάντα τὰ δι' ἡμῶν ἐκουσίως πραγματοποιεῖται· οὐ
 γὰρ ἐκουσίως ἐλέγετο πραγματοποιεῖται, τῶν πράξεως ἐκ ἕσσης ἐφ' ἡ-
 μῖν· καὶ ἀπλῶς, οἷς ἔπεται φόγος, ἢ ἐπαινος, καὶ ἐφ' οἷς ἐστὶ
 προσηγορία, καὶ νόμος. Κυρίως δὲ ἐφ' ἡμῖν ἐστὶ, τὰ ψυχικά
 πάντα, καὶ περὶ ἂν βουλεύομεθα· ἢ δὲ βελῆ, τῶν ἐπίσης ἄνδε-
 χομένων ἐστὶν· ἐπίσης δὲ ἄνδεχομένον ἐστὶν, ὁ αὐτὸς τε διωόμε-
 θα, καὶ τὸ ἀντικείμενον αὐτῶν· ποιεῖται δὲ τούτοις πλὴν αἴρεσιν,
 ὁ νοῦς ὁ ἡμέτερος· καὶ ἕτος ἐστὶν ἀρχὴ πράξεως. Ἰαυτὰ τοίνυν
 ἐστὶ, τὰ ἐφ' ἡμῖν, τὰ ἐπίσης ἄνδεχομένα, οἷον, τὸ κινεῖσθαι καὶ τὸ
 μὴ κινεῖσθαι, ὀρμαῖν καὶ μὴ ὀρμαῖν, ὀρέγεσθαι τῶν μὴ ἀναγκαίων
 καὶ μὴ ὀρέγεσθαι, ψεύδεσθαι καὶ μὴ ψεύδεσθαι, διδόναι καὶ μὴ
 διδόναι,

διδόναι, χαίρειν ἐφ' οἷς δεῖ ἢ μὴ χαίρειν· ὁμοίως ἢ ἐφ' οἷς οὐ δεῖ, ἢ ὅσα τοιαῦτα, ἐν οἷς ἐστὶ τὰ τ' ἀρετῆς, ἢ τὰ τ' κακίας ἔργα· τῶτων γὰρ ἴσμεν αὐτεξέστοι. τ' δὲ ἐπίσης ὀνδεχομένων εἰσι ἢ αἰτέχναι· ἐφ' ἡμῖν γὰρ ἐστὶ μετελθεῖν, ἢ αὐτὴν ἴσμεν, ἢ μὴ μετελθεῖν. Χρὴ δὲ γινώσκειν, ὡς ἡμῖν αἴρεσις τ' πρακτῶν, αἰεὶ ἐφ' ἡμῖν ἐστίν, ἢ δὲ πράξις πολλακίς κωλύεται, κατὰ ἕνα τρόπον τ' θείας προνοίας.

Πεὶ δὲ διαποίαναι τὴν αὐτεξέστοι γεγόναμεν. κθ'.

10 Φαίνεται τίνω δὲ θείω τῷ λογικῷ συνεισέρεσθαι τὸ αὐτεξέστον· πάν γὰρ γενητῶν, ἢ τρεπίον ἐστίν· ὧν γὰρ ἡ ἀρχὴ τῆς γενέσεως ἀπὸ τρηπῆς ἤρξατο, ἀνάγκη ταῦτα τρεπίον εἶναι ἴσμεν· πῆ δὲ ἐστὶ, τὸ ἐκ μη ὄντων εἰς τὸ εἶναι παραχθῆναι, ἢ τὸ ἐξ ὑποκειμένης ὕλης, ἐπερὶ γὰρ γενέσθαι. τὰ μὲν οὐκ ἄψυχα, ἢ ἀλογα, τρέπονται κατὰ τὰς περιηρημένας σωματικὰς ἀλλοιώσεις· τὰ δὲ λογικὰ, κατὰ προαίρεσιν· τ' γὰρ λογικῶν, τὸ μὲν ἐστὶ θεωρητικόν, τὸ δὲ πρακτικόν. θεωρητικόν μὲν, τὸ κατανοοῦν ὡς ἔχει τὰ ὄντα· πρακτικόν δὲ, τὸ βουλοῦν, τὸ ἐπιζῶν πῶς 20 πρακτοῖς τ' ὀρθολόγον. ἢ καλῶς τὸ μὲν θεωρητικόν, νοοῦν τὸ δὲ πρακτικόν, λόγον· ἢ τὸ μὲν θεωρητικόν, σοφίαν· τὸ δὲ πρακτικόν, φρόνησιν. παρ' οὐκ ὀβουλοῦμεν, ὡς ἐπ' αὐτὰ τ' αἰρέσεως ἕστις τ' πρακτῶν, βελύεται, ἵνα τὸ προκρίθῃν ἐκ τ' βουλῆς ἔλη, ἢ ἐλόμεν τ' πράξῃ. εἰ δὲ τ' το, ἐξ ἀνάγκης 25 παρ' οὐκ ἴσμεν τὸ λογικῷ τὸ αὐτεξέστον· ἢ γὰρ ἐκ ἔσαι λογικόν, ἢ λογικόν ὄν, κύριον ἔσαι πράξεων, ἢ αὐτεξούσιον· ὅθεν ἢ τὰ ἀλογα ὅσα εἰσὶν αὐτεξέστοια· ἄγονται γὰρ μᾶλλον ὑπὸ τ' φύσεως, ἢ περ' ἄγασι· διὸ ἐδὲ ἀνῆλέγασι τῇ φυσικῇ ὀρέξει,

ἀλλ' ἅμα εἰ ὀρεχθῶσι ἢ ἢ ὀρμῶσι πρὸς τὴν πρᾶξιν. ὁ δὲ ἀνθρώπος
 πλοῦτος ὢν, ἄγει μᾶλλον πρὸς φύσιν, ἢ ὑπερ᾿ ἄγεται. διὸ
 καὶ ὀρεγόμενος εἴπερ ἐθέλοι, ἐξουσίαν ἔχει ἀναχαιτίσαι πρὸς
 ὀρεξίαν καὶ ἀκολεθῆσαι αὐτῇ· ὅθεν τὰ μὲν ἄλογα, καὶ δὲ ἐπαινεῖται,
 οὐδὲ ψέγειται· ὁ δὲ ἀνθρώπος, καὶ ἐπαινεῖται καὶ ψέγειται. 5
 καὶ ἠνάσκειν, ὅτι οἱ ἄγγελοι λογικοὶ ὄντες αὐτεξούσιοι ὑπάρ-
 χουσι, καὶ ὡς κλισοὶ καὶ πρεπτοὶ. καὶ ἔδειξεν ὁ μὲν διάβο-
 λος, ἀγαθὸς ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ γενόμενος, αὐτεξουσίως δὲ
 τῆς κακίας ὀρεγῆς γεγονώς, καὶ αἰσιμῶς αὐτῷ ἀποστατήσασα
 δυνάμεις, ἢ γου δαίμονες· τὰ δὲ λοιπὰ τάγματα τῶν ἀγγέ- 10
 λων ὅν τῶν ἀγαθῶν διαμείναντα.

Περὶ τῶν οὐκ ἐφ' ἡμῖν. λ'

Τῶν δὲ οὐκ ἐφ' ἡμῖν, τὰ μὲν ἐκ τῶν ἐφ' ἡμῖν ἔχει τὰς ἀρχάς, 15
 ἢ τὰς αἰτίας, τρεῖς αἰ ἀμοιβαίαι τῆς πράξεως ἡμῶν, ἐν τε
 τῷ παρῆντι, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι· τὰ δὲ λοιπὰ πάντα, τῆς
 θείας βελῆς ἐξήρηται. ἡ μὲν γὰρ γένεσις πάντων, ἐκ τοῦ Θεοῦ,
 ἢ δὲ φθορά, διὰ τὴν ἡμετέραν κακίαν ἐπεισέχθη, πρὸς ἡμι-
 ελίαν καὶ ὠφέλειαν· θεὸς γὰρ θάνατον ἐκείποισεν· καὶ δὲ τέρεται 20
 ἐκ ἀπωλεία ζώντων· δι' ἀνθρώπου δὲ μᾶλλον ὁ θάνατος, τρε-
 πῆσι, τῶν Ἀδὰμ παραβάσεως· ὁμοίως καὶ αἱ λοιπαὶ ἡμιελίαι.
 τὰ δὲ λοιπὰ πάντα τῷ Θεῷ ἀναθετέον· ἢ τε γὰρ γένεσις ἡ-
 μῶν, τῆς δημιουργικῆς αὐτοῦ δυνάμεως ἐστὶ· καὶ ἡ διαμονή, τῆς σω-
 κηκῆς δυνάμεως αὐτοῦ· καὶ ἡ κυβέρνησις καὶ σωτηρία, τῆς σω- 25
 ητικῆς αὐτοῦ δυνάμεως· καὶ ἡ τῶν ἀγαθῶν αἰωνία ἀπόλαυσις,
 τῆς ἀγαθότητος αὐτοῦ τοῖς φυλάσσει τὸ κατὰ φύσιν ἐφ' ᾧ καὶ
 ἐπλάσθημεν· ἐπειδὴ δὲ ἴνες ἀνὴλέγιστοι τῆς προνοίας, εἰπαμεν

λοιπὸν

λοιπόν ὀλίγα καὶ περὶ προνοίας.

Περὶ προνοίας. λα'.

- 5 ΠΡόνοια τοίνυν ἐστίν, ἢ ἐκ Θεῶ ἐς τὰ ὄντα γινομένη ἐπιμέ-
 λεια. καὶ πάλιν· πρόνοιά ἐστι, βούλησις Θεῶ, δι' ἣν πάντα
 τὰ ὄντα πῶν πρόσφορον διεξαγωγὴν λαμβάνει. εἰ δὲ Θεῶ βέλ-
 λησίς ἐστιν ἡ πρόνοια, πᾶσα ἀνάγκη, πάντα τὰ τῆ προνοία γι-
 νόμενα, καὶ τὸν ὀρθὸν λόγον, κάλλιστά τε καὶ θεοπρεπέστατα γί-
 10 νεσθαι, καὶ ὡς ἐκ ἐνὶ κρείττω γενέσθαι· ἀνάγκη γὰρ τὸν αὐτὸν
 εἶναι ποιητὴν τῶν ἐν τῶν, καὶ προνοητὴν. οὐτε γὰρ πρέπον, ἕτε
 ἀκόλῃθον, ἀλλὰ μὲν ποιητὴν εἶναι τ' ὄντων, ἀλλὰ δὲ προνοητὴν
 οὕτω γὰρ ἐν ἀδενείᾳ πάντως εἰσὶν ἀμφοτέροι, ὁ μὲν ἔ ποιεῖν,
 ὁ δὲ ἔ προνοεῖν. ὁ Θεὸς τοίνυν ἐστίν, ὁ, τε ποιητὴς, καὶ προνοη-
 15 τῆς· καὶ ἡ ποιητικὴ δὲ αὐτῷ δυνάμις, καὶ ἡ σωκελικὴ, καὶ ἡ προνοητι-
 κή, ἡ ἀγαθὴ ἡ αὐτῷ θέλησίς ἐστι· πάντα γὰρ ὅσα ἡ θέλησεν ὁ Κύ-
 ριος ἐποίησε· καὶ τὰ θελήματι αὐτῷ εἰδὲς ἀνθέστηκεν. ἡ θέλη-
 σε γενέσθαι τὰ πάντα, καὶ γέγονε· θέλει σωῖσθαι τὸν κόσμον,
 καὶ σωῖσθαι καὶ πάντα, ὅσα θέλει, γίνεται. ὅτι δὲ προ-
 20 νοεῖ, καὶ ὅτι καλῶς προνοεῖ, ὀρθότατα σκοπήσειεν αὐτὸς ἕτι
 μόνον· ὁ Θεὸς ἐπι φύσει ἀγαθός, καὶ σοφός· ὡς οὐκ ἀγαθός,
 προνοεῖ· (ὁ γὰρ μὴ προνοῶν, ἐκ ἀγαθός· καὶ γὰρ καὶ οἱ ἀνθρώποι,
 καὶ τὰ ἄλογα, τῶν οἰκείων τέκνων προνοοῦνται φυσικῶς· καὶ
 ὁ μὴ προνοῶν, ἰφέγεται) ὡς δὲ σοφός, ἄριστα τ' ὄντων ἐπιμε-
 25 λαῖται. καὶ ἡ τοίνυν τέτοις προσέχοντας, πάντα θαυμάζειν,
 πάντα ἐπαινεῖν, πάντα ἀνεξετάσως ἀποδέχεσθαι τὰ τῆς προ-
 νοίας ἔργα, καὶ φαινῆται τοῖς πολλοῖς ἄδικα, καὶ τὸ ἀγνω-
 στον εἶναι καὶ ἀκατάληπτον ἔ Θεῶ πῶν πρόνοιαν, καὶ τῆς λογ-
 σμῆς

σμὲς ἡμῶν καὶ τὰς πράξεις, καὶ τὰ μέλλοντα αὐτῷ μόνῳ γνωστὰ.
 πάντα δὲ λέγω, τὰ ἔκ ἐφ' ἡμῖν· τὰ γὰρ ἐφ' ἡμῖν ἔστι προνοίας
 ἐστίν, ἀλλὰ ἔτι ἡμετέραις αὐτέξεσι. ἔστι δὲ προνοίας, τὰ μὲν κατ' ὁδο-
 κίαν ἐστίν, τὰ δὲ καὶ συγχώρησιν κατ' ὁδοκίαν μὲν, ὅσα ἀνανηγή-
 ρήτως εἰσὶν ἀγαθὰ· καὶ συγχώρησιν δὲ.. συγχωρεῖ γὰρ πολ-
 λάκις καὶ τὸ δίκαιον περιπεσεῖν συμφοραῖς, ἵνα τὴν ἐν αὐτῷ
 λαοῦ ἀνεσαν ἀρετῶν δείξῃ τοῖς ἄλλοις, ὡς ἐπὶ ἔτι Ἰώβ. ἄλλο-
 τε, συγχωρεῖ τὸ ἀτόπων τι παρὰ τὴν ἴσιν, ἵνα ἀπὸ τῆς πράξεως
 ἡ δοκίμης ἀτόπων, μέγα τι καὶ θαυμαστὸν κατορθωθῇ, ὡς ἀπὸ
 ἔτι σαυρῶν, τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων. κατ' ἄλλον τρόπον, ἵνα
 συγχωρεῖ τὸ ὅσον πάχειν κακῶς, ἵνα μὴ ἐκ τῆς ὀρθῆς σωμα-
 τικῆς ἐκπέσῃ, ἢ καὶ ἐκ τῆς δοθείσης αὐτῷ διωάμεως τε καὶ χά-
 ριτος εἰς ἀλαζονίαν ἐκπέσῃ, ὡς ἐπὶ ἔτι Παύλου. ἐγκαταλεί-
 πεταί τις πρὸς καιρὸν πρὸς διόρθωσιν ἄλλου, ἵνα τὸ κατ' αὐτὸν
 σκοποῦντες οἱ ἄλλοι παιδίσκωνται, ὡς ἐπὶ ἔτι Λαζάρου, καὶ ἔτι Ἰω-
 ηάννου· φυσικῶς γὰρ ὀρῶντες ἵνας πάχοντες, συσελλόμε-
 θα. ἐγκαταλιμπάνεται τις καὶ εἰς ἄλλου δόξαν, οὐδὲ οἰκείας ἢ
 γονέων ἀμαρτίας, ὡς ὁ ἐκ γενετῆς τυφλὸς, εἰς δόξαν ἔτι καὶ
 ἔτι ἀνθρώπων. πάλιν συγχωρεῖται τις παθεῖν εἰς ἄλλου ζῆλον,
 ἵνα τὸ δόξης ἔτι παθόντι μεγαλυθείσης ἀοκνον τὸ πάθος· 20
 τοῖς ἄλλοις γένηται, ἐλπίδι τῆς μελλούσης δόξης, καὶ ἐπιθυμίᾳ τῆς
 μελλόντων ἀγαθῶν, ὡς ἐπὶ τῆς μαρτύρων. παραχωρεῖται τις καὶ
 εἰς αἰσχρὰν ἐμπεσεῖν προξίνῳ ἐνόστει, εἰς διόρθωσιν ἑτέρου χείρο-
 νος πάθους· οἷον, ἐπὶ τῆς ἐπαυρόμενος ἐπὶ τῆς ἀρεταῖς καὶ τοῖς κα-
 τορθώμασιν αὐτοῦ, παραχωρεῖ τὸν ὁ Θεὸς εἰς πορνείαν ἐμπε- 25
 σεῖν, ὅπως ἀπὸ τῆς πλῆματος εἰς σωαίδησιν τῆς οἰκείας ἀδελφείας
 ἐλθὼν ταπεινωθῇ, καὶ περσελθὼν ἐξομολογήσῃ τὴν κυρίως.
 καὶ δὲ γινώσκων, ὅτι ἡμεῖς ἀρεταῖς τῆς πρακτικῶν, ἐφ' ἡμῖν ἐστὶ τὸ
 δὲ

δὲ τὸ ἐλθόν, τῶν μὲν ἀγαθῶν, τῆς Ἑσθ' ὁμοιωμένης, δικαίως
 σωτηριωτικῶς τοῖς πρῶτοις ἀγαθῶν ὁμοιωμένης σωτηριωτικῶς
 καὶ τῶν πρῶτων αὐτοῦ. τῶν δὲ πονηρῶν, τῆς ἐγκαταλείψεως Ἑ
 ὁμοιωμένης, πάλιν κατὰ τῶν πρῶτων αὐτῆς δικαίως ἐγκαταλιμπά-
 5 νοῦν. τῆ δὲ ἐγκαταλείψεως εἰσὶν εἶδη δύο· ἓστι γὰρ ἐγκατά-
 λειψις, οἰκονομικὴ καὶ παιδευτικὴ· καὶ ἓστι ἐγκατάλειψις, τε-
 λεία ἀπογνωστικὴ. οἰκονομικὴ μὲν καὶ παιδευτικὴ, ἡ πρὸς διόρ-
 θωσιν καὶ σωτηρίαν καὶ δόξαν Ἑ πάσχοιτο γινόμενη, ἡ καὶ πρὸς
 10 ἄλλων ζηλον καὶ μίμησιν, ἡ καὶ πρὸς δόξαν ὁμοιωμένη· ἡ δὲ τελεία ἐγκα-
 τάλειψις, ὅτε Ἑ ὁμοιωμένη πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν πεποιηκότα,
 ἀνεπίσθητα καὶ ἀνιάτιστα, μᾶλλον δὲ ἀνιάτιστα ἐξ οἰκείας
 ἀποθέσεως, διαμένῃ ὁμοιωμένη τότε παραδίδοιτο εἰς τελείαν
 ἀπώλειαν, ὡς ὁ Ἰεζεκιήλ φησὶ τοῦ ἑσθ' ὁμοιωμένου, καὶ ἐξέλειτο τῆς
 τοιαύτης ἐγκαταλείψεως.

15 Χρὴ δὲ εἰδέναι, ὡς πολλοὶ εἰσὶν οἱ τρόποι τῆς Ἑ ὁμοιωμένης προνοίας, καὶ
 μήτε λόγῳ ἐρμηνεύθηναί, μήτε νῶν καταληφθῆναι διωάμενοι.
 Δεῖ γινώσκειν, ὡς πᾶσαι ἀσχυθῶσαι ἐπιφοραὶ, τοῖς μετ' ἀ-
 χαριστίας δεχομένοις, πρὸς σωτηρίαν ἐπάγονται, καὶ πάντως
 ὠφελείας γίνονται πρόξενοι.

20 Χρὴ εἰδέναι, ὡς ὁ ὁμοιωμένος θέλει πάντως σωθῆναι,
 καὶ τῆ βασιλείας αὐτῆς τυχεῖν· ἔστι γὰρ ἐπὶ τὸ κολάσαι ἔπλασεν ἡ-
 μᾶς, ἀλλὰ πρὸς τὸ μεταχεῖν τῆ ἀγαθότητος αὐτῆς ὡς ἀγαθός·
 ἀμαρτανύοντας δὲ, θέλει κολάζεσθαι ὡς δίκαιος. λέγεται γὰρ
 τὸ μὴ πρῶτον προηγούμενον θέλημα καὶ ὀφειλόμενον, ἐξ αὐτοῦ ὅτι
 25 τὸ δὲ δεύτερον ἐπόμενον θέλημα καὶ παραχώρησις, ἐξ ἡμετέρας
 αἰτίας. καὶ αὕτη διττὴ, ἡ μὴ οἰκονομικὴ καὶ παιδευτικὴ πρὸς σω-
 τηρίαν, ἡ δὲ ἀπογνωστικὴ πρὸς τελείαν κόλασιν, ὡς εἰρήκαμεν.
 Ταῦτα δὲ ἐπὶ τῆ Ἑ ὁμοιωμένης ἐφ' ἡμῖν. τῶν δὲ ἐφ' ἡμῖν, τὰ μὴ ἀγαθὰ

προηγμένως θέλει κὺ δὺο καὶ, τὰ δὲ πονηρὰ κὺ ὄντως κακά,
 ἔτε προηγμένως, ἔτε ἐπομένως θέλει· παραχωρεῖ δὲ τῶ αὐ-
 τεξασίῳ· τὸ γὰρ κὺ βίαν γινόμενον, ἐλογικόν, ἐδὲ ἀρετῆ· προ-
 νοεῖ ὁ Θεὸς πάσης τῆς κτίσεως, κὺ ἀφ' ἀπάσης τ' κτίσεως διερ-
 γητῶν, κὺ παιδῶν, κὺ δι' αὐτῶν πολλάκις τ' δαιμόνων, ὡς ἐπὶ 5
 ἔ' ἰώβ, κὺ τ' χοίρων.

Πεὶ προγνώσεως καὶ προορισμοῦ. λβ'.

Χρὴ γινώσκει, ὡς πάντα μὲν προγνώσκει ὁ Θεὸς, ἔ' πάντα 10
 δὲ προορίζει· προγνώσκει γὰρ κὺ τὰ ἐφ' ἡμῖν, ἔ' προορίζει
 δὲ αὐτά· ἔ' γὰρ θέλει τὴν κακίαν γινέσθαι, ἐδὲ βιάζεται τὴν
 ἀρετὴν· ὡς τε τ' θείας προγνωστικῆς κελύσεως ἔργον ἐστὶν ὁ
 προορισμός· προορίζει δὲ τὰ ἐκ ἐφ' ἡμῖν, κατὰ τὴν προγνωσιν
 αὐτοῦ· ἡδὴ γὰρ κατὰ τὴν προγνωσιν αὐτῷ προέκρινε πάντα ὁ 15
 Θεὸς, κατὰ τὴν ἀγαθότητα, κὺ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ.
 Χρὴ δὲ γινώσκει, ὅτι ἡμῶν ἀρετῆ, ἐκ τῷ Θεῷ ἐδόθη ἐν τῇ φύσει,
 κὺ αὐτὸς ἐστὶ παντὸς ἀγαθοῦ ἀρχὴ, κὺ αἴτι· κὺ ἐκ τῶν τ' αὐτῷ
 συνεργίας κὺ βοηθείας, ἀδύνατον ἀγαθὸν φελέσθαι ἢ πρᾶξαι
 ἡμᾶς· ἐφ' ἡμῖν δὲ ἐστὶν ἡ ἐμμεῖναι τῇ ἀρετῇ, κὺ ἀκολουθεῖν 20
 τῷ Θεῷ πρὸς ταύτην καλωσίῃ, ἢ ἀπεφοιτῆσαι τῆς ἀρετῆς·
 ὅπερ ἐστὶν ἐν τῇ κακίᾳ γενέσθαι, κὺ ἀκολουθεῖν τῶ διαβόλῳ
 πρὸς ταύτην καλωσίῃ ἀβιάσιως· ἡ γὰρ κακία ἐδὲν ἑτερόν ἐστιν,
 εἰμὴ ἀναχώρησις τῷ ἀγαθοῦ· ὡς περ κὺ τὸ σκότος, τῷ φωτός
 ἐστὶν ἀναχώρησις· μένοντες οὖν ἐν τῷ κατὰ φύσιν, ἐν τῇ ἀρετῇ 25
 ἐσμεν· ἐκκλίνοντες δὲ ἐκ τῷ κὺ φύσιν ἡγοῦμεν ἐκ τῆς ἀρετῆς, εἰς
 τὸ παρὰ φύσιν ἐρχόμεθα, κὺ ἐν τῇ κακίᾳ γινόμεθα· Μετάνοιά
 ἐστὶν ἐκ τῷ παρὰ φύσιν εἰς τὸ κὺ φύσιν, κὺ ἐκ τῷ διαβόλου πρὸς
 τὸν

εἰ δέ γε τὴν ψυχὴν ὑποτάξει τῷ σώματι, καὶ τὰ ἕξ σώματι
 περιμήσει τερπνά, τὴν οὐκείαν τιμὴν ἀγνοήσας, καὶ τοῖς ἀ-
 νοήτοις παρειαδοῖς κτήνεσι, ἕξ πεποιηκότι τὴν ζῶντι
 ἀποστασάμενοι, καὶ τὸ θεῖον αὐτοῦ παριδὼν ἐπίταγμα, θα-
 νάτω εἶναι ὑπεύθυτοι, καὶ φθορᾷ καὶ πόνῳ καθυποβληθή-
 σεται, τὸν παλαίπρωον ἔλκων βίον· ἐγὰρ ὡς λυσιτελές, ἀ-
 πείρασον ἔτι τυγχάνοντα καὶ ἀδόκιμον, τὸ ἀφθαρσίας ἱυχῆν,
 ἵνα μὴ εἰς τύφον ἐμπέσῃ καὶ κρέμα ἕξ διαβόλου. ἐκεῖνός γάρ
 θεὸς τὸ ἀφθαρτον μετὰ τὴν ἐκ προαιρέσεως ἐκπίωσιν, τὴν ἐν
 κακῷ ἀμεταμέλητον ἔχε καὶ ἀρετῆς παμύτητα· ὡς περ αὖ
 πάλιν καὶ οἱ ἄγγελοι μετὰ τὴν ἐκ προαιρέσεως τὴν ἀρετῆς ἐκ-
 λογήν, τὴν ἐν τῷ καλῷ θεῷ τὸ χάριτος ἀμετακίνητον ἴδρυσιν.
 ἔθα τοίνυν πρῶτον δοκιμαθέντα τὸν αὐθροπον (αἴηρ γὰρ
 ἀπείραστος, ἀδόκιμος, ἐδενὸς λόγου ἀξίος) καὶ τῆς πείρας θεῷ
 τὴν τηρήσεως τῆς ἐντολῆς τελειωθέντα, οὕτω τὴν ἀφθαρσίαν
 ἀρετῆς κομίσασθαι ἐπαθλον· μέστος γὰρ θεοῦ καὶ ὑψὺς γενό-
 μενος, θεὸς μὲν τὴν τηρήσεως τὴν ἐντολῆς, μετὰ τὴν ἀπαλα-
 γὴν τὴν πρὸς τὰ ὄντα φυσικῆς χάσεως, ἐνωθεὶς τῷ θεῷ καθ' ἑ-
 ἕξιν, τὴν περὶ τὸ καλὸν παμύτητα λαμβάνειν ἀμετακίνητον
 ἔμελλε· θεὸς δὲ τὴν παραβάσεως, πρὸς τὴν ὑψὺν μάλλον κινή-
 θεις, καὶ τὴν αὐτοῦ αἰτίας, ἕξ θεοῦ φημι ἀποσπᾶσας τὸν νοῦν,
 τῆς φθορᾷ προσοικειοῦσθαι, καὶ παθητὸς ἀντὶ ἀπαθοῦς, καὶ
 θνητὸς ἀντὶ ἀθανάτου γίνεσθαι, καὶ ζωδιασμοῦ καὶ ἐρύσῃς
 γεννήσεως ἐπιδέεσθαι, καὶ τῆς ἐφέσεως τὴν ζωῆς, τῶν μὲν ἡδέων
 ὡς δὴ θενταύτην ζωισάντων, ἀντέχεσθαι, πρὸς δὲ τοὺς τέ-
 των προμηθεμένους τὴν σέρησιν, ἀδεῶς ἀπεχθάνεσθαι· καὶ
 τὴν μὲν ἔφειν ἐκ θεοῦ πρὸς τὴν ὑψὺν, τὸν δὲ θυμὸν ἐκ ἕξ-
 ζωτηρίας ὄντως ἐχθρῶς μεταφέρειν πρὸς τὸ ὁμόφυλον· φθόνῳ
 τίνω

τοίνω διαβόλῃ ἠπλήθη ὁ ἀνθρώπος· ἔργα ἔφερον ὁ φθονε-
 ρὸς καὶ μισόκαλῶ δάμων, αὐτὸς διὰ πῶς ἔπαρσιν κάτω γενά-
 μεν, ἡμᾶς ἢ ἄνω τυχεῖν· ὄθεν καὶ θεότητῶ ἐλπίδι ὁ
 ψόφου δακρυαίνει τὰ ἴδιον, καὶ πρὸς τὸ ἴδιον τὸ ἐπαρ-
 σεως ὀψῶ ἀναγαγών, πρὸς τὸ ὅμοιον κατὰ-
 φέρει τὸ πτώσεως βάραθρον.

νίκαις, ἡτίαις, σημείοις καὶ τέρασ, καὶ ποικίλαις διωάμεσι, νόμῳ,
 προφήταις, (δι' ὧν τὸ πωδαζόμενον ἦν, ἡ τῆς αἰμαρίας ἀναίρε-
 σις πολυχεδῶς χεθείσης καὶ καταδελωσαμένης τ' ἀνθρώπου,
 καὶ πᾶν εἶδος κακίας ἐπισωβύσασθαι τῷ βίῳ, καὶ ἡ πρὸς τὸ εὖ
 5 εἶναι εὐαθρώπου ἐπάνοδος, ἐπεὶ δὴ δι' αἰμαρίας ὁ θάνατος
 εἰς τὸν κόσμον εἰσῆλθεν, ὡσπερ ἡ θηρίον ἄγριον καὶ ἀήμερον
 τ' ἀνθρώπινον λυμαινόμενον εἶον· ἔδει δὲ τ' λυτῆσθαι μέλ-
 λοντα ἀναμάρτητον εἶναι, καὶ μὴ τῷ θανάτῳ διὰ τῆς αἰμαρίας
 ὑποδύσθαι, εἴη δὲ νόρωθῆναι καὶ ἀνακαινοθῆναι ἰὺ φύσιν,
 10 καὶ ἔργῳ παιδαγωγηθῆναι, καὶ διδάσθῆναι ἀρετῆς ὁδόν, τ' μὲν
 φθορᾶς ἀπάγεσθαι, πρὸς δὲ ἰὺ ζωῆς ἰὺ αἰώνιον ποδηγῆσαι·)
 τέλει τὸ μέγα περὶ αὐτῶν τ' φιλανθρωπίας ἐνδείκνυται πέ-
 λαγος· αὐτὸς γὰρ ὁ δημιουργός τε καὶ κύριος, ἰὺ ὑπὲρ ἑοικεία
 πλάσματ' ἀναδέχεται πάλιν, καὶ ἔργῳ διδάσκαλος γίνεσθαι).
 15 καὶ ἐπειδὴ θεότης ἐλπίδι ὁ ἕχθρὸς δελεάζει τ' ἀνθρώπου,
 σαρκὸς προβλήματι δελεάζεται, καὶ δείκνυται ἅμα τὸ ἀγαθόν,
 καὶ τὸ σοφόν, τὸ δίκαιόν τε, καὶ τὸ δωματὸν ἑοικεία· τὸ μὲν ἀγαθόν,
 ὅτι ἐπαρεῖδε ἑοικεία πλάσματι πῶ ἀδένειαν, ἀλλ' ὡσαύτα
 20 θρώπη ἠτήθηντ', ἐχ' ἕτερον ποιεῖ νικῆσαι τὸν τύραννον,
 καὶ εἰς ἐξαρπάζει τ' θάνατον τ' ἀνθρώπου, ἀλλ' ὃν πάλαι διὰ
 τ' αἰμαρίας καταδουλεῖται ὁ θάνατος, ἔσπιν ὁ ἀγαθὸς καὶ δίκ-
 καιος νικητὴν πῶ πάλιν πεποίηκε, καὶ τῷ ὁμοίῳ τὸ ὁμοιον ἀνε-
 σώσατο· ὅπερ ἄπορον ἦν. τὸ δὲ σοφόν, ὅτι ὅτι ἑοικεία ἀπόρου
 25 λύσιν ὡς πρὸς ἀτλή· ὡς γὰρ ἑοικεία καὶ Πατὴρ ὁ μονο-
 γενῆς υἱὸς καὶ λόγος ἑοικεία, καὶ θεός, ὁ ὧν εἰς τὸν κόλπον τ' ἑοικεία
 καὶ Πατὴρ, ὁ ὁμοίος τῷ Πατρὶ καὶ τῷ ἀγῶ Πνύματι, ὁ
 πνευματικός, ὁ ἀνάρχος, ὁ ἐν ἀρχῇ ὧν, καὶ πρὸς τὸν θεόν, καὶ

,, αμαρτην αυτων· οθεν η το εησες ζωτης ερμηνουει· τ δε Δια-
 ,, πορευσης, πως εσαι μοι ετο επει ανδρα ε γινωσκω, παλιν φησι
 ,, πως αυτω ο αγγελος· Πνυμα αγιον επελουσετω επι σε, η
 ,, διωμις υψισου επισκιασει σοι· διο η το γεννουμενον αγιον,
 5 κληθησει υιός Θεος· η δε προς αυτον· ιδου η δελη κυριου,
 γενοιτο μοι η το εημασ· Μετα ου τω συγκατάθεσιν
 τ αγιας παρθενου, Πνυμα αγιον επηλθεν επ αυτω, κατα
 τ ε κυρις λογον ον ειπεν ο αγγελος, καθ αυτην αυτω, και
 10 διωμιν δεκτικω τ ε λογου θεότηη παρεχον, αμα δε η
 γεννητικω· η τότε επισκιασεν επ αυτω η ε Θεος ε υψισου
 ενυπιασε· σοφια η διωμις, ο υιός ε Θεος, ο τω Πατρι
 ομοσι, οιονει θεσ σός· η ζωέπηξεν εαυτω εκ των
 αγνων η καθαρωτάτων αυτης αιμάτων, Σαρκα εψυχωμένω
 ψυχη λογικη τε η νοερα, απαρχω ε ημετερες φρεμαίος,
 15 ε σπερματικως, αλλα ημιερικως, Δια ε αγιας Πνυματος,
 ε ταϊς κατα μικρον προς θεικαις απαρηζομενε ε χημαίος,
 αλλ υφ εν τελειωθέντος, αυτος ο ε Θεος λογος, ηρηματισας
 τη Σαρκι υποςασις· ε γαρ προυποςαση καθ εαυτω Σαρκι
 ηνωθη ο Θεος λογος, αλλ ενοικησας τη γαστρι τ αγιας παρ-
 20 θενε, απεργραπίως εν τη εαυ ε υποςασει εκ των αγνων τ
 αιπαρθενε αιμάτων, Σαρκα εψυχωμένω ψυχη λογικη τε
 η νοερα υπεσησαστο, απαρχω προς λαβόμενος ε ανθρω-
 πειου φρεματος· αυτος ο λογος γενόμενος τη Σαρκι υπό-
 25 ψυχος λογικη τε η νοερα· διο οση ανθρωπον αποθεωθέντα
 λέγομεν, αλλα Θεον ενανθρωπήσαντα· ων γαρ φύσει τελειος
 Θεος, γέγονε φύσει τελειος ανθρωπος· ο αυτος, ου τραπεί-
 τω φύση, εδε φαντάσας τω οικονομίαν, αλλα τη εκ της α-
 γιας

γίας παρθένου λεηφθείση λογικῶστε κἢ νοεράς ἐμψυχωμένη
 Σαρκί, κἢ ἐν αὐτῇ τὸ εἶναι λαχέση, ἐνώθεις καθ' ἑαυτὰσιν ἀ-
 συγχύτως κἢ ἀναλλοιώτως κἢ ἀδιαιρέτως, μὴ μεταβαλὼν τὴν
 τῆς θεότητος αὐτῆς φύσιν εἰς τὴν τῆς Σαρκὸς ἔσσαν, μήτε μὴ τὴν
 ἔσσαν τῆς Σαρκὸς αὐτῆς εἰς τὴν φύσιν τῆς αὐτῆς θεότητος, ἐδὲ ἐκ τῆς
 θείας αὐτοῦ φύσεως κἢ ἥς προσελάβετο ἀνθρώπινης φύσεως
 μίαν φύσιν ἀποτελέσας συνθετον.

Περὶ τῶν δύο φύσεων Κατὰ μονοφυσιτῶν. γ'

10

Ἀτρέπως γὰρ κἢ ἀναλλοιώτως ἠνώθησαν ἀλλήλας αἱ φύσεις,
 μήτε τῆς θείας φύσεως ἐκστάσης τῆς οἰκείας ἀπλότητος,
 μήτε μὴ τῆς ἀνθρώπινης, ἢ τροπίσεως εἰς θεότητα φύσιν, ἢ
 εἰς ἀνπαρξίαν χωρηστάσης, μήτε ἐκ τῶν δύο μίας γεγενημέ-
 νης σωθέτης φύσεως· ἢ γὰρ σωθεται φύσις, ἐδ' ἑποτέρῃ 15
 τῆς ἐξ ὧν σωτέθη φύσεων ὁμοῦσι. ἑκάρχειν δὴνεται, ἐξ ἑ-
 τέρων ἀποτελεθεῖσα ἕτερον, οἷον τὸ σῶμα τὸ ἐκ τῶν τεσσάρων
 στοιχείων σωθεμένον, ἕτε τῷ πυρὶ λέγεται ὁμοῦπον, ἕτε
 πῦρ ὀνομάζεσθαι, ἕτε ἀήρ λέγεται, ἕτε ὕδωρ, ἕτε γῆ, ἐδέ τιτι
 ἴστων ἐσιν ὁμοῦπον. εἰ τοίνυν κατὰ τὴν αἰρετικὴν μίαν φύσιν 20
 σωθέτου ὁ χριστὸς μετὰ τὴν ἐνώσιν ἐχηρήσασεν, ἐξ ἀπλῆς
 φύσεως ἐτρέπη εἰς σωθετον, κἢ ἕτε τῷ Πατρὶ ἀπλῆς φύ-
 σεως ὄντι ἐσιν ὁμοῦσι, ἕτε τῇ μητρὶ· ἐ γὰρ ἐκ θεότητος
 κἢ ἀνθρωπότητος αὐτῆ σωτέθεται. ἕτε μὴ ὄν θεότητι ἐστὶ κἢ
 ἀνθρωπότητι· ἕτε δὲ θεὸς ὀνομαθήσεται, ἐδέ ἀνθρώπου, 25
 ἀλλὰ χριστὸς μόνον· κἢ ἔσαι τὸ χριστὸς, ἐ τῆς ἐκστάσεως αὐτῆς
 ὄνομα, ἀλλὰ τῆς μίας κατ' αὐτὰς φύσεως. ἡμεῖς δὲ, ἐ μίας
 σωθέτης φύσεως τῆς χριστὸν δογματίζομεν, ἐδέ ἐξ ἑτέρων ἑ-
 τερον.

πρην, ὡς περ ὅκ ψυχῆς ἢ Σώματ[Ⓞ] ἀνθρώπων, ἢ ὡς ὅκ περ-
 σάρων σιχείων Σώμα, ἀλλ' ἐξ ἑτέρων τὰ αὐτὰ ὅκ θεότητ[Ⓞ]
 γάρ ἢ ἀνθρωπότητ[Ⓞ] Θεὸν τέλειον, ἢ ἀνθρώπων τέλειον, τὸν
 αὐτὸν, ἢ εἶναι, ἢ λέγεσθαι, ὅκ δύο τε, ἢ ἐν δυσὶν ὁμολογῶ-
 5 μεν φύσει. τὸ δὲ Χριστὸς, ὄνομα τ[Ⓞ] ὑποστάσεως λέγομεν,
 ἢ μονοτρόπως λεγόμενον, ἀλλὰ τ[Ⓞ] δύο φύσεων ὑπάρχον Ση-
 μαντικόν· αὐτὸς γάρ ἑαυτὸν ἔχρισε· χρίων μὲν ὡς Θεὸς τὸ Σώ-
 μα τῆ θεότητι αὐτῷ, χριστόμεν[Ⓞ] δὲ ὡς ἀνθρώπου· αὐτὸς γάρ
 ἐστὶ ἕτερον κάκεινο. χρίσις δὲ, ἢ θεότης τῆς ἀνθρωπότητ[Ⓞ]· εἰ
 10 γάρ μιᾶς φύσεως Σωθῆτερ ἂν ὁ Χριστὸς, ὁμοσιός ἐστι τῷ Πα-
 τρι, ἔσαι ἄρα ἢ ὁ Πατὴρ Σύνθετ[Ⓞ], ἢ τῷ Σαρκί ὁμοσι[Ⓞ]·
 ὅπερ ἄτοπον ἢ πάσης βλασφημίας ἀνάπλεων· πῶς δὲ ἢ
 μία φύσις, τ[Ⓞ] ἐναντίων ἐσωδῶν διαφορῶν δευλικῆ γενήσεται;
 πῶς γάρ ὄντως τῶ αὐτῷ φύσιν, ἢ ταυτὸν κησὴν εἶναι ἢ
 15 ἀκτιστον; θνητὴν ἢ ἀθάνατον; περιγραπὴν ἢ ἀπεριγραπὴν;
 εἰδὲ ἢ μιᾶς λέγοντες τὸν Χριστὸν φύσεως, ἀπλῆν ταύτην εἰ-
 ποιεν, ἢ γυμνὸν αὐτὸν Θεὸν ὁμολογήσοισι, ἢ φαντασίαν εἰσά-
 ξωσιν, ὅκ ἐνανθρώπησιν, ἢ ψιλὸν ἀνθρώπου, ἢ Νεσόριον·
 ἢ πῶς τὸ ἐν θεότητι τέλειον, ἢ τὸ ἐν ἀνθρωπότητι τέλειον; πό-
 20 τε δὲ ἢ δύο τ[Ⓞ] Χριστὸν λέξωσι φύσεων μιᾶς Σωθῆτερ φύσεως
 αὐτὸν μετὰ τῷ ἐνώσειν λέγοντες; ὅτι γάρ μιᾶς ὁ Χριστὸς φύσε-
 ως παρὶ τ[Ⓞ] ἐνώσεως, πανήπυ δῆλον· ἀλλὰ ἕτερό ἐστι τὸ ποιουμένοις
 αἰρετικῶς τῷ πλάνη, τὸ ταυτὸ λέγειν τῷ φύσιν, ἢ τῷ ὑπό-
 στασιν. ἐπειδὴ δὲ μίαν τ[Ⓞ] ἀνθρώπων φύσιν φαρμῶ, ἰσέον ὡς ὅκ
 25 ἀφοραίντες εἰς τὸ τ[Ⓞ] ψυχῆς ἢ τ[Ⓞ] Σώματ[Ⓞ] λόγον ἕτερον λέγομεν·
 ἀδιώατον γὰρ μιᾶς φύσεως λέγειν τῷ ψυχῶν ἢ τὸ Σώμα
 πρὸς ἄλληλα Συγκρινόμενα· ἀλλ' ἐπειδὴ πλείσται ὑποστάσεις
 τ[Ⓞ] ἀνθρώπων εἰσὶ, πάντες δὲ τ[Ⓞ] αὐτὸν ἐπιδέχονται λόγον τῆς
 Ε φύσεως,

φύσεως, (πάντες γὰρ ἐκ ψυχῆς εἰς ζωηθεμένοι, καὶ σώμα-
 τῶ, καὶ πάντες τῆς φύσεως τῆς ψυχῆς μεταλήφασιν, καὶ τὴν
 ἕσταν ἔξ σώματῶ κέκτηνται, καὶ τὸ κοινὸν εἶδῶ) ἔπλεισαν
 καὶ διαφορῶν ὑποστάσεων μίαν φύσιν φαίμεν, ἐκάστης δηλαδὴ
 ὑποστάσεως δύο φύσεις ἐχέσσης, καὶ ἐν δυσὶ τελέσσης ἔξ φύ- 5
 σεσι, ψυχῆς λέγω, καὶ σώματος. ἐπὶ δὲ ἔξ κυρίῃ ἡμῶν Ἰησοῦ
 Χριστῶ, ὅτι ἐστὶ κοινὸν εἶδῶ λαβεῖν· ἕτε γὰρ ἐγένετο, ἕδ' ἔστιν,
 ἕτε ποτε γενήσεται) ἀλλῶ Χριστὸς ἐκ θεότητός τε καὶ ἀνθρωπό-
 τητῶ, ἐν θεότητῃ καὶ ἀνθρωπότητῃ θεὸς τέλειῶ ὁ αὐτός, καὶ
 ἀνθρωπῶ τέλειῶ. ἐν τούτῳ ὅτι ἐστὶν εἰπεῖν μίαν φύσιν ἐπὶ 10
 ἔξ κυρίῃ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῶ, ὡς περὶ ἐπὶ ἔξ ἀτόμου ἐκ ψυχῆς
 καὶ σώματος συγκαίμενος, ἕτω καὶ ἐπὶ ἔξ Χριστῶ ἐκ θεότητος καὶ
 ἀνθρωπότητῶ· ἐκείμην γὰρ ἀτομον, ὁδὲ Χριστὸς ἐκ ἀτομον·
 ἕδὲ γὰρ ἔχει κατηγορούμενον εἶδῶ Χριστότητῶ τοιαύτης.
 διὸ δὴ ἐκ δύο φύσεων τελείων, θείας τε, καὶ ἀνθρωπίνης, φα- 15
 μὲν γεγενῆσθαι τὴν ἕνωσιν, καὶ ἕξ Φυρμῖν, ἢ Σύγκυσι, ἢ Σύγ-
 κρασιν, ἢ ἀνάκρασιν, ὡς ὁ θεήλατῶ ἔφη Διόσκοροςῶ, Εὐτυ-
 χῆς τε, καὶ Σούηρῶ, καὶ ἡτέτων ὀναγῆς Συμμορία· ἕδὲ πωσω-
 πικῶν, ἢ χειρικῶν, ἢ κατ' ἀξίαν, ἢ ταυτοβελίαν, ἢ ὁμοιμίαν,
 ἢ ὁμωνυμίαν, ἢ ὀδοκίαν, ὡς ὁ θεοσυγῆς ἔφη Νεσόριῶ, Διό- 20
 δωρός τε καὶ ὁμομψουεσίας θεόδωρῶ, καὶ ἡτέτων δαιμονιώδης
 ὀμήγουρι, ἀλλὰ ἕξ ζωῆσιν ἡγουμ κατ' ὑπόστασιν, ἀπρέπῆως
 καὶ ἀσυγχύτως, καὶ ἀναλλοιώτως, καὶ ἀδιαρέτως, καὶ ἀδιαστάτως.
 καὶ ἐν δυσὶ φύσεσι τελείως ἐχέσσης μίαν ὑπόστασιν ὀμολογῶ-
 μὲν ἔξ τίῃ ἔξ Θεῶ, καὶ ἔξ σαρκωμένου, τὴν αὐτὴν ὑπόστασιν λέ- 25
 γοντες τὴ θεότητῶ καὶ τὴ ἀνθρωπότητῶ. αὐτῶ, καὶ τὰς δύο φύ-
 σεσι ὀμολογουῦτες ζωῆσθαι ἐν αὐτῶ μετὰ τὴν ἕνωσιν, ἐκ ἰδίῃ
 καὶ ἀνὰ μέρῶ ἕδέντες ἐκάσθην, ἀλλ' ἡνωμένους ἀλλήλοις ἐν τῇ
 μιᾷ

τῶν ἀνθρωπότητα, τῆ τε μητρὶ καὶ ἡμῖν ὁμοουσίᾳ, γὰρ ἐπὶ
 αὐτοῖς, κατὰ μὲν τῶν θεότητα, τῆ τε Πατρὶ καὶ τῷ ἀγῶ Πνδύ-
 ματι, κατὰ δὲ τῶν ἀνθρωπότητα, τῆ τε μητρὶ καὶ πᾶσι τοῖς ἀν-
 θρώποις. ἃ δὲ λόγῳ σιμάπρονται αἱ φύσεις αὐτῶν, διαφέρειν
 αὐτὸν φαμεν ἕτε Πατρὸς καὶ ἕτε Πνδύματι, ἢ τε μητρὸς καὶ τῶν
 λοιπῶν ἀνθρώπων. Σιμάπρονται γὰρ αἱ φύσεις αὐτῶν τῆ ὑπο-
 σάσει, μίαν ὑπόσασιν Σιμάπροντον ἔχουσαι, κατ' ἣν διαφέρει
 ἕτε Πατρὸς καὶ ἕτε Πνδύματι, ἢ τε μητρὸς καὶ ἡμῶν.

Περὶ τοῦ τρόπου τῆ ἀντιδόσεως. δ'. 10

Ὅτι μὲν οὐκ ἕτερον ἐστὶν ἕσσια, καὶ ἕτερον ὑπόσασιν, πλειστάκις
 ἐρήκαμεν. καὶ ὅτι ἡμῶν ἕσσια, τὸ κοινὸν καὶ περιεκτικὸν εἶδος
 τῶν ὁμοειδῶν ὑποσάσεων σημαίνει, ὅσον, Θεός, ἀνθρώπος,
 ἡ δὲ ὑπόσασιν, ἀτομον δηλοῖ, ἥτοι Πατέρα, Υἱόν, Πνδύμα ἁ- 15
 γιον, Πέτρον, Παῦλον. Ἰσέον τοίνυν, ὅτι τὸ μὲν τῆ θεό-
 τητος, καὶ τῆ ἀνθρωπότητος ὄνομα, τῆ ἕσσιων ἥτοι τῆ φύσεων
 ἐστὶ παρασάκτικόν, τὸ δὲ Θεός καὶ ἀνθρώπος καὶ ἐπὶ τῆ φύσεως
 τάπεται ὡς περὶ ὅταν λέγωμεν, Θεός ἐστὶν ἀκατάληπτος οὐ-
 σία, καὶ ὅτι εἷς Θεός. λαμβάνεται δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ὑποσάσεων, 20
 ὡς ἕτε μερικωτέρη δεχομένου τὸ ἕτε καθολικωτέρου ὄνομα. ὡς
 ὅταν φησὶν ἡ γραφή. Δὲ ἕτε τοῦ ἕτε σέσε οὐθεός οὐθεός σα. ἰδοὺ
 γὰρ τῆ Πατέρα καὶ τῆ Υἱὸν ἐδήλωσε. καὶ ὡς ὅταν λέγη ἀνθρώ-
 πός τις ἦν ἐν χώρα τῆ αὐσίλιδι. τῆ γὰρ ἰώβ μόνον ἐδήλωσεν.
 Ἐπὶ οὐκ ἕτε Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐπειδὴ δύο μὲν τὰς 25
 φύσεις γνώσκουμεν, μίαν δὲ τῶν ὑπόσασιν ἐξ ἀμφοτέρων οὐν-
 θετον, ὅτε μὲν τὰς φύσεις ἀναθεωρεῖμεν, θεότητα καὶ ἀνθρω-
 πότητα καλοῦμεν. ὅτε δὲ τῶν ἐκ τῶν φύσεων σιμαθεῖσαν
 ὑπό-

ὑπόσασιν, ποτέ μὲν ἔκ τῃ σωμαφοτέρεα Χριστὸν ὀνομάζομεν
 καὶ Θεὸν καὶ ἄνθρωπον καὶ ταῦτα, καὶ Θεὸν σεσαρκωμένον, ποτέ
 δὲ ἐξ ἐνὸς τῶν μερῶν, Θεὸν μόνον, καὶ υἱὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἄνθρωπον
 μόνον, καὶ υἱὸν ἀνθρώπου· καὶ ποτέ μὲν ἔκ τῶν ὑψηλῶν μόνον,
 5 ποτέ δὲ ἔκ τῶν ταπεινῶν μόνον· εἰς γὰρ ἔστιν ὁ κακέينو καὶ ἕτερον
 ὁμοίως ὑπαρχῶν, τὸ μὲν ἂν αἰεὶ ἀναίτιως ἔκ Πατρὸς, τὸ δὲ γε-
 νόμενον ὑστερον διὰ φιλανθρωπίαν. Θεότητα μὲν οὕτω λέγον-
 τες, καὶ κατονομάζομεν αὐτῆς τὰ τῆ ἀνθρωπότητος ἰδιώματα·
 οὐ γὰρ φάμεν Θεότητα παθητῶν, ἢ κηλῆς. οὔτε δὲ τὴν σαρκὸς
 10 ἦτοι τῆ ἀνθρωπότητος κατηγοροῦμεν τὰ τῆ Θεότητος ἰδιώματα·
 καὶ γὰρ φάμεν σάρκα, ἦτοι ἀνθρωπότητα ἀκλήσον. Ἐπὶ δὲ τῆ
 ὑποστάσεως, καὶν ἔκ τῆ σωμαφοτέρεα, καὶν ἐξ ἐνὸς τῶν μερῶν ταῦ-
 τῶν ὀνομάσωμεν, ἀμφοτέρων τῶν φύσεων τὰ ἰδιώματα αὐτῆ ἐ-
 πιτίθεμεν· καὶ γὰρ ὁ Χριστὸς, ὁπὲρ ἐπὶ τὸ σωμαφοτέρον, καὶ Θεὸς
 15 καὶ ἄνθρωπος (λέγει), καὶ κηλῆς καὶ ἀκλήσον, καὶ παθητὸς καὶ ἀ-
 παθητὸς· καὶ ὅταν ἐξ ἐνὸς τῶν μερῶν υἱὸς Θεοῦ καὶ Θεὸς ὀνομάζηται,
 δέχεται τὰ τῆ σωμαφοτέρεα φύσεως ἰδιώματα, ἦτοι τὴν σάρκα,
 Θεὸς παθητὸς ὀνομαζόμενος, καὶ κύριος τῆς δόξης ἐσαρωμέ-
 νος, καὶ καθὸ Θεός, ἀλλὰ καθὸ καὶ ἄνθρωπος ὁ αὐτός· καὶ ὅταν
 20 ἄνθρωπος καὶ υἱὸς ἀνθρώπου ὀνομάζηται, δέχεται τὰ τῆ Θείας ἐξίας
 ἰδιώματα καὶ αὐχήματα, παιδίον σεσαρκωμένον, καὶ ἄνθρωπος ἀ-
 ναρχος, καὶ καθὸ παιδίον καὶ ἄνθρωπος, ἀλλὰ καθὸ Θεός ὢν
 σεσαρκωμένος, γέγονεν ἐπ' ἐσχάτων παιδίον· καὶ ἕτερος ἐστὶν ὁ τρέ-
 πος τῆ ἀνθρώπου φύσεως, ἐκατέρας φύσεως ἀντιδιόξεως τῆ ἑτέρεα
 25 τὰ ἴδια, διὰ τὴν τῆ ὑποστάσεως ταυτότητα, καὶ ἴσως εἰς ἀλλήλα αὐ-
 τῶν περιχώρησιν. καὶ ἕτερον δυνάμεθα εἰπεῖν περὶ Χριστοῦ· ἕτερος ὁ
 Θεός ἡμῶν ἔστιν ὁ γῆς ὠφθη, καὶ τοῖς ἀνθρώποις σωμανεστέθη·
 καὶ ὁ ἄνθρωπος ἕτερος ἀκλήσος ἐστὶ καὶ ἀπαθητός, καὶ ἀπερίγραπτος.

Περὶ ἀριθμῶν τῶν φύσεων. ε'.

Ὡς περὶ δὲ ἐπὶ τῆς θεότητος, μίαν μὲν φύσιν ὁμολογῶμεν, τρεῖς
 δὲ ὑπόστασεις καὶ ἀλήθειαν ἕστας φάμεν, καὶ πάντα μὲν
 τὰ φυσικὰ καὶ ἐσιώδη, ἀπλῶς φάμεν, τῶν δὲ διαφορῶν τῶν ὑπο- 5
 στάσεων ἐν μόναις τῶν τριῶν ιδιότησι, τῆ ἀναιτώ καὶ πατρικῆς,
 καὶ αἰτιατῆς, καὶ ἡϊκῆς, καὶ τῆς αἰτιατῆς καὶ ἐκποροῦτῆς, ἐπιγνωστικῆς,
 ἀνεκφοιτήτης δὲ αὐτὰς καὶ ἀδιαστάτης ἀλλήλων, καὶ ἠνωμένας,
 καὶ ἐν ἀλλήλαις ἀσυγχύτως περιχωρήσας ἐπιστάμεθα, καὶ ἠνω-
 μένας μὲν ἀσυγχύτως, (τρεῖς γὰρ εἰσι εἰ καὶ ἠνωῦνται) διαιρου- 10
 μένας δὲ ἀδιαστάτως, (εἰ γὰρ καὶ ἐκάστη καθ' ἑαυτῶν ὑφίστη-
 κεν, ἡ γοῦν τελεία εἰσι ὑπόστασις, καὶ τῶν οὐκείαν ιδιότητα, ἡ γοῦν
 τῆς ὑπάρξεως τρόπον διάφορον κέκτηται, ἀλλ' ἠνωῦνται τῶν τε ὑ-
 σία, καὶ τοῖς φυσικοῖς ιδιώμασι, καὶ τῶν μὴ διίστασθαι μηδὲ ἐκ-
 φοιτῶν τῆς πατρικῆς ὑπόστασεως, καὶ εἰς θεός εἰσι τε καὶ λέγονται) 15
 τῶν αὐτῶν τρόπον καὶ ἐπὶ τῆς θείας, καὶ ἀπορρήτης, καὶ πάντα νοῦν
 καὶ κατέληψιν ὑπερεχέσης οἰκονομίας, ἕνός τῆς ἀγίας τρι-
 ἀδ^{ου} θεῶν λόγου, κυρίως τῶν ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ, δύο μὲν φύσεις
 ὁμολογοῦμεν, θείαν τε καὶ ἀνθρωπίνην, Ὡς ἐληλυθίας ἀλλή-
 λαις καὶ καθ' ὑπόστασιν ἐνωθείσας, μίαν δὲ ὑπόστασιν ἐκ τῶν δύο 20
 φύσεων ἀποτελεσθεῖσαν Ὡς θετον. Ὡς ἐλεσθαι δὲ φάμεν τὰς
 δύο φύσεις καὶ μετὰ τῶν ἕνωσιν, ἐν τῇ μιᾷ Ὡς θετῶ ὑπόστασι,
 ἡ γοῦν ἐν τῶ ἐνὶ χριστῶ, καὶ κατὰ ἀλήθειαν αὐτὰς εἶναι, καὶ τὰ
 τούτων φυσικὰ ιδιώματα ἠνωμένας μέντοι ἀσυγχύτως, καὶ
 ἀδιαμέτως, διαφερέσας τε καὶ ἀριθμεμένας. καὶ ὡς περὶ αἱ τρεῖς 25
 ὑπόστασις τῆς ἀγίας τριάδ^{ου} ἀσυγχύτως τε ἠνωῦνται, καὶ
 ἀδιαμέτως διήρηται, καὶ ἀριθμοῦνται, καὶ ὁ ἀριθμὸς διαίρεσιν,
 ἡ διάστασιν, ἡ ἀποτρίωσιν καὶ διατομῶν ἐναυτῶν ἐκ ἐργάζεται,
 (ἕνα

(ἕνα γὰρ Θεὸν ἐπιγινώσκομεν, τὸ Πατέρα, καὶ τὸ Υἱόν, καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον) τὸ αὐτὸν τρέπον καὶ αἱ τρεῖς Χριστῶ φύσεις, αἱ καὶ ἡνωται, ἀλλ' ἀσυγχύτως ἡνώνται, καὶ ἐν ἀλλήλαις περιχωρεῖσιν, ἀλλὰ πῶς εἰς ἀλλήλας τρεπὴν τε καὶ μεταβολῶν ἐπρόσιενται. Φυλάττει γὰρ ἑκατέρω τὴν ἑαυτῆς φυσικὴν ἰδιότητα ἀμετάβλητον. διὸ καὶ ἀειθμοῦ, καὶ ὁ ἀειθμός ὅσα εἰσάγει διαίρεσιν· εἰς γὰρ ἐστὶ ὁ χειρὸς, ἔντε θεότητι καὶ ἀνθρωπότητι τέλει. ὁ γὰρ ἀειθμός, οὐ διαίρεσως ἢ ἐνώσεως αἴτιος πέφυκεν, ἀλλὰ τῆς πασότητος τῆς ἀειθμεμένων σημαντικός, εἴτε ἡνωμένων, εἴτε διηρημένων· ἡνωμένων μὲν, ὡς ὅτι πενήτηκοντα λίθους ἔχει ὁ τοῦ χροῦ ἐστὶ, διηρημένων δὲ, ὅτι πενήτηκοντα λίθοι κένται ἐν τῷ πεδῶ ἴστω· καὶ ἡνωμένων μὲν, ὅτι δύο φύσεις εἰσὶν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ, πνεὺς λέγω καὶ ξύλου, διηρημένων δὲ, ὅτι ἡ φύσις τῆς πνεὺς ἐτέρα ἐστὶ, καὶ ἡ τῆς ξύλου ἐτέρα, ἀλλὰ τρεῖς ἐνοῦνται, καὶ διαίρουνται αὐτὰ, καὶ οὐ τῆς ἀειθμοῦ. ὡς περ τοίνυν ἀδύατον. ἵασις πρὸς ὑπόστασις τῆς θεότητος, αἱ καὶ ἡνώνται ἀλλήλαις, μίαν ὑπόστασιν εἰπεῖν διὰ τὸ μὴ σύγχυσις καὶ ἀφανισμόν τῆς ὑπόστασεων διαφορῆς ἐργάζεσθαι, ἔτω καὶ πᾶς δύο φύσεις τῆς καθεστὸς πᾶς καθεστὸς ὑπόστασιν ἡνωμένας, ἀδύατον μίαν φύσιν εἰπεῖν, ἵνα μὴ ἀφανισμόν καὶ σύγχυσις καὶ ἀνυπαρξίαν τῶν αὐτῶν διαφορῆς ἐργασώμεθα.

Ὅτι πᾶσα ἡθεῖα φύσις ἐν μιᾷ τῶν αὐτῆς ὑποστάσεων ἡνώθη πάσῃ τῇ ἀνθρώπινῃ φύσει.

καὶ ἐμέρος μέρος. 5.

25

Τὸ ἀκονὰ καὶ καθολικὰ κατηγοροῦνται τῶν αἰσίων ὑποκειμένων μερικῶν κοινὸν τίνων ἡ ἐστία, ὡς εἶδον· μερικὸν δὲ,

5

ἡ ὑπόστασις. μερικὸν δὲ, ἔχ' ὅτι μέρος τῆ φύσεως ἔχει, μέρος
 δὲ ἔχει, ἀλλὰ μερικὸν πρὸ ἀειδμῶ ὡς ἄτομον ἀειδμῶ γὰρ καὶ
 ἡ φύσει διαφέρειν λέγονται αἱ ὑποστάσεις. κατηγορεῖται δὲ
 ἡ ἕσια τῆ ὑποστάσεως, διότι ἐν ἐκάσῃ τῶ ὁμοειδῶν ὑποστάσεων,
 τελεία ἡ ἕσια ἐστὶ· διὸ ἐδὲ διαφέρουσι ἀλλήλων αἱ ὑποστάσεις
 κατ' ἕσiam, ἀλλὰ καὶ τὰ Συμβεβηκότα, ἀλλὰ εἰσι τὰ χαρακτηρισ- 5
 τικὰ ἰδιώματα. χαρακτηριστικὰ δὲ ὑποστάσεως καὶ ἡ φύσε-
 ως· καὶ γὰρ πῶ ὑποστάσιν ὀρίζονται, ἕσiam μετὰ Συμβεβη-
 κώτων. ὥστε τὸ κοινὸν μετὰ τῶ ἰδιάζοντι ἔχει ἡ ὑπόστασις, καὶ
 τὸ καθ' ἑαυτῶ ὑπάρχει· ἡ ἕσια δὲ καθ' ἑαυτῶ ἔχει ὑφίστασιν, 10
 ἀλλ' ἐν τῆ ὑποστάσει θεωρεῖται. παχῆσος τοίνυ μίας τῆ ὑπο-
 στάσεως, πᾶσα ἡ ἕσια καθ' ἑν ἡ ὑπόστασις πεπονημένη λέγει,
 ἐν μιᾷ τῶν αὐτῆς ὑποστάσεων, οὐμέντοιγε ἀνάγκη καὶ πᾶσας
 τὰς ὁμοειδεῖς ὑποστάσεις Συμπάχειν τῆ παχῆσος ὑποστάσει.
 ἔτω τοίνυ ὁμολογῶμεν πῶ τῆ θεότητι φύσιν, πᾶσαν τελεί- 15
 ως εἶναι ἐν ἐκάσῃ τῶ αὐτῆς ὑποστάσεων, πᾶσαν ἐν Πατρὶ, πᾶ-
 σαν ἐν Υἱῶ, πᾶσαν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι· διὸ καὶ τελείῃ Θεὸς ὁ
 Πατήρ, τέλειος Θεὸς ὁ Υἱός, τέλειος Θεὸς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον.
 ἔτω καὶ ἐν τῆ ἐνανθρωπήσει τῶ ἐνὸς τῶ ἀγίας τεράδος Θεῶ λόγῳ
 Φαυρῶ, πᾶσαν καὶ τελείαν τὴν φύσιν τῆ θεότητος ἐν μιᾷ τῶ αὐτῆς 20
 ὑποστάσεων, ἐνωθῆναι πάσῃ τῆ ἀνθρωπίνῃ φύσει, καὶ ἡ μέρος
 μέρος. φησὶ γοῶν ὁ Θεὸς Ἀπόστολος, ὅτι ἐν αὐτῶ κατικῆ
 πᾶν τὸ πλήρωμα τῆ θεότητι. Σωματικῶς, τριτέστιν ἐν τῆ Σαρ-
 κὶ αὐτοῦ· καὶ ὁ τέταρτος φοιτητῆς ὁ Θεοφόρος καὶ τὰ Θεῶ πολὺς
 Διονύσιος, ὅτι ὀλικῶς ἡμῖν ἐν μιᾷ τῶ ἐαυτῆς ἐκινώνησεν ὑπο- 25
 στάσεων. ἔμιν δὲ λέγειν ἀναγκαδιησόμεθα πᾶσας τὰς ὑπο-
 στάσεις τῶ ἀγίας θεότητι, ἥτοι τὰς τρεῖς, πᾶσαις ταῖς τῶ ἀν-
 θρωπότητι ὑποστάσει καθ' ὑπόστασιν ἠνωθῆναι· κατ' ἐδένα
γὰρ

5 γὰρ κεκοινωνήκε λόγον ὁ Πατὴρ καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον τῆς
 πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ ἡμετέρας φύσεως ὁμοῦ καὶ
 ἑκείνου καὶ ἡμετέρας φύσεως ὁμοῦ καὶ ἑκείνου
 10 μὲς νῦν ὁ λόγος Θεοῦ μεσιτεύωντος Θεοῦ καθαρότητι καὶ
 ἡμετέρας φύσεως ὁμοῦ καὶ ἑκείνου καὶ ἡμετέρας φύσεως ὁμοῦ
 15 τα ἐνεργεῖ, ἃ ἡθεῖα ἐβλέπων θέλησις. χωρὶς ὁ νῦν γέγονε
 καὶ ὑπόστασις αὐτῶν ἡνωμένης θεότητος. ὡς περὶ δηλαδὴ καὶ
 20 καὶ ὁμοῦσι τῶν Πατρὶ καὶ ἡμῖν, ὁ Χριστὸς λέχθησε, εἰ μὲς
 τῆς φύσεως ἡμετέρας φύσεως ὁμοῦ καὶ ἑκείνου καὶ ἡμετέρας
 25 Πατρὸς, ἀλλὰ καὶ ὅσα ἡ φύσις ἡμῶν ἐν τῇ Χριστῷ ὑπο-
 στάσει φησὶ γουὶ ὁ θεὸς Ἀπόστολος, Σιωπήει καὶ Σιωπήει
 σεν ἡμᾶς ἐν τῇ Χριστῷ. καὶ ἔτο δὲ φησὶ, ὅτι ἐκ κοινῶν ἐσὼν
 ἡ ἐνωσις γέγονε· πᾶσα γὰρ ἐστὶ κοινή ἐστι τῇ ὑπὸ αὐτῆς περιεχο-

μένων ὑποστάσεων· καὶ ἔκ' ἔστιν ὄρεϊν μερικῶν καὶ ἰδιαίχσαν φύ-
 σιν ἢ τοὶ ἕσται· ἐπεὶ ἀνάγκη τὰς αὐτὰς ὑποστάσεις καὶ ὁμοσιὰς
 καὶ ἑτεροσιὰς λέγειν· καὶ πῶς ἀγίαν τριάδα, καὶ ὁμοῦπον καὶ ἑτερο-
 ῦπον· καὶ πῶς θεότητα λέγειν. ἡ αὐτὴ τοίνυν φύσις ἐν ἐκάστῃ
 τῶν ὑποστάσεων θεωρεῖται· καὶ ὅτε εἰπωμεν πῶς φύσιν εἶ λόγου
 Ἐσαρκῶσαι κατὰ τὰς μακαρίας, Ἀθανάσιόν τε καὶ Κύριλλον,
 πῶς θεότητά φαμεν ἠνωῦσαι σαρκί. διὸ οὐδὲ διωάμεθα εἰ-
 πῆν, ἢ φύσις εἶ λόγος ἔπαθεν· ἔ γὰρ ἔπαθεν ἡ θεότης ἐν αὐτῷ.
 λέγομεν δὲ πῶς ἀνθρώπινον φύσιν πεπονθέναι ἐν τῷ Χριστῷ,
 ἔ μὲν πάσας τὰς ὑποστάσεις εἶ ἀνθρώπων ἐμφάνομεν· ἀλλὰ ἰο
 καὶ τῇ ἀνθρώπινῃ φύσει ὁμολογῶμεν τὸν Χριστὸν πεπονθέναι.
 ὡστε φύσιν εἶ λόγος λέγοντες, αὐτὸν εἶ λόγον σημαίνομεν· ὁδὲ
 λόγος, καὶ τὸ κοινὸν τὸ ἕσταις κέκτηται, καὶ τὸ ἰδιάζον τὸ ὑπο-
 στάσεως.

Πεὶ τ' μιᾶς τῆς Θεοῦ λόγος ὑποστάσεως. ζ'. 15

Προεῖναι μὲν οὐκ ἀχρόνως καὶ ἀίδίως φανερὸν πῶς θείαν εἶ Θεῶ
 λόγος ὑπόστασιν, ἀπλῶ καὶ ἀσώφητον, ἀκτιστον, ἀσώ-
 ματον, ἀόρατον, ἀναφῆ, ἀπερίγραπτον, πάντα ἔχουσαν ὁ- 20
 σα ἔχει ὁ Πατὴρ ὡς αὐτὸς ὁμοῦπον, τῷ τῆς γεννήσεως τρέπῃ
 καὶ ἔχεται τὸ πατρικῆς ὑποστάσεως Διαφέρουσαν, τελείως ἔχου-
 σαν, ἐδέποτε τὸ πατρικῆς ἐκφοιτῶσαν ὑποστάσεως, ἐπ' ἔχά-
 των δὲ τῶν ἡμερῶν εἶ πατρικῶν κέλπων καὶ ἀποσαντα λόγον ἀ-
 περιγράπτως ἐνωκῆκεναι τῇ γασεὶ τὸ ἀγίας παρθένης ἀσώφους 25
 καὶ ἀπεριληπτῶς ὡς οἶδεν αὐτὸς, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ προαιωνίῳ αὐτῆ
 ὑποστάσει ὑποστήσασθαι ἐαυτῷ σάρκα ἐκ τῆς ἀγίας παρθένου.
 ἐν πᾶσι μὲν οὐκ καὶ ὑπερὶ τὰ πάντα ἦν καὶ ἐν τῇ γασεὶ ὑπαρχῶν
 τ'

ἡ ἀγίας Θεοτόκος· ἀλλ' ἐν αὐτῇ ὀνεργεία σαρκώσεως. σεσαρκώ-
 τοίνω ἐξ αὐτῆς περιλαβόμεν^Θ πῶ ἀπαρχὴν τῆ ἡμετέρου
 φρεμάτος Σάρκα ἐψυχαμένω ψυχῇ λογικῇ τε καὶ νοερά· ὡς-
 τε αὐτῶ χρηματίσαι τῇ σαρκὶ ὑπόσασιν, πῶ Ἐ Θεῶ λόγου
 ὑπόσασιν, καὶ ζωώτερον γενέσθαι πῶ πρότερον ἀπλήν ἔσαν Ἐ
 λόγου ὑπόσασιν, σωώτερον δὲ ἐκ δύο τελετών φύσεων Θεότη-
 τός τε καὶ ἀνθρωπότητ^Θ, καὶ φέρειν αὐτῶ ἡ Θείας Ἐ Θεῶ λό-
 γου ἰότητος ἡ χαρακτηριστικὸν καὶ ἀφοριστικὸν ἰδίωμα, καθ' ^{ἡ ἀρχὴν σαρκώσεως}
 ὃ διακρίπτει Ἐ Πατρὸς, καὶ Ἐ Πνύματ^Θ, τῶτε τῆς σαρκὸς· ^{ἐν τῇ ἀρχῇ σαρκώσεως}
 10 χαρακτηριστικὰ καὶ ἀφοριστικὰ ἰδίωματα, καθ' ἃ διαφέρει τῆς ^{ἐν τῇ ἀρχῇ σαρκώσεως}
 μητρὸς, καὶ τῶ λοιπῶν ἀνθρώπων· φέρειν δὲ καὶ τῶ ἡ Θείας φύσε-
 ως ἰδίωματα, καθ' ἃ ἠνωται τῶ Πατρὶ καὶ τῶ Πνύματι, καὶ τῶ ^{ἐν τῇ ἀρχῇ σαρκώσεως}
 ἡ ἀνθρωπίνης φύσεως γνωρίσματα, καθ' ἃ ἠνωται τῇ τε μη-
 τρὶ καὶ ἡμῖν. ἔτι δὲ, διαφέρει Ἐτε Πατρὸς καὶ Ἐ Πνύματος, ἡ τε ^{ἐν τῇ ἀρχῇ σαρκώσεως}
 15 μητρὸς καὶ ἡμῶν, κατὰ τῶ ἰσάρχειν Θεόντε ὁμῶ καὶ ἀνθρώπων τῶν ^{ἐν τῇ ἀρχῇ σαρκώσεως}
 αὐτόν· Ἐπο γὰρ τῆς Ἐ Χρυσῆ ἰσώσεως ἰδιώτατον ἰδίωμα ^{ἐν τῇ ἀρχῇ σαρκώσεως}
 ἡνώσκομεν. τοιγαρωῦ ὁμολογεῖμεν αὐτόν, ἕνα τῶν Ἐ Θεῶ καὶ ^{ἐν τῇ ἀρχῇ σαρκώσεως}
 μετὰ πῶ ἐνανθρώπησιν, καὶ ἕον ἀνθρώπε τῶν αὐτόν, ἕνα χρι- ^{ἐν τῇ ἀρχῇ σαρκώσεως}
 στόν, ἕνα Κύριον, τῶν μόνον μονογενῆ τῶν καὶ λόγον Ἐ Θεῶ ἡ ^{ἐν τῇ ἀρχῇ σαρκώσεως}
 20 σοῦ ἡ Κύριον ἡμῶν, δύο αὐτῶ τὰς γεννήσεις σέβοντες, μίαν ^{ἐν τῇ ἀρχῇ σαρκώσεως}
 πῶ ἐκ Πατρὸς περιαιώνιον ὑπὲρ αἰτίαν καὶ λόγον καὶ χρόνον καὶ ^{ἐν τῇ ἀρχῇ σαρκώσεως}
 φύσιν, καὶ μίαν ἡμῶ ἐπ' ἐσχάτων διήμας καθ' ἡμῶ καὶ ὑπὲρ ἡμῶ· ^{ἐν τῇ ἀρχῇ σαρκώσεως}
 διήμας, ὅτι διὰ πῶ ἡμετέραν σωτηρίαν· καθ' ἡμῶ, ὅτι γέ- ^{ἐν τῇ ἀρχῇ σαρκώσεως}
 γονεν ἀνθρώπ^Θ ἐκ γυναικὸς καὶ χρόνω κυήσεως· ὑπὲρ ἡμῶ, ^{ἐν τῇ ἀρχῇ σαρκώσεως}
 25 ὅτι ἐκ ἀποραῶ, ἀλλ' ἐξ ἀγίος Πνύματ^Θ καὶ ἡ ἀγίας παρθέ- ^{ἐν τῇ ἀρχῇ σαρκώσεως}
 νος, ὑπὲρ νόμον κυήσεως· ἔθεον αὐτόν μόνον κυρύπτοντες γυ- ^{ἐν τῇ ἀρχῇ σαρκώσεως}
 μνὸν τῆς καθ' ἡμῶ ἀνθρωπότητ^Θ, ἔδὲ μίω ἀνθρώπον μόνον ^{ἐν τῇ ἀρχῇ σαρκώσεως}
 ψιλωῦτες αὐτόν τῆς Θεότητ^Θ, ὅτι ἄλλον καὶ ἄλλον, ἀλλ' ἕνα ^{ἐν τῇ ἀρχῇ σαρκώσεως}

καὶ τὸ αὐτὸν, ὁ μὲν Θεόν τε καὶ ἀνθρώπον· Θεὸν τέλειον, καὶ ἀνθρώ-
 πουν τέλειον· ὅλον Θεόν, καὶ ὅλον ἀνθρώπον· τὸν αὐτὸν ὅλον
 Θεόν, καὶ μετὰ τὴν σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ ὅλον ἀνθρώπον, καὶ μετὰ τὴν
 ὑπερθεῖα αὐτοῦ θεότητος· Διὰ τοῦτο εἰπεῖν τέλειον Θεὸν καὶ τέλειον
 ἀνθρώπον, τὸ πλήρες καὶ ἀνελλιπὲς δηλοῦντες τὴν φύσιν· Διὰ
 δὲ τοῦτο εἰπεῖν ὅλον Θεόν καὶ ὅλον ἀνθρώπον, τὸ μοναδικὸν καὶ ἀτμη-
 τὸν δεικνύοντες τὴν ὑπόστασιν, καὶ μίαν δὲ φύσιν τοῦ Θεοῦ λόγου
 σεσαρκωμένου ὁμολογεῖν, διὰ τοῦτο εἰπεῖν, σεσαρκωμένῳ, ἢ
 τῆς σαρκὸς ἔσσαν σημαίνοντες κατὰ τὸ μακάριον Κύριλλον·
 καὶ σεσαρκωτῶ τῶν ὀνόματι, καὶ τὴν οὐκείαν αὐλόγητον ἔκ-
 ἔξῃσκει, καὶ ὅλον σεσαρκωτῶ, καὶ ὅλον ἐστὶν ἀπερίγραπτον.
 σμικρύνεται σωματικῶς καὶ συστέλλεται· καὶ θεϊκῶς ἐστὶν ἀπερί-
 γραπτόν, ἔσσαν παρεκτεινομένης τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, τῆ ἀπερί-
 γραπτόν αὐτοῦ θεότητι· ὅλον μὲν οὖν ἐστὶν Θεὸς τέλειον, ἔκ-
 ἔκ ὅλον δὲ Θεός· ἔκ γὰρ μόνον Θεός, ἀλλὰ καὶ ἀνθρώπος. καὶ ὅλον
 ἀνθρώπον τέλειον, ἔκ ὅλον δὲ ἀνθρώπον· ἔκ μόνον γὰρ ἀν-
 θρώπος, ἀλλὰ καὶ Θεός· τὸ μὲν γὰρ ὅλον, φύσει ἐστὶν παρα-
 σαλικόν, τὸ ὅλον δὲ, ὑπόστασιν· ὡς περὶ τὸ μὲν ἄλλο, φύσει
 ὡς, τὸ ἄλλο δὲ ὑπόστασιν· ἐν πᾶσι μὲν ἢ καὶ ὑπὲρ τὰ πάντα
 καὶ ἐν τῇ γαστρὶ τῆς θεομήτορος· ἀλλ' ἐν ταύτῃ, ἐνεργεῖα σαρκῶ
 σεις. ἰστέον δὲ, ὡς εἰ καὶ περιχωρεῖν ἐν ἀλλήλαις τὰς τῆς
 κυρίας φύσεις φανέν, ἀλλ' οἶδαμεν ὡς ἐκ τῆς θείας φύσεως ἡ
 περιχώρησις γέγονεν· αὐτὴ μὲν γὰρ διὰ πάντων διήκει καθὼς
 βλάσται, καὶ περιχωρεῖ δι' αὐτῆς ἑδέν. καὶ αὐτὴ μὲν τῶν οὐκείων
 ἀσχημάτων τῇ σαρκὶ μεταδίδωσι, μένισα αὐτῇ ἀπαθῆς καὶ τῆς
 τῆς σαρκὸς παθῶν ἀμέτοχος· εἰ γὰρ ὁ ἥλιος ἡμῖν τῶν οὐκείων
 ἐνεργειῶν μεταδίδῃς, μένει τῆ ἢ μετέρων ἀμέτοχον, πόσω
 μᾶλλον ὁ Θεὸς ἡλίος ποιητῆς τε καὶ κυρίου;

Πρὸς τὰς λέγοντας ἢ ὑπὸ τὸ συνεχές ποσὸν ἀ-
νάγονται αἱ τῆς Κυρίας φύσεις, ἢ ὑπὸ τὸ
διωρισμένον. ἢ.

- 5 **Ε**ἰδέητε ἐρωτᾷ περὶ τῆς Κυρίας φύσεων, ἢ ὑπὸ τὸ συνεχές ποσὸν ἀνάγονται, ἢ ὑπὸ τὸ διωρισμένον; ἐξέμεν, ὅτι αἱ τῆς Κυρίας φύσεις, ἔτε ἐν σώματι εἰσιν, ἔτε μία ἐπιφάνεια, ἔτε μία γραμμὴ· ἔτερον ὅ, ἔτερον ὅ, ἵνα ὑπὸ τὸ συνεχές ἀναχθῶσι ποσόν. Ἰὺτα γάρ εἰσι τὰ συνεχῶς ἀριθμύμενα. Ἰξέον
- 10 δὲ ὡς ὁ ἀριθμὸς, τῶν διαφερόντων ἐστὶ· ἢ ἀδιώλον ἀριθμύ-
θαι τὰ κατὰ μηδέν διαφέρουτα. καθ' ὃ δὲ διαφέρουσι, κατὰ
τῆς ἢ ἀριθμύται· οἷον, ὁ Πέτρος ἢ ὁ Παῦλος, καθ' ὃ μὲν
ἦνῶνται, ἔκ ἀριθμύται· τῷ λόγῳ γάρ τῆς ἐξίας ἐνέμενοι,
δυο φύσεις ἔδιδῶνται λέγεσθαι· καθ' ὑπόσασιν δὲ διαφέρου-
- 15 τες, δύο ὑπόσασεις λέγονται· ὡστε ὁ ἀριθμὸς, τῆς διαφερόν-
των ἐστὶ· ἢ ὡς πρόπῳ διαφέρουσι τὰ διαφέρουτα, τῆτω τῷ πρό-
πῳ ἢ ἀριθμύται· ἦνῶν μὲν οὐ αἱ τῆς Κυρίας φύσεις ἀσυγ-
χύτως· καθ' ὑπόσασιν· διήρη) δὲ ἀδιακρέτως λόγῳ ἢ πρό-
πῳ τῆς διαφορᾶς· ἢ ὡς μὲν τῆτω ἦνῶνται, ἔκ ἀριθμύται· ἔ
- 20 γάρ καθ' ὑπόσασιν δύο εἶναι φαμεν τὰς φύσεις τῆς Χριστοῦ. ὡς δὲ
τῆτω ἀδιακρέτως διήρηται, ἀριθμύται· δύο γάρ εἰσιν αἱ
φύσεις τῆς Χριστοῦ, λόγῳ ἢ τῆτω τῆς διαφορᾶς· ἦνῶν γάρ
καθ' ὑπόσασιν ἢ τῶν ἐν ἀλλήλαις περιχώρησιν ἔχουσαι, ἀ-
συγχύτως ἦνῶνται, τὴν οἰκίαν ἐκάστη φυσικῶν διαφορᾶν
- 25 διασώζουσα. τῷ πρόπῳ τοι γαροῦ τῆς διαφορᾶς ἢ μόνῳ ἀριθ-
μύμεναι, ὑπὸ τὸ διωρισμένον ποσὸν ἀναχθῆσονται. Εἰς
τοῖνῳ ἐστὶν ὁ Χριστὸς, Θεὸς τέλει ὅ, ἢ ἀνθρωπος τέλει ὅ·
ὃν προσκωοῦμεν σὺ Πατρὶ ἢ Πνύματι, μιᾷ προσκωοῦσαι
μετὰ

μετὰ τῆ ἀρεαύτη θάρκος αὐτῆ, ὅση ἀπροσκυῖτον τὴν σάρκα
 λέγοντες· προσκυῖται γὰρ ἐν τῇ μιᾷ τῆ λόγος ὑπόστασι, ἥτις
 αὐτῇ ὑπόστασις γέγονεν· οὐ τῆ κτίσει λατρεύοντες· ἔγὰρ ὡς
 ψιλὴ σάρκα προσκυῖμεν, ἀλλ' ὡς ἠνωμένῳ θεότητι, καὶ ὡς
 εἰς ἓν πρόσωπον, καὶ μίαν ὑπόστασιν τῆ θεῆ λόγος, τῶν δύο αὐτῆ 5
 ἀναγομένων φύσεων. δέδοικα τῆ ἀνθρώπος ἀψαδαί, ἀλλὰ τὸ
 τῆ ζύλω σιωπημένον πῦρ· προσκυῖ τῆ χειρῆ τὸ σωμαφό-
 τερον, ἀλλὰ τὴν τῆ σαρκὶ ἠνωμένῳ θεότητι· ἔγὰρ τέταρτον
 παρεντίθῃμι πρόσωπον ἐν τῇ τριάδι· μὴ γένοιτο· ἀλλ' ἐν πρό-
 σωπον ὁμολογῶ τῆ θεῆ λόγος, καὶ τῆ σαρκὸς αὐτῆ· τριάς γὰρ 10
 ἔμεινεν ἡ τριάς, καὶ μετὰ τὴν τῆ λόγος σάρκωσιν.

Πρὸς τὸ εἰ οὐκ ἔστι φύσις ἀνυπόστατος,
 ἀπάντησις. θ'.

Εἰ γὰρ καὶ μή ἐστι φύσις ἀνυπόστατος, ἡ εἰσία ἀπρόσωπος
 (ἐν ὑπόστασι γὰρ καὶ προσώποις, ἢ τε εἰσία καὶ ἡ φύσις
 θεωρεῖται) ἀλλ' ὅση ἀνάγκη τὰς ἀλήλαις ἐνωθείσας φύσις
 καθ' ὑπόστασιν, ἐκάστην ἰδίαν κεκτῆσθαι ὑπόστασιν· διώωνται
 γὰρ εἰς μίαν συσχεμῆσαι ὑπόστασιν, μήτε ἀνυπόστατον εἶναι, 20
 μήτε ἰδιαίστεσαν ἐκάστη ἔχειν ὑπόστασιν, ἀλλὰ μίαν καὶ τὴν αὐ-
 τὴν ἀμφοτέρω· ἢ αὐτὴ γὰρ τῆ λόγος ὑπόστασις ἀμφοτέρων τῆ φύ-
 σεων ὑπόστασις χρηματίσασα, ἔτε ἀνυπόστατον αὐτῶν μίαν
 εἶναι συγχωρεῖ, ἔτε μὴ ἐτεροῦποσάτης ἀλήλων εἶναι παρα-
 χωρεῖ· ἐδὲ, ποτὲ μὲν τῆ δε, ποτὲ δὲ ἐκείνης, ἀλλ' αἰεὶ ἀμφο- 25
 τέρων ἀδιατρέτως καὶ ἀχωρίως ὑπάρχει ὑπέστασις, ἢ μεριζο-
 μένη καὶ διακριμένη, καὶ μέρος μὲν ἑαυτῆς, τῆ δε, μέρος δὲ τῆ δε,
 διανέμεσα, ἀλλὰ πᾶσα ταύτης, καὶ πᾶσα ἐκείνης, ἀμερῶς
 καὶ

ἢ ὀλοχερώς ὑπάρχοντα· ἔγάρ ἰδιοϋσατίας ὑπέστη ἢ Ἐ θεῶ
 λόγῃ Λαίρξ, ἐδὲ ἑτέρα ὑπόστασις γέγονε παρὰ τὴν Ἐ θεοῦ
 λόγῃ ὑπόστασιν, ἀλλ' ὦν αὐτῇ ὑποστάσα, ἐνυπόστατο μάλ-
 λον ἢ ἔκαθ' αὐτὴν ἰδιοϋσατίῃ ὑπόστασις γέγονε· διὸ ἐδὲ
 ὁ ἀνυπόστατός ἐστιν, ἐδὲ ἑτέραν ἐν τῇ τριάδι παρεισφέρει ὑπό-
 στασιν.

Περὶ Ἐ τρισαγίης. ι'.

10 **Ε**ν τούτῳ καὶ Ἰωὴν ἐν τῇ τρισαγίᾳ προδήκην ὑπὸ Ἐ ματαίωφο-
 ροῦ Πέπερ Ἐ κναφῶως γεγεννημένῳ, βλάσφημον ὀριζό-
 μεθα, ὡς τέταρτον παρεισάγουσαν πρὸς ὄψιν καὶ ἀνά μέρῃ
 ἠδ' αἴσαν τῆ Ἐ θεῶ ἵόν τὴν Ἐ Πατρός ἐνυπόστατον δυνάμιν, καὶ
 αἰὰ μέρῃ τῆ Ἐ σαυρωμένον, ὡς ἄλλον ὄντα παρὰ τὴ ἰσχυρὴν, ἢ
 15 παθητὴν τὴν ἀμάντηαδα δοξάζουσαν, καὶ Ἐ σαυρωθῆσαν τῇ ἵω
 τῆ Πατέρα καὶ τὸ Πνῶμα τὸ ἄγιον. ἀπαγε ἰαυτὴν Ἰωὴν βλάσφη-
 μον καὶ παρεγχεαπὸν φλυαρίαν· Ἡμεῖς γάρ τὸ ἄγιος ὁ θεός,
 ἐπὶ Ἐ Πατρός ἐκλαμβάνομεν, ἐκ αὐτῶ μόνῃ τὸ τὸ θεότητι
 ἀφορίζοντες ὄνομα, ἀλλὰ καὶ τὸ ἵόν θεὸν εἰδότες καὶ τὸ Πνῶμα
 20 τὸ ἄγιον καὶ τὸ ἄγιον ἰσχυρός, ἐπὶ Ἐ τῆ ἵω τίθεμεν ἐκ ἀπαμφι-
 εννώτες τὴ ἰσχυρῇ τῆ Πατέρα καὶ τὸ Πνῶμα τὸ ἄγιον καὶ τὸ ἄ-
 γιον ἀθάνατον, ἐπὶ Ἐ ἁγίῃ Πνῶματι· τάπομεν ἐκ ἕξῳ τῆς
 ἀθανασίας ἠδ' ἑντες τῆ Πατέρα καὶ τὸ ἵόν, ἀλλ' ἐφ' ἐκάστη τῶν
 ὑποστάσεων πάσας τὰς θεωνυμίας ἀπλῶς καὶ ἀπολύτως ἐκ-
 25 λαμβάνοντες, καὶ τὸ θεῖον Ἀπόστολον ἐκμιμέμενοι, φάσκοντα,
 ἡμῖν δὲ, εἰς θεός ὁ Πατὴρ· ἐξ Ἐ τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς ἐξ αὐτοῦ, καὶ
 εἰς Κύριον Ἰησοῦς Χριστὸς δι' Ἐ τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς δι' αὐτοῦ, καὶ ἐν
 Πνῶμα ἄγιον ὄν ῥα τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς ὄν αὐτῷ· ἔ μὴν, ἀλλὰ

ἡμεῖς ἰσχυρὸς ὁ θεός
 ἐκ αὐτοῦ μόνῃ τὸ θεότητι
 ἀφορίζοντες ὄνομα

ὁ χριστός ὁ ἄγιος
 ἐξ Ἐ τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς
 ἐξ αὐτοῦ καὶ ἐν
 Πνῶμα ἄγιον ὄν ῥα τὰ πάντα
 καὶ ἡμεῖς ὄν αὐτῷ

ἡμεῖς ἰσχυρὸς ὁ θεός ἐκ αὐτοῦ μόνῃ τὸ θεότητι ἀφορίζοντες ὄνομα ἀλλὰ καὶ τὸ ἵόν θεὸν εἰδότες καὶ τὸ Πνῶμα τὸ ἄγιον ἀθάνατον ἐπὶ Ἐ ἁγίῃ Πνῶματι τάπομεν ἐκ ἕξῳ τῆς ἀθανασίας ἠδ' ἑντες τῆ Πατέρα καὶ τὸ ἵόν ἀλλ' ἐφ' ἐκάστη τῶν ὑποστάσεων πάσας τὰς θεωνυμίας ἀπλῶς καὶ ἀπολύτως ἐκλαμβάνοντες καὶ τὸ θεῖον Ἀπόστολον ἐκμιμέμενοι φάσκοντα ἡμῖν δὲ εἰς θεός ὁ Πατὴρ ἐξ Ἐ τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς ἐξ αὐτοῦ καὶ ἐν Πνῶμα ἄγιον ὄν ῥα τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς ὄν αὐτῷ ἔ μὴν ἀλλὰ

κὴ τὸν Θεολόγον Γρηγόριον, ᾧ δέπη λεγονται, ἡμῖν δὲ εἰς Θεὸς
 ὁ Πατὴρ ἐξ ἑ τὰ πάντα, κὴ εἰς Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς δι' ἑ τὰ πᾶν-
 τα, κὴ ἐν Πνεῦμα ἅγιον ἐν ᾧ τὰ πάντα, ἔξ ἑ κὴ δι' ἑ κὴ ἐν ᾧ
 μὴ φύσεις τεμνοντων· ἐδὲ γὰρ αὐ μετέπιπτον αἱ προθέσεις ἢ
 αἱ τάξεις τῶν ὀνομάτων, ἀλλὰ χαρακτηρίζοντων μιᾶς κὴ ἀσυγ-
 χυτῆ φύσεως ιδιότητος. κὴ ἔστω δῆλον, ἐξ ὧν εἰς ἐν (ὡνάγον)
 πάλιν, εἴ τω μὴ παρέργως ἐκείνο ἀναγνωσκειται παρὰ τῶ αὐτῶ
 Ἀποσόλω, τὸ ἐξ αὐτῆ κὴ δι' αὐτῆ κὴ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, αὐτῶ
 ἡ δόξα εἰς τρεῖς αἰῶνας, ἀλλ' ὅτι γὰρ ἐκ εἰς τὸ ἴδιον μόνον λέλε-
 κται τὸ τρισάγιον, ἀλλ' εἰς τὴν ἁγίαν τριάδα, μάρτυς ὁ Θεὸς
 κὴ ἱερὸς Ἀθανάσιος Βασιλεὺς τε κὴ Γρηγόριος, κὴ πᾶς ὁ τῶν
 Θεοφόρων πατέρων χορός· ὅτι περὶ τῆς τρισότητος ἀγιότητος,
 τρεῖς τὸ ὑπερσὺς Θεότητος ὑποστάσεις τὰ ἁγία Τετραφίμ
 ἡμῖν ὑπεμφάνησι, καὶ δὲ τὸ μιᾶς κυριότητος τὴν μίαν τῆς
 Θεαρχικῆς τριάδος οὐσίαν τε κὴ βασιλείαν γνωρίζουσι. Φησὶ
 γοῦν ὁ Θεολόγος Γρηγόριος, ἔτω μὲν οὐὲ τὰ ἁγία τῶν ἁγίων,
 ἢ κὴ τοῖς Τετραφίμ Συγκαλύπτεται κὴ δοξάζεται τρισὶν ἀγα-
 σμοῖς, εἰς μίαν σιωπῆσι κυριότητα κὴ Θεότητα· ὅτι ἄλλω ἢ
 τῶν πρὸ ἡμῶν πεφίλοσόφηται κάλλιστα κὴ ὑψηλότατα. Φησὶ
 μὲν οὐὲ κὴ οἱ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἰστορίαν σιωπάζαντες, ὅτι λι-
 πανδόνος ἔστω ἐν Κωνσταντινουπόλει λαῶ, διὰ ἵνα Θεήλατον ἀ-
 πειλῶ ἐπὶ Πρέσβυτου ἁρχιεπισκόπου γεγεννημένω, σιωπῆσι
 ἀρπαγῆσαι παιδίον ἐκ τῆς λαῶ, κὴ ἔτω μνησθῆναι ὑπὸ ἀγγε-
 λικῆς ἰνῆς διδασκαλίας τὸν τρισάγιον ὕμνον· Ἀἴμα ὁ Θεός,
 ἁἴμα ἰσχυρός, ἁἴμα ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς. κὴ αὐτὸς ἐπι-
 γραφέντος ἔστω παιδὶς κὴ τὸ μνησθῆναι ἀπαγγελίαι τῶν, ἃσαι
 τὸν ὕμνον ἅπαν τὸ πληθύνουσι, κὴ ἔτω κοπάσαι τὴν ἀπειλῶν. κὴ
 ἐν τῇ ἀγίᾳ δὲ κὴ μεγάλη κὴ οἰκουμένη κὴ πάτριον ὡνόματι, τῇ ἐν

*αἰσθητικῆς καὶ
 ἀλλοτρίως ἴσως
 ἑρμηνεύσας ἀλλοτρίως
 αὐτὴν ἀποφύσσοντες αὐτὴν
 ἀναγνωστικῶς γὰρ ἀλλοτρίως
 ἀποσώλω, τὸ ἐξ αὐτῆ κὴ δι' αὐτῆ
 ἡ δόξα εἰς τρεῖς αἰῶνας, ἀλλ' ὅτι γὰρ
 ἐκ εἰς τὸ ἴδιον μόνον λέλε-
 κται τὸ τρισάγιον, ἀλλ' εἰς τὴν ἁγίαν
 τριάδα, μάρτυς ὁ Θεὸς κὴ ἱερὸς
 Ἀθανάσιος Βασιλεὺς τε κὴ Γρηγόριος,
 κὴ πᾶς ὁ τῶν Θεοφόρων πατέρων
 χορός· ὅτι περὶ τῆς τρισότητος
 ἀγιότητος, τρεῖς τὸ ὑπερσὺς
 Θεότητος ὑποστάσεις τὰ ἁγία
 Τετραφίμ ἡμῖν ὑπεμφάνησι,
 καὶ δὲ τὸ μιᾶς κυριότητος
 τὴν μίαν τῆς Θεαρχικῆς
 τριάδος οὐσίαν τε κὴ βασιλείαν
 γνωρίζουσι. Φησὶ γοῦν ὁ
 Θεολόγος Γρηγόριος, ἔτω μὲν
 οὐὲ τὰ ἁγία τῶν ἁγίων, ἢ κὴ
 τοῖς Τετραφίμ Συγκαλύπτεται
 κὴ δοξάζεται τρισὶν ἀγασμοῖς,
 εἰς μίαν σιωπῆσι κυριότητα
 κὴ Θεότητα· ὅτι ἄλλω ἢ τῶν
 πρὸ ἡμῶν πεφίλοσόφηται
 κάλλιστα κὴ ὑψηλότατα. Φησὶ
 μὲν οὐὲ κὴ οἱ τὴν ἐκκλησιαστικὴν
 ἰστορίαν σιωπάζαντες, ὅτι λι-
 πανδόνος ἔστω ἐν Κωνσταντινουπόλει
 λαῶ, διὰ ἵνα Θεήλατον ἀπειλῶ
 ἐπὶ Πρέσβυτου ἁρχιεπισκόπου
 γεγεννημένω, σιωπῆσι ἀρπαγῆσαι
 παιδίον ἐκ τῆς λαῶ, κὴ ἔτω
 μνησθῆναι ὑπὸ ἀγγελικῆς ἰνῆς
 διδασκαλίας τὸν τρισάγιον ὕμνον·
 Ἀἴμα ὁ Θεός, ἁἴμα ἰσχυρός,
 ἁἴμα ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς.
 κὴ αὐτὸς ἐπιγραφέντος ἔστω
 παιδὶς κὴ τὸ μνησθῆναι ἀπαγγελίαι
 τῶν, ἃσαι τὸν ὕμνον ἅπαν τὸ
 πληθύνουσι, κὴ ἔτω κοπάσαι τὴν
 ἀπειλῶν. κὴ ἐν τῇ ἀγίᾳ δὲ κὴ
 μεγάλη κὴ οἰκουμένη κὴ πάτριον
 ὡνόματι, τῇ ἐν*

καλ.

καληδόνι φημί, ἕτως ὑμνηθῆναι ὀτρυσάμενον ἕτ' ὑμνος
 παρεδέδοται ἕτω γάρ τοις πεπεραγμένοις τῆς αὐτῆς ἀγίας
 σωόδου ἐμφέρεται. γέλωσ οὐκ ὄντως κ' παίγνιον, πῶ δὲ ἀγ-
 γέλων μυηθεῖσαν, κ' τῇ τῆς ἐπαγωγῆς λήξει πτωθεῖσαν,
 5 κ' τῇ πτωθῶνδε ἀγίων πατέρων σωόδω κυρωθεῖσαν, κ' βεβαιω-
 θεῖσαν, κ' πρότερον ὑπὸ τῶν σεραφίμ ὑμνηθεῖσαν τρισάχιον
 ὠδῶν, ὡς τ' τρισυποστάτῃ θεότητ' ἐμφανηκῶν, τῇ τ' κνα-
 φέως, οἷον καταπατηθῆναι ἀλόγῳ οἰήσει, κ' δῆθεν διορθω-
 θεῖναι, ὡς τῶν σεραφίμ ὑπερβάλλοντος· ἀλλ' ὡς αὐθαδείας,
 10 ἵνα μὴ λέγω τ' ἀνοίας. ἡμεῖς δὲ ἕτω φαμεν, καὶ δαίμονες
 διαρρήγνυμι· ἀλλ' ὁ θεός, ἀλλ' ἰσχυρός, ἀλλ' ἀθάνατος,
 ἐλέησον ἡμᾶς.

Περὶ τ' ἐν εἶδει κ' ἐν ἀτόμῳ θεωρημένης φύσεως
 15 καὶ διαφορᾶς, ἐνώσεώς τε καὶ σαρκώσεως, κ'
 πῶς ἐκληπτέον τὴν μίαν φύσιν τ' Θεῶ
 λόγῃ σεσαρκωμένην. ια.

Ἡ φύσις, ἢ ψιλῆ θεωρία κατανοεῖται, (καθ' ἑαυτῶν γὰρ
 20 ἔχ' ὑφέστηκεν) ἢ κοινῶς ἐν πάσαις ταῖς ὁμοειδέσιν ὑπο-
 σάσει ταύτης σιωπῆσα, κ' λέγεται ἐν τῶ εἶδει θεωρημένη
 φύσις· ἢ ὀλικῶς ἢ αὐτὴ ἐν πωσλήψει συμβεβηκότων ἐν μιᾷ
 ὑποσάσει, κ' λέγει ἐν ἀτόμῳ θεωρημένη φύσις, ἢ αὐτὴ ἕσα
 τῇ ἐν τῶ εἶδει θεωρημένη. ὁ οὐκ ὁ θεός λόγῳ σαρκωθείς, ἕτε
 25 πῶ ἐν τῇ ψιλῇ θεωρίᾳ κατανοημένῳ φύσιν ἀνέλαβεν· ἔγάρ
 σαρκῶσις τ' το, ἀλλ' ἀπάτη κ' πλάσμα σαρκώσεως. ἕτε πῶ
 ἐν τῶ εἶδει θεωρημένῳ· ἔγάρ πάσας τὰς ὑποσάσεις ἀνέλα-
 βεν, ἀλλὰ πῶ ἐν ἀτόμῳ πῶ αὐτὴν ἕσαν τῆν τῶ εἶδει ἀπαρ-

χλῆ γὰρ ἀνέλαβε Ἐ ἡμετέρῳ φυράματι, ἐκαθ' ἑαυτῷ ὑ-
 ποσᾶσαν καὶ ἄρμον χρηματίσασαν πρέπτον, καὶ ἔτως ὑπ' αὐτῆ
 προσληφθεῖσαν, ἀλλ' οὐ τῆ αὐτῆ ὑποσάσει ὑπάρξασαν. αὐτὴ
 γὰρ ἡ ὑποσάσις Ἐ Θεῶ λόγος ἐγένετο τῆ σαρκὶ ὑπόσασις, καὶ
 καὶ Ἐ τὸ ὀλόγῳ σαρκὶ ἐγένετο, ἀπρέπτως δηλαδὴ, καὶ ἡ σαρκὶς
 λόγος ἀμεταβλήτως, καὶ ὁ Θεὸς ἀνθρώπος· Θεὸς γὰρ ὁ λόγος,
 καὶ ὁ ἀνθρώπος Θεός, ἀλλὰ τὴν καθ' ὑπόσασιν ἔνωσιν. Ἰαυτὸν ἔν-
 οῦτον ἔστιν εἰπεῖν φύσιν Ἐ λόγος καὶ τὴν ἐν αὐτοῦ φύσιν· ἔτε γὰρ τὸ ἄ-
 τμιον ἡγοῦν τὴν ὑπόσασιν κυρίως καὶ μόνως δηλοῖ, ἔτε τὸ κοι-
 νὸν τῶ ὑποσάσεων, ἀλλὰ τὴν κοινῶ φύσιν ἐν μιᾷ τῶ ὑποσάσε-
 ῶν θεωρημένῳ καὶ ἐξεταζομένῳ. ἄλλο μὲν οὕτως ἐστὶν ἔνωσις, καὶ
 ἔτερον σαρκῶσις· ἡ μὲν γὰρ ἔνωσις, μόνῳ δηλοῖ τὴν συνάφειαν,
 ὡς τίς δὲ γέγονεν ἡ συνάφεια, ὅσα ἔστι· ἡ δὲ σαρκῶσις (Παυλὸν
 δ' ἐστὶν εἰπεῖν καὶ ἐνανθρώπησις) τὴν πρὸς σάρκα ἢτοι πρὸς ἀν-
 θρωπον συνάφειαν δηλοῖ· καθ' ἅπερ καὶ ἡ πύρωσις Ἐ σιδήρου, ἰσ-
 τὴν πρὸς τὸ πῦρ ἐνώσιν. αὐτὸς μὲν οὕτως ὁ μακάριος· Κλέμης
 ἐν τῆ πρὸς Σκήκονσον δούτερά ἐπιστολῇ ἐρμηνεύων τὸ, μίαν φύ-
 σιν Ἐ Θεῶ λόγος Ἐσαρκωμένῳ, ἔτω φησὶν· Εἰ μὲν γὰρ μίαν
 εἰπόντες Ἐ λόγου φύσιν, Ἐσιγήκαμεν, ὅσα ἐπενεγκόντες τὸ,
 Ἐσαρκωμένῳ, ἀλλ' οἷον ἔξω ἡθέμετες τὴν οἰκονομίαν, ἦν αὐ-
 τῶς τάχα πρὸς καὶ ὅσα ἀπίθανος ὁ λόγος, ὡς ποιημένοι ἐρωτᾶν
 εἰ μία φύσις τὸ ὅλον, πρὸς τὸ τέλος ἐν ἀνθρώποτητι, ἢ πᾶσι ὑφέ-
 σηκεν ἡ καθ' ἡμᾶς ἐσίαι; ἐπειδὴ δὲ καὶ ἡ ἐν ἀνθρώποτητι τελειό-
 της, καὶ τὴ καθ' ἡμᾶς ἐσίαις ἡ δὴ λῶσις εἰς κέκομισαι ἀλλ' Ἐ λέ-
 γειν Ἐσαρκωμένῳ, παυσάδωσαν καλαμίνῳ ῥάβδον ἐαυτοῖς
ὑποσήσαντες. Ἐν αὐτῶ μὲν οὕτως τὴν φύσιν Ἐ λόγος, ἐπὶ τῆς
 φύσεως ἔταξεν· εἰ γὰρ αὐτὴ ὑποσάσεως τὴν φύσιν παρέληφεν,
 ὅσα ἄρπον ἦν καὶ δίχα Ἐ Ἐσαρκωμένῳ Ἐ πᾶσι· μίαν γὰρ

ταυτοχρόνως γὰρ
 σημαίνει ἡ ἔνωσις,
 μαρτυρεῖται ἡ ἔνωσις

καὶ γὰρ ἡ ἔνωσις
 αὐτῶν ἡ ἔνωσις
 ἡ ἔνωσις ἡ ἔνωσις

5

10

15

20

25

ὑπόσασιν ἔθεξ λόγου ἀπολυτως λέγοντες ἔσφαλλόμεθα·
 ὁμοίως δὲ καὶ Λεόντι· ὁ Βυζάντι· ἐπὶ τῆς φύσεως τὸ ῥήτην
 ἐνόησεν, ἔκ αὐτῆ τ' ὑποσάσεως. ἐν δὲ τῇ αὐτῆς τῆς Θεοδωρήτης
 μέμψεις ἔδωτέρου ἀναθεματισμῶ ἀπολογία, οὕτω φησὶν
 5 ὁ μακάρι· κύρι· ἡ φύσις ἔλογα, ἡ γοιω ἡ ὑπόσασις,
 ὅ ἐστιν αὐτῆς ὁ λόγ· ὥστε τὸ εἰπεῖν φύσιν ἔλογα, ἔτε τὴν ὑ-
 πόσασιν μόνω Σημαίνει, ἔτε τὸ κοινὸν τ' ὑποσάσεων, ἀλλὰ τὴν
 κοινὴν φύσιν ἐν τῇ ἔλογου ὑποσάσει ὀλικῶς θεωρουμένω.
 ὅτι μὲν ἐν ἡ φύσις ἔλογα ἐσαρκώθη ἡτοι ἡνώθη Σαρκί, ἐ-
 10 ρηται, φύσιν δὲ ἔλογα παθῆσαν Σαρκί, ἐθέτω καὶ νῦν ἀκη-
 κώαμν, χριστὸν δὲ παθόντα Σαρκί, ἐδιδάχθημν· ὥστε ἔτι
 ὑπόσασιν δηλοῖ τὸ εἰπεῖν, φύσιν ἔλογα· λέιπεται τοίνω εἰ-
 15 πειν, ὅτι τὸ ἐσαρκώθαι μὲν, ἡνώθαι ἐστὶ Σαρκί, τὸ δὲ Σαρκί
 γενέθαι τ' λόγον, αὐτὴν τὴν ἔλογου ὑπόσασιν, ἀπὸ ἐπίως
 20 γενέθαι τῆς Σαρκὸς ὑπόσασιν. καὶ ὅτι μὲν ὁ Θεὸς ἀνθρώπ·
 γέγονε, καὶ ὁ ἀνθρώπ· Θεὸς, εἶρηται· Θεὸς γὰρ ἂν ὁ λόγ·,
 γέγονεν ἀμεταβλήτως ἀνθρώπ·. ὅτι δὲ ἡ Θεότης ἀνθρώπος
 γέγονεν, ἡ ἐσαρκώθη, ἡ ἐνηνθρώπησεν, ἔδαμῶς ἀκηκώαμν.
 ὅτι δὲ ἡ Θεότης ἡνώθη τῇ ἀνθρωπότητι ἐν μιᾷ τῶν αὐτῆς ὑπο-
 25 σάσεων, μεμαθήκαμν. καὶ ὅτι ὁ Θεὸς μορφῆται, ἡτοι ἔσιεται
 τὸ ἀλλότριον, ἡτοι τὸ καθ' ἡμᾶς, εἶρηται· ἐφ' ἐκάστης γὰρ τῶν
 ὑποσάσεων, τὸ Θεὸς ὄνομα τῆς·. Θεότητα δὲ ἐπὶ ὑποσάσεως
 εἰπεῖν ἔδυναμεθα· Θεότητα γὰρ τ' Πατέρα μόνον, ἡ τὸν Υἱὸν
 μόνον, ἡ μόνον τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἔκ ἀκηκώαμεν· Θεότης μὲν
 25 γὰρ τὴν φύσιν δηλοῖ, τὸ δὲ Πατὴρ τὴν ὑπόσασιν, ὡς περ καὶ ἀνθρώ-
 πότης τὴν φύσιν, Πέτρ· δὲ τὴν ὑπόσασιν. Θεὸς δὲ, καὶ τὸ
 κοινὸν τ' φύσεως Σημαίνει, καὶ ἐφ' ἐκάστης τ' ὑποσάσεων τῆς·
 παρωνύμως, ὡς περ καὶ ἀνθρώπ·. Θεὸς γὰρ ἐστὶν ὁ θείαν ἔχων
 Π 2 φύσιν

αυτάσας νεκρών. εἰ τὸ πρῶτον ἀληθῶς, καὶ τὸ δεύτερον.

- Εἰ δὲ καὶ λέγεις, ὁ πρῶτος Ἀδάμ ἐκ γῆς χοϊκός, ὁ δεύτερος Ἀδάμ ὁ κύριος ἐξ ἄρανᾶ, καὶ τὸ ἑνὸς ἀφ᾽ ἑνὸς ἐξ ἄρανᾶ, ἀλλὰ δὴλον ὡς ἐψιλὸς ἀνθρώπος ἐστίν· ἰδὲ γὰρ καὶ Ἀδάμ αὐτὸν ὠνόμασε, καὶ κύριον, τὸ ἑνωμότερον ἑνωμένων· Ἀδάμ μὲν γὰρ ἐρμηνεύεται γηγενής· γηγενής δὲ δῆλον ὅτι ἐστίν ἢ τῆ ἀνθρώπου φύσεως ἢ ἐκ χοῦς πλασθεῖσα· τὸ κύριον δὲ, τὸ θεῖας ἐξίας ἐστὶ παρασαῆκον. πάλιν δὲ φησὶν ὁ ἀπόστολος· ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ, γενόμενον ἐκ γυναικός. καὶ εἶπε
- 10 Δὲν γυναικός, ἀλλ' ἐκ γυναικός· ἐννοῦμεν ἔν τῷ θεῷ ἀπόστολος, ὡς αὐτὸς ἐστὶν ὁ μονογενὴς υἱὸς τοῦ θεοῦ καὶ θεός, ὁ ἐκ τῆς παρθένου γενόμενος ἀνθρώπος· καὶ αὐτὸς ἐστὶν ὁ ἐκ τῆς παρθένου γεννηθείς, ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ καὶ θεός, γεννηθείς δὲ ἑνωμένης, καθὸ γέγονεν ἀνθρώπος, καὶ περιπλασθέν τῷ ἀνθρώπῳ ἐνοικήσας,
- 15 ὡς ἐν προφήτῃ, ἀλλ' αὐτὸς οὐσιωδῶς καὶ ἀληθῶς γενόμενος ἀνθρώπος, ἤτοι ἐν τῇ ἑνώσει αὐτοῦ ἐψυχωμένῳ σαρκὶ ψυχῇ λογικῇ καὶ νοεῖν ἑνώσας, καὶ αὐτὸς γεγονὼς αὐτῇ ἑνώσεως· τὸ γὰρ σημαίνει τὸ γενόμενον ἐκ γυναικός· πῶς γὰρ αὐτὸς ὁ θεοῦ λόγος ὑπὸ νόμῳ γέγονεν, εἰ μὴ ἀνθρώπος
- 20 πρὸ ἡμῶν ὁμοῦσι γέγονεν; ὅθεν δικαίως καὶ ἀληθῶς θεοτόκου τὴν ἁγίαν Μαρίαν ὀνομάζομεν· τὸ γὰρ τὸ ὄνομα, ἀπαν τὸ μυστήριον τῆς οἰκονομίας σωτήριον. εἰ γὰρ θεοτόκος ἢ γεννήσασα, πάντως θεὸς ὁ ἐξ αὐτῆς γεννηθείς, πάντως δὲ καὶ ἀνθρώπος· πῶς γὰρ ἂν ἐκ γυναικός γεννηθείη θεὸς ὁ πρὸ
- 25 αἰώνων ἔχων τὴν ὑπαρξίν, εἰ μὴ ἀνθρώπος γέγονεν; ὁ γὰρ υἱὸς ἀνθρώπου, ἀνθρώπος δηλονότι· εἰ δὲ αὐτὸς ὁ γεννηθείς ἐκ γυναικός θεός ἐστιν, εἰς ἐπιδηλονότι ὁ ἐκ τοῦ πατρὸς γεννηθείς καὶ τὴν θεῖαν καὶ ἀναρχον ἐξίαν, καὶ ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἁγίων ἐκ τῆ

ὑπερ ἡμᾶς, ἀλλὰ αἰεὶ ἐκ πρώτης ὑπέξεως ἀμφω ὑπῆρξε, διὰ
 τὸ ἐξ ἀκρας συλλήψεως ἐν αὐτῷ πῶ λόγῳ τὴν ὑπαρξίν ἐσχηκέ-
 ναι. ἀνθρώπινον μὲν οὐκ ἔστι, καὶ τὴν οἰκείαν φύσιν, Θεὸς δὲ καὶ
 Θεὸν ὑπερφυῶς. ἔη δὲ καὶ τῆς ἐμψύχου σαρκὸς τὰ ἰδιώματα
 5 ἔχε· κατεδέξατο γὰρ αὐτῶν ὁ Λόγος, οἰκονομίας λόγῳ, φυ-
 σικῆς κινήσεως τάξαι, καὶ ἀλήθειαν φυσικῶς γινόμενα.

Περὶ ἰδιωμάτων τῶν δύο φύσεων. ιγ'.

- 10 Τέλειον δὲ Θεὸν ὁμολογοῦντες τὸ αὐτὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν
 Χριστὸν, καὶ τέλειον ἀνθρώπον, φαρμὴ τὸ αὐτὸν πάντα ἔχειν,
 ὅσα ὁ Πατὴρ, πλήν τῆς ἀγεννησίας, καὶ πάντα ἔχειν, ὅσα ὁ Ἀδάμ
 ὁ πρῶτος, δίχα μόνης τῆς ἀμαρτίας· ἀληθὴς ἔστι, Ὡμα καὶ ψυχῆ
 λογικῆ τε καὶ νοερά. ἔχειν δὲ αὐτὸν κατακλήτως τὸ δύο φύσει,
 15 διπλᾶ τὰ τὸ δύο φύσεων φυσικά, δύο θελήσεις φυσικάς, τὴν τε
 θεῖαν καὶ τὴν ἀνθρωπίνην, καὶ ἐνεργείας δύο φυσικάς, θεῖαν τε
 καὶ ἀνθρωπίνην, καὶ αὐτεξέστατα δύο φυσικά, θεῖον περὶ καὶ ἀνθρώ-
 πινον, καὶ σοφίαν τε καὶ γνῶσιν, θεῖαν τε καὶ ἀνθρωπίνην· ὁμοίωτος
 γὰρ ὢν τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ, αὐτεξέστως θέλει καὶ ἐνεργεῖ ὡς Θεός·
 20 ὁμοίωτος δὲ ὢν καὶ ἡμῖν, αὐτεξέστως θέλει καὶ ἐνεργεῖ ὡς ἀνθρώ-
 πος· ὁ αὐτός· αὐτοῦ γὰρ τὰ θαύματα, αὐτῶ καὶ τὰ παθήματα.

Περὶ θελημάτων καὶ αὐτεξέστῶν τοῦ Κυρίου
 ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ιδ'.

- 25 Ἐπειδὴ μὲν οὐκ δύο φύσεις εἰς Χριστῶ, δύο αὐτῶ καὶ τὰ φυσι-
 κά θελήματα, καὶ τὰς φυσικάς ἐνεργείας φαρμὴ. ἐπειδὴ δὲ
 μία τὸ δύο φύσεων αὐτοῦ ἡ ὑπόστασις, ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν φαρμὴ,
 θέλον-

θέλοντά τε κ' ἐνεργοῦντα φυσικῶς, κατ' ἄμφω τὰς φύσεις, ἐξ
 ὧν κ' ἐν αἷς κ' ἀπὲρ ἐστὶ Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν. θέλει δὲ κ' ἐνεργε-
 γεῖν, ἔδηρημένως, ἀκλήνωμένως· θέλει γὰρ κ' ἐνεργεῖ ἐν ἑκα-
 τέρα μορφῇ μετὰ τ' Πατέρου κοινωνίας. ὦν γὰρ ἡ ἕσσια ἡ αὐτῆ,
 τῶν κ' ἡ θέλησις κ' ἡ ἐνέργεια ἡ αὐτῆ· ὦν δὲ διάφορ[Ⓞ] ἡ 5
 ἕσσια, τῶν Διάφορ[Ⓞ] κ' ἡ θέλησις κ' ἡ ἐνέργεια. κ' τὸ ἀνά-
 παλιν· ὦν ἡ θέλησις κ' ἡ ἐνέργεια ἡ αὐτῆ, τῶν κ' ἡ ἕσσια ἡ
 αὐτῆ· ὦν δὲ Διάφορ[Ⓞ] ἡ θέλησις κ' ἡ ἐνέργεια, τῶν κ' ἡ ἕ-
 σσια Διάφορ[Ⓞ]. διὸ δὴ ἐπὶ μὲν Πατρός, κ' Ἰῆ, κ' ἀγίας Πνύ-
 ματ[Ⓞ] ἐκ τῆς ἰαυτότητ[Ⓞ] τ' τε ἐνεργείας κ' τ' θελήματ[Ⓞ], 10
 τὴν ἰαυτότητα τ' φύσεως ἐπιγνώσκομεν, ἐπὶ δὲ τ' θείας οἰκο-
 νομίας ἐκ τῆς διαφορᾶς τ' ἐνεργειῶν κ' τ' θελημάτων, κ' τὴν
 τ' φύσεων Διαφορᾶν ἐπιγνώσκομεν, κ' τὴν τ' φύσεων διαφορᾶν
 εἰδότες Σωμολογῶμεν κ' τὸ τῶν θελημάτων κ' ἐνεργειῶν Διά-
 φορᾶν· ὡς περ γὰρ τ' τ' αὐτῆ κ' ἐνὸς Χριστῆ φύσεων ὁ ἀριθμὸς 15
 ὁσεβῶς νοσόμενός τε κ' λεγόμεν[Ⓞ] ἔδιαίρει τὸν ἕνα Χριστὸν,
 ἀλλὰ Σωζόμεν[Ⓞ] κ' ἐν τῇ ἐνώσει παρίστησι τ' φύσεων τὴν δια-
 φορᾶν, ἔτω κ' ὁ ἀριθμὸς τ' ἔσωδῶς προσόντων τ' αὐτῆ φύσει
 θελημάτων κ' ἐνεργειῶν, (κατ' ἄμφω γὰρ τὰς φύσεις θελη-
 κὸς ἦν κ' ἐνεργητικὸς,) τ' ἡμῶν Σωτηρίας ἔδιαίρεσιν εἰσάγει 20
 μὴ γένοιτο· ἀλλὰ τὴν αὐτῶν δηλοῖ κ' μόνον, καὶ τῇ ἐνώσει,
 φυλακῆν κ' Σωτηρίαν. φυσικά γὰρ κ' ἐχ' ὑποσατικά φαμεν
τὰ θελήματα κ' τὰς ἐνεργείας· λέγω δὲ αὐτῆν τὴν θελητικὴν
κ' ἐνεργητικὴν δυνάμιν, καθ' ἣν θέλει κ' ἐνεργεῖ τὰ τε θέλοντα
κ' ἐνεργοῦντα· εἰ γὰρ ὑποσατικά δῶμεν αὐτὰ, ἕτεροθελεῖς κ' 25
ἕτεροεργεῖς τὰς τρεῖς ὑποστάσεις τ' ἀγίας τριάδ[Ⓞ]· εἶπειν αἰαγ-
καθ' ἡσόμεθα. Ἰστέον γὰρ ὡς ἔταυτόν ἐστι, θέλει κ' πῶς
θέλει· τὸ μὲν γὰρ θέλει φύσεως, ὡς περ κ' τὸ ὄραν· πᾶσι
γὰρ

γάρ ανθρώποι πρόσεσι. τὸ δὲ πῶς θέλειν, ἢ φύσεως, ἀλλὰ τὴν
 ἡμετέρας γνώμης, ὡς περὶ καὶ τὸ πῶς ὄραν, καλῶς ἢ κακῶς· ἢ
 γάρ πάντες ἀνθρώποι ὁμοίως θέλουσιν, καὶ ὁμοίως ὄρωσι. Ἔπο
 δε καὶ ἐπὶ τῶν ἐνεργειῶν δώσομεν· τὸ γὰρ πῶς θέλειν, πῶς ὄραν,
 πῶς ἐνεργεῖν, ἴσος ἐστὶ τῷ θέλειν καὶ ὄραν καὶ ἐνεργεῖν κινήσεως,
 μόνῳ τῷ κεκρημένῳ προσόν, καὶ τῶν ἄλλων αὐτῶν, καὶ πῶς κοινῶς
 λεγομένην διαφορᾶν, χωρίζον. λέγει οὖν τὸ μὴ ἀπλῶς θέλειν
 θέλησις, ἢ τοι ἡ θελητικὴ δύναμις, λογικὴ ἔσα ὄρεξις καὶ θέ
 λημα φυσικόν· τὸ δὲ πῶς θέλειν, ἢ τοι τὸ τῆ θελήσει ὑποκεί
 10 μνον, θελητὸν καὶ θέλημα γνώμικόν. θελητικὸν δὲ ἐστὶ, τὸ
 πεφυκὸς θέλειν, οἷον, θελητικὴ ἐστὶν ἡ θεία φύσις, ὡσαύτως καὶ
 ἡ ἀνθρωπίνη· θέλων δέ ἐστιν ὁ κεκρημένῳ τῆ θελήσει, ἢ τοι ἡ
 ὑπόστασις, οἷον ὁ Πέτρος. ἐπειδὴ τίνυναι εἰς μὴ ὁ κριτὸς, καὶ
 15 αὐτῶν ἢ ὑπόστασις, εἰς καὶ ὁ αὐτὸς ἐστὶν ὁ θέλων θεϊκῶς τε καὶ
 ἀνθρωπίνως· ἐπειδὴ δὲ δύο φύσεις ἔχει θελητικὰς ὡς λογικὰς,
 (παῦ γὰρ λογικὸν θελητικὸν τε καὶ αὐτεξέχον,) δύο θελήσεις
 ἢ τοι θελήματα φυσικὰ ἐπ' αὐτῶν ἐρῶμεν· θελητικὸς γὰρ ἐστὶν ὁ
 αὐτὸς κατ' ἀμφω τὰς αὐτῶν φύσεις· πῶς γὰρ φυσικῶς ὄνυπαρχα
 20 σαι ἡμῖν θελητικὴν δύναμιν ἀέλαβε. καὶ ἐπειδὴ εἰς ἐστὶν ὁ κρι
 τὸς, καὶ ὁ αὐτὸς ὁ θέλων κατ' ἑκατέρωθεν φύσιν, τὸ αὐτὸ θέλησον
 λέξομεν ἐπ' αὐτῶν, ἔχῃ ὡς μόνον θέλοντ. ἀ φυσικῶς ὡς θεὸς
 ἢ θελεν, (καὶ γὰρ θεότητ) τὸ θέλειν φαγεῖν, καὶ πιεῖν, καὶ τὰ λοι
 25 αῦτα·) ἀλλὰ καὶ τὰ ζωτικὰ τῆ ἀνθρωπίνης φύσεως, ὅσα ὄνυ
 πᾶσιν ἡ γνώμης, ἀλλ' ὄνυ ιδιότητι τῶν φύσεων· τότε γὰρ ταῦτα φυ
 30 σικῶς ἢ θελεν, ὅτε ἡ θεία αὐτῶν θέλησις ἢ θελε, καὶ παρεχώρει
 τῆ σαρκὶ πάχειν καὶ πράττειν τὰ ἴδια. Ὅτι δὲ φυσικῶς πρὸς
 εἶ τῶν ἀνθρώπων ἡ θέλησις, ὄνυ αὐτῶν δὴ ἴλον· ὑπεξαιρουμένης
 τῆ θείας, ἢ τοι αἰδὴ ζωῆς εἰσιν, ἡ φυλική, ἡ αἰσθητικὴ, ἡ νοερά·

ἢ τοι ἡ
 ὑπόστασις
 οἷον ὁ Πέτρος
 ἐπειδὴ τίνυναι
 εἰς μὴ ὁ κριτὸς
 καὶ ὁ αὐτὸς
 ἐστὶν ὁ θέλων
 θεϊκῶς τε καὶ
 ἀνθρωπίνως
 ἐπειδὴ δὲ δύο
 φύσεις ἔχει
 θελητικὰς ὡς
 λογικὰς
 (παῦ γὰρ
 λογικὸν
 θελητικὸν
 τε καὶ
 αὐτεξέχον)
 δύο θελήσεις
 ἢ τοι
 θελήματα
 φυσικὰ
 ἐπ' αὐτῶν
 ἐρῶμεν
 θελητικὸς
 γὰρ ἐστὶν
 ὁ αὐτὸς
 κατ' ἀμφω
 τὰς αὐτῶν
 φύσεις
 πῶς γὰρ
 φυσικῶς
 ὄνυπαρχα
 σαι ἡμῖν
 θελητικὴν
 δύναμιν
 ἀέλαβε
 καὶ ἐπειδὴ
 εἰς ἐστὶν
 ὁ κριτὸς
 καὶ ὁ αὐτὸς
 ὁ θέλων
 κατ' ἑκατέρωθεν
 φύσιν
 τὸ αὐτὸ
 θέλησον
 λέξομεν
 ἐπ' αὐτῶν
 ἔχῃ ὡς
 μόνον
 θέλοντ
 ἀ φυσικῶς
 ὡς θεὸς
 ἢ θελεν
 (καὶ γὰρ
 θεότητ)
 τὸ θέλειν
 φαγεῖν
 καὶ πιεῖν
 καὶ τὰ λοι
 αῦτα
 ἀλλὰ καὶ
 τὰ ζωτικὰ
 τῆ ἀνθρωπίνης
 φύσεως
 ὅσα ὄνυ
 πᾶσιν
 ἡ γνώμης
 ἀλλ' ὄνυ
 ιδιότητι
 τῶν φύσεων
 τότε γὰρ
 ταῦτα
 φυσικῶς
 ἢ θελεν
 ὅτε ἡ
 θεία
 αὐτῶν
 θέλησις
 ἢ θελε
 καὶ παρεχώρει
 τῆ σαρκὶ
 πάχειν
 καὶ πράττειν
 τὰ ἴδια
 Ὅτι δὲ
 φυσικῶς
 πρὸς
 εἶ τῶν
 ἀνθρώπων
 ἡ θέλησις
 ὄνυ αὐτῶν
 δὴ ἴλον
 ὑπεξαιρουμένης
 τῆ θείας
 ἢ τοι
 αἰδὴ
 ζωῆς
 εἰσιν
 ἡ φυλική
 ἡ αἰσθητικὴ
 ἡ νοερά

ἢ τοι ἡ
 ὑπόστασις
 οἷον ὁ Πέτρος
 ἐπειδὴ τίνυναι
 εἰς μὴ ὁ κριτὸς
 καὶ ὁ αὐτὸς
 ἐστὶν ὁ θέλων
 θεϊκῶς τε καὶ
 ἀνθρωπίνως
 ἐπειδὴ δὲ δύο
 φύσεις ἔχει
 θελητικὰς ὡς
 λογικὰς
 (παῦ γὰρ
 λογικὸν
 θελητικὸν
 τε καὶ
 αὐτεξέχον)
 δύο θελήσεις
 ἢ τοι
 θελήματα
 φυσικὰ
 ἐπ' αὐτῶν
 ἐρῶμεν
 θελητικὸς
 γὰρ ἐστὶν
 ὁ αὐτὸς
 κατ' ἀμφω
 τὰς αὐτῶν
 φύσεις
 πῶς γὰρ
 φυσικῶς
 ὄνυπαρχα
 σαι ἡμῖν
 θελητικὴν
 δύναμιν
 ἀέλαβε
 καὶ ἐπειδὴ
 εἰς ἐστὶν
 ὁ κριτὸς
 καὶ ὁ αὐτὸς
 ὁ θέλων
 κατ' ἑκατέρωθεν
 φύσιν
 τὸ αὐτὸ
 θέλησον
 λέξομεν
 ἐπ' αὐτῶν
 ἔχῃ ὡς
 μόνον
 θέλοντ
 ἀ φυσικῶς
 ὡς θεὸς
 ἢ θελεν
 (καὶ γὰρ
 θεότητ)
 τὸ θέλειν
 φαγεῖν
 καὶ πιεῖν
 καὶ τὰ λοι
 αῦτα
 ἀλλὰ καὶ
 τὰ ζωτικὰ
 τῆ ἀνθρωπίνης
 φύσεως
 ὅσα ὄνυ
 πᾶσιν
 ἡ γνώμης
 ἀλλ' ὄνυ
 ιδιότητι
 τῶν φύσεων
 τότε γὰρ
 ταῦτα
 φυσικῶς
 ἢ θελεν
 ὅτε ἡ
 θεία
 αὐτῶν
 θέλησις
 ἢ θελε
 καὶ παρεχώρει
 τῆ σαρκὶ
 πάχειν
 καὶ πράττειν
 τὰ ἴδια
 Ὅτι δὲ
 φυσικῶς
 πρὸς
 εἶ τῶν
 ἀνθρώπων
 ἡ θέλησις
 ὄνυ αὐτῶν
 δὴ ἴλον
 ὑπεξαιρουμένης
 τῆ θείας
 ἢ τοι
 αἰδὴ
 ζωῆς
 εἰσιν
 ἡ φυλική
 ἡ αἰσθητικὴ
 ἡ νοερά

δημιουργίας, ὡς ἀκαλῆς, ἠφθονήσας ἡμῖν, τὸ κατ' αὐτῷ θεο-
 πείας, ἡμᾶς μὲν τὸ παντελῆς ἀποσερῶν θεοραπείας, εἰαυτὸν δὲ
 κατὰ πάθος ὄντα δεικνύς, τὰ μὴ θέλειν, ἢ τὰ μὴ δυνάσασθαι
 τελείως σώζειν. ἀδύατον δὲ, ἐν τῇ σωφίᾳ τὸν ἑκ τῶν δύο θελη-
 ματίων λέγειν, ὡς περὶ ἐκ τῶν φύσεων σωφίᾳ τὸν ὑπόστασιν
 πρώτου μὲν, ὅτι αἰσωθέσεις, τῶν ἐν ὑπόστασει ὄντων, καὶ ἐπὶ
 ἐπὶ τῷ λόγῳ, καὶ ἐκ ἰδίῳ θεωρουμένων, εἰσὶ δότερον δὲ, ὅτι
 εἰ τὸ θελημάτων καὶ ἐνεργειῶν σωφίᾳσι λέξομεν, καὶ τῶν ἄλλων
 φυσικῶν ἰδιωμάτων σωφίᾳσι εἰπεῖν ἀναγκασιόσμεθα, τοσοῦτον
 10 ἀκτίστῃ καὶ ἔκτιστο, ἔσονται καὶ ἔσονται, καὶ τῶν τοιαύτων
 πῶς δὲ καὶ ἔκ τῶν θελημάτων σωφίᾳσι θελημα προσαγο-
 ρούθησεται; ἀδύατον γὰρ τὸ σωφίᾳσι, τὸ τῶν σωφίᾳσι
 τῶν ὀνομάζεσθαι προσηγορίαν εἰπεῖν καὶ τὸ ἐκ τῶν φύσεων, σω-
 φίᾳσι φυσίᾳσι προσαγορεύομεν, καὶ οὐχ ὑπόστασιν. ἔν δὲ καὶ
 15 εἰ ἐν σωφίᾳσι θελημα ἐπὶ χειρὶ λέξομεν, θελημα ἔσται Πα-
 τὸς αὐτὸν χωρίζομεν· ἔσται σωφίᾳσι τὸ ἔσται Πατὸς θελημα
 λείπεται τοίνυν εἰπεῖν μόνον τὸ ὑπόστασιν ἔσται χειρὶ σωφί-
 του καὶ κοινῶν ὡς περὶ τῶν φύσεων, αὐτῶ καὶ τῶν φυσικῶν αὐτῶ
 γνώμῳ δὲ καὶ προαίρεσιν ἐπὶ ἔσται Κυρίου λέγειν ἀδύατον, εἰ-
 20 περικυρτολεκτὴν βεβούμεθα· ἡ γνώμη γὰρ, μετὰ τὸ ἔσται περι-
 ἔσται ἀγνοουμένου ζητήσιν καὶ βεβούμεθαι, ἢ τοι βουλή καὶ κρίσιν,
 πρὸς τὸ κατὰ ἐπὶ διαθέσει, μετὰ ἢ ἢ προαίρεσις ἐκ λεγομένη
 καὶ αἰσθημένη πρὸς ἔσται ἐτέρου τὸ ἔσται· ὁ δὲ Κύριος οὐ φίλος ὢν
 ἀνθρώπου, ἀλλὰ καὶ θεός, καὶ πάντα εἰδὼς, ἀνευδὴς σκέψεως
 25 καὶ ζητήσεως καὶ βουλῆς ὑπῆρχε καὶ κρίσεως, καὶ φυσικῶς τῆντε
 πρὸς τὸ καλὸν εἶχεν οἰκείωσιν, καὶ τὸ πρὸς τὸ κακὸν ἀποτρέ-
 ωσιν. ἔσται γοῦν καὶ Ἡσαΐας φησὶν, ὅτι πρὶν ἠγνώσκειν τὸ παιδίον
 παρελέσθαι πονηρὰ, ἐκ λέξε) τὸ ἀγαθόν· διότι πρὶν γινῶσκειν

Handwritten marginal notes in the left margin, including the word 'ἀδύατον' (impossible) and other Greek terms.

Handwritten marginal notes in the right margin, including the word 'ἀδύατον' (impossible) and other Greek terms.

Περὶ ἐνεργειῶν τῷ ἐν τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ. ιε΄.

Δ τό δὲ καὶ πρὸς ἐνεργείας φημὲν ἐπὶ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ
 χριστῷ· εἶχε γὰρ ὡς μὲν θεὸς καὶ τῷ Πατρὶ ὁμοούσιος ὁμοί-
 5 ὡς τῷ θείῳ ἐνεργεῖαν, καὶ ὡς ἀνθρώπος γενόμενος καὶ ἡμῖν ὁ-
 μοούσιος, τὴν ἀνθρωπίνης φύσεως τῷ ἐνεργεῖαν. Ἰστέον δὲ
 ὡς ἄλλο ἐστὶν ἐνεργεῖα, καὶ ἄλλο ἐνεργητικόν, καὶ ἄλλο ἐνεργημα, καὶ
 ἄλλο ὁ ἐνεργῶν· ἐνεργεῖα μὲν οὐκ ἐστὶν, ἡ δραστική καὶ ἐσιώδης
 τῆς φύσεως κίνησις· ἐνεργητικόν δὲ, ἡ φύσις ἐξ ἧς ἡ ἐνεργεῖα
 10 πρᾶξις· ἐνεργημα δὲ, τὸ τῆς ἐνεργείας ἀποτελεσμα· ἐνεργῶν
 δὲ, ὁ κερημενόμενος τῇ ἐνεργείᾳ, ἥτοι ἡ ἐκπόσασις. λέγεται δὲ
 καὶ ἡ ἐνεργεῖα, ἐνεργημα, καὶ τὸ ἐνεργημα, ἐνεργεῖα, ὡς καὶ τὸ
 κτίσμα, κτίσις· ἐπεὶ γὰρ φημὲν, πᾶσα ἡ κτίσις, τὰ κτίσμα-
 τα δηλοῦντες. Ἰστέον ὡς ἡ ἐνεργεῖα, κίνησις ἐστὶ, καὶ ἐνεργεῖν
 15 μᾶλλον ἢ ἐνεργεῖν, καθάως φησὶν ὁ Θεολόγος Γρηγόριος, ὅτι τῷ
 περὶ τῆς ἀγίας Πνεύματος λόγῳ· εἰ δὲ ἐνεργεῖα ἐστὶν, ἐνεργηθῆ-
 σεται δηλονότι καὶ ὁσὶ ἐνεργήσει, καὶ ὁμοίως τῷ ἐνεργηθῆναι,
 παύσεται. Δεῖ δὲ γινώσκειν, ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ ζωὴ ἐνεργεῖα ἐστὶ,
 καὶ ἡ πρώτη τῆς ζωῆς ἐνεργεῖα· καὶ πᾶσα ἡ τῆς ζωῆς οἰκονομία, ἥτε
 20 θρησκευτικὴ καὶ αἰσθητικὴ, ἡ γουμ φυτικὴ, καὶ ἡ καθ' ὁρμὴν κίνησις,
 ἡ γουμ αἰσθητικὴ, καὶ ἡ νοερά καὶ ἡ αὐτεξέστητος κίνησις· διωάμεως
 δὲ ἀποτελεσμα, ἡ ἐνεργεῖα. εἰ οὐκ αὐτὰ πάντα θεωρεῖμεν ἐν
 τῷ χριστῷ, ἀλλὰ καὶ ἀνθρωπίνῳ ἐνεργεῖαν ἐπ' αὐτῷ φησομεν.
 ἐνεργεῖα λέγεται, τὸ πρῶτον ἐν ἡμῖν βιωσόμενον νόημα· καὶ
 25 ἐστὶν ἀπλή καὶ ἀχετὸς ἐνεργεῖα, τῆς νῆς καθ' αὐτὸν ἀφανῶς τῶν
 ἴδια νοήματα προβαλλομένου· ὡς χωρὶς ἐδὲ νοῦς ἐν κληθείῃ
 δικαίως· λέγεται δὲ πάλιν ἐνεργεῖα, καὶ ἡ διὰ τὴν ἀποφορὰν τῆς
 λόγου φανέρωσις καὶ ἐξάπλωσις τῶν νενοημένων· αὐτὴ δὲ ἐκ ἑνὸς

ἀχετός ἐστὶ καὶ ἀπλή, ἀλλ' οὐ χέσει θεωρημένη, ἐκ νοημάτων
 καὶ λόγου ζητηθεμένη. καὶ αὐτὴ δὲ ἡ χέσις ἣν ἔχει ὁ ποιῶν
 πρὸς τὸ γινόμενον, ἐνέργειά ἐστι καὶ αὐτὸ τὸ ἀποτελέμενον, ἐνέρ-
 γεια λέγεται. καὶ τὸ μὲν ἐστὶ ψυχῆς μόνης, τὸ δὲ ψυχῆς σώματι
 κεχρημένης, τὸ δὲ Σώματι νοερώς ἐψυχωμένον, τὸ δὲ, ἀπο-
 τέλεσμα· ὁνοῦς γὰρ θεωρησῶν τὸ ἐσόμενον, ἔτω Διὰ τὰ
 Σώματι ἐργάζεσθαι. τὸ ψυχῆς τοίνυν ἐστὶν ἡ ἡγεμονία· κεχρη-
 γὰρ καὶ ὡς ὄργανον τῷ Σώματι, ἀγασσάμενος καὶ ἰδιώσασθαι· ἐτέρα
 δὲ ἐστὶν ἡ Σώματι ἐνέργεια ἀγομένου ὑπὸ τῆς ψυχῆς καὶ
 κινουμένου· τὸ δὲ ἀποτέλεσμα, τὸ μὲν Σώματι, ἡ αἴφῃ καὶ ἡ
 κρατῆσις, καὶ ἡ Σώματι ποιούμενα οἰονεὶ περὶ ἐξέλιξις, τὸ δὲ ψυχῆς ἡ
 νομὴν οἰονεὶ μόρφωσις καὶ σχηματισμός. ἔτω καὶ περὶ τὴν Κρείσιν
 ἡμῶν ἰσοῦσθαι χεῖρας, ἡ μὲν τῶν θανάτων διώσις, τὸ θεότητι
 αὐτῶν ὑποῦσθαι ἐνέργεια· ἡ δὲ χειρουργία καὶ τὸ φελέσθαι καὶ τὸ εἰ-
 πῆναι, φέλω, καθαρὸς τῆς, τὸ ἀνθρωπότητι αὐτῶν ὑποῦσθαι
 ἐνέργεια. ἀποτέλεσμα δὲ, τῆς μὲν ἀνθρωπίνης, ἡ τῶν ἀσθενῶν
 κλάσις, τὸ ἀκῆσαι τὸ λεπρὸν, τὸ φέλω· τὸ δὲ φέλω, ὁ τὸ ἀσθενῶν
 πληθυσμός, καὶ ἡ τὸ λεπρὸν καθαίρει· δι' ἀμφοτέρων γὰρ, Διὰ
 τὴν ψυχικῆς ἐνέργειας καὶ τὸ Σώματος, μίαν καὶ τὴν αὐτὴν Συ-
 γενῆ καὶ ἰσὴν ἐνεδείκνυτο αὐτῶν τῶν φέλων ἐνέργειαν. ὡς περὶ γὰρ
 τὰς φύσεις ἠνωμένας γινώσκοντες καὶ τὴν ἐν ἀκλήλας ἐχέσας πε-
 ριχώρησιν καὶ τῶν ἰσῶν διαφορὰν ἐκ ἀνένεμεθα ἀλλὰ καὶ ἀριθ-
 μῶμεν καὶ ἀδιαρέτῃς ταύτας γινώσκοντες, ἔτω καὶ τὸ φελέσθαι
 καὶ τὸ ἐνέργειαν καὶ τὸ Σώματι γινώσκοντες, καὶ τὸ ἀσθενῶν ἐπι-
 γινώσκοντες, καὶ ἀριθμῶμεν, καὶ διαίρεισιν ἐκ εἰσάγωγῃ· ὅν πρόπον
 γὰρ ἡ φέλω, καὶ τὸ φέλω, καὶ μεταβολῆν τὸ οἰκείας ἐπέπονθε φύ-
 σεως, τὸν αὐτὸν πρόπον καὶ τὸ φέλω καὶ ἡ ἐνέργεια καὶ τὸ φέλω,
 καὶ τῶν οἰκείων ἐκ ἐξέλιξις ὄρων· εἰς γὰρ ἐστὶν ὁ τὸ κακῆσθαι ὡς,

καὶ ἕως καὶ κείως ἦτοι θεϊκῶς καὶ ἀνθρωπίνως θέλων καὶ ἐνεργῶν. δύο τοίνυν τὰς ἐνεργείας ἐπὶ χειρῶν λέγειν ἀναγκαῖον, Διὰ τὸ διπλὸν τῆς φύσεως· ὡν γὰρ ἡ φύσις παρεκπλαγμένη, τέτλων διάφορος ἢ ἐνέργεια, καὶ ὡν ἡ ἐνέργεια παρεκπλαγμένη, ἴστων ἢ φύσις Διάφορος. καὶ τὸ ἀνάπαλιν· ὡν ἡ φύσις ἡ αὐτὴ, τέττων καὶ ἡ ἐνέργεια ἡ αὐτὴ, καὶ ὡν ἡ ἐνέργεια μία, τέττων καὶ ἡ εἶσα μία καὶ τὰς θεηγόρους πατέρας. ἀνάγκη τοίνυν δυοῖν θάτερον, ἢ μίαν ἐνέργειαν ἐπὶ χειρῶν λέγοντας, μίαν λέγειν καὶ πλὴν εἶσαν, ἢ, εἴπερ τὸ ἀληθείας ἐχόμεθα, καὶ δύο τὰς εἰσας διαγγε-

10 λικῶς τε καὶ πατρικῶς ὁμολογηθῆναι, δύο καὶ τὰς ἐνεργείας καταλήλως αὐτοῖς ἐπομένως σιωμομολογεῖν· ὁμοῦσι γὰρ ὡν τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ καὶ πλὴν θεότητα, ἴσσι εἶσαι καὶ κατ' ἐνεργειαν· ὁμοῦσι δὲ ὡν ἡμῖν ὁ αὐτὸς καὶ πλὴν ἀνθρωπότητα, ἴσσι εἶσαι καὶ κατ' ἐνεργειαν. φησὶ γοῦν ὁ μακάριος Γρηγόριος ὁ Νυσα-

15 τιστὴν ἐπίσκοπος· ὡν ἡ ἐνέργεια μία, τέττων πάντως καὶ ἡ δυνάμις ἡ αὐτὴ· πᾶσα γὰρ ἐνέργεια, δυνάμει ἐστὶν ἀποτέλεσμα· ἀδύνατον δὲ ἀκτίσθαι καὶ κτισθῆναι φύσεως μίαν φύσιν, ἢ δυνάμιν, ἢ ἐνέργειαν εἶναι· εἰ δὲ μίαν χειρῶν πλὴν ἐνεργειαν εἴποιμεν, τῇ εἰ λόγου θεότητι προσάψομεν τῆς νοερᾶς ψυχῆς τὰ πάθη,

20 φόβον φημί καὶ λύπην καὶ ἀγωνίαν· εἰ δὲ λέγοιεν, ὡς περὶ τῆς ἀγίας τριάδος διαλεγόμενοι οἱ πατέρες οἱ ἄγιοι ἔφασαν, ὡν ἡ εἶσα μία, τέττων καὶ ἡ ἐνέργεια μία, καὶ ὡν Διάφορος ἡ εἶσα, τέττων Διάφορος καὶ ἡ ἐνέργεια, καὶ ὡς ἐχρῆ τὰ τὴν θεολογίαν ἐπὶ πλὴν οἰκονομίαν μεταίεγειν, ἐρῶμεν, εἰ ἐπὶ τῆς θεολογίας μόνον

25 εἶρη) τοῖς πατέρας, καὶ ἐκείνῃ καὶ μετὰ τὴν σαρκώσιν τὴν ἐνεργείαν ὁ υἱὸς τῷ Πατρὶ τὴν αὐτῆς, ἐδὲ τῆς αὐτῆς εἶσαι εἰσας· τίμη δὲ ἀπονεμῶμεν, τὸ, ὁ Πατήρ μὲν ἕως ἀρῆ ἐργάζεσθαι, καὶ γὰρ ἐργάζομαι, καὶ ἂν ἐλέγη τὸν Πατέρα ποιουῦντα, ταῦτα καὶ ὁ υἱὸς ὁμοίως

Σ ποιῆ,

ποιᾷ, καὶ εἰ ἐμοὶ ἢ πισθύετε, τοῖς ἔργοις με πισθύσατε, καὶ τὰ
 ἔργα, ἃ ἐγὼ ποιῶ, μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ, καὶ ὡς περὶ ὁ Πατὴρ ἐ-
 γείρει τὸς νεκροὺς καὶ ζωοποιεῖ, ἔτω καὶ ὁ υἱὸς ὡς θέλει, ζωοποιεῖ.
 Ταῦτα γὰρ πάντα οὐ μόνον ὁμοούσιον καὶ μετὰ τῶν σαρκῶν τῶν
 Πατρὶ δέκνυσιν αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ τὴν αὐτῆς ἐνεργείας. καὶ πάλιν, 5
 εἴη περὶ τὰ ὄντα πρόνοια ἢ μόνον Πατρὸς καὶ ἁγίας Πνεύματος,
 ἀλλὰ καὶ ἡ υἱὸς ἐστὶ καὶ μετὰ τῶν σαρκῶν, ἐνεργεῖα δὲ ἡ αὐτῆς ἐστίν,
 ἄρα καὶ μετὰ τῶν σαρκῶν τὴν αὐτῆς ἐστὶν ἐνεργείας τῶν Πατρῶν.
 εἰ δὲ ἐκ τῶν θαυμάτων τῆς αὐτῆς οὐσίας ὄντα τῶν Πατρῶν τὸν
 Χριστὸν ἐγνωμεν, ἐνεργεῖα δὲ Θεῶν τυγχάνει τὰ θαύματα, ἀ- 10
 ρα καὶ μετὰ σαρκῶν τῆς αὐτῆς ἐνεργείας ἐστὶ τῶν Πατρῶν· εἰδὲ
 μία ἐνεργεῖα τὴν Θεοτήτων αὐτῶν καὶ τὴν σαρκὸς αὐτῶν, σμύθεται
 ἕσται· καὶ ἕσται ἡ ἑτέρας ἐνεργείας παρὰ τὸν Πατέρα, ἢ καὶ ὁ Πα-
 τὴρ συνθέτε ἐνεργείας ἕσται· εἰ δὲ σμυθέτου ἐνεργείας, δη-
 λονότι καὶ φύσεως. εἰ δὲ εἴποιεν, ὅτι τῇ ἐνεργείᾳ πρόσωπον Συν- 15
 ευσάγεται, ἐροῦμεν, ὅτι εἰ τῇ ἐνεργείᾳ πρόσωπον σμυσα-
 γεται, κατὰ τῶν ὀυλοῦν ἀντιστροφῶν, καὶ τῶν προσώπων ἐνερ-
 γεια σμυσασάθησεται· καὶ ἔσονται, ὡς περὶ τρία πρόσωπα, ἢ τοὶ
 ἑσασάσεις τὴν ἁγίαν τριάδα, ἔτω καὶ τρεῖς ἐνεργεῖαι, ἢ ὡς περὶ
 μία ἢ ἐνεργεῖα, ἔτω καὶ ἐν πρόσωπον καὶ μία ἑσασάσεις· οἱ δὲ 20
 ἄλλοι πατέρες συμφώνως εἰρήκασιν, τὰ τῆς αὐτῆς οὐσίας, καὶ
 τὴν αὐτῆς εἰνὴ ἐνεργείας. ἔτι δὲ, εἰ τῇ ἐνεργείᾳ πρόσωπον Συνει-
 σάγεται, οἱ μήτε μίαν μήτε δύο χεῖρας τὰς ἐνεργείας λέγειν
 Θεασίσαντες, ἔτε οὐ πρόσωπον αὐτῶν λέγειν, οὔτε δύο προσέ-
 ταξαν. καὶ ἡ τὴν πεπυρακτωμένην δὲ μαχαίρας, ὡς περὶ αἱ φύ- 25
 σεις σμύζονται ἔτε πυρὸς καὶ ἡ σιδήρου, ἔτω καὶ δύο ἐνεργεῖαι, καὶ
 τὰ τούτων ἀποτελέσματα· ἔχει μὲν γὰρ ὁ μὲν σιδήρου τὸ τμη-
 τικόν, τὸ δὲ πῦρ τὸ καυσικόν. καὶ ἡ τομὴ μὲν, τὴν σιδήρου ἐνερ-
 γείας

γείας ἐστὶν ἀποτελεσμα· ἡ δὲ καύσις, τῆς Ἑ πυρὸς· καὶ σώζεται
 τὸ ἴσ των Διάφορον, ὅτι τῆ κεκαυμένη τομῆ, καὶ ἐν τῆ ἰετρημέ-
 νη καύσει, εἰ καὶ μήτε ἡ καύσις τῆς τομῆς δίχα γίνοντο μετὰ
 πῶ ἐνωσι, μητε ἡ τομῆ δίχα τὸ καύσεως, καὶ ἔτε Διὰ τὸ διττὸν
 5 τὸ φυσικῆς ἐνεργείας, δύο πεπυρακτωμέναις μαχαίρας φανερῶς,
 ἔτε Διὰ τὸ μοναδικὸν τὸ πεπυρακτωμένης μαχαίρας, σύγχυ-
 σιν τῆς ἐσιώδους αὐτῶν Διαφορᾶς ἐργαζόμεθα· οὕτω καὶ ἐν τῶ
 κλεισῶ, τὸ μὲν θεότητῳ αὐτῶ, ἡ θεία καὶ παντοδύναμῳ ἐ-
 νέργεια, τὸ δὲ ἀνθρωπότητῳ αὐτῶ, ἡ καθ' ἡμαῶς· ἀποτελεσμα
 10 δὲ τὸ μὲν ἀνθρωπίνης, τὸ κρητηθῶσαι πῶ χεῖρα τὸ παιδὸς καὶ
 ἐλκυθῆναι, τὸ δὲ θείας, ἡ ζωοποίησις· ἄλλο γὰρ ἔτε, κακῆνο
 ἔτερον, εἰ καὶ ἀλλήλων ἀχώριστοι ὑπαρχασιν ἐν τῆ θεανδρικῆ
 ἐνεργείᾳ· εἰδὲ Διὰ τὸ μίαν εἶναι πῶ Ἑ κυρία ὑπόστασι, μία
 ἔσαι καὶ ἡ ἐνέργεια, Διὰ τὴν μίαν ὑπόστασι μία ἔσαι καὶ ἡ ἐσία·
 15 καὶ πάλιν· εἰ μίαν ἐνέργειαν ἐπὶ Ἑ κυρίου εἵπομεν, ἡ θείαν
 ταύτην λέξομεν, ἡ ἀνθρωπίνην, ἡ ἑτετέραν· ἀλλ' εἰ μὲν θείαν,
 Θεὸν μόνον αὐτῶν γυμνὸν τὸ καθ' ἡμαῶς ἀνθρωπότητῳ· λέξο-
 μεν· εἰ δὲ ἀνθρωπίνην, ψιλὸν αὐτῶ ἀνθρωπον ἐλασφημήσομεν·
 εἰδὲ ἑδὲ θείαν ἑδὲ ἀνθρωπίνην, ἑδὲ Θεὸν ἑδὲ ἀνθρωπον, ἑδὲ
 20 τῶ Πατρὶ ἑδὲ ἡμῖν ὁμοίασιν· ὅτι γὰρ τὸ ἐνώσεως, ἡ καθ' ὑπό-
 στασι ταυλότης γέγονεν· καὶ μὴν δὲ καὶ ἡ διαφορὰ τῶ φύσεων ἀνή-
 ρηται· τὸ δὲ διαφορᾶς σωζομένης τῶ φύσεων, σωθήσονται δη-
 λαδὴ καὶ αἰτούτων ἐνεργεῖαι· καὶ γὰρ ἐστὶ φύσις ἀνενεργητῳ· εἰ
 μία ἔτε θεωτότα κλεισῶ ἡ ἐνέργεια, ἡ κησῆ ἔσαι, ἡ ἀκησῆ·
 25 μέσον γὰρ τούτων ἐκ ἔστιν ἐνέργεια, ὡσπερ οὐδὲ φύσις· εἰ οὐκ
 κησῆ, κησιῶ μόνω δηλώσει φύσιν· εἰ δὲ ἀκησῆ, ἀκησον μόνω
 χαρᾶ κησιῶ ἐσία· δεῖ γὰρ πάντως κατὰ κησῆ τῶ φύσεων
 εἶναι τὰ φυσικὰ· ἀδύνατον γὰρ ἐπιπῆς φύσεως ὑπαρξῆν εἶναι·

ἢ δὲ καὶ φύσιν ἐν ἐργείᾳ, ἢ τῶν ὀκτὸς ὑπαρχοῦσι· καὶ δὴλον, ὅτι
 ἢ τε εἶναι, ἢ τε γινώσκεισθαι τὴν φύσιν διωκτὸν, ἀλλ' οὐ καὶ φύσιν
 ἐνεργείας· δι' ἧν γὰρ ἐνεργεῖ ἕκαστος, τὴν οἰκείαν φύσιν πιστεύ-
 ται· ὅπερ ἐπιμὴν τρεπόμενον· εἰ μίαν χρῆσθαι ἢ ἐνέργειαν, ἢ αὐτὴν
 τῆς θεῶν καὶ ἀνθρώπων ποιητικῆς· ἐδὲν δὲ τῶν ὄντων ἐν τοῖς καὶ
 φύσιν μένον, τὰ ἐναντία ποιεῖν δύναται· ἢ γὰρ τὸ πῦρ ψύχει καὶ
 θερμαίνει, ἐδὲ ξηραίνει καὶ ὑγραίνει τὸ ὕδωρ· πῶς οὐκ ὁ φύσει
 ἂν θεός, καὶ φύσει γινόμενος ἀνθρώπων, ταῖς θαύμαται καὶ
 τὰ πάθη μιᾶς ἐνεργείας ἀπετέλεσεν; εἰ οὐκ ἀνέλαβεν ὁ χρυσοῦς
 νοῦν ἀνθρώπων, ἢ γουὶ ψυχῶν νοεραῖ τε καὶ λογικῶν, διανοη- 10
 θήσεται πάντως, καὶ αἰεὶ διανοηθήσεται· ἐνέργεια δὲ νοῦ, ἢ
 διάνοια· ἀρχὴ καὶ κατὰ ἀνθρώπων ἐνεργηὶς ὁ χρυσοῦς καὶ αἰεὶ ἐνε-
 ργηὶς· ὁ δὲ παύσοφος καὶ μέγας ἀγιός· Ἰωάννης ὁ χρυσοῦς ὁμοίως
 ἐν τῇ ἐρμηνείᾳ τῶν πράξεων, δεύτερῳ λόγῳ, ἔτι φησὶν· ὅτι αἱ
 ἡσ ἀμαρτίαι, καὶ τὸ πάθος αὐτῶν πράξιν καλέσας· ἐν τῷ γὰρ τὰ 15
 πάντα παθεῖν, ἐποίησε τὸ μέγα καὶ θαυμαστὸν ἐκείνου ἔργον, τὸν
 θάνατον καταλύσας, καὶ τὰ ἄλλα πάντα ἐργασάμενος· εἰ πᾶ-
 σα ἐνεργεία, φύσει ἢ ἐκείνου ὁρίσσει κίνησις, ὡς οἱ περὶ
 ταῦτα δεινοὶ διεληφασί, πᾶς φύσιν ἡσ εἶδεν ἀκίνητον; ἢ παν-
 τελῶς ἀνεέργητον; ἢ ἐνεργείαν ὄρηκεν οὐ φυσικῆς διωκτέ- 20
 ως ὑπαρχοῦσα κίνησιν; μίαν δὲ φυσικῶν τῶν ἐνεργείαν θεῶν
 καὶ ποιήματος, ἢ καὶ ἡσ ὄφρων δόξιν καὶ τὸ μακάριον κύριον
 λον, ἐδὲ ζωοποιεῖ τὸν Λάζαρον ἢ ἀνθρώπινον φύσιν, ἐδὲ δακρύ-
 ει ἢ θεϊκῆς ἐξέστα· τὸ μὲν γὰρ δάκρυον, τὸ ἀνθρώπότητος ἴδιον,
 ἢ δὲ ζωὴ, τὸ ἐνυποστάτου ζωῆς· ἀλλ' ὁμοίως κοινῶς ἀμφοτέρων 25
 ἕκαστα, ἀλλ' ὅτι ταῦτα τὸ ὑποστάσεως· εἰς μὲν γὰρ ἐστὶν ὁ χρυ-
 σοῦς, καὶ ἐν αὐτῷ τὸ πρόσωπον, ἢ τὸ ὑπόστασις· ἀλλ' ὁμοίως ἔχει
 δύο φύσεις τὴν θεότητα καὶ τῆς ἀνθρώποτητα αὐτῷ· ὅτι μὲν
 οὐκ

οὐδ' ἑθεότητος ἢ δόξα φυσικῶς περιῖστα, ἑκατέρου κοινή Διὰ
 τὴν ἑποσάσεως ἐγένετο ταυτότητα, ἔκ δὲ τῆ σαρκός, τὰ τα-
 πεινὰ ἑκατέρω κοινὰ· εἰς γὰρ ἐστὶ καὶ ὁ αὐτὸς ὁ ἕτερος καὶ κείνο ὡν,
 ἦτοι Θεὸς καὶ ἀνθρώπου, καὶ ἕτερος αὐτὸς τὰ τε τῆ θεότητος καὶ τὰ τῆ
 ἀνθρωπότητος. τὰς μὲν γὰρ θεοσημίας, ἡ θεότης ἐργάζεταιτο,
 ἀλλ' ἕτερον τῆ σαρκός· τὰ δὲ ταπεινὰ, ἡ σαρξ, ἀλλ' ἕχωρίς
 τῆ θεότητος· καὶ παχύση γὰρ τῆ σαρκί, σωτημένη ὡς ἡ θε-
 ότης, ἀπαθείας Διὰ μένσασα, καὶ τὰ πάθη ἔκτελεσσα τὰ σωτή-
 ρια, καὶ ἐνεργήση τῆ ἑτερολογίας θεότητι, σωτημένοι ὡς ὁ ἅγιος
 10 νῆς, νοῦν καὶ εἰδῶς τὰ τελεσμένα. ἦ μὲν οὖν οἰκείων ἀσχημά-
 των, ἡ θεότης τῶ σώματι μεταδίδωσιν, αὐτὴ δὲ τῆ σαρκός
 παθῶν Διὰ μένει ἀμέτοχος· ἕτερος ὡς περ Διὰ τῆ σαρκός ἡ θε-
 ότης ἕτερολογίας ἐνήργει, ἕτερος καὶ Διὰ τῆ θεότητος ἡ σαρξ αὐτὴ
 ἐπαχεν· ὄργανον γὰρ ἡ σαρξ τῆ θεότητος ἐρημαίησεν. εἰ καὶ
 15 τοίνυν ἕτερος ἀκρας συλλήψεως ἐδ' ὀνομαζόμενον ὡς ἑκατέ-
 ρας μορφῆς, ἀλλ' ἕτερος περὶ τῶν αἰσθητῶν ἕτερος πρῶτος
 ἑκατέρως μορφῆς γεγονῶσιν, ὅμως αὐτὰ ἀπὲρ ἀχωρίτως γε-
 γέννηται κατ' ἕτερον τρόπον συγχέομεν· ἀλλὰ τί, ποίας εἰν
 μορφῆς, ἔκ τῶν ἔργων ποιότητος ἀποφανόμεθα. ἐνεργεῖ
 20 τοίνυν ὁ Χριστὸς κατ' ἑκατέραν αὐτὴν τῶ φύσεων, καὶ ἐνεργεῖ
 ἑκατέρω φύσει ἐν αὐτῶ, μετὰ τῆ Πατέρου κοινωνίας· ἕτερος λό-
 γος κατεργαζόμενος ἀπὲρ ἐστὶ ἕτερος λόγος Διὰ τὴν αὐθεντίαν καὶ ἐ-
 ξεσίαν τῆ θεότητος ὅσα εἰν ἀρχικά καὶ βασιλικά, ἕτερος δὲ σώ-
 ματος ἔκτελειωσας ὅσα εἰν τῆ σώματος ὡς τὸ βέλημα ἕτερος
 25 ἐνωθέντος αὐτῶ λόγος, ἕτερος καὶ γέγονεν ἰδιον· οὐ γὰρ ἀφ' ἑαυτῶ
 ὡς τὰ φυσικά πάθη τὴν ὁρμὴν ἐποιεῖτο, ἕτερος αὐτῶ ἔκ τῶ λυ-
 πηρῶν ἀφορμὴν καὶ παραίτησιν, ἡ τὰ ἕτερον προσωπίπτοντα ἐπα-
 χεν, ἀλλ' ἐκινήσας τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆ φύσεως, ἕτερος λόγος θε-

λογοῦ

Πρὸς τοὺς λέγοντας εἰ δύο φύσεων ἢ ἐνεργειῶν
ὁ ἄνθρωπος, ἀνάγκη ἐπὶ χειρὶ τρεῖς φύσεις, καὶ
τοσαύτας λέγειν τὰς ἐνεργείας. 15.

Ὅ μὲν καθ' ἕκαστα ἄνθρωπος ἐκ δύο συγκαίμενος φύσεων, 5
ψυχῆς τε καὶ σώματος, καὶ ταύταις ἀμεταβλήτως ἔχων ἐν
ἑαυτῷ, δύο φύσεις εἰκότως λεχθήσεται· ζῶει γὰρ ἐκατέρων
καὶ μετὰ πῶ ἐνώσειν, πῶ φυσικῶ ἰδιότητι· ἔτε γὰρ τὸ σῶμα ἀ-
θάνατον ἀλλὰ φθαρτὸν, ἔτε ἡ ψυχὴ θνητὴ ἀλλὰ ἀθάνατος·
ἔτε τὸ σῶμα ἀόρατον, ἔτε ἡ ψυχὴ ζωηκοῖς ὀφθαλμοῖς ὁ- 10
ρατὴ· ἀλλ' ἡ μὲν λογικὴ καὶ νοερά καὶ ἀσώματος, τὸ δὲ παχύτε
καὶ ὄρατον καὶ ἄλογον. καὶ μίας δὲ φύσεως τὰ κατ' ἐσίαν αὐτῆ
διακείμενα· καὶ μίας ἀρα ἐσίαν ψυχῆς τε καὶ σώματος. καὶ πάλιν
εἰ ζῶον λογικὸν θνητὸν ὁ ἄνθρωπος, πᾶς δὲ ὄρατος· τὸ ὑποκει- 15
μένων φύσεων ἐστὶ δηλωτικόν, καὶ ταῦτων δὲ καὶ τὸ τὴν φύσεως λόγον
τὸ λογικὸν τῷ θνητῷ, οὐκ ἀρα μίας φύσεως εἶη ὁ ἄνθρωπος
κατὰ τὸ ἕξι οἰκείῃ ὁρισμῷ κανόνα. εἰ δὲ λέγοιτο ποτε μίας φύ-
σεως ὁ ἄνθρωπος, αὐτὴ ἕξι εἶδος τὸ τὴν φύσεως παραλαμβάνει
ὄνομα, λεγόντων ἡμῶν ὅτι καὶ διακρίθη ἄνθρωπος ἀνθρώπου 20
κατὰ ἴνα φύσεως διαφορὰν, ἀλλὰ πῶ αὐτῷ ζῦσασιν ἔχοντες
πάντες οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἐκ ψυχῆς ζωηκοῖς καὶ σώματος,
καὶ δύο ἕκαστος φύσεις τελουῦτες, ὑφ' ἑνα πάντως ὁρισμῶν ἀ-
νάγοι, καὶ ἔτι παράλογον ἔτι, ὁ ποτε καὶ πάντων τὴν κησῶν ὡς
γενητῶν, μίαν φύσιν ὁ ἱερός Ἀθανάσιος ἔφησεν ἐν τῷ κατὰ
τὸ βλασφημοῦτων τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον λόγῳ ἐτωσίλεγων· ὅτι 25
δὲ αὐτὸ τὴν κησῶν ἐστὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ ἄλλο μὲν παρά τῷ
τὸ γενητῶν φύσιν, ἰδίον δὲ τὴν θεότητα, ἔχει πάλιν ζωηκοῖς
καὶ γὰρ, ὁ κοινῶς καὶ ἐν πολλοῖς θεωρεῖται, οὐ τινὶ μὲν πλέον
ἡνί.

ἡνι δὲ ἐλάττων ἑσάρχων, ἕσια ὀνομάζεται. ἐπεὶ οὐκ πᾶς ἀν-
 θρώπων ἐκ ψυχῆς ἐστὶ ζωπεθεμένος καὶ σώματι, κατὰ τὸ
 μία φύσις τῶν ἀνθρώπων λέγει. ἔστι δὲ τὸ ἕσος ἀσέως τῶν κυρίων
 καὶ λέγειν διωάμεθα μίαν φύσιν αἴτε γὰρ φύσεις ζωζουσι καὶ
 μετὰ τῶν ἐνώσων ἐκάστη τῶν φυσικῶν ιδιοτήτων, καὶ εἶδον χρυσῶν
 5 οὐκ ἐστὶν ὄρεϊν· ἕ γὰρ ἐγένετο ἀλλοῦ χρυσός, ἐκ θεότητος τε
 καὶ ἀνθρώποτητος, θεός τε καὶ ἀνθρώπων ὁ αὐτός. καὶ πάλιν
 ἕστος ἐστὶ τὸ κατ' εἶδον τῶν ἀνθρώπων οὐ, καὶ τὸ κατ' ἕσσαν ψυ-
 χῆς τε καὶ σώματι ἐν τῷ μὲν γὰρ κατ' εἶδον τῶν ἀνθρώπων οὐ,
 πῶς οὐκ ἅσι τοῖς ἀνθρώποις ἀπαρραξίαν ὀνδείκνυται, τὸ δὲ
 10 κατ' ἕσσαν ψυχῆς τε καὶ σώματι οὐ, αὐτὸ τὸ εἶναι αὐτῶν λυ-
 μαίνεσθαι, εἰς ἀνπαρξίαν αὐτὰ παντελῆ ἄγον. ἡ γὰρ τὸ οὐ εἰς πῶς
 τῶν ἑτέρων μεταποιηθήσεται ἕσσαν, ἢ ἐξ ἑτέρων ἑτέρον γενήσεται
 καὶ ἀμφοτέρω τραπήσονται, ἢ ἐπὶ τῶν ἰδίων ὄρων μένοντα, δύο
 φύσεις ἔσονται· ἕ γὰρ τῶν κατ' ἕσσας λόγων τὸ σῶμα τῶν ἀ-
 15 σωμάτων. οὐκ ἀνάγκη τοίνυν ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων μίαν φύσιν λέ-
 γοντας· ἕ δὲ τὸ ταυτὸν τῆς ἐσώδους ποιότητος ψυχῆς τε καὶ
 σώματι, ἀλλὰ δὲ τὸ ἀπαρραξίαν τῶν ἕσων τὸ εἶδον ἀναγο-
 μένων ατόμων, μίαν καὶ ἐπὶ χρυσῶν φύσιν λέγειν, ἔνθα εἶδον
 περιεκτικὸν ποσῶν ἕσων ἕσων ἐκ ἔσων. ἔστι δὲ πᾶσα ζω-
 20 θεσις ἐκ τῶν προσεχῶς ζωπεθέντων ζωπεθεῖσθαι λέγεται.
 ἕ γὰρ λέγομεν τὸ οἶκον ἐκ γῆς καὶ ὕδατι ζωπεθεῖσθαι, ἀλλ'
 ἐκ πλίνθων καὶ ξύλων· ἐπεὶ ἀνάγκη καὶ τὸν ἀνθρώπον λέγειν ἐκ
 πέντε τοῦλάχιστον συγκεῖσθαι φύσεων, ἕκ τε τῶν πωσῶν σοι-
 χείων καὶ ψυχῆς ἕτω καὶ ἐπὶ τῶν κυρίων ἢ μὲν ἰσοῦ χρυσῶν ἕ τὰ
 25 μέρη τῶν μερῶν σκοπεῖσθαι, ἀλλὰ τὰ προσεχῶς ζωπεθέντα θεό-
 τητά τε καὶ ἀνθρώποτητα. ἔτι δὲ εἰδύο φύσεις τῶν ἀνθρώπων λέ-
 γοντες, πρῆς φύσεις ἐπὶ χρυσῶν λέγειν ἀναγκαῖα νομέσθαι.

ἢ ὑμεῖς ἐκ δύο φύσεων τὸν ἀνθρώπον λέγοντες, ἐκ τριῶν τὸν
 κρείττον δογματίσητε φύσεων, ὁμοίως ἢ περὶ ἐνεργειῶν κα-
 τὰ πηλον γὰρ ἀνάγκη τῇ φύσει πλὴν ἐνεργεῖαν εἶναι. ὅτι δὲ δύο
 φύσεων ὁ ἀνθρώπος λέγεται τε ἢ ἔστι, μάρτυς ὁ θεολόγος
 Γρηγόριος, φύσεις μὲν γὰρ δύο φάσκων, θεὸς ἢ ἀνθρώπος, 5
 ἐπεὶ ἢ ψυχὴ ἢ σῶμα. ἢ ἐν τῷ περὶ βαπτίσματος δὲ λό-
 γῳ, τοιαύδε φησὶ διττῶν δὲ ὄντων ἡμῶν ἐκ ψυχῆς ἢ σώμα-
 τος, ἢ τὸ μὲν ὁρατὴς τὸ δὲ ἀόρατος φύσεως, διττὴ ἢ ἡ κά-
 θαρσις δι' ὕδατος ἢ πνεύματος.

Περὶ τοῦ τεθεώθαι τὴν φύσιν τῆς Κυρίας Καρκός,
 ἐν τῷ θέλημα. 15.

Χρὴ εἰδέναι, ὡς ἔκατὰ μεταβολῶν φύσεως, ἢ προπλὴν, ἢ
 ἀποίωσιν, ἢ σύγχυσιν, ἢ σαρκὸς τῆς Κυρίας τεθεώθαι λέγε- 15
 ται, ἢ ὁμόθεος ἢ θεὸς γενέσθαι, ὡς φησιν ὁ θεολόγος Γρη-
 γόριος. ὡν τὸ μὲν ἐθέωσε, τὸ δὲ ἐθεώθη. ἢ φερῶ λέγειν,
 ὁμόθεος ἢ ἀνθρώπου γενέσθαι τὸ κρείσσον, ἢ θεὸν τὸ κρεί-
 σσον. ταῦτα γὰρ ἐκ μεταβολῶν φύσεως ἀλλὰ ἢ πλὴν οἰκο-
 νομίαν, ἔνωσιν πλὴν κατ' ἐπίστασιν λέγω, κατ' ἡμῶν ἀδιασπάστως 20
 τῷ θεῷ λόγῳ ἢ πλὴν ἐν ἀλλήλαις τῶν φύσεων περιχώρησιν.
 ὡς φησὶν ἢ πλὴν τῆς σιδήρου πύρωσιν. ὡς περὶ γὰρ πλὴν ἐνανθρώ-
 πησιν χωρὶς μεταβολῆς ἢ τροπῆς ὁμολογοῦμεν, ἔτω ἢ πλὴν
 θεώσιν γενέσθαι τὸ σαρκὸς δοξάζοντι. οὔτε γὰρ διότι ὁ λόγος
 σαρκὸς ἐγένετο, τὸ ὅρων ἐξέστη τὸ οἰκείας θεότητος, ἔτε τὸ προσόν- 25
 των αὐτῆς θεοπρεπιῶν ἀνχημάτων. οὔτε μὲν ἢ σαρκὸς θεοθεΐ-
 σα, τὸ οἰκείας ἐτέραπυ φύσεως, ἢ τῆς αὐτῆς φυσικῶν ιδιωμάτων.
 μεμενήκασι γὰρ ἢ μετὰ πλὴν ἔνωσιν, αἵτε φύσεις ἀσύμφυρτοι,

5 καὶ αὐτῶν ἰδιότητες ἀλώβητοι. ἡ δὲ ἕκαστος σαφὲς τὰς θείας
 ἐνεργείας ἐπλάττει, Δεῖ τὴν πρὸς τὸν λόγον ἀκραιφνεστάτην
 ἔνωσιν, ἥτοι τὴν καθ' ὑπόστασιν, ἕδαμῶς ἢ κατὰ φύσιν ἰδίῳν
 10 ὑπόστασα ἐκπλῶσιν· ἕως κατ' οἰκείαν ἐνεργείαν ἀλλὰ Δεῖ
 τὸν ἠνωμένον αὐτῆ λόγον, τὰ θεῖα ἐνήργει, ἕκαστου δι' αὐτῆς
 τὴν οἰκείαν ἐνδεικνυμένα ἐνεργείαν· καίει μὲν γὰρ ὁ πεπυρω-
 κτωμένῳ σιδήρῳ ἢ φυσικῶ λόγῳ τὴν καιρικῶν κερτημένους
 ἐνεργείαν, ἀλλ' ἔκ τῆς πρὸς τὸ πῦρ ἐνώσεως ἕκαστο κερτημένος.
 ἡ αὐτὴ τοιαυτοῦ ἔννηται ἢ δι' αὐτῶν, καὶ ζωοποιὸς Δεῖ τὴν
 15 πρὸς τὸν λόγον καθ' ὑπόστασιν ἔνωσιν· ὁμοίως καὶ τὴν ἕκαστου
 ματῶν θεώσιν, ἕως μεταβληθείσης τῆ φυσικῆς κινήσεως,
 λέγομεν, ἀλλ' ὡς ἠνωμένης καὶ θεῖα αὐτῆ καὶ παντοδύαμῳ θε-
 λήματι καὶ γεγονότῳ θεῖα ἐνανθρωπήσαντῳ θελήματι. ὅθεν
 20 θεῖων μὲν λαθεῖν οὐκ ἐδωκῆθη δι' αὐτῶν ἀδοκῆσαντος ἕκαστου
 λόγου δεῖξθῆναι ἐν αὐτῶν ἀληθῶς ὑπαρχόντων τῶ ἀφ' ἐνὸς ἕκαστου
 ἀνθρωπίνου θελήματος· θεῖων δὲ τὴν ἕκαστου λεπρῶ ἐνήργησε κά-
 θαρσιν, Δεῖ τὴν πρὸς τὸ θεῖον θελήματι ἔνωσιν. ἰστέον δὲ
 ὡς ἡ θεώσις τῆ φύσεως καὶ ἕκαστου θελήματῳ, ἐμφαντικώτατον καὶ
 25 δεικτικώτατον ἐστὶ τὸ τε δύο φύσεων καὶ τὸ δύο θελημάτων· ὡς-
 περ γὰρ ἡ πύρωσις ἢ μεταβάλλει τὴν ἕκαστου πυρωθέντῳ φύσιν εἰς
 τὴν ἕκαστου πυρὸς, ἀλλὰ δηλοῖ τό, τε πυρωθέν καὶ τὸ πυρῶσαν, καὶ ἕκ-
 ἐνὸς ἀλλὰ δύο ἐστὶ δηλωτικόν, ἕκαστου καὶ ἡ θεώσις οὐ μίαν φύσιν
 ἀποτελεῖ σῶφρον, ἀλλὰ τοῖς δύο καὶ τὴν καθ' ὑπόστασιν ἔνωσιν.
 30 Φησὶ γοῶν ὁ θεολόγῳ Γρηγόριῳ· ὡν τὸ μὲν ἐθέωσε, τὸ δὲ
 25 ἐδέωθη· ὡν γὰρ εἰπὼν, καὶ τὸ μὲν καὶ τὸ δὲ, δύο ἐδέξεν.

Handwritten notes in a cursive script at the bottom of the page, likely a commentary or marginalia. The text is partially obscured and difficult to read due to its slant and overlapping with the printed text.

... ἀναστάντων τῶν ἀδελφῶν ἀνέλαβεν ἑαυτὸν ἕως ἵνα ἀναστῆται ἰσχυρῶς
... ἔλαβεν ἑαυτὸν ἕως ἵνα ἀναστῆται ἰσχυρῶς
... ἔλαβεν ἑαυτὸν ἕως ἵνα ἀναστῆται ἰσχυρῶς
... ἔλαβεν ἑαυτὸν ἕως ἵνα ἀναστῆται ἰσχυρῶς

ΙΩΑΝ. ΤΟΥ ΔΑΜΑΣ.

Ἐπι περὶ θελημάτων καὶ αὐτεξουσιῶν, νοῶντες, **ΚΑΙ ΓΝΩΣΕΩΝ, ΚΑΙ ΣΟΦΙΩΝ.** **III.**

Ἐσον τέλειον ἢ ἀνθρώπον τέλειον λέγοντες τὸν Χριστὸν, πάν-
τως πάντα δώσωμεν ταῖς ἑ Πατρός φυσικά, ταῖς τῆς μη-
τρὸς γέγονε γὰρ ἀνθρώπου, ἵνα τὸ νικηθὲν νικήσῃ. ἐκ αὐ-
θιμάτου γὰρ ἡ οὐκ ἔστιν ἀνθρώπου, ἀλλ' ἡ οὐκ ἔστιν ἀνθρώπου

ἀλλ' ἡ ἐγκλημάτου τῆς τυραννοῦς ἰσχύος, ἀνθρώπου νι-
κήσαν ἢ ἐπὶ Θεῷ βιασθέντι. αὐτὸν οὖν τὸν πεσόντα, νικη-
τῶ ἀναδείξει βελήθει οὐκ ἀνθρώπου Θεὸς καὶ φιλάνθρωπος,
ἀνθρώπου γίνεται, τῶ ὁμοίῳ τῶ ὁμοίον ἀνακαλέμεν. ὅτι δὲ

λογικὸν καὶ νοερὸν ζῶον ὁ ἀνθρώπου, οὐδεὶς αὐτερεῖ πῶς οὐκ
γένετον, εἰ σάρκα ἀψυχὸν ἢ ψυχὴν ἀνοῦν ἔλα-
βεν, ἢ τὸ γὰρ ἀνθρώπου. τί δὲ καὶ τὸ ὀκνηθροπῆσεως ἀπ-
ώμεθα, ἢ πρωτοπαθήσαντος μὴ ζωσσομένης, μηδὲ τῆς σω-

αὐθιμάτου ἀνακατακλιμένους τε καὶ νεκρωμένους; τὸ γὰρ
ἀπερὶ ληπτον ἀθεράττον· ἀναλαμβάνει τοίνυν ὅλον τὸ ἀν-
θρώπου καὶ τὸ τῆς καλίσου, ἐπὶ ἀρρωστίαν πεσόν, ἵνα ὅλη
πῶ σωτηρίαν χαρίσῃ. νῆς δὲ ἀσοφῶς ἐσημιμένος γνώσεως

ἐκ αὐτῆς ποτέ· εἰ γὰρ ἀνένεργητῶ καὶ ἀκίνητῶ, καὶ ἀνυπαρ-
κῶ πάντως. τὸ οὖν κατ' ἐκόντα ἀνακατακλιμένῶ ὁ
Θεὸς λόγῶ, γέγονεν ἀνθρώπος· τί δὲ τὸ κατ' ἐκόντα, εἰ μὴ
ὁ νοῦς; τὸ κρεῖττον οὐκ παρὶς, τὸ χεῖρον ἀπέλαβε; νῆς γὰρ ἐν

μεταχίμῳ ἐπὶ Θεῷ καὶ σαρκὸς, τὸ μὲν ὡς σπυρίσκῶ, ἢ Θεῷ δὲ
ὡς εἰκόν. νῆς οὖν νοῦ μίγνυται, καὶ μεπτύει νῆς Θεῷ καθα-
ροῦ καὶ σαρκὸς παχύτητι· εἰ γὰρ ψυχὴ ἀνοῦ ὁ κύριος
ἀπέλαβεν, ἀλόγως ζῶς ψυχὴ ἀπέλαβεν. εἰ δὲ σάρκα γενέσθαι

ὡς σαρκὸς ἀνοῦ καὶ σαρκὸς ἀνοῦ καὶ σαρκὸς ἀνοῦ καὶ σαρκὸς ἀνοῦ
καὶ σαρκὸς ἀνοῦ καὶ σαρκὸς ἀνοῦ καὶ σαρκὸς ἀνοῦ καὶ σαρκὸς ἀνοῦ
καὶ σαρκὸς ἀνοῦ καὶ σαρκὸς ἀνοῦ καὶ σαρκὸς ἀνοῦ καὶ σαρκὸς ἀνοῦ
καὶ σαρκὸς ἀνοῦ καὶ σαρκὸς ἀνοῦ καὶ σαρκὸς ἀνοῦ καὶ σαρκὸς ἀνοῦ

εισμῶ τῶ Σώματι, καὶ φυσικῶ Συμπάθειαν παθοῦσα ἡ τῆ
 κυρίας ψυχῆ, ὡς ἀληθῶς ἀνθρώπου γενομένη κατ' Ὀδοκίαν
 αὐτῆ, αὐτῆς τῆ θείῃ νόρωθεισα θελήματι τῆ θανάτου κατα-
 θαρρεύεται. ἐπειδὴ γὰρ ὁ αὐτὸς ὁλοκλήρῃ θεὸς μετὰ τῆ ἀνθρώ-
 πότητος αὐτῆ, καὶ ὁλος ἀνθρώπος μετὰ τῆ αὐτῆ θεότητος, αὐτὸς 5
 ὡς ἀνθρώπος ἐν ἑαυτῇ καὶ δι' ἑαυτῆ, ὑπέταξε τὸ ἀνθρώπινον τῆ
 Θεῷ καὶ Πατρὶ, τύπον ἡμῖν ἑαυτὸν ἀριστον καὶ ὑπογραμμὸν δι-
 δῶν, καὶ ὑπόηκον τῆ Πατρὶ γέγονεν. αὐτεξουσίως δὲ ἡθελε τῆ
 θείῃ καὶ τῆ ἀνθρώπινῃ θελήματι· πάσι γὰρ λογικῇ φύσει, παν-
 τως ἐμπέφυκε τὸ αὐτεξουσίον θελημα· εἰς τὴν γὰρ ἔξει τὸ λογικόν 10
 μὴ αὐτεξουσίως λογιζομένη; τί μὲν γὰρ φυσικῶ ὄρεξιν, καὶ τοῖς
 ἀλόγοις ζώοις ὁ δημιουργὸς ἐπέσπειρε, ὡς ἑστῆσιν τῆς οἰκείας
 φύσεως ἠναγκασμένως αὐτὰ ἀγούσαν· λόγου γὰρ ἀμοιροῦν-
 τα, ἐδιδῶνται ἀγειν, ἀλλ' ἀγεται ὑπὸ τῆς φυσικῆς ὀρέξεως.
 ὁθεν ἅμα εἰ ὄρεξις γένηται, ὁθεν καὶ ἡ ὡς πῶς τὴν προῆξιν ὀρμη· 15
 ἔστι γὰρ λόγῳ ἡ βελῆ ἡ σκέψις ἡ κρίσις ἡ κρη· ὁθεν ἔτε ὡς ἀρε-
 τῶν μελιότα ἐπαινέει καὶ μακαρίζει, ἔτε ὡς κακίαν προήκοντα
 κολάζεται. ἡ δὲ λογικῇ φύσει, ἔχει μὲν τὴν φυσικῶ ὄρεξιν κί-
 νουμένῳ, ὑπὸ δὲ τῆ λόγου ἀγομένῳ τε καὶ ῥυθμιζομένῳ, ἵπτι
 τῆ φυλασσόντων τὴν φύσιν· τῆ γὰρ λόγου τὸ προτέρημα, τὸ 20
 ἐστίν, ἡ αὐτεξουσίος θελήσις· ἢ ἵνα φυσικῶ ἐν τῆ λογικῶ φα-
 μεν κίνησιν. διὸ καὶ ὡς ἀρίστῳ μελιότα, ἐπαινέει καὶ μακαρίζει·
 καὶ ὡς κακίαν μελιότα κολάζεται. ὡς τε ἡθελε μὲν αὐτεξουσίως
 κινημένη ἡ τῆ κυρίας ψυχῆ, ἀλλ' ἐκείνα αὐτεξουσίως ἡθελεν, ἢ
 ἡ θεία αὐτῆ θελήσις ἡθελε θέλει αὐτῆ· ἔστι γὰρ νόηματι τῆ 25
 λόγου ἡ σὰρξ ἐκινεῖτο· καὶ Μωσῆς γὰρ καὶ πάντες οἱ ἄνθρωποι, νό-
 ματι θείῳ ἐκινουῦντο, ἀλλ' ὁ αὐτὸς εἰς ὡν θεὸς τε καὶ ἀνθρώπος,
 κατὰ τε τὴν θείαν καὶ τὴν ἀνθρώπινον ἡθελε θέλησιν. διὸ οὐ

επομένῃ ἔχουσα ἐν αὐτῇ. σὰλλα γὰρ οὐκ ἔλαβε καὶ ἐπέστησεν. ἐσθλὸν
 γὰρ ἡσυχαστὴν αὐτὴν ἔσθλῳ γὰρ θεῷ. ἀλλ' αὐτὸς τὰ ἐξ ἑαυτῆς ἐπέστησεν.
 αὐτὸς ἐπέστησεν ἡσυχαστῶν. θεῶν γὰρ οὐκ ἐπέστησεν ἀλλ' ἐπέστησεν αὐτὸν.

γνώμη, φυσικὴ δὲ μάλλον διώκει, αἱ δύο ἔκκεινται θελήσεις
 διέφερον ἀλλήλων· ἡμῶν γὰρ θεία αὐτὴ θελήσεις, ἀναρχότες καὶ
 παντεργὸς ὡς ἐπομένῃ ἔχουσα τὴν διώκειν, καὶ ἀπαθείας· ἡ δὲ
 ἀνθρωπίνῃ αὐτὴ θελήσεις, ἀπὸ χροῆς τε ἤρξατο, καὶ αὐτὴ τὰ φυ-
 σικὰ καὶ ἀδιόβλητα πάθη ἐπέμεινε. καὶ φυσικῶς μὲν, ἐπαν-
 τοδιώματος ὡς· ὡς δὲ ἔθεε λόγος ἀληθῶς καὶ κατὰ φύσιν γενο-
 μένη, καὶ παντοδιώματι.

Περὶ τῆς θεανδρικῆς ἐνεργείας. ιθ'.

10

Οὐ μακάριον Διονύσιον, καινὴν ἵνα θεανδρικῶς ἐνεργῆται
 φήσας τὸν κερῶν ἡμῶν πεπολιτωμένον, ἐκ ἀναρχῶν τὰς
 φυσικὰς ἐνεργείας, μίαν ἐνεργῆται ἔκ τε τῆς ἀνθρωπίνης καὶ τῆς
 θείας γεγενημένῃ φησίν· (ἔτω γὰρ αὐτὴ καὶ μίαν φύσιν ἐπιποιμεν
 15 καινὴν οὐκ θείαστε καὶ ἀνθρωπίνης γεγενημένῃ· ὧν γὰρ ἐνεργ-
 γειαμία, τέτων καὶ ἡ εἰς αἰῶνα μία, καὶ τὰς ἀγίας πατέρας) ἀλλὰ
 θέλων δ᾿ ἔχει τὸ καινὸν καὶ ἀπόρρητον τρόπον τῶν φυσικῶν
 ἔκκεινται ἐνεργῆται οὐκ φανείας, τὸ ἀπόρρητῶν τρόπων τῆς εἰς
 ἀλλήλα τῆς ἔκκεινται φύσεων περιχωρήσεως, περὶ φόρου καὶ πᾶν
 20 καὶ ἀνθρώπων αὐτὴ πολιτεία, ξένην καὶ παράδοξον καὶ τῆς φύσεως
 τῶν ὄντων ἀγνωστον, καὶ τὸν τρόπον τῆς πᾶν ἀπόρρητον ἐνωσιν
 ἀνιδόσεως· ἔτι γὰρ διηρημένας φανῶν τὰς ἐνεργείας, ἐδὲ διηρη-
 μένως ἐνεργῆσαι τὰς φύσεις, ἀλλ' ἠνωμένως ἐκάστην μετὰ τῆς
 θατέρω κοινωρίας ἐνεργῆσαι ἔθ' ὅπερ ἴδιον ἐχρηκεν. ἔτι γὰρ
 25 τὰ ἀνθρώπινα ἀνθρωπίνως ἐνήργησεν· οὐ γὰρ ψιλὸς ἦν ἀν-
 θρωπῶν. ἔτι τὰ θεία, καὶ θεὸν μόνον· ἔτι γὰρ ὡς γυμνὸς θεός,
 ἀλλὰ θεὸς ὁμοῦ καὶ ἀνθρώπων· ὡς περὶ γὰρ τῶν φύσεων, καὶ τῶν
 ἐνωσιν, καὶ τῶν φυσικῶν διαφορῶν ἐπισημαίνα, ἔτι καὶ τῆς φυσι-
 κῶν

ἀναρχῶν
 ἐπέστησεν

εἰ μετὰ τῆς
 κύριως
 ἀποκεννοσῆ
 τῶν καίρις

ἐπέστησεν ἀναρχῶν
 ἐπέστησεν

ἀλλ' ἠνωμένως
 ἀλλ' ἠνωμένως

κών θελημάτων τε ἡ ἐνεργειῶν. ἰσέον τοιγαροῦν, ὡς ἔπι
 κυρεῖ ἡ μὲν ἰσὲ χρεῖς ποτὲ μὲν, ὡς ἔπι τὸ δύο φύσεων τὸ λό-
 γον ποιούμεθα, ποτὲ δὲ, ὡς ἐφ' ἐνός προσώπου· ἡ ἔτι δὲ κακεί-
 νο, εἰς μίαν ἀναφέρει) ἔννοιαν· αἱ γὰρ δύο φύσεις εἰς ἐστὶ χρεῖς·
 ἡ ὁ εἰς χρεῖς δύο φύσεις ἐστὶ. ταυτὸν οὖν ἐπὶ εἰπεῖν ἐνεργεῖ
 ὁ χρεῖς καθ' ἑκατέραν τὴν αὐτῆς φύσεων, ἡ ἐνεργεῖ ἑκατέρα
 φύσις ἐν τῷ χρεῖ, μετὰ τῆς σαπέρος κοινωνίας. κοινωνεῖ τοίνυν
 ἡ μὲν θεία φύσις τῇ σαρκὶ ἐνεργεσθῆ, ἀλλὰ τὸ εὐδοκία τῆς θείας
 θελήσεως παραχωρεῖσθαι πάσχειν ἡ πράττειν τὰ ἴδια, ἡ ἀλλὰ
 τὸ πῶς ἐνεργεῖται τῆς σαρκὸς πάντως εἶναι σαπέρων· ὅπερ ἔστι τῆς
 ἀνθρωπίνης ἐνεργείας ἐστὶν, ἀλλὰ τῆς θείας ἡ δὲ σαρξὶ τῆς θεο-
 τητος ἔτι λόγου ἐνεργεσθῆ, ἀλλὰ τε τὸ ὡς δι' ὄργανου ἔτι σώματος
 τῆς θείας ἐκτελεῖσθαι ἐνεργείας, ἡ ἀλλὰ τὸ εἶναι τὸν ἐνε-
 γῆντα θεϊκῶς τε ἄμα ἡ ἀνθρωπίνως. εἶδέναι γὰρ ἔτι, ὡς ὁ ἀ-
 γῆτος αὐτῆς νοῦς ἡ τῆς φυσικῆς αὐτῆς ἐνεργεῖ ἐνεργείας νοῦν ἡ
 μνώσκων, ὅτι ἐστὶ θεῶν νῆς, ἡ ὅτι ἐπὶ πάσης προσκυεῖται τῆ
 κήσεως, ἡ μεμνημένῳ τῶν ἔπι τῆς γῆς αὐτῆς ἀσπειρώων τε ἡ
 παθῶν· κοινωνεῖ δὲ ἐνεργεσθῆ τῆς ἔτι λόγου θεότητι ἡ διεπέσθῆ
 ἡ κυβερνώσθῆ τὸ πᾶν νοῦν ἡ μνώσκων ἡ διέπων ἔτι ὡς ψιλὸς
 ἀνθρώπος νῆς ἀλλ' ὡς θεῶν καθ' ἑποσάσιν ἠνωμένους, ἡ θεῶν νῆς
 ἡρηματίας· ἔτι οὖν δηλοῖ ἡ θεανδρική ἐνεργεῖα, ὅτι ἀνθρω-
 θέντῳ θεῶν, ἡ γουσι ὄνανθρωπήσαντῳ, ἡ ἡ ἀνθρωπίνῃ αὐτῆ
 ἐνεργεῖα θεία μὲν, ἡ γουσι τεθεωμένη ἡ ὅτι ἀμοιρος τῆς θείας αὐτῆ
 ἐνεργείας, ἡ ἡ θεία αὐτῆ ἐνεργεῖα ἐκ ἀμοιροῦ τῆς ἀνθρωπίνης
 αὐτῆ ἐνεργείας, ἀλλ' ἑκατέρω σαπὶ τῆς ἑτέρας θεωρημένη. λέγει) 25
 δὲ ὁ πρῶτος ἔτι, περίφρασις, ὅταν τις δύο τινὰ ἀλλὰ μίας
 περιλάβῃ λέξεως· ὡς περὶ γὰρ μίαν τὴν τετρημένον καῖσιν λέ-
 γομεν, ἡ πῶς κεκαυμένον τολμῶν τῆς πεπερακλωμένης μαχαίρας,

ἀπεκρέσαστο καὶ ὡς καπνὸν διέλυσεν· ἵνα προσβαλόντα αὐτὰ
 τὰ πάθη, καὶ νικηθέντα, καὶ ἡμῖν ὀκαταγώνισα γένηται, καὶ ἕ-
 τως ὁ νέος Ἀδάμ τὸν παλαιὸν ἀνασώσῃται. ἀμέλει τὰ φυσικὰ
 καὶ ἡμῶν πάθη καὶ φύσιν καὶ ὑπὲρ φύσιν ἦσαν ἐν τῷ Χριστῷ καὶ
 φύσιν μὴ γὰρ ἐκινεῖτο ἐν αὐτῷ, ὅτε παρεχώρει τῇ σαρκὶ πά- 5
 χαι τὰ ἴδια, ὑπὲρ φύσιν δὲ, ὅτι ἐπρηγεῖτο ἐν τῷ Κυρίῳ,
 τῆς θελήσεως τὰ φυσικά. ἐδὲν γὰρ ἠναγκασμένον ἐπ' αὐτῷ
 θεωρεῖται, ἀλλὰ πάντα ἐκούσια· θέλων γὰρ ἐπέινησεν, θέλων
 ἐδίψησεν, θέλων ἐδειλίασεν, θέλων ἀπέθανεν.

Περὶ ἀγνοίας καὶ δαλείας. κα'.

Δεῖ γινώσκειν, ὅτι ἴην μὴ ἀγνοῶσαν καὶ δάλλω αἰέλαβε φύ-
 σιν· καὶ γὰρ δάλη ἐστὶν ἡ ἀνθρώπου φύσις· ἔποιήσαντος
 αὐτὴν Θεοῦ, καὶ ἐκ ἕχει τὴν τῶν μελλόντων γινῶσιν. ἐὰν οὖν (καὶ 15
 τὸν Θεολόγον Γρηγόριον) χωρίσῃς τὸ ὀρώμενον ἔνοουμένας,
 δάλη τε λέγεται καὶ ἀγνοῶσα ἡ σὰρξ· Διὰ δὲ τὴν τῶν ὑποστάσεως
 ταυτότητα, καὶ τὴν ἀδιάσπασον ἔνωσιν, κατεπλέτησεν ἡ ἔ-
 κυρία ψυχὴ ἴην τῶν μελλόντων γινῶσιν, ὡς καὶ τὰς λοιπὰς θεοση-
 μίας. ὡς περὶ γὰρ ἡ σὰρξ τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὴν οἰκείαν φύσιν 20
 ἐκ ἐστὶ ζωοποιός, ἡ δὲ ἔκυρια σὰρξ ἐνωθεῖσα κατ' ὑπόστασιν
 αὐτῷ τῷ Θεῷ λόγῳ, τὴν μὴ καὶ φύσιν θνητότητι· ἐκ ἀπέστη,
 ζωοποιός δὲ γέγονε, Διὰ τὴν πρὸς τὸν Λόγον κατ' ὑπόστασιν
 ἔνωσιν, καὶ ἐδωμάμεθα λέγειν ὅτι ἐκ ἦν καὶ ἐστὶν αἰεὶ ζωοποιός,
 ἕτως ἡ μὴ ἀνθρώπινη φύσις ἐσιωδῶς ἐκέκτηται τῶν μελλόντων 25
 ἴην γινῶσιν· ἡ δὲ ἔκυρια ψυχὴ Διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν τὸν Θεὸν
 λόγον ἔνωσιν καὶ τὴν ὑποστατικὴν ταυτότητα, κατεπλέτησεν,
 ὡς ἔφω, μετὰ τῶν λοιπῶν θεοσημιῶν, καὶ τὴν τῶν μελλόντων
 γινῶσιν.

γνωσιν. Ἰσέον δὲ, ὅτι εἰδὲ δ᾿ ἄλλον αὐτὸν λέγειν διωάμεθα·
 ἡ γὰρ τῆ δαλείας καὶ τῆ δεασοτείας ὄνομα, εἰ φύσεως εἰσι γνω-
 ρίσματα, ἀλλὰ τῆ πρὸς ἡ, ὡς περὶ τὸ τῆ πατρίτητος καὶ τὸ τῆ
 ὑότητος. ταῦτα γὰρ εἰς ἐσίας, ἀλλὰ χέσεως εἰσι δηλωτικά·
 5 ὡς περὶ γὰρ ἐπὶ τῆ ἀγνοίας εἰπομεν, ὅτι ἐὰν ἰαχναῖς ἐπινοίαις,
 ἤτοι νῦν λεπταῖς φαντασίαις, διέλης τὸ κησὸν ὅτι εἰ ἀκτίσῃ,
 δάλη ἐστὶν ἡ σαρκῆς, εἰ μὴ ἦνωτο τῷ θεῷ λόγῳ, ἀπαξ δὲ ἐνω-
 θεῖσα καθ' ἑαυτῆς εἴσιν, πῶς εἶσαι δάλη; εἰς γὰρ ἂν ὁ χεισὸς
 εἰ διώαται δ᾿ ἄλλο ἐὰν εἴ εἶναι καὶ κύριος. ταῦτα γὰρ εἰ τῶν ἀ-
 10 πλῶς λεγομένων εἰσιν, ἀλλὰ τῆ πρὸς ἑπερῶν. τίνος οὐκ εἶσαι δ᾿ ἄ-
 λλο; εἰ Πατρός; ἐκοῦν εἰ πάντα ὅσα ἔχει ὁ Πατήρ, καὶ εἰ τίς
 εἰσιν, εἰπερ εἰ Πατρός ἐστὶ δ᾿ ἄλλο. ἐὰν εἰ δὲ οὐδαμῶς. πῶς δὲ
 περὶ ἡμῶν λέγει ὁ Ἀπόστολος, ὡς τε εἰ ἔστι δ᾿ ἄλλο, ἀλλ' ὑὸς,
 δι' αὐτῆς ὑποθέτηθέντων, εἰπερ αὐτὸς δοῦλός ἐστι; πρὸς ἡγορετικῶς
 15 οὐκ λέγεται δ᾿ ἄλλο, εἰ αὐτὸς ἂν εἴτο, δι' ἡμᾶς δὲ δούλου
 μορφῆν εἰληφώς, καὶ δ᾿ ἄλλο μετ' ἡμῶν κεκλημένον. ἀπαθῆς
 γὰρ ἂν, δι' ἡμᾶς ἐδέχθησε πάθει, καὶ θάλασσον τῆς ἡμῶν σω-
 τηρίας γέγονεν. οἱ δὲ λέγοντες αὐτὸν δ᾿ ἄλλον, δι' ἡμῶν τὸν ἕνα
 20 χεισὸν εἰς δύο· καθάπερ Νεσόριος. ἡμεῖς δὲ δεασοτήν αὐτόν
 φαμεν καὶ κύριον πάσης τῆς κτίσεως, τὸν ἕνα χεισὸν, τὸ αὐ-
 τὸν ὁμοῦ θεόν τε καὶ ἀνθρώπον, καὶ πάντα εἰδέναι· ἐν αὐτῷ γὰρ
 εἰσι πάντες οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως οἱ ἀπό-
 κρυφοί.

25

Περί προκοπῆς.

κβ'.

Προκόπῃν δὲ λέγεται σοφία, ἢ ἡλικία, ἢ χάρις, τῇ μὲν
 ἡλικίᾳ αὐξῶν, Διὰ δὲ τῆ αὐξήσεως τῆ ἡλικίας, τὴν οὐ παρ-
 χουσαν αὐτῷ σοφίαν εἰς φανέρωσιν ἄγων· ἔη δὲ, τὴν τῆ ἀνθρώ-
 πων οὐ σοφία ἢ χάρις προκοπὴν, ἢ τὴν τελείωσιν τῆ Πατρὸς
 δόδοιαι, ἢ γοῦν τὴν τῆ ἀνθρώπων Θεογνωσίαν τε ἢ σωτηρίαν,
 οἰκείαν προκοπὴν ποιῶμενος, ἢ οἰκειόμενος πανταχῶς τὸ ἡμέ-
 τερον. οἱ δὲ προκόπῃν αὐτὸν λέγοντες σοφία ἢ χάρις, ὡς ἰο-
 προθήκῃν ἴσταν δεχόμενοι, ἐκ ἐξ ἄκρας ὑπάρξεως ἢ σαρκὸς
 γεγενῆσθαι τὴν ἔνωσιν λέγουσιν, ἐδὲ τὴν καθ' ὑπόστασιν ἔνωσιν
 πρὸς βούσιν· Νεσορίᾳ δὲ τῷ ματαιόφρονι κειθόμενοι, σχετικῶς
 ἔνωσιν ἢ ψιλῶς ἐνοίκησιν τερατοῦνται, μὴ γνώσκοντες μήτε
 ἂ λέγουσιν, μήτε περὶ τίνων διαβεβαιουῦνται. εἰ γὰρ ἀληθῶς ἢ-
 νῶθη τῷ Θεῷ λόγῳ ἢ σαρκὶ ἐξ ἄκρας ὑπάρξεως, μακρὸν δὲ οὐ
 αὐτῷ ὑπῆρξε, ἢ τὴν ὑπόστατικῶς πρὸς αὐτὸν ἔχει ταυτότητα,
 πῶς ἂ τελείως κατεπλήτῃσιν πᾶσαν σοφίαν καὶ χάριν; ἐκ
 αὐτῆ τῆ χάριτος μεταλαμβάνουσα; ἐδὲ ἢ χάριν, τῆ λόγῳ
 μετέχουσα, ἀλλὰ μακρὸν Διὰ τὴν καθ' ὑπόστασιν ἔνωσιν, τῶν τε 20
 ἀνθρώπινων ἴσταν τε θεῶν τῆ ἑνὸς Χριστοῦ γεγονότων (ἐπειδὴ ὁ
 αὐτὸς ἦν ὁμοῦ θεός τε ἢ ἀνθρώπος) τὴν χάριν ἢ τὴν σοφίαν
 ἢ πάντων τῆ ἀγαθῶν τὴν πληρότητα τῷ κόσμῳ πηγάζουσα;

Περί δαιλίας.

κγ'.

23

Τὸ τῆ δαιλίας ὄνομα διπλῶς ἔχει τὴν ἔννοιαν· ἔστι γὰρ δαιλία
 φυλική, μὴ θελάσης τῆ ψυχῆς διαιρεθῆναι τῆ σώματος,
 Διὰ

Δεῖ τὴν ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ τῆς δημιουργοῦ ὄντος θεοῦ αὐτῆ φυσικῶν
 συμπάθειαν τε καὶ οἰκειότητα, διὸ καὶ φυσικῶς φοβεῖται καὶ ἀγω-
 νία καὶ παρατεῖται τῷ θανάτῳ. ἥς ὁρος καὶ φύσιν δειλία ἐστὶ,
 δυνάμις καὶ συσολῶ τῷ ὄντος ἀντεκλική. εἰ γὰρ ἐκ τῆς μὴ ὄντος
 5 εἰς τὸ εἶναι παρήχθη ὑπὸ τῆς δημιουργοῦ τὰ πάντα, τῆς εἶναι καὶ ἐ-
 τῆς μὴ εἶναι πᾶσι ἐφείσιν ἔχει φυσικῶς. τούτων δὲ καὶ φύσιν ἰ-
 διον, ἢ πρὸς τὰ συσολικά ὄρμη. καὶ ὁ θεὸς λόγος ἰοῖναι ἀνθρώ-
 πῳ γενόμενος ἔχει ταύτην ἰδίαν ἐφείσιν, ἐν μὲν τοῖς συσολικοῖς
 τῷ φύσεως τὴν ὄρμην ἐνδείξάμενος, βρώσεως τε καὶ πόσεως ὕ-
 10 πνα τε ἐφιέμενος, καὶ φυσικῶς ἐν πείρᾳ ἰστων γενόμενος. ἐν
 δὲ τοῖς φθαρτικοῖς, τὴν ἀφορμῶν. ὡς ἐν τῷ καιρῷ τῆς πάθους
 ἐκασίως τὴν πρὸς τὸν θάνατον συσολῶ ποιήσασθαι. εἰ γὰρ καὶ
 νόμῳ φύσεως ἐγένετο τὰ μνόμενα, ἀλλ' ἐκαστὸς ἡμεῶν ἠναγκασμέ-
 νος. ἐκασίως γὰρ τὰ φυσικά θέλων κατεδέξατο. ὥστε αὐτῆ
 15 ἡ δειλία, καὶ ὁ φόβος, καὶ ἡ ἀγωνία, τῆς φυσικῶν ἐστὶ καὶ ἀδιαβλή-
 των παθῶν, καὶ μὴ ὑποκειμένων ἀμαρτίας. ἐστὶ πάλιν δειλία, ἢ
 ἐκ προδοσίας λογισμῶν σωισαμένη, καὶ ἀπιστίας, καὶ τῆς ἀγνοεῖν
 πᾶσι τῆς θανάτου ὄραν. ὡς ὅταν νυκτὸς δειλιώμεν, ψόφῳ ἡνὸς γι-
 νομένη. ἥ τις παρὰ φύσιν ἐστὶν. ἰδίᾳ καὶ ὀριζόμενοι λέγομεν. παρὰ
 20 φύσιν δειλία ἐστὶ, παράλογος συσολή. ταύτην ὁ κύριος ἐ-
 προσήκατο. διὸ ἐδὲ δειλιάσει ποτε, εἰμὴ ἐν τῷ τῆς πάθους και-
 ρῷ, εἰ καὶ οἰκονομικῶς εἰαυτὸν σωίσει καὶ πολλαίς. ἐ γὰρ ἠγνόει
 τὸν καιρὸν. ὅτι δὲ ἀληθῶς ἐδειλιάσει, φησὶν ὁ ἱερός Ἀθανάσιος
 ἐν τῷ καὶ Ἀποκρινάρις λόγῳ. Δεῖ τὸ ὁ κύριος ἔλεγε, νῦν
 25 ἡ ψυχὴ μετετάρακται. τὸ δὲ νῦν, τῆς τῶ ἐστὶν, ὅτε ἠθέλησεν,
 ὅμως μέντοι τὸ ὄν ἐπιδείκνυται. ἐ γὰρ τὸ μὴ ὄν ὡς παρὸν ὠνό-
 μαζεν, ὡς δοκῆσει μνόμενων τῆς λεγομένων. φύσει γὰρ καὶ ἀλη-
 θεῖα τὰ πάντα ἐγένετο. καὶ μετ' ἕτερα. ἐδαμῶς δὲ θεοῦ πρὸς
 30

ῥῶ προσίεται, δίχα πάχοντος σώματος, ἐδὲ ταραχῶ καὶ λύπῃ ἐπιδέκνυ), δίχα ψυχῆς λυπημένης καὶ ταρασομένης· οὔτε ἀδημονεῖ καὶ πρσοδύχεται, δίχα νοήσεως ἀδημονέσης καὶ πρσοδύχομένης· ἀλλὰ γὰρ καὶ μὴ ἠπήματι φύσεως σιωβῶνε γινόμενα, ἀλλ' ἐπιδέξει ὑπαρξέως ἐγένετο τὰ γινόμενα· τὸ δὲ ἠπήματι φύσεως μὴ συμβαίνειν τὰ γινόμενα, τὸ μὴ ἀπουσίως ταῦτα ὑπομένειν δηλοῖ.

Περὶ τῆ τοῦ Κυρίου Θεοσευχῆς. κδ'

Προσούχη ἔστιν ἀνάβασις νῆ πρὸς Θεόν, ἡ αἰτήσις τῶν πρσοηκόντων παρὰ Θεῶ· πῶς τοίνυν ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός καὶ ἐν τῷ καιρῷ τῆ πάθους πρσοηύχετο; ἔτε γὰρ ἀναβάσεως τῆ πρὸς τὸ Θεὸν ἐδέειτο ὁ ἅγιος αὐτοῦ νῆς, ἀπαξ κατ' ὑπόστασιν τῷ Θεῷ λόγῳ ἠνωμένῳ, ἔτε τῆ παρὰ Θεῶ αἰτήσεως· εἰς γὰρ ἔστιν ὁ Χριστός· ἀλλὰ τὸ ἡμέτερον οἰκειόμενον πρόσωπον, καὶ τυπὸν ἐν ἑαυτῷ τὸ ἡμέτερον, καὶ ὑπογραμμὸς ἡμῖν γενόμενον, καὶ διδάσκων ἡμᾶς παρὰ Θεῶ αἰτεῖν καὶ πρὸς αὐτὸν ἀνατείνεσθαι, καὶ λέγει ἅγιος αὐτοῦ νῆς ὁδοποιῶν ἡμῖν τὴν πρὸς Θεὸν ἀνάβασιν· ὡς περὶ γὰρ τὰ πάθη ὑπέμεινεν, ἡμῖν τὴν κατ' αὐτῶν νίκην βραβεύων, ἔτω καὶ πρσοδύχῃ, ἡμῖν ὁδοποιῶν, ὡς ἔφη, τὴν πρὸς Θεὸν ἀνάβασιν, καὶ ὑπὲρ ἡμῶν πᾶσαν δικαιοσύνην πληρῶν, ὡς ἔφη πρὸς Ἰωάννην, καὶ καταλάττων ἡμῖν τὸν ἑαυτοῦ Πατέρα, καὶ ὡς ἀρχὴ καὶ αἰῶνα ἑαυτοῦ τρίτον ἡμῶν, καὶ δεικνύς, ὡς ὅτι ἔστιν ἀντίθετος. ὅτε ἡμεῖς γὰρ ἔλεγεν Ἰησοῦς τοῦ Δαζάρου· Πάτερ δὲ χαριστὸς σοι ὅτι ἡκιστὸς με, ἐγὼ δὲ ἦδεν ὅτι πάντοτέ με ἀπέστειλες, ἀλλὰ λέγει τὸν παρεσηκῶτα ὄχλον ἔπον, ἵνα γινώσκῃς ὅτι Κύριός με ἀπέστειλες· ἔπειτα πᾶν λαφύρατον πέφυκεν, ὅτι ὡς ἀρχὴ ἑαυτοῦ καὶ αἰῶνα ἡμῶν τὸν ἑαυτοῦ

εἰαυτῶ πατέρα, ἢ δεικνύς ὡς οὐκ ἔστιν ἀντίθετον, ταῦτα ἔφησεν;
 ὅτε δὲ ἔλεγε, Πάτερ εἰδωτὸν, παρελθέτω ἀπ' ἐμῆ τὸ πο-
 τήριον ἔστο, πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω ἀλλ' ὡς σὺ, ἐπαντίπου.
 δῆλόν ἐστιν, ὡς διδάσκων ἡμᾶς ἐν τοῖς πειρασμοῖς παρὰ μόνον
 5 Ἐθεῖ αὐτεῖν πῶς βοήθειαν, ἢ τὸ θεῖον ἔημετέρου περικείμενον
 θελήματι; ἢ δεικνύς ὡς ἀληθῶς τὰ τ' ἡμετέρου οικειώσατο
 φύσεως; ἢ ἢ τε καὶ ἀλήθειαν δύο θελήματα, φυσικὰ μὲν ἢ τ'
 αὐτῶ κατὰ πηλα φύσεων, ἀλλ' ἔχ' ἑναντία κέντηται; Πάτερ
 φησὶν, ὡς ὁμοῦστος, εἰδωτὸν, ἔχ' ὡς ἀγνοῶν· τί δὲ τῶ θεῶ
 10 ἀδύνατον; ἀλλὰ παιδαγωγῶν ἡμᾶς τὸ θεῖον ἔημετέρου πε-
 κείμενον θελήματος. Ἐρ γὰρ μόνον ἀδύνατον, ὁ θεὸς ἐβύλετο) ἐ-
 δε παραχωρεῖ. πλὴν ἔχ' ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σὺ, ὡς μὲν θεός,
 ταυτοθελής ὢν τῶ Πατρί· ὡς δὲ ἀνθρώπος, τὸ τ' ἀνθρώποτύπος
 φυσικῶς ἐνδέκνυ) θελήματι. Ἐρ γὰρ φυσικῶς παραιτεῖται τὸν
 15 θάνατον. τὸ δὲ, θεέ μου θεέ μου, ἵνα τί με ἐγκατέλιπες; τὸ
 ἡμέτερον οικειούμενος ἔφησε πρόσωπον· ἔτε γὰρ θεός αὐτοῦ ὁ
 Πατήρ, ἐμῆγε διαρεθέντος ἰσχυαῖς τοῦ νοῦ φαντασίαις τοῦ
 ὀρώμενος ἐκ ἔνοχμίας τάσσοιτο μεθ' ἡμῶν, ἔτε δὲ κατελείφθη
 ποτὲ ὑπὸ τ' οικείας θεότητος, ἀλλ' ἡμεῖς ἡμεῖς οἱ ἐγκαταλελειμ-
 20 μένοι ἢ παραωραμένοι· ὥστε τὸ ἡμέτερον οικειούμενος πρόσωπον,
 ταῦτα προσήγαλο.

Περὶ οικειώσεως. κε'.

25 Χρὴ δὲ εἶδέναι ὡς δύο οικειώσεις εἰσὶ, μία φυσικὴ ἢ ἐσιώδης,
 ἢ μία προσωπικὴ ἢ σχετικὴ. φυσικὴ μὲν οὐκ ἢ ἐσιώδης,
 καθ' ἣν ἀφ' ἑαυτῶν οὐκ ἐκείνη τῶν φύσιν ἡμῶν ἢ τὰ
 φυσικὰ πάντα ἀνέλαβε, φύσει ἢ ἀληθείᾳ γενόμενος ἀνθρώ-
 πῳ.

πρὸς τὰ φυσικὰ ἐν πέρας γενόμενῳ· προσωπική δὲ καὶ
 χεῖρή, ὅτε ἡς τὸ ἕτερον ἰσοδύει) πρόσωπον Διὰ χεῖρσιν, οἰκτῶν
 φημι ἢ ἀγάπην, καὶ αὐτ' αὐτὸς τὰς ἰσῶν αὐτοῦ ποιῆται λόγους
 μηδὲν αὐτῷ προσηκοντας, κατ' ἣν τῶς τε κατὰραν καὶ τῶν ἐχ-
 καταλείψιν ἡμῶν καὶ τὰ τοιαῦτα ὅσα ὄντα φυσικά, ὅσα αὐτὸς
 ἰαῶτα ὧν ἡ γενόμενος, ἀκείωσατο, ἀλλὰ τὸ ἡμέτερον ἀναδεχά-
 μενῳ πρόσωπον, καὶ μετ' ἡμῶν τασόμενῳ· ταῖσιν δὲ ἐστὶ
 καὶ τὸ γενόμενῳ ἰσῶν ἡμῶν κατὰρα.

Περί τοῦ πάθους τῶ σώματος τοῦ Κυρίου, καὶ τῆς
 ἀπαθείας τῆς αὐτοῦ θεότητος. κς'.

Αὐτὸς οὐκ ὁ ἔστι Θεὸς λόγος πάντα ἰσόμενε Ἐσθλὸς, ἢ θείας
 καὶ μόνης ἀπαθείας αὐτῆ φύσεως, ἀπαθείας μενέσης· ἔστι γὰρ
 ἐνὸς Χριστοῦ, ἔστι θεότητός τε καὶ ἀνθρωπότητος Ἐπιτεθειμένος, 15
 ἐν θεότητι τε καὶ ἀνθρωπότητι ὄντος, πάσχοντος, τὸ μὲν παθῆναι,
 ὡς πεφυκὸς πάσχειν, ἔπασχειν, καὶ Ἐπιπάσχει δὲ τὸ ἀπαθεῖν· ἡ
 μὲν γὰρ ψυχὴ παθητὴ ἔστα, ἔστι Ἐσθλῶν τεμνομένου, αὐτὴ
 μὴ τεμνομένη, Ἐπιπαθεῖ καὶ Ἐπιπάσχει τῷ Ἐσθλῶν· ἡ δὲ θεό-
 της ἀπαθείας ἔστα, καὶ Ἐπιπάσχει τῷ Ἐσθλῶν. Ἰστέον δὲ, ὅτι 20
 Θεὸν μὲν Ἐσθλῶν παθόντα φαμέν, θεότητα δὲ Ἐσθλῶν παθεῖ-
 σαν, ἡ Θεὸν Διὰ Ἐσθλῶν παθόντα ἔδαμῶς· εἰ γὰρ ἡλὶς δέν-
 δρον ἐπιλάμποντος, ἡ ἀξίνη τέμνει τὸ δένδρον, ἀτμπος καὶ ἀπα-
 θῆς Δαμῆναι ὁ ἡλὶς, πολλῶν μᾶλλον ἡ ἀπαθείας ἔστι λόγος θεό-
 της κατ' ἰσῶσασιν ἡνωμένη Ἐσθλῶν, τῆς Ἐσθλῶν πασχέσης, 25
 ἀπαθείας διαμῆναι. καὶ ὡς περ εἰς ἡς πεπυρακτωμένα σιδήρω ἐπι-
 χεῖα ἕδωρ, ὁ μὲν πέφυκε πάσχειν ἰσῶν ἕδωτος, τὸ πῦρ λέ-
 γω σβέννυται, ἀβλαβῆς δὲ Δαμῆναι ὁ σίδηρος, (καὶ πέφυκε γὰρ
 ὑπὸ

ὑπὸ τῆς ὕδατος Διαφείρεται) πολλῶ μᾶλλον τῆς Σαρκὸς παχέ-
 σης, ἢ μόνη ἀπαθῆς Θεότης τὸ πάθος ἔπροσηκατο, καὶ ἀχώ-
 ριστος αὐτῆς Διαμένεσσα· ὅση ἀνάγκη γάρ παντελῶς καὶ ἀνεπι-
 πλῶς εἰκέναι τὰ παραδείγματα· ἀνάγκη γάρ ἐν τοῖς παρα-
 5 δείγμασι, καὶ τὸ ὅμοιον θεωρεῖσθαι καὶ τὸ παρηλαγμένον, ἐπεὶ
 παράδειγμα. τὸ γὰρ ἐν πᾶσιν ὅμοιον, τῶν αὐτῶν αὐτῶν εἶναι καὶ ἐπαρά-
 δειγμα· καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν Θεῶν· ἀδύνατον γάρ ἐν πᾶσιν ὅ-
 μοιον εἶρεν παράδειγμα, ἐπὶ τε τῆς Θεολογίας, ἐπὶ τε τῆς οἰ-
 κονομίας.

10

Περί τῆς ἀχώριστον διαμεῖναι τὴν τοῦ λόγου θεότη-
 τα τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος καὶ ἐν τῷ θανάτῳ
 τῆς Κυεῖς, καὶ μίαν διαμεῖναι ὑπόστασιν. καὶ ζ'.

15 Ἀναμαρτήτος ὡν ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς χριστός, (ἀμαρ-
 τῶν γὰρ ὅσα ἐποίησεν ὁ αἶρων πρὸς ἀμαρτίαν τῆς κόσμου, ἔδεν
 ὁρέθη δόλος ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ.) ἐχ' ὑπέκειτο θανάτῳ, ἕπερ
 20 καὶ τῆς ἀμαρτίας εἰς τὸν κόσμον εἰσηλθεν ὁ θάνατος. θνήσκει
 τοίνυν, τὸ ὑπὲρ ἡμῶν θάνατον ἀναδεχόμενος, καὶ ἑαυτὸν τῷ
 20 Πατρὶ προσφέρει θυσίαν ὑπὲρ ἡμῶν· αὐτῷ γὰρ πεπλημελή-
 καρδον, καὶ αὐτὸν ἔδει τὸ ὑπὲρ ἡμῶν λύτρον δεῖσθαι, καὶ ἔτιως
 ἡμᾶς λυθῆναι τῆς κατακρίσεως· μὴ γὰρ γένοιτο τῷ τυραννῶ τῷ
 τῆς Δεσπότης προσενεχθῆναι αἶμα. πρόσσι τοιγαροῦν ὁ θά-
 νατος, καὶ καταπίων τῷ τῆς Σώματος δέλεαρ, τῷ τῆς Θεότητος
 25 ἀγκίστρον περιπέριται, καὶ ἀναμαρτήτης καὶ ζωοποιῆς γούσαμεν
 τῆς Σώματος, Διαφείρεται, καὶ πάντας ἀνάγει εἰς πάλαι κα-
 τέπιεν· ὡς περὶ γὰρ τὸ σκότος τῆς τῆς Φωτὸς ἐπισηγωγῆς ἐξαφα-
 ρίζεται, ἔτιως ἢ φθορὰ τῆς τῆς ζωῆς προσβολῆς ἀπελαύνεται, καὶ

*ἡ ἀναμαρτήτων ἐπὶ τῆς ἀνάγκης ἀναδεχόμενος, καὶ ἑαυτὸν τῷ πατρὶ προσφέρει θυσίαν ὑπὲρ ἡμῶν· αὐτῷ γὰρ πεπλημελή-
 καρδον, καὶ αὐτὸν ἔδει τὸ ὑπὲρ ἡμῶν λύτρον δεῖσθαι, καὶ ἔτιως ἡμᾶς λυθῆναι τῆς κατακρίσεως· μὴ γὰρ γένοιτο τῷ τυραννῶ τῷ
 τῆς Δεσπότης προσενεχθῆναι αἶμα. πρόσσι τοιγαροῦν ὁ θάνατος, καὶ καταπίων τῷ τῆς Σώματος δέλεαρ, τῷ τῆς Θεότητος
 ἀγκίστρον περιπέριται, καὶ ἀναμαρτήτης καὶ ζωοποιῆς γούσαμεν τῆς Σώματος, Διαφείρεται, καὶ πάντας ἀνάγει εἰς πάλαι κα-
 τέπιεν· ὡς περὶ γὰρ τὸ σκότος τῆς τῆς Φωτὸς ἐπισηγωγῆς ἐξαφαρίζεται, ἔτιως ἢ φθορὰ τῆς τῆς ζωῆς προσβολῆς ἀπελαύνεται, καὶ*

γίνεται πᾶσι ζῶντι, φθορὰ δὲ τῶν φθέροντι. εἰ καὶ τέθνηκε τοι-
 γαροῦν ὡς ἀνθρώπου, καὶ ἡ αἰτία αὐτῆς ψυχῆς ἔσται ἀχραντὸς διη-
 γρησὶν σώματι, ἀλλ' ἡ θεότης ἀχώριστος ἀμφοτέρων διέμενε,
 ἢ τε ψυχῆς φημι καὶ ἔσται σώματι. καὶ ἐδ' ἕως ἡμῶν ὑπόστα-
 σις εἰς δύο ὑποστάσεις διήρηται· τότε γὰρ Σῶμα καὶ ἡ ψυχὴ καὶ
 Ἰαυτὸν ἐξ ἀρχῆς ἐν τῇ ἑξ ἑκείνου ὑπόστασις ἔχον τὴν ὑπάρξιν,
 καὶ ἐν τῷ θανάτῳ ἀλλήλων διακριθέντα ἕκαστον αὐτῶν ἔμενε,
 τὴν μίαν ἑξ ἑκείνου ὑπόστασιν ἔχοντα. ὥστε ἡ μία ἑξ ἑκείνου ὑπό-
 στασις, ἢ τε Λόγος καὶ ἡ ψυχῆς καὶ ἔσται Σῶματι ὑπῆρχεν ὑπό-
 στασις· ἐδέποτε γὰρ ἔτε ἡ ψυχὴ ἔτε Σῶμα ἰδίαν ἔχον ὑπόστα- 10
 σιν, παρὰ τὴν ἑξ ἑκείνου ὑπόστασιν, μία δὲ αἰεὶ ἑξ ἑκείνου ὑπό-
 στασις, καὶ ἐδέποτε δύο. ὥστε μία αἰεὶ ἡ ἑξ ἑκείνου ὑπόστασις· εἰ
 γὰρ καὶ τοπικῶς ἔσται Σῶματι ἡ ψυχὴ κεχωριστοῦ, ἀλλ' ὑπόστασι-
 κῶς ἀπὸ ἑξ ἑκείνου ἦνωτο.

Περί φθορᾶς, καὶ διαφθορᾶς. κη'.

Τὸ φθορᾶς ὄνομα δύο σημαίνει· σημαίνει γὰρ τὰ αἰθρώ-
 πινα ταῦτα πάθη, πέναν, δίψαν, κόπον, τὴν τῶν ἡλίων
 ἀνάτησιν, θάνατον, ἢτοι χωρισμὸν ψυχῆς ἐκ τοῦ σώματος, 20
 καὶ τὰ τοιαῦτα. κατὰ τὸ φθῆναι τὸ σημαίνον φθαρτὸν τὸ ἑξ ἑκείνου
 Σῶμα φθαρτὸν· πάντα γὰρ ταῦτα ἐκασίως ἀνέλαβε. σημαίνει δὲ
 ἡ φθορὰ καὶ τὴν τελείαν τοῦ σώματος εἰς τὸ ἐξ ἑκείνου σωτηρίῃ
 σοικεῖα ἀφύπνισιν καὶ ἀφανισμόν· ἥτις μᾶλλον ὑπὸ πολλῶν ἀφθ-
 ορᾶς ὀνομάζεται. ταύτης πείραν τὸ ἑξ ἑκείνου Σῶμα οὐκ ἔχεν, 25
 ὡς φησὶν ὁ περὶ τῆς Δαβὶδ· ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυ-
 χὴν εἰς ἄδην, ἐδέδοξαις τὸ ὁπόσον εἰδέναι ἀφθαρτὸν. ἀ-
 φθαρτὸν μὲν ἐν τῷ ἑξ ἑκείνου Σῶμα λέγειν κατὰ τὸν παράφρονά
 ἱβλι-

Ἰβλιανόν κὶ Ταϊανόν, κὶ τὸ πρῶτον τὸ φθορᾶς σημαινόμενον,
 πρὸ τῆς ἀνάστασεως, ἀσεβές· εἰ γὰρ ἀφθαρτον, ἔχ' ὁμοόσιον
 ἡμῖν· ἀλλὰ κὶ δοκῆσει κὶ οὐκ ἀληθείᾳ γέγονεν, ἀγεγονέναι
 φησὶ τὸ βαγγελιον, τὴν πείναν, τὴν δίψαν, τὴν ἡλκην, τὴν
 5 τὴν πλῆρᾶς νύξιν, τὸ θάνατον. εἰ δὲ δοκῆσει γέγονε, φενα-
 κισμὸς κὶ σκία, τὸ τὸ οἰκονομίας μυστήριον· κὶ δοκῆσει κὶ ἔκ
 ἀληθείᾳ γέγονεν ἀνθρώπος· κὶ δοκῆσει κὶ ἔκ ἀληθείᾳ σω-
 σμεθα. ἀλλ' ἀπαγε· κὶ οἱ ταῦτα λέγοντες, τὴν ζωηρίας ἀμοι-
 ρείτωσαν· ἡμεῖς δὲ τὴν ἀληθῆς ζωηρίας ἐτύχομεν κὶ ἰουξόμε-
 10 θα. κὶ δὲ τὸ δεύτερον τῆς φθορᾶς σημαινόμενον, ἀφθαρτον
 ἦτοι ἀθάφθον ὁμολογοῦμεν τὸ τὸ κυρίου σώμα· καθὼς
 ἡμῖν οἱ θεοφόροι πατέρες παραδεδώκασι. μετὰ ἄλλοι τὴν
 ὄκνεων τὸ ζωηρίας ἀνάστασιν, κὶ κὶ τὸ πρῶτον σημαινόμε-
 νον, ἀφθαρτον τὸ τὸ κυρίου σώμα φαιμεν· κὶ τὴν ἡμετέρῳ γὰρ
 15 σώματι τὴν τε ἀνάστασιν κὶ τὴν μετὰ ταῦτα ἀφθαρσίαν ὁ κύ-
 ριος· ἀλλὰ τὸ ἰδίᾳ ἐδαρήσατο σώματῳ, αὐτὸς ἀπαρχὴ τὴν
 ἀνάστασεως κὶ τῆς ἀφθαρσίας κὶ τὴν ἀπαθείας ἡμῖν γενόμενος·
 δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν, φησὶν ὁ
 θεὸς· Ἀπόστολος·

20

Περί τῆς ἐν τῷ ἁδῆ καθόδου. κθ'.

ΚΑΤΕΣΙΝ Εἰς ἁδην, ψυχὴν τεθεωμένην· ἵνα ὡς περ τοῖς ἐν γῆ
 ὁ τὸ δικαιοσύνης ἀνέτειλεν ἡλιος, ἔτω κὶ τοῖς ἐπὶ γῆν
 25 ἐν σκοτεινῇ καὶ σκιά κατηνυμένοις ἐπιλάμψη τὸ φῶς· ἵν' ὡς περ τοῖς
 ἐν γῆ ἀπγγελίσαστο εἰρήνην, αἰχμαλώτοις ἄφρον, καὶ τυ-
 φλοῖς ἀνάβλεψιν, κὶ τοῖς μὲν πισύσασιν γέγονεν αἴτιον ζω-
 τηρίας αἰωνίου, τοῖς δὲ ἀπειθήσασιν ἀπιστίας ἐλεγχῶ, ἔτω
 Φ 2 καὶ

ΙΩΑΝ. ΤΟΥ ΔΑΜΑΣ.

καὶ τοῖς ἐν ἁδελφ. ἵνα αὐτῶ παῦ γόνυ κάμψῃ ἐπερασίων καὶ ἐπι-
γείων καὶ καταχθονίων. καὶ ἔτω ἕως ἀπ' αἰώνων λύσας πεπε-
δημένους, αὐθις ἐκ νεφρῶν ἀνεφοίτησεν, ὁδοποιήσας ἡμῖν τὴν
ἀνάστασιν.

AKADHMIA

ΤΟΥ ἈΓΙΟΥ ΓΙΩΡΓΑ ἸΝΝΟΥ ΤΟΥ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ

Ἐπι ὀρθοδόξῃ πίσει, Βιβλίον Τέταρτον.
Περί τῶν μετὰ τῶν ἀνάσασιν, Κεφάλαιον α΄.

10 **Μ**ετὰ δὲ τῶν ἐκ νεκρῶν ἀνάσασιν, πάντα μὲν τὰ πά-
θη ἀπέθετο· φθορὰν λέγω, πείναι τε καὶ δίψαν,
ὑπνον καὶ κάματον, καὶ τὰ τοιαῦτα. εἰ γὰρ καὶ ἐγού-
σα το βρώσεως μετὰ τῶν ἀνάσασιν, ἀλλ' ἐ νόμῳ φύ-
σεως· ἐ γὰρ ἐπέανασεν· οἰκονομίας δὲ τρόπῳ, τὸ
ἀληθὲς πισύμεν· τὴν ἀνάσασεως, ὡς αὐτὴ ἐστὶν ἡ Ἐσφῆξ ἡ πα-
15 θῆσα καὶ ἀνάσασα. ἔθεν δὲ τὴν φύσεως μερῶν ἀπέθετο, ἐ
ζῶμα καὶ ψυχὴν, ἀλλὰ καὶ τὸ ζῶμα, καὶ τῶν ψυχῶν λογικὴν τε καὶ
νοερὰν, θελητικῶτε καὶ ὀνεργητικῶν κέκτηται, καὶ ἔτως εἰς ἔρα-
νὸς ἀνεφοίτησε, καὶ ἔτως ὅν δεξιᾷ τῷ Πατρὸς καθέζεται, θε-
λων θεικῶς τε καὶ ἀνθρωπίνως τῶν ἡμῶν ζωτηρίαν, καὶ ὀνεργῶν
20 θεικῶς μὲν, τῶν τῶν ὄλων πρόνοιᾷ τε καὶ ζωτηρήσειν καὶ κυβέρ-
νησειν, ἀνθρωπίνως δὲ, μεμνημένῳ τῶν ὀπι γῆς ἀεταρβῶν,
ὄρων τε καὶ γινώσκων, ὡς ὑπὸ πάσης προσκυεῖται τὴν λογικῆς
κῆσεως· γινώσκει γὰρ ἡ αἴγια αὐτῆ ψυχὴ, ὅτι τε καθ' ὑπόστα-
σιν τῷ Θεῷ λόγῳ ἠνωται, καὶ Συμπροσκυεῖται ὡς Θεῶ ψυχῆς,
25 καὶ ἔχῳ ἁπλῶς ψυχῆ. καὶ τὸ ἀναβλῦαι δὲ ἐκ γῆς εἰς ἔρανον,
καὶ τὸ καταβλῦαι δὲ πάλιν, ὀνεργεταί εἰσι περιγραφομένεζ ζῶ-
ματῶ· ἔτω γὰρ πάλιν ἐλάσεται φησι πρὸς ἡμᾶς, ὅν τρόπον
ἐθεάσαθε αὐτὸν πορεύόμενον εἰς τὸ ἔρανον.

Περί

Πεὶ τ' ὅτι δεξιῶν τοῦ Πατρὸς καθέδρας. β'.

Ἐκ δεξιῶν δὲ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς κεκαθικέναι φημὲν τὸν Χριστὸν Ὡμαλικῶς· ἔτοπικῶ δὲ δεξιῶν τῷ Πατρὶ λέγομεν· πῶς γὰρ ὁ ἀπερίγραπτος τοπικῶ χροίη δεξιῶν; δεξιῶν γὰρ καὶ ἀριστερῶν, τῶ περιγραφομένων εἰσι. δεξιῶν δὲ τῷ Πατρὶ λέγομεν πῶ δόξαν καὶ πῶ τιμὴν καὶ θεότητα· ἐν ἧ ὁ Θεὸς τῶς πρὸ αἰῶνων ὑπαρχων, ὡς Θεὸς καὶ τῷ Πατρὶ ὁμοσίως, ἐπέχάτων Ὡματικῶς καὶ Ὡματικῶς κάθη, Ὡδοξαθείσης τῷ Ὡματικῶς ἀντὶ· προσκυνῆται γὰρ μὴ προσκυνῆσει μετὰ τῷ Ὡματικῶς ἀντὶ ἐκ πάσης τῷ κήσεως.

Πρὸς τὰς λέγοντας, εἰ δύο φύσεις ὁ Χρὸς, ἢ καὶ τῷ κτίσει λατρεύετε, φύσιν κτιστὴν προσκυνῶντες, ἡμῶν φύσιν προσκυνητὴν λέγετε, καὶ μίαν ἀπροσκύνητον. γ'.

Τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι προσκυνῶμεν, ἀσώματον μὲν πρὸ τῷ ὕψωσιν, καὶ νῦν τῷ αὐτὸν σεσαρκωμένον καὶ γενόμενον ἀνθρώπον, μετὰ τῷ εἶναι Θεόν. ἢ τοῦτο νῦν σαφὲς αὐτῷ καὶ μὴ πῶ εἰς τῷ φύσιν, ἀλλ' διέλης ἰσχυρῶς ἐπινοίας τῷ ὁρώμενον ὅτι τῷ νοημένῳ, ἀπροσκυνητός ἐστι ὡς κτιστὴ, ἐνωθεῖσα δὲ τῷ Θεῷ λόγῳ διαῦτον καὶ ἐν αὐτῷ προσκυνεῖται). ὅτι περ γὰρ τῷ ὁ βασιλεύς καὶ γυμνὸς προσκυνεῖται) καὶ ὀδεδυμένος, καὶ ἡ ἀλκρῆς, ὡς μὲν ψιλῆ ἀλκρῆς πατεῖται καὶ περιερίπτεται, βασιλικὸν δὲ γενομένη ἔνδυμα, ἡμῶν καὶ δοξάζεται, καὶ εἰς αὐτῷ παροικηθῆσαι, θάνατον ὡς τὰ πολλα κατὰ κρῖνε), ὡς δὲ καὶ ἕξυλον ψιλόν, ἐκ εἰσι τῷ ἀφῆ ἀπρόσιτον, πῦρ δὲ προσομιλήσαν

λήσαν ἢ ἀνθρώποι γενόμενοι, ἔδι' εἰ αὐτὸ, Διὰ δὲ τὸ σωτηριζόμενον
 πῦρ, ἀπρόσβητον γίνεσθαι, ἢ ἔχῃ ἢ ἔξυλα φύσει ὑπαρχει ἀπρόσι-
 τῶ, ἀλλ' ὁ ἀνθρώπος ἦτοι τὸ πεπυρακτωμένον ξύλον, ἔτω ἢ ἢ
 σαρκῆ, ἢ μὲν ἴην εἰ αὐτῆς φύσιν, ἔκ' ἐστὶ προσωκωπητῆ, προσωκωπιέται
 5 δὲ ἐν τῷ σεσαρκωμένῳ Θεῷ λόγῳ, ἔδι' εἰ αὐτὴν, ἀλλὰ Διὰ τὴν ἠνω-
 μένον αὐτῇ καθ' ὑπόστασιν Θεὸν λόγον, ἢ ἔφαρκεν ὅτι σάρκα προ-
 σωκωπιέται ψιλῶ, ἀλλὰ σάρκα Θεῶ, ἦτοι σεσαρκωμένον Θεόν.

Διατί οὗτος ἔστι Θεὸς ὁ ἀνθρώπησε, ἢ ἔχῃ ὁ Πατήρ, οὗ
 10 δὲ τὸ Πνεῦμα; ἢ τίς ἀνθρωπήσας καταώρεθωσε; δ'.

Πατήρ ὁ Πατήρ ἢ ἔχῃ υἱός, υἱός ὁ υἱός ἢ ἔπατήρ, Πνεῦμα
 ἄγιον τὸ Πνεῦμα ἢ ἔπατήρ οὐδὲ υἱός· ἢ γὰρ ἰδιότης, ἀ-
 κίνητος· ἢ πᾶσι ἀν' ἰδιότης μένοι, κινημένη ἢ μεταπίπτουσα;
 15 Διὰ ἔτω ὁ υἱός ἔστι Θεὸς, υἱός ἀνθρώπου γίνεται, ἵνα μένη ἢ ἰ-
 διότης ἀκίνητος· υἱός γὰρ ὢν ἔστι Θεὸς, υἱός ἀνθρώπου γέγο-
 νε; σαρκωθεὶς ἐκ τῆς ἁγίας παρθένου, ἢ ἐκ ὁμοίας τῆς ἡμῶν
 ἰδιότητος· ἀνθρώπησε δὲ ὁ υἱός ἔστι Θεὸς, ἵν' ἐφ' ᾧ περ ἐποί-
 ησε τὸν ἀνθρώπον, πάλιν αὐτῷ χαρίσθη· ἐποίησε γὰρ αὐτὸν
 20 κατ' εἰκόνα εἰ αὐτῷ, νοερὸν ἢ ἀπὸ ἐξέσεων, ἢ καθ' ὁμοίωσιν, ἢ
 τοι ἐν ἀρεταῖς τέλειον, ὡς ἐφικτὸν ἀνθρώπου φύσει· αὐτὰ γὰρ
 οἰοῦναι χαρακτηριστῆρες τῆς θείας ὑπαρχουσας φύσεως, τὸ ἀμέριμον
 ἢ ἀπερίσπαστον, ἢ ἀκέραιον, τὸ ἀγαθόν, τὸ σοφόν, τὸ δίκαι-
 ον, τὸ πάσης κακίας ἐλεύθερον· ἐν κοινωνίᾳ μὲν οὐκ εἰ αὐτῷ κατα-
 25 σῆσας τὸν ἀνθρώπον, (ἐπ' ἀφάρσια γὰρ ἔστιν ἐποίησε) Διὰ
 τὴν εἰ αὐτῷ κοινωνίας, ἀνήγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸ ἄφθαρτον· ἐπει-
 δὴ δὲ Διὰ τὴν παραβάσεως τῆς ἐπιτολῆς, τὸς τῆς θείας εἰκόντος
 χαρακτηριστῆρας ἐξοφάσασμέν τε, ἢ συνεχέασθη, ἢ ἐν κακίᾳ γενό-
 μενοι,

ΙΩΑΝ. ΤΟΥ ΔΑΜΑΣ.

μνοι, τ̄ θείας κοινωνίας ἐγυμνώθημεν, (ἵνα γὰρ μετὰ τὴν φωτὶ
 πρὸς σκότος;) καὶ ἔξω τ̄ ζωῆς γενόμενοι, τῇ δὲ θανάτου φθορᾷ
 ὑπεπέσομεν, ἐπειδὴ μετέδωκε δὲ κρείττον, καὶ ἐκ ἐφυλάξα-
 μεν, μεταλαμβάνει δὲ χείρνος, τ̄ ἡμετέρας λέγω φύσεως,
 ἵνα δι' αὐτῆς, καὶ ἐν ἑαυτῷ ἀνακαινίσῃ μὴ τὸ κατ' εἰκόνα καὶ κατ'
 ὁμοίωσιν, διδάξῃ δὲ καὶ ἡμᾶς τὴν ἀρετὸν πολιτείαν, ταῦτ' ἔτι
 δι' ἑαυτῆς ποιήσας ἡμῖν ὑπερίβητον, καὶ τῇ τῆς ζωῆς κοινωνίᾳ,
 ἐλευθερώσῃ τ̄ φθορᾶς, ἀπαρχὴν γενόμενος τ̄ ἡμῶν ἀναστά-
 σεως, καὶ τὸ ἀχρησθέν καὶ σωτηριβέν σκότος ἀνακαινίσῃ, ἵνα
 τ̄ τυραννίδος δὲ διαβολῆς λυτρώσῃται, πρὸς θεογνωσίαν ἡμᾶς
 καλέσας, καὶ νύκτωρ, καὶ παύσῃ δι' ἰσομοιῆς καὶ ταπεινώσεως
 καταπαλαίειν τ̄ τυραννον. πέπαιται γοῦν ἡ τ̄ δαιμόνων θρη-
 σκία· ἡ κτίσις τῶν θείων ἡγίασαι αἵματι· βωμοὶ καὶ ναοὶ εἰδώ-
 λων καθήρτωνται· θεογνωσία πεφύττωται· τρεῖς ἡ ὁμοούσιος,
 ἡ ἀκίβητος θεότης λατρεύεται, εἰς θεὸς ἀληθινός, δημοκράτος
 τῶν ἀπάντων καὶ κύριος· ἀρεταὶ πολιτεύονται· ἀναστάσεως
 ἐλπίς ἀπὸ τῆς χρεῖσθ' ἀναστάσεως δωδότηται· φείθηται τὸ
 πάλαι ὑποχρεῖται ἀνθρώπους οἱ δαίμονες· καὶ ἴογε θαυμαστόν,
 ὅτι ταῦτα πάντα ἀπὸ σαυροῦ καὶ παθῶν καὶ θανάτου κατὰ τὴν
 εἰς πᾶσαν πλὴν γῆν τὸ εὐαγγέλιον τῆς θεογνωσίας κεκήρυκται,
 ἐπολέμω καὶ ὀπλοῖς καὶ στρατοπέδοις ἴδ' ἐναντίως ἱσχυόμενον, ἀλ-
 λ' ὀλίγοι γυμνοὶ πτωχοὶ καὶ ἀχρησμένοι, διωκόμενοι, αἰκίζόμενοι,
 θανατούμενοι, σαυρωθέντα σαρκὶ καὶ θανόντα κηρύττοντες, τ̄
 σοφῶν καὶ δυνατῶν κατεκράτησαν· εἶπετο γὰρ αὐτοῖς δὲ σαυ-
 ρωθέντος ἡ παντοδύναμις· δύναμις· ὁ θάνατος ὁ πάλαι φο-
 βερῶτατος· ἡ πῆται, καὶ τ̄ ζωῆς νῦν ὁ συνητός καὶ μισητός πάλαι
 πρὸς κρινε'. ταῦτα τ̄ χρεῖσθ' παρθεσίας τὰ κατορθώματα,
 ταῦτα τ̄ αὐτῆς δυνάμεως τὰ γνωρίσματα· εἰ γὰρ ὡς ἀπὸ μωσέ-
 ως ἔνε

ως ενα λαον εξ Αιγύπτu κη τῆς θαρῶ δελείας θαλασσαν
 θρασύσας διέσωσε, πασαν δὲ μάχον τῶ ἀνθρωπότητι ὀκ
 φθοραῖ θανάτω κη πικρῆ τυράννε τ' ἀμαρτίας ἐξέῤυσατο, κ
 βία ἄγων πρὸς ἀρετῶν, κ γῆ καταχωνής, κη πυρὶ φλέγων,
 5 κη λιθοβολείδαι πρὸς τῶσων τῆς ἀμαρτῶνοντας, ἀλλὰ πρῶ-
 τη κη μακροθυμία πέιδων ἵες ἀνθρώπυς αἰρεῖσθαι τῶ ἀρε-
 τῶ, κη τοῖς ὑπὲρ ταύτης ἐναμιχῶσθαι πόνοις κη ἐνηδιμεῖσθαι
 πάλαι μὲ γὰρ ἀμαρτῶνοντας, ἠκίζοντο, κη ἔῤ τῆς ἀμαρτίας
 αἰτέχουτο, κη θεὸς αὐτοῖς ἠ ἀμαρτία λελόγησ' νῦν δὲ ὑπὲρ ὀ-
 10 σεβείας κη ἀρετῆς, αἰκισμὸς αἰρεῖν, κη σρεβλώσεις, κη θάνατον.
 Εὔγε ὦ χεῖρ ἐ θεοῦ λόγε κη σοφία κη δῶναις, κη θεὸς παν-
 τοκράτωρ, τί σοι τέτων ἀπάντων οἱ ἀποροὶ ἡμεῖς ἀνῆδοίημεν;
 σα γὰρ ἅπαντα κη αἰτεῖς παρ ἡμῶν ἐδέν, ἠ τὸ σῶζεσθαι, αἰτεῖς
 κη ἔτ' διδῆς κη λαμβάνεις χάριν εἰδῶς, δι' ἀφατον ἀγαθό-
 15 τητα σοὶ χάρις τῶ εἶναι δεδωκόη, κη τὸ εἶναι χαρισμέ-
 νῶ, κη ἵετῆ παραπεσόντας, αἰτεῖς ἐπαναγαγόνη πρὸς ἔτ',
 ἀξίτης ἀφάτε συγκαταβάσεως;

ἐπιχειρῶ

Πρὸς τοὺς ἐπερωτῆτας, ἠ ὑπόσασις ἔ χειροῦ
 20 κτισῆ ἐσιν, ἠ ἄκτισος; ἐ'.

Ἡ ὑπόσασις ἔ θεὸς λόγου πρὸ τ' Ἐαρκώσεως, ἀπλήτῶ κη ἀ-
 25 σιωτέῃ, κη ἀσώματος, κη ἀκτισῆ, Ἐαρκωθεῖσα δὲ αὐτη,
 γέγονε κη τῆ Ἐαρκῆ ὑπόσασις, κη γέγονε Ἐύνθετῆ ὀκ θεό-
 τητῆ, ἠς αἰεῖ εἶχε, κη ἐξ ἠς πρῶσειληφε Ἐαρκός κη φέρει τ'
 δύο φύσεων τὰ ἰδιώματα, ἐν δυσὶ γνωρίζομένη ταῖς φύσεσιν.
 ὥστε ἠ αὐτῆ μία ὑπόσασις, ἀκτιστός τέ ἐσι τῆ θεότητι, κη
 κτισῆ τῆ ἀνθρωπότητι, ὀρατῆ κη ἀόρατος ἐπεὶ αἰαγκαζόμεθα,
 X ἠ δῶναι.

ἢ διαιρεῖν τὸν ἕνα Χριστὸν, δύο πὰς ὑποστάσεις λέγοντες, ἢ τῶ τῶν φύσεων ἀρνεῖσθαι Διαφορὰν, καὶ προπὴν εἰσάγειν καὶ Σύγχυσιν.

Περὶ τοῦ πότε ἐκλήθη Χριστός. 5.

Οὗτος ὡς ἴνες ψαυδηγορεῖσι, πρὸς ἃ ἔκ παρθένου Σαρκώσεως
 ὁ νῆς ἠνώθη τῷ Θεῷ λόγῳ, καὶ ἔκτοτε ἐκλήθη Χριστός. Ἐπ
 τῶν ὀρειγένης ληρημάτων τὸ ἀτόπημα, πρὸς παρξίν ψυχῶν
 δογματισαύτος· ἡμεῖς δὲ Χριστὸν γεγεννηθῆναι τε καὶ κεκλήθαι 10
 φαιμεν τὸ ἴδιον καὶ λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀφ' οὗ ἐν γαστρὶ τῆς ἁγίας ἡειπαρ-
 θένος ἐσηκνήωσε, καὶ Σαρξ ἀτρέπτως ἐγένετο, καὶ ἐκλήθη ἡ Σαρξ
 τῆς Θεότητος· καί τις γὰρ αὐτῆς τῆς ἀνθρωπότητος, ὡς φησὶν ὁ Θεο-
 λόγος Γρηγόριος. καὶ ὁ ἱερώτατος δὲ ὁ τῆς Ἀλεξανδρέων Κυ-
 ριλλῶς πρὸς τὴν βασιλέα Θεοδοσίον γραφῶν, ταῦτ' ἔφησε· καί τις 15
 γὰρ ἐγωγάφημι, μήτε τὸ ἐκ Θεοῦ λόγον ἀνθρωπότητος διῆκα,
 μήτε μὴν τὸ ἐκ γυναικὸς ὑποτεχθέντα ναόν, ἔχ' ἐνώθενται τῷ
 λόγῳ, Χριστὸν Ἰησοῦν ὀνομάζεσθαι· ἀνθρωπότητι γὰρ κατ'
 ἐνώσιν οἰκονομικὴν ἀπερρήτως Σιμωνηνευμένους ὁ ἐκ Θεοῦ λόγος,
 νοεῖται Χριστός. καὶ πρὸς τὰς βασιλίδας ἔτω· ἴνες φησὶν, ὅτι 20
 τὸ Χριστός ὄνομα πρέπει καὶ μόνω καὶ ἰδίᾳ καὶ κατ' αὐτὸν νοημένω
 καὶ ὑπαρχοντι τῷ ἐκ Θεοῦ Πατρὸς γεννηθέντι λόγῳ· ἡμεῖς δὲ ἐκ
 ἔτω δεδιδάγμεθα φρονεῖν ἢ λέγειν· ὅτε γὰρ γέγονε Σαρξ ὁ
 λόγος, τότε καὶ ὀνομάσθαι λέγομεν αὐτὸν Χριστὸν Ἰησοῦν· ἐ-
 παιδὴ γὰρ κέχρηται τῷ ἐλαίῳ τῆς ἀγαλλιᾶσεως, ἥτοι τῷ ἁγίῳ 25
 Πνεύματι παρὰ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς, ταύτητοι Χριστός ὀνομά-
 ζεται· ὅτι δὲ περὶ τὸ ἀνθρώπινον ἡ καί τις, ὅσα αὐτὸν οὐδοιασά τις
 τὸ ὄρθα φρονεῖν εἰωθότων. καὶ Ἀθανάσιος δὲ ὁ παναοίδιμος

ἐν τῇ περὶ τῆς Σωτηριώδους ἐπιφανείας λόγῳ ᾧ δέπη λέγει· ὁ πα-
 ῦπαρχων Θεὸς παρὰ τὸν Σαρκί ἐπιδημίαις, σὺν ᾧ αὐθρῶπος,
 ἀλλὰ Θεὸς ἰσῶς τὸ Θεὸν ἀόρατος καὶ ἀπαθής ὢν· ὅτε δὲ γέγο-
 νεν αὐθρῶπος, τὸ Χριστὸς ὄνομα Διὰ τὸ Σαρκὸς πασάγει, ἕπειδὴ
 5 ἀπολαθῆι τῷ ὀνόματι τὸ πάθος καὶ ὁ θάνατος. εἰ δὲ καὶ ἡ θεία φη-
 σὶ γραφή, Διὰ τὸ ἔχρισέ σε ὁ Θεὸς ὁ Θεός σου ἔλαμον ἀγαθιά-
 σεως, ἰσέον ὡς πολλάκις κέχη) ἡ θεία γραφή τῷ παρωχηκῶ
 χρόνῳ αὐτῆς μέλλοντος, ὡς τὸ, μετὰ ταῦτα ἔπι τῆ γῆς ὠφθη, καὶ τοῖς
 αὐθρῶποις συνανεσράφη· ἔπω γάρ ὠφθη, ἐδὲ συνανεσράφη Θε-
 10 ὸς αὐθρῶποις, ὅτε ταῦτα ἐλέγει· καὶ τὸ, ἔπι τὸ πολυμὸν βαθυλά-
 νος ἐκεῖ ἐκαθίσταμιν, καὶ ἐκλαύσαμεν· ἐδέπω γάρ ταῦτα ἐγεγόνει.

Πρὸς τὰς ἐπερωτήσας εἰ δύο φύσεις ἐγέννησεν
 ἡ ἁγία Θεοτόκος, ἢ εἰ δύο φύσεις ἐπὶ
 15 σαυρῶ ἐκρέμαντο. ζ'.

Φύσεως μὲν ἐστὶ, τὸ ἀγέννητον καὶ τὸ γεννητὸν Διὰ τὸ ἑνὸς ἢ γρα-
 φόμενον· ὅπερ δηλοῖ τὸ ἀκίςον καὶ τὸ κτισθόν. τὸ δὲ ἀγέν-
 νητον καὶ γεννητὸν ἐ φύσεως ἀλλ' ὑποστάσεως· ἦτοι τὸ γεννη-
 20 θῆναι καὶ μὴ γεννηθῆναι· ὅπερ Διὰ τὸ δύο ἢν ἐκφέρει). ἔστι μὲν
 ἔν ἡ μὲν θεία φύσις ἀγέννητος, ἦτοι ἀκίςος· πάντα δὲ τὰ μετὰ
 τῷ θείῳ φύσιν, γεννητὰ, ἦτοι κίςα. θεωρεῖται τοίνυν ἐν μὲν
 τῇ θείῃ καὶ ἀκίςω φύσει, τὸ μὲν ἀγέννητον ἐν τῷ Πατρὶ· ἔ
 γὰρ ἐγεννήθη. τὸ δὲ γεννητὸν ἐν τῷ Υἱῷ· ἐκ Πατρὸς γὰρ αἰδίως
 25 γεγέννηται. τὸ δὲ ἐκπορεύον ἐν τῷ ἁγίῳ Πνεύματι. ἐκάστω δὲ
 εἶδωσ ζώων, τὰ μὲν πρῶτα, ἀγέννητα, ἀλλ' ἐκ ἀγέννητα· γεγόνασι
 γὰρ ὑπὸ τῆ δημιουργῶ, σὺν ἐγεννήθησαν δὲ ἐξ ὁμοίων. γενέσσι
 μὲν γὰρ κίςις ἐστὶ, γέννησις δὲ ἔπι μὲν Θεοῦ ἐκ μόνου Πατρὸς,
 x 2 ὁμοσίαι

ὁμοσίᾳ ἴῃ προῶδ[Ⓞ], ἢ πὶ δὲ τῶν ζωμάτων, ἢ ἐκ ζωαφείας
 ἀρρένός τε καὶ θηλείας, ὁμοσίῳ ὑποστάσεως προῶδ[Ⓞ]: ὅθεν
 γνωσκόμεν, ὡς ἐκ ἐστὶ φύσεως τὸ γεννᾶσθαι, ἀλλ' ὑποστάσεως.
 εἰ γὰρ φύσεως ἴῃ, ἐκ αὐτῆς ἐν τῇ αὐτῇ φύσει καὶ γεννητῶν ἐθεωρεῖται
 καὶ τὸ ἀγεννήτων. ὑπόστασιν τοίνυν ἐγέννησεν ἡ ἀγία Θεοτόκος, 5
 ἐν δυοῖν γνωριζομένῳ καὶ φύσει, θεότητι μὲν ἐκ Πατρὸς γεννη-
 θῆσθαι ἀχρόνως, ἐπέχρατων δὲ ἐν χρόνῳ ἐξ αὐτῆς σαρκωθεῖ-
 σθαι, καὶ σαρκὶ ἠκτομένῳ. εἰ δὲ οἱ ἐρωτῶντες ἀνίπνουντο, ὅτι ὁ
 γεννηθεὶς ἐκ τῆς ἀγίας Θεοτόκου δύο φύσεις ἐστὶ, φημέν· ναὶ δύο
 φύσεις ἐστὶ· Θεὸς γὰρ ἐστὶν ὁ αὐτὸς καὶ ἀνθρώπος· ὁμοίως καὶ περὶ 10
 τῆς σαυρώσεως, ἀναστάσεώς τε, καὶ ἀναλήψεως· ἡ φύσεως γὰρ
 ταῦτά ἐστιν, ἀλλ' ὑποστάσεως. ἔπαθεν ἔτι ὁ Χριστὸς ἐν δυοῖν φύ-
 σεσιν ὡν τῇ παθητῇ φύσει, ἐσαυρώθη τε· σαρκὶ γὰρ ἦν σαυ-
 ρῆ ἐκρέματο, καὶ ἐθεότητι· ἐπεὶ εἰ εἶπωσιν ἡμῖν ἐρωτῶσι, δύο
 φύσεις ἀπέθανον; ἢ καὶ ἐξῆλθε· ἔκωμ' ἀδὲ δύο φύσεις ἐσαυ- 15
 ρώθησαν· ἀλλ' ἐγεννήθη ὁ Χριστὸς· ἦτοι ὁ Θεὸς λόγος ἐνανθρω-
 πήσας, ἐγεννήθη σαρκὶ, ἐσαυρώθη σαρκὶ, ἔπαθε σαρκὶ,
 ἀπέθανε σαρκὶ, ἀπαθῆς μείσεως αὐτῆς καὶ θεότητος.

Πῶς πρωτότοκος λέγεται ὁ μονογενὴς Ἰῶς 20
 ἔθ' Θεῶν. ἢ.

Πρωτότοκος ἐστὶν ὁ πρῶτος γεννηθεὶς, εἴτε μονογενὴς, εἴτε καὶ
 πρὸ ἄλλων ἀδελφῶν. εἰ μὲν οὖν ἐλέγετο ὁ Ἰῶς τοῦ Θεοῦ
 πρωτότοκος, μονογενὴς δὲ οὐκ ἐλέγετο, ὑπενοήσαμεν αὐτὴν κη· 25
 σμάτων ὡς εἶναι πρωτότοκον, ὡς κτίσμα ὑπαρχόντων· ἐπειδὴ
 δὲ καὶ πρωτότοκος, καὶ μονογενὴς λέγεται, δεῖ δὲ καὶ ἀμφοτέρω
 τηρῆσαι ἐπ' αὐτοῦ, πρωτότοκον αὐτὸν φημεν πάσης κτίσεως,
 ἐπειδὴ

ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ἐκ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡ κτίσις ἐκ τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' αὐτὸς μὲν
 ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς μόνου ἀχρόνως γεγεννημένον,
 εἰκότως γίους μονογενῆς πρῶτότοκον καὶ ἐπρωτόκηνον λεχθή-
 σεται· ἡ γὰρ κτίσις ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ Πατρὸς, ἀλλὰ θελήματι
 5 αὐτοῦ ἐκ τοῦ μη ὄντος εἰς τὸ εἶναι παρήχθη. πρῶτότοκον δέ,
 ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς· μονογενῆς γὰρ ὢν καὶ ἐκ μητρὸς (ἐπειδὴ περ
 μετέχεν αἵματι καὶ σαρκὸς παραπλησίως ἡμῖν, καὶ ἀνθρώπου
 γέγονε, γεγονός μιν δὲ καὶ ἡμεῖς δι' αὐτοῦ υἱοὶ Θεοῦ, ἡοθητηθέντες
 διὰ τοῦ βαπτίσματος) αὐτὸς ὁ φύσει γίους τοῦ Θεοῦ, πρῶτότοκον
 10 ὡς ἡμῖν τοῖς θεοῖς καὶ χάριτι υἱοῖς Θεοῦ γενομένοις καὶ ἀδελφοῖς
 αὐτοῦ χρηματίσασιν γέγονεν. ὅθεν καὶ ἔλεγεν· ἀναβαίνω πρὸς τὸν
 Πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν. ἐκ εἶπε πατέρα ἡμῶν, ἀλλὰ Πατέ-
 ρα μου, φύσει δηλονότι καὶ πατέρα ὑμῶν, χάριτι καὶ Θεόν μου καὶ
 Θεὸν ὑμῶν, καὶ ὅτε εἶπε Θεὸν ἡμῶν, ἀλλὰ Θεὸν μου, αὐτὸν διέλη-
 15 λεπίαις ἐπινοίας τὸ ὁρώμενον ἐκ τοῦ νοημένου, καὶ Θεὸν ὑμῶν ὡς
 δημιουργὸν καὶ κύριον.

Πρὸς τὰς ἐρωτῶντας, ἢ ὑπὸ τὸ σιωχῆς ποσὸν ἀνά-
 γονται, ἢ ὑπὸ τὸ διωρισμένον, αἰδύο φύσεις. θ'.

20

Αἱ τρεῖς φύσεις, ἅτε ἐν σώμα εἰσιν, ἅτε ἐπιφάνεια μία,
 οὔτε γραμμῆ, ἐτόπον, καὶ χρόνον, ἵνα ὑπὸ τὸ σιωχῆς
 ποσὸν ἀναχθῶσι. Ταῦτα γὰρ εἰσι, τὰ σιωχῆς ἀριθμύμενα.
 ἡνωτῶνται δὲ αἱ τρεῖς φύσεις, ἀσυγχύτως καθ' ἑαυτὰς,
 25 καὶ διήρῳται ἀδιαρέτως, λόγῳ καὶ τρόπῳ τῆς διαφορᾶς. καὶ ἅ μὲν
 τρόπῳ ἡνωτῶνται, ἐκ ἀριθμύνται· ἐκ γὰρ λέγομεν δύο ὑπόστασεις
 εἶναι τὰς φύσεις τοῦ Χριστοῦ, ἡ δύο κατὰ πλὴν ὑπόστασιν. ἅ δὲ
 τρόπῳ ἀδιαρέτως διήρῳται, ἀριθμύνται· δύο γὰρ εἰσι φύσεις,
 λόγῳ

λόγω ἢ τρέπω τῷ Διαφοραῖς ἠνωμένοι γὰρ καθ' ἑσώσασιν ἢ ἐν ἀλήλαις περιχωρηῶσαι, ἀσυγχύτως ἠνωνῶ, πῶ εἰς ἀλήλαις μεταβολῶν ἐδεξάμενοι, πῶ οἰκίαν ἐκάστη φυσικῶν Διαφορῶν ἢ μετὰ πῶ ἠνωσιν Διατρίψασαι· τὸ γὰρ κησὸν, διέμενε κησὸν, ἢ τὸ ἀκησον, ἀκησον. τῷ τρέπω τοίνυν τῷ Διαφοραῖς ἢ μόνῳ ἀριθμέμενοι ὑπὸ τὸ διωρισμένον ποσὸν ἀναχθήσον· ἀδύνατον γὰρ τὰ κατὰ μηδὲν Διαφέρειν τα ἀριθμεῖσθαι· καθὸ δὲ Διαφέρειν, ἢ τῷ ἀριθμῶνται, οἷον ὁ Πέτρος ἢ ὁ Παῦλος, καθὸ μὲν ἠνωνται, ἢ ἀριθμοῦνται· τῷ λόγῳ γὰρ τῆς ἐσίας ἐνέμενοι, δύο φύσεις ἔτε εἰσὶν ἔτε λέγονται· καθ' ἑσώσασιν ἢ δὲ Διαφέρειντες, δύο ὑποστάσεις λέγονται· ὥστε ἢ Διαφοραῖς, αἴτια τῷ ἀριθμῶν.

Περὶ πίσεως, καὶ βαπτίσματος. ἰ.

15.

Ὁμολογοῦμεν δὲ, ἐν βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἀμαρτιῶν ἢ εἰς ζωὴν αἰώνιον· τὸ γὰρ βάπτισμα τῷ Κυρίῳ θάνατον δηλοῖ. ζωοθαπτόμεθα γὰρ τῷ Κυρίῳ διὰ τῷ βαπτίσματος· ὡς φησὶν ὁ Θεὸς Ἀπόστολος. ὡς περ οὐκ ἄπαξ ἐτελέθη ὁ τῷ Κυρίου θάνατος, ἔτω ἢ ἄπαξ δεῖ βαπτίζεσθαι, βαπτίζεσθαι δὲ ἢ τῷ Κυρίῳ λόγον, εἰς τὸ ὄνομα τῷ Πατρὸς, ἢ τῷ Υἱῷ, ἢ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, διδασκομένους ἢ εἰς Πατέρα ἢ Υἱὸν ἢ ἁγιον Πνεῦμα ὁμολογίαν. ὅσοι τοίνυν εἰς Πατέρα ἢ Υἱὸν ἢ ἁγιον Πνεῦμα βαπτίζονται, μίαν φύσιν ἐν τρισὶν ὑποστάσεσιν διδασκόμενοι, αὐτοὶ ἀναβαπτίζονται, ἔτοι ἀναστυρέσθαι τῷ Χριστῷ, ὡς φησὶν ὁ Θεὸς Ἀπόστολος· ἀδύνατον γὰρ τὴν ἄπαξ φημιθέντας, ἢ τὰ ἐξῆς, αὐτοὶ ἀνακαυθίζεσθαι εἰς μετάνοιαν, ἀναστυρέντας εἰς τοὺς τὸν Χριστὸν ἢ παραδειγματίζοντας. ὅσοι δὲ μὴ εἰς τῷ αἴγιαν

αἴαν Τρεάδα ἐβαπτίσθησαν, τέτους δεῖ ἀναβαπτίζεσθαι· εἰ
 γάρ καί φησιν ὁ Θεὸς Ἀπόστολος, ὅτι εἰς χριστὸν καὶ εἰς τὴν θανάτου
 αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν, ἐχόντων δὲ γενεαί φησι τὸ βαπτισμαῖος
 πλὴν ἐπικλήσιν, ἀλλ' ὅτι τύπου τὸ θανάτου τὸ χριστοῦ ἐστὶ τὸ βά-
 5 πτισμα· Ἐπεὶ γὰρ τῶν νεύων καταδύσεων, τὰς τρεῖς ἡμέρας τὸ
 τοῦ κυρίου ταφῆς σημαίνει τὸ βάπτισμα. τὸ οὖν εἰς χριστὸν
 βαπτισθῆναι δηλοῖ, τὸ πισθόντων εἰς αὐτὸν βαπτίζεσθαι· ἀ-
 δύνατον δὲ εἰς χριστὸν πισθῆσαι, μὴ διδασθέντας πλὴν εἰς Πα-
 10 τέρα, καὶ ἴον, καὶ ἄγον Πνεῦμα ὁμολογῶν· χριστὸς γάρ ἐστιν ὁ
 ἰσὺς τὸ θεῶν τὸ ζῶντος, ὃν ἔχεισεν ὁ Πατὴρ τῷ ἀγίῳ Πνεύματι,
 ὡς φησιν ὁ Θεὸς Δαβὶδ· Ἐπεὶ ἔχεισέ σε ὁ θεὸς ὁ θεὸς σε
 ἔλαον ἀγαπῆσεως παρὰ τὸς μετόχους σου· καὶ Ἡσαΐας ἐκ
 προσώπου τὸ κυρίου· Πνεῦμα κυρίου ἐπέμεν ἔνεκεν ἔχεισέ με.
 15 πλὴν μέντοι ἐπικλήσιν τὰς οἰκείας μαθητὰς ὁ κύριος διδάσκων,
 ἔλεγε· βαπτίζοντες αὐτὰς εἰς τὸ ὄνομα τὸ Πατρὸς, καὶ τὸ ἱού, καὶ
 τὸ ἀγίου Πνεύματος· ἐπεὶ γὰρ ἐπ' ἀφάρτηαν πεποίηκεν ἡμῶν
 ὁ θεός, παραβῶντας δὲ πλὴν ζωτήριον αὐτοῦ ὄντολῶν, φθορὰ
 θανάτου καταδικάσεν, ἵνα μὴ ἀθάνατον ἢ τὸ κακόν, συγκα-
 20 ταβάς δὲ τοῖς δέλοις ὡς δάσπλαγχνος καὶ κατ' ἡμᾶς γεγωνῶν
 τὸ φθορᾶς Ἐπεὶ ἴδεις πάθους ἐλυτρώσατο, ἐπήρασεν ἡμῶν ὅτι
 τὸ ἀγίας καὶ ἀγαπῶν αὐτοῦ πλοῦτος πηγὴν ἀφέσεως, ὕδωρ μὲν
 εἰς ἀναγέννησιν καὶ ἐκπλυσιν τῆς ἁμαρτίας καὶ τὸ φθορᾶς, αἵμα
 δὲ ποτὸν ζωῆς αἰδία πρόξενον· ἐντολάσθε ἡμῶν δέδωκε δι' ὕδα-
 25 τὸ ἀναγενναῖν καὶ Πνεῦματος, δι' ἐντολῆς καὶ ἐπικλήσεως
 τῷ ὕδατι ἐπιφοιτῶντῶν τὸ ἀγίου Πνεύματος· ἐπεὶ γὰρ δι-
 πλῆς ὁ ἀφάρτης, ὅτι ψυχῆς τε καὶ σώματος, διπλῶν ἡμῶν
 ἔδωκε καὶ πλὴν κάθαρσιν, δι' ὕδατος τε καὶ Πνεύματος, τὸ μὲν
 Πνεῦμα, τὸ κατ' εἰκόνα καὶ κατ' ὁμοίωσιν, ὃν ἡμῶν ἀνακαι-
 ζοντῶν,

ζωνίῳ, ἔδὲ ὕδατι, Διὰ τὸ Πνεῦμα χάριτι, καθάρ-
 θοντι τὸ Σώμα τῆς ἀμαρτίας, καὶ τὸ Φθοραῖς ἀπαλλάσσονται, καὶ
 πῶ μὲν τὸ θανάτου εἰκόνα ἐκπληροῦνται. ἔδὲ ὕδατι, τὸ δὲ τὸ
 ζωῆς ἀγγεῖον παρεχομένου τῷ Πνεύματι. ἀπ' ἀρχῆς γὰρ
 Πνεῦμα θεῶν τοῖς ὕδασι ἐπέφερετο, καὶ αὐθεν ἡ γραφὴ μαρ- 5
 τυρεῖ τῷ ὕδατι, ὡς ἔστι καθαρτήριο. Ἐπιπλεῖ δὲ ὕδατος ὁ θεὸς
 πῶ κοσμικὴν ἀμαρτίαν κατέκλυσε. δι' ὕδατος παῖς ἀκάθαρ-
 τῶν καὶ τὸν νόμον καθάρεται, καὶ αὐτῶν τῶν ἱματίων πλυομένων
 τῷ ὕδατι. ἔδειξεν Ἡλίας πῶ χάριν τῷ Πνεύματος Συμμεμιγ-
 μένῳ τῷ ὕδατι, ὕδατι φλέξας πῶ ὀλοκαύτωσιν. καὶ σχεδὸν ἀ- 10
 παντα καὶ τὸν νόμον ὕδατι καθαρῖζον. τὰ γὰρ ὄρατα Σύμβολα
 τῶν νοσημένων εἰπν. ἡ μέντοι ἀναγέννησις καὶ ψυχῶν γίνε). πίσις
 γὰρ ὑποθεῖν οἶδε καίτοι ὄντας κήσματα Διὰ τὸ Πνεῦμα,
 καὶ εἰς πῶ ἀρχίαν ἀγειν μακαριότητα. ἡ μὲν οὖν τῶν ἀμαρτιῶν 15
 ἀφεσις, πᾶσιν ὁμοίως Διὰ τὸ Βαπτίσματος δίδεται. ἡ δὲ χάρις
 τῷ Πνεύματι καὶ πῶ ἀναλογίαν τῆς πίσεως, καὶ τῆς καθάρσεως.
 καὶ μὲν ἔν Διὰ τὸ Βαπτίσματι, πῶ ἀπαρχῶν τῶν ἁγίων Πνεύ-
 ματι λαμβάνοιμι. καὶ ἀρχὴ ἑτέρε εἰς γίνετα ἡμῖν ἡ παλιγ-
 γενεσία καὶ σφραγίς, καὶ φυλακίη, καὶ φωτισμός. καὶ δὲ πάση
 δυνάμει ἀσφαλῶς ἴησιν ἐαυτῶν καθαρῶς ἀπὸ ῥυπαρῶν ἔργων, 20
 ἵνα μὴ πάλιν ὡς περ κύων ἐπι τὸ ἴδιον ἔμετον ἐπισρέψαντες,
 δάλας πάλιν ἐαυτῶν τῶν ἀμαρτίας ποιήσωμι. πίσις γὰρ χωρὶς
 ἔργων νεκρά ἐστιν, ὁμοίως καὶ ἔργα χωρὶς πίσεως. ἡ γὰρ ἀληθὴς
 πίσις Διὰ τῶν ἔργων δοκιμάζε). βαπτίζομεθα δὲ εἰς πῶ ἁγίαν
 Τριάδα, ὅτι αὐτὰ τὰ βαπτίζομενα καὶ τῶν ἁγίων Τριάδος, εἰς 25
 πῶ αὐτῶν Σύστασιν τε καὶ Ἀμονίῳ. καὶ ἀδύνατον μὴ Συμπαρεῖναι
 ἀλλήλαις τὰς τρεῖς ὑποστάσεις ἀχώριστοι γὰρ ἡ ἁγία Τριάς.
 πρῶτον Βάπτισμα, καὶ κατεκλυσμός εἰς ἐκκοπήν ἀμαρτίας.
 δούτερον,

δ' ὕδρα, τὸ Διὰ τὴν θαλάσσης καὶ τὴν νεφέλην· σύμβολον γὰρ
 ἡ μὲν νεφέλη τὸ Πνεῦμα, ἡ θαλάσσα δὲ τὸ ὕδατος. τρίτην
 τὸ νομικόν· πᾶς γὰρ ἀκάθαρτος ἀπελούετο ὕδατι, ἔπλυε
 τε τὰ ἱμάτια, καὶ ἔτιωσεν εἰς τὴν παρεμβολὴν. τέταρτον, τὸ
 5 Ἰωάννης, εἰσαγωγικὸν ὑπάρχον, καὶ εἰς μετανοίαν ἄγον τὴν βα-
 πτιζομένους, ἵνα εἰς χεῖρὸν πισύσωσιν· ἐγὼ γὰρ ὑμᾶς φησὶ
 βαπτίζω ὕδατι, ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, αὐτὸς ὑμᾶς, φησὶ,
 βαπτίσει ἐν Πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρὶ· ὡς καὶ φησὶ ἐν ὀνόματι
 10 Ἰωάννης τὸ Πνεῦμα Διὰ τὸ ὕδατος. πέμπτον, τὸ τὸ Κυεῖς βάπτισ-
 μα, ὃ αὐτὸς ἐβαπτίσασατο· βαπτίζεται δὲ, ἕως αὐτὸς ἀνι-
 ζων κατάρσεως, ἀλλὰ τὴν ἐμὴν οἰκείμην κατάρσιν, ἵνα
 σωθῆται τὰς κεφαλὰς τῶν δροκόντων ἐπὶ τὸ ὕδατος, ἵνα κλύ-
 σῃ τὴν ἀμαρτίαν, καὶ πάντα τὸν παλαιὸν Ἄδὰμ ἐνθάψῃ τῷ
 ὕδατι, ἵνα ἀγάσῃ τὸ βαπτισμὸν, ἵνα πληρώσῃ τὸ νόμον, ἵνα
 15 τὸ τὸ τριτάτος ἀποκαλύψῃ μυστήριον, ἵνα τύπος καὶ ὑπογραμ-
 μὸς ἡμῖν πρὸς τὸ βαπτίζεσθαι γένηται· βαπτίζομεθα δὲ καὶ ἡ-
 μῖς τὸ τέλειον τὸ Κυεῖς βάπτισμα τὸ δι' ὕδατος τε καὶ Πνεύμα-
 τος· πυρὶ δὲ λέγεται βαπτίζειν χεῖρὸς· ἐν εἶδει γὰρ πυρ-
 20 ἰων γλωσσῶν ἐπὶ τὴν ἀγίαν ἀποσόλως τὴν τὸ Πνεύματος χά-
 ρα ἐξέχεεν, ὡς φησὶν αὐτὸς ὁ Κύριος, ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐβά-
 πτισεν ὕδατι, ὑμῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν Πνεύματι ἁγίῳ καὶ
 πυρὶ, καὶ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας· ἡ Διὰ τὸ τὸ μέλλοντος
 πυρὸς κολαστικὸν βάπτισμα. ἕκτον, τὸ Διὰ μετανοίας καὶ δα-
 κρύων ὄντως ἐπίπνον. ἑβδομον, τὸ δι' αἵματος καὶ μαρτυρίας,
 25 ἡ καὶ αὐτὸς ὁ Χεῖρὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἐβαπτίσασα, ὡς λίαν αἰδέσι-
 μαν καὶ μακάριον, ὅσον δούτεροι καὶ μολυῖται ῥύποις· ὄγδοον,
 τὸ τελευταῖον, καὶ σωτήριον, ἀλλὰ τὸ μὴ κακίας ἀιαιρητικόν, (ἐκ
 ἧ γὰρ κακία καὶ ἀμαρτία πολιτεία)· κολάζου δὲ ἀτελευτήτα.
 σωμα

Σαμαλικῶ εἶδει, ὡσεὶ περισερᾶ, κατεφοίτησε τὸ Πνῶμα τὸ ἅγιον
 ἔπι τὸ κύριον, ἴην ἀπαρχῶν ἔ ημετέρων ὑποδακνύον βαπτήσμα-
 τος, καὶ ἡμῶν τὸ σῶμα· ἐπεὶ καὶ ἔτ, ἠγυν τὸ σῶμα, τῆ θεώσει
 Θεός, καὶ ἅμα που ἀνώθεν εἶδισαι περισερᾶ λύσιν κατακλυ-
 σμῶ ἀναγγελιζέσθαι. ἔπι δὲ τὰς ἀγίας ἀποστόλους πυρραϊδῶς 5
 κάτταισι· Θεὸς γάρ ἐστι· ὁ δὲ Θεός, πῦρ καταναλισκόν ἐστίν. τὸ
 ἔλαιον ἐν τῷ βαπτήσματι παραλαμβάνεται, μνηνὸν τῶν χριστῶν
 ἡμῶν καὶ χριστὸς ἡμᾶς ἐργαζόμενον, καὶ τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐπαγγ-
 γελλόμενον· ἀλλὰ ἔ ἀγίας Πνῶματ^ς ἔλεον· ἐπεὶ καὶ καρφ^ς
 ἔλαιας τοῖς ἐκ τῶ κατακλυσμῶ περιωφθεῖσιν ἢ περισερᾶ κενό- 10
 μικενί. ἐβαπτίσθη ἰωάννης τῶ χεῖρα ἐπιθεῖς ἔπι τῶ θεῶν ἔ
 δεωόττε κερυφῶν, καὶ καὶ ἰδίῳ αἵματι. ἔ χεῖρ ὑπερτίθεσθαι
 τὸ βάπτημα, ὅτε δι' ἔργων ἢ πίσις τῶ προσιόντων μαρτυρηθῆ.
 ὁ ἐν δόλω προσιῶν τῷ βαπτήσματι κατακλιθήσεται μᾶλλον, 15
 ἢ ὠφελήθησεται.

Περὶ πίσεως· ἰα'.

Η μέντοι πίσις, διπλῆ ἐστίν· ἐστὶ γὰρ πίσις ἐξ ἀκοῆς· ἀκούοντες
 γὰρ τῶ θεῶν γραφῶν, πιστεύομεν τῆ διδασκαλίᾳ τῶ ἀγίου 20
 Πνῶματος. αὕτη δὲ τελειῶται παῖσι τοῖς νομοθετηθεῖσιν ὑπὸ
 τῶ χριστῶ, ἔργω πισύσσα, ὀσεβῶσα, καὶ τὰς ἐντολάς πρᾶτ-
 τῶσα ἔ ἀνακαινίσαντος ἡμᾶς· ὁ γὰρ μὴ καὶ τῶν παράδοσιν τῶ
 καθολικῆς ἐκκλησίας πισύων, ἢ κοινῶν ἀλλὰ τῶ ἀτόπων ἔργων
 τῶ διαβόλω, ἀπιστὸς ἐστίν. ἐστὶ δὲ πάλιν πίσις, ἐλπίζομένων 25
 ὑπόστασις, πραγμάτων ἔλεγχος ἔ ελεπομένων, ἢ ἀδίστακτος
 καὶ ἀδέκρητ^ς· ἐλπίς τῶν τε ὑπὸ Θεῶ ἡμῶν ἐπηγγελμένων,
 καὶ τῆς τῶν αἰτήσεων ἡμῶν ἐπιτυχίας. ἢ ἡμῶν οὐκ πρώτη, τῆς
 ἡμετέρων

ἡμετέρας γνώμης ἐστὶν ἢ δὲ δούτερα, ἢ χαρισμάτων Ἔ Πνοῦ-
ματος. Ἰσέον δὲ ὄη Δα Ἔ βαπτισματος περιτεμνόμεθα
ἅπαν τὸ ἀπὸ γενέσεως κάλυμμα, ἥτοι τὴν ἁμαρτίαν, καὶ ἰσρα-
ηλίται Πνοῦματικοὶ, καὶ Θεῶ λαὸς χρηματίζομεν.

Περὶ σαυροῦ, ὃν ὤ ἐτι καὶ περὶ πίσεως. ββ΄.

5
10
15
20
25

Ὁ λόγος ὁ Ἔ σαυροῦ, τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία ἐστὶ, τοῖς
δὲ σωζομένοις ἡμῖν, διώκεις Θεῶ ἐστὶν· ὁ μὲν γὰρ Πνοῦμα-
τικὸς πάντα ἀνακρίνει, ψυχικὸς δὲ ἀνθρώπος εἰ δέχεται τὰ
Ἔ Πνοῦματῶ. μωρία γάρ ἐστι τοῖς μὴ πίσει δεχομένοις, καὶ
τὸ ἀγαθὸν καὶ παντοδύναμον Ἔ Θεῶ λογιζομένοις, ἀλλ' ἀνθρώ-
πίνοις καὶ φυσικοῖς λογισμοῖς ἐξερωσῶσι τὰ θεῖα· πάντα γάρ
τὰ Ἔ Θεῶ, ὑπὲρ φύσιν εἰπὶ καὶ λόγον καὶ ἔννοιαν. εἰ γάρ τις λο-
γίστηται ὅπως ἐκ Ἔ μὴ ὄντῶ εἰς τὸ εἶναι, τίνῶ τε ἔνεκεν πα-
ρῆγαιεν ὁ Θεὸς τὰ πάντα, καὶ φυσικοῖς λογισμοῖς φθάσαι βε-
ληθῆ, εἰ καταλαμβάνει· ψυχικὴ γάρ ἐστι ἡ γνώσις αὕτη καὶ
δαμονιώδης. εἰ δὲ τις πίσει χειραγωγούμενος, ἀγαθὸν καὶ παν-
τοδύναμον, καὶ ἀληθὲς, καὶ σοφὸν, καὶ δίκαιον τὸ θεῖον λογιστῆ),
δωρήσει πάντα λεῖα καὶ ὀμαλά, καὶ ὁδὸν ὄσειαν· ἐκ τὸς γὰρ
πίσεως, ἀδύνατον σωθῆναι· πίσει γάρ πάντα τὰ τε ἀνθρώπι-
να, τὰ τε Πνοῦματικὰ σωθῆσαν). ἔτε γὰρ γεωργὸς ἐκ τὸς πί-
σεως τέμνει γῆς ἄλλακα· ἐκ ἔμπροσθε μικρῶ ζύλα τὴν ἑαυτοῦ
ψυχὴν τῷ μαινομένῳ τῷ θαλάσσης πελάγει παραδίδωπιν· οὐ
γάμοι σωθῆσαν), ἐκ ἄλλοτι ἢ ἐν τῷ βίῳ. πίσει νοσηρὸν ἐκ Ἔ
μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι τὰ πάντα τῆ Ἔ Θεῶ διώκει παραῆχθαι·
πάντα τὰ τε θεῖα καὶ τὰ ἀνθρώπινα πίσει κατορθώθη· πίσει
δέ ἐστι, ἀπολυπραγμόνητῶ συγκατάθεσις. πᾶσα μὲν οὐδὲ
προῆξις καὶ θαυμαστέρητα Ἔ χειροῦ, μεγίστη καὶ θεῖα καὶ θαυ-
μαστή·

μας ἢ ἀλλὰ πάντων ἐπὶ θαυμαστότερον ὁ τίμιος αὐτοῦ σαυρῶς
 δι' ἕθενος γὰρ ἑτέρου ὁ θάνατος κατήρηται, ἢ ἕ παρπάρεως
 αἰμαρτία λέλυται, ὁ ἄδης ἐσκόλυται, ἢ ἀνάστασις δεδώρη),
 δυνάμις ἡμῖν ἕ καταρρνεῖν τὴ παρρητων κὲ αὐτοῦ ἕ θανάτου
 δέδοται, ἢ πῶς πῶ ἀρχαίαν μακαρμότητα ἐπάνοδος κατώρ- 7
 θωται, πύλα παρραδείσου ἠνοίχθησαν, ἢ φύσις ἡμῶν ἐκ δε-
 ξιών ἕ Θεῷ κεκάθηκε, τέκνα Θεῷ κὲ κληρονόμοι γεγονάμεν,
 εἰμὴ ἀλλὰ ἕ σαυρῶς ἕ κυρίως ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. ἀλλὰ σαυρῶς
 γὰρ ταῦτα πάντα κατώρθω). ὅσοι γὰρ ἐβαπτίσθημεν εἰς χρι- 10
 στὸν, φησὶν ὁ ἀπόστολος, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν, ὅσοι
 δὲ εἰς χριστὸν ἐβαπτίσθημεν, χριστὸν ἐνεδυσάμεθα. χρι-
 στὸς δὲ ἐστὶ Θεῷ δυνάμις κὲ Θεῷ σοφία. ἰδοὺ ὁ θάνατος ἕ
 χριστοῦ, ἦτοι ὁ σαυρῶς, πῶ ἐνυπόστατον ἕ Θεῷ σοφίαν κὲ δύν-
 αμιν ἡμας περιέβαλε. δυνάμις δὲ Θεῷ ἐστὶν, ὁ λόγος ὁ ἕ σαυ-
 ρῶς, ἢ ὅτι τὸ δυνάτην ἕ Θεοῦ, ἦτοι ἢ κὲ ἕ θανάτου νίκη δι' 15
 αὐτοῦ ἡμῖν πεφωνέρωται, ἢ ὅτι ὡς περὶ τὰ τέσσαρα ἀκρα ἕ σαυ-
 ρῶς ἀλλὰ ἕ μέσῃ κέντρῃ κεραιώται κὲ συσφιγγον), ἔτω ἀλλὰ
 τὸ ἕ Θεοῦ δυνάμειος, τὸ, πῦψο κὲ τὸ βάθος, μήκος τε κὲ
 πλάτος, ἦτοι πᾶσα ὀρατή τε κὲ ἀόρατος κτίσις, συνέχε).
 ἔτος ἡμῖν ζημεῖον δέδο). ἐπὶ ἕ μετώπῃ, ὃν πρόπον τῶ ἰσραήλ 20
 ἢ περιρμη. δι' αὐτοῦ γὰρ οἱ πιστοὶ τὴ ἀπίσαν ἀποδιδάμεθα κὲ
 γνωρίζομεθα. οὐτὸ θυρεὸς κὲ ὄπλον κὲ πρόπαιον κατὰ τοῦ
 Διαβόλου. ἔτος ἰσραήλ εἶνα μὴ θίγη ἡμῶν ὁ ὀλοθρόων, ὡς ἢ
 γραφή φησὶν. ἔτὸ τὴ κειμένων ἀνάστασις, τὴ ἐσώτων σήριγμα,
 ἀθηνῶν βακτηρία, ποιμαχνομένων ραβδος ἐπιστρέφόντων χει- 25
 ραγωγία, πρηνοπλόντων τελείωσις, ψυχῆς σωτηρία κὲ σώμα-
 τος, πάντων τὴ κακῶν ἀποπόπαιον, πάντων τὴ ἀγαθῶν πρό-
 ξειν, αἰμαρτίας ἀνάρσεις, φυτὸν ἀναστάσεως, ζύλον ζωῆς
 αἰώνιος.

αιώνις. αὐτὸ μὲν ἔν τῷ τίμιον ξύλον ὡς ἀληθείας, καὶ σεβάσμιον,
 ἐν ᾧ ἑαυτὸν εἰς θυπῆν ὑπερ ἡμῶν χριστὸς προσενήνοχεν, ὡς
 ἀκαθάρτην τῇ ἀφῆ τῆ ἀίμου σώματος τε καὶ αἵματι, εἰκότως
 προσκυνητέον, τὰς ἡλεις, πλὴν λόγχην, τὰ ἐνδύματα, καὶ τὰ
 5 ἱερὰ αὐτῶ σκηνώματα. ἅτινά εἰσιν ἡ φάτις, τὸ σπήλαιον, ὁ
 γολγοθαῖς, ὁ σαυρὸς, ὁ ζωοποιὸς τάφος, ἡ Σιών καὶ ὀκκλησιῶν
 ἡ ἀκρόπολις, καὶ τὰ ὅμοια, ὡς φησιν ὁ θεοπάτωρ Δαβὶδ, εἰ-
 σελούσμεθα εἰς τὰ σκηνώματα αὐτῶ, προσκυνησόμεν εἰς τὸ
 τόπον ὃ ἔστησαν οἱ πόδες αὐτῶ. ὅλη δὲ τὸ σαυρὸν λέγει, δηλοῖ
 10 τὸ ἐπόμενον ἀνάστηθι κύριε εἰς πλὴν ἀνάπαυσιν· ἔπειτα γὰρ
 τῷ σαυρῶ ἡ ἀνάστασις· εἰ γὰρ τῶ ἐρωμένων ποθητῶν οἴκος, καὶ κλί-
 νη, καὶ περιβόλαιον, πόσω μᾶλλον τὰ τῶ θεῶ καὶ σωτῆρος δι' ὧν
 καὶ σεβάσμεθα; προσκυνησόμεν δὲ καὶ τὸν τύπον τῶ ἡμῶν καὶ ζωοποι-
 ῶ σαυρῶ, εἰ καὶ ἐξ ἑτέρας ὕλης γέννηται, ἢ πλὴν ἄλλω ἡμῶντες.
 15 μὴ γένοιτο, ἀλλὰ τὸν τύπον ὡς χριστὸς σύμβολον· ἔφη γάρ τις
 ἑαυτῶ μαθηταῖς διαβυδέμεν, τότε φωνήσεται τὸ σημεῖον τῶ
 καὶ τῶ ἀνθρώπου ἐν τῷ ἔρανῳ, τὸ σαυρὸν λέγων. διὸ καὶ τῶ γυ-
 ναίξῃ ἐλεγετὸ ὁ ἀναστάσεως ἀγγελος, ἰησοῦ ζητᾶτε τὸ να-
 ζαρηνὸν τὸ ἐσαυρωμένον· καὶ ὁ ἀπόστολος, ἡμεῖς δὲ κυρίας οὐδὲ
 20 χριστὸν ἐσαυρωμένον· πολλοὶ μὲν χριστοὶ καὶ ἰησοῖ, ἀλλ' εἰς ὁ ἐ-
 σαυρωμένος· οὐκ εἶπε λέλογχόμενον, ἀλλ' ἐσαυρωμένον. ὡς
 σκυνητέον τοίνυν τὸ σημεῖον τῶ σαυροῦ· ἐνθα γὰρ αὐτὸ ἡ τὸ ση-
 μεῖον, ἐκεῖ καὶ αὐτὸς ἔσαι· πλὴν δὲ ὕλῃ ἐξ ἧς ὁ τύπος τῶ σαυροῦ
 σκίσει, εἰ καὶ χρυσοῦς, ἢ λίθοι εἰς τιμίον, μετὰ πλὴν τῶ τύπου,
 25 εἰ τύχοι, ἀβάλυτον, οὐ προσκυνητέον· πάντα τοίνυν τὰ θεῶ
 ἀνακείμενα προσκυνησόμεν, αὐτὰ τὸ σεβασ προσάγοντες. τὴν
 τὸ τίμιον σαυρὸν προσκύτωσε τὸ ξύλον τῶ ζωῆς τὸ ἐν τῷ παρα-
 δείσῳ ὑπὸ θεῶ πεφυτωμένον· ἐπειδὴ γὰρ ἀπὸ ξύλου ὁ θά-
 νατος,

ναλος, ἔδει Διὰ ξύλα δωρηθῆναι τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἀνάσασιν. Ἰα-
 κώβ προσκυήσας τὰ ἄκρα τῆ ῥάβδος, ἐνηλαγμέναις τῆ χερ-
 σὶ τὰς ἕξ ἰωσήφ ὀλογήσας, καὶ τὸ σημεῖον τῆ σαυρῆ δια-
 γράφει σαφέστατα· ῥάβδος Μωσαϊκῆ, σαυροτύπως τὴν θάλασ-
 σαν πλήξασα, καὶ σώσασα μὲν τὴ Ἰσραήλ, φαραὼ δὲ βυθί- 5
 σασα· χεῖρες σαυροειδῶς ὀκτενώδραι καὶ τὴ Ἀμαλὴκ τροπέμε-
 ναι· ξύλω πικρὸν ὕδωρ γλυκαίνόμενον, καὶ πέτρα ῥηγνυμένη καὶ
 προχέουσα νάματα· ῥάβδος τῆ Ἀαρῶν τῆ ἱεραρχίας ἀξίωμα
 χρηματίζει· ὄφιοι ἐπὶ ξύλα θραμβόμενοι ὡς νεπέκρωται,
 τῆ ξύλα τὰς νεκρῶν ὀφθαλμοῦ τὸν ἐχθρὸν διασώζοντος τὰς πι- 10
 σθόντας, ὡς Χριστὸς ἐν σαρκὶ ἀμαρτίας ἀμαρτίαν ὅσα εἶδη ἢ
 προσήλωται· Μωσῆς ὁ μέγας, ὁ ψεῦθε, βοῶν, τὴν ζωὴν ὑμῶν·
 ἐπὶ ξύλα κρεμαμένω ἀπέθανε τῆ ὀφθαλμῶν ὑμῶν· Ἡσαίας,
 ὄλιον τὴν ἡμέραν διεπέτασα. τὰς χεῖράς μου πρὸς λαὸν ἀπει-
 θουῦντα καὶ ἀπὸ ἀλέγοντα. οἱ τῆ προσκυνοῦντες, τῆς μελίδος 15
 τύχοιμεν Χριστοῦ τῆ ἐσαυρωμένον· ἀμήν.

Περὶ τῆ προσκυνεῖν κατὰ ἀνατολάς. 17.

Οὐκ ἀπλῶς εἶδ' ὡς ἔτυχε, καὶ ἀνατολάς προσκυῖμεν ἀλλ' 20
 ἐπειδὴ ἐξ ὀρατῆς τε καὶ ἀορατοῦ, ἥτοι νοητῆς καὶ αἰσθητῆς
 σιωπῆς θείας φύσεως, διπλῶν καὶ τὴν προσκυνῆσιν τῆ ἡμισυ-
 γῶν προσάγομεν, ὡς περὶ καὶ τῆ νῶν ψάλλομεν, καὶ τοῖς σωματικοῖς
 χαίλεσι, καὶ βαπτίζομεθα ὕδατι τε καὶ Πνεύματι καὶ διπλῶς τῆ
 κυρίῳ ἐνάμεθα, τῆ μυσηρίαν μετέχοντες καὶ τῆ Πνεύματος 25
 χάριτι. ἐπεὶ τοῖσι ὁ θεὸς φῶς ἐστὶ νοητὸν, καὶ ἥλιος δικαιο-
 σῆς, καὶ ἀνατολὴ ἐν τῆ γραφαῖς ὀνόμασαι ὁ Χριστὸς, ἀνα-
 δετέον αὐτῷ τὴν ἀνατολὴν εἰς προσκυνῆσιν· πάντως καλὸν τῆ

Ⓞεψ

Θεῶ ἀναθετέον, ἐξ ἧ παῦ ἀγαθὸν ἀγαθύνεται. Φησὶ δὲ καὶ ὁ
 Θεὸς Δαβὶδ· αἰ θασιλείαι τῆ γῆς ἄσατε τῷ Θεῶ, ψάλατε τῷ
 κυρίῳ τῷ ἐπιβεβηκότῳ ἐπὶ τὸ ἔρεινον ἔρεινον κατὰ ἀνατολάς.
 ἔτι δὲ φησιν ἡ γραφή· καὶ ἐφύτῳσεν ὁ Θεὸς παράδεισον ἐν
 5 Ἐδὲμ καὶ ἀνατολάς· ἐνθα τὸ ἀνθρώπου ὄν ἐπλασεν, ἔθετο, ὃν
 παραβάται ἐξώρισεν, ἀπέναντί τε ἔπαρθεῖς τῆς τευφῆς
 κατώκισον· ἐκ δυσμῶν δηλαδὴ· τὴν οὐκ ἀρχαίαν πατρίδα
 ἐπιζητοῦντες, καὶ πρὸς αὐτὴν ἀνιζόντες, τῷ Θεῶ προσκυνῶμεν.
 καὶ ἡ σινηὴ δὲ ἡ Μωσαϊκὴ, κατ' ἀνατολάς εἶχε τὸ καταπέτασμα
 10 καὶ τὸ ἰλαστήριον· καὶ ἡ φυλὴ ἔξ Ἰσραήλ, ὡς ἡμιώτερα, ἐξ ἀνατολῶν
 παρεβέβαλε· καὶ ἐν τῷ περιώνυμῳ δὲ ἔστι Σολομῶν ἡ ναῶ, ἡ ἔξ
 κυρίως πύλη κατ' ἀνατολάς διέκειτο· ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ κύριος σαυ-
 ρέμενος, ἐπὶ δυσμῶν ἔωρα· καὶ ἔτω προσκυνῶμεν, πρὸς αὐτὸν ἀνι-
 ζόντες· καὶ ἀναλαμβάνομεν, πρὸς ἀνατολάς ἀνεφέρετο· καὶ ἔ-
 15 τως αὐτῷ οἱ ἀπόστολοι προσεκύνησαν· καὶ ἔτως ἐλύσε, ὃν τρέ-
 πον ἐθεάσαντο αὐτὸν πορεύομενον εἰς τὸ ἔρεινον, ὡς αὐτὸς ὁ κύ-
 ριος ἔφησεν· ὡς περὶ ἡ ἄσραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαίνεται
 εἰς δυσμῶν, ἔτως ἔσται καὶ ἡ παρυσία ἔξ ἡ ἀνθρώπων· αὐτὸ ἔν
 ἐκδεχόμενοι, ἐπὶ ἀνατολάς προσκυνῶμεν. ἄγραφος δὲ ἐστὶν ἡ πα-
 ροράδοσις αὐτῆ τῆ ἀποστόλων· πολλὰ γὰρ ἀγράφως ἡμῖν παρέδωκαν.

Περὶ τοῦ ἀγίου καὶ ἀχραντῶν καὶ κυρίως μυστηρίων. ιδ'.

25 Ὁ ἀγαθὸς καὶ πανάγαθος καὶ ὑπεράγαθος Θεὸς, ὁ ὅλος ὢν ἀ-
 γαθότης, ἀλλὰ τὸ ὑπερβάλλοντα πλεονεκτῶν τῷ αὐτῷ ἀγαθότη-
 τος ἐκ ἡνέχλει μόνον εἶναι τὸ ἀγαθόν, ἢ τοὶ πᾶσι εἰαυτῷ φύσιν, ὑπὸ
 μηδενὸς μετεχόμενον, ἀλλὰ καὶ ἴσως χάριν ἐποίησε πρῶτον μὲν
 τὰς νοεραῖς καὶ οὐρανοῦς δυνάμεις, εἶτα τὸν ὄρατον καὶ αἰσθητὸν
 κόσμον,

κόσμον, ἔτα ἐκ ὑδρῶν ἢ αἰθέρις ἢ ἀνθρώπων. πάντα μὲν οὖν
 τὰ ὑπ' αὐτῆς γινόμενα κοινωνῶσι τῷ αὐτῆς ἀγαθότητος ἢ τῷ εἶναι·
 αὐτὸς γάρ ἐστι τοῖς πᾶσι τὸ εἶναι, ἐπειδὴ οὐ αὐτῷ εἰσι τὰ ὄντα, ἔ-
 μόνον ὅτι αὐτὸς ἐκ τῆς μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι αὐτὰ παρήγαγεν, ἀλλ'
 ὅτι ἢ αὐτῆς ἐνέργεια τὰ ὑπ' αὐτῆς γινόμενα συνήρει ἢ συνέχει, ἐκ 5
 περιουσίας δὲ τὰ ζῶα κατὰ τε γὰρ τὸ εἶναι, ἢ ἢ τὸ ζῶης μετέχειν,
 κοινωνῶσι τῷ ἀγαθῷ, τὰ δὲ λογικὰ ἢ ἢ τὰ προσηρημένα μὴ,
 ἔμην ἀλλὰ ἢ ἢ τὸ λογικὸν ἢ ταῦτα μᾶλλον οἰκειότερα γάρ
 πως εἰσι πρὸς αὐτὸν, εἰ ἢ πάντων ἔτος ὑπέρκειται ἀσυγκέ-
 τως. ὁ μὲντοι ἀνθρώπου, λογικὸς ἢ αὐτεξέχιστος γινόμενος, 10
 ἐξῆσιαν εἴληφεν ἀδιαλείπτως διὰ τὸ οἰκείας προαιρέσεως ἐν-
 θου τῷ θεῷ, εἶγε διαίτη ἐν τῷ ἀγαθῷ, τρεῖς, τῆς κτίσαν-
 τος ὑπακοῆς. ἐπειδὴ τοίνυν ἐν παραβάσει τῆς πεποιηκότος
 αὐτὸν ἐν τῆς γέγονε, ἢ θανάτου ἢ φθορᾶ ὑποπέπλωκεν,
 ὁ ποιητὴς ἢ δημιουργὸς τῆς γένεσος ἡμῶν διὰ ἀπλάγχνα ἐλέως 15
 αὐτῆς, ὁμοιώθη ἡμῖν, ἢ πάντα γινόμενος ἀνθρώπου χάρις
 ἀμαρτίας, ἢ ἠνώθη τῆς ἡμετέρας φύσεως· ἐπειδὴ γὰρ μετέδω-
 κεν ἡμῖν τὴν ἰδίαν εἰκόνα ἢ τὴν ἰδίαν Πνεύματος, ἢ ὅτι ἐφι-
 λάξασμεν, μεταλαμβάνει αὐτὸς τῆς πτωχῆς ἢ ἀδενῆς ἡμῶν
 φύσεως, ἵνα ἡμᾶς καθάρῃ ἢ ἀφθαρτῆσιν, ἢ μετόχους πάλιν 20
 τῆς αὐτῆς κατασῆσιν θεότητος· ἔδει δὲ μὴ μόνον πλὴν ἀπαρχῶν
 τῆς ἡμετέρας φύσεως, ἐν μετοχῇ γενέσθαι τῆς κρείττου, ἀλλ'
 ἢ πάντα τὸ βελλόμενον ἀνθρώπου, ἢ δούτερον γέννησιν γεν-
 νηθῆναι, ἢ προφύωι προφύω ξένω, ἢ τῆς γεννήσεως πρὸς φθαρτον,
 ἢ ἔτω φθάσαι τὸ μέτρον τῆς τελειότητος. διὰ μὴ οὖν τῆς αὐ- 25
 τῆς γεννήσεως, ἢτοι σαρκώσεως, ἢ τῆς βαπτίσματος, ἢ τῆς
 πάθους, ἢ τῆς ἀναστάσεως, ἢ ἡλδοθέρωσε πλὴν φύσιν τῆς ἀμαρτί-
 ας τῆς προπύου, τῆς θανάτου ἢ τῆς φθορῆς ἢ τῆς ἀναστάσεως
 ἀπαρ-

ἀπαρχὴ γέγονε, καὶ ὁδὸν καὶ τύπον ἑαυτὸν καὶ ὑπογραμμὸν τέ-
 θαικεν, ἵνα καὶ ἡμεῖς τοῖς αὐτοῦ ἀκολοθῆσαντες ἴχνησι, γενώμε-
 θα θεοί, ὅπερ αὐτὸς ἐπιφύτει, υἱοὶ καὶ κληρονόμοι Θεοῦ, καὶ αὐτοῦ
 Συγκληρονόμοι· ἔδωκεν ἔν ἡμῖν, ὡς ἔφω, γέννησιν δεύτεραν,
 5 ἵν' ὡς περ γεννηθέντες ἐκ τοῦ Ἀδάμ ὁμοιωθῆμεν αὐτῷ κληρονο-
 μήσαντες τὴν κατάρται καὶ τὴν φθορὰν, ἔτω καὶ ἐξ αὐτοῦ γεννηθέν-
 τες ὁμοιωθῶμεν αὐτῷ, καὶ κληρονομήσωμεν τὴν τε ἀφθορᾶσαν
 καὶ τὴν βλάβην καὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ· ἐπειδὴ δὲ πνευματικὸς ἐστὶν
 10 ἔτι ὁ Ἀδάμ, ἔδει καὶ τὴν γέννησιν πνευματικῶν εἶναι ὁμοίως καὶ
 τὴν θρώσιν· ἀλλ' ἐπειδὴ διπλοὶ ἴνές ἐσμεν καὶ ζωῖστοι, δεῖ καὶ
 τὴν γέννησιν διπλῶν εἶναι, ὁμοίως καὶ τὴν θρώσιν ζωῖστον.
 ἢ μὴ οὐκ ἔγεννησεν ἡμῖν δι' ὕδατος καὶ πνεύματος ἁγίου, φησὶ
 δὴ τὸ ἅγιον βαπτίσματος· ἢ δὲ βρώσι, αὐτὸς ὁ ἄρτος τῆ ζωῆς,
 ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς χριστός, ὁ ἐκ τοῦ ἔραντος καταβάς· μέλ-
 15 λων γὰρ τῆ ἐκείνου ὑπὲρ ἡμῶν καταδέχεται θάνατον, ἐν τῇ
 νυκτὶ, ἐν ἣ παρεδίδω ἑαυτὸν, ἀφθνήκω καινῶν δίδετο τοῖς
 ἁγίοις αὐτοῦ μαθηταῖς καὶ ἀποστόλοις, καὶ δι' αὐτῶν, πᾶσι τοῖς εἰς
 αὐτὸν πιστεύουσιν· ἐν τῷ ὑπερφωτοίνω τῆς ἁγίας καὶ ἐνδόξου
 20 Σιών, τὸ παλαιὸν πάχος μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ φαγών, καὶ
 πληρώσας τὴν παλαιὰν ἀφθνήκω, νίπτει τῶν μαθητῶν τὰς
 πόδας, Σύμβολον τοῦ ἁγίου βαπτίσματος παρεχόμενον· εἶτα
 κλάσας ἄρτον, ἐπεδίδω αὐτοῖς λέγων, λάβετε, φάγετε, ἔστω με-
 ἐστὶ τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ἡμῶν κλόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν· ὁ-
 μοίως δὲ λαβὼν καὶ τὸ ποτήριον ἐξ οἴνου καὶ ὕδατος, μετέδωκεν
 25 αὐτοῖς λέγων· πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες, ἔστω με ἐστὶ τὸ αἷμα τὸ και-
 νῆς ἀφθνήκης, τὸ ὑπὲρ ἡμῶν ἐκχυόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρ-
 तिῶν· ἔτω ποιᾶτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν· ὅσακις γὰρ αὐτὸ ἐδίητε
 τὸ ἄρτον ἔστω, καὶ τὸ ποτήριον ἔτω πίνετε, τὸν θάνατον ἔστω

Ἐάνθρωπος καταγγέλλετε, καὶ τὴν αἰάσασιν αὐτῷ ὁμολογεῖτε,
 ἕως αὐ' ἔλθῃ. εἰ τοίνυν ὁ λόγος ἔστι Θεὸς ζῶν ἐν ἡμέραις, καὶ
 πάντα ὅσα ἠθέλησεν ὁ Κύριος ἐπάσασεν, εἰ εἶπε γεννηθῆτω φῶς,
 καὶ ἐγένετο, γεννηθῆτω σερῶμα, καὶ ἐγένετο, εἰ τῷ λόγῳ Κυρίου
 οἱ ἕρanoi ἐσερεώθησαν, καὶ τῷ Πνεύματι ἔσῳμαίῳ αὐτῷ πα- 5
 σα ἡ δυνάμις αὐτῶν, εἰ ὁ ἕρanos καὶ ἡ γῆ ὑδῶρ τε καὶ πῦρ καὶ
 ἀῆρ καὶ πᾶς ὁ κόσμος αὐτῶν τῷ λόγῳ Κυρίου συνετελεσθησαν,
 καὶ ἔτο δὴ τὸ πολυθρύλλητον ζῶον, ὁ ἄνθρωπος, εἰ θελήσας
 αὐτὸς ὁ Θεὸς λόγος ἐγένετο ἄνθρωπος, καὶ τὰ τῆς ἁγίας ἀειπαρ-
 θένος καθεραὶ καὶ ἀμώμητα αἵματα ἑαυτῆ ἀπαύτως σαρκία ὑ- 10
 πέσῃσατο, ἐδυνάσθη ἄρτον ἑαυτῷ σῶμα ποιῆσαι; καὶ τὸ οἶνον
 καὶ τὸ ὑδῶρ αἷμα; εἶπεν ἐν ἀρχῇ, ἐξάγαγέτω ἡ γῆ βοτανῶν χόρ-
 τας· καὶ μέχρι τῆς νῦν ἔστι ὑετῶς γενομένη ἐξάγα τὰ ἴδια βλαστή-
 ματα τῆς θεῆς συνελαυνομένη καὶ δυναμικῆ ὑπερτάγματι.
 εἶπεν ὁ Θεός, ἔστω μὲς ἐστὶ τὸ σῶμα, καὶ ἔστω μὲς τὸ αἷμα, καὶ ἔστω 15
 ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν· καὶ τῷ παιτοδυνάμῳ αὐτῷ προ-
 σάγματι, ἕως αὐ' ἔλθῃ γίνεται· ἔτω γὰρ εἶπεν, ἕως αὐ' ἔλθῃ.
 καὶ γίνεται ὑετὸς τῆς καινῆς ταύτης γεωργίας. Διὰ τὴν ἐπικλήσεως ἡ
 ἁγίου Πνεύματι ἐπισκιάζουσα δυνάμις· ὡς περὶ γὰρ πάντα
 ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεός, τῆς ἁγίου Πνεύματι ἐνεργεία ἐποίη- 20
 σεν, οὕτω καὶ νῦν ἡ ἁγίου Πνεύματι ἐνεργεία τὰ ὑπὲρ φύσιν ἐρ-
 γάζεσθαι, ἀ οὐ δυνάται χωρεῖσθαι εἰ μὴ μόνῃ ἡ πίστις. πῶς ἔσται
 μοι τοῦτο, φησὶν ἡ ἁγία παρθένος, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω;
 ἀποκρίνεται Γαβριὴλ ὁ ἀρχάγγελος, Πνεῦμα ἁγιον ἐπελά-
 σεται ἐπὶ σέ, καὶ δυνάμις ὑψίστης ἐπισκιάσει σοι· καὶ νῦν ἔρωτάς 25
 πῶς ὁ ἄρτος γίνεται σῶμα χριστός; καὶ ὁ οἶνος καὶ τὸ ὑδῶρ αἷ-
 μα χριστός; λέγω σοι καὶ γὰρ Πνεῦμα ἁγιον ἐπιφαιάει καὶ ταῦτα
 ποιεῖ τὰ ὑπὲρ λόγον καὶ ἔννοιαν. ἄρτος δὲ καὶ οἶνος παραλαμ-
 βάνεθ'.

ἰδοὺσαν ἕνα
 οὐρανὸν καὶ γῆν

ΑΚΑ

εἰς τὴν οἴκον αὐτοῦ· οἳ δὲ γὰρ ὁ Θεὸς ἦν ἀνθρώπινον ἀδένειαν· ὡς τὰ πολλὰ
 γὰρ τὰ μὴ κτ' πῶ σωθήθειαν τετριμμένα ἀποσρέφεται δυχε-
 ραίνεσα. τῆ οὖν σωθήθει συγκαταβάσει κεκρημένῳ, Διά τ'
 σωθήθων τ' φύσεως ποιεῖ τὰ ὑπὲρ φύσιν· ἢ ὡς περ' Ἰησοῦς βα-
 5 πτίσματ' ἔπειθ' ἔθ' ἵς ἀνθρώποις ὑδατὶ λαθεῖται, καὶ ἐ-
 λαιῷ χρίεσθαι, σωεζύξεν τὸ ἐλαίῳ καὶ ὑδατὶ τὴν χάριν τ' Πνεύ-
 ματ' ἔποιήσεν αὐτῷ λατρεῖον ἀναγεννήσεως, ἕτως ἔπειθ' ἔθ' ἵς
 ἀνθρώποις ἄρτον ἐδίειν, ὑδωρ τε καὶ οἶνον πίνειν,
 σωεζύξεν αὐτοῖς πῶ αὐτὰ θεότητα, καὶ πεποίηκεν αὐτὰ, σῶ-
 10 μα καὶ αἷμα αὐτῶ, ἵνα Διά τῶν σωθήθων καὶ κτ' φύσιν, ἐν τῷ
 ὑπὲρ φύσιν γενόμεθα. σῶμά ἐστιν ἀληθὲς ἠνωμένον θεότητι
 τὸ ὅκ' ἁγίας παρθένης σῶμα, ἔχ' ὅτι αὐτὸ τὸ ἀναληθὲν σῶ-
 μα ἐξ ἕρποντος κατέρχετο, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ὁ ἄρτος καὶ ὁ οἶνος μετα-
 ποιῶνται εἰς σῶμα καὶ αἷμα Θεῶ· εἰ δὲ τὸν πρόπον ἐπιζητεῖς
 15 πῶς γίνεται ἀρκεῖ σοι ἀκῆσαι, ὅτι Διά Πνεύματος ἁγίας, ὡς περ
 καὶ ὅκ' τῆς ἁγίας Θεοτόκου Διά Πνεύματ' ἁγίας ἑαυτῆ καὶ ἐν
 ἑαυτῆ ὁ Κύριος σάρκα ὑπέσῃσατο, καὶ πλέον ἔδεν γνώσκο-
 μῳ, ἀλλ' ὅτι ὁ λόγος τ' Θεῶ ἀληθῆς ἐστὶ καὶ ἐνεργῆς καὶ παντο-
 δυνάμειος, ὁ δὲ πρόπος ἀνεξερδύνητος. ἔχειρον δὲ καὶ τ' εἰ-
 20 πῆν, ὅτι ὡς περ φυσικῶς Διά τ' βρώσεως ὁ ἄρτος, καὶ ὁ οἶνος
 καὶ τὸ ὑδωρ Διά τ' πόσεως, εἰς σῶμα καὶ αἷμα τ' ἐδίοντος καὶ πί-
 νουτ' μεταβάλλονται, καὶ γίνονται ἕτερον σῶμα παρὰ τὸ πρό-
 τερον αὐτῶ σῶμα, ἕτως ὁ τ' προθέσεως ἄρτος οἶνός τε καὶ ὑδωρ
 Διά τ' ἐπικλήσεως καὶ ἐπιφοιτήσεως τ' ἁγίας Πνεύματος ὑπερ-
 25 φυῶς μεταποιῶνται εἰς τὸ σῶμα τ' Χριστοῦ καὶ τὸ αἷμα· καὶ ὅτι
 εἰσὶ δύο, ἀλλ' ἐν καὶ τὸ αὐτό· γίνεται τοίνυν τοῖς πίσει ἀξίως με-
 ταλαμβάνουσιν, εἰς ἄφροσιν ἁμαρτιῶν, καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον καὶ εἰς
 φυλακτῆριον ψυχῆς τε καὶ σώματος, τοῖς δὲ ἐν ἀπιστίᾳ ἀναξίως

μετέχουσιν, εἰς κόλασιν ἢ ἡμωρίαν, καθάπερ ἡ ὁ ὅτι κυρίως θά-
 νατος, τοῖς μὲν πιστεύουσι γέγονε ζωὴ ἢ ἀφθαρσία εἰς ἀπόλαυ-
 σιν ἢ αἰώνιαν μακαριότητα, τοῖς δὲ ἀπειθεῖσι ἢ τοῖς κυριο-
 κλήνοισι, εἰς κόλασιν ἢ ἡμωρίαν αἰώνιον. ὅσα ἐστὶ τύπος ὁ ἀρτος
 ἢ ὁ οἶνος τῷ σώματι ἢ αἵματι τῷ χριστῷ· μὴ γένοιτο·
 ἀλλ' αὐτὸ τὸ σῶμα τῷ κυρίως θεωρούμενον, αὐτὸ τῷ κυρίως εἰπόν-
 τῷ, τῆτό μου ἐστίν, ἢ τύπος τῷ σώματι, ἀλλὰ τὸ σῶμα, ἢ
 ἢ τύπος ὅτι αἷμα, ἀλλὰ τὸ αἷμα· ἢ πρὸς τέτατοις ἰδαίοις
 ὅτι, ἐάν μὴ φάγητε πλὴν σαρκὰ τῷ ἵπῳ τῷ ἀνθρώπου, ἢ πίητε
 αὐτὸ τὸ αἷμα, ὅσα ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς· ἢ γὰρ σαρκὸς μὲν ἀλη- 10
 θῆς ἐπιβρώσις, ἢ τὸ αἷμα μὲν ἀληθῆς ἐπιπόσις ἢ πάλιν, ὁ τρώ-
 γων μεζήσει. διὸ μετὰ παντός φόβος ἢ σιωπῆσεως καθά-
 ρως ἢ ἀδυσίακτου πίσεως προσέλθωμεν· ἢ πάντως ἔσαι ἡ-
 μῖν, καθὼς πιστεύομεν μὴ διαζήντες. τιμήσωμεν δὲ αὐτὸ
 πάση καθαρότητι ψυχικῇ τε ἢ σωματικῇ· διπλῶν γὰρ ἐστίν. 15
 προσέλθωμεν αὐτῷ, πόθεν διακαῖ, ἢ σαυραδῶς τὰς παλά-
 μας τυπώσαντες, ὅτι ἐσαυρωμένον τὸ σῶμα ὑποδεξώμεθα· ἢ
 ἐπιθέντες ὀφθαλμοῖς ἢ χεῖρῃ ἢ μέτωπα, τῷ θεῷ ἀνθρα-
 κος μεταλάβωμεν, ἵνα τὸ πῦρ τοῦ ἐν ἡμῖν πόθεν προσλαβὼν
 πλὴν ὅτι ἀνθρακος πύρωσιν, καταφλέξῃ ἡμῶν τὰς ἀμαρτίας, 20
 ἢ φωτίσῃ ἡμῶν τὰς καρδίας, ἢ τῇ μετὰ τῷ θεῷ πυρὸς
 πυρωθῶμεν, ἢ θεωθῶμεν· ἀνθρακα εἶδεν Ἡσαΐας· ἀνθραξ
 δὲ ξύλον λιτὸν ὅσα ἐστίν, ἀλλ' ἡνωμένον πυρὶ· ἔτω ἢ ὁ ἀρτος
 ἢ κοινωρίας ἐκ ἀρτος λιτός ἐστίν, ἀλλ' ἡνωμένον θεότητι· σῶμα
 δὲ ἡνωμένον θεότητι, ἢ μία φύσις ἐστίν, ἀλλὰ μία μὲν τῷ σώμα- 25
 τῷ, ἢ δὲ ἡνωμένης αὐτῷ θεότητος ἑτέρω· ὡστε τὸ σωμαφό-
 τερον, ἢ μία φύσις, ἀλλὰ δύο· ἀρτῷ ἢ οἶνω ἐδέξιστο μελχιση-
 δὲκ τὸν Ἀβραάμ, ὅτι ἢ ἄλλοφύλων κοπῆς ὑποσέροντα, ὁ
 ἱερός

ἱεροῦς Ἦ Θεῶ Ἦ ὑψίστα· ἐκείνη ἡ τράπεζα, ταύτω πύμυσηκῶ
 προεικόνιζε τράπεζαν, ὃν πρόπον ἐκείνος ὁ ἱεροῦς, Ἦ ἀληθινῆ
 ἀρχιερέως χειρῆ τύπος ἦν καὶ εἰκόνισμα· σὺ γάρ φησιν εἶ ἱεροῦς
 εἰς τὸ αἰῶνα καὶ πῶ τὰξιν μελχισηδέκ. Ἦ πον τὸ ἄρτον, οἱ ἄγιοι
 5 εἰκονίζουσι τὴν προθέσεως· αὐτῆ ἐστὶν ἡ καθαρά θυσία, δηλαδὴ
 καὶ ἀναιμακτῶ, καὶ ἀπὸ ἀνατολῶν ἤλιξ μέχρι δυσμῶν αὐτῶ
 προσφέρεσθαι. καὶ Ἦ προφήτα ὁ κύριος ἐφίση· σῶμά ἐστι καὶ
 αἷμα χειρῆ, εἰς σύστασιν τὴν ἡμετέρας ψυχῆς τε καὶ σώματῶ.
 10 χωρῆν, ἔδραπαυόμενον, ἔφθειρόμενον, ὅσα εἰς ἀφεδρῶνα χωρῆν·
 μὴ γένοιτο· ἀλλ' εἰς τὴν ἡμῶν ἐσίαν καὶ σωτήρησιν, ἐλάβετο παντο-
 δαπῆς αὐμνητήριον, ῥύπα παντὸς καθαρήριον. αὐτῶ καὶ χρυσόν
 λάβη κίβδηλον, καὶ τὴν κελυκῆς πυρώσεως καθαίρει, ἵνα μὴ ὄν
 τῶ μέλλοντι σὺν τῶ κόσμῳ κατακριθῶμεν· καθαίρει γάρ νόσος
 καὶ παντοίας ἐπιφορέας, καθὼς φησιν ὁ θεὸς Ἀπόστολος· εἰ γάρ
 15 ἑαυτὸς ἐκρινόμεν, ἔκ αὐτῶ ἐκρινόμεθα· κρινόμενοι δὲ ὑπὸ κυ-
 ρίῳ, παιδιδόμεθα, ἵνα μὴ σὺν τῶ κόσμῳ κατακριθῶμεν. καὶ
 Ἦ τὸ ἐστὶν ὁ λέγει, ὥστε ὁ μετέχων Ἦ σώματῶ καὶ Ἦ αἷματῶ
 Ἦ κυρίῳ ἀναξίως, κρέμα ἑαυτῶ ἐδίει καὶ πίπει· δι' αὐτῶ κατὰ
 20 ῥόμενοι ἐνέμεθα τῶ σώματι Ἦ κυρίῳ καὶ τῶ πνεύματι αὐτῶ· καὶ
 Ἦ γινόμεθα σῶμα χειρῆ. Ἦ τὸς ὁ ἄρτος ἐστὶν ἡ ἀπαρχὴ Ἦ μέλ-
 λοντῶ ἄρτα· ὅς ἐστιν ὁ ἐπίσπῶ. τὸ γάρ ἐπίσπον δηλοῖ, ἡ τὴν
 μέλλοντα, ἡ τὴν τὴν Ἦ μέλλοντος αἰῶνος, ἡ τὴν πρὸς σωτήρησιν τὴν
 ἐπίας ἡμῶν λαμβανόμενον. εἴτε ἐν ἔτῳ, εἴτε ἐν ἔτῳ, καὶ Ἦ κυρίῳ
 σῶμα προσφυῆς λεχθήσεται· πνεῦμα γάρ ζωοποιῶν ἐστὶν ἡ
 25 σὰρξ Ἦ κυρίῳ· διότι ἐκ Ἦ ζωοποιῶ πνεύματῶ σωμαλήφθη·
 τὸ γάρ γεγεννημένον ἐκ Ἦ πνεύματῶ, πνεύμα ἐπὶ Ἦ τοῦ δὲ
 λέγω ἐκ ἀναερῶν πῶ τῶ σώματῶ φύσις, ἀλλὰ τὸ ζωοποιὸν καὶ
 θεῖον τῆτο δηλοῦσαι βαλλόμενῶ. εἰ δὲ καὶ τινες αὐτίτυπα Ἦ
 σώματῶ

σώματ^Θ κ^η αἵματος τ^ς Κυρίας, τ^ς ἄρτον κ^η τ^ς οἶνον ἐκάλε-
σαν, ὡς ὁ Θεοφόρος ἔφη Βασίλειος, ἔμετὰ τὸ ἀμαθῆναι εἶπον,
ἀλλὰ πρὶν ἀμαθῆναι αὐτῶν τὴν προσφορὰν, ἔτω καλέσαντες·
μετάληψις δὲ λέγεται δι' αὐτῆς γὰρ τ^ς Ἰησοῦ Θεότητος με-
ταλαμβάνομεν· κοινωνία λέγεται τε κ^η ἔστιν ἀληθῶς, Διὰ τὸ
κοινωνεῖν ἡμᾶς δι' αὐτῆς τῷ Χριστῷ, κ^η μετέχειν αὐτῆς τ^ς σαρκός
τε κ^η τ^ς Θεότητος, κοινωνεῖν δὲ κ^η ἐψῆσθαι ἀλλήλοις δι' αὐτῆς· ἐ-
πεὶ γὰρ ἐξ ἑνὸς ἄρτου μεταλαμβάνομεν οἱ πάντες, ἐν σῶμα Χρι-
στῷ, κ^η ἐν αἵμα, κ^η ἀλλήλων μέλη γινόμεθα, σύσσωμοι Χριστῷ
χρηματίζοντες. πάση δυνάμει τοίνυν φυλαξώμεθα μὴ λαμ- 10
βάνειν μετάληψιν εἰρηκῶν, μήτε δίδοναι· μὴ δότε γὰρ τὰ
ἀγαθὰ κυσὶν ὁ Κύριός φησι, μηδὲ εἰπίετε τὰς μαργαρίτας
ὕμων ἐμπροσθεν τ^ς χοίρων, ἵνα μὴ μέτοχοι τ^ς κακοδοξίας κ^η
τῆς αὐτῶν γενώμεθα κατακρίσεως. εἰ γὰρ πάντως ἐνωσίς ἐστι
πρὸς Χριστὸν, κ^η πρὸς ἀλλήλους, πάντως κ^η πᾶσι τοῖς συμμα- 15
ταλαμβάνουσιν ἡμῖν κ^η προαίρεσιν ἐνέμεθα· ἐκ προαίρεσεως
γὰρ ἡ ἐνωσις αὕτη γίνεσθαι, ἔχωμεν τ^ς ἡμῶν γνώμης· πάντες γὰρ
ἐν σῶμά ἐσμεν, ὅτι ἐκ τ^ς ἑνὸς ἄρτου μεταλαμβάνομεν, καθὼς
φησιν ὁ Θεὸς Ἀπόστολος. ἀνύψυτα δὲ τ^ς μελλόντων λέγον),
ἔχως μὴ ὄντα ἀληθῶς σῶμα κ^η αἷμα Χριστῷ, ἀλλ' ὅτι νῦν μὲν 20
δι' αὐτῶν μετέχομεν τῆς Χριστοῦ Θεότητ^Θ, τότε δὲ νοητῶς
Διὰ μόνης τῆς Θείας.

Περὶ τ^ς γενεαλογίας τ^ς Κυρίας, κ^η περὶ τῆς
ἀγίας Θεοτόκου. 1Ε.

25

Περὶ τ^ς ἀγίας κ^η ὑπερυμνήτης ἀειπαρθένου κ^η Θεοτόκου Μα-
ρίας, ἐν τοῖς πεπραβῆσι μετρίως ἀλαβόντες, κ^η τὸ καιρῶ
πάλιν

πατον παραστήσαντες, ως κυρίως κ̅ αληθῶς θεόλον̅ ἐστὶ τε
 κ̅ ὀνομάζε), νῦν τὰ λείπονται προσωαπληρώσωμεν· αὐτὴ γὰρ
 τῆ προσωαίω προσωαπικῆ βελῆ τῆ Θεῆ προσωαδεῖσα, κ̅ Δα-
 φόροις εἰκόσι κ̅ λόγοις προσωαπτῶν Δαΐ Πνόμαλος ἀγ̅ς εἰκονι-
 5 δεῖσάτε κ̅ προσωαρυχθεῖσα, ἐν τῶ προσωαρισμένῳ καιρῷ ἐκ Δα-
 βιλικῆς ρίζης ἐβλάσῃσε, Δαΐ τὰς πρὸς αὐτ̅ γενομένας ἐπαγ-
 γελίας· ὡμοσε γὰρ Κύριος, Φησὶ, τῶ Δαβιδ̅ ἀλήθεαν, κ̅ ἔ μὴ
 ἀθετήσῃ αὐτόν· ἐκ καρπῶ̅ τ̅ κοιλίας σε θήσομαι Ἰη̅ ἔ θρό-
 νου σε. κ̅ πάλιν· ἀπαξ ὡμοσα ἐν τῶ ἀγ̅ μου, εἰ τῶ Δαβιδ̅
 10 ψύσομαι· τὸ σπέρμα αὐτ̅ εἰς τ̅ αἰῶνα μενεῖ, κ̅ ὁ θρόνος αὐτ̅
 ὡς ὁ ἡλι̅ ἐνανθον με, κ̅ ὡς ἡ σελήνη κατηρῆσμένη εἰς τ̅ αἰ-
 ῶνα, κ̅ ὁ μαρτυς ἐν ἔρανθ̅ πισός. κ̅ Ἡσαΐας̅ ἔξανατελεῖ ῥα-
 θεῖς ἐξ Ἰεσαΐ, κ̅ αὐτ̅ ἐκ τ̅ ρίζης ἀναβήσεται. ὅτι μὲν οὖν
 ὁ Ἰωσήφ̅ ἐκ Δαβιλικῆς φυλῆς κατὰγε), Μαΐθαῖ̅ κ̅ Δεκαῖ
 15 οἱ ἐρώτατοι διαγγελισαὶ Δαὲ ῥήθην ὑπέδειξαν· ἀλλ̅ ὁ μὲν
 Μαΐθαῖ̅ ἐκ Δαβιδ̅ Δαΐ Σολομῶντ̅ κατὰγε τ̅ Ἰωσήφ, ὁ
 δὲ Δεκαῖ Δαΐ Νάθαν̅ τ̅ δὲ ἀγ̅ας παρθένας πλὴν γέννησιν, κ̅
 ἀμφοτέρω προσωαώπησαν. Χρη̅ ἔν εἰδέναι, ὡς σὸκ ἰῶ̅ ἐθ̅
 Εβραίοις οὐδὲ τῆ θεῖα γραφῆ, γενεαλογεῖσθαι γυναικας· νό-
 20 μος δὲ ἰῶ̅, μὴ μνησθῆσθαι φυλῶν ἐξ ἐτέρας φυλῆς. ὁ δὲ Ἰω-
 σήφ̅ ἐκ Δαβιλικῆ καταγόμεν̅ φυλῆ, κ̅ δίκαι̅ ὑπαρχων,
 (ἔτο γὰρ αὐτ̅ μαρτυρεῖ τὸ θεῖον διαγγέλιον·) ὅκ αὐ̅ παρα-
 νόμας πλὴν ἀγ̅αν παρθένον εἰς μνησεῖαν ἠγάγετο, εἰ μὴ ἐκ τοῦ
 αὐτ̅ σκήπρου κατήγετο· δεῖξας Ἰοίνω τὸ ἔ Ἰωσήφ̅ καταγώ-
 25 μον ἠγκέσθαι. Χρη̅ δὲ κ̅ ἔτο εἰδέναι, ὡς νόμ̅ ἰῶ̅ ἀγόνε
 ἀνδρὸς Ἰεραβὴλ̅, τ̅ τέτρα ἀδελφὸν πλὴν ἔ τεπελοτηκὸτ̅
 γαμετῶ πρὸς γάμον ἀγεσθαι, κ̅ ἐγείρειν σπέρμα τῶ ἀδελφῶ̅
 τὸ οὐν ἠκτόμενον, κ̅ φύσιν μὲν, ἔ δούτερε, ἦτοι ἔ γεγεννη-
 κὸτ̅.

κός. κατὰ δὲ νόμον, ἔτετελευτήκοτος. ἐκ τῆς σειράς
 τοίνυν ἔνάθαν, ἔξ ἧς Δαβὶδ, Δοὺ ἐγέννησε τὸ μελχι, καὶ τὸ
 Πανθήρα. ὁ Πανθήρ ἐγέννησε τὸν Βαρπαύθηρα, ἔτις ἐπι-
 κληθένται. ἔτις ὁ Βαρπαύθηρ ἐγέννησε τὸν Ἰωακείμ. ὁ Ἰωακείμ
 ἐγέννησε τὸν ἁγίαν Θεολόκον. ἐκ δὲ τῆς σειράς Σολομώντος τῆ
 ἧς Δαβὶδ, Ματθαὺν ἔχεγαυαῖκα, ἐξ ἧς ἐγέννησε τὸ Ἰακώβ.
 τελευτήκοτος δὲ ἔναθαν, μελχι ἐκ τῆς φυλῆς ἔνάθαν,
 ὁ ἦος μὲν Δοὺ, ἀδελφὸς δὲ ἔναθαν ἐγέννησε τὸν Ἰωακείμ
 τῆς Ματθαὺν, μητέρα δὲ ἔναθαν, καὶ ἐξ αὐτῆς ἐγέννησε τὸν
 Ἡλεί. ἐγένοντο οὖν ἀδελφοὶ ἑμομήτεροι, Ἰακώβ καὶ Ἡλεί, ὁ
 μὲν Ἰακώβ, ἐκ τῆς φυλῆς Σολομώντος, ὁ δὲ Ἡλεί, ἐκ φυλῆς
 ἔναθαν. ἐτελευτήκοτος δὲ ὁ Ἡλεί ὁ ἐκ τῆς ἔναθαν φυλῆς ἀπαι-
 κῆ ἔλαβεν Ἰακώβ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁ ἐκ τῆς φυλῆς Σολομώντος,
 τὸν γυαῖκα αὐτοῦ, καὶ ἀνέστησε σπέρμα τῶ ἀδελφῷ αὐτοῦ, καὶ
 ἐγέννησε τὸν Ἰωσήφ. ὁ ἔναθαν Ἰωσήφ, φύσει μὲν ἐστὶν ἦος Ἰακώβ, ἐκ τῆς
 καταγωγῆς ἔναθαν, καὶ δὲ νόμον, Ἡλεί ἔναθαν.
 Ἰωακείμ τοίνυν τὸν σεμνήν τε καὶ ἀξιέπαινον Ἄννα πρὸς γάμον
 ἠγάγετο. ἀλλ' ὡς περ ἡ πάλαι Ἄννα σαρῶνσα, δι' ἀχθῆς καὶ ἐ-
 παγγελίας τῆς Σαμὴλ ἐγέννησεν, ἔτις καὶ αὕτη διὰ λιτῆς καὶ
 ἐπαγγελίας, πρὸς Θεῷ τὸν Θεοτόκον κομίζεσθαι, ἵνα καὶ ἴστα
 μηδενὸς τῆς περιφανῶν καθυσερίζοιτο. ἕκτε τοιγαροῦν ἡ χάρ-
 ις (ἔτις γὰρ ἡ Ἄννα ἐρμηνεύεται) τὸν κυρία. ἔτις γὰρ τῆς Μα-
 ρίας σημαίνει τὸ ὄνομα. κυρία γὰρ ὄντως γέγονε πάντων τῶν
 ποιμάτων, ἔναθαν ἡμετέρας ἡμετέρας μήτηρ. ἕκτεται δὲ,
 ἐν τῇ τῆς προβατικῆς ἔναθαν οἴκῳ. καὶ τῇ ἱερῇ προσάγεται
 εἶτα ἐν τῇ οἴκῳ Θεῷ φυλάττεισά τε καὶ πλανήσασα τῇ πνεύμα-
 τῇ, ὡς εἰ εἰλαία κατακαρπος, πάσης ἀρετῆς καταγωγὸν γέγονε,
 πάσης βιωτικῆς καὶ σαρκικῆς ἐπιθυμίας τῆς ἐν ἀποκρίσεισας.

*ὁ ἐκ τῆς ἔναθαν ἡμετέρας ἡμετέρας μήτηρ, ἕκτεται δὲ, ἐν τῇ τῆς προβατικῆς ἔναθαν οἴκῳ. καὶ τῇ ἱερῇ προσάγεται εἶτα ἐν τῇ οἴκῳ Θεῷ φυλάττεισά τε καὶ πλανήσασα τῇ πνεύμα-
 τῇ, ὡς εἰ εἰλαία κατακαρπος, πάσης ἀρετῆς καταγωγὸν γέγονε, πάσης βιωτικῆς καὶ σαρκικῆς ἐπιθυμίας τῆς ἐν ἀποκρίσεισας.*

ὅτι δὲ ἀνώδινως, ὑπὲρ Θεομὸν γεννήσεως· ἥς γὰρ ἡδονὴ ἐπε-
 ηγήσατο, ἐδὲ ὠδὶν ἐπηκολύθησε, καὶ τὸ παρρητικὸν τὸ λεγόμενον,
 πρὶν ὠδίνῃσιν ἔτεκε· καὶ πάλιν, πρὶν ἐλθεῖν τὸ καρπὸν τῶν ὠδίνων,
 ἐξέφυγε, καὶ ἔτεκεν ἀρσεν. γενένηται τοίνυν ἐξ αὐτῆς ὁ υἱὸς
 τῷ Θεῷ Ἐσαρκωμένῳ, καὶ Θεοφόρῳ ἀνθρώπῳ, ἀλλὰ Θεὸς Ἐ-
 σαρκωμένῳ· καὶ ὡς παρρητικῆς ὀνεργείας χριστοῦ, παρρησία
 δὲ ὄλεθρον χριστοῦ, ὥστε ἀνθρώπον μὲν γενέσθαι τὸ χριστὸν, καὶ
 Θεὸν τὸ χριστοῦ, καὶ μεταβολῆς φύσεως, ἀλλ' ἐνώσει τῇ καθ'
 ὑπόστασιν· ὁ αὐτὸς γὰρ ὡς ὁ χριστὸν καὶ ὁ χριστοῦ· χριστὸν ὡς
 Θεὸς αὐτὸν ὡς ἀνθρώπον· πῶς ἔστιν καὶ Θεοτόκῳ ἡ Θεὸν Ἐσαρ- 10
 κωμένον ἐξ αὐτῆς γεννήσασα; ὄντως κυρίως καὶ ἀληθῶς Θεο-
 τόκῳ, καὶ κυρία, καὶ πάντων κτισμάτων δεσπόζουσα, δέλη καὶ
 μήτηρ τῶν δημιουργῶν χηματίσασα. ὡς περὶ δὲ Συλληφθεῖς,
 παρθεῖον τὴν Συλλαβῶσαν ἐτήρησεν, ἔτω καὶ τεχθεῖς, τὴν αὐτῆς
 παρθεῖον ἐφύλαξεν ἀπρωτον, μόνῳ διελθῶν δι' αὐτῆς, καὶ 15
 κεκλεισμένῳ τρηήσας αὐτὴν· δι' ἀκοῆς μὲν ἡ Συλληψίς, ἡ δὲ
 γέννησις Διὰ τῆς Συλληψίς τῶν ἡκτομένων ἐξόδου, εἰ καὶ ἴνες μυ-
 θολογῶσι Διὰ τῆς πλοῦρας αὐτὸν τεχθῆναι τὸ Θεομήτορ· καὶ
 γὰρ ἀδύνατον ὡς καὶ Διὰ τῆς πύλης διελθεῖν, καὶ ταύτης μὴ πα-
 ραβλάψαι τὰ Σημαῖρα. μένει τοίνυν καὶ μετὰ τοῦτον παρθεῖνος, 20
 ἡ ἀειπαρθεῖνος· ἔδαμῶς ἀνδρὶ μέχρι θανάτου προσομιλήσασα.
 εἰ γὰρ καὶ γέγραπται, καὶ ἐκ ἔγνω αὐτὴν, ἕως ἔτεκε τὸν υἱὸν
 αὐτῆς τὸ πρωτότοκον, ἵστέον ὅτι πρωτότοκός ἐστιν ὁ πρῶτος γεν-
 νηθεῖς, εἰ καὶ μονογενὴς εἴη· τὸ μὲν γὰρ πρῶτον, γεννηθῆναι
 δηλοῖ, καὶ πάντως δὲ καὶ ἐτέρων Συμφαίνει γέννησιν· τὸ δὲ ἕως, 25
 τὴν αὐτὴν ἕως ἐλθόντων χριστῶν παρθεῖον Σημαίνει, ἐκ ἀποφά-
 σκει δὲ τὸ μετὰ ταῦτα· φησὶ γὰρ ὁ Κύριος, καὶ ἰδὲ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν
 εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας, ἕως τῆς Σωτηρείας τῶν αἰῶνων, ἐκ ὧς
 μετὰ

μετὰ τὴν Ἐαῖν[Ⓞ] Σωτέλειαν χωρισθόμεν[Ⓞ]· Φησὶ γοῦν
 ὁ Θεὸς[Ⓞ] Ἀπόστολος, καὶ ἔτι πάντοτε Σὺ Κύριε ἐσόμεθα, μετὰ
 τὴν κοινὴν ἀνάστασιν λέγων· πῶς γὰρ ἀπὸ Θεοῦ γεννήσασα καὶ
 ἐκ τῆς παρηκολαθηκῶτων πείρας τὸ θαῦμα γνωρίσασα, ἀ-
 5 δρὸς Σωφροσύνης κατεδέξατο; ἀπαγε· καὶ Σωφροσύνη[Ⓞ] λογι-
 σμὲν τὰ τοιαῦτα νοεῖν, μὴ ὅτι καὶ πρόπειν· ἀλλ' αὐτὴ ἡ μακαρία
 καὶ τῶν ὑπὲρ φύσιν δωρῶν ἀξιοθέατα, τὰς ἀδύνατας ἀσδιέφυγε
 ἡκτετα, ταῦτας ἐν τῇ Ἐπίστασι καὶ ἡ ἐπιπέσει, ὑπὸ τῆς μη-
 10 τρηκῆς Συμπαθείας τῆς ἀπλάγχμων τῆς ἀσαραγμὸν ἀνατλάσασα, καὶ
 ὄν Θεὸν ἐγνωθεὶς γεννήσεως, ἔτιον ὡς κακῶν ἀναίρετον
 ἐλέησα, ὡς ῥομφαία τοῖς λογισμοῖς ἐσπαράξετο· καὶ ἔτι ἐστὶ,
 καὶ ἔτι δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελευσετα ῥομφαία· ἀλλὰ μετα-
 βάλλει τὴν λύπην ἢ χαρὰ τῆς ἀναστάσεως, Θεὸν τὸν Σαρκεὶ θα-
 ὄντι κηρύττεισα.

15

Περὶ τῶν αἰγίων, καὶ τῶν λειψάνων
 αὐτῶν τιμῆς. ἰς.

Τιμητέον τὰς αἰγίας, ὡς φίλους κληρονομοῦν, ὡς τέκνα καὶ κληρονό-
 20 μους Θεοῦ, ὡς φησὶν ὁ Θεολόγος[Ⓞ] Εὐαγγελιστής· ὅσοι δὲ
 ἔλαβον αὐτὴν ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξ ἐπὶ τέκνα Θεοῦ γενέσθαι. ὡς τε
 ἐκ εἰπὴν ἔτι δὲ ἄλλοι, ἀλλ' ἡοὶ· εἰδὲ ἡοὶ, καὶ κληρονομοί, κληρονό-
 μοι ἡοὶ Θεοῦ, Συγκληρονομοὶ δὲ κληρονομοί. καὶ ὁ Κύριος δὲ ἐν τοῖς
 ἱεροῖς ἀγγελίοις τοῖς ἀποστόλοις φησὶν, ὑμεῖς φίλοι με ἐστέ,
 25 ἐκ ἐπὶ ὑμᾶς καλῶ δέχεται· ὁ γὰρ δέξεται[Ⓞ] ἐκ οἷδε ἡ ποιῆ αὐτῆ
 ὁ Κύριος[Ⓞ]. εἰδὲ καὶ βασιλεὺς βασιλεύοντων, καὶ κύριος κυριεύον-
 των, καὶ Θεὸς Θεῶν, ὁ δημιουργὸς τῶν ἀπᾶντων καὶ Κύριος, λέγει,
 πάντως καὶ οἱ αἰγίοι Θεοὶ καὶ κύριοι καὶ βασιλεῖς· Ἰστων Θεοῦ

ὁ Θεός, καὶ κύριος, καὶ βασιλεύς ἐστὶ καὶ λέγει· ἐγὼ γάρ εἰμι, φησὶ
 τῷ Μωσῆ, Θεὸς Ἀβραάμ, καὶ Θεὸς Ἰσαακ, καὶ Θεὸς Ἰακώβ· καὶ
 Θεὸν Φαρώ τῷ Μωσῶ ὁ Θεὸς ἐποίησε. Θεὸς δὲ λέγω καὶ βα-
 σιλεὺς καὶ κυρῆς, ἔφυσε, ἀλλ' ὡς τῶν παθῶν βασιλεύσωντας,
 καὶ κυριεύσαντας, καὶ πῶν τῶν θεῶν εἰκόντων ὁμοίωσιν καθ' ἑαυτὴν καὶ
 γεγέννην, ἀπαρχαρχικὸν φυλάξαντας (βασιλεύς γὰρ λέγει)
 καὶ ἡ βασιλείως εἰκόντων) καὶ ὡς ἐνωθέντας Θεῷ καὶ προαιρέσει, καὶ
 τὸν δεξαμένους ἔνοιον, καὶ τῆ ἰστέ μεδέξει γεγονότος χάριτος,
 ὅπερ αὐτὸς ἐστὶ φύσει· πῶς οὐκ ἐψημῆτον τὰς θεράποντας καὶ
 φίλους καὶ ἡμῶν Θεῶν χρηματίσαντας; ἡ γὰρ πρὸς τὰς ἀγνώ- 10
 μονας τῶν ὁμοθέτων ἡμῶν, ἀποδείξιν ἔχει τῆς πρὸς τὸν κοινὸν
 δεσπότην ὀνοίας. ἔτοι ἰαμεῖα Θεῶν καὶ καθαρὰ γεγονότα κατα-
 γώγια· ἐνοικήσω γὰρ ἐν αὐτοῖς καὶ ἐμπεριπατήσω, φησὶν ὁ Θεός,
 καὶ ἔσομαι αὐτῶν Θεός. ὅτι μὲν ἐν ψυχῇ δικαίων ἐν χειρὶ Θεῶν
 καὶ ἐν ἡμῶν αὐτῶν θάνατος, φησὶν ἡ θεία γραφή· ὁ θάνατος 15
 γὰρ τῶν ἀγίων, ὑπὸ μακρόν ἐστιν ἢ θάνατος· ἐκπίπασαν γὰρ
 εἰς τὸ νῦν αἰῶνα, καὶ ζήσονται εἰς τέλος· καὶ τίμιον ἀνθρώπου κυρία
 ὁ θάνατος τῶν ὁσίων αὐτῶν. ἢ οὐκ ἡμιώτερον ἐστὶ ἐν χειρὶ εἰναυ Θεῶν;
 ζῶν γὰρ ἐστὶν ὁ Θεός καὶ φῶς· καὶ οἱ ἐν χειρὶ Θεῶν ὄντες, ἐν ζωῇ καὶ
 φωτὶ ὑπαρχέουσιν. ὅτι δὲ καὶ ἀπὸ Θεοῦ καὶ τοῖς σώμασιν αὐτῶν 20
 ἐνώκησεν ὁ Θεός, φησὶν ὁ ἀπόστολος· ὅτι οἴδατε ὅτι τὰ σώμα-
 τα ὑμῶν ναὸς Θεοῦ ἐνοικοῦντος ἐν ὑμῖν ἀγία Πνεύματος ἐστὶν; ὁ δὲ
 κύριος τὸ Πνεῦμά ἐστι· καὶ, εἴ τις τὸν ναὸν Θεοῦ φθείρει, φθε-
 ρεῖ τὸν ὁ Θεός· πῶς οὐκ ἐψημῆτον τοὺς ἐμψύχους ναὸς Θε-
 ῶν, τὰ ἐμψύχα Θεῶν σπινώματα; ἔτι ζῶντες ἐν παρρησίᾳ 25
 τῷ Θεῷ παρεστήκασι. πηγὰς ἡμῖν σωτηρίας ὁ δεσπότης χριστὸς
 τὰ τῶν ἀγίων παρέχετο λείψανα, πολυτρόπως τὰς ἀργε-
 σίας πηγάζοντα, μύρου δωδίας βρῦντα· καὶ μηδεὶς ἀπιστεῖτω·
 εἰ γὰρ

εἰ γὰρ ἐξ ἀκροτόμου καὶ σφραγῆς πέτρας ὕδωρ ὀνέρημα ἐπήγα-
 σε βλομένου Θεοῦ, καὶ ἐκ σαγόνος ὄνου τῷ Σαμψῶ διψῶντι,
 ὁκ μωρτυρικῶν λειψάνων μύρον δάδδες ἀναβλύζειν ἀπιστον;
 ἕδαιμῶς, τοῖς γε εἰδόσι τὴν ἕξ Θεῶ δυνάμιν, καὶ τὴν τῶν ἀγίων
 5 παρ' αὐτῆς ἡμῶν. καὶ ἐν τῷ νόμῳ πᾶς ὁ ἀπλόμενος νεκρῶς, ἀκά-
 θαρτος ἐξημαρτίζεν, ἀλλ' ἔχ' ἔτοι νεκροί. ἀρ' ἔτι γὰρ ἡ αὐτοζωή
 ὁ τ' ζωῆς αἰλήθη ἐν νεκροῖς ἐλόγηθη, τὰς ἐπ' ἐλπίδι ἀναστά-
 σεως καὶ τῆ εἰς αὐτὴν πίσει κοιμηθέντας, ἔνεκρῶς προσαγα-
 ρῶντες νεκρῶν γὰρ σῶμα, πῶς θαυματουργεῖν δυνάτι; πῶς
 10 οὐκ οὐδ' αὐτῶν δαίμονες ἀπελεύοντες; νόσοι φυγαδίζονται; ἀ-
 θενεῖς θεραπεύονται; τυφλοὶ ἀναβλέπτει; λεπροὶ καθά-
 ρονται; πειρασμοὶ καὶ ἀνία λύονται; πᾶσα δόσις ἀγαθὴ ἐκ τῆς
 Πατρὸς τῆς Φώτων δι' αὐτῶν τοῖς ἀδιστακτῶν πίσει αὐτοῖσι κά-
 τει; τόσα αὐτὴν ἔκαμες, ἵνα προβάτω ὕψους θνητῶν σε βασιλεῖ
 15 προβάγοντα; καὶ ὑπὲρ σὲ πρὸς αὐτὴν τὰς λόγους ποιημάτων; τὰς
 οὐκ προβάτας τῆς γένεος πάντες, τὰς τῷ Θεῷ ὑπὲρ ἡμῶν τὰς
 ἐντόξιας ποιημένους, ἔνι ἡμητέον; καὶ ἡμητέον, καὶ ἐγείρου-
 τας τῷ Θεῷ ἐπὶ τῷ ἱσθίῳ ὀνόματι, καρποφορίας προσάγοντας,
 τὰς τούτων μνήμας γεραίρουσας, καὶ ἐναυταῖς ὑψουνομένους
 20 Πνδμυλικάς, ἵνα οἰκεία τῆς συγκαλοῦσιν ἡδωφροσύνῃ γέ-
 νηται, ἵνα μὴ θεραπεύωνται πειρώμενοι, τοῦ μπαλιν αὐτοῖς παρ-
 ορθίσωμεν οἷς ἰδὲ γὰρ Θεὸς θεραπεύεται, καὶ οἱ τῆτου θερά-
 ποντες ὑψουνοθῆσονται, οἷς δὲ προσοχθίζει Θεός, καὶ οἱ τῆτου
 προσοχθίζουσι ὑψουνοσιν. ἐν ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς
 25 Πνδμυλικάς, καὶ κλητικῶν, καὶ τῆς δεουμένην ἐλέω, τὰς ἀγίας
 πιστοὶ θεραπεύονται, οἷς μάλιστα καὶ Θεὸς θεραπεύεται. σῆ-
 λας αὐτοῖς ἐγείρωμεν, ὀρμημένας τε εἰκόνας, καὶ αὐτοῖς ἔμψυχοι
 εἴλη αὐτῶν καὶ εἰκόνας τῆς τῶν ἀρετῶν μιμήσει γενώμεθα. τὴν

καὶ ἐπὶ τῆς
 εἰσέρ

ἐπὶ τῆς λαχῆ

Θεοτόκον

Θεστόκον ὡς κυρίως καὶ ἀληθῶς Θεῶ μητέρα ἡμῶσων· ἢ προ-
 φήτῳ Ἰωάννῳ ὡς προδραμον καὶ βαπτιστῶν, ἀπόστολόν τε καὶ
 μάρτυρα· ἔτε γὰρ ἐν γεννητοῖς γυναικῶν μείζων Ἰωάννης ἐγῆ-
 γερται, ὡς ὁ Κύριος εἶπεν, καὶ ἡ βαπτίς αὐτὸς πρῶτος καὶ
 ῥυξ γεγένη· καὶ ἔτι ἀπόστολος ὡς ἀδελφὸς τοῦ Κυρίου καὶ αὐτο- 5
 πλάς καὶ ὑπερέτας τοῦ αὐτοῦ παθημάτων, ἔς προγενὲς καὶ προῦρισε
 συμμόρφος τοῦ εἰκότος τοῦ Ἰησοῦ· ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ· πρῶτον
 ἀπόστολος· δεύτερον προφήτης· τρίτον ποιμένας καὶ διδασκά-
 λος· τοὺς τε τοῦ Κυρίου μάρτυρας ἐκ παντὸς τὰ γαματῶν ἐκ-
 λελεγμένους ὡς στρατιώτας χεριστῶν, καὶ τὸ αὐτὸ πεπωκότας πο- 10
 τήριον, τότε τῶ ζωοποιῶ αὐτῶ θανάτῳ βαπτισθέντας βάπτι-
 σμα, ὡς κοινωνοὺς τῶ παθημάτων αὐτοῦ καὶ τῆ δόξης· ὧν ταξίαρ-
 χος ὁ πρωτομάκονος χεριστῶ καὶ ἀπόστολος καὶ πρωτομάρτυς
 Στέφανος· καὶ τῶς ὁσίους πατέρας ἡμῶν, τῶς Θεοφόρους ἀ-
 σκητῶν, τῶς τὸ χρονώτερον καὶ ἐπιπονώτερον μαρτύριον τοῦ συ- 15
 νειδήσεως ἀναθλήσαντας· οἱ περιήλθον ἐν μηλωταῖς, ἐν
 αἰγείοις δέρμασιν, ὑσερέμενοι, θλιβόμενοι, κακχήμενοι, ἐν
 ἐρημίαις πλανώμενοι καὶ ὄρεσι, καὶ σπηλαίοις, καὶ ταῖς ὁπαῖς
 τῆς γῆς, ὧν ἐκ τῶ ἀξίῳ· ὁ κόσμος· τοὺς πᾶσι τῶ χάριτος
 προφήτας, Πατριάρχας, δικίους, τοὺς προκατηγγελκότας 20
 τῶ τοῦ Κυρίου παρουσίαν· τούτων πάντων ἀναθεωροῦντες
 τῶ πολιτείαν, ζηλώσωμεν τῶ πίσιν, τῶ ἀγάπην, τῶ ἐλπίδα,
 τὸν ζῆλον, τὸν εἶλον, τῶ καρτερίαν, τῶν παθημάτων τῶ ὑ-
 πομονῶ μέχρι αἱμάτων· ἵνα καὶ τῶ τῆς δόξης σεφάνων αὐτοῖς
 κοινωνήσωμεν. 25

Περὶ εἰκόνων. ιζ.

Επειδὴ δὲ ἴνες ἡμῖν καταμέμφον) προσκυῶσί τε καὶ ἡμῶσι
 τὴν τε Ἐσωτῆρος καὶ τὴν δεσποίνης ἡμῶν εἰκόνα, ἔη δὲ καὶ τῶν
 5 λοιπῶν ἀγίων καὶ θεραπόντων χειρῶν, ἀκουέτωσαν, ὡς ἐξ ἀρ-
 χῆς ὁ θεὸς τὸν ἀνθρώπον κατ' οἰκίαν εἰκόνα ἐποίησε· τίνος ἔν-
 ἐνεκεν ἀλλήλοις προσκυῶμεν, εἰ μὴ ὡς κατ' εἰκόνα θεῶν πε-
 ποιημένοις; ὡς γὰρ φησὶν ὁ θεηγός καὶ πολὺς τὰ θεῖα βασιλει-
 10 ος, ἢ τὸ εἰκόνος ἡμῶν ἐπὶ τὸ πρῶτότυπον ἀβραάμει πρῶτότυπον
 δὲ ἐπὶ τὸ εἰκονίζομενον, ἐξ ἧς τὸ παράγωγον γίνεται. τίνος ἔνε-
 κεν ὁ Μωσαϊκὸς λαὸς, τῇ σκηνῇ κύκλωθεν προσεκύνει εἰκόνα
 καὶ τύπον φερόσης τῆς ἐπουρανίου; μάλλον δὲ τὸ ὅλης κτίσεως;
 φησὶ γοῶν ὁ θεὸς τῷ Μωϋσῇ· ὅρα πειθήσεις πάντα καὶ τὸν τύ-
 15 πον τὸν δειχθέντα σοι ἐν τῷ ὄρει. καὶ τὰ χειρῶν δὲ τὰ σκιάζον-
 τα τὸ ἰλαστήριον, ἔχει ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων ἡμῶν; τί δὲ ὁ ἐν
 ἱεροσολύμοις περιώνυμος ναός; ἔχει χειροποίητος καὶ ἀνθρώπων
 20 ἰσχὺν κατεσκευασμένος; ἢ δὲ θεῖα γραφή κατηγορεῖ τὸν προσκυ-
 νούντων τοῖς γλυπτοῖς· ἀλλὰ καὶ τῶν θυόντων τοῖς δαιμονίοις. ἔθυσον
 μὲν Ἕλληνες, ἔθυσον δὲ καὶ οἱ Ἰσραῆλιται· ἀλλ' Ἕλληνες μὲν δαιμονίοις,
 25 Ἰσραῆλιται δὲ τῷ θεῷ. καὶ ἀπόβλητος μὲν ἢ τῶν Ἑλλήνων θυσία ἡ καὶ
 κατάκριτος, ἢ δὲ τῶν δικαίων, τῷ θεῷ ἀναπόδεκτος· ἔθυσεν γὰρ
 ἡμῶν, καὶ ὡσφρανθῆ ὁ θεὸς ὁσμήν ὀσμίας, τὴν ἀγαθῆς προαιρέ-
 σεως καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν διανοίας τὸν ὀσμῶδες ἀποδεχόμενος. ἔτω τὰ
 μὲν τῶν Ἑλλήνων γλυπτά, ἐπεὶ δαιμόνων ἦσαν ἐξαικένισματα, ἀ-
 25 πόβλητά τε καὶ ἀπηγορευμένα τυγχάνουσι πρὸς δὲ τέτοις ἔ-
 σωμάτε, καὶ ἀσωμάτε, καὶ ἀπεριγράπτει, καὶ ἀσηματίεσθαι θεῶν,
 τίς δυνάτη ποιῆσαι μιμημα; παραφροσύνης τοίνυν ἀκρας
 καὶ ἀσεβείας τὸ σχηματίζον τὸ θεῖον· ἐν τῷ ἔθει ἐν τῇ παλαιᾷ,
 ἐκ

συνεπισημειωθη
γινεσθαι

ΙΩΑΝ. ΤΟΥ ΔΑΜΑΣ.

ἐκ τῶν τετριμμένην ἢ τῶν εἰκόνων χεῖρας. ἐπεὶ δὲ ὁ Θεὸς Δι' ἀπλάγ-
 χυα ἐλέεσ αὐτοῦ, κατὰ ἀλήθειαν γέγονεν ἀνθρώπος διὰ τὴν
 ἡμετέραν σωτηρίαν, ἔχων τὴν Ἀβραὰμ ὡφθη ἐν εἰδει ἀνθρώπου,
 ἐδὲ ὡς τοῖς περὶ φήταις, ἀλλὰ κατ' ἰσάμ γέγονεν ἀληθῶς ἀν-
 θρωπῶ, διέτριψέ τε ὑπὲρ γῆς, καὶ τοῖς ἀνθρώποις ζωαν-
 τερᾶθη, ἐδ' αὐματὸργησεν, ἐπαθεν, ἐσαυρώθη, ἀνέστη, ἀνε-
 λήφθη, καὶ πάντα ταῦτα κατ' ἀλήθειαν γέγονε, καὶ ὡράθη ὑπὸ
 τῶν ἀνθρώπων, ἐγράφη μὲν εἰς ὑπόμνησιν ἡμῶν καὶ διδαχὴν τῶν
 τνηικαῦτα μὴ παροντων, ἵνα μὴ ἐωρακότες, ἀκρίσαντες δὲ καὶ
 πιστεύσαντες, τύχωμεν τῆ μακαρισμοῦ τῆ κυρίας. ἐπεὶ δὲ ἐπαν-
 τες ἴσασι χεῖραματα, ἐδὲ τῆ ἀναγνώσει ἐχολάζουσιν, οἱ πατέρες
 ζωῶντων, ὡς κερ ἴνας ἀριστίας ἐν εἰκόσι ταῦτα χεῖρα φεσθαι, εἰς
 ὑπόμνησιν ζωτομον ἀμελεῖ πολλὰ κίς μὴ καὶ νοῦν ἔχοντες τὸ
 τῆ κυρίας πάθος, τὴν εἰκόνα τῆ χειρὸς σαυρώσεως ἰδόντες, τῆ
 ζωῆς πάθος εἰς ὑπόμνησιν ἐλθόντες, πεσόντες προσκυνησάν, ἵ
 ἐ τῆ ὕλη, ἀλλὰ τῆ εἰκονίζομένω, ὡς περ ἐδὲ τῆ ὕλη τῆ δὲ αὐγαγε-
 λίας, ἐδὲ τῆ τῆ σαυρῆ ὕλη περσικωσάν, ἀλλὰ τῆ ἐκλυπώματι
 τί γὰρ Δι' ἀφέρει σαυρὸς μὴ ἔχων τὸ τῆ κυρίου ἐκτύπωμα, τῆ ἔ-
 χοντι; ὡσαύτως καὶ ὑπὲρ θεομήτορος. ἡ γὰρ εἰς αὐτὴν ἡμῶν,
 εἰς τὴν ἐξ αὐτῆς σαρκωθέντα ἀνάγεται. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ τῶν ἁγίων
 ἀνδρῶν ἀνδραγαθήματα, ἐπαλείφονται ἡμῶν πρὸς ἀνδρείαν καὶ
 ζῆλον καὶ μίμησιν τῶν αὐτῶν ἀρετῆς καὶ δόξαν Θεοῦ. ὡς γὰρ ἐφημερῶν,
 ἡ πρὸς τὰς ἀγνωσμονας τῶν ὁμοδύλων ἡμῶν, ἀπόδειξιν ἔχει τῆς
 πρὸς τὸ κρινὸν δεασότην δύνοιας. καὶ ἡ τῆς εἰκόνος ἡμῶν, πρὸς τὸ
 πρωτότυπον Δι' ἀβρίνει. ἐστὶ δὲ ἀγαθὸν ἢ παρὰ δόσις, ὡς περ
 καὶ τὸ κατὰ ἀνατολὰς περσικωσάν, καὶ τὸ περσικωσάν τῆ σαυρὸν, καὶ
 ἐπερὰ πλείστα ἴστοις ὁμοια. φέρεται δὲ καὶ ἡ ἰσορία, ὡς ὁ κυ-
 ριῶν, ἀυγὰρ τῆ τῆ Ἐδέσσην ἡ πόλεως βασιλευσίν. ζωγράφου

ἰσάμ γέγονεν
ἀνθρώπου

ἀναγνώσει
ἐχολάζουσιν

ἀναγνώσει

απο

ἰσάμ γέγονεν

ἀποσείλαντο, τὴν ἑκείνην ὁμοιογραφῆσαι, εἰκόνα, μὴ δυνα-
 θέντες ἑξωγράφειν. καὶ τὴν ἀποσίμβασαν ἑξωγράφει λαμ-
 πρότητα, αὐτὴς ἰμάθιον τῆ οἰκείῃ προσώπῳ τῆ θεοῦ καὶ ζωοποιῶ
 ἐπιθεῖς, ἕναπεμάξατο τῆ ἰμάθῳ ἑαυτῆς ἀπεικόνισμα· καὶ ἔτι
 5 ἀπέστειλε ἑξω το ποθοῦν τῆ Ἀναγράφῃ. ὅτι δὲ καὶ πλείους οἱ ἀ-
 πόστολοι ἀγράφως παραδεδώκασι, γράφει Παῦλος, ὁ ἑξω τῆ ἐξωτῆ
 ἀπόστολος, ἄρα ἔν ἀδελφοὶ σήκετε καὶ κρατεῖτε τὰς παραδό-
 σεις ἡμῶν, αἷ ἐδιδάχθητε, εἴτε διὰ λόγου, εἴτε δι' ἐπιστολῆς
 ἡμῶν. καὶ πρὸς κερυνθίους· ἐπαινῶ δὲ ὑμᾶς ἀδελφοὶ, ὅτι πάν-
 10 τα με μὲνησατε, καὶ καθὼς παρέδωκα ὑμῖν, τὰς παραδόσεις
 κατέχετε.

Περί γραφῆς. ιη'.

15 Εἰς ἐστὶν ὁ θεός, ἡμῶν τε παλαιᾶς Διαθήκης καὶ καινῆς κηρυτ-
 τόμενος, ὁ ἐν τριάδι ὑμνέμενός τε καὶ δοξαζόμενος, ἑξω κυ-
 εῖς φήσαντες, ὅτι ἤλθον καταλύσαι τὸν νόμον ἀλλὰ πλη-
 ρῶσαι, αὐτὴς γὰρ ἴη ἡμῶν σωτηρίαν ἐργάσατο, ὑπὲρ ἧς πάντα
 γραφὴ καὶ ἅπαν μυστήριον· καὶ πάλιν, ἐξωτῆ τὰς γραφὰς,
 20 αὐτὰ γὰρ μαρτυροῦσι περὶ ἡμῶν· καὶ ἑξωτῆ ἀπόστολος εἰπόντος, πο-
 λυμερῶς καὶ πολυτρόπως πάλαι ὁ θεός λαλήσας τοῖς πατεράσιν
 ἡμῶν ἐν τοῖς προφήταις, ἐπέχρατων τῶν ἡμερῶν τῶν τῶν, ἐλά-
 λησεν ἡμῖν ἐν τῷ. διὰ Πνεύματος τοίνυν ἀγίου, ὁ, τε νόμος
 καὶ οἱ προφῆται, διαγγελισαὶ καὶ ἀπόστολοι, καὶ ποιμένες ἐλά-
 25 λησαν καὶ διδάσκαλοι· πάντα τοίνυν γραφὴ θεοπνεύματος πάν-
 τως καὶ ὠφέλιμος· ὥστε κάλλιστον καὶ ψυχοφελέστατον ἐξωτῆ
 τὰς θείας γραφὰς· ὥσπερ γὰρ δένδρον παρὰ τὰς διεξόδους τῆ
 ὑδάτων πεφυδόμενον, ἔτι καὶ ψυχὴ τῆ θείας ἀειδομένη γραφῆ,

πιαίνεται ἢ καρπὸν ἔρμον δίδωσι, πίσιν ὀρθόδοξον, ἢ αἰ-
 θαλέσι τοῖς φύλοις, ἢ θεαρέστοις φημί ὡραίζεται προΐξει·
 πρῶτε γὰρ πράξιν ἐνάρετον, ἢ θεωρίαν ἀδόλωτον, ἐκ τῶν
 ἀγίων γραφῶν ἐϋθυμίζομεθα· πάσης γὰρ ἀρετῆς παρῆκλησιν,
 ἢ κακίας ἀπάσης ἀποτροπῶν, ἐν ταύταις δύνσκομεν. εἰ μὲν ἔν
 ἄλλῳ φιλομαθεῖς, ἐσόμεθα ἢ πολυμαθεῖς· ἐπιμελεία γὰρ ἢ
 πόνος, ἢ τῆ ἕ διδόντῃ θεῷ χάριτι, κατορθοῦνται ἅπαντα·
 ὁ γὰρ αἰτῶν λαμβάνει, ἢ ὁ ζητῶν δύνσκει, ἢ τῷ κρῶν ἢ ἀνοι-
 γήσεται. κρῶσωμεν τοίνυν εἰς τὸν κάλλιστον παρῆδεισον τῶν
 γραφῶν, τὸν δῶδην, τὸ γλυκύτατον, τὸ ὡραϊότατον, τὸ παν- 10
 τοίοις νοερῶν θεοφόρων ὀρνέων κελαδήμασι περιηχοῦντα ἡμῶν
 τὰ ὄψα, τὸν ἀπλόμενον ἡμῶν τὸ καρδίας, ἢ λυπομένῳ μὲν
 παρακαλοῦντα, θυμωμένῳ δὲ κατόνάζοντα, ἢ χαρᾶς αἰ-
 δίς ἐμπικλῶντα, τὸν ἐπιβιβάζοντα ἡμῶν πῶν Διανοίαν ἔπι τὰ
 χρυσαυγῆ μετόφρενα τὴ θείας περιεργῆς ἢ ὑπερλαμπρα, ἢ 15
 ἢ φανοτάταις αὐτῆς πλέρῳζι πρὸς τὸν μονογενῆ ἴδιον ἢ κλη-
 ρονόμον ἕ φυτουργῆ ἕ νοητοῦ ἀμπελῶν ἕ ἀνάγοντα, ἢ δι
 αὐτῶ τῷ Πατρὶ ἢ φῶτων προσαύγοντα· ἀλλὰ μὴ παρέργως κρῶ-
 σωμεν, προθύμως δὲ μάλλον ἢ ἐπιμῶνως. μὴ ἐκκακήσωμεν
 κρῶοντες· (ἔτω γὰρ ἡμῖν ἀνοιγήσεται, εἰ μὴ ἀναγνώμεν ἅπασι 20
 ἢ δίς, ἢ μὴ ἀναγνώμεν αἰ ἀναγνώσκομεν) μὴ ἐκκακήσωμεν,
 ἀλλ' ἐπιμῶνως, ἀδολεχήσωμεν, ἐρωτήσωμεν· ἐπερωτήσον γὰρ
 φησι τὸ Πατέρα σε, ἢ ἀναγγελῆ σοι, τῆς πρεσβυτέρης σε, ἢ
 ἐρῆ σοι· ἢ γὰρ πάντων ἡγνώσις. ἀρυσόμεθα ὅτι τὸ ἕ
 παραδείσου πηγῆς, ἀένναο ἢ καθαρώτατα νάματα, ἀλλόμενα 25
 εἰς ζωὴν αἰώνιον· ὅπου φήσωμεν ἀπλήτως, κατατεφθήσωμεν·
 πῶν γὰρ χάριτι ἀδάπανον κέκτωται. εἰδέη ἢ παρὰ τῶν ἕξω
 θεῶν χρησίμον καρπῶσασθαι δυναθῆναι, ἕ τῶν ἀπηγορευμένων
 ἐστὶ·

ἐστὶ γενώμεθα δοκιμοὶ τραπέζιται, τὸ μὲν γνήσιον καὶ καθα-
 ρὸν χρυσοῦν σωρόντες, τὸ δὲ κίβδηλον παραϊτέμενοι· λάβω-
 μηρ λόγους καλίστους· θεὸς δὲ γελοῖος καὶ μύθος ἀποποιεῖς,
 τοῖς κυσὶν ἀπορρίψωμεν· πλείω γὰρ ἐξ αὐτῶν κατ' αὐτῶν
 5 ἰαχὴ κτήσασθαι δωρηθεῖμεν. Ἰσέον δὲ, ὡς εἶπεν καὶ δύο βί-
 βλοι εἰσὶ τῆ παλαμᾶς Διαθήκης, καὶ τὰ σοιχεῖα τῆ βραβίδος
 φωνῆς· εἰκοσδύο γὰρ σοιχεῖα ἔχουσιν, ἐξ ὧν πέντε διπλοῦνται,
 ὡς γινέσθαι αὐτὰ εἰκοσепτά· διπλοῦν γὰρ ἐστὶ τὸ καφ, καὶ τὸ
 μέμ, καὶ τὸ νουῦ, καὶ τὸ φέ, καὶ τὸ σαδί. διὸ καὶ αἱ βίβλοι κατὰ
 10 τῆτον τὸν τρόπον, εἰκοσδύο μὲν ἀριθμοῦνται, εἰκοσепτά δὲ δι-
 ερίσκονται, ἀλλὰ τὸ πέντε ἐξ αὐτῶν διπλῶσθαι· σωάπτε) γὰρ
 ἢ ῥέθ ρίς κριταῖς, καὶ ἀριθμῆ) παρ' Ἑβραίοις μία βίβλος·
 ἢ πρώτη καὶ ἡ δεύτερα τῶν βασιλειῶν, μία βίβλος· ἢ τρίτη καὶ ἡ
 τετάρτη τῶν βασιλειῶν, μία βίβλος· ἢ πρώτη καὶ ἡ δεύτερα τῆ
 15 Παραλειπομένων, μία βίβλος· ἢ πρώτη καὶ ἡ δεύτερα τῆ Ἐσθρα,
 μία βίβλος. ἔτι οὕτως οὕτως συγκαινται αἱ βίβλοι ἐν πεντάτοχοις
 τέσσαρσι, καὶ μέγιστον ἄλλαι δύο, ὡς εἶναι τὰς ἐνδιαθέτους βίβλους,
 ἔτι πέντε νομικᾶς, Γένεσιν, Ἐξοδον, Λευιτικόν, Ἀριθμῆς,
 Δευτερονόμιον· αὐτὴ πρώτη πεντάτοχος, ἢ καὶ νομοθεσία.
 20 εἶτα ἄλλη πεντάτοχος, τὰ καλέμενα γραφεῖα, παρὰ Ἰσραὴλ δὲ
 ἀγόγραφα, ἀπὸ ἐστὶν ἔτι· Ἰησῆς ὁ τῆ Ναυῆ, κριταῖ, μετὰ
 τῆ ῥέθ, βασιλειῶν πρώτη μετὰ τῆ δεύτερας, βίβλος μία· ἢ τρί-
 τη μετὰ τῆς τετάρτης, βίβλος μία· καὶ αἱ δύο τῶν παραλει-
 πομένων, βίβλος μία· αὐτὴ δεύτερα πεντάτοχος· τρίτη πεντά-
 25 τοχος, αἱ εἰχίρης βίβλοι τῆ ἰώβ, τὸ Φαλίηρον, Παραοιμία
 Σολομώντος, Ἐκκλησιαστής τῆ αὐτῆ, τὰ ἄσματα τῆ ἁσμάτων
 τῆ αὐτῆ· τετάρτη πεντάτοχος ἢ προφητικῆ· τὸ δωδεκαπρόφη-
 τῶν βίβλος μία, Ἡσαίας, Ἰερεμίας, Ἰεζεκιήλ, Δανιήλ· εἶτα

Ἐ' ἴσδρα αἱ δύο, εἰς μίαν σωμαπτόμεναι βίβλον· καὶ ἡ Ἐ' θήρ·
 ἡ δὲ Πανάρετος, τρεῖσιν ἡ σοφία ἔ' Σολομώντος, καὶ ἡ σοφία
 ἔ' Ἰησῦ, ὡς ὁ Πατὴρ μὲν ἔ' Σεραχ ἐξέθετο ἐβραϊστὶ, ἐλληνιστὶ
 δὲ ἡρμηνόβουεν ὁ τὸ μὲν ἔγγονος Ἰησῦς, ἔ' δὲ Σεραχ γίους,
 ἀνάρετοι μὲν καὶ καλοὶ, ἀλλ' ἐκ ἀρεθμοῦται, ἐδὲ ἕκαστο ἐν τῇ
 κιβωτῷ. ἔ' δὲ νέας διαθήκης, εὐαγγέλια Ἰεσσαρα, τὸ καὶ Μα-
 θαῖον, τὸ καὶ Μαρκίον, τὸ καὶ Λουκῶν, τὸ καὶ Ἰωάννου· πράξεις τ'
 ἀγίων ἀποστόλων Δεκά Δεκά ἔ' εὐαγγελιστῶν καθολικῶν ἐπι-
 στολαὶ ἐπτά, Ἰακώβου μία, Πέτρου δύο, Ἰωάννου τρεῖς, Ἰσίδρα
 μία, Πάυλου ἀποστόλου ἐπιστολαὶ δεκατέσσαρες· ἀποκάλυψις Ἰω-
 ἰάννου εὐαγγελιστοῦ· κανόνες τῶν ἀγίων ἀποστόλων Δεκά
 κλήρωτος.

Περί τῶν ἐπὶ Χριστῷ λεγομένων. 10.

Τῶν ἐπὶ Χριστῷ λεγομένων τρεῖς γενεαὶ εἰπ τεσσαρες· τὰ
 μὲν γὰρ καὶ πρὸς τὸ ἀνθρώπινης ἀρμόσει αὐτῷ· τὰ δὲ ἐν
 τῇ ἐνώσει· τὰ δὲ μετὰ τὴν ἐνώσει· τὰ δὲ μετὰ τὴν ἀνάστασιν.
 καὶ τὸ πρὸς τὸ ἀνθρώπινης ἀρμόσει μὲν τρεῖς, εἰσὶν ἔξ· τὰ μὲν γὰρ αὐ-
 τῶν, τὸ Σωμαφὲς τῆς φύσεως καὶ τὸ πρὸς τὸν Πατέρα ὁμοῦστον 20
 δηλοῖ, ὡς τὸ, ἐγὼ καὶ ὁ Πατὴρ ἐσμεν· καὶ τὸ, ὁ ἕωρακώς ἐμέ,
 ἕωρακε τὸν Πατέρα· καὶ τὸ, ὅς ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων, καὶ τὰ
 τοιαῦτα. τὰ δὲ τὸ τέλειον τῆς ὑποστάσεως, ὡς τὸ, γίους ἔ' Θεοῦ
 καὶ χαρακτήρ τ' ὑποστάσεως αὐτοῦ· καὶ τὸ, μεγάλης βελῆς ἀγγε-
 λος, Φαυμασὸς Σύμβουλος, καὶ τὰ ὅμοια. τὰ δὲ τὴν ἐν ἀληθ- 25
 λαις τ' ὑποστάσεων περιχώρησιν, ὡς τὸ, ἐγὼ ἐν τῷ Πατρὶ, καὶ
 ὁ Πατὴρ ἐν ἐμοί· καὶ τὴν ἀνεκφοίτητον ἰδρυσιν, ὡς λόγος, καὶ
 καὶ Σοφία, καὶ διύαμις, καὶ ἀπαύγασμα· ὅ, τε γὰρ λόγος ἐν τῷ
 νῶ,

νῶ, (λόγον δέ φημι τὸν ἐσιώδη) καὶ ἡ σοφία ὁμοίως, καὶ ἐν τῷ
 διωαμένῳ ἢ διωαμῖς, καὶ ἐν τῷ φιλί τὸ ἀπαύραγμα, ἀνεκφοι-
 τήτως ἰδρυται, ἐξ αὐτῶν πηραζόμενα. τὰ δὲ ὡς ἐξ αἰτίας τοῦ
 Πατρὸς, ὡς τὸ, ὁ Πατήρ μου μείζων με ἐστίν· ἐξ αὐτοῦ γὰρ ἔχα-
 5 τό, τε εἶναι καὶ πάντα ὅσα ἔχει, τὸ μὲν εἶναι γεννητῶς, καὶ ἐδη-
 μιουργητικῶς, ὡς τὸ, ἐγὼ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐξῆλθον, καὶ ἦκω, καὶ γὰρ
 ζῶ Δεῖ τὸν Πατέρα. πάντα δὲ ὅσα ἔχει, ἐμεταδοικῶς, ἕτε-
 ροδιδασκαλικῶς, ἀλλ' ὡς ἐξ αἰτίας, ὡς τὸ, ἐδιώκαται ὁ γίος ποιεῖν ἀφ' ἑ-
 αὐτοῦ ἐδέν, ἐκὼ μὴ ἡ βλέπη τὸν Πατέρα ἕτεροποιεῖται· εἰμὴ γὰρ
 10 ὁ Πατήρ ἐστιν, ἐδὲ ὁ γίος· ἐκ τοῦ Πατρὸς γὰρ ὁ γίος, καὶ ἐν τῷ
 Πατρὶ, καὶ ἅμα τῷ Πατρὶ, καὶ ἐμετὰ τὸν Πατέρα. ὁμοίως καὶ ἂ
 ποιεῖ, ἐξ αὐτοῦ καὶ ζῶν αὐτῷ· μία γὰρ καὶ ἡ αὐτὴ, οὐχ ὁμοία,
 ἀλλ' ἡ αὐτὴ τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ γίου καὶ τῆς αἰῆς Πνεύματι Θελήσει,
 ἐνεργεία τε καὶ διώαμῖς. τὰ δὲ, ὡς τὸ πατρικῆς οὐδοκίας Δεῖ τὸ
 15 αὐτοῦ ἐνεργείας πληρέμενα, ἐχ ὡς δι' ὄργανα ἢ δ' ἄλλα, ἀλλ' ὡς δι'
 ἐκπαίδας καὶ οὐνοποσάτα αὐτοῦ λόγος, καὶ σοφίας καὶ διωαμῶς, Δεῖ
 τὸ μίαν ἐν Πατρὶ καὶ γίῳ θεωρεῖσθαι κίνησιν, ὡς τὸ, πάντα δι'
 αὐτοῦ ἐγένετο· καὶ τὸ, ἀπέστειλε τὸν λόγον αὐτοῦ, καὶ ἰάσατο αὐτὸς·
 ἵνα γινώσκῃ ὅτι Κύριός με ἀπέστειλε· τὰ δὲ, προφητικῶς καὶ ἱστῶν,
 20 τὰ μὲν, ὡς μέλλοντα, οἷον, ἐμφανῶς ἦξει· καὶ τὸ τοῦ Ζαχαρίου,
 ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται σοὶ καὶ τὸ ἐπιτὸν Μιχαὶς εἰρημένον, ἰδοὺ
 κύριος ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ, καὶ καταβήσεται καὶ ἐπι-
 στήσεται ἐπὶ τὰ ὑψηλά τῆς γῆς. τὰ δὲ, τὰ μέλλοντα ὡς παρωχη-
 κότα· ὡς τὸ, ἔτι· ὁ θεὸς ἡμῶν μετὰ ταῦτα ἐπὶ τῆς γῆς ὠφθη, καὶ
 25 τοῖς ἀνθρώποις Σωαντες εἶρη· καὶ τὸ, κύριος ἐκτίσεν με ἀρχὴν
 ὁδῶν αὐτοῦ εἰς ἔργα αὐτοῦ· καὶ τὸ, Δεῖ τὸν ἔχεισέ σε ὁ θεὸς ὁ θεός
 σου, ἔλαιον ἀγαλιάσεως παραίλας μετόχους σου· καὶ τὰ τοιαῦτα.
 τὰ μὲν ἔτι πρὸ τῆς ἐνώσεως καὶ μετὰ τὴν ἐνώσιν, ἐπ' αὐτῷ λεχθή-
 σεται

σεταί τὰ δὲ μετὰ τὴν ἔνωσιν πρὸς τὴν ἐνώσεως, ἔδαμως, εἰ μή τιγε
 προσωπικῶς, ὡς ἔφημυ. Ἦ δὲ ἐν τῇ ἐνώσει τρεῖς εἰσὶ τρεῖς·
 ὅτε μὲν γὰρ ἐκ τῆς κρείττονος ἢ λόγον ποιήμεθα, θέωσιν τῆς
 σαρκὸς καὶ λόγῳσιν, καὶ ὑπερέψωσιν λέγομεν, καὶ τὰ τοιαῦτα, ἢ
 προσγενομένοι τῇ σαρκὶ πλεον, ἐκ τῆς πρὸς τὴν ὑψιστον Θεόν
 λόγον ἐνώσεως τε καὶ Συμφύϊας ἐμφαίνοντες· ὅτε δὲ ἀπὸ τῆς ἐ-
 λάττονος, σαρκῶσιν τῆς Θεῆς λόγου, ἐνανθρώπησιν, κένωσιν,
 πτωχείαν, ταπεινώσιν φησιν· ταῦτα γὰρ καὶ τὰ τοιαῦτα ἐκ τῆς
 πρὸς τὸ ἀνθρώπινον κρείσεως ἐπιλέγεται τῷ λόγῳ τε καὶ Θεῶ·
 ὅταν δὲ ἐξ ἀμφοῖν ἅμα, ἔνωσιν, καινωσίαν, χρίσιν, Συμφύϊαν, ¹⁰
 Συμμόρφωσιν, καὶ τὰ τοιαῦτα φάσκομεν. Διὰ τῆτον ἐν τῇ τρίτον
 τρόπον, οἱ προλελεγμένοι δύο τρόποι λέγονται· Διὰ γὰρ τῆς
 ἐνώσεως δηλῶ, ἢ ἔχεν ἐκάτερον ἐκ τῆς Συμφύϊας αὐτῶ
 ἀρμογῆς καὶ περιχωρήσεως· Διὰ γὰρ τὴν καθ' ὑπόστασιν ἔνωσιν,
 ἢ σαρκὸς τεθεώσθαι λέγεται, καὶ Θεὸς γενέσθαι καὶ ὁμοθεῶ τῷ ¹⁵
 λόγῳ, καὶ ὁ Θεὸς λόγῳ σαρκωθῆναι καὶ ἀνθρώπῳ γενέσθαι,
 καὶ κῆσμα λέγεσθαι, καὶ ἕχαλος καλεῖσθαι, ἕχαλος ἢ δύο φύσεων
 μεταβληθεισῶν εἰς μίαν φύσιν ζυώθετον, (ἀδιώκτον γὰρ ἐν
 μιᾷ φύσει ἅμα τὰ ἐναντία φυσικὰ γενέσθαι) ἀλλ' ὡς τῶν δύο
 φύσεων καθ' ὑπόστασιν ἐνωθεισῶν, καὶ τὴν εἰς ἀκλήλας περιχώ- ²⁰
 ρησιν ἀσύγχυτον καὶ ἀμετάβλητον ἔχουσιν. ἢ δὲ περιχώρησις,
 ὅσα ἐκ τῆς σαρκὸς, ἀλλ' ἐκ τῆς θεότητος γέγονεν· ἀμήχανον
 γὰρ τὴν σαρκὰ περιχωρῆσαι διὰ τῆς θεότητος· ἀλλ' ἢ θεία
 φύσις ἅπαξ περιχωροῦσα διὰ τῆς σαρκὸς, ἔδωκε καὶ τῇ σαρκὶ
 τὴν πρὸς αὐτὴν ἀσύντητον περιχώρησιν, ἢ δὴ ἐνώσιν λέγομεν. ²⁵
 ὅν δὲ, ὡς ἔφη τῆς πρώτης καὶ δευτέρας ἰδέας ἢ ἐν τῇ ἐνώσει, τὸ ἀνά-
 παλιν θεωρεῖ· ὅτε γὰρ περὶ τῆς σαρκὸς ἢ λόγον ποιήμεθα,
 θέωσιν, καὶ λόγῳσιν, καὶ ὑπερέψωσιν, καὶ χρίσιν φησιν· ἀπὸ μὲν γὰρ
 τῆς

ἡ Θεότης ταῦτα, περὶ δὲ τὴν Σάρκα θεωρεῖται. ὅτε δὲ περὶ
 τὸ Λόγος, κένωσιν, Σάρκωσιν, ἑνανθρώπησιν, ταπείνωσιν, καὶ
 τὰ τοιαῦτα ἀίηνα, ὡς ἔφημεν, ὅτι ἡ Σαρκὸς ἐπιλέγει τὸ Λόγος
 τε καὶ Θεῶν αὐτὸς γὰρ ταῦτα ὑπέμεινεν ἐκόν. Ἰὼν δὲ μετὰ τὴν
 5 οὐσίαν τρεῖς οἱ εἰσὶ τρεῖς· πρῶτος ὁ ἡ Θεῖας φύσεως δηλωτικός,
 ὡς τὸ, ἐγὼ ἐν τῷ Πατρὶ, καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἐμοί, καὶ ἐγὼ καὶ ὁ Πα-
 τὴρ ὅ ἐσμεν, καὶ πάντα ὅσα πρὸς ἡ ἑνανθρώπησεως αὐτῷ ἐπι-
 λέγεται, ταῦτα καὶ μετὰ τὴν ἑνανθρώπησιν αὐτῷ ἐπιλεχθήσε,)
 πλὴν ἢ μὴ εἰληφέναι Σάρκα, καὶ τὰ ταύτης φυσικά· δεύτερος
 10 ὁ ἡ ἀνθρώπινος, ὡς τὸ, ἢ με ζητεῖτε ἀποκτεῖναι, ἀνθρώπον,
 ὅς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα; καὶ τὸ, ἔγω δὲ ὑψωθῆναι τὸ
 ἕν ἢ ἀνθρώπος· καὶ τὰ τοιαῦτα. τρίτων δὲ τὸ ἀνθρώποπρεπῶς
 ἢ τὸ Σωτήρος χειρὸς λεγομένων, καὶ γεγραμμένων, εἴτε ἐν ῥή-
 μασι, εἴτε ἐν πράγμασι, τρεῖς οἱ εἰσὶν ἔξ· τὰ μὲν γὰρ αὐτῶν,
 15 κατὰ φύσιν οικονομικῶς πέπρακταί τε καὶ λέλεκτα· οἷον, ὁ ὅτι
 παρθένης Ἰόκος, ἡ κατ' ἡλικίαν αὔξησις τε καὶ προκοπή, ἡ πείνα,
 ἡ δίψα, ὁ κόπος, τὸ δάκρυον, ὁ ὕπνος, ἡ τὸ ἡλων τρεῖσις, ὁ θά-
 ναός, καὶ τὰ τοιαῦτα, ὅσα φυσικά καὶ ἀδιάβλητα πάθη ὑπαρ-
 χουσι· ἐν τέτοις γὰρ ἀπασι, μίξις μὲν ἐστὶ ἢ Θεὸς πρὸς τὸ ἀν-
 20 θρώπινον, πλὴν ἢ Σώματ' ἀληθῶς εἶναι πισδύεται, ἐδὲν
 ἴστων ἢ Θεὸς πάχονός, δι' αὐτῶν δὲ τὴν ἡμῶν οικονομῶν
 Σωτηρίαν. τὰ δὲ ἢ προσποιήσιν, οἷον τὸ ἐρωτᾶν, πᾶ τεθείκατε
 Δάξασθαι; ὁ ὑπὸ τὴν Συκῆν δρόμος, τὸ ὑποδύεσθαι, ἡ γοῶν
 ὑποαναχωρεῖν, ἡ προσδύχῃ, τὸ προσεποιήσατο πορρωτέρω
 25 πορρωτέρω. ἴστων γὰρ καὶ τῶν παρεπλησίον, ἔτε ὡς Θεός, ἔτε
 ὡς ἀνθρώπος ἔλεγε, πλὴν ἀνθρώποπρεπῶς ἐχηματίζετο πρὸς
 ὁ περὶ ἡ χρεία καὶ τὸ λυσιπέδες ἀπῆται, οἷον, τὴν προσδύχῃ,
 26 καὶ τὸ δάξαι ὡς ὅτι ἐστὶν ἀλήθεος, ὡς καὶ αἴηνα ἐαυτὸς τιμῶν

ἢ Πατέρα· τὸ ἐρωτᾶν, ὡς ἀγνοῶν, ἀλλ' ἵνα δείξῃ ὡς καὶ ἀλή-
 θειαν εἶναι ἀνθρώπου μετὰ τὸ μείναι θεός· τὸ ὑπαναχωρεῖν,
 ἵνα διδάξῃ μὴ προπετώεσθαι, μηδ' ἐαυτὸς προδιδόναι. τὰ δὲ
 κατ' οἰκείωσιν καὶ ἀναφορᾶν, ὡς τὸ, Θεέ με Θεέ με, ἵνα ἡμε ἐγ-
 κατέλιπες; καὶ τὸ, ἢ μὴ γνόντα ἀμαρτῆαν, ὑπὲρ ἡμῶν ἀμαρτίαν
 ἐποίησε· καὶ τὸ, γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατάρρα· καὶ τὸ, αὐτὸς ὁ υἱὸς
 ὑποταγῆσε) τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ τὰ πάντα· ἔτε γὰρ ὡς θεός,
 ἔτε ὡς ἀνθρώπου, ἐγκατελείφθη ποτὲ ὑπὸ τοῦ Πατρὸς· οὔτε
 ἀμαρτία, οὔτε κατάρρα γέγονεν· ἔτε ὑποταγῆναι καὶ ἔτι
 Πατρί· καθὸ μὴ γὰρ θεός, ἴσος ἐστὶ τῷ Πατρί, καὶ εἰς ἐναντίον, ἰσὸς
 εἰς ὑποταγμένον· καθὸ δὲ ἀνθρώπου, εἰς ποτὲ ἀήκως
 γέγονε τὸ γεννητόρος, ἵνα ὑποταγῆς δεηθῇ τὸ ἡμέτερον τοίνυ
 οἰκείωμεν πρόσωπον, καὶ μετ' ἡμῶν τῶσων ἐαυτὸν, ταῦτα
 ἔλεγεν· ἡμεῖς γὰρ ἡμεῖς οἱ ἀμαρτίας καὶ κατάρρας ἔνοχοι, ὡς
 ἀπειθεῖς καὶ παρήκοι, καὶ διὰ τὸ ἐγκαταλελειμμένοι. τὰ δὲ,
 διὰ τί κατ' ἐπινοίαν διαίρεσιν· ἐὰν γὰρ τῇ ἐπινοίᾳ διέλης τὰ
 τῇ ἀληθείᾳ ἀχώριστα, ἢτοι τίς σαρκὰ ἐκ τοῦ Λόγου, λέγεται
 καὶ δέλος καὶ ἀγνοῶν· καὶ γὰρ τὸ δέλης καὶ ἀγνοῆσης φύσεως ὡ·
 καὶ εἰ μὴ ἦν τῷ θεῷ λόγῳ ἢ σαρκί, δέλη ὡ καὶ ἀγνοῆσα, ἀλλὰ
 διὰ τί πρὸς τὸ θεὸν λόγον κατ' ὑπόστασιν οὐκ ἔστιν, ἔτε δέλη
 ὡ, ἔτε ἠγνοῖ· ἔτω καὶ θεὸν ἢ Πατέρα αὐτὸ ἐκάλεσε. τὰ δὲ,
 διὰ τί πρὸς ἡμᾶς φανέρωσιν τε καὶ πίσωσιν· ὡς τὸ, Πάτερ δό-
 ξασόν με τῇ δόξῃ ἢ ἔχον πρὸς τὸ κόσμον εἶναι παρὰ σοί· αὐ-
 τὸς μὲν γὰρ δεδοξασμένος ὡ τε καὶ ἐστίν, ἀλλ' ἡμῖν· ἔκ ἦν φανερω-
 θείσα καὶ πίσωθεῖσα ἢ δόξα αὐτῷ· καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου ἀρη-
 μένον, τὸ ὀριθεῖνος ἵεσθε, ἐνδυναμει, καὶ πνεῦμα ἀνωσύνης,
 ἐξ ἀνάσασεως νεκρῶν· διὰ γὰρ τῶν θαυμάτων καὶ τῆς ἀνάσά-
 σεως, καὶ τὸ ἐπιφοιτήσεως τὸ ἁγίου πνεύματος ἐφανέρωθη καὶ
 ἐπιστάθη

ἐπιστάθη τῷ κόσμῳ, ὅτι τίος ἐστὶ Θεὸς καὶ τὸ πρῶτον σοφία
 καὶ χάρις. τὰ δὲ, καὶ πῶς Ἰουδαίων προσώπων οἰκείων, μετὰ
 τῶν Ἰουδαίων ἀριθμῶν ἑαυτὸν, ὡς πρὸς τὴν Σαμαρεῖτιν φησιν.
 ὑμεῖς προσκυθεῖτε ὅσους οἴδατε, ἡμεῖς προσκυθεῖμεν ὅσοι οἴδα-
 5 μεν, ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐστὶ. Τρίτος τρόπος, ὁ τῆς
 μίας ὑποστάσεως δηλωτικός, καὶ ἑσσημιώτερος παραστατικός.
 οἷον τὸ, ἐγὼ ζῶ διὰ τὸν Πατέρα καὶ ὁ τρώγων με, κακείνος ζή-
 σεται διέμεν καὶ τὸ, ὑπάγω πρὸς τὸν Πατέρα, καὶ ὅσοι ἐνθε-
 10 ωρεῖτέ με καὶ τὸ, ὅσοι αὐτὸν κύριον τῆς δόξης ἐσαύρωσαν καὶ τὸ,
 ἵνα ἐδῶκε ἀναβῆκεν εἰς τὸν οὐρανόν, εἰμὴ ὅσοι ἐξ οὐρανόθεν καταβῶν,
 ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τὰ τοιαῦτα. καὶ τὸ με-
 τὰ τὴν ἀνάστασιν δὲ, τὰ μὲν εἰς θεοπροφητίαν, ὡς τὸ, βαπτίζοντες
 αὐτὸς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος,
 ὡς Θεὸς καὶ υἱὸς δηλονότι. καὶ τὸ, ἵνα ἐγὼ μετ' ὑμῶν ἐπιπάσας
 15 τὰς ἡμέρας ἕως τῆς σιμωτελείας τοῦ αἰῶνος, καὶ τὰ τοιαῦτα ὡς
 γὰρ Θεός, ἐστὶ μετ' ἡμῶν. τὰ δὲ ἀνθρωποπροφητίαν, ὡς τὸ, ἐκρά-
 τησαὶ αὐτὸς ἰσὺς πόδας καὶ τὸ, κακεί με ὄψον. καὶ τὰ τοιαῦτα.
 τῶν δὲ μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἀνθρωποπροφητῶν, τρεῖς εἰσὶ διά-
 20 φοροί. τὰ μὲν γὰρ ἀληθῶς μὲν, ἀλλ' ἔτι φύσιν, ἀλλὰ κατ' οἰ-
 κονομίαν, πρὸς τὸ πιστώσασθαι ὅτι αὐτὸ τὸ παθὸν σῶμα ἀνέ-
 στη, ὡς οἱ μωλωπες, ἡ βρώσις καὶ ἡ πόσις ἡ μετὰ τὴν ἀνάστασιν.
 τὰ δὲ ἀληθῶς καὶ κατὰ φύσιν, ὡς τὸ μεταβαίνειν καὶ τόπος ἐκ τό-
 πων ἀμόχθως, καὶ τὸ διὰ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων εἰσελθεῖν.
 τὰ δὲ κατὰ προσωπίαν, ὡς τὸ, προσεποιήσατο πορρωτέρω πο-
 25 ρεῖσθαι. τὰ δὲ, ἑσσημιώτερος, ὡς τὸ, ἀναβαίνω πρὸς τὸν
 Πατέρα μου καὶ Πατέρα ὑμῶν, καὶ Θεόν μου καὶ Θεόν ὑμῶν. καὶ τὸ,
 εἰσελεύσεται ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης. καὶ τὸ, ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ
 τῆς μεγαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς. τὰ δὲ, ὡς μετ' ἡμῶν ἑαυτὸν

τάποντες τῷ πρόπῳ τῆ ψιλῶ ἐπίνοιαν διαμερέσεως, ὡς τὸ θεόν μου καὶ Θεὸν ὑμῶν· δεῖ ἔν τὰ μὲν ὑψηλὰ, προσνέμειν τῆ θείᾳ καὶ κρείττονι φύσει παθῶν καὶ σώματῳ, τὰ δὲ ταπεινὰ τῆ ἀνθρώπινη, τὰ δὲ κινὰ, τῷ σωθέντῳ, ἡγουμῶ τῷ ἐνὶ χριστῷ, ὃς ἐστὶ Θεὸς καὶ ἄνθρωπος, καὶ εἰδέναι ἀμφοτέρω ἐνὸς καὶ ἑῷ αὐτῷ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ· ἐκάστω γὰρ τὸ ἴδιον γνώσκοντες, καὶ ἀμφοτέρω ἐξ ἐνὸς προτιθέμενα βλέποντες, ὁρθῶς πιστεύσομεν καὶ ἔπλανηθησόμεθα. ἐξ ὧν ἀπάντων τῷ μὲν ἐνωθειῶν φύσεων ἡ διαφορὰ γνώσκεται, καὶ ὅτι μὴ ταυτὸν (ὡς φησὶν ὁ θεολογικὸς κύριλλος) ἐν ποιότητι φυσικῇ θεότητι καὶ ἀνθρωπότητι, αἷς γὰρ μὴ ἴσους, καὶ χριστὸς καὶ κύριος· καὶ ὡς ἐνὸς ὄντος, ἐν αὐτῷ καὶ τὸ πρόσωπον κατ' ἐδένα τρόπον, ἀλλ' ἅπαν ἐπίγνωσιν τῆ φυσικῆς διαφορᾶς μεριζομένης, τῷ κατ' ἐνώσειον ἐνώσεως.

Ὅτι ἐκ ἐσιτῶν κακῶν αἴτιος ὁ Θεός. κ'. 15

Χρὴ εἰδέναι, ὅτι ἡμεῖς τῆ θείᾳ γραφῇ πῶς παραχώρησιν ἑῷ Θεῷ ἐνέργειαν αὐτῷ καλεῖν, ὡς ὅταν λέγῃ ὁ ἀπόστολος ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ· ἡ σὰν ἔχει ἐξουσίαν ὁ κερσμός ἐπιπληρῆς ἐκ ἑῷ αὐτῷ φεράματῳ ποιῆσαι ὁ μὲν εἰς ἡμῶν σκόδος, ὁ δὲ εἰς ἀνθρώπων· ὅτι μὲν γὰρ αὐτὸς ποιεῖ καὶ ταῦτα κακὰ (μόνον γὰρ αὐτὸς ἐστὶ τῶν ἀπάντων δημιουργός) ἀλλ' ἐκ αὐτῶν τιμὰ κατασκιδνάζει ἢ ἄλλα, ἀλλ' ἢ οἰκεία ἐκάστω πασάρεσι, καὶ ἑῷ δῆλον, ἐξ ὧν ὁ αὐτὸς ἀπόστολος ἐν τῇ πρὸς Τιμόθεον δεύτερᾳ ἐπιστολῇ φησὶν· ἐν μεγάλῃ οἰκίᾳ σὰν ἐστὶ μόνον σκόδη χρυσῶ καὶ ἀργυρῶ, ἀλλὰ καὶ ξύλινα καὶ ὀστέρινα, καὶ ἄ μὲν εἰς ἡμῶν, ἀ δὲ εἰς ἀνθρώπων· ἐὰν ἔν τις ἐκκαθάρη ἑαυτὸν ἀπὸ ἴστων, ἔστω σκόδος εἰς τιμῶν, ἡγιασμένον καὶ ὄχρητον τῷ δεσπότη, εἰς πᾶν ἔργον αἰαθόν

ἀγαθὸν ἡτοιμασμένον. δῆλον δὲ, ὡς ἐκουσίως ἡ κάθαρσις γί-
 νεται· εἰ γὰρ τις, φησὶν, ἐκκαθάρη ἑαυτὸν· ἡ δὲ ἀκόλαστος αὐ-
 τιστορῆ ἀνθρωπίνῃ, εἰ μὴ ἐκκαθάρη, ἔσται σκιδος εἰς ἀλήμιαν,
 ἀρρηστον τῆ δεσπότη, σωτηριβῆς ἄξιον. τὸ οὖν προκείμενον
 5 ῥητόν· καὶ τὸ, σιμῆ κλειτεν ὁ θεὸς πάντας εἰς ἀπέθειαν· καὶ τὸ,
 ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς Πνεῦμα κατανύξεως, ὁφθαλμοὺς ἵνα
 βλέπουν, καὶ ὦτα ἵνα ἀκούουν· ταῦτα πάντα, εἰς ὅτι ὁ θεὸς ἐ-
 νεργήσαντ, ἐκλήπιόν, ἀλλ' ὡς ὁ θεὸς παραχωρήσαντ,
 ἀλλὰ τὸ ἀπεξέλιπον, καὶ τὸ ἀδίασον εἶναι τὸ καλόν. πῶ οὖν πα-
 10 ραχώρησιν αὐτῶν, ὡς ἐνεργείαν καὶ ποιήσιν αὐτῶν λέγειν σὺν ἡδυσ
 τῆ θεῖα γραφῆ· ἀλλὰ μὲν καὶ ὅτι φησὶ τὸν θεὸν κλίζειν κακά,
 καὶ μὴ εἶναι ἐν πόλει κακίαν, ὡς ὁ κύριος ἐκ ἐποίησεν, ἐ κα-
 κῶν αἴλιον τὸν θεὸν δείκνυσιν, ἀλλ' ἐπειδὴ δυσέμφατον τὸ τῆς
 κακίας ὄνομα, δύο σημαῖνον· ποτὲ μὲν γὰρ τὸ τῆ φύσει κακὸν
 15 δηλοῖ, ὅπερ ἐναντίον ἐστὶ τῆ ἀρετῆ καὶ τῆ ἰσθμῶς θελήσει· ποτὲ
 δὲ τὸ πρὸς πῶ ἡμετέραν αἰσθησιν κακὸν καὶ ἐπίπονον, ἢ γὰρ τῆς
 θλίψεως καὶ ἐπαγωγῆς· αὐτὰ δὲ, τὰ μὲν δοκεῖν, κακαὶ εἶσιν,
 ἀλγεναὶ τυγχάνουσαι, τῆ δὲ ἀληθεία, ἀγαθαί· ἐπιστορῆς
 γὰρ καὶ σωτηρίας γίνονται τοῖς σωτῆσι πρόξενον· ταῦτα ἀλλὰ ὁ θεὸς
 20 γίνεσθαι φησιν ἡ γραφῆ. ἰσθμῶν δὲ ὡς καὶ τούτων ἡμεῖς ἐσμὲν
 αἴλιοι· τὸ γὰρ ἐκουσίαν κακὸν τὰ ἀκέραια εἶσιν ἐκγονα. καὶ τὸ
 δὲ ἰσθμῶν, ὅτι ἐστὶ τῆ γραφῆ ἵνα ἐκβαλῆς ὁφείλοντα λέ-
 γεσθαι, αἰολογικῶς λέγειν· ὡς τὸ, σοὶ μόνω ἡμαρτον, καὶ τὸ
 πονηρὸν ἐνώπιόν σου ἐποίησα, ὅπως αὐτὸν δικαιοσύνης ἐν πῶς λό-
 25 γοῖς σου, καὶ νικῆσης ἐν τῶ κρῖνεσθαι σε· εἰ γὰρ ὁ ἁμαρτήσας ἵνα
 νικῆσῃ ὁ θεὸς ἡμαρτεν, ἔτε δὲ ὁ θεὸς ἐδέιτο τῆς ἡμῶν ἁμαρ-
 τίας, ἵνα ἐκ ταύτης νικητῆς ἀγαθῆν, (φέρει γὰρ ἀσυγκρίτως
 καὶ πάντων καὶ μὴ ἁμαρτανόντων τὰ νικητήρια, δημιουργὸς ὢν, καὶ

ἀκατάληπτος, ἢ ἀκλῆς, ἢ φυσικῶν ἔχων τὴν δόξαν ἢ οὐκ ἐπίκλητον.) ἀλλ' ὅτι ἡμῶν ἀμαρτανόντων, ὡς ἀδικός ἐστιν ἐπιφύρων τὴν ὀργὴν, ἢ μετανοῶσι συγχωρῶν, νικητῆς τῆς ἡμετέρας κακίας ἀναδέκνυται. ἐκ τῆς Ἰστῶ δὲ ἡμεῖς ἀμαρτανόμεν, ἀλλ' ὅτι ἔτις ἀποβαίνει τὸ πρῶγμα. ὡς περὶ εὐὰ κἀθηταί τις ἐργαζόμενος, φίλος δὲ τις ἐπιστῆ, φησὶν ὅτι, ἵνα μηδὲ σήμερον ἐργάζωμαι, παρεγένετο ὁ φίλος. ὁ ὠμοῦ φίλος ἐχ' ἵνα μὴ ἐργάσῃ παρεγένετο, ἔτι δὲ ἀπέβη. ἀχολάδρ. γὰρ περὶ τὴν τῶ φίλου ὑποδοχῆν, ἐκ ἐργάζεται. λεγεται δὲ ταῦτα ὀκβαθικὰ, ὅτι ἔτις ἀποβαίνει τὰ πρῶγματα ἔθελει δὲ ὁ θεός μόνος εἶναι δίκαιος, ἀλλὰ πάντως ὁμοιοῦσαι αὐτῷ κατὰ δυνάμιν.

Ὅτι ἔ δύο ἀρχαί. κα.

Ὅτι ἔ δύο ἀρχαί μία ἀγαθὴ ἢ μία πονηρά, οὐ δύθην εἰσόμεθα. ὅταν γὰρ ἀλήλοισ τὸ ἀγαθόν ἢ τὸ πονηρόν, ἢ ἀλήλων φθαρτικὰ, ἢ ὅταν ἀλήλοισ ἢ τῶν ἀλήλοισ ἐχ' ὑφίσταμένα. ὅταν μέρει τοίνυν, Ἰστῶν ἕκασον ἔσαι τῶ παύλος. ἢ πρώτον μὲν περιγραφῆσονται, ἐχ' ὑπὸ τῶ πάντος μόνου, ἀλλὰ ἢ ὑπὸ 20 μέρους τῶ πάντος Ἰστῶν ἕκασον. ἔπειτα, τις ὁ τὴν χώραν ἐκάσῳ ἀποτεμνόμενος; οὐ γὰρ ἀλήλοισ συμενεχθῆναι ἢ συμβιβαθῆναι φήσουσιν. ἐπεὶ ἔκακόν τὸ κακὸν εἰρήνῳ ἄγον, πρὸς τὸ ἀγαθόν τε συμβιβαζόμενον, ἐδ' ἀγαθόν τὸ ἀγαθόν, πρὸς τὸ κακὸν φιλικῶς διακείμενον. εἰ δὲ ἔπερ, ὅτι Ἰστῶν ἐκάσῳ τὴν 25 οἰκίαν ἀφορείσας διαλεβῶν, ἐκεῖνος μᾶλλον ἔσαι θεός. ἀνάγκη δὲ ἢ δυοῖν θάτερον, ἢ ἀπλεσθαι ἢ φθείρειν ἀλήλους, ἢ εἶναι ἢ μέσον, ὅτι ἢ ἐδὲ ἀγαθόν, ἐδὲ κακόν ἔσαι, ὡς περὶ τῶ διαφραγματος διερχοῦ

να' οὐκ ἔστιν

ὁρθεῖται

ἢ ἔστιν

διέρχον ἐξ ἀλλήλων ἀμφοτέρω· ἢ οὐκ ἔτι δύο, ἀλλὰ τρεῖς ἀρχαὶ ἔσονται. αἰάγκη δὲ ἢ τούτων τὸ ἕτερον, ἢ εἰρηδύειν, ὅπερ τὸ κακὸν ἐδύνα· (τὸ γὰρ εἰρηδύειν ἐκακόν·) ἢ μάχεσθαι, ὅπερ τὸ ἀγαθὸν ἐδύνα· (τὸ γὰρ μαχόμενον ἐτελείως ἀγαθόν·)

5 ἢ τῶν κακῶν μάχεσθαι, τὸ δ' ἀγαθὸν μὴ ἀνιμάχεσθαι, ἀλλ' ὑπὸ τῷ κακῷ φθείρεσθαι, ἢ αἰεὶ λυπεῖσθαι ἢ κακῶσθαι, ὅπερ ἐστὶ ἀγαθῶς γνώρισμα· μία τοίνυν ἀρχὴ, πάσης κακίας ἀπηλλαγμένη. Ἀλλ' εἴ τῷ φαιδρ, πόθεν τὸ κακόν; ἀμήχανον γὰρ ἐκ τῷ ἀγαθῷ τὸ κακὸν ἔχειν πῶ γενεσιν· φαιδρὸν ἔν ὅν τὸ κακὸν

10 ἐδέν ἕτερον ἔστιν, εἰμὴ ξέρησις τῷ ἀγαθῷ, ἢ ἐκ τῷ κτ' φύσιν εἰς τὸ παρὰ φύσιν παραδεδωμή· ἐδέν γὰρ κακὸν κτ' φύσιν. πάντα ὅσα ἐποίησεν ἁ θεὸς, καλὰ λίαν, καθὸ γέγονεν· ἔτω τίνων μένοντα καθὼς ἐκ ἦσαι, καλὰ λίαν εἰσίν· ἐκασίως δὲ ἀποφοιτῶντα ἐκ τῷ κτ' φύσιν, ἢ εἰς τὸ παρὰ φύσιν ἐρχόμενα, ἐν τῷ

15 κακῷ γίνον· κτ' φύσιν μὲν ἔν πάντα δ' ἔλα ἢ ἴσηκα τῷ δημιεργῷ· ὅταν οὐκ ἐκασίως ἢ κτ' κτισμάτων ἀφηνιάση ἢ παρήκων τῷ ποιήσαντ· αὐτὸ γένηται, ἐν εἰαυτῷ ἑωρεσῆσατο πῶ κακίαν· κακία γὰρ οὐκ ἐστὶ ἦς ἔστιν, ἐδὲ ἐστὶας ἰδίωμα, ἀλλὰ ἑμβεβηκός, ἦτοι ἐκ τοῦ κτ' φύσιν εἰς τὸ παρὰ φύσιν ἐκουσίως

20 παρατροπή, ὅπερ ἔστιν ἡ ἀμαρτία· πόθεν οὐκ ἡ ἀμαρτία; τῆς αὐτεξέλιξι γνώμησ τῷ θεῷ ὁ ἄβουλος· κακός ἔν ὁ θεῷ βολος· ἢ καθὸ μὲν γέγονεν, ἐκακός, ἀλλ' ἀγαθός· ἄγγελος γὰρ φωτεινός ἢ λαμπρότατ· ὑπὸ τῷ δημιεργῷ ἐκ ἦσαι, αὐτεξέλιξι ὡς λογικός, ἐκασίως τε τῷ κτ' φύσιν ἀρετῆς ἀπεφοίτησε, ἢ ἐν

25 τῷ ζῳφῷ τῷ κακίας γέγονε, θεῷ μακρυνθεῖς τῷ μόνῳ ἀγαθῷ, ἢ ζωοποιῷ, ἢ φλοποιῷ· (ἐξ αὐτῷ γὰρ παῦ ἀγαθὸν ἀγαθύνει·) ἢ καθόσον ἐξ αὐτοῦ μακρύνεται γινώμη· οὐ γὰρ τόπω ἐν τῷ κακῷ γέγονε.

2 *σας* *πραξις*

εἰλον

τιν

Τίνος ἕνεκεν προγινώσκων ὁ Θεὸς τοὺς ἀμαρ-
τανεῖν ἢ μὴ μετανοεῖν μέλλοντας ἐκτίσεν; κβ'.

Ὁ Θεὸς δι' ἀγαθότητα οὐκ ἔτι μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι παράγει τὰ
γινόμενα, καὶ τὸ ἔσομένον προγνώσκει. εἰ μὲν οὐκ ἔτι
μέλλον ἔσεσθαι, εἰ δ' αὖ κακοὶ ἔμελλον ἔσεσθαι, εἰ δ' αὖ προγεγνώ- 5
σκοντο. τὸ γὰρ ὄντων αἰ γνώσεις, καὶ τὰ πάντως ἔσομένων αἰ προ-
γνώσεις· πρῶτον γὰρ τὸ εἶναι, καὶ τότε τὸ καλὸν ἢ κακὸν εἶναι.
εἰ δὲ μέλλοντας ἔσεσθαι. Διὸ πῶς ἔτι Θεὸς ἀγαθότητα, τὸ κακὸς
ἐξ οἰκείας προαιρέσεως μέλλει ἔσεσθαι, ἐκάλυψεν αὐτὸς γε- 10
νέσθαι, τὸ κακὸν οὐκ αὐτὸ πῶς ἔτι Θεὸς ἀγαθότητα· ποιεῖ λοι-
παροῦν ὁ Θεὸς ἀγαθὰ πάντα ἃ ποιεῖ· ἕκαστος δὲ ἐξ οἰκείας
προαιρέσεως, καλὸς τε καὶ κακὸς γίγνεται. εἰ καὶ τοίνυν ἔφη ὁ Κύ-
ριος, Σιμὸν φέρε τὴν ἀνθρώπων ἐκείνων, εἰ οὐκ ἐγεννήθη, εἰ πῶς
οἰκείαν κήρυκα κηρίζων, ἔλεγεν, ἀλλὰ πῶς ἐξ οἰκείας προαιρέ- 15
σεως καὶ ῥαθυμίας ἐπιγενομένῳ τῷ κτίσματι αὐτοῦ κακίαν· ἢ
γὰρ τὸ οἰκείας γνώμης ῥαθυμία, ἀχρηστον αὐτῷ πῶς ἔτι δημιουργ-
οῦ δημιουργίαν ἐποίησεν ὡς περ αὐτὸς εἶπε πλάτων καὶ ἀρχὴν παρὰ
βασιλέως ἐγχειράθεις, τυραννῆσαι τὴν δημιουργίαν, ὃν ἀξίως
χειρῶσάμενος ἠμώρησε, εἰ μέχρι τέλους τῆς τυραννίδος καὶ ἵδοι 20
ἔτι τὸν ἀποπομόνοντα.

Περὶ νόμου Θεοῦ, καὶ νόμου ἀμαρτίας. κγ'.

Ἀγαθὸν τὸ θεῖον καὶ ὑπεράγαθον, καὶ τὸ τίτλα θέλημα· ἔτι 25
γὰρ ἀγαθόν, ὅπερ ὁ Θεὸς ἐδέχεται. νόμος δὲ ἐστίν, ἢ τίτλο
διδάσκουσα ἐντολή, ἢ ἐν αὐτῷ μένοντες ἐν φωνῇ ἡσ ἐντολῆς
ἢ παρὰ βίας ἀμαρτία ἐστίν. αὐτὴ δὲ, Διὸ τὸ ἔτι Διὰ βίον προ-
βολῆς,

βολῆς, καὶ τὴν ἡμετέραν ἀβιάσει καὶ ἐκείσιν παραδοχῆς, (σωτήρα)
 λέγει) δὲ καὶ αὐτὴ νόμος. ἐπιβαίνων ἔν ὃ ἔθεός ἐν νόμῳ τῷ νῶ
 ἡμῶν, ἐφέλκει) πρὸς ἑαυτὸν, καὶ νύ τιαι τὴν ἡμετέραν σωείδῃσιν.
 λέγεται δὲ καὶ ἡ ἡμετέρα σωείδῃσι νόμος ἔθεός ἡμῶν. καὶ ἡ
 5 προσβολὴ δὲ ἔθου πονηρῆς, ἰστέσιν ὁ νόμος τῆς ἀμαρτίας, ἐπιβαίνων
 τοῖς μέλεσι τῆς σαρκὸς ἡμῶν, δι' αὐτῆς ἡμῖν προσβάλλει· ἀπαξ
 γὰρ παραβαίντες ἐκουσίως τὸν νόμον ἔθεός, καὶ τὴν προσβολὴν ἔθου
 πονηρῆς παραδέξάμενοι, ἐδάκαμεν αὐτῇ εἰσοδόν, προσθέντες ὑφ'
 ἑαυτῶν τῇ ἀμαρτίᾳ· ὅθεν ἐτοιμίως ἄγει) τὸ σῶμα ἡμῶν πρὸς
 10 αὐτῷ· λέγεται ἔν καὶ ἡ ἐναποκειμένη τῷ σώματι ἡμῶν ὁσμὴ καὶ
 αἰσθησις τῆς ἀμαρτίας, ἥτοι ἐπιθυμία καὶ ἡδονὴ τῆς σαρκός,
 νόμος ἐν τοῖς μέλεσι τῆς σαρκὸς ἡμῶν. ὁ μὲν οὖν νόμος ἔθεός
 μᾶς, ἥτοι ἡ σωείδῃσις, σωῖδεται τῷ νόμῳ ἔθεός, ἥτοι τῇ ἐπι-
 15 βολῇ, καὶ ταύτην θέλει· ὁ δὲ νόμος τῆς ἀμαρτίας, ἥτοι ἡ πρὸς
 βολὴν, ἀλλὰ ἔθου μᾶς ἐν τοῖς μέλεσιν, ἥτοι τῆς σαρκός
 ἐπιθυμίας, καὶ ῥοπῆς, καὶ κινήσεως, καὶ ἔθου ἀλόγου μέρους τῆς
 ψυχῆς, ἀντιστρατεύεται τῷ νόμῳ ἔθεός μᾶς, τρυτέσι τῇ σωείδῃσει· καὶ
 αἰχμαλωτίζει με, καὶ θέλοντα τὸ ἔθεός νόμον, καὶ ἀγαπῶντα,
 καὶ μὴ θέλοντα τὴν ἀμαρτίαν, καὶ ἀνάγκασιν· ἀλλὰ τε ἔθου λείψ τῆ
 20 ἡδονῆς καὶ τῆς σαρκός ἐπιθυμίας, καὶ ἔθου ἀλόγου μέρους τῆς
 ψυχῆς, ὡς ἐφίλω, πλανᾷ καὶ κείθει δαλῶσαι τῇ ἀμαρτίᾳ. ἀλλ'
 ὁ θεός, τὸ ἀδύνατον ἔθου νόμος, ἐν ᾧ ἡδένει ὁ νόμος ἀλλὰ τῆς σαρκός,
 πέμψας τὸ ἴδιον αὐτῷ ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἀμαρτίας, (σάρκα μὲν
 γὰρ ἀπέλαβεν, ἀμαρτίαν δὲ, ἐδαμῶς) κατέκρινε τὴν ἀμαρ-
 25 τίαν ἐν τῇ σαρκί, ἵνα τὸ δικαίωμα ἔθου νόμος πληρωθῇ ἐν τοῖς
 μὴ κατὰ σάρκα περιπατέσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα· τὸ γὰρ πνεῦ-
 μα σωανθλαμβάνει) τῇ αἰσθησίᾳ ἡμῶν, καὶ παρέχει διώμισιν
 τῷ νόμῳ ἔθεός ἡμῶν, κατὰ ἔθου νόμος ἔθου ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν· τὸ
 γὰρ

καὶ τί προσδύμεθα καθ' οὗ δει, ὅσα οἶδαμν, ἀλλ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν, συναγμοῖς ἀλαλήτοις, τριεῖς διδάσκει ἡμᾶς τί προσδύμεθα· ὥστε ἀδιώατον, εἰμὴ δι' ὑπομονῆς καὶ πειρασμῶν τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ κατεργάσασθαι.

Κατὰ Ἰουδαίων περὶ τοῦ σαββάτου. κδ'.

Σάββατον ἡ ἐβδόμη ἡμέρα κέκληται· δηλοῖ δὲ πῶς κατὰ
 παυσιν· ἐν αὐτῇ γὰρ κατέπαυσεν ὁ Θεὸς ἀπὸ πάντων τῶν
 ἔργων αὐτοῦ, ὡς φησὶν ἡ θεία γραφή· διὸ καὶ μέχρις ἐπὶ αὐτῶν το
 ἡμερῶν ἀριθμὸς προβαίνων, πάλιν ἀνακυκλῆται, καὶ ἀπὸ τῆς
 πρώτης ἀρχεται. ἔτι ὁ ἀριθμὸς ἡμῶν παρὰ Ἰουδαίους, το
 Θεοῦ προσάξουσιν ἡμᾶς αὐτὸν, ἐκ ὧς ἔτυχεν, ἀλλὰ καὶ
 μετὰ βαρυτάτων ἐπι τῆ παραβάσει ἐπιτιμῶν· ἐκ ἀπλῶς δὲ
 τοῦ προσέταξεν, ἀλλὰ Δαβὶναι μυστικῶς τοῖς πνευματικοῖς τε 15
 καὶ διορθικοῖς κατανοημένους αἰτίας· ὡς ἐμε γουὶ γνῶναι τὸ ἀ
 μαρτῆ, ἵνα ὅτι καὶ κλιωτέρων καὶ παχυτέρων ἀρξωμαι. Εἰδὼς ὁ Θεὸς
 τὸ παχύ τε καὶ φιλόσκαρον, καὶ πρὸς πῶς ὕλῃ ὅπως ἐπιρρέπες
 τοῦ Ἰσραηλῆ λαοῦ, ἀμα δὲ καὶ τὸ ἀδάκρυτον, πρῶτον μὲν, ἵνα
 ὁ δῆλος καὶ τὸ ὑποζύγιον ἀναπαύσῃ, ὡς γέγραπται· ἐπειδὴ αὐτῆ 20
 δίκαια οἰκίσει ψυχὰς κτηνῶν αὐτοῦ· ἀμα δὲ, ἵνα καὶ χολῆν
 ἀγοντες ἐκ τοῦ περὶ πῶς ὕλην περιεσσασμεν, πρὸς Θεὸν συνάγων,
 ἐν ψαλμοῖς, καὶ ὕμνοις, καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, καὶ μελέτῃ τῆς θείων
 γραφῶν, ἀπασαν πῶς ἐβδόμην ἀναλίσκοντες, καὶ ἐν τῷ Θεῷ κατα
 παύοντες. ὅτε μὲν γὰρ ἐκ τῶ νόμου, οὐ γράφη θεόπνευτος, 25
 ἐδὲ τὸ Σάββατον τῷ Θεῷ ἀφιέρωτο· ὅτε δὲ ἡ θεόπνευτος γραφή
 Δαβὶ Μωσέως ἐδόθη, ἀφιέρωθη τῷ Θεῷ τὸ Σάββατον, ὡς αὐ
 περὶ τῶ ἰαύτης μελέτην ἐν αὐτῷ ἀδολεσχῆσωσιν, οἱ μὴ πάντες

ἀπὸ ἀποστολῶν
 καὶ ἀποστολῶν

τῶν

τὸν βίον τῷ Θεῷ ἀφιερωῦντες, οἱ μὴ πόθῳ τῆ δεασότη ὡς πα-
 5 τερὶ δεδούοντες, ἀλλ' ὡς δέλοι ἀγνώμονες, καὶ μικρὴν καὶ ἐλά-
 χιστὸν μέρος τῆς ἑαυτῶν ζωῆς τῷ Θεῷ ἀποτέμνωσι, καὶ ἔτι φο-
 10 βῶ τ' ἐπι τῆ παραβάσει διθυμῶν καὶ ἐπιημήσεων· δικαίῳ γὰρ
 νόμῳ ἐκείται, ἀλλὰ ἀδίκους· ἐπεὶ πρῶτος Μωσῆς τεσαρά-
 κοντα ἡμερῶν καὶ αὐτῶν ἐτέρων τεσαράκοντα νηεῖα προσε-
 15 δρόσας τῷ Θεῷ, πάντως καὶ τοῖς σαββάσι Δεῦρ' νηεῖας ἐκά-
 κει ἑαυτὸν, καὶ νόμος μὴ κακῶν ἑαυτὸς ἐν τῇ ἑ σαββάτι ἡμέ-
 ρα προσάσονται· εἰδὲ φαῖεν, ὅτι πρὸς τὸν νόμον ἔτε, τί φη-
 20 σασι περὶ τῆ Θεοβίτις Ἡλιοῦ τεσαράκοντα ἡμερῶν ὁδὸν αὐ-
 σαντ' ἐν βρώσει μιᾷ; ἔπος γὰρ ἐ μόνον Δεῦρ' νηεῖας, ἀλλὰ
 καὶ Δεῦρ' τῆς ὁδοιπορίας ἐν τοῖς σαββάσι τ' τεσαράκοντα ἡμε-
 ρῶν ἑαυτὸν κακώσας, ἔλυσε τὸ σαββάτον, καὶ ἐκ ὠρίστη ἴστα·
 ὁ Θεὸς ὁ τὸν νόμον δεδωκώς, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀρετῆς ἐπαύλον, ἐν
 25 χωρῆβ ἑαυτὸν ἐνεφάνισεν· τί δὲ περὶ Δαυιδὸν φήσασιν; ἐχί
 τῆς ἐδόμαδας διετέλεσεν ἄσπης; τί δὲ πᾶς Ἰσραὴλ, ἐ περι-
 τέμνει τὸ παιδίον ἐν σαββάτῳ, εἰ τύχοι ὀκταήμερον; οὐχί
 30 δὲ καὶ πῶς μεγάλῳ νηεῖαν ἢ νενομοθέτην, εἰ ἐν σαββάτῳ
 καταπτήσοι, νηεῖαν; ἐχί δὲ καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ λαῖται, ἐν
 35 τοῖς τ' οὐκωῆς ἔργοις βεβηλῶσι τὸ σαββάτον, καὶ ἀνάητοι εἰσιν;
 ἀλλὰ καὶ κτήνη, αὐτοῖς βοῦθρον ἐμπέσοι ἐν σαββάτῳ, ὁ μὲν
 ἀνασπᾶσας ἀνάητος, ὁ δὲ παρῖδων κατὰρξίλος; ἢ δὲ πᾶς Ἰσρα-
 ῆλ, ἐχί ἐπὶ τὰ ἡμέρας πῶς τῷ Θεῷ κιστῶν περιφέρωντες, τὰ
 40 ἱερικοῦμα τείχη περιήσαν; ἐν αἷς πάντως καὶ τὸ σαββα-
 45 τον; ὡς οὐκ ἔφην, χολῆς ἕνεκα τ' πρὸς Θεόν, ἵνα καὶ σμι-
 κροτάτῳ ἀπομοιραν αὐτῶ ἀπονέμωσι, καὶ ἀναπαύσωνται ὅ, τε
 50 δέλοι καὶ τὸ ὑποζύγιον, ἢ ἑ σαββάτι τήρησις ἐπινενόητο,
 τοῖς νηπίοις ἔτι, καὶ ὑπὸ τὰ σοιχεῖα τ' κόσμος δεδλωμένοι τοῖς

σαρκικοῖς, ἢ μηδὲν ὑπὲρ τὸ σῶμα καὶ τὸ χράμμα ὀνοῆσαι
 δυναμενοῖς. Ὅτε δὲ ἦλθε τὸ πλήρωμα τῆς χάριτος, ἐξαπέσειλεν, >>
 ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸν αὐτοῦ τὴν μονογενῆ, γενόμενον ἔκ γυναικὸς αὐ- >>
 θρωπον, γενόμενον ὑπὸ νόμον, ἵνα τῆς ὑπὸ νόμον ἐξαγορά- >>
 ση, ἵνα πᾶσι ὑποθεσίαν ἀπολάβωμεν· ὅσοι γὰρ ἐλάβομεν αὐτὸν, >>
 ἔδωκεν ἡμῖν ἐξελίξαι τέκνα Θεοῦ· γενέσθαι τοῖς πιστεύουσιν εἰς >>
 αὐτόν. ὥστε οὐκ ἐῴμεν δέλοιοι, ἀλλ' ὑποῖ· ἐκ' ἐῴ ὑπὸ νόμον, >>
 ἀλλ' ὑπὸ χάριν· ἐκ' ἐῴ μερικῶς τὰ κυρία δελόοντες ἔκ φόβου, >>
 ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον τῆς ζωῆς αὐτῶ ἀναλιθῆναι οφείλοντες,
 καὶ αἰετὸν τὸν δέλον, τὸν θυμὸν λέγω καὶ πᾶσι ἐπιθυμίαν, ἀπὸ τῆ 10
 ἀμαρτίας καταπαύοντες, καὶ τῷ Θεῷ χολάζειν ἐπιτρέποντες,
 πᾶσι μὲν ἐπιθυμίαν ἀπασαν, αἰετὸν πρὸς Θεὸν ἀνατείνοντες, τὸν
 δὲ θυμὸν, καὶ τῷ Θεῷ δυσμενῶν καθοπλίζοντες, καὶ τὸ ὑπόζυ-
 γον, ἢ τὸ σῶμα, ὁμοίως τῷ μὲν δελείας τῆ ἀμαρτίας ἀναπαύ-
 οντες, ταῖς δὲ θείαις ἐντολαῖς ἐξυπηρετεῖσθαι προτρέποντες. 15
 Ταῦτα ὁ πνευματικὸς ἡμῖν ἐντέλλεται τῷ Χριστῷ νόμος, καὶ οἱ τῶν
 φυλάσσοντες, ὑπερτέροι τῷ Μωσαϊκῷ νόμου γεγονόσιν· ἐλ-
 θόντων γὰρ τῶν τελείων, τὸ ἔκ μέρους κατήργη· καὶ τῷ καλύμ-
 ματι τῷ νόμου, ἢ τῷ καταπετάσματος, ἀλλὰ τῷ σωτήρος
 διαθήρα γέντος σωρώσεως, καὶ τῷ Πνεύματος πνεύματος γλώσσας 20
 ὀκλάμψαντος, τὸ χράμμα κατήργη, τὰ σωματικὰ πέπαυ, >>
 καὶ ὁ τῆ δελείας νόμος πεπλήρωται, καὶ νόμος ἐλευθερίας ἡμῖν
 δωδάρηται· καὶ ἐορτάζομεν πᾶσι τελείαν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως
 κατάπαυσιν, φημί δὴ πᾶσι τῆς ἀναστάσεως ἡμέραν, ἐν ἣ ἡμᾶς
 ὁ Κύριος Ἰησοῦς ὁ τῆ ζωῆς ἀρχηγὸς καὶ σωτὴρ, εἰς πᾶσι ἐπηγγελ- 25
 μένω τοῖς πνευματικῶς τῷ Θεῷ λατρεύσει κληρονομίαν εἰσὴγα-
 γεν· εἰς ἣν αὐτὸς πρόδρομος ἡμῶν εἰσῆλθεν, ἀναστὰς ἔκ νεκρῶν·
 καὶ ἀνοιγέντων αὐτῶ τῶν ἔρανίων πυλῶν, ἐν δεξιῶν τῷ Πατρὸς
 κεκά-

ηκαθήκησ σωματικώς, ἔνθα καὶ οἱ τὸν πνύματικὸν τηροῦντες
 νόμον εἰσελεύσονται. ἡμῖν τοίνυν τῆς τῶ Πνύματι σοιχῆσ, καὶ
 ἔ τῶ χράματι, πᾶσα ἡ τῆ σαρκικῶν ἐστὶν ἀπόθεσις, καὶ ἡ Πνύ-
 ματικὴ λατρεία, καὶ ἡ πρὸς Θεὸν σωματικῶς περιτομὴ μὴ γάρ
 5 ἐστὶν ἡ τῆσ σωματικῆσ ἡδονῆσ καὶ τῶν περιτῶν καὶ οὐκ ἀναγκαίων
 ἀποθέσις· ἀκροβυστία δὲ, ἔδέν ἐτερόν ἐστιν, εἰ μὴ δέρμα, ἡδο-
 νικὸς μορὶσ περιτῶμα. πᾶσα δὲ ἡδονὴ μὴ ἔκ Θεῶ καὶ ἔν Θεῶ
 γινομένη, περιτῶμα ἡδονῆσ ἐστὶν· ἡστύπος ἡ ἀκροβυστία· σάβ-
 βατον δὲ, ἡ ἔκ τῆ ἀμαρτίας κατάπαυσις· ὥστε ἀμφοτέρω ἐν
 10 τυχαῖσ καὶ ἔ τῶσ ἀμφοτέρω ἀμα ἰσὸ τῆ πνύματικῶν τε-
 λέμενα, ἔδὲ ἴην τυχεῖσ παρνομίαν ἐργάζον). Ἐν δὲ ἴσῶν,
 ὅτι ὁ ἐπὶ ἀ ἀριθμοσ, πᾶντα τῆ παρόντα χρόνον δηλοῖ, ὡσ φησιν
 ὁ σοφώτατⓄ Σολομών, δοῦναι μερίδα τοῖσ ἐπὶ ἀ καίγε τῆσ
 οὐκῶ καὶ ὁ θεηγόροσ Δαβὶδ περὶ τῆ οὐδότησ ψάλλον, περὶ τῆσ
 15 μελλῆσ μετὰ τῶ ἔκ νεκρῶν ἀνάστασιν καταστάσεωσ ἔφακε·
 τῶ ἐβδόμῳ οὐκῶ ἡμέραν, ἀρίαν μὴ ἀγειν ἔκ τῶν σωματικῶν,
 τῆσ δὲ πνύματικοῖσ ἐναχολεῖσται πρὸσάσων ὁ νόμⓄ, μυστι-
 κῶσ πᾶντα τὸν χρόνον, τῶ ἀληθινῶ Ἰσραήλ καὶ νοῦμ ὀρῶντα
 Θεὸν ἔχοντι ἰσπέφηνε τῶ Θεῶ ἕω τὸν πρὸσάγειν, καὶ ἰσπερῶνα
 20 τῆ σωματικῶν γίνεσται.

Περὶ παρθενίας. κε'.

25 **Κ**αίρῶσιν οἱ σαρκικοὶ τῶ παρθενίαν, καὶ εἰσ μαρτυρίαν προ-
 βάλλον) οἱ φιλήδονοι τῆ, ἐπικατάρατοσ πᾶσ ὁσ οὐκ ἐγεῖρεσ
 σπέρμα ἔν τῶ Ἰσραήλ· ἡμεῖσ δὲ φαυμ, τῶ ἔκ παρθένωσ σαρ-
 κωθέντι Θεῶ λόγω θάρρησαντες, ὡσ ἡ παρθενία ἀνώθεν καὶ
 ἔξ ἀρχῆσ ἐφυτόθη τῆ φύσει τῆ ἀιθρώπων· ἔκ παρθένωσ γάρ
 Δδ 2 γῆσ

γῆς ὁ αὐθροπὸς πεπλασθένῃ· ἐκ μόνου Ἀδάμ ἡ Εὐὰ ἐκλή-
 ραι· ἐν παραδείσῳ παρθενία ἐπολιτόβητα. φησὶ γοῦν ἡ θεία
 γραφή, ὅτι γυμνοὶ ἦσαν, ὅ, τε Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὐὰ, καὶ ἐκ ἡγύνουτο·
 ἠνίκα δὲ παρέβησαν, ἐγνωσαν ὅτι γυμνοὶ ἦσαν, καὶ αἰχμη-
 θέντες ἔρρασαν ἐαυτοῖς περιζώματα· καὶ μετὰ τὴν παράβασιν
 ὅτε ἤκουσε, γῆ εἶ, καὶ εἰς γῆν ἀπελούση, ὅτε διὰ τὴν παραβά-
 σιν θανάτου εἰς τὸν κόσμον εἰσῆλθε, τότε ἐγνω Ἀδὰμ Εὐὰν
 τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ σκέλαβε καὶ ἐγέννησεν· ὥστε διὰ τὸ
 μὴ ἐκτριβῆναι καὶ ἀναλωθῆναι τὸ γένος· ἐπὶ τὸ θάνατον, ὁ
 γάμος ἐπινενόηται, ὡς αὐτὸ διὰ τὴν παιδοποιίας τὸ γένος τῶν
 θροπῶν διασώζηται. ἀλλ' ἔρρασι τυχόν· τί οὐκ τὸ ἄρρῆν καὶ τὸ
 θῆλυ βλάττει; καὶ τὸ ἀξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε; πρὸς ὁ λέξο-
 ρα, ὅτι τὸ μὲν ἀξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, εἰ πάντως τὸν διὰ
 γαμικῆς σωμαφείας πληθυσμὸν δηλοῖ· ἡ δὲ ἰδία γὰρ ὁ θεὸς
 καὶ ἐτέρω τρόπῳ τὸ γένος πληθύναι, εἰ τὴν ὀντολίω μέχρι τέ-
 λους ἐτήρησαν ἀπαραχάρακτον· ἀλλ' εἰδὼς ὁ θεὸς τὴν προγνώ-
 σαι αὐτοῦ, ὁ πάντα εἰδὼς πρὶν γενέσεως αὐτῶν, ὡς μέλλουσιν ἐν
 παραβάσει γίνεσθαι καὶ θανάτῳ κατακείνεσθαι, προλαβὼν, ἐποί-
 ησε τὸ ἄρρῆν καὶ τὸ θῆλυ, καὶ ἀξάνεσθαι καὶ πληθύνεσθαι προ-
 σέταξεν· ὁ δὲ τοίνυν κατέλωμεν καὶ ἰδόμεν τὰ τὴν παρθενίας
 ἀνθήματα, ἰαυτὸν δὲ καὶ ἀγνείας εἰπεῖν· ὡς εἰς τὴν κίβωτον
 εἰσελθεῖν προσησόμενον, καὶ κόσμον ἀπὲρμα φυλάττειν ἐγ-
 χειρίζομενον, ἔτω προσησάπεται· εἰσελθε σύ, φησι, καὶ οἰοί σε,
 καὶ ἡγυνή σε, καὶ αἰγυναικὲς τῶν ἡδίστου· διεῖλεν αὐτὸς ἐκ τῶν
 γυναικῶν αὐτῶν μετὰ τὴν ἀγνείας, τὸ πέλαγος καὶ τὸ παγκόσμιον
 ἐκείνο ναύαγον διαδράσασιν· μετὰ μὲντοι τὴν κατακλιση-
 μὸν κατὰ πωσιν, ἔξελε σύ φησι καὶ ἡ γυνή σε, καὶ οἰοί σε, καὶ
 αἰγυναικὲς τῶν ἡδίστου· ἰδὲ πάλιν διὰ τὸν πληθυσμὸν ὁ γάμος
 συγκε-

συγκαχώρη). εἶτα Ἡλίας ὁ πυρέπνης ἀρμάτηλάτης καὶ ἐρα-
 νοφαίτης, ἐκ ἀγαμῖαν ἠπάσατο; καὶ τῶ ἑσπέρῳ ἀνθρώπῳ ἐ-
 μαρτυρήθη μετεωρίσματος; τίς ἐρανεὺς ἐκλασε; τίς νεκρὸς ἦ-
 χειρες; τίς Ἰορδάνῳ ἔτεμεν; ἐχ ὁ παρθενός Ἡλίας; Ἐλισαῖ-
 5 **Θ** δὲ ὁ τέταρτος φοιτητὴς, ἐπὶ τῷ ἴσῳ ἀρετῶ ἐπίδειξάμενος **Θ** ἐν
 διπλασίῳ τῷ χάριτι **Ἔ** πνύματι **Θ** αἰτήσας, ἐκληρονόμησε;
 τί δὲ οἱ πρεῖς παῖδες, ἐκ παρθενίαν ἀσκήσαντες, πρὸς κρεί-
 ττερος γεγονόσιν, Δαὶ **Ἔ** παρθενίας, **Ἔ** σώματων ἀκαλώτων τῶ πυ-
 ρὲι γεγονότων; ἐ Δαμιήλ; ἐ τῶ σώματι τῆ παρθενία σομω-
 10 θέντι θηρῶν ὀδόντες ἐμπαρῆναι οὐκ ἔχουσιν; ἐ μέλιων τοῖς
 Ἰσραηλίταις ὁ Θεὸς ὀπλάνεται, ἀγνίζεν τὸ σῶμα προσέτα-
 τεν; ἐχ ἱερεῖς ἑαυτὰς ἀγνίζοντες, ἔτω **Ἔ** ἀδύτων ἐπέβαινον,
 καὶ τὰς θυσίας προσῆγον; ἐχ ὁ νόμος **Θ** μεγάλῳ δὲ χεὺ τῷ ἀ-
 γνίσει ἀνηγόρευσε, χρητοίνω **Ἔ** πνύματικώτερον λαμ-
 15 βάνειν τὸ νομικὸν πρῆσταγμα. ἔστι γὰρ σπέρμα πνύματικόν,
 διάγαθης καὶ φόβος Θεὸς συλλαμβανόμενον ἐν τῇ ψυχικῇ γα-
 σελῶδι καὶ καὶ ἡλικίᾳ πνύμα σώτηρίας. ἔτω δὲ ἐκλεπτόν καὶ
 τὸ μακάριος ὅς ἔχει σπέρμα ἐν Σιών, καὶ οἰκίους ἐν Ἱερουσαλήμ·
 τί γὰρ καὶ πόρνος ἦ, καὶ μέθυσοσ, καὶ εἰδωλολάτρης, μακάρι-
 20 ὅς ἐστιν, εἰ μόνον ἔχει σπέρμα ἐν Σιών, καὶ οἰκίους ἐν Ἱερουσαλήμ;
 ἐδεῖς δὲ φρονῶν **Ἔ** τὸ ἱερεῖ παρθενία γὰρ τὸ **Ἔ** ἀγγέλων πολί-
 πνευμα, τὸ πῶς ἀσώματῳ φύσεως ἰδίωμα. ταῦτα λέγομεν,
 ἐ **Ἔ** γάμον κακίζοντες, μὴ γένοιτο. (οἶδαμ γὰρ **Ἔ** Κύριον ἐν τῇ
 παρθεσίᾳ αὐτῆ, **Ἔ** γάμον ἀλογήσανται, καὶ **Ἔ** εἰπόντα, ἡμεῖς **Θ** ὁ
 25 γάμος, καὶ ἡ πρώτη αἰμίαντ **Θ**;) ἀλλὰ καλῶ κρείττονα τῷ παρθε-
 νίαν γινώσκοντες. οὐτε γὰρ **Ἔ** ἀρεταῖς εἰσιν ἐπιτόσεις καὶ ὑφέσεις,
 ἐμοίως καὶ ἐν **Ἔ** κακίαις. γινώσκοντες ὅτι γάμου ἔκγονοι πάντες
 βροτοὶ, μετὰ τὸς **Ἔ** γένεσ ἀρχηγέταις ἐκείνοι γὰρ παρθενίας
 εἰσίν,

εἰσι, καὶ ἔργα μου πλασθέντα· ἀλλ' ἡ ἀγαμία ἀγγέλων ἐστίν
 (ὡς ἔφησεν) μίμημα. ὅσα ἰουδαῖον ἀγγελῶν ἀνθρώπων ὑπερ-
 περος, ἰσχυρὰ παρθενία γὰρ ἡμιατέρα· ἡ δὲ λέγω ἀγγελος;
 αὐτὸς ὁ χειρὸς, τὸ παρθενίας τὸ κλέσθαι, ἔμνονον ἐκ Πατρὸς
 ἀρρόβως καὶ ἀσωδυσίας γεγεννημένον, ἀλλ' ὅτι καὶ ἀνθρώπος 5
 καθ' ἡμᾶς γενόμενος, ὑπὲρ ἡμᾶς ἐκ παρθένου Σωφείας ἀνὴρ
 Ῥεσαρκωμένον, καὶ αὐτὸς παρθενίαν τὴν ἀληθῆ καὶ παντελῆ
 δεκνὺς ἐν ἑαυτῷ· ὅθεν καὶ ἑαυτὴν ἡμῖν ὅσα ἐνομοθέτησε μὲν,
 (ἔργα γὰρ πάντες χωρεῖσι τὸν λόγον, ὡς αὐτὸς ἔφησεν) ἔργα δὲ 10
 ἡμᾶς ἐξεπαίδευσεν, καὶ πρὸς ἑαυτὴν ἡμᾶς ἐνεδιδάμωσε· ἵνι γὰρ
 ὅσα ἐστὶ Ῥαφές, ὅτι παρθενία ἐν ἀνθρώποις νῦν πολιτεύεται;
 καλὴ ἡ ἰσχυρογονία, ἡ δὲ ἡμῶν Σωφεία καὶ καλὸς ὁ γάμος
 ἀλλὰ τὰς προνοίας, ἑαυτὰς περικόπλων, καὶ τὸ λυσιώδες τὸ ἐπιθυ-
 μίας ἀλλὰ τὸ ἐνόμος μίξεως ὅσα ἐάν πρὸς ἀνόμους ἐκμαίνεσθαι
 πράξεις· καλὸς ὁ γάμος, οἷς ἔπαρσιν ἐγκράτεια, κρείττων 15
 δὲ ἡ παρθενία, ψυχῆς τεκνογονίαν ἀξουσα, καὶ θεῶν καρπὸν
 ὡσμὸν τὴν πνευματικὴν πνευματικῶν· ἡμῶν ὁ γάμος, καὶ ἡ καὶ τὴ
 ἀμίαντος· πόρνος δὲ καὶ μοιχὸς κτελεῖ ὁ θεός.

Περί περιτομῆς. κς'. 20

Ἡ Περιτομή, πρὸ ἑνόμου ἐδόθη τῷ Ἀβραάμ, μετὰ τὰς βυ-
 λολίας, μετὰ τὴν ἐπαγγελίαν, σημεῖον ἀποθέσθαι αὐτὸν
 καὶ τὰς ἐξ αὐτοῦ, καὶ τὰς αὐτῶν οἰκογενεῖς ἐκ τῶν ἐθνῶν, μετ' αὐτῶν
 Ῥωμανεσρέφετο. καὶ δὴλον ὅτι γὰρ ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσαράκοντα 25
 ἔτη ὁ Ἰσραὴλ μόνον καθ' ἑαυτὸν διέτριψεν, ἔριπνα αὐτοῦ
 ἐτέρω ἔθνεσι, ὅσοι ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐγεννήθησαν, ἔριπνα
 τμήθησαν· ἡνίκα δὲ ἰησὺς διεβίβαζεν αὐτὰς τὸν Ἰορδάνην,

- περιεμήθησαν, κ̅ γέγονε δὲ ἄλλος νόμος̅ περιτομῆς· ἔπι Ἀβ-
 ραὴμ γὰρ ἐδόθη νόμος̅ περιτομῆς· εἶτα ἐπαύσατο ἐν τῇ ἐρήμῳ
 περὶ τὰς ἀρκούνας ἔτη· κ̅ πάλιν ἐκ δούτερος ἔδωκεν ὁ θεὸς τῷ Ἰησοῦ
 νόμον περιτομῆς, μετὰ τὸ λαβῆναι τὸν Ἰορδάνην, καθὼς ἐν
 5 τῇ βίβλῳ Ἰησοῦ ἔστι· Ναυῆ γέγραπται· ἔπι δὲ τῶτον ἔκειρεν
 εἶπεν ὁ κύριος τῷ Ἰησοῦ, ποιήσον ἑαυτῷ μαχαίρας περὶ τὰς
 ἑκατὸν ἀρκούνας, κ̅ καθίσας περὶ τὴν τῆς Ἰσραὴλ
 ἐκ δούτερον· κ̅ μετ' ὀλίγα· ἔπι περὶ τὰς ἀρκούνας γὰρ κ̅ δύο ἔτη
 ἀνέστραψεν Ἰσραὴλ ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆ βαβαρῆτι· κ̅ διὰ τὸ α-
 10 περιτμητοὶ αὐτῶν ἦσαν οἱ πλείστοι τῶν μαχίμων τῶν ἐξεληλυθό-
 των ἐκ γῆς Αἰγύπτου, οἱ ἀπειθήσαντες τῶν ἐντολαῖς τοῦ θεοῦ,
 οἷς κ̅ διώρισε μὴ ἰδεῖν αὐτὰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν, ἡ ἡμοσε
 κύριος τοῖς πατεράσιν αὐτῶν, δέναι αὐτοῖς γῆν ῥέουσαν γάλα κ̅
 μέλι· αὐτὴ δὲ τῶτων, ἀνικατέστησε τὰς ἡμέρας αὐτῶν, ἕως Ἰησοῦ
 15 περιετέμετε, ἀπὸ τὸ γεγονῆναι αὐτὰς ἀπεριτμητὰς κατὰ τὴν
 τὴν ὁδόν· ὥστε σημεῖον ἡ περιτομῆς, ἀφορίζον τὸν Ἰσραὴλ
 ἐκ τῶν ἔθνων, οἷς σὺνανεστέφεται· τύπος δὲ ἡ τοῦ βαπτίσματος·
 καθάπερ γὰρ ἡ περιτομῆς, ἡ χειρῶδες μέλος ἀποτέμνει τὸ σώ-
 ματος, ἀλλὰ περίπωμα ἀχρηστον, ἔτω ἀπὸ τοῦ ἁγίου βαπτίσμα-
 20 τος, τὴν ἁμαρτίαν περιτεμνόμεθα· ἡ δὲ ἁμαρτία δῆλον ὡς
 περίπωμα ἐπιθυμίας ἐστὶ, κ̅ ἡ χειρῶδες ἐπιθυμία· ἀδύνατον
 γὰρ ἵνα μὴ ὀλως ἐπιθυμῶν, ἡ τέλεον ἀγύστον ἡδονῆς εἶναι·
 ἀλλὰ τὸ ἀχρηστον τῆ ἡδονῆς, ἡτοι ἡ ἀχρηστον ἐπιθυμία τε καὶ
 ἡδονῆς, τὸ ἐστὶν ἡ ἁμαρτία· ἡ περιτεμνεί τὸ ἁγὸν βάπτισμα,
 25 παρέχον ἡμῖν σημεῖον τὸν ἡμιονσαυρὸν ἔπι τὸ μετώπῃ, ὅτι ἐξ
 ἔθνων ἀφορίζον ἡμᾶς (πάντα γὰρ τὰ ἔθνη τοῦ βαπτίσματος
 ἔτυχον, κ̅ τῶ σημεῖον τῶ σαυρῶ ἐσφραγίσθησαν) ἀλλ' ὅτι ἐκείσῃ
 ἡδονῆς τὸν πιστὸν ἀπολαύσον τῶ ἀπίστῃ· τὸ τὸν αὐτὴν ἀληθείας
 ἐμφανι-

ἐμφανισθείσης, ἀνὸν ἡ^α ὁ ἴπ^α καὶ ἡ σία· ὥστε περιπλόν νῦν
τὸ περιτέμνεσθαι, καὶ ἐναντίον τοῦ ἀγίου βαπτίσματος· ὁ γὰρ
περιτεμνόμενος, χρεωσθεῖ ὅλον τὸ νόμον τηρεῖσθαι· ὁ δὲ κύριος
ἵνα πληρώσῃ τὸ νόμον περιεμήθη· καὶ πάντα δὲ τὸ νόμον καὶ τὸ
Σάββατον ἐτήρησεν, ἵνα πληρώσῃ καὶ κήσῃ τὸ νόμον· ἀφ' ἧς δὲ
ἐβαπτίσθη, καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τοῖς ἀνθρώποις ἐνεφανίσθη,
ὅν εἶδεν περισερῆς καταβαῖνον ἐπ' αὐτὸν, ἔκτοτε ἡ πνευματικὴ
λατρεία καὶ πολιτεία, καὶ ἡ τῶν ἐρανῶν βασιλεία κεκήρυκται.

Περὶ τοῦ Ἀντιχρίστου. καὶ ζ'.

Χρὴ γινώσκων, ὅτι δὲ τὸ Ἀντίχριστον ἐλθεῖν· παρ' ἡμῶν οὖν, ὁ
μὴ ὁμολογῶν τὸν Θεὸν καὶ Θεόν, ὃν σαρκί ἐληλυθεναι,
καὶ εἶναι Θεὸν τέλειον, καὶ γενέσθαι ἀνθρώπον τέλειον, μετὰ τοῦ μείναν
Θεόν, Ἀντίχριστός ἐστιν ὁμῶς ἰδιοτρόπως καὶ ἐξαιρετικῶς Ἀντίχριστος
λέγεται, ὁ ὅστις τῇ ζωητελείᾳ τοῦ αἰῶνος ἐρχόμενος· καὶ ἵσχυρον
πρῶτον κηρυχθῆναι τὸ εὐαγγέλιον ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι, καὶ τότε
ἔφη ὁ κύριος· καὶ τότε ἐλεύσεται εἰς ἔλεγχον τὸ αἰνείων Ἰου-
δαίων· ἔφη γὰρ αὐτοῖς ὁ κύριος, ἐγὼ ἦλθον ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ
Πατρὸς μου καὶ ἐλαμβάνετε με, ἐρχεται ἄλλος ἐν τῷ ὀνόματι
τῷ ἰδίῳ καὶ κείνον λήψεται· καὶ ὁ Ἀπόστολος, ἀνθρώπων πλὴν ἀ-
γάπῃ τὴν ἀληθείαν οὐκ ἐδέξαντο εἰς τὸ σωθῆναι αὐτοὺς, καὶ διὰ
τοῦ πέμψαι αὐτοῖς ὁ Θεὸς ἐνεργεῖαι πλάνης, εἰς τὸ πισθῆσαι
αὐτοὺς τῷ ψεύδει, ἵνα κριθῶσι πάντες οἱ μὴ πισθῆσαντες τῇ
ἀληθείᾳ, ἀλλ' ἠδολογήσαντες ἐν τῇ ἀδικίᾳ· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι τοῦ
Θεοῦ ὄντα τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ Θεὸν οὐκ ἐδέξαντο, τὸν
δὲ πλάνον, Θεὸν ἑαυτὸν λέγοντα δεξάν· ὅτι γὰρ Θεὸν ἑαυτὸν
ἀποκαλέσει, ὁ ἀγγελὸς τὸ Δανιὴλ διδάσκων, ἔτω φησὶν, ἐπὶ
θεός

Θεός πατέρων αὐτῶν ἐζητήσει· καὶ ὁ Ἀπόστολος, μήτις ὑμᾶς
 ἐξαπατήσῃ κατὰ μηδ' ἓνα τρόπον, ὃ ἢ ἐὰν μὴ ἔλθῃ ἡ ἀποστασία
 πρῶτον, καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ ἀνθρώπος τῆς ἀνομίας, ὁ υἱὸς τῆς
 ἀπωλείας, ὁ ἀνηκέμενος καὶ ὑπεραιρόμενος ὑπὲρ πάντα λεγόμενον
 5 θεὸν ἢ ζέβασμα, ὥστε αὐτὸν εἰς τὸ ναὸν τοῦ Θεοῦ ὡς θεὸν
 καθίσει, ἀποδεικνύοντα ἑαυτὸν, ὃ ἢ ἐστὶ θεός. εἰς τὸν ναὸν δὲ τῶν
 Θεῶν, καὶ τῶν ἡμετέρων, ἀλλὰ τὸ παλαιὸν τὸ Ἰσραηλῆϊκόν· καὶ γὰρ ἡμῖν,
 ἀλλὰ τοῖς Ἰσραηλῆϊκοῖς ἐλάσσει, καὶ ὑπὲρ χειρῶν, ἀλλὰ καὶ χειρῶν
 διὸ καὶ Ἀντίχεις λέγεται. δεῖ τοίνυν πρῶτον κηρυχθῆναι τὸ
 10 εὐαγγελίον ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι, καὶ τότε ἀποκαλυφθήσεται ὁ
 ἀνομος, καὶ ἐστὶν ἡ παρσία κατ' ἐνέργειαν τοῦ σατανᾶ, ἐν πάσῃ
 δυνάμει καὶ σημείοις καὶ τέρασι ψεύδους, καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ καὶ ἀ-
 δικίας ἐν τοῖς ἀποκρυμμένοις· ὃν ὁ κύριος ἀνελεῖ τῷ ῥήματι τοῦ
 15 σοφῆματος αὐτοῦ, καὶ καταργήσει τὴν παρσίαν καὶ ἐπιφανείας αὐτοῦ.
 ὅσα αὐτὸς γίνωμι ὁ ἀβύσσος γίνεσθαι ἀνθρώπος, καὶ πῶς τοῦ κυρίου
 ἐνανθρώπησιν· μὴ γένοιτο· ἀλλ' ἀνθρώπος ἐκ πορνείας τίκτεται,
 καὶ ὑποδέχεται πᾶσαν πῶς ἐνέργειαν τοῦ σατανᾶ· παρειδὼς γὰρ
 ὁ θεὸς τὸ ἄτοπον τῆς μελέσεως αὐτοῦ προαιρέσεως, παρεχωρεῖ
 ἐνοικῆσαι ἐν αὐτῷ τὸν ἀβύσσον. τίκτεται γίνωμι ἐκ πορνείας,
 20 ὡς ἔφημεν, καὶ ἀνατρέψεται λεληθότως, καὶ αἰφνίδιον ἐπανίσταται,
 καὶ ἀνταίρει καὶ βασιλεύει, καὶ ἐν τοῖς προοιμίοις τῆς βασιλείας αὐτοῦ,
 μάλλον δὲ τυραννίδος, ὑποκρίνεται ἀγαθωσύλῃ· ἡνίκα δὲ
 ἐπικρατῆς γένηται, διώκει πῶς ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐκφαίνει
 25 πᾶσαν πῶς πονηρίαν αὐτοῦ· ἐλεύσεται δὲ ἐν σημείοις καὶ τέρασι
 ψεύδους, πεπλασμένοις καὶ ἐκ ἀληθείας, καὶ τὰς σαθρὰν καὶ ἀση-
 κτον πῶς βίαν καὶ διανοίας ἔχοντας ἐξαπατήσει καὶ ἀποστήσει
 ἀπὸ τοῦ ζῶντος, ὥστε σκανδαλισθῆναι εἰς θάνατον καὶ τὰς ἐκλε-
 κτὰς. ἀποσταλήσεται δὲ Ἐνώχ, καὶ Ἡλίας ὁ θεοσβίτης, καὶ

ἐπιστρέψασι καρδίας πατέρων ἢ τῶν τέκνα, τῆς ἐπι πῶ σωμαγω-
 γῶν ἡπὶ τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τῶν ἀποστόλων
 κήρυγμα, καὶ ἡ αὐτῶν ἀναρεθίσονται· καὶ ἐλεύσεται ὁ κύριος
 ἐξ οὐρανοῦ, ὃν πρόπον οἱ ἄγιοι ἀπόστολοι ἐθεύσαντες αὐτὸν πο-
 ρεύμενον εἰς τὸν οὐρανόν, θεὸς τέλει καὶ ἀνθρώπου τέλει,
 μετὰ δόξης καὶ δυνάμεως, καὶ ἀνελεῖ τὸν ἀνθρώπον τῆ ἀνομιᾶς,
 τὸ ἕν τῆς ἀπωλείας τῶ πνεύματι καὶ σώματος αὐτῶ· μηδὲς πολ-
 νῶ ἀπὸ γῆς ἐκδεχέσθω τὸν κύριον, ἀλλ' ἐξ οὐρανοῦ, ὡς αὐτὸς ἡ-
 μαῖς ἠσφαλίσατο.

Περὶ ἀνάστασης. κή.

Πιστοῦμεν δὲ καὶ ἀνάστασιν νεκρῶν· ἔσαι γὰρ ὄντως, ἔσαι νε-
 κρῶν ἀνάστασις. ἀνάστασιν δὲ λέγοντες, σωμάτων φαιδρῶν
 ἀνάστασιν· ἀνάστασις γὰρ ἐστὶ δούτερα καὶ πεπρωκότα εἶσσι·
 αἱ γὰρ ψυχαὶ ἀθάνατοι ἔσαι, πῶς ἀνάστησον; εἰ γὰρ θάνα-
 τον οὐκ εἶδον, χωριστὸν ψυχῆς ἀπὸ σώματος, ἀνάστασις ἐπι-
 πάντως, σωφεία πάλιν ψυχῆς τε καὶ σώματος, καὶ δούτερα
 καὶ διαλυθέντα καὶ πεσόντα (ὡς εἶσσι. αὐτὸ οὐκ τὸ σῶμα,
 τὸ φθειρόμενον καὶ διαλυόμενον, αὐτὸ ἀναστήσει) ἀφθαρτον· ἐκ
 ἀδωατεῖ γὰρ ὁ ὄν ἀρχῆ ὅτι καὶ χροὸς τῆ γῆς αὐτὸ συσπασάμενος,
 πάλιν ἀναλυθέν καὶ ἀποσραφέν εἰς πῶ γῶν ἐξ ἧς ἐλήφθη καὶ
 τὴν καὶ δημιουργεῖ ἀπόφασιν, πάλιν ἀναστήσει αὐτό· εἰ γὰρ μὴ ἐστὶν
 ἀνάστασις, φάγωμεν καὶ πίωμεν, τὸ ὀνήθορον καὶ ἀπολαστικὸν βίον
 μετέλθωμεν· εἰ γὰρ ἐστὶν ἀνάστασις, ὅτι τίνι, τὸ ἀλόγων διαφέρομεν;
 εἰ γὰρ ἐστὶν ἀνάστασις, μακαρίσωμεν τὰ θνητὰ καὶ ἀρχεῖ τὰ ἀλυπον
 ἔχοντα βίον· εἰ γὰρ ἐστὶν ἀνάστασις, ἔδὲ θεὸς ἐστὶν, ἔδὲ πρόνοια,
 αὐτομάτως δὲ πάντα ἄγονταί τε καὶ φέρονται· ἰδὲ γὰρ ὁρῶμεν

πλείους δικαίους μὲν, πενομένους ἢ ἀδικουμένους, ἢ μηδε-
 μιᾶς ἐν τῷ παρόντι βίῳ τυγχάνοντας ἀντιλήψεως, ἀμαρτω-
 λους δὲ ἢ ἀδίκους, ἐν πλούτῳ ἢ πάσῃ τρυφῇ βύθηνουϊτας.
 ἢ ἢς αὐτῶν δικαιοκρισίας ἢ σοφῆς παρονοίας ἔργον οὐ φρονίον
 5 ἢ ἢ λαβῶν; ἔσαι οὐκ, ἔσαι ἀνάσασις· δίκαια γὰρ ὁ θεός,
 ἢ τοῖς ἢ μένουσιν αὐτῶν μισθαποδότης γίνεται. εἰ μὲν οὐκ ἢ
 ψυχὴ μόνη τοῖς τ' ἀρετῆς ἀγῶσιν ἐνηθλήσε, μόνη ἢ σεφανω-
 θήσεται· ἢ εἰ μόνη τ' ἢ ἡδοναῖς ἐνεκλυθήσεται, μόνη δικαίως αὐτῶν ἐκο-
 λάζεται· ἀλλ' ἔπει μῆτε τίς ἢ παρῆν κεχωρισμένῳ ἔχον, μῆτε
 10 τίς ἀρετῶν μῆτε τίς κακίαν ἢ ψυχὴ μετῆλθε δίχα τ' σώμα-
 τος, δικαίως ἀμφοῖν ἀμα ἢ τ' ἀμοιβῶν τ' ἔξονται. μαρτυρεῖ
 δὲ ἢ ἢ θεία γραφή; ὅτι ἔσαι τ' σωμάτων ἀνάσασις· φησὶ γοῦν
 ὁ θεός πρὸς Νῶε μετὰ τὸν κατακλυσμόν, ὡς λάχανα χόρτος
 δέλωκα ὑμῖν τὰ πάντα, πλὴν κρέας ἐν αἵματι ψυχῆς ἐφά-
 15 γεσθε· ἢ γὰρ τὸ ὑμέτερον αἷμα τῶν ψυχῶν ὑμῶν ἐκζητήσω,
 ἐκ χειρὸς πάντων τ' θηρίων ἐκζητήσω αὐτὸ, ἢ ἐκ χειρὸς παν-
 τὸς ἀνθρώπων ἀδελφῶν αὐτῶν ἐκζητήσω τίς ψυχῶν αὐτῶν· ὁ ἐκ-
 χέων αἷμα ἀνθρώπων, ἀντί τ' αἵματος αὐτῶν ἐκχυθήσεται, ὅτι
 ἐν εἰκόνι θεὸς ἐποίησα τὸν ἀνθρώπον. πῶς ἐκλήθησα τὸ αἷμα τ'
 20 ἀνθρώπων ἐκ χειρὸς πάντων τ' θηρίων; ἢ ὅτι ἀνάσασις τὰ σώ-
 ματα τ' ἀνθρώπων τ' ἀποθνησκόντων; ἔγὰρ αὐτὸ τ' ἀνθρώπου
 ἀποθανεῖται τὰ θηρία. ἢ πάλιν τῷ Μωϋσεῖ· ἐγὼ εἰμι ὁ θεός
 Ἀβραάμ, ἢ ὁ θεός Ἰσαάκ, ἢ ὁ θεός Ἰακώβ. οὐκ ἔστιν ὁ θεός,
 νεκρῶν θεός τ' ἀποθνήσκοντων, ἢ ἐκ ἐλπίσεσιν, ἀλλὰ ζώντων·
 25 ὡν αἱ ψυχαὶ μὲν ἐν χειρὶ αὐτῶν ζῶσι, τὰ δὲ σώματα πάλιν ἀπὸ
 τ' ἀνάσασις ζήσεται). ἢ ὁ θεοπάτωρ Δαβὶδ ὁμοίως τ' θεόν,
 ἀντανελεῖ τὸ πνῦμα αὐτῶν ἢ ἐκλείψασι, ἢ εἰς τ' χεῖρας αὐτῶν
 ἐπιστρέψασιν· ἰδοὺ περὶ τ' σωμάτων ὁ λόγος· εἶτα ἐπάγει, ἔλα-

πόμελεις τὸ πνύμα σα κὶ κηθύσονται, κὶ ἀνακαινίεις τὸ πρό-
 σωπον τῆς γῆς. καὶ Ἡσαίας δὲ, ἀνάστησονται οἱ νεκροὶ κὶ ἐ-
 γεγερθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις· δῆλον δε, ὡς ἐχ αἱ ψυχαὶ
 ἐν τοῖς μνημείοις ἕθενται, ἀλλὰ τὰ ζώματα. κὶ ὁ μακάριος
 δὲ Ἰεζεκιήλ, κὶ ἐγένετό, φησιν, ἐν τῷ με προφητεύσαι, κὶ ἰδὲ
 σεισμός, κὶ προσηγάγε τὰ ὄσα, ὅσέον πρὸς ὅσέον, ἕκασον πρὸς
 πῶ ἀρμονίαν αὐτοῦ· κὶ εἶδον, κὶ ἰδὲ ἐπεγένετο αὐτοῖς νόσρα,
 κὶ ζάρκες ἀεφύοντο, κὶ ἀέβαινον ἐπ' αὐτὰ, κὶ περιετάρθη αὐτοῖς
 δέρματα ἐπάνωθεν· εἶτα διδάσκει πᾶς κελυθούται, ἐπανήλ-
 θε τὰ πνύματα. κὶ ὁ θεὸς δὲ Δανιήλ φησι· κὶ ἐν τῷ καιρῷ
 ἐκείνῳ ἀνάστησεν) Μιχαήλ ὁ ἀρχων ὁ μέγας, ὁ ἔσηκῶς Ἰπὶ Ἰδς
 ἡδς Ἔ λαῶ σου· κὶ ἔσαι καιρὸς θλίψεως· θλίψις οἷα ἐ γέ-
 γονεν, ἀφ' ἧ γεγένηται ἔθν. Ἰπὶ τ' γῆς, ἕως ἔ καιρῶ ἐκείνῳ
 κὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ (ζωθήσεν) ὁ λαὸς σα πᾶς ὁ ὄρεθεις γε-
 γεραμμένος ἐν τῇ βίβλῳ, κὶ πολλοὶ τ' καθυδόντων ἐν γῆς χῶ- 15
 μα ἡ ἐξεγεγερθήσονται, ἔτοι εἰς ζῶν αἰώνιον, κὶ ἔτοι εἰς ὀνειδισμόν
 κὶ αἰχύνιν αἰώνιον· κὶ οἱ ζωιόντες, ἐκλάμψουσιν ὡς ἡ λαμ-
 πρῆτης ἔ σερῶματ, κὶ ἀπὸ τ' δικαίων τ' πολλῶν, ὡς οἱ ἀ-
 σέρεις εἰς Ἰδς αἰδνας κὶ ἔ ἡ ἐκλάμψει. πολλοὶ τ' καθυδόντων
 ἐν γῆς χῶμα ἡ λέγων ἐξεγεγερθήσονται, δῆλον ὡς ἀνάστασιν ἐμ- 20
 φαίνει ζωμάτων· ἐ γὰρ δῆπου τις φήσκει τὰς ψυχὰς ἐν γῆς
 χῶμα ἡ καθυδεῖν. ἀλλὰ μὲν κὶ ὁ κύριος ἐν τοῖς ἱεροῖς διαγα-
 γελτοῖς, πῶ τ' ζωμάτων ἀεθῆλως ἀνάστασιν παραδέδωκεν·
 ἀκῶσον) γὰρ φησιν οἱ ἐν τοῖς μνημείοις τ' φωνῆς ἔ τῖς ἔ θεῶ,
 κὶ ἐξελθούσων) οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς, οἱ δὲ 25
 τὰ δαῦλα πράξαντες εἰς ἀνάστασιν κέρσεως. ἐν τοῖς μνημείοις δὲ
 τὰς ψυχὰς, πότε τ' ὄθρον ἐν τῶν εἶποι ἡς αὐ, ἐ λόγῳ δε μόνον,
 ἀλλὰ κὶ ἔργῳ πῶ τ' ζωμάτων ἀνάστασιν ἐκῶματ' ἐφανέρωσεν

- πρῶτον μὲν, τεταρταῖον καὶ ἦδη φθαρῶντα καὶ ὀδωδότη ἐγείρας
 τὸ Λάζαρον· ἐ ψυχὴν γὰρ ἐσπρημένην σώματος, ἀλλὰ καὶ σώμα
 ζωὴ τῆ ψυχῆ, καὶ ἐκ ἔπερον, ἀλλ' αὐτὸ τὸ φθαρὲν ἠγέρει πῶς
 γὰρ αὐτὸ ἐγινώσκετο ἢ ἐπισύβητο ἢ ἔτεθνεώτος ἀνάστασις, μὴ τῆ
 5 χαρακλήριστικῶν τῶ ὑποστάσεως ἰδιωματικῶν ταύτην συνισῶντων;
 ἀλλὰ Λάζαρον μὲν, πρὸς εὐδειξιν τῆ οἰκείας θεότητος, καὶ πίσωσιν
 τῆ αὐτοῦ καὶ ἡμῶν ἀναστάσεως ἠγέρει, πάλιν ὑποσρέφειν μέλλουσα
 εἰς θάνατον· αὐτὸς δὲ ὀκύντος ἀπαρχὴ τῆ τελείας καὶ μηκέτι
 θανάτῳ ὑποπιπίσσης ἀναστάσεως γέγονε. διὸ δὴ καὶ ὁ θεὸς
 10 Ἀπόστολος ἔλεγεν· εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, εὐδὲ χριστὸς ἐγή-
 γερθεῖ· ἀρα εἴν ματαία ἡ πίστις ἡμῶν, ἀρα εἴν ἐσθλὸν ἐν τῆ ἀμαρτίας
 ἡμῶν· καὶ ὅτι χριστὸς ἐγήγερται ἀπαρχῆ τῶν κεκοιμημένων, καὶ
 πρῶτότοκος οὐ νεκρῶν· καὶ πάλιν, εἰ γὰρ πισθωσθῶν ὅτι ἰησοῦς
 ἀπέθανε καὶ ἀνέστη, ἔτω καὶ ὁ θεὸς ἰσθωσθῶν κοιμηθῶντας. **Ὁ** θεὸς ἰησοῦς
 15 ἀξία ζωὴ αὐτῶν· ἔτω· ἔφη, ὡς ὀκύντος ἀνέστη. ὅτι δὲ ἡ ἐκ
 κελου ἀνάστασις, σώματος ἀφθαρτιθῶντος καὶ ψυχῆς εὐωπίας
 ἦν (ταῦτα γὰρ τὰ διαρεθῶντα) δῆλον· ἔφη γὰρ, λύσατε τὸ ναὸν
 τῶν, καὶ ἐν τρεῖσιν ἡμέραις οἰκοδομήσω αὐτὸν. μάρτυς δὲ ἀξιό-
 πισθῶν τὸ ἱερὸν βραγγέλιον, ὡς περὶ τῆ ἰδίᾳ ἔλεγε ζωμάθῶν·
 20 ψηλαφήσατέ με καὶ ἴδετε, φησὶ τοῖς οἰκείοις μαθηταῖς ὁ κύ-
 ριθῶν, πνεῦμα δοκῶσιν ὄραν, ὅτι ἐγὼ εἰμι καὶ ἐκ ἡλοῖωμαι, ὅτι
 πνεῦμα σάρκα καὶ ὁσέα ἐκ ἔχει, καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα·
 καὶ τῶν εἰπῶν, ἴδειξον αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τὰ πλάσθῶν, καὶ τὰ
 ὄμματα προσείνα πρὸς ψηλάφησιν. ἀρα ἐκ ἰκανὰ ταῦτα πᾶν τῆ
 25 ζωμάτων πισθῶσθῶν ἀνίσταν; πάλιν φησὶν ὁ θεὸς Ἀπό-
 στολος, δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν ἔπῶ ἐνδύσθῶν ἀφθαρσίαν, καὶ
 τὸ θνητὸν τοῦτ ἐνδύσθῶν ἀθανάσιαν· καὶ πάλιν, σπείρεται
 ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται ὡ ἀφθαρσία· σπείρεται ἐν ἀθνησίᾳ, ἐ-
 γείρεται)

γείρεται ἐν διωάρει· ἀπείρεται ἐν ἀήμια, ἐγείρεται ἐν δόξη·
 ἀπείρεται σῶμα ψυχικόν, ἢτοι παχύ τε καὶ θηρὸν, ἐγείρεται
 σῶμα πνευματικόν, ἀτρεπτον, ἀπαθές, λεπτόν, (τοῦτο γὰρ
 σημαίνει πνευματικόν) οἷον τὸ τοῦ κυρίου σῶμα μετὰ τῶν ἀ-
 νάσασιν κεκλεισμένων τῶν θυρῶν διερχόμενον, ἀκρίβιατον, 5
 ἰερῆς, ὑπνε, καὶ πόσεως ἀνενδεές· ἔσον) γὰρ φησιν ὁ κύριος ὡς
 οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ· οὐ γὰρ ἐστὶ, οὐ τεκνογονία. φησὶ γοῦν
 ὁ θεὸς Ἀπόστολος· ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπαρ-
 χει, ἐξ ἧς καὶ σωτήρια ἀπεκδεχόμεθα κύριον Ἰησοῦν· ὃς μετα-
 χηματίζει τὸ σῶμα τὸ ταπεινώσεως ἡμῶν, εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸ 10
 σύμμορφον τῷ σώματι τὸ δόξης αὐτοῦ· καὶ τῶν εἰς ἑτέραν μορφὴν
 μεταποίησιν λέγων· ἀπαγε· τῶν ἐκ φθορᾶς δὲ μᾶλλον εἰς ἀ-
 φθαρσίαν ἐναλλαγῶν. ἀλλ' ἔρεϊ τις· πῶς ἐγείρεται) οἱ νεκροί; ὡ-
 τὸ ἀπίστιας· ὡτὸ ἀφροσύνης· ὁ κοῦν εἰς σῶμα βουλήσει μόνη
 μεταβαλὼν, ὁ μικρὰν ὑλὴν ῥαπίδα τοῦ σπέρματος ἐν τῇ μήτρᾳ 15
 αὐξάνει προεστάσας, καὶ τὸ πολυειδές τὸ καὶ πολύμορφον ἀποτελεῖν
 τὸ σῶμα τὸ ὄργανον, ἐκ μᾶλλον τὸ γεγονὸς καὶ διαρρέυεν ἀ-
 νασήσει πάλιν, μόνον ἐκλιθεῖς; ποῖα δὲ σῶμα ἐρχονται;
 ἀφρον· εἰ τοῖς τοῦ Θεοῦ λόγοις ἐπιστάειν ἢ πῶρως συγχωρεῖ,
 καὶ τοῖς ἔργοις πιστεύει· σὺ γὰρ ὁ ἀπείρεις ἐζωοποιεῖται, ἐὰν 20
 μὴ ἀποθανῇ καὶ ὁ ἀπείρεις, ἐτὸ σῶμα τὸ γενησόμενον ἀπείρεις,
 ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον, εἰ τύχοι σίτη, ἢ λιγὸς τῶν λοιπῶν, ὁ δὲ
 θεὸς αὐτῷ δίδωσι σῶμα, καθὼς ἠθέλησε, καὶ ἐκάστω τῶν σπερ-
 μάτων τὸ ἴδιον σῶμα· θεῖσαι τοίνυν ὡς ἐν τάφοις τῶν ἀλλὰ
 τὰ σπέρματα καταχωρῶνόμενα· ἡς ὁ τέτοις ῥίζας ἐκλήθης, κα- 25
 λάμῳ, καὶ φύλλα, καὶ ἄσάχους, καὶ τὰς λεπιοτάτας ἀνθήκας; ἐκ
 ὁ τῶν ὅλων δημιουργός; ἐτὸ τὰ πάντα τεκνηναμένα τὸ πρῶτα γ-
 μα; ἔτω τοίνυν πιστεύει καὶ τῶν νεκρῶν τῶν ἀνάστασιν ἔσεσθαι
 θεῖα

Θεα βελήσει κη πνδύματι· σιδρόμον γάρ έχει τῆ βελήσει πτω
 δώαμιν· ανασπόμεθα τοιγαροῦ τ ψυχάν πάλιν εννεμένων
 τοις σώμασιν, αφθαρτιζομένοις κη αποδυομένοις πτω φθοράν· κη
 παρσπόμεθα τῷ φοβερω τ χειρῃ βήματι· κη παρδοθη-
 5 σεται ο διάβολος κη οι δαίμονες αὐτῃ, κη ο ανθρωπος αὐτῃ
 ηγεν ο Αντίχριστος, κη οι ασεβεις κη οι αμαρτωλοι, εις τῷ πῦρ
 τῷ αιώνιον· εχ υλικόν, οἷον τῷ παρ ημῖν, ἀλλ οἷον ειδείη ο Θεός·
 οι δε τὰ αγαθα πράξαντες, εκλάμψουσιν ως ο ηλιος
 10 ζωῷ αγγέλοις εις ζωῷ αιώνιον ζωῷ τῷ Κυρίῳ
 ημών ἰποσ χειρῶ, ὄρωντες αὐτῶν αεί,
 κη ὀρώμενοι, κη ἀληκτον πτω
 ἀπ αὐτῷ ὀφροσύνῳ
 καρπέμενοι.

Τέλος κη τῷ Θεῷ χάρις·

Γ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΑΠΕΙΝΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ

ἢ πρεσβυτέρων, ἢ Δαμασκηνῶν, περὶ τῶν ἐν πίσει
κεκοιμημένων, ὅπως αἱ ὑπὲρ αὐτῶν γινόμεναι
λατρυγίαι ἢ ὁποῖαί τούτους ὀνίνησι.

10

Αἱ τῶν βρωμάτων ἡδέα ἢ τίμια προήθεμενα κοιλί-
αις, ἢ μόνον τὰς πεινώσας ἐκλύουσιν, ἀλλ' ἐνίοτε ἢ
τὰς ἡδη κενωθεσμένους προσερεθίζουσιν ὡς περ ἢ τῶν
πομάτων τὰ λίαν ἡδύποτα ἢ ὀρώδη, ἢ τὴν διψῶν

σύνθετον

15

ταῖς μόνον, ἀλλὰ μὲν ἢ τὰς ἐμπάλιν πρὸς μετὰ-
ληψιν θέλγουσιν ὡσαύτως, πάλιν τὰς φιλοπλάττους, ὅταν με-
γάλης περιουσίας κερτήσωσιν, ἔρως αἰ καταναγκάζει τῶν
ζητεῖν ἀφορμὰς, ὅσαι καθ' ἡμέραν ἢ πλεον τῶν τοῖς προσεπ-

καὶ ἀπορροή

ἐπιπλοῦν

20

ἐκτένουσιν. ἐκοθὺν ἢ ὑμᾶς ὡς ἡμιώτατα τῆς Ἐ θεοῦ ὀκκλησίας
ὀκλόμα, ἱερεῖς ἢ πατέρες, ἀδελφοί, μητέρες, ἢ τέκνα φίλτα-
τα, ἢ τῶν θείων λογίων λιμὸς, ἢ τίς διψᾷ τῶν ἱερῶν μαθημά-
των, ἢ τὴν ἀπὸ πένια γνώσεως τῶν ἐνθέων ἢ τῶν νυῦ ὀκτεθέντων λόγων
προσεπικλίθειν, ἀλλ' ἔφεσις ὄντως θεοχαρίτωτος, περὶ γὰρ σα
ὑμᾶς εἰς διδάμιν ὀκδιώμεως, ἢ ὀκ χαρίτων εἰς χάριτας, ἢ

*εἰς μακαρίων
ἐκφυγῶν*

25

ὀκ μνήμης εἰς ἀνάμνησιν ὅ γὰρ ποδάκις τελείοις λείλοιπε,
ἢ τὸ παιδίον ἡῤατ' ἢ ὁ σοφὸς παρέδραμεν, ἰδιώτης ἐνέσκη-
ψε ἢ ὁ διδασκάλας διέλαθε, μαθηταῖς ἐπεφοίτησεν. ὑμῖν
δὲ ἔδδ' ἢ το εἶπεν γολμητόν· ἀλλ' ὡς περ' ἐπιφυλάδα μετὰ τῶν

*ἐπὶ δόξα
ἐπίπλοῦν*

τρυγητὴν καταλελειμένῳ, ἢ εἰς αὐτὸν μετὰ τὸ ἄμυτον Δαὶ τὸ
 πληθῶ παρευραμένον, ἢ πᾶσαν ἀπλῶς ἐπιφύσεις οὐά-
 ρων μετὰ τῷ Συζογῶ ἐκλελυμένῳ ἐπιφύσεις, ἔτα
 ἴς βυλομένους χρεῖς ἔ ἀληθινῆ θεῶ Συμεροῦντῶ, ἢ τὸν
 λόγον Δαὶ τὸ ἔργων ἢ ἀποδείξων βαβαιουῶντῶ δεξιοσόμεθα.
 ὁ περὶ πάντα ἰοίνω τὰ καλά ἢ Θεοφιλή πράγματα ἢ Δα-
 νοήματα ^{ἐξ ἰσχυροῦ} κυλαινομένους ὄφεις, ἢ σφαπόμενῶ παλαμναῖῶ ἔχ-
 θρός, τῇ μὲν Φιλαδελφία πληπόμενῶ τῇ δὲ πῖσα ἰρηνύμε-
 νῶ, τῇ Συμπαθεία κραδαινόμενῶ, ἐνεσκηψέ ἰσιν ὁ παρῆνο-
 μῶ σκηψίν ἴνα ἔκφυλον ἢ ἀλόττειον, ἢ τῶν ἱερῶν θεσμῶν
 εἰς ἅπαν αὐτῶν ^{ἐπειδὴ} ὡς ὅτι τὰ μετὰ θάνατον πάντα Θεοφιλή
 ἔργα, ἔδεν τὰς προλαβόντας οἰνῆσαι. ἀπέκλεισε γὰρ φησὶν ὁ
 θεὸς κατ' αὐτῶν, ἢ κείναιται ἕκαστος τὰ Δαὶ τὸ ἰσμάτος πρὸς
 ἃ ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθόν, εἴτε φαῦλον. ἢ ὅτι, ἐν τῷ ἄδῃ ἴς ἐξο-
 μολογήσει αἰ σοι, ἢ πάλιν ὅτι Συ ἀποδώσεις ἕκαστῶ κατὰ τὰ
 ἔργα αὐτῶ. ἢ ὅτι, ὁ ἕσπερον ἕκαστος ἐκείνο ἢ θερίσει. ἀλλ' ὁ
 σοφοί, ἀπαρῶ πρὸς αὐτῆς ἔρδνησαστε ἢ διδάχθητε, ὅτι πο-
 λὺς μὲν ὁ φόβῶ ἔ τῶ πάντων δεασότες θεῶ, πολλῶ δὲ πλέον
 ἢ ἀγαθότης ἢ φοβεραὶ μὲν αἰ ἀπειλαί, ἀνέκας ὁ δὲ ἢ ἴστε
 Φιλανθρωπία ἢ φεικταὶ πάλιν αἰ καταδίκαι, ἀφατον δὲ
 τῶ οἰκῆρμῶν αὐτῶ τὸ πέλαγῶ. ἴδε γὰρ ἢ φησὶν ἢ θεία γραφή·
 ὡς ἰσδῶς ὁ μακκαβαῖῶ ἐν τῇ Σιών τῇ πόλει ἔ βασιλέως τοῦ
 μεγάλου, ὁ πνήικα τεθανατωμένον εἶδε τὸ ἴσῶ αὐτὸν λαὸν ἴσῶ
 τῶ ἀλοφύλων ἔχθρῶν, ἐρδνησας αὐτῶν ἴς κόλπους, ἢ ἴστων
 ἔνδον ὄρων εἰδωλεῖα, ἐξῆλασμον αὐτῆκα ὑπὲρ ἕκαστῶ ἴστων, πρὸς
 τῶ οἰκτον ἔτοιμον κύριον προσενήνοχε, πανδύσεβῶς ποιήσας
 ἢ Φιλαδέλφως λίαν ὄθου ἢ παρὰ τῇ θεία γραφῇ ὡς ἐν πᾶσι,
 ἢ ὅτι ἴστω μεγαλιωθεῖς τεθαύμασαι. Οἰδέγε μῦσαι ἢ αὐτόπῃ

του

ἀποφύσεις

ὁ σοφὸς

ὁ σοφὸς

ὁ σοφὸς

ὁ σοφὸς

ὁ σοφὸς

ὁ σοφὸς

ὁ σοφὸς

ὁ σοφὸς

ὁ σοφὸς

ὁ σοφὸς

ὁ σοφὸς

ὁ σοφὸς

ὁ σοφὸς

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΠΙΣΤ. ΚΕΚΟΙΜΗΜ.

5 λόγῳ, οἱ τ' εἰς κόσμῳ γύρον ζωγήσαντες μαθηταὶ εἰς ζω-
 τήσῃ καὶ θεοὶ. Ἀπόστολοι, ὅτι τ' φρικτῶν καὶ ἀσπυμένων καὶ ζωο-
 ποιῶν μυσηρίων, μνήμῳ ποιεῖσθαι τ' πιστῶς κοιμηθούτων ἐθε-
 10 απισαν, ὁ καὶ κατέχει βεβαίως τε καὶ λίαν ἀνυπερέβητος ἢ εἰς
 5 χριστῶ καὶ θεῶ ἀπὸ περῶτων μέχρι περῶτων ἀποστολικῆ καὶ κα-
 θολικῆ ἐκκλησία, ἔκτοτε μέχρι τ' νῦν, καὶ τ' εἰς κόσμῳ λήξεως
 ἀλλή, ἐκ ἀλομέως πάντως εἰδὲ μαλαίως εἰδὲ εἰκῆ καὶ ὡς ἔτυχε
 εἰς τ' θεοπισσάντες· εἰδὲν γὰρ ἀνόνητον ἢ τ' χριστιανῶν ἀπλανῆς
 15 θρησκεία παρελήφε, καὶ εἰς αἰῶνα κατέχει ἀπαρασάλοβιον·
 οἱ ἀλλὰ πάντα ἐπωφελῆ καὶ θεαρέσει καὶ λίαν ὀνησιφόρα, καὶ ζωή-
 ρίας μεγίστης πρόξενα. ἔφη τιγαροῦ ὁ πολὺς τὰ θεῶ καὶ βα-
 20 θύς Διονυσίου ἐν τῇ περὶ τ' κεκοιμημένων μυσικῆ θεωρίᾳ· ἔ-
 10 π' λέξας (ἐν ὅκ τ' αὐτῶ θεῶν καὶ βασιλέων λόγων πρὸς ἐναρ-
 γῆ ἀπόδειξιν ἐφάψωμαι) ὡς αἱ τ' ἀγῶν προσδύχαι, καὶ κατὰ τ'
 15 τῆδε βίον μῆτιγε μετὰ θάνατον εἰς τὰς ἀξίους ἱερῶν εὐχῶν
 ἤγουν τὰς πιστὰς ἐνεργεσι· τὸ δὲ μῆτιγε πάντως ἐν ταῦθα
 20 μνηδὸν ἔτερον, ἢ τὸ πόσωγε μάλλον ὑποληπίον. καὶ μετ' ὀλίγου·
 εἰ γὰρ αὐτὸ θεῶ ἱεράρχης ὁ τ' θεαρχικῆς δικαιώσεως ἴσα-
 25 φήτης ἐξήτει ποτὲ τὰ μὴ τῶ θεῶ προσφιλέσεται, καὶ πρὸς αὐτῶ
 20 δοθήσεσθαι θεῶδως ἐπηγγελημένα· διὸ τοῖς ἀγιότοις, ἤγουν
 τοῖς ἀρτοῖσι, εἰ προσδύχαι ταῦτα κεκοιμημένοις. καὶ αὐτῶ
 οὐκ ἐν ὁ θεῶ ἱεράρχης ἐξαίει τὰ φίλα θεῶ, καὶ πάντως δω-
 30 ρηθισάμενα. καὶ πάλιν· ἢ μὴ οὐκ εὐχὴ τ' θεαρχικῆς ἀγαθό-
 τητῶ δέσται, πάντα μὲν ἀφείναι τὰ δι' ἀνθρώπινον ἀδένειαν
 25 τῶ κεκοιμημένων πλίσματα, τάξαι δὲ εἰς τὸν ἐν χώρα ζώντων,
 εἰς κόλπους Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ἐν ᾧ ἀπέδρα Ἰσραὴλ
 ὀδύμη καὶ λύπη καὶ στεναγμὸς, παρερώσης ἀγαθότητῆ τ' θεαρχι-
 30 κῆς εὐδένειας τὰς ἐγγενομένας τῶ κεκοιμημένων ἐξ ἀνθρώπινος

ἐπιπέρας

ἐπιπέρας

ἐπιπέρας

ἐπιπέρας

ἐπιπέρας

239
239

ΙΩΑΝ. ΤΟΥ ΔΑΜΑΣ.

ἀδελφείας κηλίδας· ἐπεὶ περ ἔδει, ὡς τὰ λόγια φησι, καθάρως
ἀπὸ ῥύπα. βλέπεις ὁ ἀνὴλέγων, πῶς βεβαιοὶ ἐπωφελεῖς ὑ-
πάρχειν τοῖς ὑπὲρ τῆ ἐπιελπίδι θεῖα καρ. χηθούτων δεήσεις;
Μετὰ δὲ τῆτον αὐτίς ὁ τῆς θεολογίας ἐπώνυμ[Ⓞ] θεορρήμων
Γρηγόρι[Ⓞ], ἐν τῷ εἰς Καισάριον τῆ ἀδελφὸν ἐπιταφίω λόγῳ
περὶ τῆ ἰδίας μητρὸς, ἠκέρθη, φησι, κήρυγμα πάσης ἀκοῆς ἀξίον,
ἢ μητρὸς πάθος κεν[Ⓞ] δι ὑποχρέσεως καλῆς ἢ ὀσίας, δύναι τὰ
πάντα τῷ παιδί τῆ ἐκείνῃ πλεον ὑπὲρ ἐκείνῃ δῶρον ἐντάφιον,
ἢ μεθ' ἕτερα· τὰ μὲν οὐκ παρ' ἡμῶν τοιαῦτα ἢ τὰ μὲν, ἀπο-
δεδῶκαμεν, τὰ δὲ, δώσομεν, τὰς δι' ἕτας προσφέροντες ἡμᾶς τε 10
ἢ μνήμας· ὁ ῥᾶς πῶς βεβαιοὶ καὶ καλὰς ἢ ὀσίας καλεῖ τὰς
ὑπὲρ τῆ κατοικομένων τῷ θεῷ προσαγωγὰς, ἢ τὰς ἐτησίους
μνήμας εἰσδέχεται; Ἔπειτα μετ' αὐτὸν, ὁ χρυσορρήμων ὄντως ἢ
χρυσεπώνυμ[Ⓞ] Ἰωάννης, ὁ τῆ φιλοπρωχίας ἢ τῆ μετανοίας ὁ-
δηγὸς ἢ διδάσκαλος, ἐν τῇ πρὸς Φιλιππησίαις αὐτῆ ἢ Γαλά- 15
τας θεοφειγυῖ ἐρμηνείᾳ· εἰ γὰρ ἔλληνας, φησι, συγκατακαίσει
ποῖς ἀπελθῆσι τὰ ἑαυτῶν, πόσω γε μάλλον σὲ τὸν πιστὸν συμ-
πραπέμψαι δεῖ τῷ πιστῷ τὰ οἰκεία; ἔχ' ἵνα τέτρα γένων[Ⓞ]
καθὼς ἐκεῖνα ἢ ταῦτα, ἀλλ' ἵνα μείζονα τέτρα περιβάλῃς τῷ
δόξαν· ἢ εἰ μὲν ἀμαρτωλὸς ὁ τεθνηκὼς ἢ, ἵνα τὰ ἀμαρτήμα- 20
τα λύσης· εἰ δὲ δίκαι[Ⓞ], ἵνα προθήκη γένηται μισθ[Ⓞ] ἢ ἀν-
ιδόσεως· ἢ πάλιν ἐν ἑτέρῳ λόγῳ ἐπινοήσωμεν, φησι, τοῖς
ἀπελθῆσιν ὠφέλειαν· δώσω δὲ αὐτοῖς τὴν προσῆσαν βοήθειαν,
ἐλεημοσύνας λέγω ἢ προσφορὰς ἢ φέρει τοῖς πολὺ τὸ πᾶν-
μα τῷ ὄνησιν, ἢ μίγα τὸ κέρδ[Ⓞ] ἢ τῷ ὠφέλειαν· οὐ γὰρ 25
εἰκὴ ἢ ὡς ἔτυχε ταῦτα νενομοθέτηται, ἢ τῆ θεῶ ὀκλήσια
ὑπὸ τῆ αὐτῆ πανσόφων μαθητῶν παραδέδο[Ⓞ]. φημι δὲ ἢ τὸ
ἔπι τῆ φρικτῶν μυσηρίων ὀχλῷ ποιῆσθαι τὸν ἱερεῖα ὑπὲρ τῆ
ὦ

ὅς πίσει κεκοιμημένων, ἴσασιν αὐτοῖς πολὺ ῥ' κέρδος ἐκ τῆς κη-
 ποκλιῦ πλὴν ὠφέλειαν. Εἶτα συνίθλοις ὁ πάνσοφος αὐτῶν Νυσ-
 σαέων Γρηγόριος, ὁ ἦ, φησὶν, ἔδεν ἀλογίως ἔδ' ἀκερδῶς ὑπὸ
 τῆς χειρὸς κηρύκων ἢ μαθητῶν παρεδέδο), ἢ ἐν τῇ Θεῷ
 5 πανταχῶς ἐκκλησία Δακρυράτη), ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα ἐπωφελές
 ἢ θεάρεστον, τὸ μνήμων δηλονότι ποιεῖν ἵππ' ἢ θείας ἢ παμ-
 φαῶς μυσαγωγίας τῆς ἐν ὀρθῇ τῇ πίσει κεκοιμημένων· τὸ γὰρ
 εἰπεῖν ὅτι, σὺ ἀποδώσεις ἐκίσω κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν, ἢ θερίσει
 παῖς ἢς ὁ ἔσπειρε, ἢ τὰ τέτων ἀκόλυσθα, περὶ τῆς παρσίας
 10 πάντως Θεῷ κτίσει ἢ τὸ τότε φεικτῆς ἀποφάσεως εἴρηται ἢ τῆ
 Θεῷ κόσμῳ Θεῷ συμπερατώσεως. τότε γὰρ ὅπως βοηθείας οὐκ
 εἶσι κινῆς, ἀλλὰ πᾶσα παρὰ κληπῆς ἀπρακτῆς· τὸ πανηγύρεως
 γὰρ διαλυθείσης, ἔκ' εἰσι πραγματείας ἐμπορεύμα· πᾶ γὰρ οἱ
 πένητες τότε; πᾶ λειτουργίαι; πᾶ ψαλμοῦν; πᾶ ὑποποιίαι;
 15 διὸ πρὸς τὸ ὄρασι ἐκείνης ἀλλήλοις ἐπικουρήσωμεν, ἢ τῶ φιλα-
 δέλφῳ ἢ φιλανθρώπῳ ἢ φιλοψύχῳ Θεῷ, τὰ τῶ φιλαδελφι-
 ας πρῶτοῖς τῶν δέχεται γὰρ οὐ μάλ' ἢ τῶ ἀσυμφάτως καὶ
 (οἷον εἰπεῖν) ἀνερίμως ἐκδημήσασι, τὰς ὑπὸ τῶ οἰκείων τέποις
 20 προσφερομένας τῶ ὑσερημάτων ἀναπληρώσεις, ἢ εἰς ἔργον ἰθ-
 ῶις ἢ πράξεις λογίζε). Θέλει γὰρ ἔτις ὁ φιλανθρῶπος κύριος
 αἰτεῖσθαι, ἢ νέμειν τὰ τῶ ἰδίων κησμάτων πρὸς σωτηρίαν αἰ-
 τέμενα, ἢ τότε αὐτοῖς ὀλικῶς ἐπικαμπίε), ἔχ' ὅταν τις ὑπὲρ
 ἰδίας ψυχῆς ἀγωνίζηται, ἀλλ' ὅταν ἢ ὑπὲρ Θεῷ πέλας Θεῷ ἐργά-
 (η). οὐτὸν γὰρ ἵππ' τὸ θεομίμητον ἐκτυπέται, ἢ τὰς ἐτέρων
 25 δωρεὰς ὡς οἰκείας ἐξαίρει χάριτας, ἢ τῶ τελείας ἀγάπης τῶ ὄρον
 ἐμπερικλείσει, ἢ μακαρισμὸν ἐκ Θεῷ πλὴν Θεῷ πέλας ὄρωγετῆν
 ψυχῶν ὅτι μάλ' ἢς κομίζεται. ἢ δὲ ἢ δυσασχῆς τὸ πρᾶγμα
 νομίζεσαι; μὴ ἢ πλὴν φαικονίλλαν ἢ πρῶτόμαρτυς οὐκ ἔσσωσε

μετὰ

μετὰ θανάτου; ἀλλ' ἴσως ἔρεῖς, ὅτι αὐτὴ κατ' ἀξίαν ἐπεὶ πρωτό-
μαρτυς, καὶ ταύτης δέον εἶσα κερδοῦναι τὴν δέησιν· ἐγὼ δὲ πρὸς
Ἐὶ φημι καλῶς ἢ πρωτόμαρτυς· σκοπεῖ δὲ πάλιν, ὑπὲρ υἱοῦ
ἢ αἰτησις ὅτι περ ὑπὲρ ἐκκλησίας ἐιδωλολάτρευτος τε καὶ πάμπαν
ἀμέγας καὶ ἀποτέρας κυρίας ἐργαζόμενος· ἐν ταύταις δὲ, πιστὸς ὑπὲρ
πιστὸς πρὸς τὸ αὐτὸ δεασότην. θεὸς τοίνυν ἐκ πατέρων εἰς πατέ-
ρον, ὡς αὐτὸ πρᾶγμα ἐξίσωθήσεται) διελθέ μοι καὶ αὐτὸς ἐκ τῶ-
νων, καὶ εἰς ἕτερον· ταυροδωμάμα καὶ ὁμοτροπα· λέγω δὴ τὴν Παλαι-
δίαν πρὸς Λαυδαν ἰσορικήν βίβλον, ὃν ἢ τὰ καὶ τὴν μέγαν καὶ θαι-
ματουργὸν Μακάριον, παναληθῶς ἀναγέγραπται θαύματα· 10
πρὸς τὸ ξηρὸν γὰρ κρανίον πυθόμενος· περὶ τῶν κεκοιμημένων,
μεμιάθηκεν ἀπάντη· εἶτα πρὸς Ἐτο· εἰδέποτε τοίνυν Ἰνὰ πα-
ραμυθίαν ἀνδρῶν σκετε· ἡ γὰρ ὁ ἀνὴρ σωθήσας ποιῶν ὑπὲρ τῶν
κεκοιμημένων ὄχλας, καὶ γινῶναι ἐφίετο εἰς ἄρα πρὸς ὄνησιν γί-
νον)· Ἐτο δὲ βεληθεῖς ὁ φιλόψυχος ἐπιδείξαται κύριος, καὶ 15
τὸ εἶωξ πληροφωρεῖται θερμότητα, τὴν ξηραθέντῃ κρανίῳ λό-
γον ἀληθείας ἀνέπνυθεν· ὅτε, φησιν, ὑπὲρ τῶν νεκρῶν τὰς δεή-
σεις προσφέρεις, τότε παραμυθίας μικρὰς αἰθανόμεθα. ἀλλὰ
δὲ πάλιν τῶν θεοφόρων πατέρων, μαθητῶν ἔχοντῃ ἐν ἀμελείᾳ ἐπι-
στῆναι, καὶ Ἐτο πρὸς τὸ Ἐβίβ πέρασ ἔραθύμως ἐπιφάσανται, ὁ 20
πανοικίημων καὶ φιλόψυχος κύριος μετὰ δακρύων αἰτησαμένους
Ἐ γέροντος, ὡς τὸ καὶ Λάζαρον πλάσιον ἐν τῇ φλογὶ καυσθῆναι
μέγας τραχίλου ὑπέδειξεν· ὡς ἐν τῷ θεῷ παλαιῶν ἀγίας πονή-
σαντος, καὶ Σω δάκρυσι τὸ θεὸν λιπαρήσαντος, μέγας τὸ ζῶντος 25
πάλιν ὑπέδειξεν· εἶτα καὶ αὐτὸς κόπους τῶν κόποις Ἐ αἰῶν
προδησάντων, παντελοῦθρον καὶ Ἐ πύρρος λελυτρωμένον ἐν
ὀπλάσια τῶν γέροντῃ δέδειχε· καὶ ἵς αὐτὸν δειχθεῖν καὶ τοῖς ἰουδαίοις
περὶ τῶν μαρτυρίας ἐκδηγῆσασθαι, τὰς ἐν τοῖς τῶν ὁσίων
βίοις

ἀνάγνωθι
ἡσυχία
καὶ ἡσυχία
καὶ ἡσυχία

μοχθῶν

καὶ ἡσυχία

αυθαιδαν

βίοις τεταγμένας φημί η̄ θείαις ἀποκαλυψασιν ἐναργυράς πα-
ρισώσας, η̄ μετὰ θάνατον μέγιστα τῶν κατοικο^{μενων}χουμένων διεργε-
ταῖν τὰς ὑπὲρ αὐτῶν γινόμενας δυχαστε η̄ λειψυρίας η̄ ελε-
ημοσύνας· ἔδεν γάρ τῶν δαυειθέντων Θεῷ, ἀφανί(ζε) ὄλωσ,

5 ἀλλὰ σὺ μέγιστη προσηγήκη παρ' αὐτῶν ἀνταμείβεται. περὶ δὲ τῶν
φάναι τὸν Προφήτην, ὃν τῶ ἀδὴ ἴς ἐξομολογήσει αἰ σοι, προει-
ρήκαμεν, ὡς αἱ ἀπειλαὶ μὲν φρικώδεις εἰ παντεπόπῃς, νικᾷ δὲ
ταῦτα ἡ ἀφατῶ τῆς φιλανθρωπίας· η̄ γὰρ μετὰ τὸ φάναι
τῶ ὑποφήτην ταῦτα, γέγονε πάντως ὃν τῶ ἀδὴ ἐξομολόγησις·

19 ἐκείνων λέγω τῶ ὃν τῆ σωτηρίῳ εἰ δεσπότης καθόδω· οὐ γὰρ ἀ-
πλῶς ἔσωσε πάντας ὁ ζωοδότης, ἀλλ' ὡς εἶρη) καὶ κεί τῶς πιστώ-
σαντας· ἴνές γοῦν φασί, τῶς προπεπισδύκοντας, οἱ ἴνές εἰς
πατέρες, η̄ προφήται, κελταί, βασιλεῖς, η̄ ῥπαρχαί,
καὶ ἴνες ἄλλοι εἰ λαῶ τῶν Εβραίων,

25 Δαρίθμητοι η̄ προδῆλοι, τοῖς πᾶσιν
ἡμεῖς δὲ πρὸς ταῦτα ἀντερέμεν τοῖς δοξάζουσιν ὡδε·
ὡς ἔτε δῶρον, ἔτε θαυμαστὸν η̄ παραδόξον εἶτο,
ἢ σῶσαι χριστὸν τῶς πεπισδύκοντας·

ἔπει κελτῆς δίκαιῶ ὑπαρχεῖ μόνῶ, ^{καὶ ἴνῃ}
20 η̄ πᾶς ὁ τῶ τῶ πισδύσας, σὺκ ὀλεῖται.
ἔδα τοιγαροῦν τῶς ζωθῆναι πάντας,
η̄ τῶ εἰς δεσμῶν ἀπαλλαγῆναι, ^{καὶ ἴνῃ}
τῆ καταβάσει εἰ Θεῷ η̄ δεσπότη·
ὁ ἢ γέγονε τῆ τῶς προμηθείᾳ.

25 οἰδέγε χάριν φιλανθρωπίας μόνης,
ζωθέντες ὑπαρχσαν ὡς οἶμαι πᾶντες,
ὅσοι τὸν βίον καθαρῶτατον εἶχον,
η̄ πᾶσαν προξίν ἀρίστῳ ἐπετέλωσ,
ἴσχυράς

ἐξομολογῆσαι

ἀνακοροῦ

καὶ ἴνῃ

ὡς οἰδέγε

καὶ ἴνῃ

ἴσχυράς

μαλαζήριος
240

ΙΩΑΝ. ΤΟΥ ΔΑΜΑΣ.

ἰχθῦς βιοῦντες ἔγκρατῶς ἢ ζωφρόνως
 τῷ δ' εὐγε πίσιν ἀκραφνῆ τε ἢ θείαν,
 ἔκατέλαβον μη γυμναθέντες ὄλως,
 ἀλλ' ἀδίδακτοι μείναντες τοπαροῖαν
 τῆς οὐ πάντων ταμίαις ἢ δεασότης,
 εἰλκυσεν ἐζώρησε δικτύοις θείοις,
 ἢ τῆς ὑπέκλινε πισύσαι τῆς,
 λάμψας ἐπ' αὐτῆς τὰς θείκας ἀκλίνας,
 ἢ δειξάσ αὐτοῖς τὸ φῶς τῆς ἀληθείας.
 ἔ γάρ ἠνέχετο ὁ Συμπαθῆς τῆ φύσει,
 εἰς κενὸν τῆς κόπης γενενηθῆναι
 ἐκέντιωτο γάρ ἐργωδῆσατον βίον,
 ἐπίμοχθόν τε ἢ ζεὸν ὑπὲρ λόγον,
 αυτοκράτορες τῆ παθῆν γεγονότες,
 ἢ τῆ ἠδονῶν καταπυσαντες ἅμα,
 ἀκτησίαν τε πᾶσαν ἐξησκηκότες,
 ἐγκράτειαν τε ζωὴ ἀρετηνία πάλιν,
 ἢ πᾶσαν ἀπλῶς ἀρίστῳ ἐρησίαν,
 οὐκ ὀσεβῶς μὲν, ἀλλ' ὁμως διελθόντες,
 τῷ αὐνώτατῳ πρόνοιαν ὡς ἐδόκει,
 ἀρίστα ζεβόμενοι, πλὴν ἐσφαλμένως.
 εἰσὶ δὲ ἴνες, οἱ ἢ τῷ θείαν δόξαν,
 τῆ παιθενεργῆ κατέλαβον τριάδ^{ῶν}
 ἰχθῦ ἀμυδρῶς, ἀλλ' ἐδόξασαν ὁμως.
 ἀλλοι δὲ τῷ ζαρκῶσιν εἶπον τῆ λόγῃ,
 πάθῃ τὰ ζεπλά ἢ τῷ ἔγερσιν τῆς.
 ἔτεροι δὲ γέννησιν τῷ οὐκ παρθένης,
 ὀνομασίαν τε ταύτης προσιπόντες.

ἀρετήν
ὀσεβῶς

ἐπιμοχθόν

μαλαζήριος
μαλαζήριος

1

20

25

20

25

Μαρία

Μαρία γάρ φησιν ὄνομα τῆ κάρη.

Ἄυθις ἐνιοι περκατελέξαν πύσσας,

τὰς ὑπερφερεῖς χεῖρ᾽ ἑθαυματουργίας,

τῆ νεκρῶν τε καὶ κτηρῶν καὶ μογυλλάλων,

λεπρῶν καὶ κωφῶν καὶ τῆ πυρεκκνώτων,

υδερλιώντων ἅμα καὶ ξηροχειρῶν,

καὶ τῆ θαλάσσης τῆ περιπάτου οὐδ᾽ ὄν,

ἀρτων πλὴν ὀλόγησιν καὶ τῆ ἰχθυῶν,

μεταβολῆν ὕδατος αὐθις πρὸς οἶνον,

αἰμορροῦσης καὶ συγκυπλίσσης ἀρθρων,

τὰς ῥῶσεις παρῆσαντες ἐν ἄλλοις πλείστοις.

τῆς ἡθείας ἔργα λόγος διωσεία

ὄσκι ἠνέχετο παριδὲν ὀλωλότας,

ἐδ' ἀπολέσθαι τὰς πράξεις τὰς ἀείρας.

Ἐν γὰρ δανειθὲν αὐτῶν ἔχρονε μέρῳ,

καθὰ παρηρηκασθὲν ὄσκι αἰμαυρῆται,

ἀλλὰ φυλαχθεὶς ἀποδίδοι πᾶσι

τοῖς καλῶς βιώσασι μετὰ προσηκῆς.

Οὐδέ γε βίον αἰχρῶν βεβιωκότας,

20 καὶ μηδὲν ὄλως τῆ χηρῶν πεπραχότας,

σφόδρον ἢ καρπὸν μηδὲ λας κερτημένοι,

ἀλλὰ καὶ θίω καὶ λόγῳ τε καὶ πίστει,

εἰς ἅπαν ὑπαρχόντες κατεσφαλμένοι,

ἔτε τῆ βροχῆς τῆ θείας ἐρχνόθου,

21 χεῖρῆσιν αὐτοῖς ἐβλάστησε καθόλως

καὶ γὰρ, ὡς ἐφθλω εἰπῶν, ἔβαλον σφόδρον

ἐπὶ λῶκυσαντῶν ἔτ' ἰδέσθης ἠλίου

ἐπεσφῆσαν ὡς ἀκαρπὸν καθόλως

καὶ ἀκαρπῶν

ἐνὸς ὄψεσθαι

Τῆς οὐκ ἰνὴσι⁹ χειρὸς εἰς ἅπαν
 ἐσωθήσονται ὡς οἶμαι πεπρωκότας,
 ὡς ἀνάξιτος παντελῶς Σαθηρίας
 ἔτε μὲν ἐπίβουσαν αὐτῶ, δοκέ μοι
 ἐπήρωσε γὰρ αὐτῶν τὰς Δανοίας,
 καὶ τὰς νεφροὺς ὀφθαλμῶν τὴν καρδίαν,
 ἢ ἔσκαττος ἔπαρσις, ὁ πρῶτος⁹ δακνῶν
 ἔθεραπύεται γεγονόασιν ὅκ πρῶτης
 ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσιν, ὡς θέμις,
 καὶ σωθῶντες μὴ σωθῶσιν ὅλας.
 Οἱ δ' ἄλλοι πάντες οἱ ἀπορῶν ἐσχηκότες,
 ἐπέπαυθησαν ἔχλις φανέντων,
 ἐβλάστησάν τε τὴν βροχῆς γεγενῆσας.
 ἴδε πῶ φερῶν ὁ λόγος⁹ αἰήγαγεν ἡμᾶς⁹ ἵνα σωθῶμεν καὶ
 διδοκηνῆσαι πρῶγμα μικρῶ δὲν κεκαλυμμένον, ἐκ ἀποφαν
 ἡκίως Δατὸ ἀνάξιτον, ἀλλὰ Συλλογιστικῶς Δατὸ Φιλαδελφῶν
 τῆς οὐκ ἰνὴσι, ὡς ἔγωγε οἶμαι, ὁ χειρὸς ἐν τῷ ἄδῃ δέδεικται
 τοῖνυν τῆ ἔχεις ἑσωθῆναι ὅτι περὶ γεγενῆσιν καὶ ἐν τῷ ἄδῃ ἐξο
 μολόγησις. Ταῦτα δὲ φανῶν, ἐπὶ τῷ περὶ ἡμῶν αἰαυρῶντες, μὴ
 γένοιτο, ἀλλὰ δᾶξον βεβλόμενοι τὴν ὑπερῶντατον κύριον ὑπὸ τῷ
 οἰκείας Φιλαδελφίας νικώμενον, ὡς περὶ ἡ Νινθῆ, καταστρα
 φήσεται καὶ αὐτὴ ἐκατέσραπται, ἀλλὰ νενίκηκε τῷ κρείσιν ἢ
 ἀγαθότης. καὶ ἐν τῷ Ἐζεκία τῆσαι, φησί, περὶ ἔσκαττος σκ' ἀ
 ποθνήσκεις γὰρ Σὺ καὶ ἔζησῃ καὶ αὐτὸς οὐκ ἀπέθανε. καὶ ἐν τῷ
 Ἀχαάβ, ἐπάξω, φησί, κακὰ καὶ ἐκ ἐπήγαγεν, ἀλλ' εἶπον ἴδε
 πῶς κατενύγη Ἀχαάβ. διὰ ἐκ ἐπάξω ἐν τῷ ἡμέραις αὐτῶ κακὰ.
 ἀλλὰ καὶ πάλιν τῷ ἀπόφασιν ἢ ἀγαθότης ὑπερνεκίησαν, ὡς
 καὶ ἐν ἄλλοις πλείοις κείμασι καὶ εἰς ἑα νικήσαι μέρεϊ τῆς
 ἐχάτης

γεννηθῆναι
μαρτυροῦν

Θεόθεν ἐνεχθείσης αὐτῷ ἐπακήκουσά τε φησάσης· ἡ δὲ χηρὴ
 σε, φησὶν, ἐπήκουσα καὶ συγγνώμην τρυφῶν δίδωμι. Ὡς δὲ
 μηκέτι προσηύχης ὑπὲρ ἀσεβῶν ὄχλου προσηύχου μοι. καὶ ὅτι
 ἔγωγε γνήσιον πέλει καὶ ἀδελφίαν, μάρτυρα εἶναι πάντα καὶ ἐ-
 σπέρου. ἰδὲ ἔγωγε, ἡ Φαλκονίλης ὑπὲρ πτερόν· ἐκείνη μὲν γὰρ
 ἔδενος ἄλλα κακῶν παραίτησεν, ἔτι δὲ πολλῶν μαρ-
 τυρῶν ἐμικρόν ἐνεσῆσατο μέρος. θαυμαστὸς ἐδέαστοτα, καὶ
 θαυμαστὰ σε τὰ ἔργα, καὶ ὅτι πῶς ἀφάτον ὀσπλάγχθυον ἀφῆ-
 ζοιμεν, ὅτι πάντοτε πρὸς τὸ φιλαλήθρως νοεῖς, καὶ τοῖς δόλοισι
 σου τὰς ἀφορίας παρέχεις, τῆς τε φιλαδελφίας καὶ τῆς πρὸς το-
 ῦ βεβήσιας πίσεως καὶ ἐλπίδος, καὶ ἐδιδάξας ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἑσῶν
 θεραπεύοντων, διεργασίας ποιῆσαι ὑπὲρ ἀδελφῶν, ἐξίλασμούς
 τε καὶ ὀλοκαυτώσεις, ὕμνους καὶ ψαλμωδίας καὶ προσόχους,
 ὅσα εἰκὴ καὶ εἰς μάτην. Ὡς γὰρ ἀπλανῆς καὶ ἀπάρρητος, καὶ
 διδοὺς πᾶν ὀτιοῦν τοῖς προσφέρουσιν εἰς δόξαν σου, μυρια-
 πλασίονα πῶς ἀνθρώποις, καὶ αὐτὸν ὅλος τῶν ἐπὶ τῷ ἑσῶ ὀνο-
 μαθῆναι νομένων, ἀνόνητον. μή τις τοιγαροῦν ἔγωγε οἶδω ἀδελ-
 φοὶ καὶ πατέρες, ὅτι περ ὅσα τῷ Θεῷ μετὰ πίσεως φέρνται,
 οὐ πολλαπλασίονα δίδωσι πῶς ἀνθρώποις· ὡς περ, γὰρ μέσον, ἢ
 ἔτερον ἄγιον ἔλαιον, ὃ περιχρῆν θέλων νοσέοντα, πρῶτον ἐ-
 κείνου εἶτα τὸ χρῆμα μετέχει τὸ χρίσεως, εἴθ' ἔτιως ἀλείφει τὸ
 κείμενον, ἔτι καὶ πᾶσι ἡσὶ ὑπὲρ τῆς πλησίον σωτηρίας ἀγω-
 νιζόμενος, πρῶτον ἑαυτὸν ὀνύνησιν, εἶτα τὸ πέλας· ἔγωγε ἀδικος
 ὁ Θεὸς ἐπιλαθέσθαι τὰ ἔργα καὶ τὸν Θεὸν Ἀπόστολον. Ἀθα-
 νάσιος αὐτῶν ὁ πάντων, ὅτι τῶν εἰς κοιμηθέντας αὐτῶν παναρμονίως
 λόγῳ, τὰδε φησὶν· ὅτι καὶ εἰς ἀέρα ὃν ὄσπερ βία τελευθεῖς
 κατατεθῆ, μὴ ἀπαναίνα ἔλαιον καὶ κηρὸς, χρεῖς ὄν τὸν Θεόν·
 ἐπικαλεσάμενος, ὅτι τῶν τῶν προσάψαι· δεκτῆ γὰρ ταῦτα

τῆς θεῆς καὶ πολλῶν ἐξ αὐτῆς φέρουτα ἦν αὐτίδοπι· ὅ γὰρ ἔλαιον
 καὶ ὁ κηρός, ὀλοκαυτώσις· ἠδὲ γε ἀνάμακτος θυσία, ἐξιδιασμός·
 ἠδὲ πρὸς τὰς πέντητας ὀλοποιία, προθήκη πάσης ἀγαθῆς ἀν-
 ἠδόμεως. ἔσω ἔν ὁ σκοπὸς ἔτι πῶ προσαγωγῶν ὑπὲρ ἔκεκοι-
17 μημένε ποιῶντο, ὃν πρόπον ὅταν ἡς νήπιον ἔχη τέκνον, καὶ
 παντελῶς ἀναρθρον καὶ ἀνίχυρον, εἶτα νοσηντος ἰάτῃ καὶ ὑπὲρ
 αὐτῆς κηρός καὶ θυμίαμα σμῆλαιον εἰς θεῖον νεῶν μετὰ πίστεως
 ἀξίη, ὀλοκαυτώσῃ τε ταῦτα. Διὰ τὴν παιδα, ἔχῃ ὡς αὐτὸς ὁ παῖς
 ταῦτα καὶ κρατεῖ καὶ προσάγει ὡς τὰς ἀποταγὰς τε, καὶ σω-
19 ταγὰς, ἵππῃ τῆς θεῆας ἀναγεννήσεως, οὕτω καὶ ἔν Κυρίῳ τε-
 λειωθέντα ἐναείτω καὶ κρατεῖν καὶ προσφέρειν τοὺς τε κηρούς
 καὶ τὸ ἔλαιον, καὶ τὰ εἰς λύτρον αὐτῆς προσαγόμενα πάντα· καὶ ἔτω
 Θεῆ· χαίρει ἔτι μετὰ πίστεως σκοπῆ εὐδόλως ματαιωθῆσεν·
 πάντα γάρ οἱ θεηγόροι ἀπόστολοι, καὶ θυηπόλοι διδάσκαλοι, καὶ
19 πνεύματαφόροι πατέρες, ἐν κατοχῇ ἔτι θεῖς καὶ τὸ θεμιτὸν γε-
 γουότες, καὶ τὸ ἐκ σαρκῆς ἰάτῃ διωκόμεως ποσῶς μεταληφότες,
 ἐνθεῶν εὐμαθῆ θεοφιλῶς ἐθέτισαν, καὶ λειτουργίας καὶ ὀχλαί τε
 καὶ ψαλμωδίας, ἐτησίως ἑμνήμας τῆ προλαβόντων· ἀλὴνα μέλει
 ἔτι κινῶσιν ἔτι φιλανθρώπων τῇ χαίρει, ἐπαύξασι καὶ προστίθεν·
20 ἀπὸ ἀνατολῶν ἠλίου μέλει δυσμῶν καὶ βορρῆ καὶ νότις εἰς δόξαν
 καὶ αἴνον ἔτι κυρίου καὶ βασιλέως τῆ βασιλεύοντων Θεῶν. εἶτα φησιν
 ὁ ὑπεριαντί· εἰ ταῦτα ἔστω ἔχει, πάντες σωθήσονται καὶ εὐδείς
 ἀσοχήσει. οὕτως ἔτω καὶ εἶθε· αὐτὸ γὰρ καὶ διψᾷ καὶ θέλει, καὶ
 ζητεῖ καὶ ἐφίει, καὶ ὄντινῃ χαίρει καὶ κατὰφραίνεται ὁ ὑπερα-
25 γαθῶ κυρίῳ, ἵνα μή τις τῆ αὐτοῦ θεῶν δωρεῶν ἀσοχήσῃ
 μὴ ἀγγέλοις τὰ γέγρα καὶ τοὺς σεφάνους ἠτοίμασε; μὴ διὰ τὸ
 σάσαι ἴδῃς ἐρατῆς νόας ἵππῃ τῆ γῆς παραγέγονε; καὶ ἐν παρθένης
 ἀδιαφθάρως σεσαρκῶται, καὶ βροτῶς ἰχθυήματι· σε καὶ παθῶν καὶ
 θανάτου

θανάτου ἐγλύσατο; μὴ τοῖς ἀγγέλοις ἐρεῖ; δῶτε οἰδολογη-
 μένοι Ἐπατρέσ με τὴν ἠτοιμασμένω ἡμῖν βασιλείαν κληρο-
 νομήσατε; ἔκ' ἔχεις Ἐτο εἰπεῖν ὁ ἀν' ἡλέγων· ἀλλὰ πάντα ἄρα
 ἦ ἀνθρώπων, ὡς περ πέπονθεν, ἔτω καὶ ἠτοιμάσει. τίς γὰρ ποιῶν
 πανδοσίαν καὶ συγκαλέσας τὰς φίλους, εἰ θέλει πάντας ἐλη- 5
 λυθῆναι; εἰς ἣ γὰρ καὶ τὴν ὄωχίαν ἠτοιμάσεν; ἀλλ' ἢ τὸ δεξιῶ-
 σασθαι τὰς οἰκείας φίλους; καὶ εἰ ὄν ἡμῖν ἐπίσποδόν, τί αὐτὸ τῶ
 μεγαλοδώρῳ καὶ μόνῳ φύσει ὑπεραγαθῶν θεῶν; ὅς νέμων καὶ δι-
 δῆς, πλείονα χαίρει καὶ ἐπαγάλλεται, ἢ ὁ λαμβανῶν καὶ σωτη-
 εῖαν μεγίστην ἑαυτῷ προκείμενον; Ἐτο οὖν σπόπει παῖς ἡς ὁ τῶ
 τοῖς ῥηθῆσιν ἀμφισβητῶν, ὅτι περ ἕκαστῶ τῶν ἀνθρώπων ὁ
 μικρὰν ἀρετῶν ζύμω κτησάμενος, μὴ πεφθαρῶς δὲ ταύτῃ
 ἀρτοποιῆσαι, ἀλλὰ βέλῃθεις μὲν, μὴ δυνῆθεις δὲ Ἐτο, ἢ ῥη- 15
 θυμίας, ἢ ἀμελείας, ἢ ἀνανδρίας ἕνεκα, ἢ τ' εἰς ἡμέρας εἰς ἡ-
 μέραν ἀναβολῆς, ἐπιφθαθείς δὲ καὶ μεριμνῶντες παρ' ἐλπίδα, ἔτι 15
 ἔκ' ἐπιληθῆσεται παρὰ Ἐ δικαίῃ κριτῆ καὶ δεσπότη· ἀλλ' ἔγ-
 ρεῖ αὐτῷ μετὰ θάνατον τὰς οἰκείας, καὶ τῶν τὰς γυνάμας ἰδυ-
 νεῖ, καὶ τὰς καρδίας ἐλκύσει, καὶ τὰς ψυχὰς ἐπικάμψει πρὸς
 ἀρωγὴν καὶ βοήθειαν τῶν καὶ σπύσσει κινήθεις θεοφέν.
 ἀψαμένε Ἐ δεσπότη τῶ καρδιῶν αὐτῶν, ἀναπληρώσαι Ἐ οἰχη- 20
 θέντῶ τὰ ὑσερήματα. Ὅδ' αὖγε βίον πονηρὸν κεντημένῶ, καὶ
 συμπεφουρμένον τε ὅλον αἰανθαις, καὶ πλήρη ὄντα ὑλῶν τῶ ἀκα-
 θάρτων, ὅς ἐδέποτε ζωειδήσει διήξεν, ἀλλ' ἀδελῶς καὶ ἀδιαφύρας
 τῶ τῶ ἡδονῶν ἕνεκεν δυσωδίαις, πρῶτων ἀπάσας τὰς τῶ σαρκὸς
 ὀρέξεις, καὶ μηδὲν ὅπως περὶ ψυχῆς φροντίζων, ἔχων τε τῶ
 φρόνημα σαρκικὸν ἅπαν, εἰθ' ἔτω φθαθείς ὀκνηθήσει Ἐ βίῃ,
 τῶ παντελῶς ἐδεῖς ὀρέξει χεῖρα· ἀλλ' ἔτω πάντα τὰ κατ'
 αὐτὸν διαπραχθήσεται, ὡς μήτε ὑπὸ σινδύνου, ἢ τέκνων, ἢ
 ἀδελφῶν,

ἀδελφῶν, ἢ συγγενῶν, ἢ φίλων, ἐπικουρηθῆναι τσουλόλον,
 ὅτι μηδ' ἔχει θεὸς ἐν μέτρῳ τῶν ἐμοῦ ἢν ἢ ὅς τις ἐμοὶ φίλος,
 γένοιτο εἰρήναι αἰὼν τε ἑαυτῷ ἐπικερῆσθαι, ἢ δὲν καταλείψω
 ὑπέρημα· εἰ δ' αὖ φθαδεῖν μὴ τετελειώθῃν, καὶ ὁ κύριος
 ὁ πολὺς ἐν ἐλέῳ ἐπικαμψαί μοι τὰς ἀγκυρῆς ἢ φίλος, ἢ
 θερμῆναι ἰέτων ἰὰς ψυχᾶς ἢ καρδίας, ὡς αὐτῶν δι' ἔργων ἀγαθῶν
 τε ἢ θεαρέτων ἐπικουρήσωσί μοι λίαν προσθύμως, καὶ εἴ τι ὡς
 αὐθραπῶν καταλείψω ὑπέρημα, ἀναπληρώσαιέν μοι μετὰ τῆ
 πότμαν· καὶ κύριε ὁ τῶν θαυμασίων θεὸς ἢ τῶν ἀπόρων πορ-
 10 σῆς, μηδὲν ὄρεθῆναι μοι ἐν τῇ σῇ παρσία μικρῶν ἢ μέγα ὑπέ-
 ρημα, μήτε μὲν πᾶσι τοῖς ἐπι σοὶ πεποιθόσιν· ἔγω γὰρ ἢ ὁ
 προσηνημονούθεις μοι θεαρέτων χρυσόσομος διαπρυσίας δι-
 δάσκει ἢ κράζει· ἵνα δὲ ἢ αὐτῶν τῶν χρησολάτων αὐτῶν λογισθῶ
 ἐφάψωμαι· εἰ, φησὶν, ὅσα ἐφθασας περιῶν ἐν τῷ εἶναι τῆς
 15 ψυχῆς σε πάντα διδουθεῖσθαι, καὶ ἐν τῷ ἴελα ἔβριξ εὐτελεσ-
 τῆς σοῖς μετὰ θάνατον παραπέμψαι σοὶ τὰ σά, ἢ βοηθῆσαι
 δέναι σοὶ δι' ἔργων ἀγαθῶν, ἐλεημοσυῶν λέγω ἢ προσφορῶν
 καὶ τοῦθ' ἐν τῷ λυτρωτῶν καταλλάξαις· δεκτέα γὰρ αὐτῶν ἰαῦτα,
 ἢ προσφορα· ἢ πάλιν ὁ αὐτῶν ἀλλαχῶ· γράψον, φησὶν, ἐν
 20 τῇ σῇ διατυπώσει μετὰ τῶν ἰένων ἢ συγγενῶν συγκληρονομόν
 ἢ τῶν δεσπότων· ἐχέτω σε ὁ χάρις, ἢ δικαστῆρ' ὄνομα, ἢ
 μνήμη μὴ ἀμοιραίτω πτωχῶν, καὶ γὰρ τέτων ἐγγυητής· ἐδί-
 δορθε τοίνυν ἀφορμας καὶ προσφάσεις ἢ ζωντῶ ἵνα μὴ ποιῆν
 ἐλεημοσύνας, ἀλλὰ φυλάττειν ἰαῦτα μετὰ τῶν θάνατον· ἐκροπον
 25 γὰρ ἔτο πᾶντι ἢ βέβηλον ἢ τῶν θείας νομοθεσίας ἀδόκιμον,
 ἀλλὰ κάλιον ἢ θεαρέτων ἢ εἰς ἀπαν δὲ πρόσδεκτον, ἢ πᾶντα
 αὐθραπον θεοσεβῆ ἢ φιλόχριστον καθάριεν ἑαυτῶν διάγαθο-
 εργίας παντοίας, ἀπεχόμενον πάσης ἀκαθαρσίας, ἐχόμενον
 δὲ

δε τῶ Θεῷ φαεινῶν περσαγμάτων, ὡς αὐτὸς πρὸς τὸ τέλος ἐπι-
 λακῶς, μεταπαρήστας λέξει πρὸς τὸν δεσπότην ἐτοίμη
 καρδία μετ' ὁμοίας ἐτοίμη ἡ καρδία μετ' ἡμῶν ἢ ἔως ἡδέως περσο-
 παγησὶ τοῖς ἐπιπέταις ἀγγέλοις. ἀλλ' ἐπεὶ ἔτι μὲν, ὀλιγά-
 κως καὶ τὸν ἑ δεσποτικῶν λόγων, ὅτι ὀλίγοι φησὶ οἱ σωζόμενοι,
 (καίτοι γε ἔτι εὖ ἀπλῶς ἔρηκεν ἡ τῶ ὅλων Ἐφία, ἀλλ' ὡς ἀνὴρ
 εἴποι θαυμαστικῶς, τί ὀλίγοι οἱ σωζόμενοι;) ἔτι το λοιπὸν ἐπι-
 σταδοί, ὅτι ἐργάδες λίαν ἀρεθῆναι ἵνα τὸ πρώτης κερίδος,
 ἐξ ἀνάγκης ἐπάγερθαι πῶς δούτερον, ἀποσοδικαῖς τε καὶ πατρι-
 κῶς ἐπὶ ἀφροῦ ῥήσιν, ὡς καὶ τὰς κατοιχομένους Θεῷ ἀγαθῶ-
 τη ἀφελῆσθαι, καὶ πῶς φιλαδελφίαν ἐπαυξάνεσθαι, καὶ πῶς τὴν
 ἀνασάσεως ἐλπίδα βεβαιῆσθαι, καὶ τὴν πρὸς Θεὸν ἀκλήν καὶ πεί-
 ρην κρατύνεσθαι, καὶ πῶς περὶ τὰς θείας ναῖς συνδρομῶν θερ-
 μοτέρως πληθύνεσθαι, καὶ πῶς εἰς τὰς πέντητας ἀποικίαν πλα-
 τύνεσθαι. ἴδε καὶ πόσους τὸ πρῶτον ἐπικέρδεις καὶ ἀφελίμων, καὶ
 καὶ παρὰ πόσων ὑποθέσεων ἡ τῶ κατοιχομένων ἀφελία ἀφορ-
 μὴ γὰρ γίνεται τῶν κατακαυγόντων ἀπάντων· ἐπεὶ εἰ τὸ αἴτιον
 αἰαίρεσις, καὶ τὰ ἴετι ἀκόλυθα· τίς γὰρ ἀνάγκη τὸς μικροψύ-
 χους ἀφασῆναι πείσοι καὶ ταύτην ἀποτρέψασθαι, εἰ μὴ πλη-
 ροφίαν ἔχωσι τὰς ἐαυτῶν ἀφελίαν; παύσον) δὲ καὶ αἱ περὶ τῶ
 τῶς ἀτυπώσεις τῶν πενήτων ἐγχερόμεναι μοῖραι, καὶ οἷα
 ταύτης αἱ ὑπὲρ τῶ νεκρῶν λείψανα, ὑμνωδία τε καὶ ψαλμοί
 δία, τὸς ἀρετῶν ἀσὶν πριτερονάτης, καὶ ἐτήσιοι μνήραι καὶ
 τελεταί, αἷτινες οὐκ εἰς μᾶλλον ἐπενόηθησαν· ἀλλὰ μὴ γένοιτο,
 ἢ δοξάζει καθόλου, ἢ παραλήφει ἀπὸ τῶν. εἰ δὲ ἡς λέγοι
 περὶ τῶ ξένων καὶ πενήτων, οἱ τὸς ὑπὲρ αὐτῶν ἀγωνισομένους ἐπι-
 κέντωται, ἔτι μὲν λείψανων ἢ ἀποδόσεων ἀπομοίραν κατα-
 λαπὴν ἐξισχύσει· τί ἀρχὴ φησὶν ἔτι, μὴ ἀπὸ τῶ ἀπορεῖ αὐτὸς

καὶ ξένους ἰσάχειν καὶ παραλελογομένους καὶ λιμπόνους μὴ ἔχειν
 ἀσοχήσῃσι ζωηρίας· οὐκ οὐκ ἀδικῶ· ὁ Θεὸς, ἵνα τῷ ἔχοντι
 δώσῃ, τῷ δὲ μὴ ἔχοντι μηδὲν παρέξῃ. ^{καὶ πᾶσι} τῷ πᾶσι ἡς ἐξ
 εἰαυτοῦ· καὶ γὰρ δίκαιος ὁ Θεὸς καὶ δεασότης, ^{καὶ μακρον} μακρον εἰπὲν τὰ
 5 ληθεσεν, αὐτοδικαιοσύνη καὶ σοφία καὶ αγαθότης καὶ δυνά-
 μεις ἐνυπόσταται. ὡς οὐκ δίκαιος, ἀνήμετεροί τῷ ἀπόρῳ τὰ
 ὕπορα· ὡς δεσφός, πῶ τῶν ὑσερημάτων αἰτὰ κατὰ τὴν πραγ-
 ματώσεται· ὡς δυνατός, ἔρχουρον κατατάξει καὶ τὰ ἀδυνάτους ἐπι-
 10 χύσει· ὡς ἀγαθός, τὰ τῶν οἰκείων χειρῶν ἀσώσει πλασιγέρ-
 γημα, εἰ μὴ ἡς ἐστὶν περὶ ἄλλως κατεγνωσμένων καὶ τῶν ὀρθῆς
 πίσεως ἀποπύσεων· ἔστιν ἡ δυνάμει πλασιγέρ ἐπιπολύ
 βαρυθήσεται. φασὶ γὰρ οἱ φωηοὶ οἷτες θεόθεν αἰέρες, ὅτι
 περὶ ὡς ἐν ζυγῶ ἐν τῇ ὑσάτη κνοῆ αἰτὰ ἀνθρώπων δοκιμάζουσι
 15 πράξεις· καὶ εἰ μὴ ἡ δεξιά πλασιγέρ τῆ ἐτέρης ὑπερέξει, ὀδη-
 λον ὡς ἐν τοῖς δεξιῶσι ἀγγέλοις ὁ τυχῶν ἐναποφυξείεν· εἰ δ'
 αὐτὸς ἴσου ἀμφοτέρω, νικᾷ πάντως ἡ τῆ Θεοῦ φιλανθρωπία·
 ἀλλ' ὡς φασιν οἱ θεηγόροι, εἰ καὶ μικρὸν ἡ ἰριτάνη τοῖς δυνάμοις
 νύσσει, καὶ ἰνικαῦτα ὁ Θεὸς ἐλέει αἰα πληρώσει τὸ θεόν. ἰδὲ
 20 πρεῖς, αἰτὰ δεασότης θεῖαι κείσεις, ἡ μὲν πρώτη δικαία· ἡ δὲ
 δεύτερα φιλανθρωπία· ἡ δὲ τρίτη ὑπερέξει. εἶτα ἐκ τῶν
 ἡ περὶ ἡ· ὁπόταν αἰ κνηραὶ πράξεις ὑπερσάφμιδωσιν ἀγαν
 οἱμοὶ ἀδελφοί, ὅτι καὶ αὐτὴ δικαιοσύνη, πάντως δίκαια θεασί-
 25 ζουσα τοῖς κεκρυμένους. εἰδὲ ἴνες λέγοιεν περὶ βασιλεῖς τῆ μά-
 καρ καὶ οἰκουμενικῆ φως ἡρ ὡς εἰρηκότη αὐτῆ, μὴ πλανα-
 θε, θεὸς ἐμύκτηρ (ξέ)· νεκρὸς εἰς θυσίαν ἐκ αἰάγε· ζῶσα
 30 φσι πρόσαγε, πῶ θυσίαν καὶ μὴ δυνάσασθαι ἐκ τῆ τρεπέζης σε
 λειψαίων τῶς λαμπρῆς δεξιῶσασθαι τῆ βασιλείας· καὶ γὰρ ὁ ἐκ
 τοῦ περιεσώματῳ προσφέρων, ἀπρὸς δεκτῳ· ὧ δὲ ἀμετὰ
 πᾶσαν

2

2

μα

3

2

καρπία

3

3

2

πᾶσαν τὴν ζωὴν ἐπερίσδουσε, ταῦτα προσφέρει τῷ ὀυεργέτη;
 ἐρῶμεν, καλῶς ὁ μέγας βασιλεὺς ἢ λαλεῖ ἢ διδάσκει· ἀλλ'
 ἴδε πρὸς ἵνας λέγει· πρὸς πλεονέκτας, πρὸς ἀρπαγας, πρὸς
 παντελῶς ἀσπονδους ἢ ἀελεήμονας, ὡς αὐτὸς μαρτυρεῖ λέγων,
 λιθίνη ἀλεγομένη καρδίᾳ· ἢ ὅτι ὄν μὲν ἔζησας χρονον κα- 5
 θηδυπαθῶν ἔβίε ἢ τῆ τρυφῇ ἀερέων, ἐδὲ προσβλέπειν
 ἠνείχετ' ἔς πένητας· ἀποθανόντ' ἔδ' εσ, ποῖ μισθὸς ἐργα-
 σίας ὀφείλεται; ἢ αὐθις, ὅτι ἐπισκοτεῖ μοι ἠοικία ἔγειτονος,
 ἢ ὅτι ὁ πλεονέκτης ἐκ αἰδεῖται χρονον, ἐγνωρίζει ὄρια, ἀλλὰ
 πρὸς δίκην πάντα καταλαμβάνει ἢ ἐπιπέμει, ἢ ὡς ποταμὸς 10
 ὀρμηθεὶς, τῆ φορᾷ παρσύρει τὸ ὄνισάμενον· ἢ ἕτερα ἔχουσι
 ἐφάμιλλα, ἅτινα πάντες ἴσασιν οἱ ἐμμελῶς τῆ παιεργῆ βίβλω
 τέτου προσεπικύψαντες· ὅτι πρὸς τὰς μηδαμῶς ἐντολῶν τοῖς
 πένησι δωκότας, ἀλλὰ ἢ τὰ τέτων ἀρπάζοντας, ὁ λόγος ἐ-
 ξήρηται. ἢ μή τις εἶποι· ἢ πᾶ Φησὶν ὄρεθῆναι τὰ ἔτον αὐ- 15
 θρωπον πλάττω κομᾶντα ἢ τοὺς πένητας μὴ οἰκτεῖραντας; καὶ
 ὄντως ὀρίσκειται, καθὰ ἢ προσέρηται ἐν πολλοῖς μὲν ἢ ἀλλοῖς
 χρονοῖς· ἐν οἷς ἢ ἐν τοῖς ἔαιδ' μου ἢ πανοσίου ἰωάννου ἔ-
 ἐλεήμονος, ὁ μετελθὼν ἐξ ἀσπονδίας εἰς παντελῆ ἐλεημα-
 σύνην καὶ ὀσιότητα Πέτρος ὁ τελώνης ποτέ· φέρεται γὰρ 20
 ἐν τῇ τούτου πανολβία τοῦ βίου δέλτῳ, ὅτι Φησὶν ἐν ἐκ-
 τάσει αὐτοῦ γεγονότ', καὶ τὰς οἰκίας πράξεις σαθμιζο-
 μένας θεασαμένε, κατιδεῖν λέγει Σιλίγγιον ὃν ἐν τῇ δεξιᾷ
 τοῦ ζυγοῦ πλάσιγγι, ὃ καὶ αὐτὸ μετ' ὀργῆς ἀντὶ λίθου,
 εἰς τὸ ἔπένητ' καταλύσαι πρόσωπον· δι' ὀπλασίας, ἔπης
 τὸ λίαν θεοσεβὲς κατωτηκέναι δέδεικται ὁ μακάριος ἔτ' 25
 Πέτρος· ἰδὲ τοιγαροῦν ἀναμφιβόλως ἐγνωρίζαι, πρὸς οἷε
 ὁ μέγας βασιλεὺς τὸν λόγον ἐσκύασε· γέγονε γὰρ ἢ λιμὸς

τοτηνικαῦτα ἰχυρός τε καὶ μέγας κατ' ἐκείνον χρόνον· καὶ οἱ μὲν
 πλατωῖτες τῇ φειδωλίᾳ νικώμενοι, τὴν πλεῖστον σωθεῖσιν· οἱ δ'
 αὖ πένητες ἀπορία πιεζόμενοι, διεφθέροντο. ἤνοιξε τοίνυν ὁ
 θεὸς ἕτος πομῶν τῆς ἀποτόμοις αὐτῶν· καὶ καμπηλοῖς ἅμα τε
 5 καὶ πληκτικωτέραις λόγοις τὰς τῶν ἐχόντων ἀδελφῶν ἀποθύκας·
 εἰ μὴ γὰρ ἕτως ἀπέφηνεν, ὅτι αὐτοὶ οἱ πένητες διετράφησαν, ἕτε
 μῶν οἱ πλατῶντες πρὸς οἴκον ἐκάμφθησαν. καὶ ὁ μὲν, ταῦτα
 ἡμεῖς δὲ ἀποσωσάμενοι ὅση διῶμαις, ἵππ' ἔφεικώδε καὶ φοβεράς
 10 ἡμέρας, τὴν δούτερας φημί τῆς κριτικῆς παρουσίας, ὑπὸ τῶν οἰκείων
 μὴ ἐγκληθῆναι, ὡς τὰ ὑπὲρ αὐτῶν ἀμελησάντες, καὶ μάστιγας
 οἱ παρ' αὐτῶν ἐπίτροποι λαμβάνοντες καὶ παραθήκας· μὴ γὰρ
 οἱ εἶδω τις, ὅτι ἐκ ἀναγνωρισμοῦ ἐκάστη πρὸς ἑκάστον ἵππ' ἔ
 φοβεράς ἐκείνης σωμαγωγῆς γενήσεται· ναὶ ὄντως ἑκάστος αἰσ
 15 γνωρεῖ τὸν πλησίον αὐτοῦ· ἐπὶ τῶν σώματι ἀχρήματι, ἀλλὰ τῶν
 διορατικῶν τῆς ψυχῆς ὀμματι. πόθεν ἀπαιτεῖς ἕτος παρασησό
 μεθα, ἀκουε τῶν δεσπότην χριστῶ ἐν τῇ τῆς πτωχῶν Λαζάρου παρα
 20 βολῇ, ἀειδήτως διδάσκοντες, ὅτι φησὶν ἐπ' αὐτῶν τῶν ὀφθαλ
 μῶν ὁ πλάσσει, ἐγνωρίσει τὴν πτωχὸν Λαζάρου ἐν τῇ τῆς πατρι
 ἀρχῆς Ἀβραάμ κολπῶ καθεήμενον ὡσαύτως δὲ καὶ τὴν Ἀβραάμ.
 καὶ μή τις εἴποι διὰ τὸ παραβολικῶν εἶναι τὸ πρᾶγμα, τὸ σκοπὸν
 25 ὑπάρχειν ἀναποδείκτον· αἱ γὰρ τῶν σωτῆρος ἡμῶν θεῖαι παρα
 βολαὶ πραγμάτων εἰν' ἐσωτῶν ἐνδεχομένων καὶ ἀποδεδειγ
 μένων. ὁ δὲ χρυσόσομος Ἰωάννης τὰδε φησὶν, ὡς ἐ μόνον τῶν
 30 ὡδὲ γνωστῶν γνωρισμένων, ἀλλὰ καὶ τοὺς μηδέποτε εἰς ἡμετέραν
 ἀφίγμενας θεῖαν θεωρήσομεν· καὶ γὰρ τὸν Ἀβραάμ ἐχ' ἐσώρα
 κας, ἐδὲ τὸν Ἰσαάκ, ἐδὲ τῶν ἀρχιεπιστοῦν, ἐ τῶν Προφῆταις,
 καὶ Ἀποστόλους, καὶ Μαρτύρους, ἀλλ' ἰδὼν τῆς τῆς ἵππ' ἔ
 καθεμένης καὶ φεικτικῆς πανηγύρεως γνωριστῶν εἰς ἡμετέραν
 35 ἰδὲ Ἀβραάμ,

κ̅̅ Ισαάκ, κ̅̅ Ιακώβ, κ̅̅ οἱ λοιποὶ Πατριάρχαι· ἰδὲ Πέτρος,
 κ̅̅ Παῦλος, κ̅̅ πάντες οἱ Ἀπόστολοι· ἰδὲ ὁ Δαβὶδ ὁ Θεοπάτωρ,
 κ̅̅ προφητῶν ὁ ἔσμος· ἰδὲ ὁ πρέσβυτος Ἰωάννης, κ̅̅ Στέφανος
 ὁ πρωτομάρτυς, κ̅̅ ἡ πληθὺς τῶν ἀγίων. κ̅̅ αὐτῶν ὁ πολὺς καὶ
 θαύσια βασιλεὺς πρὸς τὰς πλεονέκτας διαλεγόμενος· ἔπρὸς
 ὀφθαλμῶν, φησὶ, λήψη τὸ ἔχειν δικαστήριον, ἐπειδὴ σε
 κύκλῳ περιεσάντες οἱ παρὰ σὲ ἠδικημένοι καταβωδίσασθαι, ἔπει-
 γὰρ αὐτὸν περιάγῃς τὸ ὄφθαλμόν, ἐναργεῖς ὅψει τῶν κακῶν τὰς
 εἰκόνας· ἐκείθεν τὰς ὀφθαλμοὺς, ἐκείθεν τὰς χήρας, ἐτέρωθεν τὰς
 κατακορυφωμένους ὑπὸ σὲ πένοντας, τὰς οἰκίας ἕως κατέξαι- 10
 νες, τὰς γείτονας ἕως παρῶριζες, κ̅̅ τὰ τέτων ἐξῆς. ὁ δὲ τῆς
 ἔχειν δούλερας παρεπίαιτος ἀκριβέστατος μύσης Ἐφραὶμ ὁ μα-
 κάρης, ἔγωγε διδάσκει τότε, φησὶ, τέκνα τὰς ἐαυτῶν κατα-
 κρινῶσι γόνεῖς, ὡς μὴ τὰ χεῖρα διαπραχθέντες ἔργα· καὶ ὅτι
 βλέπῃς τὰς γνωρίμας ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ οἱ ἄγγελοι· κ̅̅ ὁπόταν 15
 ἴνας ἐξ αὐτῶν τοῖς δεξιῶν ἰδῶσι κατακρινθέντας μέρεσιν, ἀ-
 ποχωριζόμενοι, θρηνησὶ τὸ στυγαντήριον. κ̅̅ αὐτῶν ὁ τὸ θεο-
 λογίας ἐπώνυμος· τότε, φησὶ, καὶ σάρον ὁ ψομαί, λαμπρὸν,
 ἔνδοξον, ἀγαλλόμενον, οἷός μοι καὶ κατ' ὄναρ ὠφθῆς ἀδελφῶν
 φίλτατε. ἔτα ὁ ἐν βίῳ κ̅̅ λόγῳ περιβλεπίλος, κ̅̅ τὸ θεὸς ἐκ- 20
 κλησίας θεμέλιος Ἀθανάσιος, τὰδε φησὶ περὶ τῶν ἐν κυρίῳ
 μετῶν· ὅτι περὶ κ̅̅ τοῦ θεοῦ τῶν σωζομένων κεχαρισται, τὸ
 μέχρι τῆς κοινῆς ἀνάστασεως ψυχικῶς ἀλήλοις συνειναι κ̅̅.
 σμωφραίνεσθαι, ἀπεκδοχῶν ἔχοντας τῶν μελλόντων αὐτοῖς
 ἀποκληρονομήσαι θείων δωρεῶν· οἱ δ' ἁμαρτωλοὶ κ̅̅ ταύτης τὸ παρ' 25
 ῥησίας ἐσέρων· ἔτι γὰρ ἔχῃ τὸ ἀγνωστικὸν ἐν ἀλήλοις. ἐν ἐ-
 κείνῳ δὲ τῷ πανδημῷ θεάτῳ κατὰ τὰς αἰ πράξεις ἀνακαλυμ-
 μέναι πάντων, ἔγωγε κ̅̅ τὰ πρόσωπα γνωρίμα παρὰ πάντων
 ἕως

ἡσυχία

ἡσυχία

ἡσυχία

ἡσυχία

ἡσυχία

ἡσυχία

ἡσυχία

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

† ἄγιος ἄγιος ἁγίου κτίστου βασι
θεῶν ἑλὲν ἀναστῆναι γένεσθαι παρὰ
τῶν μαλακῶν. γένεσθαι ἀπὸ ἑλίου ἕξο-
μας ὡς ἀϊετῶν. ἀγῆεις γένεσθαι θανάτου φέρει.
ἄγιοι ἀνάγκη ἡμεῖς θεοστυχίαν ἡμετέραν
σανίδα ἑλὲν ἡμῶν γένεσθαι ἕλιν ἕξομα
ὡς ἁγίου ἑλὲν ἑλὲν ἡμετέραν τῶν μαλακῶν.
τῶν λόγων τοιούτοις ἰσχυροῦς
ἀπὸ τῆς θούρας ἕλιν ἡμετέραν
χίτων τοῦ ἁγίου ἡμῶν
ὁ δὲ βασιλεὺς ἡμῶν
βίβη ἡμῶν ἡμῶν
ἁγίου ἡμῶν
ἡμῶν ἡμῶν.

σημεῖον κτίστου ἡμῶν ἡμῶν ἡμῶν ἡμῶν

ἡμῶν ἡμῶν ἡμῶν ἡμῶν ἡμῶν ἡμῶν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΠΙΝΑΞ ΚΑΤΑ ΣΤΟΙΧΕΪΟΝ

τῶν περιεχομένων ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ.

Ὁμῶς πρῶτῳ ὁ ἄριθμὸς δηλοῖ τὴν σελίδα, ὡδὲ
δευτέρῳ τὴν ἑσπερίαν σελίδῳ.

Α

Ἄβυσσος ἢ ἔστι. 59. 7.
 Ἄγαθόν, ὑπαρξίς. 29. 8. καὶ
 33. 5. καὶ 41. 26.
 Ἄγαθος τὸ ἀγαθὸς ὄνομα
 κυριώτερον Ἰησοῦ. 23. 25.
 Ἄγγελων πέρι. 38. 9.
 Τί ἔστιν ἄγγελος. 38. 16
 Ἀθάνατος χάριτι. 39. 2.
 Χάρις ἀτελεύτητος. 15. 7.
 Αὐτῆξοι. 92. 6.
 Πάμοι εἰς τὸ καλόν. 98. 11.
 Οὐ περικῆ διασατοί. 39. 23.
 Ἀόριστοι. 39. 14.
 Περιγραφοί. 39. 11.
 Περιγραφοί τόπων, καὶ χρόνων,
 καὶ καταλήψει. 32. 16.
 Πῶς λέγονται ἐν τόπῳ. 31.
 26. Οὐ δύναται καὶ ταυτὸν

πανταχῆ ἐνεργεῖν. 32. 2.
 Μεταχηματίζονται. 39. 16.
 καὶ 40. 16.
 Πῶς μεταδιδόσιν ἀλλήλοις
 τὰ νοήματα. 39. 6.
 Οὐκ αἶδασι τὰ μέλλοντα, ὅ-
 μως ἀσπύρασι, καὶ πῶς.
 42. 10. Περί τῶν ἐθνῶν, καὶ
 πόλεων, καὶ ἀνθρώπων 40.
 7. Ὅτι ἐννεατάγματα 40.
 22. Πότε ἐγένοντο. 41. 1.
 Ἄγγελοι καὶ ψυχαὶ μετατρέ-
 πονται. 5. 10.
 Ἀγέννητον δι' ἐνὸς ἑ, καὶ ἀγέν-
 νητον ἀπὸ δύο ἑνῶν, ἢ ἀφαφέ-
 ρει. 16. 16.
 Καὶ ὅτι τὸ πρῶτον σημαϊνό-
 μενον κενὸν τῶν ἑνῶν ὑποσά-

σεων, ἐμὴν καὶ τὸ δούτερον. 16.
26. Καὶ ὅτι ἀγέννητον καὶ γε-
νητὸν φύσεως, ἀγέννητον δὲ
καὶ γεννητὸν ὑποστάσεως.
171. 17.

Ἀγωνησία οὐ σημαίνει οὐσίας
διαφορᾶν, οὐδὲ ἀξίωμα ὑπὲρ
Πατρὸς, ἀλλὰ τρόπον ὑπαρ-
ξεως. 16. 11. καὶ 24. 23.

Ἄγιος τὰς καὶ τὰ λοιπὰ
θεῶν προσκυνήματα προσκυ-
νοῦν. 181. 5.

Ἄγιων καὶ λαϊκῶν πέρι ἡμῶν.
195. 16. Καὶ καὶ ἵνα τρόπον
λέγοντες θεοί, βασιλεῖς, καὶ
κύριοι. 196. 3.

Θανατος τῶν ἁγίων, ὑπὸ
196. 17.

Διατὶ ὁ θάνατος αἰτῶν ἴμιος.
196. 16.

Προσάται τῷ γένεσι. 197. 16.

Στήλας καὶ εἰκόνας καὶ ναοὺς
αὐτῶν ἐγείρειν δεῖ. 197. 17.

Ἀγνοίας καὶ δευτείας πέρι. 154.

11. Καὶ ὅτι ὁ Χριστὸς ἢ ἀνθρώ-
πος οὐκ εἶχε ταῦτα. 154. 17.

Ἀγράφος πέρι παρεδόσεως.
200. 25.

Ἀγωνία ἡ. 75. 5.

Ἀδάμ καὶ Ἔβα ὁποῖοι ἦσαν
πρὸ τῆ παραβάσεως. 65. 28.

Καὶ ὅτι δελεάζεσθαι ἐλπίδι
θεώσεως ὁ Ἀδάμ. 101. 17.

Καὶ ὅτι γηγενὴς τὸ Ἀδάμ
ἐρμηνεύεται. 125. 5.

Καὶ ὅτι ἡ προσβολὴ τῆ κακῆ
ἔξωθεν αὐτῷ ἐγένετο. 153.
26.

Ἀδάμ νέος, πνευματικός.
185. 8.

Ἄδης· περὶ τῆς ἐν ἄδου τῆ
κυρίας καθόδου. 163. 21. Καὶ
ὅτι ἐν τῷ ἄδῃ οὐκ ἔστι μετὰ-
νοια, πῶς ἐννοεῖται. 237. 8.

Καὶ ὅτι γέγονεν ἐν τῷ ἄδῃ
ἐξομολόγησις θεοῦ τῆ ζωτη-
ριου καθόδου. 239. 9.

Ἀδελφότητα παῖθη καὶ φυσικὰ
ἀνέλαβεν ὁ Χριστὸς. 153. 10.

Ἀδύνατον ποῖον. 159. 11.

Ἄερος καὶ ἀνέμων πέρι. 56.
12. Καὶ τί ἐστίν. 56. 14 καὶ 56.

26. Καὶ πόθεν ἔχει τὰς
ἐπωνυμίας. 56. 27.

Καὶ πόθεν πνέει. 57. 11.
Ἄγιος τί ἐστίν. 60. 1.

Αἰ

Αἰδώς τί. 75. 1.
Αἶμα. 71. 5. καὶ ὅτι τοῖ δι-
ον αἶμα ὁ κύριος τῶ Παλεῖ
λύτρωσιν προσέφερεν. 161.
18.
Αἰδησεις πέντε. 71. 23. καὶ
76. 18.
Αἰδησις, Αἰδητήρια, Αἰ-
δητὰ καὶ Αἰδηλικόν. 76.
18. Αἰδητήρια διπλᾶ δια-
τί. 78. 10. Αἰδησεις πῶς
ἐνεργῶσιν. 78. 16.
Αἰχμήν ἦ. 75. 2.
Αἰών. περί. 36. 11. Καὶ ὅτι
πολύσημα. 36. 16.
Ἄκανθα μετὰ τῶ παράβασιν
ἐξέφυ. 64. 11.
Ἄκρον ἐπὶ Θεοῦ καὶ ὄτα ἦ. 25.
26. Αἰδητὰ ταύτης. 76.
27.
Ἄκρως ἐπόδρα. 87. 21. Καὶ
ὅτι διττόν· τὸ μὲν καὶ βίαν, τὸ
δὲ καὶ ἀνοίαν. 87. 24.
Ἄκροβυστις περί. 219. 6.
Ἄκτῆ τί. 60. 2.
Ἄκρως καὶ κρῖσ ἀδὲν μεταξὺ.
139. 24.
Ἄκροϊωκὴ δῶαμις. 72. 27.

Ἄλλο καὶ ἄλλο Διαφέρει. 116.
18.
Ἄλογον μέρ. τὸ ψυχῆς. 72.
11.
Ἄλογα ὅσα αὐτεξέσασα. 91. 27.
Ἄμαρτία, παρὰ φύσιν ὅθεν ἐκ
ἐλαβεν ὁ κύριος. 153. 12.
Τοὺς αἰμαρτάνειν μέλλοντας
διὰ ἡ ἐκίωσεν ὁ Θεός. 214. 1.
Ἄμαρτία, περίπτωμα ἐπιθυ-
μίας. 223. 20.
Ἀναγέννησις γίνετ. τὸ ψυχῆς Δια-
ξ βαπτίσματος. 176. 12.
Ἀνάγκης ἔργον. 89. 12.
Ἐπόμενα ἀρπα, εἰ κατ' ἀνάγκη
γίνονται τὰ γινόμενα.
52. 23.
Ἀναγνωρισμός γίνεται ἐκάστω
πρὸς ἑκάστω, καὶ τίνι τρόπῳ.
251. 11. Καὶ ὅτι καὶ τὸς ἀγνώ-
στους ἡμῖν ὄνταῦθα, γνωρίζ-
μεν. 251. 23. Καὶ ὅτι οἱ σωζό-
μενοι σωθῶσιν, ψυχι-
κῶς μέχρι τὸ κοινῆς ἀγαθά-
σεως, ἐμὴν καὶ οἱ αἰμαρτωλοί.
252. 22. Καὶ ὅτι ἐν τῇ ἀγαθά-
σει πάντες γνωρίζομεν, οἱ δὲ
αἰμαρτωλοὶ ἐχί. 252. 27.

Ἀναθήματα θεῶν προσκυνῶ-
 μιν. 181. 25.
 Ἀναμάρτητ' ὡς ὁ Χριστός.
 161. 15.
 Ἀνάμνησις τί ἐστιν. 79. 16.
 Ἀναστάσεως πέρι. 226. 11.
 Καὶ ὅτι τῶν Σωματίων ὑπαρχει
 ἡ ἀνάστασις, ἐμὴν καὶ τῆς ψυχῆς
 καὶ ἡ ἐστὶν ἀνάστασις. 226. 14.
 Οὐκ ἔργω ὁ Κύριος πᾶν ἀνάστα-
 σιν τῶν νεκρῶν ἐφάνερωσε.
 228. 27.
 Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ.
 229. 15.
 Ὅσα μετὰ πᾶν ἀνάστασιν ἐ-
 γέγονον. 165. 9.
 Ἐν τῇ ἀνάστασει ἐκ ἀριθμεί-
 ῳ ὁ χρόνος νυξὶ καὶ ἡμέραις.
 37. 16.
 Ἄνθρωπος καὶ θεὸς ἔχ' ὁμοίως
 ποιεῖ. 14. 18.
 Ἄνθρωπος ὁποῖ' ὡς πρὸς τῆς
 παραβάσεως. 167. 19. καὶ
 175. 16.
 Ἄνθρώπων πέρι κατασκευῆς.
 68. 17.
 Καὶ ὁποῖος ὡς. 69. 14. Καὶ
 ὅτι φύσει ἀναμάρτητος. 69.

28. Καὶ ὅτι κοινωνεῖ καὶ ἀψύ-
 χοις, καὶ ἀλόγοις, καὶ λογί-
 κois. 71. 15. Διατὶ αὐτῆς ἐξ-
 σίας κινεῖ), ἔχων καὶ τὰς ζω-
 ῆικας δυνάμεις ἀλόγων ἔ-
 στας. 83. 27. Ὅποιαν ἐξουσί-
 αν δέδωκεν αὐτῷ ὁ θεός· καὶ
 διὰ τὸ θεῖον ἐποίησε.
 97. 1. Μέσον θεῶν καὶ ὑλῆς.
 98. 16. Καὶ ὅτι ἐξέπεσεν
 ἐλπίδι θεότητος. 99. 3.
 Ἄνθρωπος οὐ κατ' εἶδος, ἀλλ'
 ἐκ κατ' ἐπίαν. 146. 3. Καὶ ὅτι
 παρὰ τῆς θεῶν γραφῆς πολλα-
 χῶς λαμβάνεται. 149. 1.
 Διατὶ ἐπανεῖται, ἢ ψέγεται.
 150. 16. Ἰπὸ τοῦ λογικῆς αἰγε-
 ται. 150. 19.
 Ἄνθρωπος ἐκ διπλῶν φύσεων
 144. 6, καὶ 13. Καὶ διατὶ λέ-
 γεται μίας φύσεως. 144. 17.
 Ἄνθρωπον ὅλον ἔλαβεν ὁ Κύ-
 ριος. 153. 11.
 Ἄνθρωποι διατὶ μίας φύσεως
 λέγονται. 105. 24.
 Ἄνθρώπων πράξεις ὡς ἐν πλά-
 σιγι, κέρονται. 249. 52.
 Ἄνθρωπότης, φύσεως παρα-
 5α-

σαλικόν. 108. 16. Τὸ δὲ αὐ-
θρωπος, ἢ ἡ φύσεως ἢ
ἡ ἐκείνου. 108. 18.
Ἀνθρωπότης παθητή, ἢ δὲ
θεότης ἀπαθή. 107. 16.
Ἀνθρωπὴ κίνησις ἢ ἡ χρι-
στῶς, πολυτρόπως κέκληται.
143. 2.
Ἄνα δηλοῖ χάριν. 192. 22.
Ἀντίδοσις περὶ τῆς τρέφει τῆς
ἀνιδόσεως. 108. 10.
Ἀντίτυπον τὸ μυσηριον πῶς
λέγει. 189. 28. καὶ ἀντίτυ-
πα τῶν μελλόντων. 190. 19.
Ἄνθρωπος περὶ. 224. 10.
Ἀνθρωπος ὁκ πορνείας, ἢ ἢ κ
αὐθροπῶς πῶς τῆς Κυρίας
ἐκ τῆς τῆς. 225. 16.
Τῆτος φθορῆς Ἐνώχ και
Ἡλίας. 225. 28. Ἀνθρωπῶς
τῆς ἀβόλων. 231. 5.
Ἀπερίχαπτον ὁ ποῖον, καὶ ὅτι
μόνον τὸ θεῖον. 32. 12.
Ἄπιστος ποῖος. 178. 23.
Ἀποκλεικὴ δυνάμις. 72. 28.
Ἄρετή πᾶσα ὁκ τῆς. 96. 17.
καὶ ὅτι φύσει. 134. 5.
Ἀρετὴς διαίρεσις ὁκ εἰσα-

γει. 111. 6. καὶ ὅτι ὁκ αἴτιος
διακρίσεως, ἢ ἐνώσεως. 111.
8. καὶ ὅτι τῶν ἀρετῶν
ἐστὶ. 117. 10. καὶ πῶς ἀρετῶ-
μῶν τὰ ὄντα. 117. 16.
Ἀρετῶς, ἀναρχῶς, ἢ ἀπα-
θῶς ἀρετῆς γενεᾶ ὁ Πατὴρ
τὸν υἱόν, ἢ ἀπελευθέρως ἢ
ἀκαταπαύτως. 15. 2.
Ἄρετῶς ἐπιείκει τὶ δηλοῖ.
199. 20.
Ἀρχαὶ ὅτι ἢ δύο. 212. 14.
Ἀσκησις ἀρετῆς γίνεσθαι. 134. 10.
Ἀσκητῶς ἡμπετόν. 198. 14.
Ἄσκησις ὁ φανερὸς πῶς μάγοις οὐ
τῆς ἀρχῆς γενομένων ἡ.
53. 17.
Ἄσκησις σιμῆται. 55. 9.
Ἀσθησις περὶ τὴν ἀσθησι-
52. 18. καὶ ὅτι ὁκ ἐστὶν αἰτία
τῆς ἡμετέρων πράξεων λογι-
κῶν ὄντων, καίτοι σημείων
ἡμῶν ἡμπετόν. 52. 19.
Ἀσώματον ποσαχῶς, ἢ ἀσθη-
μάτισον, καὶ ἀσθητόν. 70. 20.
Ἄσθησις ἀρετῆς. 77. 7.
Ἄσθησις καὶ ἀναλλοίωτον, μόνον
τὸ θεῖον. 32. 20. καὶ 33. 3.
Α

Ἄϋλα τῶν ὑλικῶν ἡμιώτερα.

29.1. Καὶ ὅτι τὰ ἄϋλα καὶ
ἐνάρετα, καθάρωτερα τῶν ὑλι-
κῶν καὶ ἀκαθάρτων. 31.12.

Ἀυξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε,
πῶς ὀνομαζοῦνται. 220.12.

Ἀυτεξήσου περὶ καὶ τῶν ἐφ' ἡμῖν.

89.1. Καὶ δεῖξις ἀναγκαῖα ὅτι
εἰς ἡμᾶς ἐφ' ἡμῖν. 89.8.

Ἀυτεξήσοι διατὶ γεγόνασθε.
91.9.

Ἀυτεξήσου ὁ ποῖον καὶ ὅτι ἰδίου
τῆς λογικῆς ψυχῆς. 130.2.

Ἀυτεξήσου ὁ μῶνυμον. 132.
12.

Ἀυτεξήσου περὶ καὶ θελημά-
των, νεῶν καὶ γνώσεων, καὶ
σοφῶν τῶν χειρῶν. 148.1.

Ἀυτεξήσου ἐπὶ χειρῶν πῶς
λέγομεν. 129.20.

Ἄφεςτε τῶν ἀμαρτιῶν διὰ τοῦ
βαπτίσματος ὁμοίως δίδασκαί
πᾶσι. 176.14.

Ἄφες αἰσθητά. 77.26.

Ταύτης καὶ ὁφείας κοινά. 78.1.

Ἄφθαρτον τὸ τῆς κυρίας σῶμα
(πῶς λέγεται), καὶ πῶς ἐστίν. 162.25.

Ἄχθον καὶ ἀχθὸς ἡ. 74.21.

Β

Βαδιστε ἐπὶ Θεῶν καὶ πόδες ἡ.
26.18.

Βαπτίσματα περὶ καὶ ἡδη-
λοῖ. 174.16.

Διατὶ τρεῖς κατὰ φύσιν. 175.

5. Τύποι λέγεται καὶ διατὶ δι' ὑ-
δατος καὶ πνεύματος. 175.21.

Διατὶ εἰς τὴν ἀγίαν Τριάδα
βαπτίζομεθα. 176.24.

Πόσα βαπτίσματα. 176.28.

Ἐλαον διατὶ ἐν τῷ βαπτί-
σματι. 178.7.

Οὐ καὶ τὸ ὑπερτίθεσθαι.
178.12.

Καὶ ὅτι ἀναγκαστικὸν τῆς προση-
γορίας ἀμαρτημάτων. 179.

2. Διατὶ λαμβάνεται ὑδὼρ
καὶ ἔλαον. 187.9.

Περὶ τὸ μὲν τῆν ἀμαρτίαν. 223.

19. ἀναγκαστικὸν τῆς περι-
τομῆς. 224.1.

Βλέφαρα τῆς Θεῶν τί. 25.23.

Βότανα καὶ φυτὰ, τὰ ἰατρικὰ ἰδω-
διμα, τὰ δὲ δώδη καὶ αἰσθη-
τά, τὰ δὲ ἰατρικὰ. 63.15.

Βελάσκον ὁ ποῖον. 91.19

Βελλή τί ἐστίν. 83.11.

Βελλή πράξεως ἕνεκα. 90. 11.
 Καὶ ὅτι τῶν ἐπίσης ἔνδεχο-
 μένων. 90. 22.
 Βελλήσις τί. 82. 23. καὶ 85. 11.
 Καὶ ὅτι ἐκτείνεται καὶ ἔπι
 οὐκ ἐφ' ἡμῖν. 82. 28.
 Καὶ ὅτι ἔ τέλει, καὶ ἐ τῶν
 πρὸς τὸ τέλος. 83. 6. Καὶ
 ὅτι ἔπι τῶν ἀλόγων ἔκ' ἐστὶ.
 83. 24.
 Βελλήσις ὅτι μετὰ πῶς βελλή-
 σιν ἐπεταὶ βελλή, εἶτα κεί-
 σις, εἶτα γνώμη, εἶτα πρῶται
 ρεσις, εἶτα ὄρμη, καὶ χρῆσις.
 83. 10.
 Βελλήσις Πατρὸς ὁ Υἱός. 33. 11.
 Βελλήσεως ἔ Κυρίῃ πέρη καὶ
 ὅτι ἔπι Θεῷ βελλήσιν ῥῶ λέ-
 γομεν, ἔμῳ δὲ καὶ πρῶται ρε-
 σιν, ἔδὲ βελλήσιν, ὁμοίως
 καὶ ἔπι λειτῶ. 84. 9.
 Βελλήτων καὶ βουλότων ἔτερον.
 87. 7. Βελλήσις τί. 68. 11.
 Βελλήσις διπλή. 185. 11.
 Βελλήσις καὶ πόσις ἐπί Θεῷ. 46. 4.
 Γ
 Γενεαλογία περὶ Θεοῦ Κυρίου καὶ
 τῆς ἀμας Θεοτόκου. 190. 24.

Γενεαλογίας πῶς ἐποιοῦν ἔ-
 βραῖοι. 191. 18.
 Γένεσις ἐκ Θεοῦ, φθῶρα δὲ
 δι' ἡμῶν. 92. 18.
 Γένεσις ἀλλο, καὶ γέννησις ἀλ-
 λο. 97. 13. καὶ 171. 27.
 Γενητὰ πάντως καὶ φθῶρα.
 5. 3. καὶ 91. 12.
 Γεννᾶσθαι ἐ φύσεως, ἀλλ' ὑπο-
 στασεως. 172. 3.
 Γέννησις τί ἐστὶ. 14. 3. καὶ 171.
 28.
 Γέννησις ἔπι Θεοῦ, φύσεως ἔρ-
 γον. 14. 12.
 Γέννησις καὶ ἐκπύρωσις ἀμα
 παρὰ Πατρός. 19. 7.
 Γέννησις ἡμῶν διπλή, ὅτι καὶ
 ζωῆται. 185. 10.
 Γεννητὸν σημαίνει ῥόπον ὑπάρ-
 ξεως. 16. 11. καὶ 24. 23.
 Γενόμενος ἐκ γυναικὸς, τί ση-
 μαίνει. 125. 8.
 Γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατὰ
 ρα. 160. 8.
 Γένσεως αἰδητὰ. 77. 12.
 Γένσεως ποιότητες. 77. 17.
 Γὼν ὁ Νεῖλ. 60. 14.
 Ἰῆ ἢ γῆ διάρητος ἐστὶ. 60.
 19.

19. καὶ 62. 14. Σφαιραειδής,
καὶ ἡπίων ἔξερανθ. 64. 18.
καὶ ὅτι παρελύσε. 64. 20.
Γινόμενα ταῦτα ἐφ' ἡμῖν, τὰ δὲ
οὐκ ἐφ' ἡμῖν. 90. 16. καὶ
92. 13.
Γνώμη πολὺ σμῆ. 134. 16.
Γνώμη ὅποια. 83. 15.
Γνώμη σιωδαίρεται ταῖς ὑπο-
στάσεσι, πλὴν ἡπὶ τῆς ἀγίας Τρι-
άδος. 84. 23.
Γνώμην καὶ περσάρεσιν ἡπὶ Χρι-
στοῦ λέγομεν. 84. 18. καὶ
133. 19.
Γνωμικὸν θέλημα ὁ Χριστὸς ἔκ-
ειχε. 84. 10. καὶ 85. 5.
Γνώσεις καὶ γνώσεις τῶν ὄντων.
214. 7.
Γνωσὸν καὶ ῥητὸν ἕτερον. 2. 20.
Γραφή ἡ δόξα κέχρηται αὐτι-
χερονισμῶς. 171. 7. καὶ ὅτι
εἰς Θεὸς τὸ τε παλαιῶν καὶ τῆς
νέας. 201. 15. Πόσα τὰ βι-
βλία τὸ τε παλαιῶν καὶ τῆς
νέας. 203. 5. καὶ ὅτι ἕως
αὐτῆ τὰ ἐκβαλτικῶς ὀφείλον-
τα λέγεσθαι, ἀλλολογοικῶς
λέγειν. 211. 21.

Γρηγόριος ὁ πᾶπας Γραϊανὸν ἐκ
τοῦ ἀδου ἐλυτρώσατο.
243. 22.

Δ

Δαίμονες διατί ἀμετανόητοι.
98. 8.

Δελίας πέρι, ὅτι διττή. 156. 27.

ὄρεσ τὸ κατὰ φύσιν δελίως.

157. 3. καὶ τῆς παραφύσιν.

157. 16. Ὁ Χριστὸς ἡ ἀνθρώ-
πος ἔχε τὴν κατὰ φύσιν δελίαν.

157. 11.

Δεξιὰ θεοῦ τί. 26. 13

Δεξιὸν περὶ τὸ ἐκ δεξιῶν ἔ-

πατρὸς καθεδρῶς. 166. 1.

Δερμάτων ἀμφιάσπασί. 100.

20.

Δημιουργίας πέρι. 37. 25.

Διαβίβη πέρι καὶ δαιμόνων.

41. 14.

καὶ ὅτι ἀγαθοὶ ἐκτίθησαν,

καὶ ἐδελσπίως σκοτῶ ἐγένον-
το. 41. 27.

Ὅτι ἔχρησεν ἐξουσίαν κατὰ ἡ-

νός, εἰμὴ ἐκ Θεοῦ καὶ ὅτι με-

τάχηματίζονται παραχωρή-

σαι Θεῷ. 42. 9.

Προλέγεσι καὶ πῶς; καὶ ὅτι τὰ

πικρὰ

πολλά ψύδονται. 42.13.

Τὰ μέλλοντα οὐ γνώσκουσιν.

42.10.

Οἶδας τὰς γραφάς· καὶ πάντα
κακία ἐξ αὐτῶν· καὶ θάνατος

τῶν, ἢ ἐκπῶσις. 42.16.

Διάκρισις ἐπιτῶν θείων ὁποία.

21.12. καὶ 110.5.

Διανοητικὸν περὶ· καὶ τίνα τὰ
τῶν ἰδία. 78.21.

Διαφορᾶς περὶ καὶ φθορᾶς.

162.16.

Διδόξα ἀρετῆς. 106.20.

Διοσκόρα ἀρετῆς. 106.17.

Δὸς μερίδα τοῖς ἐπιτῶν καὶ γε
τῆς ὀκτώ, τί. 219.13.

Δελείας καὶ δεσποτείας ὄνομα,
ἐφύσεως, ἀλλὰ χέσεως γνώ-
ρισμα. 155.1.

Δυνάμεις πάντα ἐνεργεῖαι λέ-
γονται. 86.3.

Δυναμίς καὶ ἐνεργεία, διττῶς.
86.19.

Δυσωδία. 77.8.

Ε

Ἐαρινῆς τροπῆς περὶ. 50.7.

Ἐγκαταλείψεως τρόποι. 94.

17. καὶ 95.5.

Ἐδέμ, τρυφή. 65.9.

Εἰκῶν καὶ παράδειγμα κηρῶν
ἀπαρχάκων ἀδωματον ὄ-
ρεθῆναι δεικνύον τὴν ἀγίαν
Τριάδα. 18.4.

Εἰκόνων περὶ, καὶ διατὶ ἀλλή-
λοις προσωῶμεν. 199.1.

καὶ ὅτι ἡ εἰκόνος ἡμῶν ἐπι-
τῶν πρωτότυπον διαβαίνει.

199.8. καὶ διατὶ ἐν τῇ πα-
λαιᾷ οὐκ ἔστι ἐν χρήσει, νυν

δὲ ἐν χρήσει. 199.28. οὐ τῇ
ὑλῇ προσωῶμεν, ἀλλὰ τῶν

εἰκονιζομένων. 200.15.

Ἦν δὲ ἡ παράδοσις ἀγραφοῦς.
200.25.

Ἐκκλησία, ἵσπος Θεῶν. 31.20.

Ἐκυσίς καὶ ἀκυσίς περὶ. 87.
7. τὰ ἐπόμενα τῶν ἐκυσίω.

87.18.
καὶ τί ἐπὶ ἐπέσον. 88.10.

Ἐκυσίων καὶ ἀκυσίων μέσα. 88.
18. Ἐκυσίως ἐνεργεῖσι πάντα

παθία, καὶ ἀλογα, ἐμὴ καὶ
πρᾶξιμα. 88.20.

Ἐκπληξίς τί. 75.4.
Ἐκπόρδσις καὶ γέννησις ἅμα
ἐκ Θεοῦ Πατρὸς. 19.7.

Κκ

Εκ

Ἐκπόρσις πρόπον σημαίνει.
24. 23.
Ἐλαιον καὶ μύρον, ἀρχαῖα.
244. 19.
Ἐλεῖ τί. 74. 23.
Ἐκκληκὴ δυνάμις. 72. 25.
Ἐνδιαθέτω λόγος πέρι. 79.
25. καὶ 82. 4.
Ἐνέργεια τί ἐστίν. 80. 26. καὶ
πῶς λέγεται πάθος. 80. 21.
καὶ ὅτι καὶ φύσιν κίνησις. 81.
5. Ὅσαχῶς λέγεται καὶ τί
ἐστίν. 85. 3. καὶ 140. 17.
Ἐνεργεία καὶ δυνάμις, διτ-
τόν. 86. 19. Ἐνέργεια
καὶ θελήματα ἵπτι χριστοῦ
φυσικὰ καὶ ἔχ υποστατικὰ,
καὶ διὰ τί. 128. 22. Πέρι
τῆς ἐνεργειῶν ἑκκλῆσις. 131. 1.
Ἐνέργεια, ἐνεργητικόν, ἐνέρ-
γημα, καὶ ἐνεργῶν, ἄλλο καὶ
ἄλλο. 135. 8. Πολυσήμαν-
τος ἡ ἐνέργεια. 135. 18. καὶ
ὅτι κίνησις. 135. 14. καὶ ὅτι
δυνάμειως ἀποτελέσμα.
135. 21. καὶ ὅτι διτταὶ ἵπτι
χριστοῦ. 137. 20. καὶ ὅτι αἱ
διαφοροὶ ἐνεργεῖαι διαφορῶς

ἐσάγασι φύσει. 137. 2.
καὶ ὅτι ἡ ἐνέργεια πρόσωπον
ἐκ ἐσάγει. 138. 15.
Ἐνέργεια πλάτης. 224. 23.
Ἐνθυμησις. 82. 2.
Ἐννοια. 81. 28.
Ἐνσάρκου οἰκονομίας πέρι.
100. 11.
καὶ ὅτι λέγεται ἵνα δέικτυ-
σιν ὁ θεὸς διὰ τῆς οἰκονομίας.
101. 16.
Ἐνώσεως πέρι καὶ διακρίσεως
θείας. 24. 17.
Ἐνώσεως οὐσιώδους ἵπτι χριστοῦ
πῶς λέγεται. 107. 1. καὶ
ὅτι ἐκ κοινῶν ἑσῶν γέγονεν
ἡ ἐνωσις. 113. 27.
Ἐνώσεως καὶ σαρκώσεως δια-
φορῶν. 122. 11.
Ἐνωσις τῆς φύσεων λέγεται καὶ
ἡ περιχώρησις. 206. 25.
Ἐνώχ καὶ Ἡλίας φθορεῖς τῆς
ἀνθρωπίνης. 225. 28.
Ἐπιθυμία, ἵπτι προσδοκία ἀ-
γαθῶν. 73. 11. καὶ καλῶν. 80.
24.
Ἐπιθυμία καὶ ἡδονή, ἀχρηστὸς
ἐστίν αἵμαρτία. 223. 21.
Ε

Επιπαύρατ' πασ' ὅς οὐκ ἐ-
γέρει σπέρμα ἐν τῷ Ἰσραήλ,
πῶς ἐνοεῖται. 219. 25.

Επιστρέψαι καρδίας πατέρων
ἐπὶ τέκνα. 226. 1.

Επιλαδικὸς ἄρχιδμοὺς ἡμιθ'.
216. 12. Καὶ ὁ ἠδηλοῖ τ' πα-
ρόντα αἰῶνα. 219. 11.

Εὐδοκίας καὶ συγχωρήσεως
πρόποι. 94. 3. Εὐδοκία, θε-
λημα προηγούμενον 95. 24.

Εὐδοκίας ὄνομα. καὶ ἡμιθ' κα-
κῆ. 224. 25.

Εὐφραΐτης. 610. 16.

Εὐδία. 77. 7.

Εφ' ἡμῖν περὶ τῆς ἐφ' ἡμῖν, ἥτοι
τῆς αὐτεξέστης. 89. 1. Καὶ
τίνα τὰ ἐφ' ἡμῖν, καὶ τίνων

ἰσῶν αὐτεξέσται; 90. 2.

Καὶ τίνα τὰ οὐκ ἐφ' ἡμῖν;

92. 15. καὶ ἵνα τὴν αὐτεξέ-
σται γεγονάναι; 91. 9.

Εἴως τὸ ἕως ἔτεκε τὴν μονο-
γενῆ αὐτῆς τὸ πρῶτον;
πῶς ἐνοεῖται; 194. 22.

Z 1. 1. 8. 1. 8.

Ζῶα ἐγένοντο τὰ μὲν πρὸς
χρῆπν, τὰ δὲ πρὸς βρωσιν,

τὰ δὲ πρὸς τέρψιν. Καὶ ὅτι
ὄρεξιν μόνον ἔχασι, καὶ μήτε
θῆλησιν, μήτε βῆλησιν. 83.

21. καὶ 150. 11.

Ὁ Ἄδამ τὰ τέτων ὀνόματα
αὐθεντικῶς καὶ προσωπικῶς
ἔθετο. 97. 4. Καὶ διατί
ἐκ ἐπαινεῖται ἕτε ψέγεται
τὰ ζῶα. 150. 16.

Ζωδιακὸς κύκλος. 55. 14.

Ζωδίων δώδεκα πέρι. 51. 20.

καὶ τὰ τέτων ὀνόματα. 51. 26.

Ζῶης εἶδη τρία, καὶ τὰ τέτων
ἴδια. 129. 28.

Ζῶων ἐκάστω εἶδους τὰ πρῶτα
ἀγέννητα, ἀλλ' ἐκ ἀγέννητα.

171. 25.

Η

Ἡδονὴ ἐπὶ παρόντ' ἀγαθῆς.

73. 12. τῆς διαρέσεως.

73. 19. καὶ ποία ἀγαθῆς.

74. 12. ἀγαθῆς ἀγαθῆς.

Ἡλιθ' φαίνεται πῶς Σελήνην
καὶ διατί; 53. 23.

Ἡλιθ' διατί ὀκλείπει; 54. 3.

Καὶ ὅτι καὶ τὰς πατέρας ἴ-
σῶσ' τῆ γῆ. 54. 12. Ἡλίθ'

ἐνιαυτός. 54. 25. Ὅτι σὺ-

Κκ 2 Σε-

Ζετος. 55.9.
Ἡμέρα, ἡ νυκτὸς πρώτη. 48.
20. Καὶ τί ἐστὶ. 48.28.

⊕

Θαλάσσης μέρη. 59.25.
Θάνατος Ἐκκεῖμα, Θάνατος καὶ
ζωὴ τοῖς ἀνθρώποις. 188.1.
Θάνατος Δὲ τῆς ἁμαρτίας ἐ-
στῆλθεν. 161.18. Θάνατος
πῶς ἐφθάση. 161.23.

Θανάτῳ ὁ Χριστὸς ἐχ' ὑπέκει-
το. 161.17.

Θάματα τῆς Θεότητος ἢ αἰ-
ποτελέσματα. 136.13. καὶ
138.10.

Θεανδρικῆς ἐνεργείας πέρι. 151.8.

Θεὲς μὲν Θεὲς μὲν, ἵνα τί με ἐγκα-
τέλιπες; 159.15.

Θεία φύσις ἀγέννητος, τὰ δὲ
μετ' αὐτῶν κτιστά. 171.21.

Θεία φύσις πᾶσα ἐκ μίαν τῶν
αὐτῆς ὑποστάσεων ἠνώθεη
πάση τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει,
καὶ ἐμέρης μέρη. 111.23.

Θείας ἐνώσεως καὶ διακρίσεως
πέρι. 24.17.

Θεία ἐνεργεῖα καὶ ἔλλαμψις αἰ-

πλήθιστα, μερίζεται ὅν τοῖς
μεριστοῖς. 35.12.

Θεῖον ὅτι ἀκατάληπτον· καὶ
ὅτι ἐδεῖ ζητεῖν καὶ περιεργά-
ζεσθαι τὰ μὴ παραδεδομένα
ἡμῖν ὑπὸ τῶν ἁγίων Προφη-
τῶν, καὶ Ἀποστόλων, καὶ Ἐυαγ-
γελιστῶν.

Θεὸν καὶ πρωτόμαρτυρον Θεωλο-
γίαν ἐκκλησίαν ἐκ τῆς Ἀδῆς
ἐξήρυσσεν. 237.28.

Θελεῖν καὶ πῶς θελεῖν ἐλαυτόν.
128.27.

Θελεῖν πῶς ἢ ἐπὶ Χριστοῦ.
149.9.

Θέλημα δι' ἧς λαμβάνεται.
85.22.

Θέλημα τί ἐστίν· 82.19.
καὶ θέλησις. 83.25. καὶ 85.

15. καὶ ὅτι ἐπὶ τῶν ἀλόγων
ἐκ ἔβην. 82.22. καὶ 83.21.

Θελήματα καὶ ἐνεργεῖα ἐπὶ
Χριστοῦ, φυσικὰ καὶ ἐχ' ὑπο-
στατικά. 128.22. καὶ δια-
τί ἐχ' ὑποστατικά. 123.

25. καὶ 148.1.1

Θελήσις καὶ ἐβλήσις ἐπερὶν, καὶ
θελητόν, καὶ θελητικόν, καὶ
θε-

θέλων. 85.12.
 Θέλεις, θελήρον, θέλημα,
 θελητικόν, κ̅ θελῶν. 129.7.
 Θέλεις φυσικῶς πρόσεσι τῷ
 αὐθρόπῳ. 129.26. καὶ ὅτι
 ἕκ δύο θελημάτων εὐὴ ζω-
 θετον θέλημα γενέσθαι ἀ-
 δύνατον, ὡς περ ἕκ δύο φύ-
 σεων μία ὑπόστασις, κ̅ δια-
 τί; 133.4.
 θελητικὸς ὁ χρεὶς κατ' ἀμ-
 φῶ τὰς φύσεις. 129.17.
 θέλημα· τὸ θέλημα κ̅ ἡ φύ-
 σις τῆς σαρκὸς ἔκ κυρίας τε-
 θεῖται. 146.11.
 θέλεις θεία ἐπορφήν ἔχει
 πῶ δυνάμιν. 151.2.
 θεοδώρα αἵρεσις. 106.21.
 θεός· ὅτι ἔτε αἱ ὑπερκόσμιαι
 δυνάμεις ἀπολύτως γνώσε-
 σι τὸν θεόν 1.24. καὶ ὅτι
 φυσικῶς γινώσκεται ὁ θεός.
 1.26. καὶ ὅτι ἀγαθός. 2.
 6. ἰδιώματα τέτρα. 2.25.
 κ̅ 11.25. θεὸς ἔτι αἰ ἀγνω-
 τῶ. 3.22. ὅτι ἐστίν, ἀπό-
 δεξις. 4.3. κ̅ 5.1. ἀκα-
 τάληπτος. 6.12. ἀκινήτως

κινῆ. 7.5. τὰ θεῶν ὀνό-
 ματα ἐκ ἐσίας δηλωτικὰ ἀλ-
 λά τὰ περιττὴν ἐσίαν δηλῶ-
 σι. 7.7. καὶ ποῖα τῶν ὀνο-
 μάτων ἐπὶ θεοῦ οἰκειότερα;
 7.12. ὅτι ἔς. 8.1. θεοῦ
 καταληπτὸν μόνον ἡ ἀπει-
 ρία. 7.18. τὸ γεννᾶν κ̅ κτι-
 ζεν ἐπὶ θεοῦ ἀπαθείς. 14.
 9. ὅτι ἐχ' ὁμοίως θεός κ̅
 αὐθρόπῳ ποιῆ. 14.18.
 θεότητῶ φύσις ἐκ τρεῶν τε-
 λείων ὑποστάσεων. 201.22.
 καὶ ὅτι τὸ κοινόν, ἦτοι ἡ φύ-
 σις τῆς ἀγίας τριάδος ἐννοεῖται
 πράγματι, αἱ δὲ ὑποστά-
 σεις κἀκείνη ἐπινοία. 20.9.
 θεός τί ἐστι; 33.25. γινώσκει
 ἀπλῆ γινώσκει τὰ πάντα.
 35.23. διὰ πάντων διήκει.
 35.22. γινώσκει τὰ πάντα.
 35.23. ὅσα θέλει δυνάμει,
 ἔμῳ κ̅ ὅσα δυνάμει θέλει.
 35.27. ἀναμαρτήτῶ,
 κ̅ ἀφίτησιν ἀμαρτίας. 35.26.
 θεοῦ ἔργον. 89.11. θεός
 σοφὸς κ̅ ἀγαθὸς φύσει, μό-
 νῶ. 93.21. θεὸς θέλημα
 περ-

παραγόμενον, ἢ ἐπόμε-
νον. 95. 20.
Θεὸς οὐκ αἴτιος τῶν κακῶν.
210. 15. Καὶ διατί ἐκλήσε
τὸς ἀμαρτάνειν μέλλοντας
καὶ μὴ μεταρθεῖν; 214. 1.
Θεὸς ἀνθρώπων γέγονε, ἢ ὁ
ἀνθρώπων Θεός. 123. 15.
Τὸ Θεὸς ὄνομα ταύτης ἐφ'
ἐκείνης τῶν ὑποστάσεων, 8
μὴ ἢ τὸ Θεότητος. 123. 21.
Θεότης ἀπαθής, ἢ δὲ ἀν-
θρώπου παθητή. 160. 10.
Θεὸς διατί ἔτρεῖς λέγομεν;
21. 22. Καὶ πότε εἷς, ἢ
πότε τρεῖς. 22. 4. Θεὸς ὄνό-
ματα. 23. 10. ἢ 27. 6. Καὶ
ὅτι ἐκ ἐπιπέδου διαφοραί. 23.
13. Τὸ Θεὸς ὄνομα, ὁ δὲ πρῶτον
ἐπὶ Θεῶ. 23. 26. Θεὸς
ἕσταν ἔγνωσκόμεν, ἀλλὰ τὸ
περὶ τὸ Θεόν. 24. 24. Καὶ ἢ
τέττα ἐνεργεῖα ἀπλή. 25. 2.
Ὅσα σωματικώτερον ἐπὶ Θε-
ῶ λέγονται. 25. 15.
Ἐπὶ Θεῶ τὰ κατ' ἡμᾶς ἀ-
ναγκαζόμεθα λέγειν. 2.
23. ἢ 25. 16. ἢ 26. 28.

Θεὸς φύσιν γινώσκει ἀδύνα-
τον. 27. 28. Θεῶν πέρι
ὀνομάτων ἀκριβέστερον. 27.
26. Καὶ ποῖα οἰκειότερα.
29. 4. Τὸ Θεῶν ἢ ἐν
τόπῳ. 31. 5.
Θεὸς πῶς λέγεται ἐν τόπῳ.
31. 8. Διὰ πάντων ἀμιγῶς
διήκει, ἢ πᾶσι μεταδίδου
τὸ εἶναι ἐνεργείας. 31. 9.
Ἄμερες τὸ Θεῶν, ἢ ὅλον ἐν
πᾶσι. 31. 24. Πῶς ἐνερ-
γεῖ. 32. 6. Ἄρεπτον ἢ
ἀναλλοιώτον. 32. 20. Ὁρα τὸς
Διὰ τὸ ἐνεργεῖν, ἢ φύσει
ἀόρατος. 33. 16.
Θεότης ὅτι ἢ Θεὸς λόγος Θε-
ότης ἀχώρις Θεῶ διέμενε τὸ
ψυχῆς, ἢ Θεῶματῶ ἢ ἐν
τῷ Θεῶ τῷ Θεῶ, ἢ μίαν
διέμενον ὑπόστασις. 161. 11.
Θεότης χεῖρις τὸ ἀνθρώπου
τῶ. 170. 13.
Θεότης ὄνομα μόνον τὸ φύ-
σεως, τὸ δὲ Θεὸς ἢ τῆς φύ-
σεως ἢ τὸ ὑπόστασεως ση-
ματικόν. 108. 16. Θεότη-
τος μίαν φύσιν ὁμολογεῖ-
μεν

• ἢ, πρὸς δὲ ἑσώσασαι 110.

31.

Θεοτόκῃ ἑσώσασιν ἐγέννησε
ἢ ἑ φύσεις. 172. 5. Καὶ
πρὸς τοὺς λέγοντας, εἰ δύο
φύσεις ἐγέννησεν ἡ Θεοτό-
κος, ἢ εἰ δύο φύσεις ἦσαν
ἑ ἐκρέμαντο. 171. 13.

Καὶ διατί Θεοτόκος. 124.

10. ἢ 126. 19. Καὶ διατί
ἢ χριστοτός. 126. 3.

Θεῶ ἀγαθότης κοινωνητή τοῖς
πᾶσι, μάλιστα δὲ τοῖς λογι-
κοῖς. 184. 1.

Θεοφόρος ὁ Χριστός ἢ λέγεται
κυρίου. 126. 13.

Θερινῆς τροπῆς πέρι. 50. 17.

Θεωρητικὸν ποῖον. 91. 18.

Θεῶ ἀνακείμενα προσκινῶμεν.
181. 25.

Θεώσις ἢ θεώσις τῆς φύσεως
ἢ τῆς θελήματος ἐνδεικτι-
κά τῶν δύο θελημάτων καὶ
φύσεων τῆς χριστοῦ. 147. 17.

Θεώσις τῆς σαρκὸς ἢ τῆς θελή-
ματῶς τῆς κυρίου. 146. 11.

Θεῶ καὶ τὸ πάντα πρὸ τῆς πα-
ραβάσεως ὑποχέματα. 63.

23. Ἀλλὰ νῦν χρῆσιμα τὰ
θηρία. 64. 9.

Θρησκευτικὴ δυνάμις. 72. 25.

Θυμῶ πέρι, ἢ τὰ τέττα εἶδη.

75. 9. Καὶ τί τὸ τέττα αἰ-
τιον. 80. 24.

Θυμὸς ἢ ὀργή, ἢ Θεοῦ τί.
26. 23.

Θυσία ἰσδαίων διατί δεκτὴ,
ἢ ἡ τῶν ἄλλων ἀπόβλητος;
199. 18.

I

Ἰδία ἢ κοινὰ ἢ Θεότητῶ
ποῖα. 29. 17.

Ἰδιότης οὐ ἀκίνητος. 22. 20.
ἢ 167. 14.

Ἰδιότης Πατρὸς, τοῦ υἱοῦ, καὶ ἁγίου
Πνεύματῶ. 29. 25.

Ἰδιότητες τῆς Θείας φύσεως.
34. 22.

Ἰδιωμάτων πέρι τῶν δύο φύ-
σεων. 127. 8.

Ἰσδαῖοι δεχθήσονται τὸ Ἀντί-
χριστον. 224. 25.

Ἰσδαίων κατά, ἢ περὶ τῆς σαβ-
βάτου. 216. 6.

Ἰωάννης ὁ πρῶτος πῶς ἐ-
βαπτίσθη. 178. 11.

Καὶ

ὅτι ἡ ἀπόστολος τε καὶ μαρ-
τυς καὶ τῆς ἑσθραϊκῆς βασιλείας
κῆρυξ πρῶτος. 198.1.
Ἰησοῦς σωτὴρ ἑρμηνεύει. 103.1.

Κ

Καθεκτική. 72.26.

Κατ' ὄρμην κινήσεως ἴδια. 71.
24.

Καὶ σὺ πῶς ψυχῶν διελεύσει
ῥομφαία. 195.12.

κακόν, σέρησις. 29.9. καὶ 41.

24. Καὶ ὅτι ἐκ τῆς διαβό-

λας. 42.17. Καὶ ὅτι ὁ Θεὸς

ἐκ αὐτῆς κακῶν. 210.15.

Καὶ ὅτι δι. πῶν, καὶ μὴ ὄν.

211.13. Καὶ πόθεν εἰ μὴ ἐκ

Θεῶ. 213.8.

Κατάπληξις τί; 75.3.

Κατ' εἰκόνα καὶ κατ' ὁμοίωσιν

τί δηλοῖ; 69.10. καὶ 134.

10 καὶ 148.23. καὶ 167.19

Κεκοιμημένων περιττῶν πί-

σει κεκοιμημένων, καὶ ὅτι αἱ

ἰσὺς αὐτῶν γινόμεναι λει-

τεργίαι καὶ διποιῶναι τέρας

ὀνύησι. 233.3.

Κοινὸν ποῖον. 111.27.

Κινωγία διατί λέγει τὸ μυ-

σήμερον; 190.5.

Κομήται εἰς σημεῖα ἵνα θά-

νατον δηλῶνται. 53.14.

Κόττι; 75.20.

Κίνησις αἰθρῶν ἐπὶ χεῖρας

πολυτρόπως κέκληται. 143.2.

Κινῶνται πάντα πῶς Θεοῦ.

143.11.

Κρασις λέγεται ὡσεβῶς ἐπὶ

χεῖρας. 206.8.

Κτίσις καὶ ποιήσις τί ἐστίν. 14.5.

καὶ 173.4.

Κτίσις τριπλή, νοητή, αἰσθητή.

καὶ μικτή. 68.18.

Κτίσεως ὁρατῆς πέρι. 43.1.

Κτίσις ἐπὶ Θεῶ, θελήσεως ἑρ-

γον. 14.15.

Κτις καὶ ἀκτίσου ἕδεν με-

ταξί. 139.24.

Κύριος ὁ κύριος διατί ἀ-

παρχὴ καὶ πρωτότου τῶν

νεκρῶν λέγεται. 229.12.

Κυρίως ἀνάστασις τίς ἔστι; 229.

15.

Λ

Λάζαρον διατί ὁ κύριος αἰέτη-

σι; καὶ ὅτι τὸ ἐκείνου ἴδιον σῶ-

μα αἰέτησε καὶ ἐκ ἑτέρων.

Λα-

229.2.
 Δαλ.α κ' ἑσμά θπ' Θεῶ τί;
 26.2.
 Διαπεύεται ἡ σαξ' ἔ' Κυρία,
 κ' πῶς. 166.23.
 Διαπεργίαι κ' μνημόσυνα πα-
 ρά τ' ἀποσόλων. 234.28.
 Διαφανων κ' ἀγαν πέρι ἡμῶ.
 195.16. Ὅ' ἔχουσι πηγάς
 σωτηρίας. 196.26. Ὅ' ἡ γί-
 νονται δι' αὐτῶν ἰάματα, κ'
 δαίμονες φυγαδύονται.
 197.9.
 Δῆθη κ' ὑπν' κ' νυσαγμὸς
 ἐπὶ Θεῶ τί. 26.25.
 Δομηκῆ φύσις οἰκία Θεῶ 8.24.
 Δομηκὸν μέρος ψυχῆς. 72.10.
 Δομηκῶν διαίρεσις, κ' ὅ' τὰ
 λογικὰ κ' προαίρεσιν πε-
 πονται. 91.17.
 Δ' γ' ποσαχῶς. 34.5.
 Λόγος ὁ λόγος ἔ' Θεῶ, οἰκει-
 ἔ' τὰ ἀνθρώπινα. 107.10.
 Καὶ ὅ' ἡ αὐτὸς κ' εἰς ἑὶ ὁ ἐ-
 νεργῶν κ' τὰ θεῖα κ' τὰ ἀν-
 θρώπινα. 107.14. Καὶ
 πῶς ὁ λόγος σαξ' ἐγένετο.
 122.5.

Λόγος ὁ διαθέτης πέρι κ' προ-
 φορικῶ. 79.25.
 Λόγος προῖρημα τ' αὐτῶ ἐξέσπον.
 150.20.

M

Μαθήματα ἑκώτερικὰ ἐμω-
 μητά. 202.27.
 Μακάριος ὁς ἔχει σπέρμα ἐν
 Σιῶν, κ' οἰκίεος ἐν Ἰερουσα-
 λῆμ, πῶς νοεῖται; 221.18.
 Μαρία κυρία δηλοῖ. 192.
 23.
 Μαρτύρων ταξί' ἀρχος ὁ ἀγιος
 Στέφαν' . 198.12.
 Μέλινα χολή. 71.3.
 Μερικὸν ποῖον; 112.1.
 Μετάνοια τί ἐστίν; 96.27.
 Μετοπωρινῆς τροπῆς πέρι.
 50.24.
 Μῆνις τίς; 75.18.
 Μνημονόρικῶ πέρι. 79.5.
 Μνημη τί ἐστίν; 79.6.
 Μνημόσυνα κ' λειτουργίαι πα-
 ρά τῶν ἀποσόλων δέδονται.
 234.28.
 Καὶ ὅ' ἡ ἀρχαῖα τὰ ἐτήσια
 μνημόσυνα. 239.27. κ'
 245.14. κ' 248.20.

ΛΛ

ΞΕ-

Ξένων κ̅ πενήτῶν μνημόσυνα
αὐτῶν παρὰ Θεῶν.
248.25.

Μονοφυσιτῶν κατά. 104.9.

Μύρον κ̅ ἔλαιον ἐχείοντο οἱ
παλαοὶ κ̅ πρῶτον ἐχείον-
το, ἔτα ἔχει οἱ χείοντες.
244.19.

Μυσήριον περὶ τῶν ἀγίων κ̅
ἀχραύτων ἔχει μυσή-
ριων. 183.22. Διατί ἀρ-
τῶ κ̅ οἶνῶ λαμβάνεται.
186.28. Τί γίνετ' ἴς με-
ταλαμβάνουσιν. 187.26.

Ὅκ ἐστὶ τύπῶ. 188.4.

Σταυροειδῶς ταῖς χερσὶ δ' αὖ
λαμβάνειν, κ̅ διατί. 188.

16. Προεικονίσματα ἔ
μυσήρις. 188.22. Τί

γίνεται τὸ μεταλαμβάνόμε-
νον. 189.7. Τῆτό ἐστιν

ὁ ἀρτῶ ὁ ἐπίσταῶ, κ̅ τί
δηλοῖ. 189.20. Ἀντίτυ-

πα πῶς λέγεται. 189.28.

Ὅ κρη παρ' Αἰρετικῶν λαμ-
βάνειν τὸ μυσήριον. 190.10

Ὅ ἡ ἐνώπις ἐστὶ πρὸς χερσὶν
κ̅ πρὸς ἀλλήλους. 190.14.

Καὶ ὅ ἡ κ̅ προαίρεσιν ἡμετῶ
ληψίς. 190.16.

Ἀντίτυπα πῶς λέγεται ἔ
μελλόντων. 190.19.

Ν

Νεσορίαι αἵρεσις. 105.18.

κ̅ 156.13. Καὶ κ̅ τέττε,
ὅ ἡ Θεοτόκῶ ἡ παρθεῖνῶ,
124.6.

Νιπτήρ εἰκονίσμα τοῦ βαπτί-
σματῶ. 185.20.

Νόησις. 81.27.

Νοητῶν κ̅ αἰδητῶν ἀντίλη-
ψίς πῶς γίνεται. 79.13.

Νόμος πέρι Θεῶ, κ̅ νόμος ἀ
μαρτίας. 214.23.

Νῆς ἀρχὴ προέξωσις. 90.26.

Καὶ ὅ ἡ τὸ κ' αδαρώτερον τῆς
ψυχῆς. 113.12.

Καὶ ὅ ἡ χωρίον γέγονε τῆς
καθ' ἑποῖαν ἐνώσεως.

113.15. Καὶ ὅ ἡ ὅκ' ἄσοφος.

148.21. Καὶ ὅ ἡ ἐν μεταχμί-
ω Θεῶ κ̅ σαρκός. 148.26.

Νυσαγμός κ̅ λήθη κ̅ ὑπνῶ
ἐπὶ Θεῶ τι. 26.25.

Νύξ τί ἐστ. 49.4.

Ξ

Ξαν-

Ξανθήχρη. 71. 5.

Ξύλον ἀπόπαυρος ξύλας ἔον
τῶ παραδείσῳ βρώσει φα-
γεῖν, τί δηλοῖ καὶ τί τὸ ξύ-
λον ἔγνωσκεν καλὸν καὶ
πονηρὸν. 67. 4, 17, 25.

Ξύλον ζωῆς καὶ ξύλον γνώσεως
ὁποῖον. 65. 16. καὶ 66. 16.

Ξύλον τίμιον πικρῶτα,
ὁμοίως καὶ οἱ ἥλοι, ἡ λόγχη,
τὰ ἐνδύματα, καὶ τὰ ἱερά αὐ-
τῶ ἀμφια καὶ σκηνώματα.

181. 1.

Ο

Ὁ δὴ παρὰ τῶ Δαβὶδ τί.

219. 14.

Ὁ κείως διπλή. 159. 25

Ὁικονομίας μυσήρον μέγα.

102. 6.

Ὁ κνὸ τί. 74. 28.

Ὁλος καὶ ὅλον διαφέρα 116. 14.

Ὁνομα κυριώτερον ἡπὶ Θεῶ τῶ,

ὁ ὦν.

23. 20.

Ὁνύματα ἡπὶ Θεῶ καὶ πῶ ἐσίαν.

σημαίαν.

23. 17.

Ὁνόματα ἡπὶ χειρὸς πόθεν

λαμβάνονται.

108. 25.

Ὁνόματα καταφαρικά καὶ ἀ-
ποφαρικά ἡπὶ Θεῶ. 28 17.

Καὶ ποῖα ἡπὶ Θεῶ οἰκειότε-
ρα. 29. 4.

Ὁ πρῶτὸ Ἀδὰμ ἐκ γῆς χοί-
κός, ὁ δεύτερὸς Ἀδὰμ ὁ κύ-
ριος ἐξ ἔρανος. 125. 2.

Ὁρασις ἡπὶ Θεῶ τί. 25. 23.

Ὁρασεως αἰδητά. 76. 21.

Ὁργὴ καὶ θυμὸς 71. 26. 23 καὶ 75. 17

Ἄρκος ἡπὶ Θεῶ τί δηλοῖ. 26. 21

Ὁσφρησις ἐπὶ Θεῶ, τί. 26. 6.

Ὁσφρήτως αἰδητά. 77. 7.

Ὁυρανὸς ὅτι ἐπέμπειν σῶμα.

6. 28.

Ὁυρανὸς διατὶ Θεῶ θρόνος, καὶ

ἡ γῆ ἑποπόδιον. 31. 15.

Καὶ τί ἐστὶ. 43. 13.

Καὶ πόσοι. 43. 19.

Καὶ ὅτι οἱ ἀνθρώποι φασι αὐτὸν

κυκλικόν. 44. 3. Οἱ δὲ ὡσεὶ

καμάραν. 45. 11. Πόσοι

ἐρανοί. 45. 22.

Θυσιακὸς φαρτοί, χάριτι

δὲ Θεῶ σωτηρῶνται. 46. 8.

Ὁὐκ εἰς τὸ παντελὲς ἀφανι-

θήσονται. 46. 12.

ΑΛ 2 Η

Ἡτέτρα εἴσα ἀγνώστου . 46.
16. Ἀψυχος . 46. 17.
οὐσία καὶ ἐαυτὴν εἶχ ὑρίστα-
ται. 112. 10. καὶ 114. 1.
οὐσίας καὶ ὑποστάσεως διαφο-
ρα. 108. 13.
οὐσιώδης οὐσίης ἐπὶ χειροῦ
πῶς ἐνοεῖται. 107. 1.
Ὀφθαλμὸς ἐπὶ Θεῷ 76. 25. 22.
Ὀφίς συνήθης ὡς τῷ ἀνθρώ-
πῳ. 63. 26.

Π

Παῖθου ὁμώνυμον . 80. 13.
Ὀλομοῖε τέτρα . 80. 21, 26.
καὶ πάθη ποῖα καλοῦνται
81. 10.
Πάθος περὶ τῶν παθόντων τοῦ
Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
καὶ τῆς ἀπαθείας τῆς αὐτοῦ Θεο-
τητος . 160. 10.
Πάθη τὰ φυσικὰ ἐν ἡμῖν πά-
θη καὶ καὶ φύσιν καὶ ὑπερφύ-
σιν ὑπερχον ἐν Χριστῷ .
154. 3.
Παράβασις περὶ τῆς παρα-
βάσεως τῆς Ἀδὰμ, πάντα ὡς
αὐτῷ ὑποχρέμα . 63. 23.
Παραβολαὶ τῶν Κυρίων περὶ

μαθηταῖς εἰς . 251. 21.
Παραδειγμα τὸ παραδειγμα
ἔχει καὶ τὸ ὁμοιον, καὶ τὸ πα-
ρηλαγμένον. 161. 3.
καὶ ὅτι ἐπὶ τῶν θεῶν ἀδύνα-
τον εἶρεν. 161. 7.
Παραδείσις πέρι . 65. 1.
καὶ ὅτι ἐδὲν τῶν ἀλόγων ἐν
τέτρῳ πυλίζετο. 65. 15.
Διάφοροι περὶ τέτρα δόξα .
66. 18, καὶ 67. 15.
Παραδόσις ὅτι πολλά ἐξ ἀ-
γάρφα παραδόσεως. 183.
19.
Παραδόσεως ἀγάρφα πέρι .
200. 25.
Παραχώρησις ἐπόμενον τῶν Θεῶν
δέλημα. 95. 25.
καὶ ὅτι διὰ τῆς . 95. 26. καὶ
ὅτι τὴν παραχώρησιν τῶν Θεῶν,
ἐνέργειαν ἢ γὰρ καλεῖ.
210. 17.
Παρθένη καθαίρεται διὰ
πνευματικῶν αἰῶν . 103. 7.
Παρθένης ἢ Θεοτόκος . 124. 9.
Παρθένης πέρι . 190. 27.
καὶ παρθενίας . 219. 22.
Πάχα νομικὸν ὁ Κύριος ἐποίη-

ησε. 185. 18.
 Πάτερ· εἰς τὸ πάτερ ἀχαρακτώ-
 σοι, ὅτι ἠκουσάς μου καὶ τὰ
 ἐξῆς. 158. 25.
 Πάτερ, εἰδωκῶ τὸν παρελθόν-
 τω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τὸ
 τοῦ καὶ τὰ ἐξῆς. 159. 2.
 Πιτῆς διὰ τὴν λέγουμαι μετὰ
 τῆς τῆς; 17. 18.
 Καὶ πῶς ὁ Πατὴρ μηδένα
 κλίνει; 32. 23. Καὶ
 πῶς ὁ Πατὴρ καὶ τὸ ἅγιον
 Πνεῦμα κεκοινωνήκασι τῇ
 σαρκώσει τοῦ Θεοῦ λόγου;
 113. 1. καὶ 124. 1.
 Πιτῆς ἰδιότητες. 12. 28. καὶ
 22. 12. καὶ 22. 23.
 Πατρότης καὶ υἱότης χεῖσις καὶ
 ἐφύται. 155. 3.
 Πατρότης τὸ εἶ πατρότης,
 υἱότης, καὶ ἐκπορεύσεως
 ὄνεια, ὅτι μακαρίας Θε-
 οότης ἡμῖν μεταδίδοται.
 17. 7.
 Πῆνα καὶ δίψα φυσικὰ πάθη.
 72. 7.
 Πελαγῶν πῆρα. 61. 13.
 Περιχαρῶν ὁποῖον. 32. 10.

Περιαικὰ πόσα. 88. 13.
 Περιρμῆ τι. 219. 4.
 Καὶ ὅτι σάββατον καὶ περι-
 τμη, ὡς καὶ ταυτὸν. 219. 9.
 Περιρμῆς περὶ. 222. 20. καὶ
 219. 4. Καὶ ὅτι τύπος τοῦ
 Βαπτίσματος. 223. 17.
 Περιχώρησις τῶν φύσεων ὅτι
 Χριστῶ, ἡ ὁμοσις λέγουται.
 206. 25.
 Πιστῶν εἰς τί; 11. 25.
 Πίσεως περὶ. 178. 17. καὶ 179. 5.
 Καὶ ὅτι ἀπὸ ταύτης ἀδιώ-
 τον κατανοῆσαι ἢ Θεῶν.
 179. 20. Καὶ τί ἐστὶ πίστις.
 179. 26.
 Πλαῖντες ἐπὶ α. 44. 22. καὶ 49.
 14. Ὄνόματα καὶ ταῖς.
 49. 19. Καὶ οἱ κει. 55. 19.
 Καὶ ὑψώματα. 55. 26.
 Πλεονέκτης ὁποῖος. 250. 9.
 Πνεῦμα ἅγιον ὅτι ἐστὶν, ἀπό-
 δεξις. 10. 4. Καὶ ὅτι ἐκ-
 πορεύεται. 17. 4. 30. 18. καὶ
 19. 3. Ἰδιότητες τῆς.
 18. 10. καὶ 20. 11. καὶ 22. 27.
 Διὰ τὴν παρακλήτων. 18. 20.
 Μῆσον ἀγεννήτης καὶ γεννητῆς.

33.20. Πνεῦμα πολλαχῶς
λέγεται. 34.14. Διατί
ἐνείδε περιεργῶς κάτεσσιν
ἔπι τῷ Χριστῷ, καὶ πνευματικῶς
εἰς τὰς Ἀποστόλους. 178.1.
Πνευματικὸν σῶμα τί δηλοῖ;
230.4.
Πόδες καὶ βᾶδις ἔπι Θεῷ τί;
26.18.
Ποίησις τί ἐστίν; 14.5.
Ποιότης ἔπι Θεῷ καὶ ἐστίν; 33.12.
Πόσις καὶ βρώσις ἐπὶ Θεοῦ τί.
26.4.
Πῶς ἡ ἀγάπη σαφῶς τῷ Χριστῷ.
31.19.
Πράγματα, τὰ μὲν φαινόμενα
ἀγαθὰ, ἢ κακὰ, τὰ δὲ δο-
κῶντα μόνον. 73.10.
Πρακτικὸν ποῖον; 91.19.
Πράξις τί; καὶ πῶς; 87.12.
Καὶ πράξις ἀνθρώπων πῶς
κρίνεται; 249.12.
Πρὸν ἢ γινώσκαι τὸ παιδίον πρα-
ελέσθαι πονηρῶς, ἀκλέζεται
τὸ ἀγαθόν, τί. 133.27.
Πραΐσεις τί ἐσίν; 83.18.
Πραΐσιν ἔπι Θεῷ ἢ βέλου-
σιν καὶ λέγουσιν, καὶ ἔπι Χριστῷ.

84.9. καὶ 133.19.
Προγνωσεως πέρι καὶ προει-
σμῶ. 96.8.
Προγνώσεις· αἱ προγνώσεις
εἰσὶ τῶν πάντως ἐσομένων.
214.7.
Προκοπῆς πέρι τοῦ Χριστοῦ.
156.2.
Προνοίας πέρι, καὶ τί ἐστίν. 93.5.
Ὅτι βέλησις Θεῷ ἡ πρόνοια.
93.6. Ἔργα προνοίας πάντα
δεῖ θραυμάζειν. 93.25.
Τὰ ἐφ' ἡμῶν καὶ τῆς προνοίας.
94.2.
Διαφορές ταύτης. 94.3.
Οἱ ταύτης πρόποι ἡμῶν ἀ-
γνωστοί. 95.15.
Προορισμῶ πέρι καὶ τί ἐστίν.
96.13. Πῶς τὰ καὶ ἐκ Φ' ἡμῶν
προορίζονται. 96.14.
Προσβολῆ τῷ κακῷ ἐπὶ Χριστῷ
ἔξωθεν, ὡς καὶ ἐπὶ τῷ Ἀδάμ
διὰ τῷ Ὁφθαλμοῦ. 153.26.
Προσδοχῆς πέρι τῷ Κυρίῳ· καὶ
τί ἐστὶν προσδοχῆς; 158.11.
Προσκυνημάτων ἀμνηστῶτος Θεῷ.
31.22. Καὶ περὶ τῷ προ-
σκυθεῖν κατὰ ἀνατολῆς.
182.

182.18.

Πρόσωπον ἔσθωεισάγει ἐνέρι-
γαν. 138.16.

Πρόσωπον ἔπῃ Θεῷ τί; 26.9.

Προφορικῶς λόγος περί. 79.25.

Πρωτόπικος πᾶς λέγει ὁμοιο-
γενής τῆς Θεῷ. 172.20.

Πῦρ οὐ τῆ παύσεων σοιχείων
ἢ πότε ἐγένετο; 48.5.

Πῦρ ἀμαρτωλῶν ὁποιον; 231.

7.

P

Ἐπὶ τὸν ἄγνωστον ἔπερυν. 2.20.

Σ

Σαββάτου περί, ἢ ἢ ἰσδαί-
ων. 216.6.

Σαίξ ἢ σαίξ ἔ Κυρίσ ἔ συμ-
παρεκτείνεται τῇ θεότητι.

116.13. Καὶ ὅτι συμπερουν-
νεῖται τῇ θεότητι. 118.2.

ἢ 165.24. ἢ 166.10.

Πῦρ λατρεῖ; 166.24.

Σαίξ ὅτι πεδέωται ἡ φύσις τῆ
σαρκὸς ἔ Κυρίσ; ἢ τὸ θε-

λημα. 146.11. Καὶ ὅτι ζω-

ποιός. 154.20. Καὶ ὅτι

παῖτα ἔχε τὰ θεῖα ἢ σαίξ

ἔ Κυρίσ, ἔ χάριτι, ἀλλ' ἔσι-

ωδῶς. 156.15. Καὶ ὅτι λέ-
γει δέλη ἢ ἀγνοοῦσα ἢ

διαίρεσιν ψιλῆς ἐπινοίας.
208.16.

Σεβήρα αἰρεσις. 106.18.

Σελίγη δεχεῖ ἢ φῶς παρὰ ἔ
Ἡλιθ. 53.23. Καὶ διατί

ἐκλείπει; 54.3. ἢ 54.14.

Καὶ ὅτι τελεία ἐκτιοθη ὑπὸ

ἔ δημιεργῶ. 54.19.

Πόσας ἡμέρας ἔχει ὁ τῆ

ἐνιαυτός; 54.22. Ἡ ταύ-

της ἀναγέννησις ἢ σημαί-

νει; 55.4. Καὶ ὅτι σώ-

θετος ὁμοίως ἢ ὁ ἡλιθ,

ἢ τὰ ἄστρα. 55.19. Ταύτης

χρήματα. 56.1.

Σεοαρκάθαι ἢ σάρκα γενέ-

θαι, τί δηλοῖ; 123.12.

Σιών τῶν ἐκκλησιῶν μητροπό-

λις. 181.6.

Σκηνὴ ἡ τύπῃ τῆ ὅλης κτί-

σεως. 199.10.

Σκηνώματα θεῖα προσυνηθῆ.

181.5.

Σκότῃ φωτός ἐρήσις. 41.

25.

Σοὶ μόνῳ ἡμαρτον. 211.23.

σοφίας

Σοφίας περί χειρῶν. 157. 21.
σαυρῶν περί. 179. 5. καὶ ὅτι
θαυμαστόπερον πάντων τῶν
χειρῶν ὁ σαυρῶν. 180. 1. καὶ
διατὴ δύναμις Θεῶν; 180. 14.
σημαῖον ἡμῶν δέδοται. καὶ
τί τ' ἀποτελεσμα; 180. 20.
προσχωῖται. 181. 1.
ἢ 181. 13. καὶ ὅτι ἄν τύπον
ἔτι τῶν ἄλλων. 181. 13.
Προεικονίσματα τῶν σαυρῶν.
181. 27.
Σπρεώματ' ὁ περί. 43. 23.
ἢ 10. 10.
Στριχία τέσσαρα. 70. 27.
Στομα καὶ λαλία ἐπὶ Θεῶν τί.
26. 2.
Συγκατάβασις τῶν ἐσιν; 102. 2.
Συχωρήσεως καὶ ὑδοκίας
τρόποι. 94. 13.
Σύληψις περί τῶν τρόπων τῆς
συνλήψεως τῶν Θεῶν λόγῳ,
ἢ τῆς Θεῶν αὐτῶν σαρκώσεως.
102. 17.
καὶ ὅτι ἅμα σύληψις, ὑ-
παρξίς, καὶ Θεῶν ἐγένετο
παρὰ τοῦ ἕω καὶ λόγῳ τῶν
Θεῶν. 126. 16.

Συμβεβηκὸς ἐπὶ Θεῶν ἔκ ἐστι.
33. 3.
Συμβολικῶς τὰ συμβολικῶς
ἐπὶ Θεῶν λεγόμενα. 25. 16.
Συμφοραὶ σκυθῶν καὶ ὠφελεί-
ας πρὸς ἑνοί. 95. 17.
Συναγωγή μία τίθηται; 59.
20.
Συνέφερε τὸ αὐτῶν ὀκείνων,
εἰ ἔκ ἀγεννήθη. 214. 14.
Συνθέσεις ἀρχῆς μάχης. 6. 20.
Συνθέσεις ὅκ τελείων ἐγένετο.
19. 22.
Συνθέσεις τίνων; 133. 6.
καὶ ὅτι ὅκ τῶν προσεχῶν.
145. 19.
Συνθέτος φύσις ὁποῖα. 104.
15.
Συντέλεια μερικὴ καὶ καθόλου.
36. 28.
Σῶμα ὁποῖον; 70. 24. καὶ
ποῖα τέτρα ἴδια; 72. 3.
Σῶμα ψυχικὸν καὶ σῶμα πνευ-
ματικὸν τίθηται; 230. 2.
Ταῦτα καὶ ἔτερα ποῖα. 128. 4.
Τέκνα κατακερυνῶν τῶν γονῶν
τῶν μὴ τὰ χρεῖσ' ἀπεπεραχό-
ταις

τας εν τη ανατασει. 252.

13.

Τεχναι των επισης ενδεχομέ-
νων. 91.3.

Τίξης. 60.16.

Τόπ⊙ τί έσι; 30 25.

Και ποι⊙ ο νοητός τόπ⊙;

31.2. Και οη ο Θεός τόπος
εαυτ̄. 31.6.

Τόπ⊙ Θεῶ κ̄ η εκκλησία.

31.20. Και τα προσκυνη-
ματα. 31.22.

Τὸ αὐτὸς ὁ τίος ὑποταγῆς) τῶ
υποτάξαντι αὐτῶ τα πάντα,
πὼς ἐνοεῖται; 208.6.

Τρεπλὰ ποῖα; 91.12.

Τελας Δαί πὼ ἐνότητα ἐξα-
φανίζει τῶν Ἑλλήνων τὸ πο-
λύθειον, Δαί δὲ πὼ ἐπερό-
τητα τῶν ὑποστάσεων πὼ τ̄
ἰδαίων ὑπόληψιν. 11.3.

Τελαδ⊙ ἀγίας πέρι. 11.23.

Τελοαγία πέρι. 119.8.

Και οη κοινὸς τ̄ ἀγίας Τε-
αδ⊙ ο ὑμν⊙. 120.9.

Και ἰσορία περὶ τ̄ 88. 120.

19.

Τελοαί τεσσαρες κ̄ τίς η τέ-

των φύπε;

50.6.

Τύχης ἔργον κ̄ τί έστι; 89.16.

Υ

Υδωρ τί έσι; 59.4. Και

οη γινεται κ̄ τ̄ ἴν ποιότητα

τ̄ γῆς. 60.21. Και πόθεν

θερμα γίνονται τὰ ὕδατα;

60.25. Διατί πρώτον

ἐξήγαγε τὸ ὕδωρ ψυχρὸ ζῶ-

σαν; 61.1. οη ἀποιον.

77.20.

Τίος οη ο Θεός έχει τίον, ἀπό-

δειξίς. 9.7. κ̄ 13.22.

τίς ἰδιότητες. 13.4.

Διατί γεννᾶται ὁ τίος ἀνάγ-

χως, ἀρρῶτως, ἐκ τῶς ζω-

δουασμῶ, ἀτελειότητος, κ̄

ἀκαταπαύσως; 15.2.

Τίος πὼς ἄμα τῶ Πατρί; 15.

19. Και πὼς λέγει) λόγ⊙

κ̄ ἀπαύγασμα. 15.28.

Και ὕος, κ̄ χαρακτήρ. 16.

2. Και μονογενῆς. 16.5.

Τίος οση αἴη⊙. 22.25.

Τίότης και πατρότης χέσεις,

ἀλλ' ο φύσεις. 155.3.

Τίς γεννήσεις δύο. 115.20.

Τελε⊙ Θεός κ̄ τέλος αἴ-

Μμ ~~μ~~ θρω-

θρωπ[Ⓞ], ἢ ὄλ[Ⓞ] θεός ἢ
ὄλ[Ⓞ] αἰθρωπος. 116.1.
καὶ διατί ὁ υἱὸς ἐνθρω-
πήσεν, ἢ ὁ πατήρ, ἐδὲ
τὸ πνεῦμα; ἢ τί ἐνανθρω-
πήσας καὶ ὤρθησεν; 167.9.
Υἱὸς ιδιότητες 19.4.22.13. ἢ
22.25. ἢ 30.3. καὶ ὁποίαν
σάρκα ἔλαβεν ὁ υἱὸς τῆς
θε[Ⓞ], ἢ ὅτι τέλει[Ⓞ] γέγονεν
ἐν τῇ συλλήψει. 187.16.
καὶ ὅτι αὐτὸς χρηματίζει τῇ
σαρκὶ ὑπόστασις 103.17.
καὶ ὅτι ἂν φύσει τέλειος θε-
ός, γέγονε καὶ τέλει[Ⓞ] αἰ-
θρωπ[Ⓞ]. 103.26. ὅτι ἐκ
τῆς ὑποστάσεως τῆς Πατρὸς.
30.5. Πῶς ἤνωται σάρκι;
113.9.
Υπακοὴ τί; 131.28.
Υπακοῆς ἀπὸ ἀδύνατον σω-
θῆναι. 102.15.
Υπὸ[Ⓞ] κλήθη ἢ νυσαγμὸς
ἐπὶ θε[Ⓞ] τι. 26.25.
Υπόστασις ἢ φύσις ἢ ἐπί-
τας διαφορὰ. 105.22. ἢ
103.13.
Υπόστασις διατί μερικόν; 112.

1. καὶ τί ἐστίν; 112.8.
Υπόστασις αἱ τρεῖς ἄγμαι ὑπο-
στάσεις ἢ τί διαφορεσι; 19.
15. καὶ ὅτι τέλεια ἐκάστη
τῶν ὑποστάσεων. 19.13.
καὶ ὅτι ἐκ δύο τελείων ὑπο-
στάσεων ζωῆσις ἐ γίνεται.
19.22. καὶ διατί λέγουσιν
αὐτὰς τελείας καὶ ἐν ἀλη-
θαις; 19.28. καὶ ὅτι αἱ
ὑποστάσεις ἐνοού[Ⓞ] ἐπινοῶ,
τὸ δὲ κεινὸν πρᾶγμα[Ⓞ] ἐπὶ
τῆς ἀγίας τριάδ[Ⓞ]. 20.9.
λέγουσιν ἐν ἀλήθαις ἐχ[Ⓞ] ὡς π
συγχέσθαι, ἀλλ' ὥστε ἔχε.
θαι. 21.17.
Υπόστασις τῆς Χριστοῦ αἰετὶς μία
ἢ τῆς λόγου, ἢ τῆς ψυχῆς,
ἢ τῆς σώματος[Ⓞ]. 162.8.
Υπόστασις τῆς Χριστοῦ ἐκτιστὴ ἢ
ἢ ἀκτιστὴ[Ⓞ]; 169.19.
Υπόστασις. ἄπασαι εἰσὶν ἐπα-
θον ἐν τῇ ὑπόστασι τῆς Χρι-
στοῦ. 114.10. ἢ 112.13.
Υπόστασις πέρι τῆς θε[Ⓞ] λό-
γου. 114.16. καὶ τίνι τῶν πα-
τρᾶρχα ἐν τῇ παρθενω.
114.28. καὶ ποῖον τὸ ἰδίαι

των τῆς ἑξ ἰσότητος ἀ-
σεως. 115.15. καὶ 116.1.

Φ

Φανταστικόν, Φανταστικόν, Φαν-
τασία, καὶ Φάντασμα τί.
76.3.

Φαιτῶν, ὁ Γάγγης. 60.14.
Φθόνος τί. 74.22.

Φθόρος ἐξ ἡμῶν. 92.7.

Φθόρος πέρι καὶ διαφθοράς.
162.16.

Φλέγμα. 71.4.

Φόβος, ἡ πρὸς θεοὺς κα-
κός. 73.12. Διαίρεσις τῆς.
74.27.

Φρόνησις τί; 82.3. καὶ 91.22.

Φύλλα συκῆς τί. 100.19.

Φύσεως ἔργον. 89. 14.

Φύσεως καὶ ἰσότητος ἀ-
σεως. 105.23.

Φύσις ἀνθρώπου διατί λεγέ-
ται μία; ἕτερον γὰρ ἡ ψυχὴ τῆ
σώματι. 105.24.

Φύσεων πέρι ἀρετῶν καὶ Χρι-
στοῦ. 110.1. Πῶς λέγομεν

τῶν φύσιν ἡμῶν ἐγγεγέρθαι

ἐκ νεκρῶν. 113.22. Ἡένωσις

τῶν φύσεων ἡ Χριστοῦ, ἐκ

κοινῶν ἑσῶν γέγονεν. 113.

27. Φύσις μερικὴ οὐκ ἔστι,
ἡ ἴση ἑσῶν. 114.1. Φύσις

σεσαρκωμένη πῶς ὀνομαζέ-
ται; 114.5. Φύσιν καὶ Λόγον, τὸ Λό-

γον ὀνομαζέτω. 114.12.

Φύσις καὶ Λόγου οὐκ ἔπαθεν,
ἀλλὰ Φύσις ἡ αὐτῆς ἑσῶν.

114.7.

Φύσεις καὶ Χριστοῦ πότερον ἐν τῷ
συνεχεῖ ποσῶ ἀναγονται, ἢ

ἐν τῷ διωρισμένῳ; 117.9.
καὶ 173.18.

Φύσις. περὶ τῆς ἐν εἰδει καὶ ἐν ἀ-

τόμῳ θεωρουμένης φύσεως

καὶ διαφθοράς, ἐνώσεως τε καὶ

σεσαρκώσεως, καὶ πῶς ἐκλη-

πλέον τῶν μίαν φύσιν καὶ Θεοῦ

λόγον σεσαρκωμένην. 121.

14. Καὶ ὅτι ἡ φύσις καὶ Λόγον

ἐσαρκώθη. καὶ ὅτι ἐν τῷ εἰ-
πεῖν φύσιν λόγον, ἐπὶ τῶν ὑπό-

στασιν δηλοῦμεν. 123.9.

Ἰδιοτήτων πέρι τῶν δύο φύ-
σεων. 127.7.

Φύσεων ταυτότητα καὶ ἕτερό-
τητα πόθεν γινώσκουμεν.
128.9.

φύσιν ἀδιώτατον γνωθῆναι
αὐτὸ τὸ κατὰ φύσιν ἐνεργεί-
ας . 140. 1.

φύσις καὶ τὸ θέλημα τὸ σαρκὸς
τῆς κυρίας τοῦ θεῷ. 146. 11.

φυσικά· τὰ φυσικά καὶ ἀδιά-
βλητα πάντα ἀνελάβον ὁ
κύριος. 153. 10.

φύτι, τὰ ἰδίω καρπύμα καὶ ἐδώ-
διμα, τὰ δὲ δώδη καὶ ἀθή-
ρα, τὰ δὲ ἰάσμα. 63. 15.

φωστὴρ ἔκ τῷ φῶς, ἀλλὰ τὸ ἀγ-
γείον τῆς φωτός. 49. 12.

X

Χαρακτῆρες ὁποῖοι τὸ θείας
φύσεως; 167. 21.

χειμερινῆς τροπῆς πέρι. 51. 5.

χειρες Ἰησοῦ τίς; 26. 11.

χειρὶς ἡ θεότης τῆς ἀνθρώπο-
τητος. 105. 9.

χειρὸς· τὸ χριστὸς ὄνομα Ἰη-
σοῦ. 126. 9.

χειρὸς· Ἰησοῦς χριστὸς μίαν ὑπό-
στασιν λέγομεν. 106. 24. καὶ

107. 22. καὶ δύο φύσεις.

107. 23.

καὶ ὅτι ὁμοῦσι θεῷ τε καὶ
ἡμῖν, καὶ ὅτι διαφέρει ἡμῖν τε

καὶ τῷ θεῷ. 108. 1. τὰ τῆς
χριστὸς ὀνόματα πόθεν λέ-
γονται. 108. 25. τὸ χρι-
στὸς ὄνομα τῆς ζωαμφοτέρως.

109. 1. περὶ ἀριθμῶν τῶν δύο
τῆς χριστὸς φύσεων, καὶ ὅτι δύο
φύσεις ὁμολογῶμεν καὶ μίαν

ὑπόστασιν. 110. 1.

χριστὸς ὑπόστασις μία καὶ ὅτι ἐν
τῷ σώματι, καὶ ὅτι ἐν τῷ καιρῷ
τῆς θανάτου, καὶ ὅτι ἐν τῇ ψυχῇ,

καὶ τῷ λόγῳ. 162. 8. καὶ ὅτι
τῷ ἰδίῳ Πατρὶ θυμὰ ἕνε-
κετο. 161. 19.

χριστὸς ἐνώπιον ἐκ κοινῶν ἐσῶν
γένετο. 113. 27.

χριστὸς ἐκ δύο φύσεων. 3. 13.
πῶς ἐγένετο ἀνθρώπος ἀ-
γνώστου. 3. 23.

πῶς ἐκ δύο φύσεων. 104.
27. τὸ χριστὸς ὄνομα πῶς
ἐνοεῖται καὶ τὰς αἰρετικούς,

καὶ πῶς καθ' ἡμᾶς; 104. 26.
κρίων καὶ χριστόματος. 105. 7.

ὁμίας φύσεως ζωοῦται.
105. 10. ἐπὶ χριστῷ οὐκ

ἔστι κοινὸν ἔδω, ὅθεν καὶ ἐκ
δύο φημὲν φύσεων. 106.
6.

6. καὶ 145. 5. Χριστὸς ἕνωσις
ἔστι φερμὸν, ἢ ἀλλοῦ, ἀλλὰ
καθ' ἑαυτὸν ὄντασιν. 106. 16.
Χριστὸς ἐκ δύο φύσεων καὶ ἐκ
ἐκ τριῶν· ὁ θεὸς ἀπαύτησις
πρὸς τὴν λέγουσας, εἰ δύο φύ-
σεων καὶ ἐνεργειῶν ὁ ἀνθρώ-
πος, ἀνάγκη ἵπὶ Χριστοῦ
τρῆσι φύσει καὶ τοσαύτας
λέγειν τὰς ἐνεργείας. 144.
1. Καὶ διὰ τὴν Χριστὸς ἔ-
δυναμέθα λέγειν μίαν φύ-
σιν; 145. 3.
Χριστὸς πρὸς τὰ λέγοντας, εἰ-
δύο φύσεις ὁ Χριστὸς, ἢ καὶ
τῆ κτίσει λατρεύετε, φύσιν
κτιστὴν προσκυῶντες, ἢ μί-
αν φύσιν προσκυνητῶν λέ-
γετε καὶ μίαν ἀπροσκύητον.
166. 12. Χριστὸς τέλειον
ἀνθρώπου ἔλαβεν. 148. 19
Καὶ ὅτι οὔτε τὰ ἀνθρώπινα
μόνον ἀνθρώπινως ἐνήργει,
ἔτι τὰ θεῖα θεῶς μόνον.
151. 24.
Χριστὸς ἢ ἀνθρώπος ἔπαντα-
χῶ. 116. 13.
Χριστὸς σαρξ συμπεροσκυῖ)

ταί
τῆ θεότητι. 117. 28. Χριστὸς
Σαρκαθεὶς ὁποῖον φύσιν ἀπέ-
λαβεν. 121. 24. Ἀληθῶς
ὁ Χριστὸς ἀνθρώπος, καὶ ἔδ'
ἐρανόθεν τὸ σῶμα ἐλάβεν.
124. 18.
Χριστὸς γεννήσας διπλαί.
125. 26.
Χριστὸς ἢ ἀνθρώπος ἔλεγε,
ἢ λέγει, μήτε ἀγνοῦν ἔχα.
154. 17.
Καὶ ὅτι ἔδυνα) δῆλος εἶναι
καὶ Κύριος. 155. 8. Καὶ πῶς
λέγεται δῆλ; 155. 14.
Χριστὸς θελητικὸς κατ' αὐτὸν
τὰς φύσεις. 129. 17. Ἐλα-
βε πάντα τὰ φυσικά. 129.
18. Ἰλλὺ γνώμης καὶ προαι-
ρέσεως. 133. 19.
Χριστὸς ἵπὶ Χριστὸς ποτὲ ἰδῶ
ποιέμεθα τὸ λόγον ὡς ἐπὶ
τὸ δύο φύσεων, ποτὲ δὲ ὡς
ἐφ' ἑνὸς προσώπου. 152. 1.
Καὶ πῶς ἐνεργεῖ; 152. 5.
Χριστὸς ἰδιώματα, ἢ τρεῖς ἐχει δύο
θελήσεις, δύο ἐνεργείας, καὶ
δύο ἀπεξέστα. 127. 10. Καὶ
περὶ θελημάτων καὶ ἀπεξέ-
στων

πίαν αὐτῷ. 127.23.
Χριστὸς πῶς λέγει ὁ σκοπεῖν
σοφία, καὶ ἠλικία, καὶ χάρι
ν. 156.4. Καὶ ὅτι ἡ ἀνθρώπου
πρὸς ἐδειλίασεν ἀληθῶς.
157.23.
Χριστὸς ἐλόυσε τί πεποιήκειν;
158.5. Χριστὸς πότε ἐκλή-
θη. ὅτι ὁ σωμαφότερον
δηλοῦν. 160.10. Διατί βα-
πτίζεταί; 177.10.
Χριστὸς πάντα τὸ νόμον ἐτήρη-
σεν, ἵνα τὸ νόμον πληρώσῃ.
224.3.
Χριστὸς κάτεσσιν εἰς τὸν ἄδω
καὶ διατί; 163.23. Καὶ ὅτι
μετὰ τὴν ἀνάστασιν πάντα
τὰ πάθη ἀπέβαλεν. 165.9.
Καὶ ὅτι ἔδεν τῆς φύσεως
μερῶν ἀπέθετο. 165.15.
Καὶ τί τὸ ἐκάθισεν ὁ δόξα
τοῦ Πατρὸς. 166.4.
Χριστὸς θῆα σκηνώματα, σαί-
ρος, ἦλοι, λόγην, καὶ ὁμοί-
ματα, ἀποσιμῶνται. 181.1.
διακωνήθησαν. 184.13.
Περὶ τῆς ἐπί Χριστῷ λεγομέ-
νων, ἅπαντα εἰς τέσσαρα ἀνα-

κεφαλῶν, πρὸς τὴν εὐσεύς,
ὅτι τῆ ἐνώσει, μετὰ τὴν εὐ-
σιν, καὶ μετὰ τὴν ἀνάστασιν.
204.16.

Χριστόθεν ἐλέγομεν τὴν Θε-
οτόκον καὶ διατί. 126.3.
Χυμοὶ τέσσαρες. 71.2.

Ψ
Ψηλόρησις ἐπὶ Θεῷ ἢ δηλοῦ.
26.15.

Ψυχὴ ἢ ἐπὶ. 707.
Ψυχὴ καὶ σῶμα ἅμα πέπλα-
σαι. 69.5.

Ψυχὴ πῶς ὑπάρχει ὅτι σῶμα ἢ.
32.8.

Ψυχὰ καὶ ἄγγελοι μετατρέ-
πονται. 5.10.

Ψυχὴ πῶς ἀντιλαμβάνεται
αἰθέραν τε καὶ νοητῶν. 79.9.

Ψυχῆς ἰδιανότης, καὶ ὁσέβασ.
72.7.

Ψυχῆς καὶ σώματος κοινὰ, καὶ
ἀρεταί. 72.8.

Ψυχὴ πάγοντος τοῦ σώματος
συμπάχει. 165.18.

Ψυχὴ Χριστῷ ἐγίνωσκε τὰ μέλ-
λοντα. 151.18.

Ψυχῆς δυνάμεις λογικὸν καὶ
ἄλο-

ἀλογον. 72. 11. η̄ 79. 25.
καὶ γιωπικαὶ καὶ ζωηκαί.
81. 15. καὶ περὶ τῆ γνωσι-
κῶν δωμαίων. 81. 20. ἐνέ-
σπαρ) ἐν τῇ ψυχῇ φυσικῇ
δωμάτων, ἢ θέλῃσις. 82. 9.
ψυχικῶν δωμαίων διαίρεσις.
72. 11. η̄ 73. 1.

Ω
Ὁ κεανὸς 75. 60. 5. καὶ ὁ ἄλλο
ἕδωρ αὐτῶν πότμον. 60. 8.
διαίρεσις) εἰς τέσσαρας ἀρχάς.
60. 12.
ὡν ἡ ὁρῶν ἡ ματῆ ἡ τοῖ
κυριώτερον. 23
Ὡτα καὶ ἀποῆ ἐπὶ Θεῶν ἡ
26.

τέλ) τὸ κατὰ σοιχῆον πίνακ).

Ὁ ἐπιστάτης τῆς καὶ τέχνην ἐκτυπώσεως τὸ παρόντ)
βιβλίε, κωνσταντῖν) ἡ λυζάνη).

ἄλλοις λαμαρῶν ἵερωμο
καθ' ἑαυτὸν ἡμετέροις
ἵερος
ἀρχιεπίσκοπος

1740 ἵερωμο 12

ἀρχιεπίσκοπος ἡμετέροις

Σφαλμάτων. ἐπανορθώσεις.

ὁ μὲν πρῶτος

ὁ δε

αἰσιότερον	18.	2	ἔτος	185.	9
ἐψυχωμένη	20.	17	Γι		
ἐψυχωμένους	46.	17	ἔτων	196.	24
λέων, δ	52.	3	ἡσ	201.	8
γνώρισμα	68.	27	ἐκκλησιαστικῆς	204.	26
ἰσχυροχρῆστη	101.	18	δημοκρατικῆ	205.	6
ἐψυχωμένη	104.	1	βασιλικῆς	205.	21
κηρύττοντες	115.	26	ἀδιώτατον	206.	18
ἐχάτων	124.	16	ἐκκαθάρση,	211.	3
αὐτοῦ	136.	20	πνευματικῆ	219.	2
Περὶ	166.	1	ὑπέφνη	219.	19
Χριστός	166.	13	κτὶ πῶς ὁδόν.	223.	15, 16
ἀφ' ἑαυτοῦ	167.	25	πληρώση	224.	5
θρησκεία	168.	12	νεκρῶν	229.	13
βαπτίζομεθα	177.	16	ἐβλάσησαν	241.	25
κηρύσσοντες	181.	19	ἄκαρποι	241.	28
			προφητείας	242.	19

ΤΕΛΟΣ.

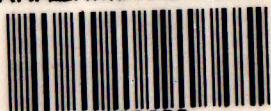

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000023629

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ